

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

20 september 2016

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet van
30 november 1998 houdende regeling van
de inlichtingen- en veiligheidsdienst en
van artikel 259bis van het Strafwetboek**

INHOUD

Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp	92
Advies van de Raad van State	126
Wetsontwerp	163
Bijlagen.....	207

Blz.

Pages

SOMMAIRE

Résumé	3
Exposé des motifs.....	4
Avant-projet	92
Avis du Conseil d'État	126
Projet de loi	163
Annexes	207

OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 8, § 2, 1°, VAN DE WET VAN 15 DECEMBER 2013 WERD DE IMPACTANALYSE NIET GEVRAAGD.

CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 8, § 2, 1°, DE LA LOI DU 15 DÉCEMBRE 2013,
L'ANALYSE D'IMPACT N'A PAS ÉTÉ DEMANDÉE.

4774

De regering heeft dit wetsontwerp op 20 september 2016 ingediend.

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 29 septembre 2016.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 30 september 2016 door de Kamer ontvangen.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 30 septembre 2016.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer

QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden

CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag

CRABV: Beknopt Verslag

CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)

PLEN: Plenum

COM: Commissievergadering

MOT: Moties tot besluit van interpellations (beigekleurd papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif

QRVA: Questions et Réponses écrites

CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral

CRABV: Compte Rendu Analytique

CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)

PLEN: Séance plénière

COM: Réunion de commission

MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Bestellingen:

Natieplein 2

1008 Brussel

Tel.: 02/ 549 81 60

Fax : 02/549 82 74

www.dekamer.be

e-mail : publicaties@dekamer.be

Commandes:

Place de la Nation 2

1008 Bruxelles

Tél. : 02/ 549 81 60

Fax : 02/549 82 74

www.lachambre.be

courriel : publications@lachambre.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

SAMENVATTING

Voorliggend wetsontwerp beoogt de wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst. Deze wet bepaalt de opdrachten en bevoegdheden van de Veiligheid van de Staat (VSSE) en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van het Ministerie van Landsverdediging (ADIV).

Het wetsontwerp strekt ertoe de organieke wet te verbeteren en te verduidelijken door de ondervonden operationele problemen te ondervangen zonder te raken aan de bestaande methoden, de garanties waarin is voorzien om de fundamentele rechten van de burgers te beschermen, of de verschillende controles.

RÉSUMÉ

Le projet de loi à l'examen vise à modifier la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité. Cette loi détermine les missions et compétences de la Sûreté de l'Etat (VSSE) et du Service Général du Renseignement et de la Sécurité du Ministère de la Défense (SGRS).

Le présent projet de loi vise à améliorer et à clarifier la loi organique en répondant aux problèmes opérationnels rencontrés, sans toucher ni aux méthodes existantes, ni aux garanties prévues pour protéger les droits fondamentaux des citoyens, ni aux différents contrôles.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMEEN DEEL

I. — INLEIDING

Na vijf jaar toepassing van de wet van 4 februari 2010 betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (BIM-wet), waarbij de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst (organieke wet of WIV) werd gewijzigd, is een eerste evaluatie verricht.

De balans is positief. De nieuwe methoden voor het verzamelen van gegevens die de inlichtingen- en veiligheidsdiensten toegekend kregen, worden vaak gebruikt en dragen op doeltreffende wijze bij aan de uitvoering van de opdrachten van en door die diensten.

Niettemin werd de vinger gelegd op bepaalde problemen, inzonderheid met betrekking tot de te volgen procedures, die soms een snel en doeltreffend gebruik van de methoden in de weg staan.

Als antwoord op het Comité I dat in zijn advies bij dit ontwerp aangeeft dat het niet op de hoogte was dat bepaalde procedures een snel en doeltreffend gebruik van de methoden in de weg [zou] staan, moet gepreciseerd worden dat:

- Gezien bepaalde specifieke methoden nu niet ingezet kunnen worden bij hoogdringendheid, wordt – wanneer de gewone procedure te lang zou duren – er geen beslissing tot aanwending van de methode genomen en wordt die bijgevolg niet overgemaakt aan het Comité I. Het Comité I is dus niet op de hoogte van hetgeen de betrokken dienst niet doet omdat de wet dit niet toelaat;

- De meerderheid van de problemen die voortvloeien uit de toepassing van de wet, met inbegrip van de hoogdringendheidsprocedure voor een uitzonderlijke methode, werden meermaals besproken binnen de GTMB, Werkgroep over de BIM, waarvan de doelstelling bestond uit het creëren van een platform hetwelke zijn leden, de Dienst Enquêtes van het Comité I, de BIM-commissie en vertegenwoordigers van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten van gedachten konden wisselen over de operationele en juridische problemen tegengekomen bij de tenuitvoerlegging en controle van specifieke en uitzonderlijke methoden.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

PARTIE GÉNÉRALE

I. — INTRODUCTION

Après cinq années d'application de la loi du 4 février 2010 relative aux méthodes de recueil des données par les services de renseignement et de sécurité (loi MRD), qui a modifié la loi du 30 novembre 1998 relative aux services de renseignement et de sécurité (loi organique ou LRS), une première évaluation a été effectuée.

Il en ressort un bilan positif. Les nouvelles méthodes de recueil confiées aux services de renseignement et de sécurité sont fréquemment mises en œuvre et contribuent efficacement à l'accomplissement, par les services, de leurs missions.

Certains problèmes ont néanmoins été pointés du doigt, notamment quant aux procédures à suivre, qui empêchent parfois un recours rapide et efficace aux méthodes.

Pour répondre au Comité R qui, dans son avis sur le présent projet, indique ne pas être au courant que certaines procédures empêchent un recours rapide et efficace aux méthodes, il convient de préciser que:

- Certaines méthodes spécifiques ne pouvant actuellement pas être mises en œuvre selon la procédure d'extrême urgence, une décision de mise en œuvre n'est pas prise et donc pas transmise au Comité R lorsque le suivi de la procédure normale aboutirait trop tard. Le Comité R n'est donc pas au courant de ce que le service concerné ne fait pas parce que la loi ne lui permet pas;

- La majorité des problèmes résultant de l'application de la loi, en ce compris la procédure d'extrême urgence pour une méthode exceptionnelle, ont fait à plusieurs reprises l'objet de discussions au sein du GTMB, Groupe de Travail sur les MRD, dont l'objectif était de créer une plateforme au sein de laquelle ses membres, le service d'enquête du Comité R, la Commission BIM et des représentants des services de renseignement et de sécurité, pouvaient discuter des problèmes opérationnels et légaux rencontrés lors de la mise en œuvre et du contrôle des méthodes spécifiques et exceptionnelles.

Andere problemen duiken slechts op omdat sommige bepalingen niet helemaal duidelijk zijn, omdat sommige situaties buiten beschouwing zijn gelaten of omdat de technologie is geëvolueerd.

Dit ontwerp van wet strekt ertoe de organieke wet te verbeteren en te verduidelijken door de ondervonden operationele problemen te ondervangen zonder te raken aan de bestaande methoden, de garanties waarin is voorzien om de fundamentele rechten van de burgers te beschermen, of de verschillende controles. Er werd slechts één nieuwe specifieke methode voor het verzamelen van gegevens in het leven geroepen, te weten het verzamelen van reisgegevens.

Dit wetsontwerp maakt deel uit van de maatregelen die door de regering werden genomen ter bestrijding van het terrorisme en die aan de Kamer van volksvertegenwoordigers werden voorgelegd op de plenaire vergadering van 19 november 2015 (*"Het is zaak onze middelen te concentreren op degenen die bekendstaan als een potentiële bedreiging, en alles in het werk stellen om hen snel genoeg op te sporen. We zullen de inlichtingendiensten meer middelen geven in de vorm van [...] wettelijke instrumenten."*).

II. — DE VERSCHILLENDEN VERBETERLIJNEN

1. Toepassingsgebied van de wet

a) De Veiligheid van de Staat

— Uitzonderlijke methoden inzake inmenging en extremisme

De opdracht van de Veiligheid van de Staat bestaat erin om in een vroeg stadium de elementen te detecteren die bepaalde personen zouden kunnen aanzetten tot acties die mogelijk een dreiging inhouden en gewelddadig kunnen worden, hoewel ze dat aanvankelijk niet noodzakelijk zijn. Tegenwoordig kan de Veiligheid van de Staat de uitzonderlijke methoden echter niet aanwenden ten aanzien van invloedrijke extremisten die op het Belgische grondgebied een visie van de samenleving propageren die volledig ingaat tegen de grondslagen van de democratie. Concreet betekent dit dat de Veiligheid van de Staat niet beschikt over de middelen om de inhoud van gesprekken die in besloten kring worden gevoerd teneinde bepaalde doelgroepen te corrumpen, te controleren door ze af te luisteren of door binnen te dringen in informaticasystemen. Wanneer het nodig zou blijken om te controleren wie achter die, soms uit het buitenland geïmporteerde, gesprekken schuilgaat, staat de Veiligheid van de Staat al even machteloos aangezien zij de uitzonderlijke methoden ook niet mag aanwenden voor inmenging.

D'autres problèmes se posent simplement parce que certaines dispositions ne sont pas très claires ou parce que certaines situations n'ont pas été envisagées, ou en raison d'évolutions technologiques.

Sans toucher ni aux méthodes existantes, ni aux garanties prévues pour protéger les droits fondamentaux des citoyens, ni aux différents contrôles, le présent projet de loi vise à améliorer et à clarifier la loi organique en répondant aux problèmes opérationnels rencontrés. Une seule nouvelle méthode spécifique de recueil de données a été créée, il s'agit de la collecte de données de voyage.

Ce projet de loi fait partie des mesures qui ont été prises par le gouvernement dans la lutte contre le terrorisme et qui ont été soumises à la Chambre des représentants en séance plénière du 19 novembre 2015 (*"Il s'agit de concentrer les moyens sur ceux qui sont identifiés comme pouvant constituer une menace et de tout mettre en œuvre pour pouvoir les repérer suffisamment vite. Nous allons continuer à renforcer les services de renseignement grâce à [...] des moyens légaux."*).

II. — LES DIFFÉRENTS AXES D'AMÉLIORATION

1. Le champ d'application de la loi

a) La Sûreté de l'État

— Méthodes exceptionnelles en matière d'ingérence et d'extrémisme

La Sûreté de l'État a pour mission de détecter, à un stade précoce, les éléments susceptibles d'amener certaines personnes à des actions pouvant représenter une menace, pas nécessairement violente au départ, mais pouvant le devenir. Or, de nos jours, la Sûreté de l'État ne peut pas mettre en œuvre les méthodes exceptionnelles à l'égard d'extrémistes influents qui propagent, sur le territoire belge, une vision de la société en totale rupture avec les fondements démocratiques. Concrètement, cela signifie que la Sûreté de l'État n'a pas les moyens de vérifier, par des écoutes ou des intrusions informatiques, le contenu de discours tenus dans des cercles fermés, dans le but de gangrener des publics ciblés. Quand il s'imposerait de vérifier qui se cache derrière ces discours, parfois importés de l'étranger, la Sûreté de l'État est tout autant démunie, puisqu'elle ne peut pas, non plus, mettre en œuvre les méthodes exceptionnelles en matière d'ingérence.

In de huidige context waarin de neiging bestaat om zich op de eigen gemeenschap terug te plooien, moet het mogelijk zijn om de passende instrumenten te kunnen gebruiken om de dreiging te neutraliseren. De wijziging van de tekst strekt ertoe de aanwending van de uitzonderlijke methoden niet langer uit te sluiten voor de fenomenen extremisme en inmenging.

Vervolgens is, om tegemoet te komen aan een opmerking in het advies van de BIM-Commissie, het radicaliseringssproces ingevoegd in de definitie van terrorisme, om zo de toepassing te harmoniseren van de bepalingen die het beroep op de methoden voor het verzamelen van gegevens toelaten. Voor redenen van coherentie wordt dezelfde toevoeging gedaan in de definitie van extremisme.

— Specifieke en uitzonderlijke methoden op en vanuit het Rijk

De omschrijving van het territoriale toepassingsgebied van de BIM-wet stemt niet overeen met de technologische realiteit en moet dus worden aangepast. Een beperkende lezing van de huidige tekst (op het grondgebied) zou in dit internettijdperk bijvoorbeeld de interceptie van communicatie kunnen dwarsbomen wanneer de correspondent van het doelwit zich niet op het grondgebied bevindt, maar buiten de landsgrenzen.

De wijziging van de tekst (op en vanaf het grondgebied) komt tegemoet aan een bestaand anachronisme.

b) De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV)

— Specifieke en uitzonderlijke methoden in het buitenland

In de organieke wet wordt het toepassingsgebied van de specifieke en uitzonderlijke methoden thans beperkt tot het nationale grondgebied. Nochtans worden de meeste opdrachten van de ADIV in het buitenland uitgevoerd: bescherming van onze troepen tijdens operaties, de bescherming van Belgische onderdanen in het buitenland ...

In het kader van de operaties met een door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties toegekend mandaat wordt vaak van de inlichtingendiensten van de coalitie verwacht dat ze inlichtingenonderzoeken voeren waarvoor specifieke en uitzonderlijke methoden moeten worden aangewend. De beperking van het territoriale toepassingsgebied verhindert de ADIV zijn deel van de samenwerking na te komen.

Dans le contexte actuel du repli communautaire, il faut pouvoir utiliser les outils appropriés, si l'on veut neutraliser la menace. La modification du texte a pour objet de supprimer l'exclusion des phénomènes d'extrémisme et d'ingérence lors du recours aux méthodes exceptionnelles.

Par ailleurs, pour rencontrer une remarque dans l'avis de la Commission BIM, le processus de radicalisation est inséré dans la définition du terrorisme, pour harmoniser l'application des dispositions permettant le recours aux méthodes de recueil de données. Pour des raisons de cohérence, ce même ajout est apporté à la définition de l'extrémisme.

— Méthodes spécifiques et exceptionnelles sur et à partir du Royaume

Les termes définissant le champ d'application territorial de la loi MRD ne correspondent pas à la réalité technologique et doivent donc être adaptés. Une lecture restrictive du texte actuel (sur le territoire) pourrait, par exemple, contrecarrer, à l'heure d'internet, l'interception d'une communication, lorsque le correspondant de la cible n'est pas sur le territoire, mais de l'autre côté de la frontière.

La modification du texte (sur et à partir du territoire) répond à l'anachronisme existant.

b) Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité (SGRS)

— Méthodes spécifiques et exceptionnelles à l'étranger

La loi organique limite actuellement le champ d'application des méthodes spécifiques et exceptionnelles au territoire national. Toutefois, la majorité des missions du SGRS est exercée à l'étranger: protection de nos troupes en opérations, protection de nos ressortissants belges à l'étranger, ...

Dans le cadre des opérations avec mandat donné par le Conseil de Sécurité des Nations Unies, il est souvent attendu des services de renseignement de la coalition qu'ils mènent des enquêtes de renseignement nécessitant le recours à des méthodes spécifiques et exceptionnelles. La limitation du champ d'application territorial empêche le SGRS de remplir sa part de la coopération.

Om zijn opdrachten naar behoren uit te kunnen voeren, moet de ADIV de specifieke en uitzonderlijke methoden ook in het buitenland kunnen gebruiken. Er wordt dan ook voorgesteld om de verplichting om deze methoden op het Belgische grondgebied uit te voeren, te schrappen.

Het Vast Comité I raadt overigens aan om het mogelijk te maken specifieke en uitzonderlijke methoden in het buitenland uit te kunnen voeren.

— Andere voorrechten in het buitenland

In het kader van bepaalde operaties is het absoluut noodzakelijk om informatie te verzamelen, maar is het de ADIV om verschillende redenen onmogelijk de vastgelegde procedure voor de aanwending van specifieke en uitzonderlijke methoden te volgen: in het buitenland, tijdsverschil, hoogdrukendheid, geen enkel beveiligd communicatiemiddel, onmogelijkheid om zich te richten op een specifieke persoon of gebeurtenis ... Bijgevolg zouden bepaalde wijzen van informatiegaring flexibeler moeten worden terwijl de controle op die informatiegaring behouden blijft.

Thans kan de ADIV in het buitenland uitgezonden communicatie intercetteren volgens een jaarlijks afluisterplan dat een lijst beheert van de organisaties en instellingen die het onderwerp zullen zijn van intercepties en dat is goedgekeurd door de minister van Defensie en overgezonden aan het Comité I.

Er wordt voorgesteld om dezelfde procedure te gebruiken voor de intrusie in een buitenlands informatiesysteem en de opname van beelden in het buitenland, op grond van een jaarplan intrusie en beeldopname.

Daardoor zal de ADIV bijvoorbeeld onmiddellijk kunnen binnendringen in de gsm van een kamikaze die zich in het buitenland bevindt, om na te gaan of hij al dan niet van plan is om een tuig te laten ontploffen, mits deze kamikaze lid is van een in het jaarplan bedoelde organisatie.

Er wordt voorzien dat deze taps, intrusies in informatiesystemen en beeldopnames in het buitenland zullen kunnen worden uitgevoerd binnen het kader van de opdrachten van de ADIV, zoals voorzien in artikel 11, § 1, 1° tot en met 3° en 5°, zoals aangepast door het huidige ontwerp.

Het toezicht is verstrekt met name door een meer ontwikkelde motivering van de jaarlijkse lijst en door de maandelijkse overzending aan het Comité I van een gemotiveerde lijst met landen of organisaties en instellingen die het voorwerp zijn geweest van een afluistering,

Pour lui permettre de mener à bien ses missions, le SGRS doit pouvoir utiliser les méthodes spécifiques et exceptionnelles à l'étranger. Il est dès lors proposé de supprimer l'exigence de mettre en œuvre ces méthodes sur le territoire du Royaume.

Le Comité permanent R recommande d'ailleurs de rendre possible la mise en œuvre de méthodes spécifiques et exceptionnelles à l'étranger.

— D'autres prérogatives à l'étranger

Dans le cadre de certaines opérations, alors qu'il est indispensable de collecter des informations, le SGRS n'est pas en mesure de suivre la procédure fixée pour recourir aux méthodes spécifiques et exceptionnelles pour différentes raisons: à l'étranger, décalage horaire, urgence, aucun moyen de communication sécurisé, impossibilité de cibler une personne ou un événement précis, ... Par conséquent, il convient de prévoir une plus grande flexibilité pour certaines manières de collecter des informations, tout en maintenant un contrôle sur la collecte.

Actuellement, le SGRS peut intercepter des communications émises à l'étranger selon un plan d'écoute annuel énumérant la liste des organisations et institutions qui feront l'objet d'interceptions, plan approuvé par le ministre de la Défense et transmis au Comité R.

Il est proposé d'utiliser la même procédure pour l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger et la prise d'images à l'étranger, sur la base d'un plan annuel d'intrusions et de prises d'images.

Cela permettra, par exemple, au SGRS de s'introduire immédiatement dans le GSM d'un kamikaze situé à l'étranger pour vérifier qu'il ne planifie pas l'explosion d'un engin, à condition que ce kamikaze appartienne à une organisation visée dans le plan annuel.

Il est prévu que ces écoutes, intrusions informatiques et prises d'images à l'étranger pourront être mises en œuvre dans le cadre des missions du SGRS prévues à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°, telles qu'adaptées par le présent projet.

Le contrôle est renforcé notamment par une motivation plus développée de la liste annuelle et par l'envoi mensuel, au Comité R, d'une liste motivée contenant les pays ou organisations et institutions ayant fait l'objet d'une écoute, d'une intrusion ou d'une prise d'images.

intrusie of beeldopnames. Zo wordt het Comité I op regelmatige wijze op de hoogte gehouden van de uitgevoerde afluisteringen, intrusies en beeldopnames.

Behalve die taps, intrusies in informaticasystemen en beeldopnames in het buitenland kan de ADIV steeds de specifieke en uitzonderlijke methoden aanwenden door de vastgestelde procedure te volgen: dat zal het geval bij voorbeeld zijn bij geplande operaties, wanneer de dienst beslist om de woonplaats van een doelwit binnen te gaan. Gezien de risico's zal een dergelijke operatie goed worden voorbereid en zullen de machtigingen daarvoor tijdig worden aangevraagd.

Binnen vijf jaar wordt de situatie opnieuw geëvalueerd om na te gaan of de voorrechten van de ADIV in het buitenland uitvoerbaar zijn en of zij de mandaten van de Verenigde Naties voldoende dekken.

2. De opdrachten van de ADIV

De opdrachten van de ADIV zoals omschreven in artikel 11, stemmen niet volledig overeen met de realiteit.

Zo heeft de ADIV als opdracht, krachtens artikel 11, om inlichtingenactiviteiten te verrichten om de Krijgsmacht te beschermen, maar niet om rechtstreekse inlichtingensteun te verlenen aan een militaire operatie of eventuele toekomstige militaire operatie. Er wordt voorgesteld om de opdracht van de ADIV te verduidelijken en aan te vullen.

Artikel 11, § 1 vertrouwt aan de ADIV de bescherming van het nationale grondgebied toe maar het staat enkel in de definitie van § 2, 1° dat het ook betrekking heeft op de bescherming van de bedreigde bevolking door militaire middelen

Er wordt voorgesteld om deze beschermingsrol ten opzichte van de bevolking rechtstreeks te verduidelijken in § 1. Het Vast Comité I raadt overigens aan dat de opdrachten van de ADIV zouden uitgebreid worden binnen het kader van de strijd tegen het terrorisme.

Bovendien voorziet artikel 11 de hoedanigheid van adviseur enkel voor het buitenlands defensiebeleid. Nochtans is Defensie een van de actoren van het buitenlands beleid in een bredere zin en moet de inlichtingendienst van Defensie, de ADIV, gezien zijn inlichtingenpositie in het buitenland, de regering advies kunnen verstrekken bij de omschrijving van haar buitenlands beleid, ook inzake veiligheid. De ADIV is trouwens ook adviseur voor het binnenlandse veiligheids- en defensiebeleid.

Ainsi, le Comité R est tenu de manière régulière au courant des écoutes, intrusions et prises d'images effectuées.

A côté de ces écoutes, intrusions informatiques et prises d'images à l'étranger, le SGRS pourra toujours recourir aux méthodes spécifiques et exceptionnelles en suivant la procédure prévue: ce sera le cas, par exemple, lors d'opérations planifiées où le service décide d'entrer dans le domicile d'une cible. Etant donné les risques, l'opération sera bien préparée et les autorisations seront demandées en temps utile.

Dans cinq ans, il sera procédé à une nouvelle évaluation de la situation pour voir si les prérogatives en faveur du SGRS sont praticables à l'étranger et si elles couvrent suffisamment les mandats des Nations Unies.

2. Les missions du SGRS

Les missions du SGRS, telles que décrites dans l'article 11, ne sont pas totalement conformes à la réalité.

Ainsi, l'article 11 charge le SGRS de mener des activités de renseignement pour protéger les Forces armées mais pas pour fournir un appui en renseignement direct à une opération militaire ou à une éventuelle future opération militaire. Il est proposé de clarifier et compléter sa mission.

Ensuite, le § 1er de l'article 11 confie au SGRS la protection du territoire national mais ce n'est que dans la définition du § 2, 1° qu'il est également question de protéger la population menacée par des moyens militaires.

Il est proposé de préciser ce rôle de protection de la population directement dans le § 1er. Le Comité permanent R recommande d'ailleurs que les missions du SGRS soient élargies dans le cadre de la lutte contre le terrorisme.

En outre, l'article 11 ne prévoit la qualité de conseiller que pour la politique extérieure de défense. Pourtant, la Défense est un des acteurs de la politique étrangère dans un sens plus large et son service de renseignement, le SGRS, vu sa position de renseignement à l'étranger, doit pouvoir conseiller le gouvernement dans la définition de sa politique étrangère également en matière de sécurité. Par ailleurs, le SGRS est également conseiller en politique intérieure de sécurité et de défense.

Anderzijds is de omschrijving van de activiteiten die de Belgische onderdanen zouden kunnen bedreigen, zeer beperkt (verwoesting, afslachting en plundering). Die limitatieve opsomming wordt geschrapt.

3. De verschillende hoogdringendheidsprocedures

Om in dringende gevallen snel een inlichtingenmethode te kunnen inzetten, voorziet de wet in een hoogdringendheidsprocedure. Dergelijke procedure is voorzien voor alle uitzonderlijke methoden, maar slechts voor enkele specifieke methoden.

a) De specifieke methoden

De wet voorziet geen hoogdringendheidsprocedure voor het geval men snel tot een observatie of doorzoeking wenst over te gaan. Deze methoden kunnen enkel via de normale, schriftelijke, procedure ingezet worden (schriftelijke beslissing van het diensthoofd en notificatie aan de BIM-Commissie). Het gebrek aan een hoogdringendheidsprocedure (mondeling akkoord van het diensthoofd) zoals dat bestaat voor andere specifieke methoden, is problematisch.

Daarom wordt een hoogdringendheidsprocedure voorgesteld voor alle specifieke methoden.

Er wordt tevens voorzien dat de BIM-Commissie, in geval van hoogdringendheid, haar toestemming om een misdrijf te plegen, mondeling kan geven.

b) De uitzonderlijke methoden

De wet voorziet dat alle uitzonderlijke methoden via een hoogdringendheidsprocedure kunnen ingezet worden. Volgens deze procedure kan het diensthoofd, na ontvangst van het mondeling gunstig advies van de voorzitter van de BIM-Commissie, een methode schriftelijk machtigen voor 48 uur. Deze machtiging moet vervolgens onmiddellijk ter kennis gebracht worden aan alle leden van de commissie. Om daadwerkelijk snel een uitzonderlijke methode te kunnen inzetten, is een versoepeling van deze procedure nodig. De voorgestelde aanpassingen raken evenwel niet aan de garanties voor de privacy van de burger en/of aan de omvang van de controlebevoegdheid van de BIM-Commissie.

Er moet ook opgemerkt worden dat het soms problematisch is om een methode die in hoogdringendheid werd opgestart, verder te zetten na de 48u waarvoor ze gemachtigd werd. De Commissie beschikt immers, wanneer ze de normale procedure volgt, over vier dagen om een advies te verlenen voor de start van een methode. Hierdoor dreigt een vacuüm te ontstaan tussen

D'autre part, la définition des activités pouvant menacer les ressortissants belges est très limitée (dévastation, massacre et pillage). Cette énumération limitative est supprimée.

3. Les différentes procédures d'urgence

Afin de pouvoir mettre en œuvre rapidement une méthode de renseignement en cas d'urgence, la loi prévoit une procédure d'extrême urgence. Cette procédure a été prévue pour toutes les méthodes exceptionnelles mais uniquement pour quelques méthodes spécifiques.

a) Les méthodes spécifiques

La loi ne prévoit pas de procédure d'extrême urgence si l'on souhaite procéder rapidement à une observation ou à une inspection. Ces méthodes ne peuvent être appliquées que via la procédure normale, écrite (décision écrite du chef de service et notification à la Commission BIM). L'absence de procédure d'extrême urgence (accord verbal du chef de service) telle qu'elle existe pour d'autres méthodes spécifiques pose problème.

C'est la raison pour laquelle une procédure d'extrême urgence est proposée pour toutes les méthodes spécifiques.

Il est également prévu qu'en cas d'extrême urgence, la Commission BIM puisse autoriser verbalement la commission d'une infraction.

b) Les méthodes exceptionnelles

La loi prévoit que toutes les méthodes exceptionnelles peuvent être mises en œuvre via une procédure d'extrême urgence. Selon cette procédure, le chef de service peut, après avoir reçu l'avis verbal favorable du président de la Commission BIM, autoriser par écrit une méthode pour 48 heures. Cette autorisation doit ensuite être portée sans délai à la connaissance de l'ensemble des membres de la Commission. Pour permettre effectivement la mise en œuvre rapide d'une méthode exceptionnelle, cette procédure doit être assouplie. Les adaptations proposées n'affectent toutefois pas les garanties relatives à la vie privée du citoyen et/ou l'ampleur du pouvoir de contrôle de la Commission BIM.

Il convient également d'observer qu'il est parfois problématique de poursuivre la mise en œuvre d'une méthode initiée en extrême urgence après les 48 heures pour lesquelles elle a été autorisée. En effet, lorsqu'elle suit la procédure normale, la Commission dispose de quatre jours pour rendre un avis sur le lancement d'une méthode. Cela risque de créer un vide entre la fin de la

het einde van de methode (na 48u) en het begin van een nieuwe methode (na 4 dagen).

Om de normale procedure en de hoogdringendheidsprocedure beter op elkaar af te stemmen en een vacuüm te vermijden, wordt voorgesteld dat een uitzonderlijke methode in hoogdringendheid kan gemachtigd worden voor vijf dagen. Ook in dit geval wordt niet geraakt aan de controlebevoegdheid van de commissie: zij kan ten allen tijde een methode te schorsen wanneer ze van oordeel is dat deze bijvoorbeeld onwettig of disproportioneel is.

Er wordt tevens voorzien dat de BIM-Commissie, in geval van hoogdringendheid, haar toestemming om een misdrijf te plegen, mondeling kan geven.

4. De observaties en doorzoeken

De doorzoeking en observatie vinden we in de wet terug als gewone, specifieke of uitzonderlijke methode. In welke categorie de methode valt, hangt af van verschillende criteria: de aard van de plaats die geobserveerd of doorzocht wordt (publieke of private plaats, al dan niet voor het publiek toegankelijk, woning, beroepslokaal van een arts, journalist of advocaat) en het al dan niet gebruik van een technisch middel. Wanneer men al deze criteria combineert in een matrix, komt men tot de vaststelling dat er een aantal hiaten en incoherenties zijn in de systematiek, hetgeen verwarring schept voor de praktische toepassing. Om deze tekortkomingen weg te werken werd enerzijds het criterium "aard van de plaats" vereenvoudigd, maar anderzijds een nieuw criterium ingevoegd, nl. het al dan niet "aan het zicht ontrokken zijn" van een plaats. Verder werd de definitie van "technisch middel" aangepast aan de operationele noden en de technologische evoluties. Bij de herschrijving van de artikelen over de observatie en doorzoeking werd ten slotte een eenvormige opbouw gehanteerd. Al deze wijzigingen vergroten de rechtszekerheid van de burger en van de agenten die op het terrein vaak snel moeten inschatten of een gewone, specifieke of uitzonderlijke methode kan/moet ingezet worden.

5. Nieuwe methode: reisgegevens

Er wordt een nieuwe specifieke methode ingevoerd om de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de mogelijkheid te bieden vervoers- en reisgegevens te vorderen van een private verstrekkers van een vervoers- of reisdienst zoals een bus- of taxibedrijf, een reisagentschap of een website die een hotelreservatiesysteem aanbiedt, voor zover deze gegevens niet meegedeeld zijn in het kader van [het voorontwerp van] PNR-wet.

méthode (après 48 heures) et le début d'une nouvelle méthode (après 4 jours).

Afin de mieux harmoniser la procédure normale et la procédure en extrême urgence et d'éviter tout vide, il est proposé qu'une méthode exceptionnelle puisse être autorisée en cas d'extrême urgence pour une durée de cinq jours. Dans ce cas non plus, il n'est pas porté atteinte au pouvoir de contrôle de la commission: elle peut à tout moment suspendre une méthode lorsqu'elle l'estime illégale ou disproportionnée, par exemple.

Il est également prévu qu'en cas d'extrême urgence la Commission BIM puisse autoriser verbalement la commission d'une infraction.

4. Les observations et inspections

Dans la loi, l'inspection et l'observation figurent comme méthodes ordinaires, spécifiques ou exceptionnelles. La catégorie dans laquelle elles tombent dépend de différents critères: la nature du lieu observé ou inspecté (lieu public ou privé, accessible ou non au public, domicile, local professionnel d'un médecin, d'un journaliste ou d'un avocat) et le recours ou non à un moyen technique. En combinant tous ces critères dans une matrice, on constate la présence d'un certain nombre d'hiatus et d'incohérences dans la systématique, qui sont une source de confusion pour l'application pratique. Afin d'éliminer ces manquements, d'une part, le critère "nature du lieu" a été simplifié mais, d'autre part, un nouveau critère a été introduit, à savoir le fait pour un lieu d'être ou non "soustrait à la vue". En outre, la définition de "moyen technique" a été adaptée aux besoins opérationnels et aux évolutions technologiques. Enfin, lors de la réécriture des articles relatifs à l'observation et à l'inspection, une structure uniforme a été utilisée. Toutes ces modifications accroissent la sécurité juridique du citoyen et des agents qui doivent souvent estimer rapidement sur le terrain si une méthode ordinaire, spécifique ou exceptionnelle peut/doit être mise en œuvre.

5. Nouvelle méthode: données de voyage

Une nouvelle méthode spécifique est introduite pour prévoir la possibilité, pour les services de renseignement et de sécurité, de requérir des données de transport et de voyage auprès de tout fournisseur privé de service en matière de transport ou de voyage tels qu'une compagnie de bus ou de taxis, une agence de voyage ou un site en ligne proposant un système de réservation d'hôtels, dans la mesure où ces données n'ont pas été communiquées dans le cadre de [l'avant-projet de] loi PNR.

Die gegevens zijn absoluut noodzakelijk om het parcours van een doelwit te kunnen traceren, geïnformeerd te zijn wanneer hij naar een of andere bestemming vertrekt, te achterhalen waar hij heeft verbleven of zal verblijven ...

Op de schaal van de intrusie in de persoonlijke levensfeer kunnen dergelijke gegevens worden vergeleken met de gegevens ontvangen van de operatoren van elektronische communicatie (specifieke methode – art. 18/8 WIV). Het opvragen van reisgegevens is veel minder intrusief dan een interceptie van communicatie of een observatie in een woonplaats (uitzonderlijke methoden). Het lijkt dus propotioneel om daarvan een specifieke methode te maken.

6. Rechtspersonen, fictieve identiteiten en fictieve hoedanigheden

De oprichting en het gebruik van een rechtspersoon zijn thans een uitzonderlijke methode. Een fictieve identiteit/hoedanigheid kan slechts worden gebruikt in het kader van die uitzonderlijke methode.

Het moet mogelijk zijn om een fictieve identiteit/hoedanigheid te gebruiken zonder daarvoor een rechtspersoon in te zetten: er wordt voorgesteld om die twee mogelijkheden los te koppelen.

a) Rechtspersonen

Tot dusver hebben de diensten deze uitzonderlijke methode nog nooit gebruikt omdat de procedure voor de oprichting te omslachtig is om die voor een enkel dossier in gang te zetten. Het moet een investering op lange termijn zijn, die kan worden gebruikt telkens als de opperste discretie van de dienst dat vereist.

Bovendien is de oprichting van een rechtspersoon op zich geen methode van informatiegaring.

Er wordt voorgesteld om deze oprichting niet langer te beschouwen als een uitzonderlijke methode, maar als een beschermingsmaatregel die kan worden gebruikt:

- ofwel ter ondersteuning van de opdrachten van de diensten (zonder informatiegaring), bijvoorbeeld om in alle discretie een appartement te huren;

- ofwel om informatie te vergaren: in dat geval is het gebruik ervan op zich een uitzonderlijke methode.

Elke oprichting van een rechtspersoon moet ter kennis worden gebracht van Comité I.

Ces données sont indispensables pour pouvoir retracer le parcours d'une cible, être informé de son départ vers telle ou telle destination, localiser où elle a (ou va) séjourné(er), ...

Dans l'échelle d'intrusion dans la vie privée, de telles données peuvent être comparées aux données reçues des opérateurs de communications électroniques (méthode spécifique – art. 18/8 LRS). La demande de données de voyage est beaucoup moins intrusive qu'une interception de communication ou une observation dans un domicile (méthodes exceptionnelles). Il semble donc proportionnel d'en faire une méthode spécifique.

6. Les personnes morales, les identités fictives et les qualités fictives

La création et le recours à une personne morale constituent actuellement une méthode exceptionnelle. Le recours à une identité/qualité fictive ne peut se faire que dans le cadre de cette méthode exceptionnelle.

Il convient de pouvoir utiliser une identité/qualité fictive sans recourir à une personne morale: il est proposé de scinder ces deux possibilités.

a) Personnes morales

Actuellement, les services n'ont jamais fait usage de cette méthode exceptionnelle car la procédure de création est trop lourde pour la mettre en œuvre pour un seul dossier. Cela doit être un investissement à long terme, utilisable chaque fois qu'une entière discréption du service le requiert.

En outre, la création d'une personne morale n'est pas en soi une méthode de collecte d'informations.

Il est proposé de retirer cette création des méthodes exceptionnelles pour en faire une mesure de protection à laquelle on peut recourir,

- soit à l'appui des missions des services (sans collecte): par exemple pour louer un appartement discrètement;

- soit pour collecter des informations: le recours lui-même est alors une méthode exceptionnelle.

Chaque création d'une personne morale devra être notifiée au Comité R.

Daarbij moet worden verduidelijkt dat de oprichting van een rechtspersoon en het gebruik van een rechtspersoon ter ondersteuning van de opdrachten van de diensten zonder over te gaan tot informatiegaring, de persoonlijke levenssfeer van de burgers niet in het gedrang brengen.

b) Fictieve identiteiten en fictieve hoedanigheden

Tot dusver hebben de diensten nog nooit een fictieve identiteit/hoedanigheid aangemaakt omdat die mogelijkheid gekoppeld is aan het gebruik van een rechtspersoon.

De aanmaak van een fictieve identiteit/hoedanigheid is evenmin een methode van informatiegaring, maar een maatregel ter bescherming van de agent. Het gebruik ervan doet overigens geen afbreuk aan het recht op de persoonlijke levenssfeer. Er wordt voorgesteld om deze mogelijkheid niet langer te beschouwen als een uitzonderlijke methode, maar gelijk te stellen met het dragen van een valse naam.

Elke aanmaak van officiële documenten die een fictieve identiteit of hoedanigheid bewijzen, moet ter kennis worden gebracht van het Comité I.

Naar aanleiding van de adviezen uitgebracht door de BIM-Commissie en het Comité I onderstreept de regering dat deze beschermingsmaatregel geen wettelijke basis biedt om infiltratieoperaties te doen.

In de zelfde lijn is voorzien dat het actief gebruik van een fictieve identiteit tijdelijk en doelgericht is.

Voorts werd er overeenkomstig een bemerking gefomuleerd in het advies van het Comité I ook gepreciseerd in de wet dat zodra het gaat om het verzamelen van informatie, de fictieve identiteit niet kan worden gebruikt los van het beroep op een methode van het verzamelen van inlichtingen.

7. De beschermden beroepen

Om het beroepsgeheim van advocaten en artsen en het bronnengeheim van journalisten te waarborgen, voorziet de huidige wet inzonderheid in de verplichte aanwezigheid van de voorzitter van de BIM-commissie bij de uitvoering van iedere uitzonderlijke methode. Wanneer het gaat om een doorzoeking als uitzonderlijke methode, wordt de aanwezigheid van de voorzitter van de betrokken orde van balies of de voorzitter van de Nationale Raad van de Orde van Geneesheren toegevoegd.

Il convient de préciser que la création d'une personne morale et le recours à une personne morale à l'appui des missions des services sans procéder à la collecte d'informations ne portent pas préjudice à la vie privée des citoyens.

b) Identités fictives et qualités fictives

Actuellement, les services n'ont jamais recouru à une identité/qualité fictive car elle est dépendante du recours à une personne morale.

Le recours à une identité/qualité fictive n'est pas non plus une méthode de collecte mais bien une mesure de protection de l'agent. Ce recours ne porte d'ailleurs pas atteinte au droit à la vie privée. Il est proposé de le sortir des méthodes exceptionnelles et de mettre cette possibilité avec le port du faux nom.

Chaque création de documents officiels attestant d'une identité ou qualité fictive devra être notifiée au Comité R.

A la suite des avis remis par la Commission BIM et le Comité R, le gouvernement souligne que cette mesure de protection n'est pas une base légale pour procéder à des opérations d'infiltration.

Dans le même ordre d'idée, il est prévu que l'utilisation active d'une identité fictive est temporaire et orientée vers l'objectif.

Par ailleurs, conformément à une observation formulée dans l'avis du Comité R, il est aussi précisé dans la loi que, lorsqu'il s'agit de collecter des informations, l'identité fictive ne peut être utilisée indépendamment du recours à une méthode de recueil de données. Cette mesure ne peut être utilisée de manière autonome pour la collecte d'informations.

7. Les professions protégées

En vue d'assurer la protection du secret professionnel des avocats et médecins et le secret des sources des journalistes, la loi actuelle prévoit notamment la présence obligatoire du président de la Commission BIM lors de la mise en œuvre de toute méthode exceptionnelle. Lorsqu'il s'agit d'une inspection en méthode exceptionnelle, la présence du président de l'Ordre des barreaux concerné ou du président du Conseil national de l'Ordre des médecins s'y ajoute.

Om voor de hand liggende redenen in verband met de discretie bij de uitvoering van de methoden en de veiligheid van de agenten en vooroemde voorzitters, is echter zeer snel gebleken dat de aanwezigheid van die voorzitters de goede uitvoering van de methode in de weg zou staan.

Om dat probleem te verhelpen, voorziet dit ontwerp erin dat de voorzitter van de BIM-commissie aanwezig kan (maar niet moet) zijn en wordt de aanwezigheid van de voorzitters van de ordes afgeschaft.

8. De medewerking van derden

De huidige wet voorziet niet uitdrukkelijk in het beroep op derden. Bij de uitvoering van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten echter genoodzaakt zijn om de medewerking van derden te vragen. Denk bijvoorbeeld aan een slotenmaker of een beheerder van een informaticanetwerk. Deze mogelijkheid om een beroep te doen op derden, wordt dus toegevoegd in de organieke wet. Het ontwerp waarborgt de bescherming van de persoonsgegevens en voorziet in de mogelijkheid om hen vrij te stellen van straf in geval van door de BIM-commissie toegestane strafbare feiten die zij plegen tijdens hun samenwerking met de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

9. De BIM-Commissie

De bestuurlijke commissie belast met het toezicht op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (BIM-Commissie), die is samengesteld uit drie magistraten, moet haar controlefunctie voltijds en permanent uitoefenen. Voor ieder vast lid moet een plaatsvervanger worden aangewezen.

De BIM-Commissie kan slechts geldig beraadslagen als alle effectieve leden, of bij verhinderung hun respectievelijke plaatsvervanger, aanwezig zijn. Er wordt beslist met een meerderheid van stemmen. Om tegemoet te komen aan een situatie waarbij zowel een effectief lid als diens plaatsvervanger verhinderd worden (bv. wegens ziekte), worden de regels inzake beraadslaging en beslissing aangepast. In dergelijk uitzonderlijk geval moet het mogelijk zijn dat rechtsgeldig beraadslaagd kan worden door de twee aanwezige leden. Er zou dan dienen te worden beslist met unaniemiteit van stemmen. Deze nieuwe regeling vermindert eveneens dat te snel een ministeriële beslissing een uitzonderlijke methode dient te machtigen. De tussenkomst van de minister van Justitie of Defensie in de procedure moet immers een uitzonderingsregime blijven.

Cependant, pour des raisons évidentes tant de discréction dans la mise en œuvre des méthodes que de sécurité des agents et de ces présidents, il est très vite apparu que la présence de ces derniers mettrait en péril la bonne exécution de la méthode.

Afin de répondre à ce problème, le projet prévoit que le Président de la Commission BIM puisse (et non doive) être présent, ainsi que la suppression de la présence des présidents des Ordres.

8. Le concours de tiers

La loi actuelle ne prévoit pas explicitement le recours à des tiers. Or, pendant l'exécution de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent être amenés à demander leur concours. Pensons ici au serrurier ou au gestionnaire d'un réseau informatique, par exemple. Cette possibilité de recours à des tiers est donc ajoutée dans la loi organique. Le projet garantit la protection des données personnelles de ces personnes et prévoit la possibilité qu'elles soient exemptées de peine en cas d'infractions autorisées par la Commission BIM, qu'elles commettent lors de leur collaboration en faveur des services de renseignement et de sécurité.

9. La Commission BIM

La commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données des services de renseignement et de sécurité (Commission BIM), composée de trois magistrats, est tenue d'exercer sa fonction de contrôle à temps plein et de manière permanente. Un suppléant doit être désigné pour chaque membre effectif.

La Commission BIM ne peut délibérer valablement que si tous les membres effectifs, ou, en cas d'empêchement, leurs suppléants respectifs, sont présents. Les décisions sont prises par un vote à la majorité. Pour répondre à une situation dans laquelle tant le membre effectif que son suppléant sont empêchés (par exemple pour cause de maladie), les règles de délibération et de décision sont adaptées. Dans un tel cas exceptionnel, il faut qu'il soit possible que les deux membres présents puissent délibérer légalement. Il faudrait alors que la décision soit prise à l'unanimité des voix. Ce nouveau système évite également qu'une décision ministérielle doive trop rapidement autoriser une méthode exceptionnelle. En effet, l'intervention du ministre de la Justice ou de la Défense dans la procédure doit demeurer un régime d'exception.

De huidige wet legt de verplichting op dat de plaatsvervanger van de voorzitter van dezelfde taalrol is. Deze verplichting moet worden opgeheven. Wat immers belangrijk is, is dat zowel de voorzitter als zijn plaatsvervanger tweetalig zijn. De verplichting om tot dezelfde taalrol te behoren verhindert daarentegen een afwisseling. Wanneer de voorzitter bijvoorbeeld langer dan drie maanden afwezig is, wordt zijn plaats definitief ingenomen door zijn plaatsvervanger. Hierdoor blijft de nieuwe voorzitter van dezelfde taalrol als zijn voorganger. Het moet echter mogelijk zijn om te alterneren tussen een Franstalige en een Nederlandstalige voorzitter.

10. Mededeling aan het Parket van misdrijfgere-lateerde informatie

Het huidig artikel 19/1 bepaalt dat de voorzitter van de BIM-Commissie overleg moet plegen met het hoofd van de inlichtingendienst over de voorwaarden van de overmaking van het niet-geklassificeerd proces-verbaal. Het ontwerp strekt ertoe om het overleg uit te breiden naar de inhoud van hetgeen wordt meegedeeld.

11. De archieven

De archiefwet bepaalt dat archiefdocumenten van meer dan 30 jaar (of 50 jaar oud voor ADIV) dienen te worden overgebracht naar het Rijksarchief. Deze termijnen worden door de inlichtingendiensten als zeer kort beschouwd daar zij werken op lange termijn en bepaalde stukken na lange tijd nog steeds relevant kunnen zijn. Er dient ook rekening mee te worden gehouden dat het meestal gaat om geklassificeerde documenten waarbij enkel de auteur over de declassificatie ervan kan beslissen. Het invoegen van een uitzonderingsmaatregel op de overbrengingsverplichting zoals voorzien in de archiefwet is de enige manier om zowel de goede werking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten te garanderen als om de geklassificeerde documenten op een adequate wijze te beschermen.

Bovendien bevinden sommige geklassificeerde documenten van de inlichtingendiensten zich bij andere diensten en kunnen zo aan het Rijksarchief worden overgemaakt. Het wetsontwerp voorziet in de teruggeave van deze documenten aan de inlichtingendiensten waardoor de kans verkleint dat geklassificeerde stukken in andere archieven terecht komen. Er is ook voorzien dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten aan de bestemmingen kunnen vragen om, in bepaalde omstandigheden, de stukken te vernietigen in plaats van deze terug te bezorgen.

Deze wijziging heeft geen budgettaire impact op de werking van de archieven die zich reeds in de schoot van de inlichtingendiensten bevinden. Integendeel, het

La loi exige actuellement que le suppléant du président soit du même rôle linguistique que celui-ci. Cette exigence doit être supprimée. En effet, ce qui est important est que le président et son suppléant soient bilingues. Par contre, le fait d'exiger qu'ils soient du même rôle linguistique empêche l'alternance. Ainsi, par exemple, si le président est absent pendant plus de trois mois, il est remplacé définitivement par son suppléant. Par conséquent, le président suivant a le même rôle linguistique que le précédent. Pourtant, il devrait être possible d'alterner entre un francophone et un néerlandophone à la place de président.

10. Communication au Parquet d'informations liées à une infraction

L'article 19/1 actuel prévoit que le président de la Commission BIM doit consulter le dirigeant du service de renseignement au sujet des conditions de transmission du procès-verbal non classifié. Le projet prévoit que la consultation porte également sur le contenu de ce qui est communiqué.

11. Les archives

La loi relative aux archives prévoit que les documents d'archives de plus de 30 ans (ou de 50 ans pour le SGRS) doivent être transférés aux Archives de l'État. Les services de renseignement considèrent ces délais comme très courts étant donné qu'ils travaillent sur le long terme et que certaines pièces peuvent rester pertinentes après une longue période. Il convient également de tenir compte du fait qu'il s'agit généralement de documents classifiés que seul l'auteur peut décider de déclassifier. L'ajout d'une mesure dérogatoire à l'obligation de transfert prévue dans la loi relative aux archives est la seule façon de garantir le bon fonctionnement des services de renseignement et de sécurité et de protéger de manière appropriée les documents classifiés.

En outre, certains documents classifiés des services de renseignement se trouvent dans d'autres services et peuvent ainsi être transférés aux Archives de l'État. Le projet de loi prévoit la restitution de ces documents aux services de renseignement, ce qui réduit le risque de voir des pièces classifiées se retrouver dans d'autres archives. Il est également prévu que les services de renseignements et de sécurité puissent demander aux destinataires de détruire les documents, dans certaines circonstances, plutôt que de les restituer.

Cette modification n'a pas d'impact budgétaire sur le fonctionnement des archives qui se trouvent déjà dans les services de renseignement. Au contraire, leur

niet-overmaken aan het Rijksarchief maakt op zich een besparing uit.

De teruggave van geklassificeerde stukken in bezit van andere diensten heeft wel een beperkte budgettaire impact maar die kan verminderd worden in het geval de inlichtingendiensten verzoeken dat de documenten worden vernietigd.

12. De herstructurering van de titels en de artikelen

Voor de leesbaarheid van de algemene bepalingen inzake de uitoefening van de inlichtingenopdrachten, bieden een nieuwe indeling van de bepalingen en de toevoeging van titels een reële meerwaarde.

Die nieuwe indeling werd mogelijk naar aanleiding van de overheveling van de dienst persoonsbescherming aan de federale politie. Hoofdstuk III van de organieke wet behelst immers nog slechts één afdeling over de uitoefening van de opdrachten.

Hoofdstuk III dat werd omgedoopt tot “De uitoefening van de inlichtingen- en veiligheidsopdrachten”, wordt onderverdeeld in de volgende afdelingen en onderafdelingen:

- Algemene bepalingen
- De beschermings- en ondersteuningsmaatregelen
- De samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek
- De methoden voor het verzamelen van gegevens
 - Gewone methoden voor het verzamelen van gegevens
 - Specifieke methoden en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens
- A. Algemene bepalingen
- B. Specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens
- C. Uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens
 - Gemeenschappelijke bepaling
 - De mededeling van gegevens
 - De samenwerking tussen de diensten

non-transmission aux Archives de l'État constitue en soi une économie.

La restitution de documents classifiés en possession d'autres services a toutefois un impact budgétaire limité qui peut être réduit si les services de renseignement sollicitent la destruction de ces documents.

12. La restructuration des titres et des articles

Pour la lisibilité des dispositions générales concernant l'exercice des missions de renseignement, un nouvel agencement des dispositions et l'ajout de titres apportent une réelle plus-value.

Ce nouvel agencement est rendu possible suite au transfert du service de protection des personnes à la police fédérale. Il ne subsiste en effet plus qu'une seule section relative à l'exercice des missions au sein du Chapitre III de la loi organique.

Ce chapitre III rebaptisé “L'exercice des missions de renseignement et de sécurité” est subdivisé en sections et sous-sections suivantes:

- Dispositions générales
- Mesures de protection et d'appui
- Concours avec une information ou instruction judiciaire
- Méthodes de recueil de données
 - Des méthodes ordinaires de recueil de données
 - Des méthodes spécifiques et des méthodes exceptionnelles de recueil de données
- A. Dispositions générales
- B. Des méthodes spécifiques de recueil des données
- C. Des méthodes exceptionnelles de recueil des données
 - Disposition commune
 - Communication des données
 - Coopération entre services

— De bewaring en vernietiging van gegevens

Door de toevoeging van titels kunnen de verschillende onderwerpen duidelijk worden onderscheiden.

13. Het interventieteam

In de huidige dreigingscontext en om de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de mogelijkheid te bieden om hun opdrachten te blijven uitvoeren met meer veiligheidsgaranties, biedt het ontwerp de mogelijkheid om binnen die diensten een interventieteam op te richten dat moet zorgen voor de bescherming van hun personeel, hun infrastructuren en hun goederen door, zo nodig, gebruik te maken van bevoegdheden van bestuurlijk politie.

Deze nieuwe behoefte is verantwoord niet alleen in het licht van de huidige dreigingscontext, maar ook doordat de inzet van politiediensten niet aangewezen is: of het nu gaat om de identificatie van een gevaarlijke verdachte rondom het gebouw of het controleren van een verdacht persoon in de buurt van de plaats waar een behandelend agent een contact heeft, de interventie van de politie zal altijd, ofwel te laat zijn, zelfs als is ze snel (de verdachte is vertrokken zonder geïdentificeerd te zijn), ofwel te weinig discreet voor de lopende inlichtingoperatie. Bovendien is de informatie over een lopende operatie geklassificeerd en bijgevolg niet toegankelijk voor agenten die niet over een veiligheidsmachtiging beschikken.

Het interventieteam telt een aantal agenten die beschikbaar zijn om te kunnen reageren op enige fysieke dreiging of enig incident binnen of buiten de gebouwen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, die op dat mogelijk een dreiging inhoudt voor de fysieke integriteit van de personeelsleden en voor de continuïteit van het operationele werk.

Thans kan dat interventieteam slechts optreden in het kader van artikel 416 van het Strafwetboek inzake de wettige verdediging.

De agenten van dat interventieteam die verdachte gedragingen opmerken bij individuen in de omgeving van de gebouwen van die diensten of gedragingen die de personeelsleden in gevaar zouden kunnen brengen, inzonderheid tijdens de uitoefening van hun opdrachten, hebben dan ook geen enkel ander middel om wettig op te treden ten aanzien van die individuen, bijvoorbeeld voor een identiteitscontrole of een veiligheidsfouillering.

Het nieuwe hoofdstuk III/1 met het opschrift “De bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”, dat de artikelen 22 tot en met 35 beheert, beoogt de

— Conservation et destruction des données

L'ajout de titres permet de distinguer clairement les différents thèmes traités.

13. L'équipe d'intervention

Dans le contexte actuel de la menace et afin de permettre aux services de renseignement et de sécurité de continuer à exercer leurs missions avec des garanties de sécurité accrue, le projet offre la possibilité de créer au sein de ces services une équipe d'intervention chargée d'assurer la protection de leur personnel, de leurs infrastructures et de leurs biens, en recourant à des pouvoirs de police administrative si nécessaire.

Ce nouveau besoin se justifie non seulement à la lumière du contexte actuel de menace, mais aussi parce que le déploiement des forces de police ne s'indique pas: que ce soit pour identifier un suspect menaçant autour du bâtiment ou interpeller une personne suspecte aux alentours du lieu de contact d'un agent traitant, l'intervention de la police, même si elle est rapide, sera soit trop tardive (le suspect est parti sans être identifié), soit trop peu discrète pour l'opération de renseignement en cours. En outre, les informations liées à une opération en cours sont classifiées, et donc non accessibles pour les agents qui ne sont pas titulaires d'une habilitation de sécurité.

L'équipe d'intervention comprend un certain nombre d'agents qui sont disponibles pour pouvoir réagir à toute menace physique ou incident à l'intérieur ou l'extérieur des bâtiments des services de renseignement et de sécurité et qui constituerait une menace tant pour l'intégrité physique des membres du personnel que pour la continuité du travail opérationnel.

Actuellement, cette équipe d'intervention ne peut intervenir que dans le cadre de l'article 416 du Code pénal relatif à la légitime défense.

Dès lors, les agents de cette équipe d'intervention qui constateraient des comportements suspects de la part d'individus aux alentours des bâtiments de ces services ou des comportements qui mettraient en danger des membres du personnel, notamment lors de l'exécution de leurs missions, n'ont aucun autre moyen pour intervenir légitimement à l'égard de ces individus, par exemple pour un contrôle d'identité ou une fouille de sécurité.

Le nouveau Chapitre III/1 “De la protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité”, comprenant les articles 22 à 35, vise à remanier l'ancienne Section 2 de la loi

herwerking van de vroegere afdeling 2 van de organieke wet (artikelen 22 tot en met 35), waarin oorspronkelijk de bevoegdheden van bestuurlijke politie van de dienst persoonsbescherming van de Veiligheid van de Staat waren opgenomen alsook de aanpassing daarvan aan de bevoegdheden van het interventieteam teneinde een wettelijke grondslag te verlenen aan de actie van de leden ervan.

Die bevoegdheden zijn gebaseerd op de bepalingen van de wet op het politieambt: binnendringen in verlaten onroerende goederen, veiligheidsfouillering, doorzoeking van een voertuig, inbeslagname, vrijheidsbeneming beperkt tot de tijd die nodig is om de persoon aan de politie over te dragen, identiteitscontrole, gebruik van geweld, gebruik van vuurwapens, vordering van hulp of bijstand van derden.

De leden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die daartoe zijn aangewezen door de bevoegde minister, op voordracht van het diensthoofd, zullen de enige agenten zijn die deze functie mogen uitoefenen en in het kader daarvan de beperkte bevoegdheden van bestuurlijke politie hebben.

Zij zullen deze functie uitoefenen naast hun andere opdrachten.

De algemene controlebevoegdheid van het Vast Comité I strekt zich ook uit tot de activiteiten van het interventieteam.

14. Enkele taalkundige verbeteringen

Er werden enkele taalkundige verbeteringen aangebracht in de tekst, ofwel om de vertalingen te harmoniseren, ofwel om voor interpretatie vatbare woorden te vervangen.

15. Notificatieplicht

In zijn arrest nr. 145/2011 van 22 september 2001 heeft het Grondwettelijk Hof de vernietiging uitgesproken van de derde paragraaf van artikel 2 dat voorzag in de mogelijkheid voor iedere persoon die een legitiem belang kon aantonen, om van een inlichtingendienst informatie te vragen of hij al dan niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een specifieke of uitzonderlijke methode.

De bezwaren geformuleerd tegen het artikel 2, § 3 betreffen de afwezigheid van een ambtshalve notificatie en van de mogelijkheid van notificatie aan rechtspersonen.

Initieel voorzag het wetsontwerp geen nieuwe bepaling die deze notificatieplicht opnieuw invoert.

organique (articles 22 à 35), qui prévoyait à l'origine des pouvoirs de police administrative pour la section "protection des personnes" de la Sûreté de l'État et à les adapter aux compétences de l'équipe d'intervention afin de donner une base légale à l'action de ses membres.

Ces pouvoirs sont calqués sur les dispositions de la loi sur la fonction de police: pénétration dans les immeubles abandonnés, fouille de sécurité, fouille de véhicule, confiscation, privation de liberté limité au temps nécessaire pour livrer la personne à la police, contrôle d'identité, recours à la force, usage d'armes à feu, réquisition de l'aide ou l'assistance de tiers,

Les membres des services de renseignement et de sécurité qui seront désignés à cet effet par le ministre compétent, sur proposition du dirigeant du service seront les seuls agents à pouvoir exercer cette fonction et à disposer des pouvoirs de police administrative limités dans ce cadre.

Ils exercent cette fonction en plus de leurs autres missions.

Le contrôle général du Comité permanent R s'exerce également sur les activités de l'équipe d'intervention.

14. Quelques corrections linguistiques

Quelques corrections linguistiques ont été apportées au texte, soit pour harmoniser les traductions, soit pour remplacer des mots sujets à interprétation.

15. Obligation de notification

La Cour constitutionnelle, par son arrêt n° 145/2011 du 22 septembre 2011, a annulé le paragraphe 3 de l'article 2 qui prévoyait la possibilité, pour toute personne justifiant d'un intérêt légitime, de requérir d'un service de renseignement l'information selon laquelle elle a fait, ou non, l'objet d'une méthode spécifique ou exceptionnelle.

Les griefs formulés contre l'article 2, § 3 reposent sur l'absence de notification d'office et d'une possibilité de notification pour les personnes morales.

Initialement, le projet de loi ne proposait pas de nouvelle disposition réintroduisant cette obligation de notification.

De reden hiervoor was dat een dergelijke notificatie moeilijk verzoenbaar is met de werkwijze van de inlichtingendiensten en de doeltreffendheid van de activiteiten van de dienst in gevaar brengt: het wezenlijk kenmerk van het inlichtingenwerk is immers dat men handelt zonder de aandacht van de doelwitten op zich te vestigen.

Het Grondwettelijk Hof heeft immers zelf gepreciseerd dat: “*De noodzaak, die uit de voormalde rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voortvloeit om de betrokken persoon na de beëindiging van de inlichtingenmethode in te lichten, mag immers de doeltreffendheid van de betrokken methode niet in het gedrang brengen* (EHRM, 29 juni 2006, *Weber en Saravia t. Duitsland*, § 135; EHRM, 6 september 1978, *Klass en anderen t. Duitsland*, §§ 57 en 58, en EHRM, 26 maart 1987, *Leander t. Zweden*, § 66).”

In het voornoemde arrest *Klass* vermeldt het EHRM dat “*l’activité ou le danger qu’un ensemble de mesures de surveillance tend à combattre peut subsister pendant des années, voire des décennies, après leur levée. Une notification ultérieure à chaque individu touché par une mesure désormais levée pourrait bien compromettre le but à long terme qui motivait à l’origine la surveillance*”...

“*Pareille notification risquerait de contribuer à révéler les méthodes de travail des services de renseignement, leurs champs d’observation et même, le cas échéant, l’identité de leurs agents*” ...

Dès lors que ““l’ingérence” [dans la vie privée du citoyen] résultant de la législation contestée se justifie au regard de l’article 8 § 2 [CEDH], il ne saurait être incompatible avec cette disposition de ne pas informer l’intéressé dès la fin de la surveillance, car c’est précisément cette abstention qui assure l’efficacité de l’ingérence”.

In de zaak *Kennedy v. Groot-Brittannië* (18 mei 2010) benadrukte het EHRM dat de notificatie niet vereist is indien de doelstelling ervan (met name zorgen dat de bestaande interne rechtsmiddelen ook effectief kunnen aangewend worden) ook op een andere manier kan bereikt worden.

Niettegenstaande de bescherming van de fundamentele rechten, waaronder het recht op de eerbiediging voor de persoonlijke levenssfeer, een zekere transparantie rechtvaardigt tegenover de persoon waarvan de gegevens worden verwerkt, zijn er bepaalde uitzonderingen mogelijk.

Zo is er voor de inlichtingendiensten een uitzondering op de transparantieplicht voorzien in de wet van

La raison en était qu’une telle notification est difficilement conciliable avec le *modus operandi* des services de renseignement et met en danger l’efficacité des activités du service: le principe-même du travail de renseignement est d’agir sans attirer l’attention des cibles.

La Cour constitutionnelle a d’ailleurs elle-même précisé: “*La nécessité, résultant de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l’homme, d’informer la personne concernée après la cessation de la méthode de renseignement ne peut en effet compromettre l’efficacité de la méthode concernée* (CEDH, 29 juin 2006, *Weber et Saravia c. Allemagne*, § 135; CEDH, 26 mars 1987, *Leander c. Suède*, § 66 et CEDH, 6 septembre 1978, *Klass et autres c. Allemagne*, §§ 57 et 58.)”

Dans l’arrêt *Klass* précité, la CEDH relève que “*l’activité ou le danger qu’un ensemble de mesures de surveillance tend à combattre peut subsister pendant des années, voire des décennies, après leur levée. Une notification ultérieure à chaque individu touché par une mesure désormais levée pourrait bien compromettre le but à long terme qui motivait à l’origine la surveillance*”...

“*Pareille notification risquerait de contribuer à révéler les méthodes de travail des services de renseignement, leurs champs d’observation et même, le cas échéant, l’identité de leurs agents*” ...

Dès lors que ““l’ingérence” [dans la vie privée du citoyen] résultant de la législation contestée se justifie au regard de l’article 8 § 2 [CEDH], il ne saurait être incompatible avec cette disposition de ne pas informer l’intéressé dès la fin de la surveillance, car c’est précisément cette abstention qui assure l’efficacité de l’ingérence”.

Dans l’affaire *Kennedy c. Grande Bretagne* (18 mai 2010), la CEDH soulignait que la notification n’est pas exigée si sa finalité (en l’occurrence, de veiller à ce que les voies de recours internes existantes puissent être effectivement appliquées) peut également être atteinte autrement.

Si la protection des droits fondamentaux, dont notamment le droit au respect de sa vie privée, justifie une transparence vis-à-vis de la personne dont les données sont traitées, certaines exceptions sont possibles.

C’est ainsi que la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l’égard des traitements

8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

De wetgever heeft in overweging genomen dat een indirecte toegang tot de door de inlichtingendiensten verwerkte gegevens, via een controle door de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, een voldoende waarborg bood voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de burger.

Er moet daarenboven aangestipt worden dat er in de wet nog andere waarborgen voor de rechten van de burgers voorzien zijn:

- de procedures voor de aanwending van de methoden voor het verzamelen van gegevens;

- het BIM-toezicht door de BIM-commissie, samengesteld uit drie magistraten, bedoeld in Hoofdstuk IV/1 WIV, en door het Vast Comité I bedoeld in Hoofdstuk IV/2 WIV;

- het algemene toezicht van het Vast Comité I in toepassing van de wet van 18 juli 1998 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse. Het Vast Comité I kan ambtshalve een onderzoek instellen wanneer hij op de hoogte gebracht is van een notificatie en de motivering ervan, zoals bedoeld in artikel 2, § 3 WIV;

de mogelijkheid voor de burger om klacht in te dienen bij het Vast Comité I in toepassing van art. 43/4 WIV en de wet van 18 juli 1991.

Ook in het Wetboek van strafvordering zijn bepalingen opgenomen ter vrijwaring van de rechten van de burger: wanneer de raadkamer of een rechter ten gronde een dossier onderzoekt dat een niet-geklassificeerd proces-verbaal bevat dat overeenkomstig artikel 19/1 van de organieke wet is overgemaakt door de voorzitter van de BIM-Commissie (ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de beklaagde, de burgerlijke partij of hun advocaten) kan de raadkamer of de rechter aan het Vast Comité I een schriftelijk advies vragen over de wettigheid van de methode voor de verzameling van gegevens. Indien de onwettigheid van een methode wordt vastgesteld, kan de betrokken persoon klacht indienen bij het Vast Comité I of schadevergoeding vorderen voor de rechbank.

de données à caractère personnel, qui est le garant de la protection de la vie privée, a d'ailleurs prévu une exception à l'obligation de transparence pour les services de renseignement.

Le législateur a considéré qu'un accès indirect aux données traitées par les services de renseignement via un contrôle de la Commission de protection de la vie privée était suffisant pour garantir la protection de la vie privée du citoyen.

En outre, il convient de signaler que les droits des citoyens sont assurés via d'autres garanties prévues par la loi:

- les procédures à suivre pour mettre en œuvre les méthodes;

- les principes de proportionnalité et de subsidiarité à respecter;

- le contrôle BIM par la Commission BIM, composée de trois magistrats, visés au Chapitre IV/1 de la LRS, et du Comité Permanent R, visés au Chapitre IV/2 de la LRS;

- le contrôle général du Comité permanent R en application de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace. Le Comité permanent R peut procéder d'initiative à une enquête, après avoir été informé d'une notification et de sa motivation, visées à l'article 2, § 3 LRS;

- la possibilité de porter plainte auprès du Comité permanent R en application de l'art. 43/4 LRS et de la loi du 18 juillet 1991.

Dans le Code d'Instruction criminelle, existent également des dispositions visant à préserver les droits du citoyen: lorsque la Chambre du Conseil ou un juge du fond examine un dossier qui contient un procès-verbal non classifié transmis par le Président de la Commission BIM conformément à l'article 19/1 de la loi organique, la Chambre du Conseil ou le juge peut demander, d'office, sur réquisition du Ministère public ou à la demande de l'accusé, de la partie civile ou de leurs avocats, un avis écrit au Comité Permanent R sur la légalité de la méthode de recueil de données. Si l'illégalité de la méthode est constatée, la personne concernée peut introduire une plainte auprès du Comité R ou une action en dommages et intérêts devant le tribunal.

Tot slot kan verwezen worden naar de situatie in andere Europese landen die met dezelfde vraag geconfronteerd zijn en die ook tot de conclusie gekomen zijn dat de notificatieplicht ernstig afbreuk doet aan de discretie die noodzakelijk is voor iedere inlichtingendienst, en dat er voldoende andere waarborgen bestaan ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer (indirecte toegang tot de gegevens, procedures, controles,).

Uit een rondvraag bij een aantal Europese partnerdiensten blijkt dat er geen notificatieplicht bestaat in Portugal, Italië, Spanje, Finland, Zweden, Noorwegen, Slovakije, Tsjechië, Hongarije en Polen. De notificatieplicht in Nederland beperkt zich tot het geval van inbreuk op het huisrecht (binnentreden in een woning) en op het telecommunicatie- en briefgeheim. De notificatie kan uitgesteld worden indien de bijzondere bevoegdheid nog steeds relevant is voor het actuele kennisniveau en kan afgesteld worden indien de notificatie, naar redelijke verwachting, leidt tot de onthulling van een bron of de werkwijze van de dienst. Gelet op deze beperkingen, werden in Nederland slechts heel weinig notificaties uitgevoerd; het systeem staat dan ook ter discussie, temeer gezien het een aanzienlijke administratieve werklast inhoudt.

Intussen hebben de BIM-Commissie, het Comité I, de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de Raad van State hun advies gegeven. Zij achten een zekere vorm van notificatie noodzakelijk.

Naar aanleiding van deze adviezen heeft de regering een nieuw notificatiesysteem ingevoerd om een antwoord te bieden aan het arrest van het Grondwettelijk Hof. Hierbij wordt getracht een juist evenwicht te vinden tussen het recht op een effectief rechtsmiddel voor éénieder en de bescherming van de opdrachten van nationale veiligheid, de *modus operandi* en de bronnen van de inlichtingendiensten.

Dit voorstel voorziet in een kennisgeving op verzoek van zowel natuurlijke als rechtspersonen zodat zij kunnen weten welke methode jegens hen werd ingezet. Niettemin bepaalt het voorstel verschillende voorwaarden die ervoor zorgen dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten enkel een antwoord geven op het verzoek wanneer de kennisgeving geen afbreuk meer doet aan een inlichtingenonderzoek.

Een actieve notificatie werd evenwel niet voorzien. Een dergelijke actieve notificatie vereist immers een constant en dagelijks onderzoek van de dossiers om na te gaan of de betrokken personen moeten geïnformeerd worden. Gelet op de prioriteiten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, is een dergelijke notificatie niet uitvoerbaar.

Enfin, on peut se référer à la situation dans d'autres pays européens qui ont été confrontés à la même question et ont également conclu qu'une obligation de notification portait sérieusement atteinte à la discréction nécessaire à tout service de renseignement et que d'autres garanties (accès indirect, procédures, contrôles, ...) étaient suffisantes pour assurer la protection de la vie privée.

Il résulte d'une consultation auprès d'un certain nombre de services partenaires européens qu'une obligation de notification n'existe pas au Portugal, en Italie, en Espagne, en Finlande, en Suède, en Norvège, en Slovaquie, en Tchéquie, en Hongrie et en Pologne. Aux Pays-Bas, l'obligation de notification est limitée aux cas d'infraction au droit à l'inviolabilité du domicile (intrusion dans un domicile) et au secret des lettres et des télécommunications. La notification peut être différée si la compétence particulière est toujours pertinente pour le niveau de connaissance actuel et peut même être écartée si, en fonction d'une "prévision raisonnable", la notification a pour conséquence la divulgation d'une source ou du *modus operandi* du service. Vu ces limitations, seul un très petit nombre de notifications ont été exécutées; le système est également en cours de discussion d'autant plus qu'il implique une charge de travail considérable.

Entre temps, la Commission BIM, le Comité R, la Commission de la protection de la vie privée et le Conseil d'État ont rendu leur avis. Ils estiment qu'une certaine forme de notification est nécessaire.

Donnant suite à ces avis, le gouvernement introduit un nouveau système de notification pour répondre à l'arrêt de la Cour constitutionnelle tout en tentant de trouver un juste équilibre entre le droit à un recours effectif pour toute personne et la protection des missions de sécurité nationale, du *modus operandi* et des sources des services de renseignement.

Cette proposition prévoit une notification à la requête tant des personnes physiques que morales permettant à celles-ci de connaître les méthodes dont elles ont fait l'objet. Elle fixe néanmoins différentes conditions veillant à ce que les services de renseignement et de sécurité ne répondent à la requête que lorsqu'une notification ne portera plus atteinte à une enquête de renseignement.

En effet, une notification active n'a pas été prévue. Une telle notification active impliquerait un examen constant et quotidien des dossiers pour vérifier s'il faut informer les personnes concernées. Etant donné les priorités fixées aux services de renseignement et de sécurité, cette notification active est irréalisable.

Zelfs indien de BIM-commissie of het Comité I deze kennisgeving op zich zouden nemen, dan nog zal de analyse van het gehele onderzoek moeten gebeuren door een agent van een inlichtingendienst om zo te verzekeren dat de notificatie geen schade berokkent aan het onderzoek.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Artikel 1 verwijst naar de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling.

Art. 2

Het artikel 2 past de Nederlandse titel van de organieke wet aan.

In tegenstelling tot de Franstalige titel spreekt de Nederlandse titel over “inlichtingen- en veiligheidsdienst” (enkelvoud). In de gehele tekst van de wet moet dit in het meervoud geschreven worden daar de organieke wet van toepassing is zowel op de Veiligheid van de Staat als op de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht.

Art. 3

In de context van inlichtingen is de term “dreiging” correcter dan de term “bedreiging”. De artikelen 2, 8, 18/2, 18/3, 18/9, 18/10, 18/16, 19, 38, 39, 40, 41 en 43/5 van de organieke wet worden in die zin aangepast.

Er werd een taalkundige verbetering aangebracht ter harmonisering van de termen in de beide talen.

De benaming “Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid” wordt op verschillende wijzen in de wet geschreven. Het doel van deze aanpassing is om de artikelen te harmoniseren en de woorden “Algemene”, “Dienst”, “Inlichting” en “Veiligheid” telkens met een hoofdletter te schrijven.

De verwijzing naar artikel 8, 1° tot 4° wordt geschrapt in de artikelen 2, § 2, tweede lid, 18/1, 1°, 38, 39, 40, 41 en 43/5 WIV. Dit betreft een louter tekstuële aanpassing zonder inhoudelijke gevolgen. Net zoals artikel 11, § 2 WIV louter de definities bevat voor de terminologie gebruikt in artikel 11, § 1 WIV waar de opdracht van de ADIV bepaald wordt, bevat artikel 8 louter de definities van de begrippen gebruikt in artikel 7 waar de opdracht van de VSSE omschreven staat. Een verwijzing naar de

Quand bien même la Commission BIM ou le Comité R prendrait cette notification à sa charge, une analyse de l'ensemble de l'enquête devrait toujours être faite *in fine* par un agent d'un service de renseignement pour s'assurer que la notification ne portera pas préjudice à ladite enquête.

COMMENTAIRES DES ARTICLES

Article 1er

L'article 1er renvoie à la répartition constitutionnelle des compétences.

Art. 2

L'article 2 adapte l'intitulé de la loi organique en néerlandais.

A l'inverse de l'intitulé français, le titre néerlandais parle de inlichtingen- en veiligheidsdienst” (service au singulier). Cela doit être écrit au pluriel car la loi organique est d'application aussi bien pour la Sûreté de l'État que pour le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées.

Art. 3

Le terme “dreiging” est plus correct dans le contexte du renseignement que le terme “bedreiging”. Les articles 2, 8, 18/2, 18/3, 18/9, 18/10, 18/16, 19, 38, 39, 40, 41 et 43/5 de la loi organique sont adaptés en ce sens.

Une correction linguistique est apportée pour une harmonisation des termes dans les deux langues.

La dénomination “Service Général du Renseignement et de la Sécurité” est écrit de différentes manières dans la loi. L'objectif de cette modification est d'harmoniser les articles et d'écrire chaque fois une majuscule aux mots “Service”, “Général”, “Renseignement” et “Sécurité”.

Le renvoi à l'article 8, 1° à 4° de la loi organique est supprimé dans les article 2, § 2, alinéa deux, 18/1, 1°, 38, 39, 40, 41 et 43/5 LRS. Il s'agit d'une adaptation purement formelle sans conséquence sur le fond. De même que l'article 11, § 2 de la loi organique ne contient que les définitions de la terminologie utilisée dans l'article 11, § 1er de la loi organique, qui définit la mission du SGRS, l'article 8 ne contient que les définitions des notions utilisées dans l'article 7, qui définit la mission

betrokken bepalingen heeft derhalve geen juridische waarde. De organieke wet bevat geen verwijzing naar artikel 11, § 2 WIV. Om redenen van harmonisatie en ter taalkundige verbetering wordt de verwijzing naar artikel 8 in vernoemde bepalingen geschrapt.

De BIM-wet heeft het begrip diensthoofd in de organieke wet geïntroduceerd. Artikel 3, 8° WIV stelt dat dit begrip dient te worden omschreven als de administrateur-generaal of de dienstdoende administrateur-generaal, voor wat betreft de Veiligheid van de Staat, en het hoofd of het dienstdoende hoofd, voor wat betreft de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid. Heden gebruiken de artikelen 38 tot 41 WIV evenwel nog de begrippen "de korpschef of zijn plaatsvervanger". Ter harmonisatie van de terminologie binnen de organieke wet wordt dit aangepast.

Art. 4

In het derde lid van § 1 van artikel 2 gaat het om een taalkundige verbetering.

Er wordt een zin toegevoegd aan artikel 2, § 1, vierde lid, van de organieke wet met de bedoeling om bij de evaluatie van het subsidiariteitsbeginsel rekening te houden met het criterium van de veiligheid van de agenten om te bepalen welke methode bij voorkeur moet worden gebruikt. Ook al is bijvoorbeeld het verzamelen van informatie mogelijk via een gewone methode, maar houdt die een veiligheidsrisico in voor de agenten, dan kan de inlichtingendienst beslissen om gebruik te maken van een minder riskante methode, ook al is dat een specifieke methode, uiteraard met inachtneming van het proportionaliteitsbeginsel.

Zo is het uitermate lastig en riskant om een persoon in een gewelddadig extremistisch milieu te benaderen via een gewone methode. Bijgevolg kan het verantwoord zijn om rechtstreeks gebruik te maken van methoden van meer technische aard.

Zoals het Comité I en de Privacycommissie aanbevelen, zal de evaluatie van het subsidiariteitsprincipe, rekening houdend met het risico voor de agenten, omzichtig gebeuren.

Hierop aansluitend, en als antwoord op de bemerking van het Vast Comité I rond de wettelijke drieledige indeling van de inlichtingenmethodenis het tenslotte van belang te weten dat het niet alleen de aard van de ingewonnen gegevens is die bepalend is voor de graad van inmenging in het privéleven, maar eveneens de manier waarop de gegevens ingewonnen worden.

de la Sûreté de l'État. Un renvoi aux dispositions visées n'a donc aucune portée juridique. La loi organique ne contient aucune autre référence à l'article 11, § 2 de la loi organique. Le renvoi à l'article 8 dans les dispositions précitées est donc supprimé pour des raisons d'harmonisation et de correction linguistique.

Loi BIM a introduit la notion de dirigeant du service dans la loi organique. Ainsi, selon l'article 3, 8° LRS, il faut entendre par "dirigeant du service" d'une part l'administrateur général de la Sûreté de l'État ou l'administrateur général faisant fonction et d'autre part le chef du Service Général du Renseignement et de la Sécurité ou le chef faisant fonction. Actuellement, les articles 38 à 41 LRS utilisent encore les notions de "chef de corps et son remplaçant". Une adaptation a été apportée à la loi organique pour harmoniser la terminologie.

Art. 4

A l'alinéa 3 du § 1er de l'article 2, il s'agit d'une correction linguistique.

Une phrase est ajoutée à l'article 2, § 1er, alinéa 4 de la loi organique dans le but de tenir compte du critère de sécurité des agents pour déterminer le recours à une méthode plutôt qu'à une autre dans le cadre de l'évaluation du principe de subsidiarité. Par exemple, même si une méthode ordinaire permet la collecte d'une information, si la méthode représente un danger pour la sécurité des agents, le service de renseignement peut décider de recourir à une méthode moins risquée, fût-elle une méthode spécifique, tout en respectant, bien entendu, le principe de proportionnalité.

Ainsi, il est extrêmement difficile et risqué d'approcher une personne dans un milieu extrémiste violent via une méthode ordinaire. Par conséquent, recourir directement à des méthodes plus techniques peut se justifier.

Comme le Comité R et la Commission de la protection de la vie privée le recommandent, cette évaluation du principe de subsidiarité en tenant compte du risque pour les agents sera utilisée avec prudence.

En réponse à la remarque du Comité Permanent R sur ce triple classement légal des méthodes de renseignement, il est intéressant de savoir que ce n'est pas uniquement la nature des données collectées qui est déterminante pour le degré d'ingérence dans la vie privée mais c'est également la manière dont les données sont collectées. La meilleure manière de l'illustrer est

Dit wordt het best geïllustreerd aan de hand van de methoden observatie en doorzoeking waar de indeling in categorieën wordt bepaald door zowel de aard van de plaats alsook door het al dan niet aanwenden van technische hulpmiddelen. Ook bij andere inlichtingenmethoden zijn beide criteria van betekenis. Zo kunnen bijvoorbeeld telefoonnummers, financiële informatie en reisgegevens op verschillende manieren verkregen worden: uit open bronnen, van een openbare dienst, van een telefoonoperator, reisorganisator of financiële instelling of door eigen heimelijke operaties (doorzoeking van een woning). De keuze van de werkwijze en inlichtingenmethode, gebeurt steeds met inachtneming van het subsidiariteitsprincipe.

In het tweede lid van artikel 2, § 2, wordt toegevoegd dat de inlichtingendiensten bevoegd zijn om informatie die beschermd is door het beroepsgeheim van een advocaat of een arts, of het bronnengeheim van een journalist, te verzamelen wanneer er ernstige aanwijzingen zijn dat deze persoon betrokken is bij activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied. Deze toevoeging vloeit voort uit de wet van 29 januari 2016 tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, aangaande het toezicht op de activiteiten van de buitenlandse inlichtingendiensten in België. Zoals het advies van 9 oktober 2015 van het Comité I bij betrokken wetsvoorstel (DOC 54 0553/002) terecht stelt, zijn de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied immers uit hun aard problematisch.

In het tweede lid van paragraaf 3 wordt een nieuw notificatiesysteem ingevoerd.

In hoofde van de verzoeker zijn er twee ontvankelijkheidsvereisten voorzien:

- hij moet een persoonlijk en legitiem belang hebben;
- hij moet onder de Belgische rechtsmacht vallen.

De rechtsmacht van een Staat valt, volgens vaste rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, samen met zijn grondgebied (Al-Skeini en andere t. het Verenigd Koninkrijk, nr. 55721/07 d.d. 7 juli 2011 alsook Ilascu en andere t. Moldavië en Rusland, nr. 48787/99 d.d. 8 juli 2004). Slechts in uitzonderlijke gevallen is extraterritoriale rechtsmacht mogelijk wanneer er sprake is van effectieve machtsuitoefening buiten de landsgrenzen bijvoorbeeld de controle die een staat heeft over een gevangene in het kader van een buitenlands gewapend conflict (Jaloud t. Nederland, nr. 47708/08 d.d. 20 november 2014 en Al-Jedda t. het Verenigd Koninkrijk, nr. 27021/08 d.d. 7 juli 2011).

au moyen des méthodes d'observation et d'inspection où le classement en catégories est déterminé tant par la nature du lieu que par l'utilisation ou non d'un moyen technique. Pour d'autres méthodes, ces deux critères sont également d'application. Ainsi, par exemple, des numéros de téléphone, des informations financières et des données de voyage sont obtenues de différentes manières: par des sources ouvertes, d'un service public, d'un opérateur téléphonique, d'une agence de voyage, d'une institution financière ou par les propres opérations secrètes du service (inspection dans un domicile). Le choix du mode opératoire et de la méthode de renseignement s'effectue toujours en tenant compte du principe de subsidiarité.

Dans le deuxième alinéa de l'article 2, § 2, il est ajouté que les services de renseignement sont compétents pour collecter des informations qui sont protégées par le secret professionnel d'un avocat ou d'un médecin ou par le secret des sources d'un journaliste, quand il existe des indices sérieux révélant que cette personne est concernée par les activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge. Cet ajout découle de la loi du 29 janvier 2016 modifiant la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité, concernant le contrôle des activités des services de renseignement étrangers en Belgique. Comme l'avis du 9 octobre 2015 du Comité R, relatif à la proposition de loi concernée (DOC 54 0553/002), l'indique à juste titre, les activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge sont problématiques par nature.

Un nouveau système de notification est introduit au paragraphe 3 de l'article 2.

Deux conditions de recevabilité dans le chef du requérant sont prévues:

- il doit avoir un intérêt personnel et légitime;
- il doit relever de la juridiction belge.

La juridiction d'un État coïncide, selon la jurisprudence constante de la Cour européenne des Droits de l'Homme, avec son territoire (Al-Skeini et autres c. le Royaume-Uni, nr. 55721/07 daté du 7 juillet 2011 ainsi que Ilascu et autres c. la Moldavie et la Russie, nr. 48787/99 daté du 8 juillet 2004). Dans certains cas exceptionnels seulement, une juridiction extraterritoriale est possible lorsqu'il est question de l'exercice effectif de la puissance hors des frontières du pays, par exemple le contrôle qu'un État a sur un prisonnier dans le cadre d'un conflit armé à l'étranger (Jaloud c. les Pays-Bas, nr. 47708/08 daté du 20 novembre 2014 et Al-Jedda c. le Royaume-Uni, nr. 27021/08 daté du 7 juillet 2011).

Wanneer deze twee voorwaarden vervuld zijn, verifieert de inlichtingendienst of de persoon het voorwerp geweest is van een methode.

Het ontwerp volgt het advies van de Privacycommissie die van oordeel is dat, rekening houdend met een aantal beperkingen, een beperkte vorm van notificatie van de meest intrusieve uitzonderlijke methoden beantwoordt aan de vereisten van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en van de rechtspraak.

De methoden bedoeld in de artikelen 18/12, 18/14 of 18/17 zijn weerhouden in het ontwerp. Deze keuze vindt zijn inspiratie in de Nederlandse wet.

Wanneer een van deze methoden ingezet werd, worden andere parameters in rekening genomen om te beslissen of er een kennisgeving moet gebeuren:

- sinds het einde van de methode is er een periode van meer dan 10 jaar verlopen;
- de kennisgeving doet geen afbreuk aan het inlichtingenonderzoek;
- de kennisgeving levert geen gevaar op voor een bron;
- de kennisgeving schaadt de internationale relaties van België niet.

Daarenboven, mag de notificatie enkel gebeuren onverminderd de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen, de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levensfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Overigens spreekt het voor zich dat de kennisgeving evenmin een gerechtelijk onderzoek in gevaar mag brengen.

Indien het verzoek niet ontvankelijk is, indien de persoon niet het voorwerp geweest is van één van de drie methoden of indien deze laatste voorwaarden niet vervuld zijn, antwoordt de betrokken dienst dat er in toepassing van artikel 2, § 3 geen gevolg kan gegeven worden aan het verzoek.

In het andere geval informeert het diensthoofd de verzoeker over de ingezette methode en haar wettelijke basis, zijnde de artikelen 18/12, 18/14 of 18/17.

Lorsque ces deux conditions sont réunies, le service de renseignement concerné vérifie si la personne a fait l'objet d'une méthode.

Le projet suit l'avis de la Commission de la protection de la vie privée qui estime qu'une forme limitée de notification des méthodes exceptionnelles les plus intrusives en tenant compte de plusieurs restrictions pourrait répondre aux exigences de l'article 13 de la Convention européenne des droits de l'homme et de la jurisprudence.

Les méthodes retenues dans le projet sont celles visées aux articles 18/12, 18/14 ou 18/17. Ce choix s'inspire de la loi néerlandaise.

Lorsqu'une de ces méthodes a été mise en œuvre, d'autres paramètres entrent en ligne de compte pour décider s'il y a lieu de procéder à une notification:

- une période de plus de 10 ans s'est écoulée depuis la fin de la méthode;
- la notification ne porte pas préjudice à une enquête de renseignement;
- la notification ne met pas en danger une source;
- la notification ne porte pas atteinte aux relations internationales entretenues par la Belgique.

En outre, la notification ne peut avoir lieu que sans préjudice de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité, de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration et de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel.

Par ailleurs, il va de soi que la notification ne peut pas non plus mettre en péril une enquête judiciaire.

Si la requête n'est pas recevable, si la personne n'a pas fait l'objet d'une des trois méthodes visées ou si ces dernières conditions ne sont pas remplies, le service concerné répond qu'il n'y a pas lieu de donner suite à la requête en application de l'article 2, § 3.

Dans le cas contraire, le dirigeant du service indique au requérant la méthode mise en œuvre et sa base légale, soit les articles 18/12, 18/14 ou 18/17.

Een periode van 10 jaar is verantwoord door de lange termijnwerking van inlichtingendiensten. Er moet opgemerkt worden dat veel terroristische organisaties of offensieve inlichtingendiensten hun criminale en spionageactiviteiten ontplooien over een lange periode. De eerste stappen van identificatie, benadering, rekrutering en activering van doelwitten of van slapende cellen kunnen verspreid over vele jaren gebeuren. Het verstrijken van een termijn van 5 jaar na het einde van een uitzonderlijke methode, zoals vastgelegd in de oude bepaling over de notificatie, is bijgevolg te kort. Intussen lopen er misschien nog andere methoden of wacht het doelwit gewoon op zijn activering. Het gevaar blijft nog. Het duurt veel jaren vooraleer men kan beslissen dat een gecollecteerde informatie mag ter kennis gebracht worden aan een persoon zonder dat dit een gevaar oplevert voor het gehele onderzoek over de terroristische organisatie die gesurveilleerd werd of het netwerk van spionnen.

Kenmerkend voor spionage- en inmengingsactiviteiten van buitenlandse inlichtingendiensten, is trouwens dat zij permanent doorlopen, en dat de buitenlandse agenten elkaar voortdurend afwisselen. Een inlichtingenonderzoek naar dergelijke fenomenen is bijgevolg altijd actief.

Een kopie van de notificatie en van de motivatie van de inhoud wordt overgemaakt aan het Comité I.

Drie redenen verklaren de keuze voor het Comité I:

— om na te gaan of een kennisgeving geen nadeel beroktigt aan een inlichtingenonderzoek, moet het gehele dossier geanalyseerd worden en niet alleen de gegevens die via de specifieke en uitzonderlijke methoden ingezameld zijn. Dit overstijgt bijgevolg de bevoegdheid van de BIM-commissie;

— het is het Comité I dat een eventuele klacht van de betrokken persoon in toepassing van artikel 43/4 WIV zal behandelen;

— het Vast Comité I zal in zijn jaarlijkse verslagen aan de Begeleidingscommissie bij de Kamer van volksvertegenwoordigers specifiek aandacht moeten besteden aan de wijze waarop de twee inlichtingen- en veiligheidsdiensten het artikel 2 § 3 WIV toepassen.

De Koning bepaalt de nadere regels voor het verzoek, namelijk de vermeldingen die erin moeten staan (naam, verblijfplaats, ...).

Un délai de 10 ans est justifié par l'action sur le long terme des services de renseignement. Il faut observer que beaucoup d'organisations terroristes ou de services de renseignement offensifs effectuent leurs activités criminelles et d'espionnage sur le long terme. Les premières phases d'identification, d'approche, de recrutement et d'activation de personnes cibles ou de cellules dormantes peuvent être espacées par de nombreuses années. Par conséquent, l'écoulement d'un délai de 5 ans, comme fixé dans l'ancienne disposition sur la notification, après la fin d'une méthode exceptionnelle est trop court. Entre temps, d'autres méthodes sont peut-être toujours en cours ou la personne cible est peut-être simplement dans l'attente d'une activation. Le danger existe encore. De nombreuses années sont nécessaires avant de pouvoir conclure qu'une information collectée par un service de renseignement peut être notifiée à une personne sans mettre en péril l'ensemble de l'enquête sur l'organisation terroriste surveillée ou sur un réseau d'espions.

Par ailleurs, il est caractéristique des activités d'espionnage et d'ingérence par les services de renseignement étrangers, d'être en cours en permanence et pour les agents étrangers de s'alterner continuellement. Une enquête de renseignement portant sur de tels phénomènes est par conséquence toujours active.

Une copie de la notification et la motivation de son contenu sont transmises au Comité R.

Le choix du Comité R s'explique pour trois raisons:

— pour vérifier si une notification ne porte pas préjudice à une enquête de renseignement, une analyse de l'ensemble du dossier doit être effectuée, et non uniquement des données collectées via les méthodes spécifiques et exceptionnelles. Cela dépasse donc la compétence de la Commission BIM;

— c'est le Comité R qui traitera l'éventuelle plainte de la personne concernée en application de l'article 43/4 LRS;

— dans ses rapports annuels à la Commission de suivi de la Chambre des représentants, le Comité permanent R devra accorder une attention particulière à manière dont les deux services de renseignement et de sécurité utilisent l'article 2 § 3 LRS.

Le Roi fixe les modalités de la requête, notamment les mentions qui doivent y figurer (nom, résidence, ...)

Art. 5

1. Bepaalde definities in artikel 3 van de organieke wet worden gewijzigd.

2.

3. Punt 1° wordt aangepast gelet op de wet van 6 december 2015 tot wijziging van diverse wetten wat de benaming “Nationale Veiligheidsraad” betreft.

4.

5. Met een nieuw punt 3° wordt de definitie van een “lid van het interventieteam” belast met de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, ingevoerd.

6. De definitie van “de inlichtingenofficier” bedoeld in punt 9°, a), die, voor de Veiligheid van de Staat, is belast met de opvolging van de aanwending van specifieke of uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens, wordt herzien: de verwijzing naar het gegeven dat de agent deel uitmaakt van de buitendiensten van de Veiligheid van de Staat, wordt geschrapt.

Als antwoord op de vraag van de Raad van State waarom de woorden “van de buitendiensten” in de omschrijving van het begrip “inlichtingenofficier bij de Veiligheid van de Staat” worden geschrapt, kan geantwoord worden dat deze woorden een loutere betekenis hebben op vlak van personeelsstatuut (dat door de Koning geregeld dient te worden), en niet op vlak van functieomschrijving. De garantie dat de heimelijke informatiegaring op het operationele terrein moet uitgeoefend worden onder leiding van een verantwoordelijke van de directie Operaties van de Veiligheid van de Staat wordt daarentegen wel verzekerd via de aanwezigheid van het woord “commissaris” in betrokken definitie.

Met betrekking tot de inlichtingenofficieren die belast zijn met de aanwending van de methoden, moet worden opgemerkt dat slechts een beperkt aantal betrokken agenten daartoe is aangewezen.

In het ontwerp wordt een definitie van “verstrekker van een elektronische communicatielid” ingevoerd (nieuw 11°/1) om het personele en territoriale toepassingsgebied van de medewerkingsplicht van de telecomsector af te bakenen:

— niet alleen de klassieke verstrekkers van een elektronische communicatielid, zoals bedoeld in artikel 2, 5° van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, vallen onder de medewerkingsplicht (Proximus, Mobistar, Base, Telenet,

Art. 5

1. Certaines définitions de l’article 3 de la loi organique sont modifiées.

2.

Le point 1 ° est adapté au vu de la loi du 6 décembre 2015 modifiant diverses lois en ce qui concerne la dénomination “Conseil national de sécurité”.

3.

4. Un nouveau 3° introduit la définition du “membre de l’équipe d’intervention” chargé de la protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité.

5. La définition de “l’officier de renseignement” visée au 9° a) qui, pour la Sûreté de l’État, est chargé du suivi de la mise en œuvre des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données est revue: la référence à l’appartenance aux services extérieurs de l’agent est supprimée.

En réponse à la question du Conseil d’État de savoir pourquoi les mots “des services extérieurs” ont été supprimés de la description de la notion d’ “officier de renseignement de la Sûreté de l’État”, il peut être souligné que ces termes n’ont de sens que sur le plan du statut du personnel (qu’il appartient au Roi de régler), et non en ce qui concerne la description de la fonction. La présence du mot “commissaire” dans la définition concernée garantit bien, en revanche, l’obligation d’effectuer le recueil secret d’informations sur le terrain opérationnel sous la direction d’un responsable de la direction des Opérations de la Sûreté de l’État.

En ce qui concerne les officiers de renseignement chargés de la mise en œuvre des méthodes, il convient de noter que seul un nombre limité d’agents concernés fait l’objet d’une désignation à cet effet.

Dans le projet est insérée une définition de “fournisseur de service de communications électroniques” (nouveau 11°/1) afin de délimiter le champ d’application personnel et territorial de l’obligation de collaboration du secteur télécom:

— non seulement les fournisseurs classiques d’un service de communications électroniques, visés à l’article 2, 5°, de la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques, tombent sous l’obligation de collaboration (Proximus, Mobistar, Base, Telenet,

Scarlet, VOO, Mobile Vikings, aanbieders van gratis Wifi-hotspots ...),

— maar ook alle aanbieders van alternatieve communicatiедiensten zoals Yahoo, Hotmail, Gmail, Skype, Whats App, Viber, games met chatmogelijkheid

Als verstrekker wordt dan ook beschouwd éénieder die een dienst verschaft die erin bestaat dat hij zijn klanten een gelegenheid geeft tot elektronische uitwisseling van informatie.

Wat het territoriale toepassingsgebied betreft, moet erop gewezen worden dat de medewerkingsplicht van toepassing is op éénieder die een communicatiедienst aanbiedt in België. Het is bijgevolg niet vereist dat de aanbieder fysiek aanwezig is op Belgisch grondgebied.

De definitie die in de wet wordt ingevoerd is overgenomen uit het arrest van het Hof van beroep van Antwerpen van 20 november 2013 waarin werd geoordeeld dat Yahoo een verstrekker van een elektronische communicatiедienst in de zin van artikel 46bis van het Wetboek van Strafordering is (het equivalent van het artikel 18/7 van de wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten) en aan de Belgische wetgeving onderworpen is omdat het zijn diensten beschikbaar stelt in België. Deze uitspraak werd op 1 december 2015 bevestigd door het Hof van Cassatie.

De definitie van “private plaats” in punt 12° wordt geschrapt. Bij de toepassing van de wet geldt immers identiek dezelfde procedure voor een publieke plaats als voor een private plaats die toegankelijk is voor het publiek. Er is evenmin een verschil in procedure tussen een private plaats die niet toegankelijk is voor het publiek en een woning. Bijgevolg volstaan de begrippen “plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek” en “plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek”.

Het is dus belangrijk om die twee “nieuwe” begrippen, die vooral bij observaties en doorzoeken centraal staan, beter af te bakenen.

Zo wordt een definitie van een “voor het publiek toegankelijke plaats” (nieuw punt 12°) ingevoerd en wordt in 12°/1 een nieuw begrip gedefinieerd, nl. “niet voor het publiek toegankelijke plaats die niet aan het zicht ontrokken is”. Het doel van deze wijziging houdt verband met de toepassing van de artikelen 18/4 en 18/11: zie de verantwoording bij die artikelen. Wanneer bijvoorbeeld een persoon op straat gevolgd wordt, moet een uitzonderlijke methode aangevraagd worden van zodra hij zich op de oprit van een woning begeeft. De oprit wordt immers beschouwd als een aanhorigheid van een woning

Scarlet, VOO, Mobile Viking, les fournisseurs d’hotspots Wifi gratuits...)

— mais c'est également le cas de tous les fournisseurs de services de communication alternatifs comme Yahoo, Hotmail, Gmail, Skype, Whats App, Viber, les jeux avec possibilité de chat...

Est dès lors considéré comme fournisseur quiconque fournit un service consistant à offrir à ses clients une possibilité d'échange électronique d'informations.

Concernant le champ d'application territorial, il convient de souligner que l'obligation de collaboration est d'application à quiconque propose un service de communication en Belgique. La présence du fournisseur sur le territoire belge n'est par conséquent pas requise.

La définition insérée dans la loi est reprise de l'arrêt de la Cour d'appel d'Anvers du 20 novembre 2013 dans lequel elle estime que Yahoo est le fournisseur d'un service de communications électroniques au sens de l'article 46bis du Code d'instruction criminelle (l'équivalent de l'article 18/7 de la loi relative aux services de renseignement et de sécurité) et est soumis à la législation belge parce qu'il met ses services à disposition en Belgique. Cet arrêt a été confirmé par la Cour de cassation le 1er décembre 2015.

La définition de “lieu privé” au 12° est supprimée. En effet, dans l'application de la loi, il n'y a pas de différence de procédure entre un lieu public et un lieu privé accessible au public. Il n'y a pas non plus de différence de procédure entre un lieu privé non accessible au public et un domicile. Par conséquent, les notions de lieux accessibles ou de lieux non accessibles au public suffisent.

Il importe dès lors de mieux cerner ces deux “nouvelles” notions qui sont au centre des méthodes de l'observation et de l'inspection notamment.

Est ainsi introduite une définition du “lieu accessible au public” (nouveau 12°) tandis qu'une nouvelle notion de “lieu non accessible au public non soustrait à la vue” est définie au 12°/1. L'objectif de cette modification est en lien avec l'application des articles 18/4 et 18/11: voir justification de ces articles. Lorsque, par exemple, une personne est suivie en rue, à partir du moment où elle se rend dans l'allée d'un domicile, il faut demander une méthode exceptionnelle. L'allée d'un domicile est en effet considérée comme une dépendance d'un domicile et elle bénéficie dès lors de la même protection légale

en geniet bijgevolg van dezelfde rechtsbescherming als deze woning. Deze bescherming is overdreven, gelet op het feit dat, als de oprit zichtbaar is vanaf de straat, éénieder kan zien wat zich daar afspeelt. Er wordt dan ook voorgesteld om de observatie van de oprit, indien die niet aan het zicht ontrokken is vanaf de straat, onder te brengen onder de specifieke methoden. Men beschouwt een voortuin of oprit als "aan het zicht ontrokken", wanneer die bijvoorbeeld schuil gaat achter een sparrenhaag en de bewoner er redelijkerwijze van kan uitgaan dat zijn privacy daar gerespecteerd wordt ("reasonable expectation of privacy").

De wet vermeldt explicet dat van zodra er hulpmiddelen of kunstgrepen nodig zijn om een niet voor het publiek toegankelijke plaats te observeren, deze plaats uiteraard beschouwd moet worden als aan het oog ontrokken.

Om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van de Privacycommissie dat het begrip "kunstgreep" niet duidelijk gedefinieerd is waardoor dit criterium tot interpretatieproblemen kan leiden, wenst de regering te preciseren dat "kunstgreep" in deze wet gebruikt wordt in de gewone betekenis van het woord, nl. manœuvre, manipulatie, truc, slinkse handelwijze, handigheid om iets voor elkaar te krijgen. Er is dus duidelijk sprake van een kunstgreep wanneer een agent op een ladder of het dak van een voertuig staat om in een tuin te kunnen binnenkijken, of wanneer hij hiervoor de haag moet opzij duwen of wanneer een drone wordt ingezet. Ook wordt benadrukt dat het begrip "niet aan het zicht ontrokken" op restrictieve manier zal geïnterpreteerd worden.

Er moet eveneens op gewezen worden dat de mening van de Privacycommissie dat de wetswijziging een achteruitgang betekent op het vlak van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en een bron van rechtsonzekerheid vormt, niet gedeeld wordt door de Raad van State.

Tot slot mag men niet uit het oog verliezen dat de observatie van een niet voor het publiek toegankelijke plaats die niet aan het zicht ontrokken is een specifieke methode is waarop de BIM-Commissie haar controle uitvoert en dat de agenten van de inlichtingendiensten deze plaatsen niet mogen betreden. Dit is enkel mogelijk in het kader van een uitzonderlijke methode.

In het punt 14° dat betrekking heeft op de definitie van "technisch middel", wordt er voorgesteld om de mobiele camera's uit te sluiten van deze definitie, indien het nemen van foto's het niet mogelijk maakt de geheimhouding en veiligheid van de agenten te verzekeren. In dit geval kan een mobiele camera ingezet worden bij de observatie als gewone methode. De vaste camera en

que ce domicile. Cette protection est exagérée dans la mesure où quiconque peut voir ce qui s'y passe si l'allée est visible à partir de la rue. Il est dès lors proposé que l'observation de l'allée, si elle n'est pas soustraite à la vue à partir de la rue, soit une méthode spécifique. On considère une allée ou un jardin comme "soustrait à la vue" lorsque, par exemple, celui-ci est caché derrière une haie de sapins et que l'occupant peut raisonnablement penser que sa vie privée sera respectée ("reasonable expectation of privacy").

La loi mentionne explicitement qu'à partir du moment où il faut utiliser des moyens ou artifices pour observer le lieu non accessible au public, ce lieu doit être considéré comme soustrait à la vue.

Pour rencontrer la préoccupation de la Commission de la protection de la vie privée selon laquelle la notion d'"artifice" n'est pas clairement définie et pourrait mener à des problèmes d'interprétation, le gouvernement souhaite préciser que le terme "artifice" est utilisé dans la loi dans son sens habituel à savoir manœuvre, manipulation, truc, comportement sournois, savoir-faire pour obtenir quelque chose. Il est donc évidemment question d'artifice quand un agent se trouve sur une échelle ou le toit d'une voiture pour pouvoir regarder dans un jardin ou quand il doit pousser une haie ou quand un drone est utilisé. Il est également précisé que la notion "non soustrait à la vue" sera interprétée de manière restrictive.

Il doit aussi être indiqué que l'opinion de la Commission de la protection de la vie privée selon laquelle la modification législative signifierait un recul sur le plan de la protection de la vie privée et formerait une source d'insécurité juridique n'est pas partagée par le Conseil d'État.

Enfin, on ne peut pas perdre de vue que l'observation d'un lieu non soustrait à la vue qui n'est pas accessible au public est une méthode spécifique sur laquelle la Commission BIM exerce son contrôle et que les agents ne peuvent pas pénétrer ses lieux. Ceci n'est possible que dans le cadre d'une méthode exceptionnelle.

Au 14° portant sur la définition de "moyen technique", il est proposé d'exclure les caméras mobiles de la définition du "moyen technique", lorsque la prise de photographies ne permet pas de garantir la discréption et la sécurité des agents. Dans ce cas, la caméra mobile peut être utilisée pour une observation en méthode ordinaire. La caméra fixe et la caméra mobile utilisée en dehors

de mobiele camera die gebruikt worden om een andere reden dan veiligheidsredenen, blijven behouden in de definitie van “technisch middel”.

Om de mobiele camera te kunnen gebruiken in het kader van een gewone methode moet de agent het voorafgaand akkoord verkrijgen van het diensthoofd of zijn gedelegeerde.

De reden van deze uitsluiting is dat het immers niet altijd mogelijk is vooraf te weten of een camera al dan niet nodig zal zijn voor redenen van discretie of veiligheid dan wel of een fotoestel voldoende zal zijn. Indien de inlichtingen- en veiligheidsdiensten het gebruik van een mobiele camera tijdens een observatie systematisch moeten aanvragen “voor het geval dat”, dan is de observatie steeds op zijn minst een specifieke methode. Dat is nochtans niet gerechtvaardigd, aangezien de schending van de persoonlijke levenssfeer niet echt groter is bij een tijdelijk gebruik van een camera door een agent dan bij een observatie met een fotoestel. Wanneer daarentegen een camera gedurende de volledige periode van de observatie wordt geplaatst/bevestigd, is de schending van de persoonlijke levenssfeer groter en is het gebruik van een specifieke of uitzonderlijke methode gerechtvaardigd. De beperktere binnendringing in de persoonlijke levenssfeer bij het gebruik van een mobiele camera voor reden van discretie en veiligheid wordt ook verklaard door het feit dat de agent die beslist te filmen in plaats van meerdere foto's te nemen, doelgericht opnames maakt, wat een vaste camera niet doet.

Er wordt een speciaal regime ingesteld voor de bewaring van de beelden die met de mobiele camera zijn opgenomen onder de voornoemde voorwaarden. Bedoeling is dat enkel de relevante foto's die uit de bewegende beelden geselecteerd zijn, bewaard worden. De overige beelden moeten binnen de maand na hun opname vernietigd worden.

Er wordt aan herinnerd dat het gebruik van een camera beperkt is tot het nemen van beelden en het registreren van geluid uitsluit. Om geluid op te nemen moet men een beroep doen op de uitzonderlijke methode bedoeld in artikel 18/17.

Overigens moet in de wet steeds met dezelfde term worden verwezen naar het technisch middel, te weten met “middel” (in plaats van hulpmiddel) in het Nederlands.

Er wordt een punt 19° ingevoegd waarin “vergrendeld voorwerp” wordt gedefinieerd. Deze definitie schept meer duidelijkheid in de afbakening tussen de verschillende methoden inzake de doorzoeking van voorwerpen. De wet regelt nu reeds de doorzoeking van

de la seule raison de sécurité sont maintenues dans la définition du “moyen technique”.

Pour pouvoir utiliser la caméra mobile dans le cadre d'une méthode ordinaire, l'agent doit obtenir au préalable l'accord du dirigeant du service ou de son délégué.

La raison de cette exclusion est qu'il n'est pas toujours possible de savoir au préalable si une caméra sera nécessaire pour des raisons de discréction ou de sécurité ou si un appareil photo sera suffisant. Si les services de renseignement et de sécurité doivent systématiquement demander l'utilisation d'une caméra mobile lors d'une surveillance pour le “cas où”, la surveillance est alors toujours au minimum une méthode spécifique. Cela ne se justifie pourtant pas car l'atteinte à la vie privée n'est pas vraiment plus importante avec une caméra utilisée à titre temporaire par un agent que lors d'une surveillance avec un appareil photo. Par contre, quand une caméra est placée/fixée pendant toute la durée de la surveillance, l'atteinte à la vie privée est plus importante et justifie le recours à une méthode spécifique ou exceptionnelle. L'intrusion plus limitée dans la vie privée lors de l'utilisation d'une caméra mobile pour raison de discréction et de sécurité s'explique également par le fait que l'agent qui décide de filmer à la place de prendre plusieurs photos cible les prises d'images, ce que ne fait pas une caméra fixe.

Un régime spécial est instauré pour les images prises par caméra mobile aux conditions précitées. L'intention est de ne conserver que les photographies pertinentes qui ont été sélectionnées parmi les images animées. Les autres images doivent être détruites dans le mois qui suit la prise de vues.

Il est rappelé que l'utilisation d'une caméra se limite à la prise de vue et exclut l'enregistrement du son. Pour pouvoir procéder à un enregistrement du son, il faut recourir à la méthode exceptionnelle visée à l'article 18/17.

Par ailleurs, pour qualifier le moyen technique dans la loi, il convient de toujours utiliser le même terme “middel” (à la place de “hulpmiddel”) en néerlandais.

Il est inséré un 19° définissant un “objet verrouillé”. Cette définition apporte plus de clarté quant aux frontières entre les différentes méthodes d'inspection d'objets. En effet, la loi vise déjà l'inspection d'objets fermés aux articles 18/5 et 18/12 et une question est posée de

gesloten voorwerpen in de artikelen 18/5 en 18/12 en herhaaldelijk wordt door de agenten op het terrein gevraagd wat een gesloten voorwerp is. Een schriftje dat op tafel ligt in een restaurant, is dat een gesloten voorwerp omdat het niet geopend is op een bepaalde pagina? Deze toevoeging streeft ernaar een antwoord te bieden op deze onzekerheid. Het begrip "vergrendeld" verwijst naar een duidelijke wil van de eigenaar om de inhoud te beschermen tegenover derde personen (zie ook de verantwoording bij artikel 16/1).

Onder "sleutel" moet worden verstaan elk systeem dat door de eigenaar bestemd wordt voor het openen van een voorwerp, bijvoorbeeld een code of een vingerafdruk. Zoals hetgeen bepaald is in artikel 487 Strafwetboek, wordt beroep gedaan op het begrip "valse sleutel", om de sleutels uit te sluiten die zich op of rondom het voorwerp bevinden, bijvoorbeeld het geval van de afgesloten kast met de sleutel nog in het slot, of het paswoord dat naast het voorwerp is achtergelaten. In deze hypotheses is er in hoofde van de eigenaar geen wil om de inhoud te onttrekken aan de kennis van een derde.

Indien er echter verschillende bewerkingen nodig zijn om de code te ontdekken om een voorwerp te openen, betekent dit dat het voorwerp vergrendeld is.

In antwoord op het advies van de Raad van State, wordt een definitie van de begrippen observatie en doorzoeking ingevoegd.

Art. 6

De BIM-Commissie merkt in zijn advies op dat het radicaliseringssproces enkel vermeld is in het artikel 18/9, § 1, 1° wanneer er sprake is van een beroep op de uitzonderlijke methoden. Dat zou kunnen worden geïnterpreteerd als het enig mogelijke beroep op methoden in het kader van het radicaliseringssproces, hetgeen niet de intentie was van de wetgever. Om deze lacune weg te werken suggereert de BIM-Commissie om in de definitie van de term "terrorisme" in artikel 8, 1° van de wet de woorden "hieronder begrepen het radicaliseringssproces" toe te voegen. Op die wijze zal het duidelijk zijn dat alle methoden toepasbaar zijn in de opvolging van het radicaliseringssproces. Het ontwerp volgt het voorstel van de BIM-Commissie.

Dezelfde termen zijn ook geïntegreerd in de definitie van het extremisme om overeen te stemmen met het fenomeen van het radicaliseringssproces. Zoals deze termen aangeven, betreft het een proces, van de evolutie van een individu in een welbepaalde context, te weten een radicale. Op punt 0 van het proces begint het individu met het delen van radicale ideeën die haaks staan

manière récurrente par les agents sur le terrain; qu'est-ce qu'un objet fermé? Un petit carnet posé sur une table de restaurant est-il un objet fermé, parce qu'il n'est pas ouvert à une certaine page? L'objectif du présent ajout est de répondre à cette incertitude. La notion de verrou renvoie à une claire volonté du propriétaire de protéger un contenu à l'égard de tierces personnes (voir aussi la justification de l'article 16/1).

Il faut entendre par "clé" tout système destiné par le propriétaire à l'ouverture de l'objet, par exemple un code ou une empreinte digitale. Il est fait appel à la notion de "fausse clé", à l'instar de ce que prévoit l'article 487 du Code pénal, pour exclure les clés utilisées par le propriétaire qui se trouvent sur ou aux alentours de l'objet, par exemple le cas de l'armoire fermée à clé avec la clé dans la serrure, ou le mot de passe laissé à côté de l'objet. Dans ces hypothèses, la volonté du propriétaire de soustraire un contenu à la connaissance d'un tiers n'est pas présente.

A l'inverse, si différentes manipulations sont nécessaires pour découvrir un code ouvrant l'objet, cela signifie que l'objet est verrouillé.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, une définition des notions d'observation et d'inspection est introduite.

Art. 6

La Commission BIM remarque dans son avis que le processus de radicalisation n'est mentionné que dans l'article 18/9, § 1er 1°, lorsqu'il est question du recours aux méthodes exceptionnelles. Cela pourrait être interprété comme étant le seul recours possible à des méthodes dans le cadre du processus de radicalisation, ce qui n'était pas l'intention du législateur. Pour remédier à cette lacune, la Commission BIM suggère d'insérer "en ce compris le processus de radicalisation" dans la définition du terme "terrorisme", à l'article 8, 1er de la loi. De la sorte, il sera clair que toutes les méthodes sont applicables dans le suivi du processus de radicalisation. Le projet suit la proposition de la Commission BIM.

Les mêmes termes sont aussi intégrés dans la définition de l'extrémisme pour correspondre au phénomène du processus de radicalisation. Comme ces termes l'indiquent, il s'agit d'un processus, de la progression d'un individu dans un contexte déterminé, en l'occurrence radical. Au point 0 du processus, l'individu commence à partager des idées radicales qui sont en rupture avec

op de democratische waarden van onze samenleving. Dit stemt overeen met het extremisme, in de zin van de wet houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Het individu is nog niet in het stadium van het stellen van terroristische handelingen, en zal dit misschien ook nooit bereiken. Het radicaliseringsproces dekt in feite de twee fenomenen van extremisme en terrorisme. Dat is de reden waarom de term “radicaliseringsproces” werd toegevoegd in de definitie van de twee fenomenen.

In antwoord op het advies van de Raad van State, wordt verduidelijkt dat het begrip “radicaliseringsproces” niet als een autonoom begrip moet ingevoerd worden in artikel 8 van de wet omdat het hier over een dreiging gaat die verband houdt ofwel met extremisme, ofwel met terrorisme. Deze twee begrippen zijn al gedefinieerd in voornoemd artikel 8.

De definitie van radicaliseringsproces is in 2006 voortgekomen in het plan R en de Veiligheid van de Staat neemt deel aan dit plan sinds zijn ontstaan. De definitie van radicaliseringsproces is echter pas in 2010 ingevoegd in de wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Dit toont goed aan dat deze dreiging waaraan men de naam radicaliseringsproces gegeven heeft, altijd verbonden is aan één van de fenomenen die reeds bestonden in artikel 8 van de wet.

Art. 7

Artikel 11 wordt aangepast om de tekst beter te doen overeenstemmen met de realiteit op het terrein en de aan de ADIV toevertrouwde opdrachten.

Inlichtingen ter ondersteuning van een (eventuele) militaire operatie

De Belgische Krijgsmacht biedt ondersteuning aan tal van operaties overal ter wereld om de dreigingen buiten de landsgrenzen tegen te houden teneinde de veiligheid van het grondgebied en de bevolking te waarborgen met als uiteindelijke doel de vrede en de internationale orde te handhaven en te herstellen.

In een wereld waarin de communicatie- en vervoersystemen ultraperformant zijn en het begrip “afstand” beperken, kunnen gebeurtenissen die zich aan de andere kant van de wereld afspelen, rechtstreekse gevolgen hebben bij ons.

Een helaas actueel voorbeeld daarvan is de oorlog in Syrië en Irak, die twee grote gevolgen heeft voor de Europeanen: de “returnees” en de migranten.

les valeurs démocratiques de notre société. Cela correspond à l’extrémisme, au sens de la loi des services de renseignement et de sécurité. L’individu n’est pas encore et n’atteindra peut-être jamais le stade de poser des actes terroristes. Le processus de radicalisation couvre en réalité les deux phénomènes: l’extrémisme et le terrorisme, en fin de parcours. C’est la raison pour laquelle les termes “processus de radicalisation” sont ajoutés dans la définition des deux phénomènes.

Pour répondre à l’avis du Conseil d’État, il n’y a pas lieu d’introduire la notion de processus de radicalisation comme notion autonome dans l’article 8 de la loi, car il s’agit d’une menace qui est soit liée à l’extrémisme, soit liée au terrorisme. Or, ces deux notions sont déjà définies dans l’article 8 précité.

La définition du processus de radicalisation est apparue dans le plan R en 2006 et la Sûreté de l’État participe à ce plan depuis le début de son existence. Or, la définition du processus de radicalisation n’a été introduite dans la loi des services de renseignement et de sécurité qu’en 2010. Ceci démontre bien que cette menace à laquelle on a donné le nom de processus de radicalisation est toujours liée à l’un des phénomènes figurant déjà dans l’article 8 de la loi précitée.

Art. 7

L’article 11 est adapté pour rendre le texte plus conforme à la réalité du terrain et des missions confiées au SGRS.

Renseignement à l’appui d’une (éventuelle) opération militaire

Les Forces armées belges apportent leur soutien à de nombreuses opérations partout dans le monde dans le but de contenir les menaces à l’extérieur des frontières du Royaume pour garantir la sécurité du territoire et de la population avec l’objectif ultime de maintenir et de restaurer la paix et l’ordre international.

Dans ce monde où les systèmes de communications et de transports sont ultra performants et réduisent la notion de distance, des événements se déroulant à l’autre bout de la terre peuvent avoir des incidences directes chez nous.

Ainsi, nous pouvons prendre comme exemple malheureusement d’actualité la guerre en Syrie et en Irak qui a deux grandes conséquences pour les Européens: les “returnees” et les migrants.

Jongeren zonder toekomstperspectief of onder invloed van waanideeën vertrekken immers naar Syrië om daar te gaan vechten en komen daarna eventueel terug naar Europa, soms met de opzet hier aanslagen te plegen.

Bovendien vluchten tal van families weg van de gevechten en komen dan als vluchteling naar Europa, waardoor de stabiliteit en de orde hier worden verstoord.

Om die fenomenen te bestrijden, zijn er verschillende operaties aan de gang: een militaire coalitie ter bestrijding van de Islamitische Staat en een operatie voor de redding van migranten en tegen migrantensmokkel en –handel.

Om die operaties te ondersteunen, zijn inlichtingen nodig, niet alleen om de bescherming van onze troepen te waarborgen, maar ook om de operatie zelf te ondersteunen en te proberen die migrantenhandelaars en "Foreign Terrorist Fighters" te identificeren alsook de netwerken, hun werkwijzen, de wervingskanalen ...

Volgens de huidige omschrijving van de opdrachten van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV) staan de bescherming en de veiligheid van de troepen en de opdrachten van Defensie daarbij centraal. Het spreekt voor zich dat elke inlichtingenactiviteit uiteindelijk ertoe strekt de bevolking te beschermen.

Niettemin blijkt het nuttig om te verduidelijken dat het mogelijk moet zijn dat het onmiddellijk doel op korte termijn van de inlichtingen bestaat in de ondersteuning van de militaire operaties, zelfs al worden de troepen en opdrachten van Defensie niet rechtstreeks bedreigd.

Deze wijziging doet de tekst beter overeenstemmen met de realiteit en biedt de ADIV, en bijgevolg ook Defensie als geheel, de mogelijkheid om te voldoen aan zijn internationale verplichtingen.

Deze wijziging is geïnspireerd op de tekst van artikel 7, 2, a, 2°, van de Nederlandse wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten van 7 februari 2002.

Het voorstel voorziet eveneens dat de ADIV inlichtingenactiviteiten kan verrichten inzake gebeurtenissen, bewegingen, opstanden, migraties, enz., waarbij de Belgische troepen mogelijk moeten ingrijpen. Inlichtingen aanmaken vergt tijd. De ADIV moet haar inlichtingenactiviteiten dus kunnen verrichten vóór de interventie van de troepen. De sleutelwoorden zijn anticipatie en preventie.

En effet, des jeunes en perte de sens ou motivés par des idées tronquées partent se battre en Syrie, certains reviennent ensuite en Europe, parfois avec le dessein d'y perpétrer des attentats.

En outre, de nombreuses familles fuient les combats et viennent se réfugier en Europe avec pour conséquence la perturbation de la stabilité et de l'ordre en place.

Pour lutter contre ces phénomènes, plusieurs opérations sont en cours: une coalition militaire de lutte contre l'État islamique et une opération de sauvetage des migrants et de lutte contre les passeurs ou traîquants de migrants.

Pour appuyer ces opérations, du renseignement est nécessaire, non seulement pour assurer la protection de nos troupes mais également pour appuyer l'opération elle-même et essayer d'identifier ces traîquants et ces Foreign Terrorist Fighters, d'identifier les filières, leurs modes opératoires, les voies de recrutement, ...

Dans la formulation actuelle des missions du Service Général du Renseignement et de la Sécurité (SGRS), celles-ci sont axées principalement sur la protection et la sécurité des troupes et des missions de la Défense. Il est bien sûr évident que toute activité de renseignement a pour but final d'assurer la protection de la population.

Il s'avère néanmoins utile de préciser que le renseignement peut avoir comme but direct et à court terme d'appuyer des opérations militaires, même si les troupes et les missions de la Défense ne sont pas directement menacées.

Cette modification rend le texte conforme à la réalité et permet au SGRS, et donc à la Défense dans son ensemble, de remplir ses obligations internationales.

Cette modification s'est inspirée du texte de l'article 7, 2. a. 2° de la loi du 7 février 2002 sur les services de renseignement et de sécurité des Pays-Bas.

La proposition prévoit également que le SGRS peut mener des activités de renseignement relatif à des événements, des mouvements, des rébellions, des migrations, ... pour lesquelles les troupes belges pourront éventuellement être amenées à intervenir. Constituer du renseignement prend du temps. Le SGRS doit donc pouvoir mener ses activités de renseignement avant même l'intervention des troupes: mots-clés: anticipation et prévention.

Er moet worden onderstreept dat Defensie ook moet zorgen voor de repatriëring van Belgische onderdanen, soms met de hulp van partnerlanden. In het kader van de bescherming van die Belgische onderdanen, biedt artikel 11 de ADIV reeds de mogelijkheid om inlichtingenactiviteiten te verrichten.

Defensie, eerste lijn van verdediging in het kader van de bescherming van het grondgebied en van de bevolking

Aangezien Defensie het eerste bolwerk is voor de bescherming van de integriteit van het nationale grondgebied en van de bevolking, heeft de inlichtingendienst ervan, de ADIV, overigens uiteraard de opdracht inlichtingenactiviteiten te verrichten om enige aantasting van die integriteit of van de bevolking te voorkomen.

In die optiek wordt voorgesteld om in artikel 11, § 1, 1°, de bescherming van de bevolking toe te voegen. Deze aanpassing beoogt de overeenstemming met de definitie in artikel 11, § 2, 1°, waarin de bevolking reeds ter sprake komt. Bijgevolg is het duidelijk dat de opdracht van de ADIV bestaat in de anticipatie op en de preventie van enige dreiging, met middelen van militaire aard, tegen het grondgebied of de in België verblijvende bevolking.

Het gaat uiteraard over het beschermen van de bevolking als gemeenschap.

In het kader van de strijd tegen de "Foreign Terrorist Fighters" heeft het Vast Comité I overigens in een brief aan de eerste minister en de minister van Defensie van 20 november 2015 het advies gegeven om de opdrachten van de ADIV uit te breiden in het kader van de strijd tegen het terrorisme, zelfs buiten een operatie van Defensie.

Deze stelling werd ook bevestigd in een onderzoeksrapport van 27 november 2015:

"Hoewel de ADIV door zijn aanwezigheid en mogelijkheden in het buitenland en door zijn contacten met andere buitenlandse inlichtingendiensten ongetwijfeld goed geplaatst was om deze taak [het contextualiseren van de algemene internationale dreiging en in het bijzonder voor de beschrijving van de omgeving waarin de Belgische foreign fighters mogelijk opereren] op zich te nemen, behoren niet alle aspecten van deze opdracht tot zijn bevoegdheidspakket. Het Comité wil er echter op wijzen dat de ADIV door het toenmalige MCIV steeds nauw betrokken is geweest bij de strijd tegen het extremisme en dit door de dienst een rol te verlenen in het Plan Radicalisme zonder dat daarbij een directe link werd gelegd met een militaire dreiging of militaire belangen."

Il faut rappeler que la Défense doit également assurer, parfois avec l'aide de pays partenaires, le rapatriement de nos ressortissants belges. Dans le cadre de la protection de ceux-ci, l'article 11 prévoit déjà la possibilité pour le SGRS de mener des activités de renseignement.

La Défense, première ligne de défense dans le cadre de la protection du territoire et de la population

Par ailleurs, la Défense étant le premier rempart permettant la protection de l'intégrité du territoire national et de la population, son service de renseignement, le SGRS, a tout naturellement pour mission de mener des activités de renseignement afin de prévenir toute atteinte à cette intégrité ou à la population.

C'est dans cette optique qu'il est proposé d'ajouter, dans l'article 11, § 1er, 1°, la protection de la population. Cette adaptation vise d'ailleurs à se conformer à la définition se trouvant à l'article 11, § 2, 1° qui parle déjà de la population. Ainsi, il est clair qu'il entre dans les missions du SGRS d'anticiper et de prévenir toute menace, par des moyens de nature militaire, contre le territoire ou la population résidant en Belgique.

Il est entendu qu'il s'agit de protéger la population en tant que collectivité.

Le Comité permanent R a d'ailleurs, dans un courrier adressé au Premier ministre et au ministre de la Défense le 20 novembre 2015 dans le cadre de la lutte contre les Foreign Terrorist Fighters, exprimé l'avis que les missions du SGRS devaient être élargies dans le cadre de la lutte contre le terrorisme, même en dehors d'une opération de la Défense.

Cette position a été confirmée dans un rapport d'enquête du 27 novembre 2015:

"Hoewel de ADIV door zijn aanwezigheid en mogelijkheden in het buitenland en door zijn contacten met andere buitenlandse inlichtingendiensten ongetwijfeld goed geplaatst was om deze taak [het contextualiseren van de algemene internationale dreiging en in het bijzonder voor de beschrijving van de omgeving waarin de Belgische foreign fighters mogelijk opereren] op zich te nemen, behoren niet alle aspecten van deze opdracht tot zijn bevoegdheidspakket. Het Comité wil er echter op wijzen dat de ADIV door het toenmalige MCIV steeds nauw betrokken is geweest bij de strijd tegen het extremisme en dit door de dienst een rol te verlenen in het Plan Radicalisme zonder dat daarbij een directe link werd gelegd met een militaire dreiging of militaire belangen."

Die wijziging doet geen afbreuk aan de rolverdeling tussen de twee inlichtingen- en veiligheidsdiensten (die complementair zijn) aangezien de ADIV bevoegd is wanneer de dreiging zich aandient “met middelen van militaire aard”.

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt er verduidelijkt dat wanneer een terrorist gebruik maakt van middelen van militaire aard, bijvoorbeeld explosieven, dan is de ADIV bevoegd. Worden met name beschouwd als middelen van militaire aard alle wapens die een collectieve impact kunnen hebben en/of die schade op meer dan een geïndividualiseerd persoon kan veroorzaken.

Defensie, actor van het buitenlands beleid, en de inlichtingendienst ervan, adviseur inzake dat beleid

Defensie is een instrument van het buitenlands beleid, naast de diplomatie en andere actoren.

Doordat de ADIV deel uitmaakt van Defensie, is deze dienst eveneens een instrument ten dienste van het buitenlands beleid. De ADIV volgt tal van regio's overal ter wereld en oefent een strategisch toezicht uit teneinde Defensie de mogelijkheid te bieden om te gepasteen tijd met de meest geschikte middelen in te grijpen. Dankzij dat strategisch toezicht en de informatie verkregen door de attachés van Defensie, door de ingezeten, door de militairen die gedetacheerd zijn bij organisaties overal ter wereld, door de troepen in het buitenland, door zijn contacten met buitenlandse inlichtingendiensten enz., beschikt de ADIV over essentiële inlichtingen om de regering advies te verstrekken over haar buitenlands beleid inzake veiligheid en defensie en niet alleen over haar buitenlands defensiebeleid.

Gezien de inlichtingenpositie van de ADIV in het buitenland, wordt van deze dienst verwacht dat hij inlichtingenoperaties verricht, zelfs indien de Krijgsmacht niet optreedt of wellicht niet kan optreden.

De voorgestelde wijziging dient alleen om de wettekst beter te doen overeenstemmen met de realiteit en om alle inlichtingenactiviteiten die de ADIV in het buitenland verricht ter ondersteuning van het buitenlands beleid inzake veiligheid en defensie, te dekken.

Overigens is de ADIV uiteraard ook raadgever in binnenlands beleid inzake veiligheid en defensie, wat in het ontwerp verduidelijkt is.

Zowel in het binnenland als in het buitenland volgt de ADIV transnationale fenomenen die de veiligheid van de bevolking bedreigen, met name migratiufenomenen.

Cette modification ne perturbe pas la distribution des rôles entre les deux services de renseignement et de sécurité (qui sont complémentaires) puisque le SGRS est compétent lorsque la menace intervient “par des moyens militaires”.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que si un terroriste utilise des moyens de nature militaire, par exemple des explosifs, le SGRS est compétent. Sont notamment considérés comme des moyens de nature militaire toutes les armes pouvant avoir un impact collectif et/ou pouvant provoquer une atteinte à plus d'une personne individualisée.

La Défense, actrice de la politique étrangère, et son service de renseignement, conseiller de cette politique

La Défense est un outil de la politique étrangère, à côté de la Diplomatie et d'autres acteurs.

Par sa position au sein de la Défense, le SGRS est également un outil au service de la politique étrangère. Il suit de nombreuses régions partout dans le monde et exerce une veille stratégique afin de permettre à la Défense d'intervenir au moment adéquat avec les moyens qui conviennent. Grâce à cette veille stratégique et aux informations obtenues par les Attachés de Défense, par les résidents, par les militaires détachés dans des organisations aux quatre coins du monde, par les troupes à l'étranger, par ses contacts avec des services de renseignement étrangers, ..., le SGRS dispose de renseignements essentiels pour conseiller le gouvernement sur sa politique étrangère en matière de sécurité et de défense, et non seulement sur sa politique extérieure de défense.

Il est d'ailleurs attendu du SGRS, vu sa position de renseignement à l'étranger, de mener des opérations de renseignement, même si les Forces armées n'interviennent pas ou ne sont pas susceptibles d'intervenir.

La modification proposée vise uniquement à rendre le texte légal plus conforme à la réalité et à couvrir toutes les activités de renseignement menées par le SGRS à l'étranger à l'appui de la politique étrangère de sécurité et de défense.

Par ailleurs, le SGRS est bien entendu également conseiller en politique intérieure de sécurité et de défense, ce qui est précisé dans le projet.

Tant à l'intérieur qu'à l'extérieur, le SGRS suit des phénomènes transnationaux menaçant la sécurité de la population, notamment les phénomènes de migration.

Er werd overwogen om de termen “op vraag van de regering” te schrappen maar deze aanpassing werd niet weerhouden, meer bepaald om tegemoet te komen aan een bezorgdheid uitgedrukt door het Comité I in zijn advies. De ADIV geeft immers enkel op uitdrukkelijke vraag van de regering advies over het veiligheids- en defensiebeleid. De ADIV verzamelt niet ongevraagd informatie louter ter ondersteuning van het veiligheids- en defensiebeleid.

Update van de definitie van activiteiten die de Belgische onderdanen zouden kunnen bedreigen

De formulering “*elke uiting van het voornemen om het leven of de lichamelijke integriteit van Belgen in het buitenland en van hun familieleden collectief te schaden door verwoesting, afslachting of plundering*” is veel te limitatief. Wat met Belgische burgers die in Syrië worden ontvoerd of wat met een schip dat het slachtoffer is van piraterij? De ADIV moet ook die lokaliseren, bepalen welke groep verantwoordelijk is voor de ontvoering en/of wederrechtelijke vrijheidsberoving, elementen verstrekken voor onderhandelingen en/of acties met het oog hun vrijlating ...

Er wordt dus voorgesteld om de voorbeelden van inbreuken (door verwoesting, afslachting of plundering) te schrappen zodat elke inbraak op het recht op leven van Belgische onderdanen in het buitenland wordt beoogd, ongeacht de aard ervan.

Er wordt aan herinnerd dat het de opdracht van de ADIV is om inlichtingen in te winnen en te analyseren inzake elke activiteit die een collectieve aantasting kan of zou kunnen veroorzaken op het leven of de fysieke integriteit van de Belgische onderdanen. Het gaat dus over het beschermen van Belgische onderdanen als gemeenschap en om individuen te beschermen die bedreigd worden op basis van hun Belgische nationaliteit of hun banden met België.

Louter formele aanpassingen

In artikel 11, § 1, 1°, is een opsomming ingelast om de tekst beter te structureren.

Het begrip “wapensystemen” werd toegevoegd ter aanduiding van de F-16’s, de NH90-helikopters, de Piranha-gevechtsvoertuigen, enz., waarvan de veiligheid, inzonderheid de cyberveiligheid, moet worden beschermd.

Er moet worden verduidelijkt dat de ADIV zijn opdrachten vervult in functie van de aan hem ter beschikking gestelde middelen en de door de Nationale Veiligheidsraad en de minister van Defensie vastgestelde prioriteiten.

Il avait été envisagé de supprimer les termes “à la demande du gouvernement” mais cette adaptation n'a pas été retenue, notamment pour répondre à une inquiétude exprimée par le Comité R dans son avis. Le SGRS ne conseille en politique de sécurité et de défense qu'à la demande expresse du gouvernement. Sans demande, le SGRS ne collecte pas d'informations avec unique finalité d'appuyer la politique de sécurité et de défense.

Actualisation de la définition des activités pouvant menacer les ressortissants belges

La formulation “*toute manifestation de l'intention de porter collectivement atteinte, par la dévastation, le massacre ou le pillage, à la vie ou à l'intégrité physique de ressortissants belges à l'étranger et des membres de leur famille*” est beaucoup trop limitative. Quid de citoyens belges enlevés en Syrie ou ailleurs ou quid d'un navire victime d'un acte de piraterie? Le SGRS est également chargé de les localiser, de cerner le groupe responsable de l'enlèvement et/ou de la séquestration, de fournir des éléments pour une négociation et/ou une action visant à leur libération, ...

Il est donc proposé de supprimer les exemples d’atteinte (par la dévastation, le massacre ou le pillage) pour viser toute atteinte à la vie des ressortissants belges à l'étranger, peu importe la nature de l'atteinte.

Il est rappelé que la mission du SGRS est de rechercher et d'analyser le renseignement relatif à toute activité qui porte ou pourrait porter collectivement atteinte à la vie ou à l'intégrité physique des ressortissants belges. Il s'agit donc de protéger les ressortissants belges en tant que collectivité et de protéger les individus menacés en raison de leur nationalité belge ou de leurs liens avec la Belgique.

Adaptations d'ordre purement formel

Une énumération a été introduite dans le 1° de l'article 11, § 1er afin de mieux structurer le texte.

La notion de “systèmes d’armes” a été ajoutée pour couvrir les F16, les hélicoptères NH90, les véhicules de combat Piranha, ... dont il faut assurer la sécurité, notamment la cyber sécurité.

Il convient de préciser que le SGRS remplit ses missions en fonction des moyens mis à sa disposition et des priorités qui lui sont fixées par le Conseil national de sécurité et le ministre de la Défense.

Art. 8

Hoofdstuk III van de wet luidt “De uitoefening van de opdrachten” en bestaat uit twee afdelingen:

- De uitoefening van de inlichtings- en veiligheidsopdrachten
- Bijzonder bepalingen betreffende de uitoefening van de opdrachten van persoonsbescherming

Gezien deze tweede opdracht overgeheveld is naar de Federale Politie, is het aangewezen dat de benaming en de indeling van hoofdstuk III wordt aangepast.

Er wordt voorgesteld dat hoofdstuk III de nieuwe titel: “De uitoefening van de inlichtingen- en veiligheidsopdrachten” krijgt en als volgt wordt gestructureerd:

Afdeling 1*Algemene bepalingen*

- Art. 12: gebruik van dwang
- Art. 13: bijhouden van documentatie

Afdeling 2*De beschermings- en ondersteuningsmaatregelen*

- Art. 13/1: strafuitsluitende verschoningsgronden
- Art. 13/2: valse naamdracht en fictieve identiteit en hoedanigheid
- Art. 13/3: rechtspersonen
- Art. 13/4: medewerking van derden

Afdeling 3*De samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek*

(art. 13/5)

Afdeling 4*De methoden voor het verzamelen van gegevens*

- Onderafdeling 1- Gewone methoden voor het verzamelen van gegevens (artt.14-18)

Art. 8

Le chapitre III de la loi est intitulé “L’exercice des missions” et se compose de deux sections:

- De l’exercice des missions de renseignement et de sécurité
- Dispositions particulières à l’exercice des missions de protection des personnes

Cette deuxième mission ayant été transférée à la Police fédérale, il est indiqué d’adapter la dénomination et la subdivision du chapitre III.

Il est proposé de donner au chapitre III un nouvel intitulé: “L’exercice des missions de renseignement et de sécurité” et de le structurer comme suit:

Section 1re*Dispositions générales*

- Art. 12: usage de la contrainte
- Art. 13: tenue à jour de la documentation

Section 2*Mesures de protection et d’appui*

- Art. 13/1: causes d’excuse absolutoires
- Art. 13/2: port de faux nom et identité et qualité fictives
- Art. 13/3: personnes morales
- Art. 13/4: concours de tiers

Section 3*Concours avec une information ou instruction judiciaire*

(art. 13/5)

Section 4*Des méthodes de recueil de données*

- Sous-section 1re – Des méthodes ordinaires de recueil de données (artt. 14-18)

— Onderafdeling 2 – Specifieke methoden en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens (artt. 18/1 – 18/17)

A. Algemene bepalingen

B. Specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens

C. Uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens

— Onderafdeling 3 – Gemeenschappelijke bepaling (art. 18/18)

Afdeling 5

De mededeling van de gegevens (artt. 19 – 19/1)

Afdeling 6

De samenwerking tussen de diensten (art. 20)

Afdeling 7

De bewaring en de vernietiging van de gegevens (artt. 21 – 21/1)

Art. 9

Het opschrift van afdeling 1 van hoofdstuk III wordt geschrapt naar aanleiding van de herstructurering: zie verantwoording artikel 7.

Art. 10

De invoering van een nieuwe afdeling 1 “Algemene bepalingen” vloeit voort uit de herstructurering van hoofdstuk III.

Art. 11

Er wordt voorgesteld om in artikel 13 de woorden “In het raam van hun opdrachten” te schrappen omdat het vanzelfsprekend is dat de inlichtingendiensten niet mogen handelen buiten de uitvoering van hun opdrachten en er daarmee sprake is van een overlapping met de titel van het hoofdstuk.

— Sous-section 2 – Des méthodes spécifiques et des méthodes exceptionnelles de recueil de données (art. 18/1 – 18/17)

A. Dispositions générales

B. Des méthodes spécifiques de recueil des données

C. Des méthodes exceptionnelles de recueil des données

— Sous-section 3 – Disposition commune

(art. 18/18)

Section 5

Communication des données (artt. 19-19/1)

Section 6

De la collaboration entre services (art. 20)

Section 7

De la conservation et destruction des données (artt. 21-21/1)

Art. 9

Le titre de la Section 1ère du Chapitre III est supprimé suite à la restructuration: voir justification de l'article 7.

Art. 10

L'introduction d'une nouvelle section 1re “Dispositions générales” découle de la restructuration du chapitre III.

Art.11

Dans l'article 13, il est proposé de supprimer les termes “dans le cadre de leur mission”, car il est évident que les services de renseignement ne peuvent pas agir en dehors de l'exercice de leurs missions et cela fait double emploi avec le titre du chapitre.

Art. 12

De invoering van een nieuwe afdeling 2 “De beschermings- en ondersteuningsmaatregelen” vloeit voort uit de herstructureren van hoofdstuk III en omvat de artikelen 13/1 tot 13/4.

In de artikelen 13/1 tot en met 13/4 worden de inlichtingendiensten ondersteunende maatregelen geboden opdat zij hun opdrachten in alle discretie kunnen uitvoeren en een beroep kunnen doen op de hulp van derden.

Art. 13

Artikel 13/1, § 2, wordt artikel 13/1 en wordt aangepast.

Er wordt voorgesteld om de woorden “In het raam van hun opdrachten” te schrappen omdat het vanzelfsprekend is dat de inlichtingendiensten niet mogen handelen buiten de uitoefening van hun opdrachten en er daarmee sprake is van een overlapping met de titel van het hoofdstuk.

Het spreekt eveneens voor zich dat alle agenten onderworpen zijn aan het verbod om strafbare feiten te plegen en niet alleen degene die inlichtingenwerk uitvoeren. Bijgevolg worden de woorden “belast met de uitvoering van de methoden voor het verzamelen van gegevens” verplaatst naar het tweede lid, waarin afwijkingen voorzien zijn.

Voor de veiligheid van de agenten kan het vereist zijn dat een inbreuk op de wegcode wordt begaan, zelfs buiten een observatie of een specifieke methode. Zo kunnen de agenten bij een contact met een bron in gevaar verkeren en genoodzaakt zijn te vluchten en een rood licht te negeren. Tijdens een observatie als uitzonderlijke methode kan een inbreuk op de wegcode eveneens noodzakelijk zijn aangezien een observatie tegelijk kan plaatsvinden in een plaats die niet toegankelijk is voor het publiek en in een plaats die toegankelijk is voor het publiek, met andere woorden op de openbare weg. Bijgevolg wordt de mogelijkheid om een strikt noodzakelijk strafbaar feit te plegen, uitgebreid naar alle activiteiten van de agenten van de inlichtingendiensten.

De woorden “overtredingen” worden toegevoegd om de lichtere inbreuken te dekken, zoals bedoeld in het Veldwetboek, in het Boswetboek en in de provincie- en gemeenteverordeningen, enz. Tijdens een observatie kan het bijvoorbeeld nodig zijn om een tak van een boom af te zagen om een camera te plaatsen.

Art. 12

L’introduction d’une nouvelle section 2 “Mesures de protection et d’appui” découle de la restructuration du chapitre III et comprend les articles 13/1 à 13/4.

Les articles 13/1 à 13/4 offrent aux services de renseignement des mesures d’appui afin d’exécuter leurs missions en toute discréction et en recourant à l’aide de tiers.

Art. 13

L’article 13/1, § 2 devient l’article 13/1 et est adapté.

Il est proposé de supprimer les termes “dans le cadre de leur mission” car il est évident que les services de renseignement ne peuvent pas agir en dehors de l’exécution de leurs missions et cela fait double emploi avec le titre du chapitre.

Il est également évident que tous les agents sont soumis à l’interdiction de commettre des infractions, et pas seulement ceux qui font du renseignement. Par conséquent, les termes “chargés d’exécuter les méthodes de recueil de données” sont déplacés à l’alinéa 2 prévoyant des dérogations.

Pour des raisons de sécurité des agents, il peut être requis de commettre une infraction au Code de la route, même en dehors d’une observation ou d’une méthode spécifique. Par exemple, lors d’un contact avec une source, les agents peuvent se trouver en danger et devoir prendre la fuite et brûler un feu rouge. Lors d’une observation en méthode exceptionnelle, une infraction au Code de la Route peut également être nécessaire car une surveillance peut se dérouler, à la fois, dans un lieu non accessible au public et dans un lieu accessible au public, donc sur la voie publique. Par conséquent, la possibilité de commettre une infraction absolument nécessaire est étendue à toutes les activités des agents des services de renseignement.

Les termes “des contraventions” sont ajoutés pour couvrir toutes les infractions mineures, par exemple au Code rural, au Code forestier, aux règlements communaux et provinciaux, ... Par exemple, lors d’une observation, il peut être nécessaire de couper une branche d’arbre pour poser une caméra.

De term “gebruiksdiefstal” is toegevoegd om de situatie te dekken waarin, bijvoorbeeld, een agent een fiets moet “lenen” om een schaduwingsoperatie voort te zetten. De agent zal er over waken dat de eigenaar zijn fiets zo snel mogelijk terug krijgt. Er moet gepreciseerd worden dat de gebruiksdiefstal niet mag gepleegd worden met het oogmerk het “geleende” voorwerp te onderzoeken.

Niettemin is het duidelijk dat de vrijstelling voor deze strafbare feiten uitsluitend geldt als ze absoluut noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van de veiligheid van de agenten of die van andere personen.

Voorts worden de termen “of andere door de wet bepaalde strafbare feiten” opgeheven omdat zij een bron van juridische onzekerheid vormden.

In het derde lid wordt er een termijn van vier dagen voorzien waarbinnen de Commissie moet antwoorden op de vraag om een strafbaar feit te plegen.

Bovendien wordt er in een wijziging voorzien om in geval van hoogdringendheid de te volgen procedure aan te passen om een voorafgaand akkoord van de voorzitter van de BIM-Commissie te vragen voor het plegen van een strafbaar feit.

Deze tekst komt tegemoet aan een van de aanbevelingen die het Comité I de afgelopen jaren geformuleerd heeft en sluit aan bij het Regeerakkoord: “Art. 13/1, § 2, derde lid WI&V verleent de BIM-commissie de mogelijkheid om aan inlichtingenagenten de uitdrukkelijke toelating te verlenen om strafbare feiten te begaan die strikt noodzakelijk zijn voor de efficiëntie van de uitvoering van een BIM-methode of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen. De wet heeft hierbij echter niet voorzien in een procedure van hoogdringendheid. Het Comité is van oordeel dat wanneer de bijzondere methode zelf bij hoogdringendheid kan worden ingezet, ook in de mogelijkheid moet worden voorzien dat de accessoire bevoegdheid uit artikel 13/1, § 2, derde lid WI&V bij hoogdringendheid kan worden uitgeoefend. Uiteraard dient dit gepaard te gaan met een verscherpte controle.”

De complexiteit die inherent is aan de uitvoering van de opdrachten en de onvoorspelbaarheid van bepaalde incidenten zorgen ervoor dat het soms onmogelijk is om de voorafgaande toestemming van de commissie te vragen om een strafbaar feit te plegen dat absoluut noodzakelijk is voor de bescherming van de agent of van de personen die hun medewerking verlenen. Er moet dan ook worden voorzien in de mogelijkheid om de situatie a posteriori te regulariseren om te voorkomen dat

Les termes “vol d’usage” sont également insérés pour couvrir le cas où, par exemple, un agent doit “emprunter” un vélo pour pouvoir poursuivre une filature. L’agent veillera à ce que le propriétaire récupère son vélo le plus rapidement possible. Il importe de préciser que le vol d’usage ne peut pas avoir pour objectif d’inspecter les objets “empruntés”.

Il est néanmoins clair que l’exemption de ces infractions ne vaut que pour autant qu’elles soient absolument nécessaires afin d’assurer l’exécution optimale de la méthode ou de garantir la sécurité des agents ou celle d’autres personnes.

Par ailleurs, les termes “ou d’autres infractions prévues par la loi” sont supprimés car ils étaient une source d’insécurité juridique.

Dans l’alién 3, il est introduit un délai de quatre jours dans lequel la Commission doit répondre à la demande de commission d’infraction.

En outre, une modification est introduite pour fixer la procédure à suivre pour demander l’accord préalable du président de la Commission BIM pour la commission d’une infraction en cas d’extrême urgence.

Ce texte satisfait à une des recommandations formulées ces dernières années par le Comité R et s’inscrit dans la lignée de l’Accord de gouvernement: “L’article 13/1, § 2, alinéa 3, de la L.R&S donne à la commission BIM la possibilité d’autoriser expressément des agents de renseignement à commettre des infractions qui sont absolument nécessaires afin d’assurer l’efficacité de leur mission ou de garantir leur propre sécurité ou celle d’autres personnes. Dans ce cadre, la loi n’a toutefois pas prévu de procédure d’extrême urgence. Le Comité estime que lorsque la méthode particulière peut être mise en œuvre en cas d’extrême urgence, il y a également lieu de prévoir la possibilité de pouvoir exercer la compétence accessoire de l’article 13/1, § 2, alinéa 3, de la L.R&S. Cela doit évidemment s’accompagner d’un contrôle renforcé.”

La complexité inhérente à l’exécution des missions et l’imprévisibilité de certains incidents font qu’il est parfois impossible de demander l’accord préalable de la Commission pour commettre une infraction indispensable à la protection de l’agent ou des personnes prêtant leur concours. Il faut donc prévoir la possibilité de régulariser la situation a posteriori pour éviter que l’agent ait un casier judiciaire. Par contre, cette possibilité d’exemption n’est pas prévue pour assurer

de agent een strafblad zou krijgen. Deze mogelijkheid tot vrijstelling is overeenkomstig de aanbeveling van het Vast Comité I evenwel niet voorzien ter verzekering van het welslagen van de uitvoering van de methode.

Als antwoord op de bezorgdheid van het Vast Comité I over de gevolgen van een regularisatie van een strafbaar feit, verduidelijkt de regering dat de voorgestelde regeling een strafuitsluitingsgrond introduceert en geen rechtvaardigingsgrond. Het strafbaar feit blijft dus bestaan waardoor een eventuele schadelijker vergoeding kan eisen bij de burgerlijke rechtbank.

Art. 14

Artikel 13/1, § 1, dat wordt vernummerd tot artikel 13/2, wordt geherformuleerd en aangevuld.

Naast de valse naam, worden de valse documenten en de valse hoedanigheid toegevoegd om de agent in staat te stellen het gebruik van zijn valse naam geloofwaardig te maken door die aan te tonen met meer bepaald een visitekaartje met vermelding van een fictief beroep of een legitimatiekaart met valse naam.

Net zoals het dragen van een valse naam geen methode voor het verzamelen van gegevens is maar wel een mogelijkheid die de agenten van de inlichtingenendiensten wordt geboden om zichzelf of derden te beschermen, zou het gebruik van een fictieve identiteit/hoedanigheid niet moeten worden vermeld als een methode voor het verzamelen van gegevens.

Er is dan ook niet voorzien dat men een fictieve identiteit/hoedanigheid kan gebruiken voor het welslagen van de uitoefening van de methode.

Het gebruik van valse namen en fictieve identiteiten/hoedanigheden moet zorgen voor de beveiliging van de inlichtingenactiviteiten, die geen kans op slagen hebben zonder de waarborg van opperste discretie.

Deze maatregel is onontbeerlijk zodat agenten naar het buitenland kunnen reizen of een appartement kunnen huren zonder hierbij hun eigen familienaam vrij te geven. Ook zullen agenten op vertoon van fictieve identiteitsdocumenten een prepaid SIM-kaart kunnen aankopen, hetgeen van belang zal zijn wanneer de registratie van de identiteit van de koper van dergelijke kaarten verplicht wordt.

Er wordt in de wet verduidelijkt dat een fictieve identiteit enkel actief zal worden gebruikt binnen een zeer duidelijke doelstelling en altijd op een tijdelijke manier.

l'exécution optimale de la méthode, conformément à ce que le Comité permanent R recommande.

Afin de répondre à la préoccupation du Comité permanent R à propos des conséquences de la régularisation d'un fait punissable, le gouvernement précise que la présente disposition introduit une cause d'exonération de peine et non une cause de justification. Le fait punissable continue donc d'exister de sorte que l'éventuelle personne lésée puisse agir en dommages et intérêts devant le tribunal civil.

Art. 14

L'article 13/1 § 1er, qui est renuméroté en article 13/2, est reformulé et complété.

A côté du faux nom, les faux documents et la fausse qualité sont ajoutés pour permettre à l'agent de rendre crédible l'utilisation de son faux nom en le justifiant notamment par une carte de visite signalant un emploi fictif ou par une carte de légitimation avec faux nom.

Au même titre que le port du faux nom n'est pas une méthode de recueil de données mais bien une possibilité offerte aux agents des services de renseignement de se protéger ou de protéger des tiers, le recours à une identité/qualité fictive ne devrait pas être repris comme une méthode de recueil de données.

A cet égard, la possibilité de recourir à une identité/qualité fictive n'est pas prévue pour assurer l'exécution optimale de la méthode.

Le recours aux faux noms et aux identités/qualités fictives doit permettre de sécuriser les activités de renseignement qui ne peuvent se dérouler sans la garantie d'une entière discréction.

Cette mesure est indispensable pour permettre aux agents de voyager à l'étranger ou de louer un appartement sans exposer leur propre nom de famille. Cela permettra aussi aux agents d'acheter une carte SIM prépayée sur présentation de documents d'identité fictive, ce qui sera indispensable lorsque l'identification de l'acheteur d'une telle carte sera rendue obligatoire.

Il est précisé dans la loi que l'utilisation active d'une identité fictive ne se fera que dans un objectif bien précis et toujours de manière temporaire.

Overeenkomstig een opmerking geformuleerd in het advies van het Comité I, wordt er eveneens in de wet verduidelijkt dat wanneer het over het verzamelen van informatie gaat, de fictieve identiteit niet los van de inzet van een methode voor het verzamelen van gegevens kan worden gebruikt. Deze maatregel kan niet op een autonome wijze gebruikt worden om op duurzame wijze informatie te verzamelen.

Om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van het Vast Comité I en de BIM-Commissie, bevestigt de regering bovendien dat artikel 13/2 geen wettelijke basis vormt voor infiltratie-operaties door agenten.

In België infiltreren de agenten van de inlichtingendiensten niet onder een fictieve identiteit in een milieu dat een dreiging bedoeld in de artikelen 7 of 11 van de organieke wet vormt.

Er moet onder "infiltreren" worden verstaan het feit dat men zich fysiek op een duurzame wijze in dit milieu binnendringt.

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat het niet de intentie van de regering is om het gebruik van een valse naam, fictieve hoedanigheid en identiteit uit te sluiten wanneer het gaat om de collecte van informatie in het kader van artikel 13 en van afdeling 4 van hoofdstuk III.

De aanmaak van officiële documenten die een fictieve identiteit of hoedanigheid bewijzen, moet aan het Comité I worden meegedeeld. Daarbij moet worden verduidelijkt dat een visitekaartje geen officieel document is.

Een maandelijkse lijst van het gebruik van de fictieve identiteit wordt overgemaakt aan het Vast Comité I.

Artikel 2 van het koninklijk besluit van 12 oktober 2010 houdende uitvoering van diverse bepalingen van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst, zal van toepassing zijn op het gebruik van de fictieve identiteiten.

Er zullen derhalve registers moeten worden bijgehouden.

Dankzij de mogelijkheid om de medewerking van ambtenaren te vorderen, kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bijvoorbeeld een echte identiteitskaart met een fictieve identiteit verkrijgen door zich te wenden tot de FOD Binnenlandse Zaken.

Conformément à une observation formulée dans l'avis du Comité R, il est également précisé dans la loi que, lorsqu'il s'agit de collecter des informations, l'identité fictive ne peut être utilisée indépendamment du recours à une méthode de recueil de données. Cette mesure ne peut être utilisée de manière autonome pour collecter de manière durable des informations.

Par ailleurs, pour répondre à la préoccupation du Comité Permanent R et de la Commission BIM, le gouvernement confirme que l'article 13/2 ne constitue pas la base légale pour des opérations d'infiltration par le biais d'agents.

En Belgique, les agents des services de renseignement ne s'infiltrent pas avec une identité fictive dans un milieu qui présente une menace visée aux articles 7 ou 11 de la loi organique.

Il faut entendre par "s'infiltrer" le fait de s'introduire physiquement, de manière durable, dans ce milieu.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il n'est pas dans l'intention du gouvernement d'exclure le recours aux faux noms, qualités et identités fictives lorsqu'il s'agit du recueil d'information dans le cadre de l'article 13 et de la section 4 du chapitre III.

La création de documents officiels attestant d'une identité ou d'une qualité fictive doit être notifiée au Comité permanent R. Il convient de préciser qu'une carte de visite n'est pas un document officiel.

Une liste mensuelle des utilisations d'identité fictive est transmise au Comité permanent R.

L'article 2 de l'arrêté royal du 12 octobre 2010 portant exécution de diverses dispositions de la loi du 30 novembre 1998 sera rendu applicable au recours aux identités fictives.

Dès lors des registres devront être tenus.

La possibilité de requérir le concours de fonctionnaires permet aux services de renseignement et de sécurité d'obtenir, par exemple, une vraie carte d'identité, avec une identité fictive en s'adressant au SPF Intérieur.

De agenten kunnen fictieve documenten laten maken of zelf maken voor gebruik.

Het vroegere vijfde lid van artikel 13/1, § 2, wordt verplaatst omdat de bescherming van de personen die hun medewerking verlenen aan een inlichtingendienst bepaald wordt in het nieuwe artikel 13/4 over de mogelijkheid tot samenwerking met derden.

Art. 15

Het nieuwe artikel 13/3 betreft de oprichting van een rechtspersoon en het gebruik daarvan voor een ander doel dan informatievergaring, bijvoorbeeld voor de aankoop van materiaal of de huur van een appartement.

Net zoals het dragen van een valse naam op zich geen methode voor het verzamelen van gegevens is maar wel een mogelijkheid die de agenten van de inlichtingendiensten wordt geboden om zich te beschermen, zou de oprichting en het gebruik van een rechtspersoon zonder informatievergaring niet moeten worden vermeld als een methode voor het verzamelen van gegevens.

Het gebruik van rechtspersonen (zonder informatievergaring) moet zorgen voor de beveiliging van de inlichtingenactiviteiten, die geen kans op slagen hebben zonder de waarborg van opperste discretie.

Bijgevolg zijn de oprichting van een firma en het gebruik daarvan mogelijkheden waarvan de inlichtingendiensten gebruik kunnen maken voor operationele activiteiten waarbij geen informatie wordt vergaard (inzonderheid voor de aankoop van materiaal, de bescherming van de agenten, enz.) wanneer de discretie daartoe noopt.

De mogelijkheid om valse documenten te gebruiken is absoluut noodzakelijk om de inlichtingendiensten de mogelijkheid te bieden om bijvoorbeeld valse jaarlijkse activiteitenverslagen op te stellen.

Elke oprichting van een rechtspersoon moet ter kennis worden gebracht van het Vast Comité I, dat aldus op ieder ogenblik een controle kan uitoefenen op het gebruik van een dergelijke beschermingsmaatregel.

Elke inzet van een rechtspersoon, zonder oogmerk om inlichtingen te verzamelen, wordt vermeld in een lijst die maandelijks wordt overgemaakt aan het Vast Comité I.

Het gebruik van een rechtspersoon om informatie te verzamelen blijft een uitzonderlijke methode: artikel 18/13 blijft van toepassing.

Les agents peuvent faire fabriquer des documents fictifs ou les faire eux-mêmes en vue de les utiliser.

L'ancien alinéa 5 du § 2 de l'article 13/1 est déplacé, car la protection des personnes qui apportent un concours à un service de renseignement est prévue dans le nouvel article 13/4 traitant de cette possibilité de collaboration avec des tiers.

Art. 15

Le nouvel article 13/3 traite de la création d'une personne morale et du recours à celle-ci dans un but autre que la collecte d'informations, par exemple pour l'achat de matériel ou la location d'un appartement.

Au même titre que le port du faux nom n'est pas en soi une méthode de recueil de données mais bien une possibilité offerte aux agents des services de renseignement de se protéger, la création et le recours à une personne morale sans collecte ne devrait pas être repris comme une méthode de recueil de données.

Le recours aux personnes morales (sans collecte) doit permettre de sécuriser les activités de renseignement qui ne peuvent se dérouler sans la garantie d'une entière discréction.

Par conséquent, la création d'une firme et le recours à celle-ci sont des possibilités offertes aux services de renseignement auxquelles ils pourront recourir pour les activités opérationnelles sans collecte d'information (notamment l'achat de matériel, protéger les agents, ...) lorsque la discréction impose ce recours.

La possibilité d'utiliser des faux documents est indispensable pour permettre aux services de renseignement de, par exemple, rédiger des faux rapports d'activités annuels.

Chaque création d'une personne morale sera notifiée au Comité permanent R, lui permettant ainsi de contrôler à tout moment le recours à un tel dispositif de protection.

Chaque recours à une personne morale sans but de collecte de données est mentionné dans une liste transmise mensuellement au Comité permanent R.

Le recours à une personne morale pour collecter des informations reste une méthode exceptionnelle: l'article 18/13 reste applicable.

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat het criterium om te bepalen of een firma al dan niet gebruikt wordt om informatie in te winnen, de vraag is of de firma effectief een invloed heeft op de efficiëntie bij het inwinnen van informatie. Als de aard van de rechtspersoon geen rol speelt in de efficiëntie van een eventuele collecte van informatie, gaat het om een loutere ondersteunende maatregel: wanneer bijvoorbeeld een appartement gehuurd wordt om bronnen te ontmoeten, is het voor de informatiega- ring niet van belang of de huurder een loodgietersfirma is of een natuurlijke persoon. Omgekeerd kunnen bepaalde gegevens enkel ingewonnen worden omdat een persoon een professionele relatie wil aanknopen met een welbepaalde firma. Een firma gespecialiseerd in spits technologie kan bijvoorbeeld gemakkelijker specifieke informatie bemachtigen en bepaalde doelwitten aantrekken. Indien een rechtspersoon wordt ingezet als lokmiddel waardoor doelwitten informatie meedelen, dan moet de uitzonderlijke methode bedoeld in artikel 18/13 gebruikt worden.

Art. 16

De wet voorziet thans niet uitdrukkelijk in het beroep op de bijstand van een derde. Er wordt voorgesteld om dat in een nieuw artikel 13/4 te preciseren opdat de inlichtingendiensten bijvoorbeeld de hulp van een slotenmaker kunnen vragen om in alle discretie een afgesloten plaats te betreden, of de bijstand van een persoon die kan helpen een vreemde taal te begrijpen dan wel een, in voorkomend geval buitenlandse, dienst die technische bijstand verleent of materiaal uitleent.

Die medewerking verloopt steeds onder het toezicht van de betrokken inlichtingendienst, die meester blijft van de operatie. Bijgevolg voert de derde zelf niet actief de opdracht uit maar is zijn medewerking beperkt tot het verlenen van bijstand.

Om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van het Vast Comité I en de BIM-Commissie, bevestigt de regering bovendien dat artikel 13/4 geen wettelijke basis vormt om tot burgerinfiltratie over te gaan.

Er is eveneens bepaald dat de gegevens van die derden worden beschermd om hen niet in gevaar te brengen.

Het derde lid bepaalt dat de strafuitsluiting bedoeld in het tweede en het derde lid van artikel 13/1 ook van toepassing is op derden die hun medewerking verleend hebben. Het gaat om een verplaatsing van het vijfde lid van het huidige artikel 13/1, § 2. Ook wordt eraan

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que le critère déterminant si une firme est utilisée pour collecter ou non des informations est l'influence effective de la firme dans l'efficacité du recueil des données. Ainsi, si la nature de la personne morale ne joue pas de rôle dans l'efficacité d'une éventuelle collecte, il s'agit d'une simple mesure d'appui: par exemple louer un appartement pour rencontrer des sources: que la location soit faite par une société de plomberie ou par une personne physique n'a aucune incidence sur la collecte. A l'inverse, certaines données ne seront récoltées que parce que la personne décide d'entrer en relation de travail avec une firme précise, par exemple une firme spécialisée dans la haute technologie obtiendra plus facilement des informations spécifiques et attirera certaines cibles. Si l'utilisation de la personne morale constitue unurreur grâce auquel les cibles communiquent des informations, il convient de mettre en œuvre la méthode exceptionnelle visée à l'article 18/13.

Art. 16

Le recours à l'assistance d'un tiers n'est actuellement pas prévu explicitement dans la loi. Il est proposé de le préciser dans un nouvel article 13/4 pour permettre aux services de renseignement de demander, par exemple, l'aide d'un serrurier pour pénétrer discrètement dans un lieu fermé ou l'assistance d'une personne qui peut aider à comprendre une langue étrangère, ou un service, le cas échéant étranger, qui apporte une assistance technique ou le prêt de matériel.

Ce concours se fait toujours sous le contrôle du service de renseignement concerné, qui reste maître de l'opération. Par conséquent, le tiers n'exécute pas activement lui-même la mission, son concours se limite à une assistance.

Pour répondre à la préoccupation du Comité Permanent R et de la Commission BIM, le gouvernement confirme en outre que l'article 13/4 ne constitue pas la base légale pour procéder à l'infiltration par le biais de personnes civiles.

Il est également prévu de protéger les données de ces tiers pour ne pas les mettre en danger.

L'alinéa 3 prévoit l'application des exemptions de peine visées aux alinéas 2 et 3 de l'article 13/1 pour les tiers qui ont prêté leur concours. Il s'agit d'un déplacement de l'alinéa 5 de l'actuel article 13/1, § 2. Il est en outre ajouté que l'exemption ne vaut que si le tiers a

toegevoegd dat de strafuitsluiting enkel geldt voorzover de derde een noodzakelijke en rechtstreekse hulp aan de uitvoering van een methode heeft verleend.

Uiteraard zijn de voorwaarden van het vijfde lid van artikel 13/1 van toepassing op de derde, namelijk het naleven van de proportionaliteit en het verbod om afbreuk te doen aan de fysieke integriteit van personen.

Hierbij moet worden verduidelijkt dat de derde nooit alleen handelt. Hij kan dan ook enkel een strafbaar feit plegen onder de controle van een lid van een inlichtingendienst.

Het voorstel streeft ernaar alle bepalingen over de medewerking van derden samen te brengen in één artikel.

Art. 17

De invoering van een nieuwe afdeling 3 “De samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek” vloeit voort uit de herstructureren van hoofdstuk III.

Art. 18

De vernummering van artikel 13/2 tot artikel 13/5 vloeit voort uit de herstructureren van hoofdstuk III.

In het eerste en derde lid van artikel 13/2, vernummerd tot 13/5, wordt een technische verbetering aangebracht om alle bevoegde magistraten te beogen, in plaats van in het eerste en het derde lid een verschillende opsomming te maken van de magistraten.

Het diensthoofd moet de agent die het dossier behandelt en beheert, kunnen delegeren voor het overleg tussen het parket en de commissie. Daartoe wordt in een toevoeging voorzien.

Art. 19

De invoering van een nieuwe afdeling 4 “De methoden voor het verzamelen van gegevens” vloeit voort uit de herstructureren van hoofdstuk III.

Art. 20

Deze wijziging in de onderafdeling vloeit voort uit de herstructureren van hoofdstuk III.

prêté une aide directe et nécessaire à l'exécution d'une méthode.

Bien entendu, les conditions de l'alinéa 5 de l'article 13/1 sont applicables aux tiers, c'est-à-dire le respect de la proportionnalité et l'interdiction de porter atteinte à l'intégrité physique des personnes.

Il convient de préciser que le tiers n'agit jamais seul. Il ne pourrait dès lors commettre une infraction que sous le contrôle d'un membre d'un service de renseignement.

La proposition vise à rassembler les dispositions sur le concours de tiers.

Art. 17

L'introduction d'une nouvelle section 3 “Concours avec une information ou instruction judiciaire” découle de la restructuration du chapitre III.

Art. 18

La renumérotation des articles 13/2 à 13/5 découle de la restructuration du chapitre III.

Une correction technique est apportée aux alinéas 1 et 3 de l'art. 13/2 renommé 13/5 pour viser l'ensemble des magistrats compétents, plutôt que de faire une énumération différente des magistrats dans l'alinéa 1er et l'alinéa 3.

Le dirigeant du service doit pouvoir déléguer l'agent qui traite le dossier et qui en a la maîtrise pour la concertation entre le Parquet et la Commission. Un ajout est prévu à cet effet.

Art. 19

L'introduction d'une nouvelle section 4 “Des méthodes de recueil de données” découle de la restructuration du chapitre III.

Art. 20

Cette modification de la sous-section découle de la restructuration du chapitre III.

Art. 21

Artikel 14 betreft de mededeling door de gerechtelijke autoriteiten en openbare diensten, met inbegrip van de politiediensten, van informatie die nuttig is voor de uitvoering van de opdrachten van de inlichtingendiensten. Deze bepaling voorziet dat eventueel akkoorden kunnen worden afgesloten om deze mededeling te regelen.

Een protocolakkoord is evenwel nooit verplicht. Het spreekt daarentegen voor zich dat als een inlichtingendienst een akkoord ondertekent met een overheid, dat akkoord moet worden toegepast. Die woorden zijn dus onnodig en kunnen tot verwarring leiden, aangezien sommige overheden enkel op grond van een bestaand akkoord informatie willen meedelen. Zij worden dan ook geschrapt.

Art. 22

Er wordt voorgesteld artikel 16 te wijzigen om de mogelijkheid te voorzien voor privépersonen en instanties om uit eigen beweging informatie, zelfs persoonsgegevens, mee te delen aan een inlichtingen- en veiligheidsdienst.

In zijn advies stelt het Vast Comité I dat de voorgestelde regeling een zorgvuldige afweging vereist van de diverse in het geding zijnde belangen. De regering volgt eenzelfde visie.

De wijziging aan artikel 16 geschiedt onverminderd de toepassing van artikel 2, § 2, eerste lid binnen het inlichtingenwerk van de Veiligheid van de Staat en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid. Op grond van laatstgenoemde bepaling is het voor beide inlichtingendiensten immers verboden gegevens die worden beschermd door het beroepsgeheim van een advocaat, het medisch geheim van een arts of het bronnengeheim van een journalist te verkrijgen, te analyseren of te exploiteren. Hierbij dient aanvullend onderstreept te worden dat de wijziging aan artikel 16, indachtig het arrest nr. 127/2013 van 26 september 2013 van het Grondwettelijk Hof, geenszins een bijzonder spreekrecht creëert in hoofde van advocaten.

Art. 23

De wijziging aan artikel 16/1 heeft een loutere verduidelijking van de huidige situatie tot doel.

De woorden "In het belang van de uitoefening van hun opdrachten" worden ingevoegd naar analogie van de formulering in de andere artikelen over de inlichtingenmethoden.

Art. 21

L'article 14 concerne la communication par les autorités judiciaires et les services publics, y compris les services de police, d'informations utiles à l'exécution des missions des services de renseignement. La disposition prévoit que des accords peuvent éventuellement être conclus pour régler cette communication.

Néanmoins, un protocole d'accord n'est jamais obligatoire. Par contre, il est évident que si un service de renseignement signe un accord avec une autorité, cet accord sera appliqué. Ces termes sont donc inutiles et peuvent prêter à confusion. En effet, certaines autorités exigent l'existence d'un accord pour communiquer des informations. Ces termes sont donc supprimés.

Art. 22

Il est proposé de modifier l'article 16 afin de prévoir la possibilité pour les personnes et instances privées de communiquer d'initiative des informations, même des données à caractère personnel, à un service de renseignement et de sécurité.

Dans son avis, le Comité permanent R mentionne que la disposition proposée exige une appréciation minutieuse des divers intérêts en cause. Le gouvernement est du même avis.

La modification à l'article 16 est effectuée sans préjudice de l'application de l'article 2, § 2, alinéa 1er à l'activité de renseignement de la Sûreté de l'État et du Service Général du Renseignement et de la Sécurité. Sur la base de cette dernière disposition, il est interdit aux deux services de renseignement d'obtenir, d'analyser ou d'exploiter des données protégées par le secret professionnel d'un avocat, le secret médical d'un médecin ou le secret des sources des journalistes. Il convient en outre de souligner que la modification de l'article 16 tient compte de l'arrêt n° 127/2013 du 26 septembre 2013 de la Cour constitutionnelle et qu'il n'est nullement question de créer "un droit de parler" dans le chef des avocats.

Art. 23

L'objectif de la modification apportée à l'article 16/1 est une simple clarification de la situation actuelle.

Les mots "Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions," sont insérés par analogie avec la formulation des autres articles relatifs aux méthodes de renseignement.

Met deze wijziging wordt tevens de mogelijkheid toegevoegd om de niet-vergrendelde voorwerpen in plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, te doorzoeken. Die mogelijkheid werd vergeten. Zij is niettemin beperkt door de precisering dat zij enkel kan plaatsvinden indien de bezitter van het voorwerp geen enkele wil vertoont om het voorwerp en zijn inhoud te beschermen, en wel door het voorwerp zonder toezicht te laten.

De inlichtingendiensten moeten niet-vergrendelde voorwerpen kunnen openen, bijvoorbeeld een boek dat is neergelegd op een bank, tenzij het afgesloten is met een hangslot.

Een voorwerp wordt beschouwd als vergrendeld indien voor het openen ervan het gebruik van een sleutel, een code, een vingerafdruk of enig ander middel in het bezit van de eigenaar of van zijn rechthebbende, vereist is. Zie de verduidelijking in de verantwoording van de definitie van valse sleutel: artikel 3, 19°.

Art. 24

In artikel 17, eerste lid worden de woorden “in het belang van de uitoefening van hun opdrachten” ingevoegd naar analogie van de formulering in de andere artikelen over de inlichtingenmethoden.

Art. 25

In artikel 18 worden de woorden “in het belang van de uitoefening van hun opdrachten” ingevoegd naar analogie van de formulering in de andere artikelen over de inlichtingenmethoden.

Art. 26

Deze wijziging vloeit voort uit de herstructurering van hoofdstuk III.

Art. 27

1. Het doel van de eerste in artikel 18/1 aangebrachte wijziging is te verduidelijken dat de Veiligheid van de Staat de specifieke en uitzonderlijke methoden op het Belgisch grondgebied moet aanwenden. Dit betekent dat agenten van de Veiligheid van de Staat zich niet fysiek naar het buitenland mogen begeven om bijvoorbeeld een woning te doorzoeken, een micro of camera te installeren of een telefoon uit te lezen. Niets staat echter in de weg dat het verzamelen van informatie in het buitenland gebeurt: bijvoorbeeld wanneer het

Cette modification vise aussi à ajouter la possibilité d'inspecter les objets non verrouillés se trouvant dans les lieux accessibles au public. Cette possibilité avait été oubliée. Elle est toutefois limitée par la précision qu'elle ne peut avoir lieu que si le possesseur de l'objet n'affiche aucune volonté de protéger celui-ci et son contenu, en laissant l'objet sans surveillance de sa part.

Les services de renseignement doivent pouvoir ouvrir des objets non verrouillés, par exemple un livre posé sur un banc, sauf s'il est fermé avec un cadenas.

Est considéré comme verrouillé, un objet dont l'ouverture nécessite l'utilisation d'une clé, d'un code, d'une empreinte digitale ou tout autre moyen en possession du propriétaire ou de son ayant droit. Voir précision dans la justification de la définition de fausse clé: article 3, 19°.

Art. 24

Dans l'article 17, alinéa 1er, les mots “, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions,” sont insérés par analogie avec la formulation des autres articles relatifs aux méthodes de renseignement.

Art. 25

Dans l'article 18, les mots “, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions,” sont insérés par analogie avec la formulation des autres articles relatifs aux méthodes de renseignement.

Art. 26

Cette modification découle de la restructuration du chapitre III.

Art. 27

1. L'objectif de la première modification apportée à l'article 18/1 est de préciser que la Sûreté de l'État doit mettre les méthodes spécifiques et exceptionnelles en œuvre sur le territoire belge. Cela signifie que les agents de la Sûreté de l'État ne peuvent pas se rendre à l'étranger pour, par exemple, inspecter une habitation, installer un micro ou une caméra ou scanner un téléphone. Par contre, rien n'empêche que la collecte elle-même se déroule à l'étranger: par exemple, si on exécute une intrusion informatique à partir de la Belgique mais sur

binnendringen in een informaticasysteem vanuit België, maar op een grensoverschrijdend netwerk uitgevoerd wordt (de virtuele wereld kent geen grenzen) of wanneer een doelwit dat afgeluisterd wordt een buitenlandse oproep ontvangt.

Van belang is daarenboven dat de wetgever de Veiligheid van de Staat verplicht om zich te richten op fenomenen, groeperingen en personen die een potentieel gevaar vormen voor de binnenlandse en buitenlandse veiligheid van het land en diens bevolking, en dit ongeacht waar een dergelijk fenomeen zich voordoet of waar een dergelijke groepering of persoon zich bevindt (cf. artikel 8, 1°, eerste lid WIV: “*activiteit ontplooid in het land of vanuit het buitenland*”). Om te antwoorden op een opmerking van het Vast Comité I en de Privacycommissie over het onderscheppen vanuit België van buitenlandse communicaties, verduidelijkt de regering dat voorliggende wetswijziging louter een interpretatieve bepaling is en niet de bedoeling is om de huidige Belgisch-territoriale aanknopingspunten te verlaten.

2. Het doel van de in artikel 18/1, 2° voorgestelde wijziging is het territoriale toepassingsgebied van de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens uit te breiden zodat de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht (ADIV) deze methoden in het buitenland kan aanwenden.

De tekst komt tegemoet aan een van de aanbevelingen die het Comité I de afgelopen jaren geformuleerd heeft en sluit aan bij het Regeerakkoord: “Om in het buitenland uitgezonden communicaties te onderscheppen, bijvoorbeeld om redenen van veiligheid en bescherming van onze troepen en van deze van onze geallieerde partners tijdens opdrachten in het buitenland, beschikt de ADIV over een specifiek wettelijk mandaat (art. 259bis, § 5 Sw. juncto art. 11, § 2, 3° W.I&V). Dat ontbreekt voor de inzet van bijzondere inlichtingenmethoden. Het Comité beveelt aan dat de wetgever een debat zou voeren over de noodzaak om bepaalde BIM-methoden mogelijk te maken in het buitenland.” (Vast Comité I, Activiteitenverslag 2013, p. 114).

Op dit moment kunnen de specifieke en uitzonderlijke methoden enkel op het nationaal grondgebied aangewend worden.

De wijziging is gerechtvaardigd door het feit dat de meerderheid van de opdrachten van de ADIV uitgevoerd worden in het buitenland: bescherming van de opdrachten van de Krijgsmacht (het merendeel in het buitenland), bescherming van Belgische onderdanen in het buitenland,...

un réseau qui dépasse les frontières (le monde virtuel n'a pas de frontières) ou si une cible mise sous écoute reçoit un appel de l'étranger.

Il importe en outre de relever que le législateur impose à la Sûreté de l'État de s'attacher aux phénomènes, groupements et personnes qui constituent un danger potentiel pour la sûreté intérieure et extérieure du pays et de sa population, et cela sans considération de l'endroit où le phénomène se produit et où le groupement ou la personne se trouve (cf. article 8, 1°, alinéa premier LRS: “*activité déployée à l'intérieur du pays ou à partir de l'étranger*”). En réponse à une observation du Comité permanent R et de la Commission de protection de la vie privée, le gouvernement tient à préciser que la modification légale en projet est une disposition purement interprétative et qu'il n'a pas l'intention de s'éloigner des critères actuels de rattachement au territoire belge.

2. 2. Le but de la modification proposée à l'article 18/1, 2° est d'étendre le champ d'application territorial des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données pour permettre au Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées belges (SGRS) de mettre en œuvre ces méthodes à l'étranger.

Le texte répond à une des recommandations formulées ces dernières années par le Comité R et s'inscrit dans la ligne de l'Accord de gouvernement: “Pour intercepter des communications émises à l'étranger, par exemple pour des raisons de sécurité et de protection de nos troupes et de celles de nos alliés lors de missions à l'étranger, le SGRS dispose d'un mandat légal spécifique (art. 259bis, § 5 CP joint à l'art. 11, § 2, 3° L.R&S). Or, il ne dispose pas d'un tel mandat pour la mise en œuvre de méthodes particulières de renseignement. Le Comité recommande que le législateur mène un débat sur la nécessité de permettre certaines méthodes MRD à l'étranger.” (Comité Permanent R, Rapport d'activités 2013, p. 114).

Actuellement, les méthodes spécifiques et exceptionnelles ne peuvent être mises en œuvre que sur le territoire national.

La modification se justifie par le fait que la majorité des missions du SGRS sont exécutées à l'étranger: protection des missions des Forces armées (la plupart à l'étranger), protection des ressortissants belges à l'étranger, ...

Het zijn trouwens de opdrachten van de ADIV die grotendeels op het buitenland gericht zijn die reeds de mogelijkheid toegekend aan de ADIV om communicaties uitgezonden in het buitenland te onderscheppen, gerechtvaardigd hadden (zie artikel 259bis, § 5 van het Strafwetboek).

Het verbod de specifieke en uitzonderlijke methoden aan te wenden in het buitenland veroorzaakt op dit moment ernstige problemen.

Wanneer bijvoorbeeld tijdens een militaire operatie in het buitenland de gsm van een kamikaze gevonden wordt, mag de ADIV de gegevens die hierop staan en die cruciale informatie kunnen leveren over eventuele nieuwe dreigingen, niet verzamelen. Het betreft immers een uitzonderlijke methode van intrusie in een informatiesysteem (artikel 18/16) die enkel op het grondgebied van het Rijk is toegestaan.

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt er verduidelijkt dat de intrusie in een informatiesysteem op grond van artikel 44/1 (zie *infra*), niet kan plaatsvinden indien de kamikaze niet toebehoort tot een organisatie of instelling opgenomen in de jaarlijkse intrusieplan. Bijvoorbeeld indien een Belgische militair radicaliseert in het buitenland dan is het gebruik van de uitzonderlijke methode bedoeld in artikel 18/16 onontbeerlijk aangezien het vanzelfsprekend is dat het Belgisch leger nooit zal worden opgenomen op de lijst met de te volgen instellingen en organisaties opgenomen in het jaarlijkse intrusieplan.

Zo is het evenmin mogelijk in het kader van de operatie op de Middellandse Zee ter bestrijding van de mensenhandel vergrendelde voorwerpen te onderzoeken, bijvoorbeeld documenten in een koffertje van de smokkelaars om hen te identificeren en hun netwerk te proberen in kaart te brengen.

In het kader van de opdracht van de ADIV om de Belgische onderdanen in het buitenland te beschermen, kan de toevlucht tot de specifieke en uitzonderlijke methoden eveneens onontbeerlijk zijn. Zo kan het aangewezen zijn het doen en laten van personen die verdacht worden van actieve terroristische handelingen in het buitenland te filmen, en dit zelfs op plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek. Dit is momenteel enkel wettelijk mogelijk op het grondgebied van het Rijk via de uitzonderlijke methode van observatie met behulp van technische middelen op private, niet voor het publiek toegankelijke plaatsen (artikel 18/11).

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt er verduidelijkt dat het artikel 44/2 (opname van stilstaande of bewegende beelden in het buitenland – zie

Ce sont d'ailleurs les missions du SGRS en grande partie orientées vers l'étranger qui avaient déjà justifié la possibilité accordée au SGRS d'intercepter des communications émises à l'étranger (voir article 259bis, § 5 du Code pénal).

L'interdiction de mettre en œuvre des méthodes spécifiques et exceptionnelles à l'étranger pose actuellement de sérieux problèmes.

Par exemple, lors d'une opération militaire à l'étranger, si le GSM d'un kamikaze est retrouvé, le SGRS ne peut pas collecter les données s'y trouvant et pouvant fournir des informations cruciales sur d'éventuelles nouvelles menaces. En effet, il s'agit d'une méthode exceptionnelle d'intrusion dans un système informatique (article 18/16) autorisée uniquement sur le territoire du Royaume.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que l'intrusion informatique sur base de l'article 44/1 (voir *infra*) ne pourra pas avoir lieu si le kamikaze n'appartient pas à une organisation ou une institution listée dans le plan annuel d'intrusion. Par exemple, si un militaire belge se radicalise à l'étranger, le recours à la méthode exceptionnelle visée à l'article 18/16 est indispensable car il va de soi que l'armée belge ne sera jamais dans la liste des institutions et organisations à surveiller et reprises dans le plan annuel d'intrusion informatique.

De même, dans le cadre de l'opération en Méditerranée de lutte contre le trafic de migrants, il n'est pas possible d'inspecter les objets verrouillés, par exemple les documents se trouvant dans une mallette des passeurs, pour les identifier et essayer de remonter leurs filières.

Dans le cadre de la mission du SGRS de protéger les ressortissants belges à l'étranger, le recours aux méthodes spécifiques et exceptionnelles peut également être indispensable. Ainsi, il peut être indiqué de filmer les allées et venues de personnes suspectées d'actions terroristes actives à l'étranger, et ce même dans un lieu non accessible au public. Ce n'est actuellement légalement possible que sur le territoire du Royaume via la méthode exceptionnelle d'observation avec moyen technique dans un lieu privé non accessible au public (article 18/11).

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que l'article 44/2 (prise d'images fixes ou animées à l'étranger – voir *infra*) ne permet pas de pénétrer

infra) niet toelaat om binnen te dringen in een plaats die niet toegankelijk is voor het publiek. Het gebruik van de uitzonderlijke methode bedoeld in artikel 18/11 is dan onontbeerlijk.

Als antwoord op de bezorgdheid uitgedrukt door het Comité I in zijn advies, wordt verduidelijkt dat de wet enkel van toepassing is op operatoren, aanbieders van reizen, bankinstellingen en postdiensten die een dienst aanbieden op Belgisch grondgebied. De ADIV heeft geen enkele wettelijke bevoegdheid om, bijvoorbeeld, de medewerking te vorderen van een Iraakse operator die geen dienst verstrekt in België.

Om op een vraag van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van het Comité I te antwoorden wordt een motivering van het nut om specifieke en uitzonderlijke methoden in het buitenland te kunnen inzetten verduidelijkt met een voorbeeld voor elk type van methode:

De specifieke methoden:

- art. 18/4: het kan noodzakelijk zijn om het komen en gaan van een woning waar rebellen samenkommen in de gaten te houden om hun leden te identificeren;

- art. 18/5: een vertaler in dienst van de Belgische troepen wordt van spionage en het doorspelen van informatie aan rebellen verdacht. De “dead letterbox” waarmee de informatie wordt uitgewisseld, is gelokaliseerd in een station. De ADIV moet de inhoud van deze brievenbus kunnen doorzoeken;

- art. 18/6: een spion bevindt zich in een café, hij laat een brief in een enveloppe op de tafel liggen wanneer hij naar het toilet gaat. De ADIV moet kennis kunnen nemen van de naam van de bestemming om de eventuele contactpersoon van de spion te identificeren;

- art. 18/7: het gebruik van een IMSI catcher laat toe om een gevaarlijk persoon waarvan men het telefoonnummer kent te lokaliseren. Deze locatie zou, bijvoorbeeld, noodzakelijk kunnen zijn als de ADIV ontdekt dat een gestoorde Belgische militair, tijdens een operatie, een wraakactie plant tegen zijn collega's;

- art 18/8: om de filières van mensensmokkelaars (bijvoorbeeld van migranten) in kaart te brengen vereist het inlichtingenwerk dat er kennis wordt genomen van bestaande contacten tussen het doelwit in het buitenland en andere individuen. De legale mogelijkheid om zich, dankzij een technisch middel, te verbinden met een antenne om oproepgegevens van de target waarvan de organisatie zich niet in het luisterplan bevindt te verzamelen, zou het werk veel efficiënter maken.

dans un lieu non accessible au public. Le recours à la méthode exceptionnelle visée à l'article 18/11 est donc indispensable.

Par ailleurs, pour répondre à une inquiétude exprimée par le Comité R dans son avis, il est précisé que la loi ne s'applique qu'aux opérateurs, fournisseurs de voyage, institutions bancaires et services postaux qui offrent un service sur le territoire belge. Le SGRS n'a aucun pouvoir légal de requérir, par exemple, la collaboration d'un opérateur iraquien qui n'offre pas de service en Belgique.

Pour répondre à une demande de la Commission de la protection de la vie privée et du Comité R, une motivation de l'utilité de pouvoir mettre en œuvre, à l'étranger, les méthodes spécifiques et exceptionnelles est illustrée pour chaque type de méthodes par un exemple:

Les méthodes spécifiques:

- art. 18/4: il peut être nécessaire de surveiller les allées et venues d'une maison où des rebelles se réunissent pour identifier leurs membres;

- art. 18/5: un interprète employé par les troupes belges est suspecté d'espionnage et de donner des informations aux rebelles. La “dead letterbox” grâce à laquelle les informations sont échangées est localisée dans une gare. Le SGRS doit pouvoir inspecter le contenu de cette boîte aux lettres;

- art 18/6: un espion est dans un café, il laisse une lettre sous enveloppe sur la table lorsqu'il va aux toilettes. Le SGRS doit pouvoir prendre connaissance du nom du destinataire afin d'identifier son éventuelle personne de contact;

- art. 18/7: l'utilisation d'un IMSI catcher permet de localiser un individu menaçant dont on connaît le numéro de téléphone. Cette localisation pourrait par exemple être indispensable lorsque le SGRS découvre qu'un militaire belge désaxé planifie, en opération, une vengeance contre ses propres collègues;

- art. 18/8: pour remonter des filières de passeurs (par exemple trafic de migrants), le travail de renseignement nécessite la prise de connaissance des contacts existant entre la cible à l'étranger et d'autres individus. La possibilité légale de se connecter, grâce à un moyen technique, à une antenne pour collecter les données d'appel d'un target dont l'organisation ne se trouve pas dans le plan d'écoute, rendrait ce travail beaucoup plus efficace.

De uitzonderlijke methoden:

- art. 18/11: om een vermoedelijke terrorist in de gaten te houden en te zien welke personen hij ontmoet en de verplaatsingen die hij doet, kan het plaatsen van een camera in zijn buitenlandse privéloods belangrijke informatie prijs geven aan de ADIV;
- art. 18/12: in het kader van de strijd tegen de mensenhandel kan het noodzakelijk zijn om een reiskoffer die zich in een sloep bevindt te doorzoeken;
- art. 18/13: het is noodzakelijk voor de ADIV om een privéfirma in het buitenland te kunnen gebruiken met als doel het verzamelen van gegevens, bijvoorbeeld door het organiseren van een seminarie in buitenland met als doel het begunstigen van contacten en de uitwisseling van informatie;
- art. 18/14: in de context van de strijd tegen de mensenhandel kan de kennisname van de inhoud van een brief die zich in een boot bevindt van grote waarde blijken te zijn om de mensensmokkelaars te identificeren;
- art. 18/15: de huidige wet is enkel van toepassing op banken die diensten aanbieden in België. Dit artikel kan niet worden gebruikt om gegevens bij buitenlandse banken op te vragen;
- art. 18/16: de ADIV identificeert een individu die er van verdacht wordt een cyberdreiging te vormen tegen een militair belang: dit individu bevindt zich in het buitenland en maakt geen deel uit van een organisatie of instelling die zijn opgenomen in het jaarlijkse intrusieplan bedoeld in artikel 44/3. De ADIV moet kunnen overgaan tot een intrusie, in het buitenland, in het informaticasysteem van dit individu om gegevens te verzamelen om een aanval te kunnen verhinderen, om het geheel van gevvaarlijke individuen te identificeren, ...;
- art. 18/17: de ADIV moet een individu kunnen afluisteren die een Belgische schip in internationale wateren gijzelt, zelfs wanneer deze geen deel uitmaakt van het luisterplan bedoeld in artikel 44/3.

De tweede wijziging aangebracht aan het artikel 18/1, 2° wordt verklaard door de wijzigingen aangebracht aan de artikelen 44 tot 44/4 (zie hieronder).

Art. 28

1. In de § 1 en 2 van het artikel 18/2 worden op dit moment alle specifieke en uitzonderlijke methoden opgesomd. Ze werden aangepast om enkel nog te verwijzen naar de artikelen, in plaats van een deel van

Les méthodes exceptionnelles:

- art. 18/11: pour pouvoir surveiller un terroriste présumé et voir les personnes qu'il rencontre et le trafic qu'il développe, placer une caméra dans son entrepôt privé, à l'étranger, donnera des informations capitales pour le SGRS;
- art. 18/12: dans le cadre de la lutte contre le trafic de migrants, il peut être indispensable d'inspecter une malle se trouvant dans une embarcation;
- art. 18/13: il est nécessaire pour le SGRS de pouvoir utiliser une firme privée à l'étranger dans le but de collecter des données, par exemple par l'organisation d'un séminaire à l'étranger dans le but de favoriser les contacts et l'échange d'informations;
- art. 18/14: dans le contexte de la lutte contre le trafic de migrants, pour pouvoir identifier les passeurs, la prise de connaissance du contenu d'un courrier trouvé dans un bateau peut s'avérer de grande valeur;
- art. 18/15: la présente loi ne s'appliquant qu'aux banques proposant des services en Belgique, cet article ne pourra pas être appliqué pour solliciter des données auprès de banques à l'étranger;
- art. 18/16: le SGRS identifie un individu susceptible de présenter une cyber menace contre un intérêt militaire: cet individu est localisé à l'étranger et ne fait pas partie d'une organisation ou d'une institution se trouvant sur le plan annuel d'intrusions informatiques visé à l'article 44/3. Le SGRS doit pouvoir procéder à une intrusion, à l'étranger, dans le système informatique de cet individu pour collecter les données permettant de prévenir une attaque, d'identifier l'ensemble des individus menaçants, ...;
- art. 18/17: le SGRS doit pouvoir mettre sur écoute un individu prenant en otage un navire belge dans les eaux internationales, même si celui-ci ne fait pas partie du plan d'écoute visé à l'article 44/3.

La deuxième modification apportée à l'article 18/1, 2° s'explique par les modifications apportées aux articles 44 à 44/4 (voir ci-dessous).

Art. 28

1. 1. Dans les § 1er et 2 de l'article 18/2 sont énumérées actuellement toutes les méthodes spécifiques et exceptionnelles. Ils ont été adaptés pour ne plus faire référence qu'aux articles, plutôt que de reprendre une

elk artikel te hernemen, hetgeen de opsomming onvolledig maakte.

2. Het artikel 18/2 § 3, eerste lid legt op dat de voorzitter van de Orde van geneesheren of de voorzitter van een balie of de voorzitter van de Vereniging van journalisten er op voorhand van verwittigd wordt dat een specifieke of uitzonderlijke methode zal aangewend worden voor respectievelijk een geneesheer, een advocaat of een journalist. De inlichtingendiensten bevinden zich soms in een situatie waarin de voorzitter van de Vereniging van journalisten gedurende een lange periode niet bereikbaar is, wat de aanwending van de methode volledig blokkeert. Het voorstel beoogt de mogelijkheid te voorzien om zijn plaatsvervanger te verwittigen.

De vervanging van het woord “bedreiging” door “potentiële dreiging” in het tweede lid, werd doorgevoerd ter bevordering van de coherentie met andere bepalingen in de tekst.

Er wordt ook verduidelijkt dat de BIM-commissie de exploitatie van gegevens die geen rechtstreeks verband vertonen met de mogelijke dreiging verbiedt.

3. De aanwezigheid van de voorzitter van de BIM-Commissie, opgelegd door het artikel 18/2, § 3, derde lid, vormt een probleem voor zijn veiligheid en dreigt het goede verloop van de methode te verstoren en zelfs de agenten of derden in gevaar te brengen. In de risicoanalyse voor de aanwending van een methode wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van de voorzitter van de Commissie. Er wordt soms besloten dat deze aanwezigheid zelf een te groot risico met zich meebrengt (de voorzitter is niet opgeleid om bijvoorbeeld discreet een woning te betreden), wat tot gevolg heeft dat de methode niet aangewend zal worden.

Er moet dus de mogelijkheid blijven bestaan dat de voorzitter kan kiezen niet aanwezig te zijn, voor zijn eigen veiligheid en die van anderen en voor het goede verloop van de operatie.

Aangezien de inlichtingendiensten de machtiging van de Commissie nodig hebben alvorens de gegevens te exploiteren overeenkomstig het artikel 18/2, § 3, tweede lid, lijkt de controle op deze wijze reeds te volstaan.

Art. 29

1. Als antwoord op de vraag van de Raad van State waarom artikel 18/3, § 1, eerste lid WIV niet wordt gewijzigd, verwijst de regering naar het antwoord van de minister van Justitie op eenzelfde opmerking van de

partie de chaque article, ce qui rendait l'énumération incomplète.

2. 2. L'article 18/2 § 3, alinéa 1er impose que le président de l'Ordre des médecins ou le président d'un barreau ou le président de l'Association des journalistes soit averti au préalable qu'une méthode spécifique ou exceptionnelle sera mise en œuvre respectivement sur un médecin, un avocat ou un journaliste. Les services de renseignement se retrouvent parfois dans une situation où le président de l'Association des journalistes n'est pas joignable pendant une longue période, ce qui bloque totalement la mise en œuvre de la méthode. La proposition vise à prévoir la possibilité d'avertir son suppléant.

Au deuxième alinéa, le terme “menace” est remplacé par “menace potentielle”, dans un souci de cohérence avec les autres dispositions du texte.

Il est également précisé que la Commission BIM interdit l'exploitation des données qui n'ont pas de lien direct avec la menace potentielle.

3. La présence du président de la Commission BIM, imposée par l'article 18/2, § 3, alinéa 3, pose un problème pour sa sécurité et risque d'entraver le bon déroulement de la méthode et même de mettre en danger les agents ou des tiers. Dans l'analyse du risque faite avant la mise en œuvre d'une méthode, il est tenu compte de la présence du président de la Commission. Il est parfois conclu que cette présence-même fait courir un risque trop élevé (le président n'est pas formé, par exemple, pour pénétrer discrètement dans un domicile), ce qui a pour conséquence que la méthode ne sera pas mise en œuvre.

Il convient donc de laisser la possibilité au président de choisir de ne pas être présent, pour sa propre sécurité et celle des autres et pour le bon déroulement de l'opération.

Puisque les services de renseignement ont besoin de l'autorisation de la Commission avant d'exploiter les données en application de l'article 18/2, § 3, alinéa 2, le contrôle par ce biais semble déjà suffisant.

Art. 29

1. En réponse à la question du Conseil d'État de savoir pourquoi l'article 18/3, § 1er, premier alinéa de la LRS n'a pas été modifié, le gouvernement renvoie à la réponse donnée par le ministre de la Justice à

Juridische dienst van de Kamer bij de besprekingen van het wetsontwerp betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie waar betrokken wetsbepaling eveneens voorwerp van bespreking was: “*Volgens de minister is dit een verkeerde lezing van betrokken bepaling. Artikel 18/3 bevat inderdaad de woorden “de potentiële dreiging zoals bedoeld in 18/1”. De BIM-artikelen (art. 18/1 tot 18/18) hebben immers betrekking zowel op de Veiligheid van de Staat (VSSE) als op de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV). Via de verwijzing naar artikel 18/1 heeft artikel 18/3 het zowel over de potentiële bedreigingen waarvoor de VSSE bevoegd is (en die vermeld staan in de artikelen 7 en 8, 1°) als op de potentiële dreigingen waarvoor de ADIV bevoegd is (en die vermeld staan in artikel 11). Het wijzigen van deze bepaling op de wijze zoals voorgesteld in de nota van de Juridische dienst zou dus zeer zware gevolgen hebben, want het materiële toepassingsgebied voor het gebruiken van specifieke methoden (BIM-methoden) door de militaire inlichtingendienst ADIV zou op ernstige wijze worden gewijzigd.*” (Parl. St., Kamer, 2015-2016, 1567/010, p. 14). Deze visie werd door de wetgever gevuld.

De wet van 29 mei 2016 “betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie” wijzigt in haar artikel 13 de structuur van het hier bedoelde art. 18/3.

2. De vereiste, voorzien in het artikel 18/3, § 3, om op het einde van elke maand een lijst van de uitgevoerde specifieke methoden te bezorgen aan de Commissie, wordt geschrapt. De beslissing van het diensthoofd om een specifieke methode aan te wenden omvat reeds in de praktijk alle elementen die momenteel in deze maandelijkse lijst staan. Aangezien deze maandelijkse lijsten geen bijkomende informatie aanvoeren met betrekking tot de elementen genoemd in de beslissingen en aangezien deze vereiste een zware administratieve last is, beoogt de voorgestelde wijziging deze te schrappen.

3. Om er zeker van te zijn dat de beslissingen in de toekomst steeds deze vermeldingen zullen bevatten, worden zij voorzien in een nieuwe § 2 waarvan sommige op straffe van onwettigheid.

4. In § 5, wordt het woord “voorstel” vervangen door door de woorden “het ontwerp van beslissing” om de termen te harmoniseren.

5. In § 7 wordt verduidelijkt dat de inlichtingenofficier over de opvolging van de methode waakt. Hij dient daarentegen niet noodzakelijk de methode zelf uit te voeren.

une observation similaire du Service juridique de la Chambre, formulée dans le cadre des débats concernant le projet de loi relatif au recueil et à la conservation des données dans le secteur des communications électroniques, à l’occasion desquels la disposition en question a également été débattue: “Selon le ministre, il s’agit d’une lecture erronée de la disposition concernée. L’article 18/3 contient effectivement les mots “la menace potentielle visée à l’article 18/1”. Les articles MRD (art. 18/1 à 18/8) concernent en effet à la fois la Sûreté de l’État (VSSE) et le Service Général du Renseignement et de la Sécurité (SGRS). En renvoyant à l’article 18/1, l’article 18/3 porte tant sur les menaces potentielles pour lesquelles la VSSE est compétente (et qui sont mentionnées dans les articles 7 et 8, 1°) que sur celles pour lesquelles c’est le SGRS qui est compétent (et qui sont mentionnées à l’article 11). Modifier cette disposition de la manière proposée dans la note du Service juridique aurait donc de très lourdes conséquences, à savoir que cela modifierait substantiellement le champ d’application matériel de l’utilisation des méthodes spéciales de renseignement par le service de renseignement militaire SGRS.”(Doc. parl., Chambre, 2015-2016, 1567/010, p. 14). Cette vision a été suivie par le législateur.

La loi du 29 mai 2016 “relative à la collecte et à la conservation des données dans le secteur des communications électroniques” a modifié la structure de l’article 18/3, dont question ici.

2. L’exigence, prévue à l’article 18/3, § 3 de transmettre, à la fin de chaque mois, à la Commission, une liste des méthodes spécifiques exécutées est supprimée. En effet, la décision du chef de service de mettre en œuvre une méthode spécifique comporte déjà en pratique tous les éléments qui sont actuellement repris dans cette liste mensuelle. Puisque ces listes mensuelles n’apportent aucune information supplémentaire par rapport aux éléments mentionnés dans les décisions et que cette exigence représente une lourdeur administrative, la modification proposée vise à les supprimer.

3. Pour s’assurer que les décisions comporteront toujours ces mentions à l’avenir, celles-ci sont prévues dans un nouveau § 2, dont certaines sous peine d’illégalité.

4. Dans le § 5, le terme “proposition” est remplacé par les termes “projet de décision” par souci d’harmonisation des termes.

5. Dans le § 7, il est précisé que le rôle de l’officier de renseignement est de veiller au suivi de la méthode. Par contre, il ne lui appartient pas nécessairement d’exécuter la méthode elle-même.

6. Er wordt een nieuwe § 8 toegevoegd over de verplichting van het diensthoofd om een specifieke methode te beëindigen, naar analogie met artikel 18/10, § 1, vierde lid. Deze tekst wordt aangepast in functie van de nieuwe formulering van artikel 18/3, § 8 zoals bepaald door de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie (dataretentie).

7. De nieuwe paragraaf 3 heeft tot doel een hoogdringendheidsprocedure te voorzien voor de methoden van observatie en doorzoeking en deze procedure voor alle specifieke methoden te harmoniseren.

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt er verduidelijkt dat we onder "aard van de methode" haar wettelijke basis verstaan, namelijk de artikelen 18/4 tot en met 18/8 en 18/11 tot en met 18/17.

Art. 30

1. Het eerste doel van de wijziging is het artikel 18/4 te verduidelijken.

De tweede doelstelling van deze wijziging is om aan de inlichtingendiensten dezelfde mogelijkheden te geven waarover eender welke burger beschikt, bijvoorbeeld om een persoon te observeren die zich in een tuin bevindt die niet afgeschermd is tegen inkijk. Momenteel moeten de inlichtingendiensten hiervoor toestemming vragen aan de BIM-Commissie.

2. De laatste zin van het eerste lid "Ze kunnen de gegevens die daarop betrekking hebben registreren" werd niet behouden, want het spreekt voor zich dat de inlichtingendiensten de gegevens die ze verzamelen mogen registreren. Wanneer deze mogelijkheid gepreciseerd wordt in het kader van deze inlichtingenmethode, zou ze dan ook vermeld moeten worden in alle andere methoden, wat niet het geval is.

3. Een machtiging is per definitie nooit noodzakelijk om toegang te krijgen tot een plaats die toegankelijk is voor het publiek. Er is daarentegen wel een machtiging nodig voor het installeren, het bedienen of het terugnemen van een technisch middel.

4. Het vervangen van "herstellen" door "dit middel bedienen" is te verklaren door het feit dat er verschillende redenen zijn om een technisch middel te moeten bedienen, en niet enkel om het te herstellen. Bijvoorbeeld: de batterij vervangen, het technisch middel heroriënteren, de geregistreerde informatie verzamelen,...

6. Il est inséré un nouveau § 8 qui concerne l'obligation du dirigeant du service de mettre fin à une méthode spécifique, par analogie avec l'article 18/10, § 1er, alinéa 4. Ce texte est adapté en fonction de la nouvelle formulation de l'article 18/3, § 8 telle que déterminée par la loi du 29 mai 2016 relative à la collecte et à la conservation des données dans le secteur des communications électroniques (data retention).

7. Le nouveau paragraphe 3 a pour objectif de prévoir une procédure d'extrême urgence pour les méthodes d'observation et d'inspection et d'harmoniser cette procédure pour l'ensemble des méthodes spécifiques.

En réponse à l'avis du Conseil d'État, il est précisé qu'on entend par nature de la méthode sa base légale, soit les articles 18/4 à 18/8 et 18/11 à 18/17.

Art. 30

1. Le but premier de la modification est de rendre plus clair l'article 18/4.

Le second objectif de cette modification est de donner aux services de renseignement les mêmes possibilités que n'importe quel citoyen, soit d'observer par exemple une personne qui se trouve dans un jardin qui n'est pas à l'abri des regards. Actuellement, les services de renseignement doivent, quant à eux, demander l'autorisation de la Commission BIM.

2. La dernière phrase de l'alinéa 1er "Ils peuvent enregistrer les données s'y rapportant" n'a pas été maintenue car cela va de soi que les services de renseignement peuvent enregistrer les données qu'ils collectent. Si cette possibilité est précisée dans le cadre de cette méthode de collecte, elle devrait alors être également mentionnée dans toutes les autres méthodes, ce qui n'est pas le cas.

3. Une autorisation n'est jamais nécessaire, par définition, pour accéder à un lieu accessible au public. Par contre, une autorisation est nécessaire pour l'installation, l'intervention sur ou le retrait d'un moyen technique.

4. Le remplacement de "réparer" par "intervenir sur ce moyen" s'explique parce qu'il y a différentes raisons de devoir intervenir sur un moyen technique, et pas seulement pour le réparer. Par exemple: changer la batterie, réorienter le moyen technique, récolter les informations enregistrées, ...

5. In antwoord op het advies van de Raad van State wordt er verduidelijkt dat de oprijslaan van een woning zal beschouwd worden, al naar gelang het geval, als een voor het publiek toegankelijke plaats of een niet voor het publiek toegankelijke plaats, en in dit laatste geval als al dan niet aan het zicht ontrokken. Al deze situaties zijn gedeckt door de artikelen 18/4 of 18/11.

Art. 31

Het eerste doel van de wijziging is het verduidelijken van artikel 18/5.

Daarnaast worden de andere redenen van de voorgestelde wijziging uiteengezet in de verantwoording bij de wijzigingen aangebracht in artikel 3, 12° en artikel 16/1 van de organieke wet.

Bovendien is er per definitie nooit een machtiging nodig om toegang te krijgen tot een plaats die toegankelijk is voor het publiek. Er is daarentegen wel een machtiging nodig om een voorwerp mee te nemen.

De huidige wet vereist dat het onderzoek van het voorwerp, indien dit mogelijk is, ter plaatse gebeurt, zonder dat hierbij rekening gehouden wordt met het gevaar dat de agent of een derde bij het onderzoek loopt. Het ontwerp stelt voor om naast het criterium van de technische onmogelijkheid een veiligheids criterium toe te voegen. Zo mag het onderzoek van het voorwerp elders gebeuren indien het onderzoek ter plaatse een gevaar inhoudt voor de veiligheid van de agenten of derden.

Zoals aanbevolen door de Privacycommissie wordt door de regering verduidelijkt dat het niet de bedoeling is dat de wijziging van deze bepaling, en meer in het bijzonder inzake het begrip "al dan niet vergrendeld voorwerp", ten gevolge heeft dat de inlichtingendiensten in een informaticasysteem kunnen binnendringen op een wijze zoals deze in de strafprocedure voorbehouden is voor de onderzoeksrechter op een andere wijze dan via de BIM-procedure voorzien voor uitzonderlijke methoden.

Art. 32

De woorden "in het belang van de uitoefening van hun opdrachten" worden ingevoegd naar analogie van de formulering in de andere artikelen over de inlichtingenmethoden.

In artikel 18/3 wordt een hoogdringendheidsprocedure ingevoegd. Deze procedure is dezelfde voor alle specifieke methoden (harmoniseringsdoeleinde). De

5. Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que l'allée d'une habitation sera considérée, selon les cas, comme un lieu accessible au public ou un lieu non accessible au public, et dans ce dernier cas comme soustrait à la vue ou non. Toutes ces situations sont couvertes par les articles 18/4 ou 18/11.

Art. 31

Le but premier de la modification est de rendre plus clair l'article 18/5.

Par ailleurs, les autres raisons de la modification proposée sont expliquées dans la justification des modifications apportées à l'article 3, 12° et à l'article 16/1 de la loi organique.

En outre, une autorisation n'est jamais nécessaire, par définition, pour accéder à un lieu accessible au public. Par contre, une autorisation est nécessaire pour emporter un objet.

Dans la version actuelle, l'examen de l'objet doit être fait sur place si c'est possible, sans même tenir compte du danger que pourrait courir l'agent ou un tiers lors de l'examen. Le projet propose d'ajouter, à côté du critère d'impossibilité technique, le critère de sécurité. Ainsi, l'examen de l'objet peut être fait ailleurs, si l'examen sur place présente un risque pour la sécurité des agents ou de tiers.

Pour répondre aux recommandations de la Commission de la protection de la vie privée, le gouvernement précise que le but n'est pas que la modification de cette disposition, en particulier la notion d'"objet verrouillé ou non", ait pour conséquence que les services de renseignement puissent s'introduire dans un système informatique de la même manière que celle prévue dans la procédure pénale pour le juge d'instruction. La méthode exceptionnelle visée à l'article 18/16 est nécessaire pour procéder à une telle intrusion.

Art. 32

Les termes "dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions" sont insérés par analogie à la formulation utilisée dans les autres articles sur les méthodes de renseignement.

Une procédure d'extrême urgence est insérée dans l'article 18/3. Cette procédure est la même pour toutes les méthodes spécifiques (but d'harmonisation). Dès

hoogdringendheidsprocedure zoals die in de huidige wet voorzien is in artikel 18/6, § 2, is dan ook een onnodige herhaling en moet geschrapt worden.

In § 3 wordt het maximumbedrag van de geldboete verhoogd om het ontradingseffect te vergroten.

Art. 33

Er wordt een specifieke methode ingevoegd in een nieuw artikel 18/6/1 dat de mogelijkheid voorziet voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten om vervoers- en reisgegevens te vorderen van private verstrekkers van vervoers- of reisdiensten zoals een privaat busbedrijf, reisagentschap, taxidienst of website die een reservatiesysteem voor hotels aanbiedt.

Zo kan bij de aanbieder van een vervoer- of reisdienst informatie gevorderd worden over bustickets, reisbestemmingen, stopplaatsen, hotelreservaties, verblijfplaatsen, medereizigers, Kortom, alle vervoers- en reisgegevens die in het bezit zijn van een dienstenverstrekker en die verband kunnen houden met het onderzoek dat door de inlichtingendienst gevoerd wordt, kunnen opgevraagd worden, in de mate waarin deze gegevens niet meegedeeld zijn in het kader van het voorontwerp van PNR-wet.

Deze gegevens zijn noodzakelijk om het parcours van een doelwit te kunnen volgen, om op de hoogte te zijn van zijn vertrek naar een bepaalde bestemming, om te kunnen lokaliseren waar deze persoon heeft verbleven (of zal blijven), wie de andere leden van een cel zijn en om de filière na te gaan.

De openbare vervoersmaatschappijen worden niet bedoeld in dit artikel 18/6/1 want zij vallen onder het toepassingsgebied van artikel 14. Artikel 14 dat de medewerking tussen openbare diensten regelt, is een gewone methode. Dit artikel 14 is van toepassing wanneer een inlichtingendienst informatie vraagt aan, bijvoorbeeld, de MIVB. In tegenstelling tot hetgeen het Comité I zegt in zijn advies op dit ontwerp, is de procedure voor de specifieke methoden bijgevolg niet van toepassing.

Op de schaal van de intrusie in de persoonlijke levenssfeer kunnen dergelijke gegevens worden vergeleken met de gegevens ontvangen van de operatoren van elektronische communicatie (specifieke methode – art. 18/8 WIV). Het opvragen van reisgegevens is veel minder intrusief dan een interceptie van communicatie

lors, la procédure d'extrême urgence prévue spécifiquement à l'article 18/6, § 2 de la loi actuelle fait double emploi et doit être supprimée.

Dans le § 3, le montant maximum de l'amende est augmenté pour permettre un effet plus dissuasif.

Art. 33

Une méthode spécifique est introduite dans un nouvel article 18/6/1 prévoyant la possibilité, pour les services de renseignement et de sécurité, de requérir des données de transport et de voyage auprès de tout fournisseur privé de service en matière de transport ou de voyage tels qu'une compagnie de bus privée, une agence de voyage, une compagnie de taxis ou un site en ligne proposant un système de réservation d'hôtels.

Ainsi, un fournisseur privé de transport ou de voyage peut être requis de transmettre au service de renseignement concerné les données portant notamment sur les billets de bus, les destinations, les arrêts, mais également sur les hôtels réservés, les lieux de séjour, les personnes voyageant avec la personne qui réserve, ... En bref, toutes les données qui sont en possession du fournisseur réquisitionné pouvant avoir un lien avec l'enquête menée par le service de renseignement peuvent être demandées, dans la mesure où ces données n'ont pas été communiquées dans le cadre de l'avant-projet de loi PNR.

Ces données sont indispensables pour pouvoir retracer le parcours d'une cible, pour être informé de son départ vers telle ou telle destination, pour localiser où elle a (ou va) séjourné(er), qui sont les autres membres d'une cellule et pour remonter une filière.

Les compagnies de transport publiques ne sont pas visées par cet article 18/6/1 car elles tombent sous le champ d'application de l'article 14. L'article 14, qui prévoit la collaboration entre administrations publiques, est une méthode ordinaire. Cet article 14 s'applique lorsqu'un service de renseignement demande une information à la STIB par exemple. Ce n'est donc pas la procédure prévue pour les méthodes spécifiques qui s'applique contrairement à ce que dit le Comité R dans son avis sur le présent projet.

Dans l'échelle d'intrusion dans la vie privée, de telles données peuvent être comparées aux données reçues des opérateurs de communications électroniques (méthode spécifique – art. 18/8 LRS). Cette nouvelle méthode est beaucoup moins intrusive qu'une écoute, une observation dans un domicile, ... (méthodes

of een observatie in een woonplaats (uitzonderlijke methoden). Het lijkt dus proportioneel om daarvan een specifieke methode te maken.

Ten opzichte van [het voorontwerp van] wet betreffende de verwerking van passagiersgegevens (PNR) is dit een nieuwe, aanvullende, methode om toegang te krijgen tot reisgegevens. Op grond van het voorontwerp van PNR-wet, zullen de inlichtingendiensten toegang krijgen tot gegevens over internationale reizen tussen, vanaf en naar de EU-lidstaten, die de verstrekkers van vervoer en reizen moeten meedelen aan de Nationale Eenheid die hiertoe wordt opgericht. Het betreft hier de raadpleging van een openbare dienst. Om te antwoorden op de bedenking van het Comité I in zijn advies op dit ontwerp, moet erop gewezen worden dat het voorontwerp van PNR-wet een procedure voorziet om toegang te krijgen tot de passagiersgegevens. De inlichtingendiensten zullen deze wettelijke procedures naleven.

Naast deze mogelijkheid, machtigt deze nieuwe methode de inlichtingendiensten om private verstrekkers te vorderen om reisgegevens te verkrijgen die niet vallen onder het toepassingsgebied van het voorontwerp van PNR-wet. Gezien men zich tot de privésector wendt, gaat het hier om een specifieke methode.

Het is belangrijk te preciseren dat deze nieuwe methode voor de verstrekkers van vervoer of reizen in geen geval een verplichting inhoudt de gegevens te bewaren. Deze verstrekkers moeten enkel de gegevens die zij in hun bezit hebben meedelen.

Het spreekt vanzelf dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de gegevens die zich in de gegevensbank PNR bevinden, slechts zullen raadplegen via de PNR-procedure. De gegevens die reeds door de verstrekkers van vervoers- en reisdiensten overgemaakt zijn aan de PNR-eenheid, zullen niet opgevraagd worden bij deze verstrekkers, maar zullen direct geraadpleegd worden in de PNR-databank.

Art. 34

In artikel 18/3 wordt een hoogdringendheidsprocedure ingevoegd. Deze procedure is dezelfde voor alle specifieke methoden (harmoniseringsdoeleinde). De hoogdringendheidsprocedure zoals die in de huidige wet voorzien is in artikel 18/7, § 2, is dan ook een onnodige herhaling en moet geschrapt worden.

exceptionnelles). Il semble donc proportionnel d'en faire une méthode spécifique.

Par rapport à [l'avant-projet de] loi relatif au traitement des données des passagers (PNR), cette nouvelle méthode apparaît comme complémentaire pour accéder aux données de voyage. En vertu de l'avant-projet de loi PNR, les services de renseignement auront un accès aux données de voyages internationaux entre, à partir et vers les États membres de l'UE, que les fournisseurs de transports et de voyage sont tenus de communiquer à l'Unité nationale instaurée à cet effet. Il s'agit dans ce cas de consulter un service public. Pour répondre à la réflexion du Comité R, dans son avis sur le présent projet, l'avant-projet de loi PNR prévoit la procédure à suivre pour avoir accès aux données des passagers. Les services de renseignement respecteront lesdites procédures légales.

A côté de cette possibilité en vertu de l'avant-projet de loi PNR, la nouvelle méthode autorise les services de renseignement à requérir les fournisseurs privés pour obtenir les données de voyage qui n'ont pas été communiquées dans le cadre de l'avant-projet de loi PNR. S'adressant au secteur privé, il s'agit d'une méthode spécifique.

Il est important de préciser que cette nouvelle méthode ne constitue en aucun cas une obligation de conserver les données dans le chef des fournisseurs de transports et de voyages. Ces fournisseurs ne doivent communiquer que les données qui sont en leur possession.

Il va de soi que les services de renseignement et de sécurité ne consulteront les données se trouvant dans la banque de données PNR que via la procédure PNR. Les données déjà transmises par les fournisseurs de service de transport ou de voyage à l'Unité PNR ne seront pas demandées auxdits fournisseurs mais seront consultées directement dans la banque de données PNR.

Art. 34

Une procédure d'extrême urgence est insérée dans l'article 18/3. Cette procédure est la même pour toutes les méthodes spécifiques (but d'harmonisation). Dès lors, la procédure d'extrême urgence prévue spécifiquement à l'article 18/7, § 2 de la loi actuelle fait double emploi et doit être supprimée.

In § 3, tweede lid, wordt het maximumbedrag van de geldboete verhoogd om het ontradingseffect te vergroten.

Art. 35

In artikel 18/3 wordt een hoogdringendheidsprocedure ingevoegd. Deze procedure is dezelfde voor alle specifieke methoden (harmoniseringsdoeleinde). De hoogdringendheidsprocedure zoals die in de huidige wet voorzien is in artikel 18/8, § 2, is dan ook een onnodige herhaling en moet geschrapt worden.

In § 3, tweede lid wordt het maximumbedrag van de geldboete verhoogd om het ontradingseffect te vergroten.

Art. 36

1. De wijziging aangebracht in het artikel 18/9 beoogt de Veiligheid van de Staat in staat te stellen de uitzonderlijke methoden aan te wenden in het kader van haar opdracht ter bestrijding van extremisme en inmenging.

In de huidige context die verband houdt met het radicaal islamisme bijvoorbeeld, is de Veiligheid van de Staat, waarvan de opdracht duidelijk binnen het kader van de preventie past, niet in staat om afluistering of observaties te doen op plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek om de activiteiten in de gaten te houden van personen die haat verspreiden ten opzichte van de "vijanden" van hun ideologie en die de communautarisering en de terugplooiing op zichzelf van hun aanhangers aanmoedigen.

Dit is ook het geval op het vlak van de financiering van groeperingen die gekend zijn bij de inlichtingendiensten voor het extremisme dat ze verspreiden en die over aanzienlijke financiële steun beschikken, eventueel vanuit het buitenland. Op dit moment is het de Veiligheid van de Staat niet toegestaan om in het kader van het extremisme bank- en financiële gegevens bij de bevoegde organisaties te verzamelen.

De uitzonderlijke methoden kunnen evenmin worden aangewend door de Veiligheid van de Staat om het fenomeen van de inmenging in de gaten te houden. Ze mag geen microfoons plaatsen en evenmin mag ze overgaan tot afluistering om de omvang van de dreiging te bepalen tijdens de contacten die buitenlandse inlichtingendiensten onderhouden met personen die zich bewegen in milieus die gelinkt zijn aan het economische of wetenschappelijke potentieel van België.

Dans le § 3, alinéa 3, le montant maximum de l'amende est augmenté pour permettre un effet plus dissuasif.

Art. 35

Une procédure d'extrême urgence est insérée dans l'article 18/3. Cette procédure est la même pour toutes les méthodes spécifiques (but d'harmonisation). Dès lors, la procédure d'extrême urgence prévue spécifiquement à l'article 18/8, § 2 de la loi actuelle fait double emploi et doit être supprimée.

Dans le § 3, alinéa 2, le montant maximum de l'amende est augmenté pour permettre un effet plus dissuasif.

Art. 36

1. La modification apportée à l'article 18/9 vise à permettre à la Sûreté de l'État de mettre en œuvre les méthodes exceptionnelles dans le cadre de sa mission de lutte contre l'extrémisme et l'ingérence.

Dans le contexte actuel lié à l'islamisme radical, par exemple, la Sûreté de l'État, dont la mission s'inscrit clairement dans le cadre de la prévention, est dans l'incapacité de mettre en œuvre des écoutes ou des observations dans des lieux non accessibles au public pour surveiller les activités de personnes qui propagent une haine à l'égard des "ennemis" de leur idéologie et qui favorisent la communautarisation et le repli identitaire de leurs partisans.

C'est aussi le cas au niveau du financement de groupements connus par les services de renseignement pour l'extrémisme qu'ils distillent et qui disposent de soutiens financiers importants, éventuellement en provenance de pays étrangers. A l'heure actuelle, la Sûreté de l'État n'est pas autorisée, dans le cadre de l'extrémisme, à requérir des données bancaires et financières auprès des organismes compétents.

Les méthodes exceptionnelles ne peuvent pas non plus être mises en œuvre par la Sûreté de l'État pour surveiller le phénomène d'ingérence. Elle ne peut pas poser des micros ou procéder à des écoutes pour déterminer l'ampleur de la menace lors de contacts qu'entretiennent des services de renseignement étrangers avec des personnes évoluant dans des domaines touchant au potentiel économique ou scientifique de la Belgique.

Er is echter geen enkel overtuigend argument dat de uitsluiting van de uitzonderlijke methoden in deze matières rechtvaardigt. En de vrees om deze toe te staan is ook niet gerechtvaardigd. Er moet op gewezen worden dat de toevlucht tot de uitzonderlijke methoden in ieder geval onderworpen blijft aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de BIM-Commissie, na verantwoording van de proportionaliteit van de gevraagde methode in verhouding tot de ernst van de dreiging. De controle van het Vast Comité I tijdens en na de methode blijft eveneens onveranderd.

Deze tekst komt ook tegemoet aan een van de aanbevelingen die het Comité I de afgelopen jaren geformuleerd heeft en sluit aan bij het Regeerakkoord: "Extremisme en inmenging werden niet opgenomen in artikel 18/9 WI&V waardoor er geen uitzonderlijke methoden mogelijk zijn voor deze dreigingen. Het Comité ziet hiervoor geen overtuigende argumenten, temeer de uitzonderlijke methoden aan een zeer scherpe administratieve en jurisdicionele controle onderworpen zijn. Het beveelt dan ook aan de wet op dit vlak aan te passen."

De verwijzing naar het radicaliseringssproces wordt geschrapt in deze bepaling aangezien die termen werden ingevoegd in de definitie van het terrorisme en het extremisme in artikel 8, 1°. Het terrorisme is reeds beoogd in artikel 18/9, § 1 en het ontwerp voegt het extremisme toe aan dezelfde bepaling.

De Raad van State vraagt zich af of er een extremistische activiteit bestaat die niet beantwoordt aan het begrip radicaliseringssproces en die een voldoende ernstige potentiële dreiging inhoudt om de inzet van een uitzonderlijke methode te verantwoorden. Het voorbeeld van BREIVIK is hiervan een perfecte illustratie. Voordat BREIVIK tot de actie is overgegaan, was hij te beschouwen als een rechtsextremist die geen ruchtbaarheid gaf aan zijn ideeën. Zijn manifest is pas bekend geraakt na zijn aanslagen. Lone wolves (die niet vallen onder het begrip radicaliseringssproces) kunnen een potentiële dreiging vormen voor, een ander voorbeeld, kritieke infrastructuren. Zij zijn van nature achterdochtig en de gewone en specifieke methoden volstaan niet om een eventueel doelwit te achterhalen. Het is noodzakelijk dat men kan binnendringen in hun woning, hun informatiesysteem.....

Het wettelijk actieterrein van de Veiligheid van de Staat binnen de inlichtingenopdracht ex. artikel 7, 1° WIV laat zich bepalen door de te beschermen belangen in combinatie met de te identificeren en beheersen dreigingen. De wijziging van artikel 18/9, § 1, 1° WIV beoogt enkel de dreigingen "extremisme" en "inmenging" toe te voegen aan het materiële toepassingsgebied van de

Il n'y a pourtant aucun argument convaincant qui justifie l'exclusion des méthodes exceptionnelles dans ces matières. Et l'appréhension de les accorder ne se justifie pas non plus. Il faut souligner que le recours aux méthodes exceptionnelles reste, dans tous les cas, soumis à l'autorisation préalable de la Commission BIM, après justification de la proportionnalité de la méthode demandée par rapport à la gravité de la menace. Le contrôle du Comité permanent R pendant et après la méthode demeure également inchangé.

Ce texte répond également à une des recommandations formulées ces dernières années par le Comité R et s'inscrit dans la ligne de l'Accord de gouvernement: "L'article 18/9 L.R&S ne mentionne pas "l'extrémisme et l'ingérence" dans la liste des menaces pour lesquelles il est possible d'employer des méthodes exceptionnelles. Le Comité ne voit aucun argument convaincant en la matière, d'autant plus que les méthodes exceptionnelles sont soumises à un contrôle administratif et juridictionnel très strict. Il recommande dès lors d'adapter la loi dans ce domaine."

La référence au processus de radicalisation est supprimée dans cette disposition, puisque ces termes sont insérés dans la définition du terrorisme et de l'extrémisme, à l'article 8, 1°. Or, le terrorisme est déjà visé à l'article 18/9, § 1er et le projet ajoute l'extrémisme dans la même disposition.

Le Conseil d'État s'interroge sur l'existence d'une activité extrémiste, qui ne répondrait pas à la notion de processus de radicalisation, et qui serait une menace potentielle suffisamment grave pour justifier le recours aux méthodes exceptionnelles. L'exemple de BREIVIK en est une parfaire illustration. Avant son passage à l'acte, BREIVIK est à considérer comme un extrémiste de droite qui ne propageait pas ses idées. Son manifeste n'est devenu public qu'après les attentats qu'il a perpétrés. Les lone wolves (qui ne correspondent pas à la notion du processus de radicalisation) peuvent représenter une menace potentielle grave pour, un autre exemple, les infrastructures critiques. Ils sont de nature méfiaute et les méthodes ordinaires et spécifiques ne suffisent pas pour déterminer une cible éventuelle. Il faut pouvoir s'introduire dans leur domicile, leur outil informatique...

Le champ d'action légal de la Sûreté de l'État dans le cadre de sa mission de renseignement en vertu de l'article 7, 1° de la LRS est dès lors déterminé par les intérêts à protéger et les menaces à combattre et à maîtriser qui leur sont associées. La modification de l'article 18/9, § 1er, 1° de la LRS a seulement pour objectif d'ajouter les menaces "extrémisme" et "ingérence" au

uitzonderlijke methoden. Gezien alle dreigingen bedoeld worden, moeten ze bijgevolg niet meer opgesomd worden. Een verwijzing naar de dreigingen bedoeld in artikel 8, 1° vervangt deze opsomming.

Voor wat betreft de te beschermen belangen blijft deze wetsbepaling, net als voorheen, enkele verwijzen naar (1) de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, (2) de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, en (3) het wetenschappelijk en economisch potentieel van het land. Om de leesbaarheid te bevorderen wordt dit omschreven als “de fundamentele belangen van het land zoals omschreven in artikel 8, 2° tot 4°” (waar deze drie belangen opgesomd en gedefinieerd worden). De regering heeft niet de bedoeling het toepassingsgebied van de uitzonderlijke methoden uit te breiden naar “elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning” (art. 7, 1° WIV). Dit wordt overigens in artikel 18/1, § 1, 1° WIV bevestigd waar de woorden “onverminderd artikel 18/9, § 1, 1°” niet worden geschrapt.

Als antwoord op de vraag van de Raad van State of de artikelen 7, 1° en 11, § 1, 1° WIV (en de artikelen 8, 1° en 11, § 2, 1° tot 4° die de begrippen uit voornoemde wetsbepalingen definiëren) niet op een vergelijkbare wijze moeten gewijzigd worden, wenst de regering te verduidelijken dat een onderscheid bestaat tussen de inlichtingenopdracht enerzijds en de collectemiddelen die binnen de opdracht uitgeoefend kunnen worden anderzijds. De aanpassingen met betrekking tot de bewoording “potentiële dreiging” hebben louter betrekking op het tweede aspect. Met betrekking tot de inlichtingenopdracht wenst de regering aan de Raad van State te verduidelijken dat de finaliteit van de inlichtingenopdracht bestaat uit het identificeren en beheersen van fenomenen, groeperingen en personen die een bepaalde veiligheidsdreiging betekenen of zouden kunnen betekennen. Het gaat met andere woorden zowel over het detecteren, opvolgen en beheersen van potentiële dreigingen (of risico's), alsook over het opvolgen en beheersen van reeds gedetecteerde dreigingen (of gevaren). Het artikel 7, 1° WIV (voor wat betreft de VSSE) en het artikel 11, § 1, 1° WIV (voor wat betreft de ADIV) vertalen deze tweeledige doelstelling via de bewoordingen “*het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen over elke activiteit (...) die bedreigt of zou kunnen bedreigen*” (het toepassingsgebied van de inlichtingenopdrachten worden daarbij verder beperkt via de definities gegeven in de artikelen 8 respectievelijk 11, § 2 WIV).

De artikelen 7, 1° en 11, § 1, 1° WIV behoeven zo-doende geen aanpassing.

champ d'application matériel des méthodes exceptionnelles. Toutes les menaces étant désormais visées, il n'y a dès lors plus lieu de les énumérer. Une référence aux menaces visées à l'article 8, 1° remplace cette énumération.

En ce qui concerne les intérêts à protéger, cette disposition fait toujours référence, comme précédemment, (1) à la sûreté intérieure de l'État et à la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel, (2) à la sûreté extérieure de l'État et aux relations internationales et (3) au potentiel économique et scientifique du pays. Afin de faciliter la lecture, ceux-ci sont décrits comme les “intérêts fondamentaux du pays au sens de l'article 8, 2° à 4°” (où ces trois intérêts sont énumérés et définis). Le gouvernement n'entend pas étendre le champ d'application des méthodes exceptionnelles à “tout autre intérêt fondamental du pays, tel que défini par le Roi” (art 7, 1° de la LRS). Ceci est du reste confirmé à l'article 18/1, § 1er, 1° de la LRS, dans lequel les mots “sans préjudice de l'article 18/9, § 1er, 1°” ne sont pas supprimés.

En réponse à la question du Conseil d'État de savoir si les articles 7, 1° et 11, § 1er, 1° LRS (et les articles 8, 1° et 11, § 2, 1° à 4° qui définissent les notions des dispositions légales précitées) ne devraient pas être modifiés de manière comparable, le gouvernement souhaite préciser qu'une distinction existe entre la mission de renseignement d'une part et les moyens de collectes qui peuvent être mis en œuvre dans le cadre de la mission d'autre part. Les adaptations relatives à la terminologie “menace potentielle” ont seulement un lien avec le deuxième aspect. En ce qui concerne la mission de renseignement, le gouvernement souhaite préciser au Conseil d'État que la finalité de la mission de renseignement consiste en l'identification et le contrôle de phénomènes, groupements et personnes qui présentent ou pourraient présenter une menace de sécurité spécifique. En d'autres mots, il s'agit tant de la détection, du suivi et de la maîtrise de menaces (ou risques) potentielles que du suivi et de la maîtrise de menaces (ou dangers) déjà détectées. L'article 7, 1° LRS (en ce qui concerne la Sûreté de l'État) et l'article 11, § 1er, 1° LRS (en ce qui concerne le SGRS) traduisent cette double finalité via la terminologie “*de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif à toute activité qui menace ou pourrait menacer*” (le champ d'application des missions de renseignement sont limitées par les définitions données respectivement dans les articles 8 et 11, § 2 LRS).

Les articles 7, 1° et 11, § 1er, 1° LRS ne nécessitent donc pas d'adaptation.

Binnen de uitoefening van de inlichtingenopdracht kunnen beide inlichtingendiensten de aan hen wettelijk ter beschikking staande collectemiddelen, indachtig de betrokken materiële en formele voorwaarden, aanwenden binnen hun inlichtingenopdracht zoals omschreven in betrokken wetsbepalingen.

2. De eerste paragraaf, 2° wordt aangepast. De keuze werd gemaakt, in het belang van de leesbaarheid, om te verwijzen naar het artikel 11 van de wet dat de te beschermen belangen door de ADIV bepaalt. Bijgevolg is het duidelijker dat de ADIV uitzonderlijke methoden kan inzetten voor het geheel van zijn opdrachten, met uitzondering uiteraard van zijn opdracht van de veiligheidsonderzoeken. Werd eveneens uitgesloten van het toepassingsgebied van dit artikel "elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning".

3. De correcties aangebracht in § 4 zijn naar analogie van het artikel 18/3. Het doelwit houdt immers niet altijd meerdere dreigingen in. Het gebruik van het enkelvoud (de dreiging) blijkt dus correct. De dreiging waarop de inlichtingendiensten werken is trouwens een potentiële dreiging. Dit dient gepreciseerd te worden net als in artikel 18/3 en in § 3 van artikel 18/9, maar vergeten in het artikel 18/9, § 1. In geval van een concrete dreiging wordt het dossier onmiddellijk doorgestuurd naar het Parquet.

4. De dreigingen worden gedefinieerd in § 1, het is dus logisch te verwijzen naar § 1 veeleer dan naar § 3.

5. Voor iedere methode (gewone, specifieke of uitzonderlijke methode) waarop een beroep wordt gedaan, moet er een analyse plaatsvinden van het risico dat de agenten of derden lopen. Er wordt dus voorgesteld dat deze vereiste van een risicoanalyse gepreciseerd wordt in artikel 2 met een algemene draagwijdte.

Art. 37

1. In artikel 18/10, worden de woorden "proportionaliteit" en "subsidiariteit" van plaats verwisseld omdat het subsidiariteitsprincipe vervat is in § 2 van artikel 18/9 en het proportionaliteitsprincipe in § 3.

2. Het startpunt van de termijn van twee maanden wordt verduidelijkt. Het gaat om een analogie met de procedure van de specifieke methode.

3. Deze wijziging verduidelijkt de rol van de inlichtingenofficier. De inlichtingenofficier waakt over de opvolging van de methode. Hij moet daarentegen niet noodzakelijk de methode zelf uitvoeren.

Lors de l'exercice de la mission de renseignement, les deux services de renseignement peuvent mettre en œuvre, dans le cadre de leur mission de renseignement, les moyens de collecte mis à leur disposition légalement, en tenant compte des conditions matérielles et formelles, comme décrit dans les dispositions légales concernées.

2. Le § 1er, 2° est adapté. Le choix a été fait, pour une question de lisibilité, de renvoyer à l'article 11 de la loi qui détermine les intérêts à protéger par le SGRS. Ainsi, il est plus clair que le SGRS peut mettre en œuvre les méthodes exceptionnelles pour l'ensemble de ces missions, à l'exception bien entendu de sa mission d'enquêtes de sécurité. A aussi été exclu du champ d'application de cet article "tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi".

3. Les corrections apportées au § 4 le sont par analogie avec l'article 18/3. En effet, la cible ne représente pas toujours plusieurs menaces. C'est donc l'utilisation du singulier (la menace) qui s'avère correcte. Par ailleurs, la menace sur laquelle les services de renseignement travaillent est une menace potentielle. Il convient de le préciser, à l'instar de l'article 18/3 et du § 3 de l'article 18/9, mais oublié au § 1er de l'article 18/9. En cas de menace concrète, le dossier est immédiatement transféré au Parquet.

4. Les menaces sont définies au § 1er, il est donc logique de référer au § 1er plutôt qu'au § 3.

5. L'analyse du risque encouru par les agents ou des tiers doit se faire pour le recours à toute méthode (ordinaire, spécifique ou exceptionnelle). Il est donc proposé que cette exigence d'analyse du risque soit précisée dans l'article 2 avec une portée générale.

Art. 37

1. Dans l'article 18/10, les termes "proportionnalité" et "subsidiarité" sont intervertis parce que le principe de subsidiarité est repris au § 2 de l'article 18/9 et le principe de proportionnalité au § 3.

2. Le point de départ du délai de deux mois est précisé. Il s'agit d'une analogie avec la procédure en méthode spécifique.

3. Cette modification précise le rôle de l'officier de renseignement. L'officier de renseignement veille au suivi de la méthode. Par contre, il ne lui appartient pas nécessairement d'exécuter la méthode elle-même.

4. Er wordt een correctie aangebracht aan het vierde lid naar analogie met artikel 18/3. Het doelwit houdt immers niet altijd meerdere dreigingen in. Het gebruik van het enkelvoud is hier dus correct.

De aanpassing van het vierde lid is ook bedoeld om dit af te stemmen op de formulering van artikel 18/3, § 8 zoals bepaald door de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie (dataretentie).

De vereiste om de beslissing om de methode te beëindigen “onverwijd” mee te delen aan de BIM-Commissie, is te strikt terwijl ze niets bijbrengt. In toepassing van artikel 18/10, § 1, derde lid van de organieke wet en van artikel 9 van het uitvoeringsbesluit van 12 oktober 2010 stuurt de inlichtingendienst een eindverslag aan de Commissie zodra de methode beëindigd is. Aangezien de Commissie dus van het einde van de methode op de hoogte gebracht is, is het derhalve overbodig om een bijkomende formaliteit op te leggen. Het eindverslag vermeldt alle noodzakelijke informatie en vereist enkel de tijd van het opstellen. Bijgevolg wordt het woord “onverwijd” in § 1 en § 5 geschrapt.

5. Artikel 18/10 § 2 wordt vervolledigd om de vermeldingen van het ontwerp van machtiging voor een uitzonderlijke methode te harmoniseren met die welke vermeld worden in het kader van de aanwending van een specifieke methode (art. 18/3). Sommige vermeldingen zijn voorgeschreven op straffe van onwettigheid.

Er moet opgemerkt worden dat bij de uitzonderlijke methode, de vermelding van de periode voorgeschreven is op straffe van onwettigheid terwijl dit niet het geval is bij de specifieke methode. Dit wordt verantwoord door het feit dat de periode enkel beperkt is bij de uitzonderlijke methode.

6. De bedoeling van de voorgestelde aanpassing is dat er niet gewacht moet worden op het verstrijken van de termijn van vier dagen wanneer de inlichtingen- en veiligheidsdienst ervan op de hoogte is dat de Commissie hoe dan ook niet kan beraadslagen en beslissen zoals bedoeld in artikel 43/1, § 1, zevende lid WIV.

7. De in § 4 voorziene regels voor de hoogdringendheidsprocedure vereisen een geschreven machtiging door het diensthoofd om de methode te kunnen beginnen. In geval van hoogdringendheid kan deze vereiste niet altijd worden toegepast wanneer de methode bijvoorbeeld 's nachts of in het weekend moet beginnen. Het verlies van de enkele uren die nodig zijn om een ontwerp van machtiging op te stellen en dit ter

4. La correction est apportée à l'alinéa 4 par analogie avec l'article 18/3. En effet, la cible ne représente pas toujours plusieurs menaces. C'est donc l'utilisation du singulier qui s'avère correcte.

L'adaptation de l'alinéa 4 vise également à s'aligner sur la formulation de l'article 18/3, § 8 telle que déterminée par la loi du 29 mai 2016 relative à la collecte et à la conservation des données dans le secteur des communications électroniques (data retention).

L'exigence d'une communication "sans délai" à la Commission BIM de la décision de mettre fin à la méthode est trop contraignante alors qu'elle n'apporte rien de plus. En application de l'article 18/10, § 1er, alinéa 3 de la loi organique et de l'article 9 de l'arrêté d'exécution du 12 octobre 2010, le service de renseignement transmet un rapport final à la Commission dès que la méthode prend fin. La Commission étant donc informée de la fin de la méthode, il est dès lors inutile d'imposer une formalité supplémentaire. Le rapport final reprend toutes les informations nécessaires et ne nécessite que le temps de la rédaction. Par conséquent, les termes "sans délai" sont supprimés aux § 1er et § 5.

5. L'article 18/10 § 2 est complété pour harmoniser les mentions du projet d'autorisation d'une méthode exceptionnelle avec celles qui sont mentionnées dans le cadre de la mise en œuvre d'une méthode spécifique (art. 18/3). Certaines mentions sont prescrites sous peine d'illégalité.

Il est à remarquer que la mention de la période est prescrite sous peine d'illégalité en méthode exceptionnelle alors qu'elle ne l'est pas en méthode spécifique. Ceci est justifié par le fait que la période est uniquement limitée en méthode exceptionnelle.

6. Le but de l'adaptation proposée est de ne pas devoir attendre l'expiration du délai de quatre jours lorsque le service de renseignement et de sécurité est au courant que la Commission ne peut de toute manière pas délibérer et décider comme prévu à l'article 43/1, § 1er, alinéa 7, LRS.

7. Les modalités actuellement prévues dans le § 4 pour la procédure d'extrême urgence imposent une autorisation écrite par le dirigeant du service pour pouvoir commencer la méthode. Cette exigence, en cas d'extrême urgence, n'est pas toujours possible à mettre en œuvre lorsque la méthode doit commencer par exemple la nuit ou le week-end. La perte des quelques heures nécessaires pour rédiger un projet d'autorisation

ondertekening naar het diensthoofd te brengen, kan de operatie soms ernstig schaden en tot het verlies van cruciale gegevens leiden.

Bovendien biedt de toelating om de methode van hoogdringendheid slechts tijdens een periode van 48u aan te wenden, niet voldoende tijd om de situatie via de normale procedure te "regulariseren".

Om dit nadeel te verhelpen, voorziet het nieuwe eerste lid van art. 18/10, § 4 een termijn van ten hoogste vijf dagen voor de aanwending van de uitzonderlijke methoden in hoogdringendheid.

Deze nieuwe termijn van vijf dagen wordt gerechtvaardigd door het feit dat, wanneer de Commissie in normale procedure het ontwerp van machtiging ontvangt, zij over een termijn van ten hoogte vier dagen beschikt om een uitspraak te doen. Indien de Commissie binnen deze termijn geen uitspraak doet, moet de inlichtingen-dienst zich na de vierde dag tot de minister wenden om zijn machtiging te krijgen.

Er wordt verduidelijkt dat indien het diensthoofd er niet in slaagt om de voorzitter van de BIM-commissie te bereiken, hij een ander commissielid mag contacteren.

Het diensthoofd moet zijn mondelinge machtiging schriftelijk bevestigen ten laatste binnen 24u.

Hieruit blijkt dat de normale procedure vier dagen, zelfs vijf dagen (de eerste 24u + de termijn van vier dagen) kan duren. Een termijn van vijf dagen is dus een noodzakelijk minimum om een onderbreking te vermijden tussen het einde van de hoogdringendheidsprocedu-re en de ondertekening van de machtiging via de normale procedure. Tijdens deze onderbreking zou de dienst een doelwit niet kunnen volgen en, bijvoorbeeld, geen kennis kunnen nemen van zijn terreurplannen.

Indien al meteen blijkt, rekening houdend met de bijzondere omstandigheden van de dreiging, dat de termijn van maximum vijf dagen, voorzien in de hoogdringendheidsprocedure, duidelijk onvoldoende is, worden in de schriftelijke bevestiging van de gevraagde methode in hoogdringendheid de redenen aangeduid die de handhaving van de aanwending van de methode langer dan vijf dagen rechtvaardigen. In dat geval houdt deze bevestiging ontwerp van machtiging in en geeft de commissie zijn eensluidend advies zoals bedoeld in § 3 volgens de normale procedure.

De Voorzitter kan altijd beslissen om een kortere termijn te verlenen, rekening houdend met het feit dat de dienst over een voldoende lange termijn moet kunnen

et aller le porter au dirigeant du service pour signature peut parfois porter gravement atteinte à l'opération et causer la perte de données cruciales.

En outre, permettre la mise en œuvre de la méthode d'extrême urgence uniquement pendant une période de 48h n'offre pas suffisamment de temps pour "régulariser" la situation via la procédure normale.

Afin de pallier cet inconvénient, le nouvel alinéa 1er de l'art. 18/10, § 4 prévoit un délai pouvant aller jusqu'à cinq jours maximum pour la mise en œuvre des méthodes exceptionnelles en extrême urgence.

Ce nouveau délai de cinq jours est justifié par le fait que, lorsque la Commission reçoit, en procédure normale, le projet d'autorisation, elle dispose d'un délai pour statuer, qui peut aller jusqu'à quatre jours. Si la Commission ne statue pas dans ce délai, le service de renseignement doit s'adresser au ministre après le quatrième jour pour obtenir son autorisation.

Il est précisé que si le dirigeant du service n'arrive pas à joindre le président de la Commission BIM, il peut contacter un membre de la Commission.

Le dirigeant doit confirmer par écrit son autorisation orale au plus tard dans les 24h.

On peut donc constater que la procédure normale peut durer quatre jours, voire même cinq jours (les premières 24h + le délai de quatre jours). Un délai de cinq jours est dès lors un minimum indispensable pour éviter une interruption entre la fin de la procédure d'extrême urgence et la signature de l'autorisation via la procédure normale. Pendant cette interruption, le service ne pourrait pas suivre une cible et prendre connaissance, par exemple, de ses projets terroristes.

Si d'emblée, compte tenu des circonstances particulières de la menace, il paraît établi que le délai maximum de cinq jours, prévu en procédure d'urgence, sera manifestement insuffisant, la confirmation écrite de la méthode demandée en extrême urgence indiquera les motifs qui justifient le maintien de la mise en œuvre de la méthode au-delà des cinq jours. Dans cette hypothèse, cette confirmation vaudra projet d'autorisation et la commission rendra son avis conforme visé au § 3, selon la procédure normale.

Le Président peut toujours décider d'accorder un délai plus court, tout en gardant à l'esprit que le service doit pouvoir bénéficier d'un délai suffisamment long

beschikken om het diensthoofd toe te laten deze methode volgens de normale procedure te machtigen.

Indien de inlichtingendienst een termijn van vijf dagen voldoende vond, bijvoorbeeld omdat het doelwit niet langer dan 5 dagen op het grondgebied zou blijven, maar indien het verblijf van het doelwit op onverwachte wijze wordt verlengd, moet de inlichtingendienst de methode onmiddellijk volgens de hoogdringendheidsprocedure kunnen verlengen. Andere omstandigheden kunnen ook een verlenging in hoogdringendheid rechtvaardigen: bijvoorbeeld, indien de Commissie haar termijn van vier dagen uitgeput heeft en er dus een risico bestaat dat de termijn van vijf dagen overschreden wordt, of indien de Commissie geen uitspraak heeft gedaan na afloop van de termijn van vier dagen en de minister moet worden aangezocht.

De Commissie behoudt uiteraard haar volledige controlebevoegdheid en kan een methode op ieder ogenblik schorsen indien dit gerechtvaardigd is.

Er wordt verduidelijkt dat de termijn van vijf dagen in hoogdringendheid inbegrepen is in de termijn van twee maanden voor de aanwending van de uitzonderlijke methode in toepassing van de normale procedure.

Het spreekt vanzelf dat, om de inlichtingendiensten toe te laten kennis te geven van een methode aan de zetel van de Commissie, de Commissie open moet zijn binnen de 24u die volgen op het mondelinge eensluidende advies of via beveiligde informaticamiddelen bereikbaar moet zijn. De regels met betrekking tot de werktijden van de Commissie worden bij koninklijk besluit vastgelegd.

Er wordt voor de inlichtingenofficier de mogelijkheid voorzien om de medewerking van de personen bedoeld in de artikelen 18/14 tot 18/17 (onder andere de post- en telecomoperatoren) schriftelijk te vorderen. Deze vordering wordt aan het diensthoofd meegedeeld. Zo is hij zo snel mogelijk op de hoogte en oefent hij zijn controlerol uit.

De Raad van State suggereert in zijn advies dat de schriftelijke vordering gericht aan een operator moet bevestigd worden door het diensthoofd. Er moet echter een onderscheid gemaakt worden tussen de schriftelijke vordering van een inlichtingenofficier enerzijds, en de mondelinge machtiging door het diensthoofd anderzijds. Enkel dit laatste moet door het diensthoofd bevestigd worden. De schriftelijke vordering van de inlichtingenofficier wordt direct na de mondelinge machtiging van het diensthoofd geadresseerd aan de operator, zonder te wachten op de schriftelijke bevestiging, zoniet verliest men het voordeel van de hoogdringendheid.

pour permettre au dirigeant du service d'autoriser cette méthode selon la procédure normale.

Si le service de renseignement avait estimé qu'un délai de cinq jours était suffisant, par exemple parce que la cible ne devait rester sur le territoire que 5 jours, mais que, de manière imprévue, le séjour de la cible est prolongé, le service de renseignement doit pouvoir prolonger immédiatement la méthode selon la procédure d'extrême urgence. D'autres circonstances pourraient également justifier une prolongation d'extrême urgence: par exemple, si la Commission épouse son délai de quatre jours et qu'il y a donc un risque de dépasser le délai de cinq jours, ou si la Commission ne statue pas à l'échéance du délai de quatre jours et que le ministre doit être saisi.

Bien entendu, la Commission garde tout son pouvoir de contrôle et peut suspendre une méthode à tout moment si cela se justifie.

Il est précisé que le délai des cinq jours en extrême urgence est inclus dans le délai de deux mois de mise en œuvre de la méthode exceptionnelle en application de la procédure normale.

Il va de soi que pour permettre aux services de renseignement de notifier une méthode au siège de la Commission, il faut que la Commission soit ouvrable dans les 24h qui suivent l'avis conforme verbal ou qu'elle soit joignable via des moyens informatiques sécurisés. Les modalités relatives aux horaires de la Commission seront fixées par arrêté royal.

Il est prévu la possibilité pour l'officier de renseignement de requérir par écrit le concours des personnes visées aux articles 18/14 à 18/17 (entre autres les opérateurs postaux et de télécommunication). Cette réquisition est communiquée au dirigeant du service. Ainsi, celui-ci est tenu au courant le plus rapidement possible et exerce son rôle de contrôle.

Le Conseil d'État suggère, dans son avis, que la réquisition écrite de l'officier de renseignement adressée à un opérateur devrait être confirmée par le dirigeant du service. Or, il y a lieu de distinguer, d'une part, la réquisition écrite de l'officier de renseignement, et d'autre part, l'autorisation verbale du dirigeant du service. Seule cette dernière doit être confirmée par le dirigeant du service. La réquisition écrite de l'officier de renseignement est adressée directement à l'opérateur après l'autorisation verbale du dirigeant du service, sans attendre sa confirmation écrite, sous peine de perdre le bénéfice de l'urgence.

In zijn advies bij dit ontwerp formuleert het Comité I de aanbeveling om sancties te voorzien in geval de hoogdringendheid achteraf niet kan aangetoond worden.

Drie antwoorden kunnen gegeven worden:

— Alle tucht en statutaire regels zijn van toepassing op het betrokken personeel.

— Er moet aangetoond worden dat de hoogdringendheid bestond op het moment waarop de mondelinge machtiging werd gegeven, en niet erna.

— In artikel 18/10, § 2 wordt verduidelijkt dat de vermelding van het motief voor de hoogdringendheid voorgeschreven is op straffe van onwettigheid. Indien het Vast Comité I, in toepassing van artikel 43/6, deze onwettigheid vaststelt dan beveelt het de stopzetting van de betrokken methode, het verbod tot exploitatie van de verkregen gegevens en hun vernietiging.

8. In het tweede lid (dat het achtste lid wordt) wordt verduidelijkt dat in de hoogdringendheidsprocedure de voorzitter van de Commissie zijn negatief advies mondeling uitbrengt.

9. De bewoording van het achtste lid (dat het twaalfde lid wordt) wordt aangepast aan de nieuwe termijnen in de hoogdringendheidsprocedure.

10. a) Om te vermijden dat tussen het einde van de aanwending van de lopende methode en het begin van de verlenging ervan enkele dagen verloren gaan, wordt in § 5, eerste lid, verduidelijkt dat de nieuwe termijn van twee maanden nooit begint vóór het verstrijken van de lopende methode.

b) Aangezien een doelwit niet altijd meerdere dreigingen inhoudt, is het gebruik van het enkelvoud (de dreiging) correcter.

c) Wat de verplichting van het diensthoofd betreft om een uitzonderlijke methode te beëindigen, wordt de tekst aangepast aan de nieuwe formulering van artikel 18/3, § 8 van de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie (dataretentie).

d) De vereiste, in het vierde lid, om de beslissing om de methode te beëindigen “onverwijd” mee te delen, is te strikt terwijl ze niets bijbrengt (zie opmerking bij art. 18/10, § 1, vierde lid).

11. In § 6, derde lid, is het gebruik van het enkelvoud (de dreiging) correcter, aangezien een doelwit niet altijd meerdere dreigingen inhoudt.

Le Comité R, dans son avis sur le présent projet, recommande de prévoir des sanctions si l'extrême urgence ne peut être démontrée “après coup”.

Trois réponses peuvent être formulées:

— Toutes les règles disciplinaires et statutaires sont applicables au personnel concerné.

— Il doit être démontré que l'extrême urgence existait au moment de l'autorisation verbale et non a posteriori.

— Il est précisé à l'article 18/10, § 2, alinéa 2 que la mention du motif qui justifie l'extrême urgence est prescrite sous peine d'illégalité. Dès lors, en vertu de l'article 43/6, si le Comité permanent R constate cette illégalité, il ordonne la cessation de la méthode concernée, l'interdiction d'exploitation des données recueillies et leur destruction.

8. Dans l'alinéa 2 (devenant l'alinéa 8) il est expliqué que dans la procédure d'extrême urgence le président de la Commission rend oralement un avis négatif.

9. La formulation de l'alinéa 8 (devenant l'alinéa 12) vise à s'aligner sur les nouveaux délais prévus pour la procédure d'extrême urgence.

10. a) Dans le § 5, alinéa 1er, pour éviter la perte de quelques jours entre la fin de la mise en œuvre de la méthode en cours et le début de sa prolongation, il est précisé que le nouveau délai de deux mois ne commencera jamais avant l'échéance de la méthode en cours.

b) Vu qu'une cible ne représente pas toujours plusieurs menaces, l'utilisation du singulier (la menace) est plus correcte.

c) En ce qui concerne l'obligation du dirigeant du service de mettre fin à une méthode exceptionnelle, le texte est adapté à la nouvelle formulation de l'article 18/3, § 8 de la loi du 29 mai 2016 relative à la collecte et à la conservation des données dans le secteur des communications électroniques (data retention).

d) L'exigence, dans l'alinéa 4, d'une communication “sans délai” de la décision de mettre fin à la méthode est trop contraignante alors qu'elle n'apporte rien de plus (voir remarque à l'art. 18/10, § 1er, alinéa 4).

11. Au § 6, alinéa 3, vu qu'une cible ne représente pas toujours plusieurs menaces, l'utilisation du singulier (la menace) est plus correcte.

12. Een verbetering is aangebracht aan § 7 omwille van een harmonisatie van de termen, evenals om de lijst aan te vullen van documenten die de BIM-Commissie moet overmaken aan het Comité I.

Art. 38

1. De verantwoording van de voorgestelde wijzigingen aan artikel 16/1 van de organieke wet geeft ook een verklaring voor de wijziging van artikel 18/11.

2. De wijziging van artikel 18/11, § 1, 1° sluit aan bij dezelfde wil dan die welke wordt uitgedrukt in artikel 3, 12°.

3. Zoals in de verantwoording van artikel 18/4 aangegeven, zijn er verschillende redenen om een technisch middel te moeten bedienen, en niet enkel om het te herstellen. Bijvoorbeeld: de batterij vervangen, het technisch middel heroriënteren, de geregistreerde informatie verzamelen,...

Er wordt ook voorzien in de mogelijkheid om een vergrendeld voorwerp te openen om er een technisch middel in te plaatsen.

Bovendien staat het nieuwe artikel toe dat een voorwerp wordt meegenomen om de tijd te kunnen nemen om het technisch middel er in een beveiligde plaats in te plaatsen vooraleer het in de geobserveerde plaats terug te zetten.

De inlichtingendienst moet op ieder ogenblik de geobserveerde plaats kunnen betreden om het technisch middel en het eventuele voorwerp waarop het technisch middel geïnstalleerd is, terug te nemen en om het voorwerp vervolgens terug te plaatsen, eventueel buiten de termijn van twee maanden indien het terugnemen en het terugplaatsen van het voorwerp het goede verloop van de opdracht in de weg staat. Bijvoorbeeld, indien een bewoner ziek wordt en de woonplaats niet meer verlaat, moet men wachten tot de geobserveerde plaats vrijkomt om, in alle discretie, het technisch middel te kunnen terugnemen.

Art. 39

De wijziging van artikel 18/12, § 1, eerste lid, 1° sluit aan bij dezelfde wil dan deze die wordt uitgedrukt in artikel 3, 12°.

De verantwoording van de voorgestelde wijzigingen aan artikel 16/1 van de organieke wet geeft ook een verklaring voor de wijziging van artikel 18/12.

12. Une correction est apportée au § 7 pour des raisons d'harmonisation de termes et pour compléter la liste des documents que la Commission BIM doit transmettre au Comité R.

Art. 38

1. La justification des modifications proposées à l'article 16/1 de la loi organique apporte également une explication à la modification de l'article 18/11.

2. La modification de l'article 18/11, § 1er, 1° répond à la même volonté que celle exprimée à l'article 3, 12°.

3. Comme indiqué dans la justification de l'article 18/4, il y a différentes raisons de devoir intervenir sur un moyen technique, et pas seulement pour le réparer. Par exemple: changer la batterie, réorienter le moyen technique, récolter les informations enregistrées, ...

Il est également prévu de pouvoir ouvrir un objet verrouillé pour y mettre un moyen technique.

En outre, le nouvel article autorise qu'un objet soit emporté pour pouvoir prendre le temps d'y placer le moyen technique dans un endroit sécurisé avant de le remettre dans le lieu observé.

Le service de renseignement doit pouvoir pénétrer à tout moment dans le lieu observé pour retirer le moyen technique et l'éventuel objet sur lequel est installé le moyen technique et pour remettre ensuite l'objet en place, éventuellement en dehors du délai de deux mois si le retrait et la remise de l'objet entrave le bon déroulement de la mission. Par exemple, si un occupant des lieux tombe malade et ne quitte plus le domicile, il faudra attendre que le lieu observé soit libre pour pouvoir retirer, en toute discrétion, le moyen technique.

Art. 39

La modification de l'article 18/12, § 1er, alinéa 1er, 1° répond à la même volonté que celle exprimée à l'article 3, 12°.

La justification des modifications proposées à l'article 16/1 de la loi organique apporte également une explication à la modification de l'article 18/12.

De inlichtingendienst moet op ieder ogenblik de doorzochte plaats kunnen betreden om het voorwerp terug te plaatsen, zelfs buiten de termijn van twee maanden indien het niet mogelijk was om het voorwerp voor het verstrijken van deze termijn terug te plaatsen, bijvoorbeeld indien een bewoner ziek wordt en de woonplaats niet meer verlaat.

De huidige wet vereist dat het onderzoek van het voorwerp, indien dit mogelijk is, ter plaatse gebeurt zonder dat hierbij rekening gehouden wordt met het gevaar dat de agent of een derde bij het onderzoek ervan kan lopen. Het ontwerp stelt voor om naast het criterium van de technische onmogelijkheid een veiligheids criterium toe te voegen. Zo mag het onderzoek van het voorwerp elders gebeuren indien het onderzoek ter plaatse een gevaar inhoudt voor de veiligheid van de agenten of derden.

Het doorzoeken vormt geen grotere intrusie dan andere uitzonderlijke methoden. Daarom is er geen reden om een beperkte duur van vijf dagen te voorzien terwijl andere uitzonderlijke methoden gedurende twee maanden mogen worden uitgevoerd.

De voorwaarden van de praktische aanwending van deze methode zijn afhankelijk van externe factoren, bijvoorbeeld de aanwezigheid van het doelwit, of zijn familieleden of van een werkster op de plaats. Deze factoren beperken de periodes tijdens dewelke het doorzoeken effectief kan worden uitgevoerd. Bijgevolg maakt de verplichting om het doorzoeken tot vijf dagen te beperken, dit soms onmogelijk.

Wat de aanwezigheid van de Voorzitter van de BIM-Commissie betreft:zelfde reden als deze die in artikel 18/2, § 3 wordt verduidelijkt. In toepassing van artikel 18/2, § 3, heeft de Voorzitter van de BIM-Commissie altijd de mogelijkheid om aanwezig te zijn.

De aanwezigheid van de Voorzitter van de Ordre des barreaux francophones et germanophone of de Orde van Vlaamse Balies of van de Voorzitter van de Orde van geneesheren kan ook het goede verloop van de methode en de veiligheid van de agenten en zijn eigen veiligheid in gevaar brengen. Indien een Voorzitter aanwezig wenst te zijn bij de aanwending van een methode, is het bijgevolg meer dan waarschijnlijk dat de inlichtingendienst beslist om de methode niet aan te wenden om elk veiligheidsrisico te vermijden (analyse op basis van de risico's bedoeld in het nieuwe artikel 2, § 1, vijfde lid). Deze mogelijkheid voor de voormalde voorzitters wordt dus geschrapt. Er dient aan te worden herinnerd dat de Voorzitter van de BIM-Commissie in ieder geval altijd kan beslissen om aanwezig te zijn indien hij van mening is dat er een controle moet worden uitgevoerd.

Le service de renseignement doit pouvoir pénétrer à tout moment dans le lieu inspecté pour replacer l'objet, même en dehors du délai de deux mois s'il n'a pas été possible de restituer l'objet avant cette échéance, par exemple si un occupant des lieux tombe malade et ne quitte plus le domicile.

Dans la version actuelle, l'examen de l'objet doit être fait sur place si c'est possible, sans même tenir compte du danger que pourrait courir l'agent ou un tiers lors de l'examen. Le projet propose d'ajouter à côté du critère d'impossibilité technique le critère de sécurité. Ainsi, l'examen de l'objet peut être fait ailleurs, si l'examen sur place présente un risque pour la sécurité des agents ou de tiers.

L'inspection n'est pas plus intrusive que d'autres méthodes exceptionnelles. Dès lors, il n'y a pas de raison de prévoir une durée limitée à cinq jours alors que les autres méthodes exceptionnelles peuvent être exécutées pendant deux mois.

Les conditions de mise en œuvre pratique de cette méthode sont tributaires d'éléments extérieurs, par exemple la présence de la cible ou de ses proches ou d'une femme d'ouvrage dans le lieu. Ces éléments limitent les périodes pendant lesquelles l'inspection peut effectivement être mise en œuvre. Par conséquent, limiter l'inspection à cinq jours est une contrainte la rendant parfois impossible.

En ce qui concerne la présence du Président de la Commission BIM: même raison que celle précisée à l'article 18/2, § 3. En application de l'article 18/2, § 3, le Président de la Commission BIM a toujours la possibilité d'être présent.

La présence du Président de l'Ordre des barreaux francophones et germanophone ou de l'Orde van Vlaamse Balies ou du Président de l'Ordre des médecins peut également mettre en péril le bon déroulement de la méthode et la sécurité des agents et sa propre sécurité. Par conséquent, si un Président souhaitait être présent lors de la mise en œuvre d'une méthode, il y a de fortes chances que le service de renseignement décide de ne pas mettre en œuvre la méthode pour éviter tout risque de sécurité (analyse en fonction des risques visée au nouvel article 2, § 1er, alinéa 5). Cette possibilité pour lesdits présidents est donc supprimée. Il convient de rappeler que, de toute façon, le Président de la Commission BIM peut toujours décider d'être présent s'il estime qu'un contrôle doit être effectué.

Art. 40

De wijziging van artikel 18/13 is een logisch gevolg van het nieuwe artikel 13/2 (cf. artikel 13 van het voorontwerp van wet).

De mogelijkheden om een rechtspersoon te creëren en om er gebruik van te maken voor andere doeleinden dan het verzamelen van informatie (bijvoorbeeld voor de aankoop van materieel) worden verwijderd uit de uitzonderlijke methoden om ingevoegd te worden in de nieuwe onderafdeling "De beschermings- en ondersteuningsmaatregelen" in een nieuw artikel 13/2.

Het gebruik van een rechtspersoon voor het verzamelen van informatie blijft een uitzonderlijke methode.

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de term "doelgericht" niet hernommen werd omdat het gaat om een basisprincipe vastgelegd in artikel 18/10, § 2, 2^e: de aanduiding van een natuurlijke of rechtspersoon, feitelijke verenigingen of groeperingen die het voorwerp uitmaken van de methode moeten in het ontwerp van machtiging worden vermeld op straffe van onwettigheid.

Art. 41

1. In artikel 18/14 worden de woorden "gemachtigd worden" geschrapt omdat het woord "kunnen" reeds een machtiging aanduidt. De machtiging zelf wordt verstrekt in toepassing van de in artikel 18/10 vastgelegde procedure.

2. Aangezien de agent zich meldt met een schriftelijke vraag van het diensthoofd en zijn legitimatiebewijs, is de in het tweede lid voorziene vereiste van aanwijzing overbodig.

3. In § 3 wordt het maximumbedrag van de boete verhoogd om het ontradingseffect te vergroten.

Art. 42

1. In artikel 18/15 worden de woorden "gemachtigd worden" geschrapt omdat het woord "kunnen" reeds een machtiging aanduidt. De machtiging zelf wordt verstrekt in toepassing van de in artikel 18/10 vastgelegde procedure.

2. Aangezien de agent zich meldt met een schriftelijke vraag van het diensthoofd en zijn legitimatiebewijs, is de in het tweede lid voorziene vereiste van aanwijzing overbodig.

Art. 40

La modification de l'article 18/13 est une suite logique du nouvel article 13/2 (cf. article 13 de l'avant-projet de loi).

Les possibilités de créer une personne morale et d'y recourir à d'autres fins que la collecte d'informations (par exemple pour l'achat de matériel) sont extraites des méthodes exceptionnelles pour être insérées sous la nouvelle sous-section 1/1 "Mesures de protection et d'appui" dans un nouvel article 13/2.

Reste une méthode exceptionnelle, le recours à une personne morale dans le but de collecter des informations.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, les termes "de façon ciblée" n'ont pas été repris car il s'agit d'un principe de base consacré par l'article 18/10, § 2, 2e: la désignation de la personne physique ou morale, association de fait ou groupement faisant l'objet de la méthode doit être mentionné dans le projet d'autorisation sous peine d'illégalité.

Art. 41

1. Dans l'article 18/14, les termes "être autorisés" sont supprimés car le terme "peuvent" désigne déjà une autorisation. L'autorisation elle-même se fait en application de la procédure fixée à l'article 18/10.

2. Etant donné que l'agent se présente avec une demande écrite du dirigeant du service et sa carte de légitimation, l'exigence de désignation prévue à l'alinéa 2 est superflue.

3. Dans le § 3, le montant maximum de l'amende est augmenté pour permettre un effet plus dissuasif.

Art. 42

1. Dans l'article 18/15, les termes "être autorisés" sont supprimés car le terme "peuvent" désigne déjà une autorisation. L'autorisation elle-même se fait en application de la procédure fixée à l'article 18/10.

2. Etant donné que l'agent se présente avec une demande écrite du dirigeant du service et sa carte de légitimation, l'exigence de désignation prévue au § 2 est superflue.

3. In § 2, tweede lid, wordt het maximumbedrag van de boete verhoogd om het ontradingseffect te vergroten.

Art. 43

1. In artikel 18/16 worden de woorden “gemachtig worden” geschrapt omdat het woord “kunnen” reeds een machtiging aanduidt. De machtiging zelf wordt verstrekt in toepassing van de in artikel 18/10 vastgelegde procedure.

2. Artikel 18/16 vereist dat enkel relevante gegevens worden verzameld. Het is op het moment van het binnendringen in een informaticasysteem echter praktisch nooit mogelijk om kennis te nemen van de inhoud van de informatie en de relevante gegevens van de niet-relevante te scheiden.

Precies hetzelfde probleem stelt zich bij de opname van telefooncommunicaties waarbij het sorteren later gebeurt. Artikel 18/17 vereist nochtans niet dat enkel de relevante communicaties worden opgenomen.

Het spreekt vanzelf dat de inlichtingendiensten onderworpen zijn aan de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en dat ze alle niet-relevante gegevens moeten vernietigen; de relevantie kan slechts worden vastgesteld op het moment van de exploitatie van de gegevens.

3. De inlichtingendienst moet op ieder ogenblik de plaats kunnen betreden om het technisch middel terug te nemen of het informaticasysteem terug te plaatsen, eventueel buiten de termijn van twee maanden indien het terugnemen het goede verloop van de opdracht in de weg staat. Bijvoorbeeld, indien een bewoner ziek wordt en de woonplaats niet meer verlaat, moet men wachten tot de plaats vrijkomt om, in alle discretie, het technisch middel te kunnen terugnemen.

In antwoord op de vraag van de Raad van State kan worden gesteld dat er in de wet niet verduidelijkt dient te worden dat het de agenten toegestaan is om een voor het publiek toegankelijke plaats te betreden, aangezien het voor zich spreekt dat agenten, net zoals elke burger, altijd een voor het publiek toegankelijke plaats mogen betreden.

De informaticasystemen bevinden zich soms in vergrendelde voorwerpen (bv. een koffer) waartoe de inlichtingendiensten toegang moeten hebben.

3. Dans le § 2, alinéa 2, le montant maximum de l'amende est augmenté pour permettre un effet plus dissuasif.

Art. 43

1. Dans l'article 18/16, les termes "être autorisés" sont supprimés car le terme "peuvent" désigne déjà une autorisation. L'autorisation elle-même se fait en application de la procédure fixée à l'article 18/10.

2. L'article 18/16 exige que ne soient collectées que les données pertinentes. Cependant, au moment même de l'intrusion dans un système informatique, il n'est pratiquement jamais possible de prendre connaissance du contenu de l'information et de trier les données pertinentes ou non.

Le problème est exactement le même que lors de l'enregistrement des communications téléphoniques où le tri se fait ultérieurement. L'article 18/17 n'exige d'ailleurs pas de n'enregistrer que les communications pertinentes.

Il va de soi que les services de renseignement sont soumis à la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel et qu'ils doivent détruire toutes les données non pertinentes, la pertinence de celles-ci ne pouvant être constatée qu'au moment de l'exploitation des données.

3. Le service de renseignement doit pouvoir pénétrer à tout moment dans le lieu pour retirer le moyen technique ou replacer le système informatique, éventuellement en dehors du délai de deux mois si le retrait entrave le bon déroulement de la mission. Par exemple, si un occupant des lieux tombe malade et ne quitte plus le domicile, il faudra attendre que le lieu soit libre pour pouvoir retirer, en toute discrétion, le moyen technique.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il n'y a pas lieu de préciser dans la loi que les agents sont autorisés à pénétrer dans un lieu accessible au public puisqu'il va de soi que les agents peuvent toujours entrer dans un lieu accessible au public comme tout citoyen.

Les systèmes informatiques se trouvent parfois dans des objets verrouillés (ex. un coffre) auxquels les services de renseignement doivent pouvoir accéder.

Om redenen van discretie en veiligheid is het soms noodzakelijk om het informaticasysteem naar een veilige en discrete plaats mee te nemen om het te kunnen binnendringen.

4. Voor het binnendringen in een informaticasysteem is soms de medewerking van een expert vereist. Gezien de complexiteit van bepaalde informaticanetwerken volstaat het niet om informatie over het netwerk te krijgen maar is de hulp van een expert nodig om effectief in het systeem binnen te dringen.

5. In § 4 wordt het maximumbedrag van de boete verhoogd om het ontradingseffect te vergroten.

Art. 44

1. In artikel 18/17 worden de woorden “gemachtigd worden” geschrapt omdat het woord “kunnen” reeds een machtiging aanduidt. De machtiging zelf wordt verstrekt in toepassing van de in artikel 18/10 vastgelegde procedure.

2. Het werkwoord “af te luisteren” wordt vervangen door “onderscheppen” wat beter overeenstemt met de technologische realiteit van de communicaties. Een communicatie gebeurt immers niet meer alleen mondeling, maar ook via bijvoorbeeld sms, e-mail of online “chats”.

3. De technische interceptiemiddelen moeten soms in afgesloten voorwerpen (bv. een kast) geplaatst worden waartoe de agenten toegang moeten hebben.

De technische interceptiemiddelen moeten soms in of op een voorwerp geplaatst worden. Om redenen van discretie en veiligheid is het soms noodzakelijk om dit voorwerp naar een veilige en discrete plaats mee te nemen om de installatie, de herstelling en de verwijdering van het technisch middel te kunnen uitvoeren.

De inlichtingendienst moet op ieder ogenblik de plaats kunnen betreden om het technisch middel terug te nemen, eventueel buiten de termijn van twee maanden, indien het terugnemen het goede verloop van de opdracht in de weg staat. Bijvoorbeeld, indien een bewoner ziek wordt en de woonplaats niet meer verlaat, moet men wachten tot de plaats vrijkomt om, in alle discretie, het technisch middel te kunnen terugnemen.

In antwoord op de vraag van de Raad van State kan worden gesteld dat er in de wet niet verduidelijkt dient te worden dat het de agenten toegestaan is om een voor het publiek toegankelijke plaats te betreden, aangezien het voor zich spreekt dat agenten, net zoals elke burger, altijd een voor het publiek toegankelijke plaats mogen betreden.

Pour des raisons de discréption et de sécurité, il est parfois indispensable d'emmener le système informatique dans un lieu sûr et discret pour procéder à l'intrusion.

4. Il est parfois indispensable d'avoir le concours de l'expert pour l'intrusion dans un système informatique. Vu la complexité de certains réseaux informatiques, recevoir des informations sur le réseau ne suffit pas, l'aide d'un expert est nécessaire pour être capable d'effectuer l'intrusion elle-même.

5. Dans le § 4, le montant maximum de l'amende est augmenté pour permettre un effet plus dissuasif.

Art. 44

1. Dans l'article 18/17, les termes “être autorisés” sont supprimés car le terme “peuvent” désigne déjà une autorisation. L'autorisation elle-même se fait en application de la procédure fixée à l'article 18/10.

2. Le verbe “écouter” est remplacé par le verbe “intercepter” qui correspond mieux à la réalité technologique des communications. Une communication ne se fait plus uniquement oralement mais également, par exemple, par SMS, courriel électronique ou “chats” en ligne.

3. Les moyens techniques d'interception doivent parfois être placés dans des objets fermés (ex. une armoire) auxquels les agents doivent pouvoir accéder.

Les moyens techniques d'interception doivent parfois être placés dans ou sur un objet. Pour des raisons de discréption et de sécurité, il est parfois indispensable d'emmener ledit objet dans un lieu sûr et discret pour procéder à l'installation, la réparation et l'extraction du moyen technique.

Le service de renseignement doit pouvoir pénétrer à tout moment dans le lieu pour retirer le moyen technique, éventuellement en dehors du délai de deux mois, si le retrait entrave le bon déroulement de la mission. Par exemple, si un occupant des lieux tombe malade et ne quitte plus le domicile, il faudra attendre que le lieu soit libre pour pouvoir retirer, en toute discréption, le moyen technique.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il n'y a pas lieu de préciser dans la loi que les agents sont autorisés à pénétrer dans un lieu accessible au public puisqu'il va de soi que les agents peuvent toujours entrer dans un lieu accessible au public comme tout citoyen.

4. In § 3, tweede lid, wordt het maximumbedrag van de boete verhoogd om het ontradingseffect te vergroten.

5. De bewaring van persoonsgegevens is voorzien in de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, in artikel 21 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en in het koninklijk besluit van 3 juli 2016 houdende uitvoering van artikel 21 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

De huidige zeer korte termijn van één jaar zoals voorzien in paragraaf 7 kan schade berokkenen wanneer de gegevens van de inlichtingendiensten aan het Parket worden overgezonden in het kader van een lopend strafonderzoek.

Paragraaf 7 van artikel 18/17 WIV wordt eveneens herzien om beter tegemoet te komen aan de lange termijn finaliteit van de inlichtingenopdrachten van de Veiligheid van de Staat en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, alsook aan de mogelijkheden voor de toezichtsorganen om een effectievere controle à posteriori uit te oefenen op deze uitzonderlijke methode.

Een onderscheid wordt gemaakt tussen de vernietiging van de opnamen van communicaties en de vernietiging van de overschrijvingen van de relevant geachte communicaties en de eventuele vertalingen. De overschrijvingen en vertalingen volgen voortaan de gemene regeling inzake de bewaring en vernietiging van persoonsgegevens zoals geregeld in artikel 21 WIV en zijn uitvoeringsbesluit (*supra*). In ieder geval zal een periodieke beoordeling over de verdere pertinentie van de te bewaren gegevens dienen te gebeuren.

Gelet op de grotere impact op de privacy zullen de opnamen van communicaties daarentegen een strikter regime volgen dan de regeling bedoeld in artikel 21 WIV en het uitvoeringsbesluit. De opnamen mogen slechts 5 jaar bewaard worden. Deze termijn kan verlengd worden indien de opname nog noodzakelijk is voor een inlichtingenonderzoek of in een gerechtelijke procedure. De BIM-commissie moet hiertoe voorafgaand haar schriftelijk akkoord geven. De opnamen moeten uiterlijk na 10 jaar vernietigd worden, tenzij ze nog noodzakelijk zouden zijn voor gerechtelijke doeleinden. Het toezicht op de eigenlijke vernietiging zal uitgevoerd worden door de BIM-Commissie en een door het betrokken diensthoofd hiertoe aangestelde agent. De vermelding van de vernietiging in een bijzonder register blijft bestaan.

4. Dans le § 3, alinéa 2, le montant maximum de l'amende est augmenté pour permettre un effet plus dissuasif.

5. La conservation des données à caractère personnel est prévue dans la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, dans l'article 21 de la loi organique du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité, et dans l'arrêté royal du 3 juillet 2016 portant exécution de l'article 21 de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité.

L'actuel délai extrêmement court d'un an prévu dans le paragraphe 7 peut porter préjudice lorsque les données des services de renseignement sont transmises au Parquet dans le cadre d'une instruction judiciaire en cours.

Le paragraphe 7 de l'article 18/17 de la loi organique est donc revu afin de mieux répondre à la finalité, sur le long terme, des missions de renseignement de la Sûreté de l'État et du Service Général du Renseignement et de la Sécurité, et aux possibilités pour les organes de contrôle d'exercer un contrôle à posteriori plus effectif sur cette méthode exceptionnelle.

Une distinction doit être faite entre la destruction des enregistrements des communications et la destruction des transcriptions estimées pertinentes et des traductions éventuelles. Ces transcriptions et traductions suivent dorénavant la réglementation générale en matière de conservation et de destruction des données à caractère personnel réglée en vertu de l'article 21 de la loi organique et de son arrêté d'exécution (*supra*). En tout état de cause, il sera procédé à une évaluation périodique de la pertinence des données à conserver.

Etant donné leur impact plus important sur la vie privée, les enregistrements de communications seront par contre soumis à un régime plus strict que la réglementation visée à l'article 21 de la loi organique et son arrêté d'exécution. Les enregistrements ne peuvent être conservés que cinq ans. Ce délai peut être prolongé si l'enregistrement est encore nécessaire pour une enquête de renseignement ou une procédure judiciaire. La Commission BIM doit pour cela donner son accord écrit préalable. Les enregistrements doivent être détruits au plus tard après dix ans, à moins qu'ils ne soient encore nécessaires pour une finalité judiciaire. Le contrôle sur la destruction proprement dite sera exécutée par la Commission BIM et un agent désigné à cet effet par le dirigeant du service. La mention de la destruction dans un registre spécial est maintenue.

Daar waar de regering aanvankelijk een bewaartijd van 10 jaar had voorgesteld, werd deze termijn gereduceerd tot 5 jaar om tegemoet te komen aan het advies van de Privacycommissie. Er moet ook op gewezen worden dat het hier om een maximumperiode gaat: artikel 21, eerste lid WIV bepaalt immers dat de persoonsgegevens slechts mogen bewaard worden zolang ze nodig zijn voor de doeleinden waarvoor ze werden opgeslagen. Deze bepaling is een herhaling van eenzelfde verplichting in de Privacywet.

Als antwoord aan de BIM-commissie, die in haar advies bij dit ontwerp een vergelijking maakt tussen het afluisteren in toepassing van artikel 18/17, en de gegevensbewaring, moet verduidelijkt worden dat deze vergelijking niet gepast is. De bewaarplicht van operatoren heeft betrekking op het verleden, terwijl het afluisteren in werkelijke tijd gebeurt, en vooral, de gegevensbewaring door de operatoren viseert de hele bevolking, terwijl het afluisteren gericht is op één persoon die een ernstige potentiële dreiging vormt.

Art.45

De invoering van deze nieuwe titel vloeit voort uit de herstructureren van hoofdstuk III.

Art. 46

De identificaties van telefoonnummers, die overgeheveld zijn naar de gewone methoden, moeten worden ingebegrepen in de in artikel 18/18 voorziene tarieven. Rekening houdend met de nieuwe indeling in de nieuwe afdeling 4 van Hoofdstuk III moet zowel naar artikel 16/2 (gewone methode) als naar de specifieke en uitzonderlijke methoden van de nieuwe afdeling 2 worden verwezen.

Art. 47

De invoering van deze nieuwe titel vloeit voort uit de herstructureren van hoofdstuk III.

Art. 48

1. De woorden “en over de inhoud van het proces-verbaal” worden toegevoegd na de woorden “over de voorwaarden van deze overzending” in artikel 19/1, om het diensthoofd de mogelijkheid te geven ook gehoord te worden over de inhoud van het proces-verbaal.

Alors que le gouvernement avait initialement proposé un délai de conservation de dix ans, ce délai a été réduit à cinq ans pour rencontrer l'avis de la Commission de la protection de la vie privée. Il doit aussi être indiqué qu'il s'agit ici d'une période maximum: l'article 21, premier alinéa de la loi organique dispose d'ailleurs que les données à caractère personnel peuvent seulement être conservées qu'aussi longtemps qu'elles sont nécessaires pour les finalités pour lesquelles elles ont été enregistrées. Cette disposition est un rappel de l'obligation de la loi vie privée.

Pour répondre à la Commission BIM, qui compare, dans son avis sur le présent projet, les écoutes en application de l'article 18/17 et la data retention, il convient de préciser que la comparaison n'est pas adéquate. En effet, l'obligation de conservation par les opérateurs porte sur une période dans le passé alors que les écoutes se déroulent en temps réel, et surtout, la conservation par les opérateurs porte sur les données d'appel de l'ensemble des citoyens, alors qu'une écoute est ciblée sur une personne qui représente une menace potentielle grave.

Art. 45

L'insertion de ce nouveau titre résulte de la restructuration du chapitre III.

Art. 46

Les identifications de numéros de téléphone, passées dans les méthodes ordinaires, doivent être visées pour les tarifs prévus dans l'article 18/18. Compte tenu du nouvel agencement au sein de la nouvelle section 4 du Chapitre III, il convient de viser à la fois l'article 16/2 (méthode ordinaire) mais aussi les méthodes spécifiques et exceptionnelles de la nouvelle sous-section 2.

Art. 47

L'insertion de ce nouveau titre résulte de la restructuration du chapitre III.

Art. 48

1. Les termes “et sur le contenu du procès-verbal” sont ajoutés après les termes “sur les conditions de cette transmission” dans l'article 19/1 pour permettre au dirigeant du service d'être entendu également sur le contenu du procès-verbal.

2. Het niet-geclassificeerde proces-verbaal zoals het nu moet worden opgesteld, kan te veel elementen bevatten en de *modus operandi* van de diensten onthullen en hun bronnen in gevaar brengen.

Het federaal parket heeft hetzelfde standpunt ingenomen ("Twintig jaar onafhankelijk toezicht op de inlichtingendiensten. IV. Vast Comité I en zijn relatie met de gecontroleerde diensten en de vier machten. De relatie met het gerecht." door Johan Delmulle, federale procureur en Ann Fransen, federaal magistraat, beleidsmagistraat terrorisme, p.376):

[...]

"In de rand kan trouwens worden vermeld dat naar ons aanvoelen, bij lectuur van de eerste ontvangen niet-geclassificeerde processen-verbaal, de verplichte precisering "in welke context de inlichtingenopdracht heeft plaatsgevonden" (artikel 19/1, derde lid WIV) in het niet-geclassificeerd proces-verbaal van aard kan zijn om een (vaak lang)lopend inlichtingenonderzoek ernstig te schaden of in het gedrang te brengen, nu dit proces-verbaal deel uitmaakt van een strafdossier waartoe op een bepaald ogenblik alle partijen toegang zullen hebben."

Er wordt bijgevolg voorgesteld om de verplichting om in het proces-verbaal de context en het doel van de opdracht te precisieren, te schrappen, evenals de context waarin de ernstige aanwijzingen zijn ingewonnen.

Art. 49

De invoering van deze nieuwe titel vloeit voort uit de herstructurering van hoofdstuk III.

Art. 50

De invoering van deze nieuwe titel vloeit voort uit de herstructurering van hoofdstuk III.

Art. 51

Gelet op de bijzondere aard van de opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en het delicate karakter van de documenten die zij bezitten, voorziet het nieuw artikel 21/1 in een bijzondere regeling voor het beheer van hun archieven.

Deze regeling wijkt af van hetgeen bepaald is in de archiefwet van 24 juni 1955 (gewijzigd door de wet van 6 mei 2009).

2. Le procès-verbal non classifié tel qu'il doit actuellement être rédigé peut contenir trop d'éléments et dévoiler le *modus operandi* des services et mettre en danger leurs sources.

Le parquet fédéral lui-même a émis la même position ("Twintig jaar onafhankelijk toezicht op de inlichtingendiensten. IV. Vast Comité I en zijn relatie met de gecontroleerde diensten en de vier machten. De relatie met het gerecht." door Johan Delmulle, federale procureur en Ann Fransen, federaal magistraat, beleidsmagistraat terrorisme, p.376):

[...]

"In de rand kan trouwens worden vermeld dat naar ons aanvoelen, bij lectuur van de eerste ontvangen niet-geclassificeerde processen-verbaal, de verplichte precisering "in welke context de inlichtingenopdracht heeft plaatsgevonden" (artikel 19/1, derde lid WIV) in het niet-geclassificeerd proces-verbaal van aard kan zijn om een (vaak lang)lopend inlichtingenonderzoek ernstig te schaden of in het gedrang te brengen, nu dit proces-verbaal deel uitmaakt van een strafdossier waartoe op een bepaald ogenblik alle partijen toegang zullen hebben."

Par conséquent, il est proposé de supprimer l'obligation de préciser, dans le procès-verbal, le contexte et la finalité de la mission ainsi que le contexte dans lequel les indices sérieux ont été recueillis.

Art. 49

L'insertion de ce nouveau titre résulte de la restructuration du chapitre III.

Art. 50

L'insertion de ce nouveau titre résulte de la restructuration du chapitre III.

Art. 51

Vu la spécificité des missions des services de renseignement et de sécurité et le caractère délicat des documents en leur possession, le nouvel article 21/1 prévoit un régime particulier pour la gestion de leurs archives.

Ce régime déroge aux dispositions de la loi relative aux archives du 24 juin 1955 (modifiée par la loi du 6 mai 2009).

De oorspronkelijke archiefwet van 1955 had vooral de bedoeling om ervoor te zorgen dat de archieven zo goed mogelijk bewaard werden om historisch onderzoek te faciliteren. De wet van 2009 heeft de oorspronkelijke wet op verschillende punten aangepast zodat ook hedendaags onderzoek vergemakkelijkt wordt.

De regeling in de nieuwe archiefwet o.a. met betrekking tot de overbrenging en openbaarmaking van de archieven, schaadt de goede werking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Deze diensten werken immers op lange termijn en bepaalde informatie kan zelfs gedurende tientallen jaren relevant blijven. Deze documenten vereisen een bijzondere behandeling omdat ze verkregen zijn via menselijke bronnen, geheime inlichtingenmethoden of buitenlandse diensten. Een afzonderlijke regeling voor het beheer van de archieven van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten is dan ook noodzakelijk.

Het woord "document" betekent iedere brief, nota, minuut, rapport, memorandum, schets, foto, film, kaart, zeekaart, grafiek, plan, blocnotes, model (matrijs), carbonpapier, schrijfmachinelint, diskette, USB-stick en iedere andere vorm van geregistreerde informatie.

In antwoord op de vraag van de Raad van State kan worden gesteld dat het wetsontwerp voorziet dat het publiek de archieven zal kunnen raadplegen onder dezelfde voorwaarden als in het Rijksarchief. Bij de inlichtingendiensten zullen er niet meer toegangsbeperkingen gelden dan bij het Rijksarchief, aangezien ieder onderhevig is aan de naleving van de beschermende maatregelen van de geklassificeerde informatie, zoals voorzien in de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen. De vrijstelling van de overbrenging wordt eenvoudigweg gerechtvaardigd door het feit dat de infrastructuur van de inlichtingendiensten een betere bescherming en betere veiligheidsmaatregelen biedt. Zo beperkt, bijvoorbeeld, de controle aan de ingang van een gebouw de toegang niet, maar maakt deze het eenvoudigweg mogelijk om de identiteit van personen te controleren en om na te gaan of zij al dan niet in het bezit zijn van een veiligheidsmachting.

Om aan de Privacycommissie te antwoorden, bevestigt de regering dat de uitzondering op de overbrenging niet tot gevolg heeft dat de inlichtingendiensten gegevens langer bewaren dan noodzakelijk in het licht van de doeleinden waarvoor ze werden verzameld.

Zoals gepreciseerd in de tweede paragraaf, blijft de bewaring van deze archieven voor het overige onder

La loi originale sur les archives de 1955 visait essentiellement à assurer la meilleure conservation possible des archives afin de simplifier les recherches historiques. La loi de 2009 a modifié la loi originale en différents points de manière à faciliter aussi la recherche en histoire contemporaine.

Les dispositions de la nouvelle loi sur les archives notamment en ce qui concerne le transfert et la publicité des documents, nuisent au bon fonctionnement des services de renseignement et de sécurité. En effet, ces services travaillent à long terme et certaines informations peuvent rester significatives même pendant des dizaines d'années. Ces documents requièrent un traitement particulier parce qu'ils ont été obtenus par des sources humaines, des méthodes de renseignement secrètes ou des services étrangers. Il est donc indispensable de prévoir un régime distinct pour la gestion des archives des services de renseignement et de sécurité.

Le mot "document" signifie toute lettre, note, minute, rapport, mémorandum, esquisse, photographie, film, carte, carte nautique, graphique, plan, bloc-notes, modèle (matrice), papier carbone, bande dactylographiée, disquette, clé USB, et toute autre forme d'information enregistrée.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il est prévu dans le projet de loi que le public pourra consulter les archives dans les mêmes conditions qu'aux Archives de l'État. Il n'y aura pas plus de restrictions d'accès au sein des services de renseignement qu'aux Archives de l'État, puisque tous sont soumis au respect des dispositions protectrices des informations classifiées prévues dans la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité. La dispense de transfert est simplement justifiée par le fait que l'infrastructure des services de renseignement offre une meilleure protection et des meilleures mesures de sécurité. Par exemple, le contrôle à l'entrée d'un bâtiment ne restreint pas l'accès, mais permet simplement de vérifier l'identité des personnes et la détention éventuelle d'une habilitation de sécurité.

Pour répondre à l'avis de la Commission de la protection de la vie privée, le gouvernement confirme que la dérogation au transfert n'a pas pour effet de permettre aux services de renseignement de conserver des données au-delà de la durée nécessaire aux finalités pour lesquelles elles ont été enregistrées.

Pour le surplus, comme le précise le paragraphe 2, la conservation de ces archives reste sous la surveillance

toezicht van de Rijksarchivaris overeenkomstig artikel 6 van archiefwet van 24 juni 1955.

Er dient te worden afgeweken van alle bijzondere wetten om zich ervan te vergewissen dat de documenten van de inlichtingendiensten die vanwege hun gevoelige inhoud krachtens de wet van 11 december 1998 ge-classificeerd zijn, zullen worden terugbezorgd aan de inlichtingendiensten die daarvan de eigenaars blijven en die daaraan de passende beveiliging verschaffen.

Er moet worden voorzien in de mogelijkheid om de documenten te vernietigen, als de inlichtingendiensten het nodig achten om onnodige overdrachten te vermijden, bijvoorbeeld als de originelen of kopieën al in hun bezit zijn. De teruggestuurde documenten zouden dan doublures zijn.

Art. 52

Deze bepaling leidt het nieuwe Hoofdstuk III/I “De bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” in, dat de artikelen 22 tot 35 omvat over het interventieteam dat bij deze diensten wordt opgericht. In dit hoofdstuk worden de beperkte bevoegdheden van bestuurlijke politie uiteengezet die aan de leden van dit team worden toegekend.

Op dit ogenblik kan het interventieteam enkel tussen-komen in het kader van artikel 416 van het Strafwetboek inzake de wettige verdediging.

Beoogd wordt de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de diensten. Opgemerkt dient te worden dat de documenten behorend tot de diensten onder de definitie van “goederen” vallen.

De noodzaak om dit nieuw interventieteam te creëren wordt verantwoord doordat de inzet van politiediensten niet tegemoetkomt aan de realiteit van het terrein waarmee de inlichtingendiensten geconfronteerd worden in een klimaat waarvan men weet dat het heel gevaarlijk is: wanneer een verdachte foto's maakt van de toegangs- of nooddeuren van lokalen waar agenten werken, is het cruciaal deze dreiging te kunnen identificeren om een gepaste bescherming te verzekeren. Men moet onmiddellijk de verdachte kunnen controleren en zijn identiteitspapieren kunnen opvragen. Zonder bevoegdheden van bestuurlijke politie voor het interventieteam, kan de verdachte zich aan een identificatie onttrekken door een simpele weigering. Om te vermijden dat men de aandacht trekt, duurt dit soort verdacht gedrag niet lang. Een beroep doen op politiediensten blijkt totaal onaangepast te zijn aan de situatie.

de l'archiviste général du Royaume conformément à l'article 6 de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives.

Il convient de déroger à toutes les lois particulières pour s'assurer que les documents des services de renseignement qui sont classifiés en application de la loi du 11 décembre 1998 en raison de leur contenu sensible, seront restitués aux services de renseignement qui en demeurent propriétaires et qui leur apportent la protection adéquate.

Il faut prévoir la possibilité de détruire les documents si les services de renseignement l'estiment nécessaire pour éviter des transferts inutiles. Par exemple, si les originaux ou copies sont déjà en leur possession. Les documents retournés feraient alors double emploi.

Art. 52

Cette disposition introduit le nouveau Chapitre III/I “De la protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité” comprenant les articles 22 à 35 qui concerne l'équipe d'intervention constituée au sein de ces services. Ce chapitre développe les pouvoirs de police administrative limités qui seront accordés aux membres de cette équipe.

Actuellement, cette équipe d'intervention ne peut intervenir que dans le cadre de l'article 416 du Code pénal relatif à la légitime défense.

L'objectif est la protection du personnel, des infrastructures et des biens des services. Il convient de préciser que les documents appartenant aux services tombent sous la définition de “biens”.

La nécessité d'instaurer cette nouvelle équipe d'intervention se justifie parce que le recours aux services de police ne répond pas aux réalités du terrain auxquelles les services de renseignement sont désormais confrontés dans un climat que l'on sait hautement menaçant: lorsqu'un homme suspect prend des photos des portes d'accès et de secours des locaux où travaillent les agents, il est crucial de pouvoir identifier cette menace pour assurer une protection adéquate. Il faut pouvoir interpeller immédiatement le suspect et pouvoir exiger ses papiers d'identité. Sans pouvoirs de police administrative pour l'équipe d'intervention, le suspect peut se soustraire à l'identification par un simple non. Ce genre de comportement suspect ne dure pas longtemps pour éviter d'attirer l'attention. Un appel aux services de police s'avère totalement inadapté à la situation.

Wanneer het noodzakelijk is ter bescherming van agenten die micro's gaan plaatsen in het appartement van een doelwit, is de inzet van politiediensten om deze taak uit te voeren niet aangewezen om verschillende redenen: de noodzakelijke discretie (geen enkele zichtbaarheid), het geheim karakter van de operatie en de samenhang van het verloop (deze operatie moet vanaf het begin gevoerd worden onder de enige leiding van het hoofd van de inlichtingendienst).

Tot slot zorgt het interventieteam door zijn werkwijze voor een betere bescherming van de agenten van de inlichtingendiensten op het terrein.

In afdeling 1 van dit hoofdstuk – Algemene bepaling, voert art. 22 het interventieteam in en bepaalt het de functie ervan, alsook de wijze van aanwijzing van de leden ervan. De leden krijgen een vorming overeenkomstig hun statuut.

Afdeling 2 heeft betrekking op de uitoefening van deze functie en regelt de bevoegdheden van bestuurlijke politie die hun op beperkte wijze worden toegekend

Art. 53 tot 69

In afdeling 1 van dit hoofdstuk – Algemene bepaling, voert art. 22 het interventieteam in en bepaalt het de functie ervan, alsook de wijze van aanwijzing van de leden ervan. De leden zullen een opleiding overeenkomstig hun statuut ontvangen.

De leden van het interventieteam kunnen eveneens andere functies uitoefenen, maar uiteraard niet tegelijkertijd. Wanneer een agent effectief de opdracht tot de bescherming van de goederen of het personeel van een inlichtingendienst uitoefent, kan hij niet tezelfdertijd specifieke of uitzonderlijke methoden inzetten. Hij wijdt zich dan uitsluitend aan zijn beschermingsopdracht. Omgekeerd mag een lid van het interventieteam, wanneer hem een andere opdracht is toevertrouwd bijvoorbeeld een observatie als specifieke methode, geen gebruik maken van bevoegdheden van administratieve politie. De agent mag tezelfdertijd geen twee petten dragen.

Uiteraard brengen de leden van het interventieteam verslag uit aan het diensthoofd van hun interventies. Het spreekt ook voor zich dat het Vast Comité I een algemene controle uitvoert op de activiteiten van de leden van het interventieteam. Hiervoor kan het Vast Comité I ten allen tijde inzage in de desbetreffende registers.

Pareillement, lorsqu'il est indispensable de garantir la protection des agents qui vont placer des micros dans l'appartement d'une cible, le recours aux services de police pour assurer cette tâche est contre-indiqué pour plusieurs raisons: l'indispensable discrétion (aucune visibilité), le caractère secret de l'opération et la cohésion de son déroulement (cette opération doit être menée du début à la fin sous l'unique direction du dirigeant du service de renseignement).

Enfin, l'équipe d'intervention permet par son mode opératoire de mieux protéger l'identité des agents des services de renseignement sur le terrain.

Dans la section 1 de ce chapitre – Disposition générale, l'art. 22 instaure l'équipe d'intervention et détermine sa fonction ainsi que le mode de désignation de ses membres. Les membres recevront une formation conformément à leur statut.

La section 2 a trait à l'exercice de cette fonction et règle les pouvoirs de police administrative qui leur sont limitativement attribués.

Art. 53 à 69

Dans la section 1 de ce chapitre – Disposition générale, l'art. 22 instaure l'équipe d'intervention et détermine sa fonction ainsi que le mode de désignation de ses membres. Les membres recevront une formation conformément à leur statut.

Les membres de l'équipe d'intervention peuvent également exercer d'autres fonctions, mais bien entendu pas en même temps. Ainsi, lorsqu'un agent exerce effectivement la mission de protection des biens ou du personnel d'un service de renseignement, il ne peut pas, en même temps, mettre en œuvre des méthodes spécifiques ou exceptionnelles. Il se consacre exclusivement à sa mission de protection. A l'inverse, un membre de l'équipe d'intervention ne peut pas, lorsqu'une autre mission lui est confiée, par exemple, une observation en méthode spécifique, utiliser des pouvoirs de police administrative. L'agent ne peut pas porter deux casquettes en même temps.

Il est entendu que les membres de l'équipe d'intervention font rapport de leurs interventions au dirigeant du service. Il va aussi de soi que le contrôle général du Comité permanent R s'exerce sur les activités des membres de l'équipe d'intervention. Pour ce faire, le Comité permanent R peut, à tout moment, consulter les registres y relatifs.

Afdeling 2 heeft betrekking op de uitoefening van deze functie en regelt de bevoegdheden van bestuurlijke politie die hun op beperkte wijze worden toegekend

Aldus mogen de leden van het interventieteam, voor de uitoefening van deze functie:

— verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen betreden. De leden van het interventieteam mogen ook verlaten of niet-verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen betreden en doorzoeken maar enkel bij een ernstig en nakend gevaar voor het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst. (art. 23)

In reactie op een opmerking van de Raad van State werd de mogelijkheid tot het doorzoeken van verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen beperkt en aan dezelfde regels onderworpen als voor niet-verlaten gebouwen, bijgebouwen en voertuigen (wie het meerder mag, mag ook het mindere).

— een veiligheidsfouillering verrichten op een persoon in de volgende gevallen:

1° als zij redelijke gronden hebben om te denken dat de persoon die aan een identiteitscontrole wordt onderworpen een wapen of enig gevaarlijk voorwerp zou kunnen dragen;

2° wanneer een persoon voorlopig wordt vastgehouden;

3° wanneer personen toegang hebben tot plaatsen waar de personeelsleden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden bedreigd; (art.24)

— overgaan tot het doorzoeken van een niet-verlaten voertuig of ander vervoermiddel, wanneer zij redelijke gronden hebben om te denken dat het vervoermiddel wordt gebruikt of zou kunnen worden gebruikt om de fysieke integriteit van een personeelslid of de integriteit van de gebouwen en goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten ernstig in gevaar te brengen; (art. 25)

— de voorwerpen en dieren die een gevaar betekenen voor het personeel of de gebouwen en goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, in een voor het publiek toegankelijke plaats, voor de vereisten van hun opdracht aan de eigenaar, de bezitter of de houder onttrekken; (art. 26)

— in geval van volstrekte noodzaak een persoon (gedurende maximum één uur) vasthouden, als er ten aanzien van hem op grond van zijn gedragingen, van

La section 2 a trait à l'exercice de cette fonction et règle les pouvoirs de police administrative qui leur sont limitativement attribués.

Ainsi, pour exercer cette fonction, les membres de l'équipe d'intervention peuvent:

— pénétrer dans des immeubles, annexes et moyens de transport abandonnés. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent aussi pénétrer et fouiller des bâtiments, annexes ainsi que des moyens de transport abandonnés ou non abandonnés mais seulement en cas de danger grave et imminent pour la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné. (art. 23)

En réaction à une remarque du Conseil d'État, la possibilité de pénétrer et fouiller des bâtiments, annexes et moyens de transport abandonnés a été limitée et soumise aux mêmes règles que pour les bâtiments, annexes et moyens de transport non abandonnés (qui peut le plus peut le moins).

— procéder à une fouille de sécurité d'une personne dans les cas suivants:

1° s'ils ont des motifs raisonnables de croire que la personne soumise à un contrôle d'identité, porte une arme ou un objet dangereux;

2° lorsqu'une personne est provisoirement retenue;

3° lorsque des personnes accèdent à des lieux où se trouvent menacés les membres du personnel des services de renseignement et de sécurité; (art.24)

— procéder à la fouille d'un véhicule ou de tout autre moyen de transport qui n'est pas abandonné, lorsqu'ils ont des motifs raisonnables de croire que le moyen de transport sert ou pourrait servir à mettre gravement en danger l'intégrité physique d'un membre du personnel ou l'intégrité des bâtiments et des biens des services de renseignement et de sécurité; (art. 25)

— soustraire à la libre disposition du propriétaire, du possesseur ou du détenteur, pour les nécessités de sa mission, dans les lieux accessibles au public, les objets et les animaux qui présentent un danger pour le personnel ou les bâtiments et biens des services de renseignement et de sécurité; (art. 26)

— en cas d'absolue nécessité, retenir une personne (pendant une heure maximum) s'il existe à l'égard de celle-ci des motifs raisonnables de croire, en fonction

materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden zijn om te denken dat hij voorbereidingen treft om een daad te plegen of die een daad pleegt die het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid of van een derde of de integriteit van de te beschermen infrastructuren en goederen ernstig in gevaar brengt, met als doel hem te beletten een dergelijke daad te plegen of teneinde die daad te doen ophouden; (art. 27)

— de identiteit van iedere persoon controleren als zij, op grond van zijn gedragingen, materiële aanwijzingen of omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat hij zich voorbereidt om het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid of de integriteit van de gebouwen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten te schaden; (art. 28)

— rekening houdend met de risico's die zulks meebrengt, geweld gebruiken om een wettig doel na te streven dat niet op andere wijze kan worden bereikt, waarbij elk gebruik van geweld redelijk en in verhouding tot het nagestreefde doel moet zijn; (art. 30)

— gebruikmaken van vuurwapens tegen personen, maar enkel in de volgende gevallen:

1° tegen gewapende personen of in de richting van voertuigen aan boord waarvan zich gewapende personen bevinden, in geval van misdaad of van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf, welke misdaad of welk wanbedrijf met geweld zijn gepleegd, indien redelijkerwijze mag aangenomen worden dat die personen in het bezit zijn van een vuurwapen klaar voor gebruik en dat dit wapen zullen gebruiken tegen personen;

2° wanneer in geval van volstrekte noodzakelijkheid, de leden van het interventieteam de aan hun bescherming toevertrouwde personen, posten of plaatsen op geen andere wijze kunnen verdedigen; (art. 31)

— wanneer zij in gevaar gebracht worden bij het vervullen van hun opdracht of wanneer een personeelslid van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in gevaar is, de hulp of bijstand vorderen van de ter plaatse aanwezige personen. (art. 33)

De leden van het interventieteam mogen vastgehouden personen niet aan publieke nieuwsgierigheid blootstellen.

Zij rechtvaardigen hun optreden ten aanzien van een persoon of wanneer zij zich aanmelden aan de woning van een persoon door middel van het legitimatiebewijs waarvan zijhouder zijn.

de son comportement, d'indices matériels ou des circonstances, qu'elle se prépare à commettre un acte ou qui commet un acte qui met gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel ou d'un tiers ou l'intégrité des infrastructures et des biens à protéger afin de l'empêcher de commettre un tel acte ou de faire cesser cet acte; (art. 27)

— contrôler l'identité de toute personne s'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d'indices matériels ou de circonstances de temps et de lieu qu'elle se prépare à porter atteinte à la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel ou à l'intégrité des bâtiments des services de renseignement et de sécurité ; (art. 28)

— en tenant compte des risques que cela comporte, recourir à la force pour poursuivre un objectif légitime qui ne peut être atteint autrement, tout recours à la force devant être raisonnable et proportionné à l'objectif poursuivi; (art. 30)

— faire usage d'armes à feu contre des personnes mais seulement dans les cas suivants:

1° contre des personnes armées ou en direction de véhicules à bord desquels se trouvent des personnes armées, en cas de crime ou de délit flagrant commis avec violences, lorsqu'il est raisonnablement permis de supposer que ces personnes disposent d'une arme à feu prête à l'emploi et qu'elles l'utiliseront contre des personnes;

2° lorsqu'en cas d'absolue nécessité, les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent défendre autrement les personnes, les postes ou les lieux confiés à leur protection; (art. 31)

— Lorsqu'il est mis en danger dans l'exercice de sa mission ou lorsqu'un membre du personnel des services de renseignement et de sécurité est en danger, requérir l'aide ou l'assistance des personnes présentes sur place. (art. 33)

Les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent exposer les personnes retenues à la curiosité du public.

Ils justifient leur intervention à l'égard d'une personne ou lorsqu'ils se présentent au domicile d'une personne par le titre de légitimation dont ils sont porteurs.

Met betrekking tot de bepalingen over het interventieteam, werd gevolg gegeven aan alle opmerkingen uit het advies van de Raad van State.

Ten slotte beoogt een afdeling 3 het regime van de burgerlijke aansprakelijkheid en de rechtshulp dat actueel op hen van toepassing is (art. 35).

Art. 70

Artikel 42 verplicht de ADIV om de informatie verkregen door middel van interceptie van communicatie uitgezonden in het buitenland ten minste op het niveau GEHEIM te classificeren

Deze eis verhindert de ADIV om bepaalde informatie te declassificeren, met name om aan het parket toe te laten om informatie in hun strafdossier te gebruiken.

Artikel 42 legt eveneens de classificatie op van de modaliteiten van interceptie

Men moet echter weten dat de ADIV aan verscheidene uitwisselingsplatformen deelneemt waar informatie inzake de modaliteiten van interceptoren met middelen CYBER meegedeeld wordt en dat het niet altijd gerechtvaardigd is om deze uitwisseling te classificeren.

Artikel 42 verhindert elke flexibiliteit en evaluatie door de ADIV van de noodzaak om al dan niet te classificeren, in toepassing van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen.

Men kan concluderen dat dit artikel 42 een nutteloze eis aan de ADIV oplegt en dat een correcte toepassing van de wet van 11 december 1998 volstaat.

Art. 71

De BIM-Commissie kan slechts geldig beraadslagen als alle effectieve leden, of bij verhindering hun respectievelijke plaatsvervanger, aanwezig zijn. Er wordt beslist met een meerderheid van stemmen. Om tegemoet te komen aan een situatie waarbij zowel een effectief lid als diens plaatsvervanger verhinderd worden (bv. wegens ziekte), worden de regels inzake beraadslaging en beslissing aangepast. In dergelijk uitzonderlijk geval moet het mogelijk zijn dat rechtsgeldig beraadslaagd kan worden door de twee aanwezige leden. Er zou dan dienen te worden beslist met unanimiteit van stemmen. Deze nieuwe regeling vermijdt eveneens dat te snel een ministeriële beslissing een uitzonderlijke methode

Pour ce qui concerne les dispositions sur l'équipe d'intervention, les remarques émises dans l'avis du Conseil d'État ont été suivies dans leur ensemble.

Enfin, une section 3 vise le régime de la responsabilité civile et de l'assistance en justice qui est actuellement applicable aux membres de l'équipe d'intervention (art. 35).

Art. 70

L'article 42 impose au SGRS de classifier au minimum SECRET les informations obtenues au moyen d'interceptions de communications émises à l'étranger.

Cette contrainte empêche le SGRS de déclassifier certaines informations, notamment pour permettre au parquet d'utiliser des informations dans un dossier pénal.

L'article 42 impose également la classification des modalités d'interception.

Pourtant, il faut savoir que le SGRS participe à certaines plateformes d'échanges de données portant sur des modalités d'interception de communications avec des moyens CYBER et qu'il ne se justifie pas toujours que cet échange soit classifié.

Cet article 42 empêche toute flexibilité et toute évaluation, par le SGRS, de la nécessité de classifier, ou non, en application de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité.

Il peut être conclu que cet article 42 impose une contrainte inutile au SGRS et qu'une correcte application de la loi du 11 décembre 1998 suffit.

Art. 71

La Commission BIM ne peut délibérer valablement que si tous les membres effectifs, ou, en cas d'empêchement, leurs suppléants respectifs, sont présents. Les décisions sont prises par un vote à la majorité. Pour répondre à une situation dans laquelle tant le membre effectif que son suppléant sont empêchés (par exemple pour cause de maladie), les règles de délibération et de décision sont adaptées. Dans un tel cas exceptionnel, il faut qu'il soit possible que les deux membres présents puissent délibérer légalement. Il faudrait alors que la décision soit prise à l'unanimité des voix. Ce nouveau système évite également qu'une décision ministérielle doive trop rapidement autoriser

dient te machtigen. De tussenkomst van de minister van Justitie of Defensie in de procedure moet immers een uitzonderingsregime blijven.

Bovendien verplicht de huidige wet dat de plaatsvervangende voorzitter van dezelfde taalrol dient te zijn. Deze verplichting moet worden opgeheven. Wat immers belangrijk is, is dat zowel de voorzitter als zijn vervanger tweetalig zijn. De verplichting om tot dezelfde taalrol te behoren verhindert daarentegen een afwisseling. Wanneer de voorzitter bijvoorbeeld langer dan drie maanden afwezig is, wordt zijn plaats definitief ingenomen door zijn plaatsvervanger. Hierdoor blijft de nieuwe voorzitter van dezelfde taalrol als zijn voorganger. Het moet echter mogelijk zijn om te alterneren tussen een Franstalige en een Nederlandstalige voorzitter.

Art. 72

De wijziging aangebracht in artikel 43/2 vloeit voort uit de voorstellen tot vernummering van de artikelen 44bis en 44ter. Het betreft een aanpassing aan artikel 43/2 dat momenteel verwijst naar artikel 44ter in plaats van naar de nieuwe nummering van de bepaling (artikel 44/4).

Art. 73

De maandelijkse lijsten van de specifieke methoden voorzien in artikel 18/3, § 2, eerste lid en § 3 werden geschrapt. Bijgevolg moet artikel 43/3, eerste lid in die zin worden aangepast.

Art. 74

De maandelijkse lijsten van de specifieke methoden bepaald in artikel 18/3, § 2, eerste lid en § 3 werden geschrapt. Bijgevolg moet artikel 43/5, § 1, tweede lid in die zin worden aangepast.

Op vraag van het Comité I werd artikel 43/5, § 3 aangepast. Deze paragraaf stond de klager immers toe om onvoorwaardelijk toegang te hebben tot talrijke informatie (juridisch kader, aard van de dreiging, soort van ingezamelde persoonsgegevens). Het ontwerp voegt een voorwaarde toe m.b.t. deze toegang: de opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten mogen niet geschaad worden door de toegang. Deze aanpassing moet samen gelezen worden met de invoering van de notificatie van een methode in artikel 2, § 3 WIV.

une méthode exceptionnelle. En effet, l'intervention du ministre de la Justice ou de la Défense dans la procédure doit demeurer un régime d'exception.

En outre, la loi exige actuellement que le suppléant du président soit du même rôle linguistique que celui-ci. Cette exigence doit être supprimée. En effet, ce qui est important est que le président et son suppléant soient bilingues. Par contre, le fait d'exiger qu'ils soient du même rôle linguistique empêche l'alternance. Ainsi, par exemple, si le président est absent pendant plus de trois mois, il est remplacé définitivement par son suppléant. Par conséquent, le président suivant a le même rôle linguistique que le précédent. Pourtant, il devrait être possible d'alterner entre un francophone et un néerlandophone à la place de président.

Art. 72

La modification apportée à l'article 43/2 résulte des propositions de renumérotation des articles 44bis et 44ter. Il s'agit d'adapter l'article 43/2 qui fait actuellement référence à l'article 44ter au lieu de faire référence à la nouvelle numérotation de la disposition (article 44/4).

Art. 73

Les listes mensuelles des méthodes spécifiques prévues à l'article 18/3, § 2, al. 1er et § 3 ont été supprimées. Il est dès lors nécessaire d'adapter l'article 43/3, alinéa 1er en ce sens.

Art. 74

Les listes mensuelles des méthodes spécifiques prévues à l'article 18/3, § 2, al. 1er et § 3 ont été supprimées. Il est dès lors nécessaire d'adapter l'article 43/5, § 1er, alinéa 2 en ce sens.

A la demande du Comité R, l'article 43/5, § 3 a été adapté. En effet, ce paragraphe permettait au plaignant d'avoir un accès inconditionnel à de nombreuses informations (cadre juridique, nature de la menace, type de données personnelles collectées). Le projet ajoute une condition à cet accès: qu'il ne soit pas susceptible de porter préjudice aux missions des services de renseignement et de sécurité. Cette adaptation est à lire en parallèle avec l'introduction de la notification d'une méthode, à l'article 2, § 3 LRS.

Art. 75

Het opschrift van het hoofdstuk werd aangepast om beter overeen te stemmen met de inhoud van de artikelen.

Art. 76

1. Het nieuwe artikel 44 is een kopie van § 5 van artikel 259bis van het Strafwetboek. Deze wijziging heeft tot doel om alle prerogatieven van de inlichtingendiensten en hun mogelijkheden om informatie in te winnen, bijeen te brengen in de organieke wet op de inlichtingendiensten. Alle andere afwijkingen van het Strafwetboek ten behoeve van de inlichtingendiensten zijn immers opgenomen in deze organieke wet van 30 november 1998.

Er is dus geen reden waarom één enkele mogelijkheid om informatie in te winnen, namelijk de interceptie van communicaties uitgezonden in het buitenland, in het Strafwetboek staat.

Dit wijzigingsvoorstel brengt trouwens meer samenhang aan in de wet, want zij brengt de toestemming tot interceptie van in het buitenland uitgezonden communicaties, de te volgen modaliteiten en de controle bijeen.

Drie wijzigingen werden aangebracht in vergelijking met de tekst van § 5 van artikel 259bis van het Strafwetboek:

- de toevoeging van de woorden “of ontvangen”;
- een verwijzing naar de opdrachten van de ADIV zoals bepaald in artikel 11, § 1, 1° tot en met 3° en 5°;
- een verduidelijking van de toepassing van de procedure en van de controle zoals bedoeld in de artikelen 44/3 en 44/4.

2. De eerste wijziging die in dit nieuwe artikel 44 (vroeger artikel 259bis, § 5 van het Strafwetboek) wordt aangebracht, heeft tot doel duidelijk te stellen dat de interceptie betrekking heeft op “elke vorm van communicatie uitgezonden **of ontvangen** in het buitenland”. Deze verduidelijking stelt de ADIV in staat om iedere vorm van communicatie in het buitenland te intercepteren, ongeacht wie aan de basis van de oproep ligt en waar degene die aan de basis van de oproep ligt, zich bevindt, voor zover een deel van de communicatie in het buitenland verloopt.

Deze aanpassing vindt plaats als gevolg van de technologische evoluties. Basisbegrippen in klassieke telefonie zijn immers niet meer bruikbaar. Terwijl de initiatiefnemer van een traditionele telefoonverbinding

Art. 75

L'intitulé du chapitre a été adapté pour mieux correspondre au contenu des articles

Art. 76

1. 1. Le nouvel article 44 est une copie du § 5 de l'article 259bis du Code pénal. Cette modification a pour but de rassembler dans la loi organique des services de renseignement toutes leurs prérogatives et possibilités de collecte d'informations. En effet, toutes les autres dérogations au Code pénal en faveur des services de renseignement sont inscrites dans cette loi organique du 30 novembre 1998.

Il n'y a donc pas de raison qu'une seule possibilité de collecte, soit les interceptions des communications émises à l'étranger, se retrouve dans le Code pénal.

Cette proposition de modification apporte d'ailleurs plus de cohérence dans la loi car elle rassemble l'autorisation d'intercepter les communications émises à l'étranger, les modalités à suivre et le contrôle.

Trois modifications ont été apportées par rapport au texte du § 5 de l'article 259bis du Code pénal:

- l'ajout des termes “ou reçues”;
- la référence aux missions du SGRS fixées à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°;
- la précision de l'application de la procédure et du contrôle visés aux articles 44/3 et 44/4.

2. La première modification apportée à ce nouvel article 44 (ancien article 259bis, § 5 du Code pénal) vise à préciser que l'interception porte sur “toute forme de communications émises **ou reçues** à l'étranger”. Cette précision permet au SGRS d'intercepter toute forme de communication à l'étranger, peu importe qui est à l'origine de l'appel et où se trouve celui qui est à l'origine de l'appel, tant qu'une partie de la communication se déroule à l'étranger.

Cette adaptation fait suite aux évolutions technologiques. En effet, des notions de base en téléphonie classique ne sont plus utilisables. Ainsi, alors que l'initiateur d'une communication téléphonique traditionnelle

gemakkelijk geïdentificeerd kon worden als degene die het nummer van zijn gesprekspartner heeft gevormd en zich specifieke middelen tussen hem en de opgebelde persoon heeft laten verschaffen tot op het einde van het gesprek, is dit zodoende niet meer van toepassing bij de communicatie- en gegevensstromen gebaseerd op de nieuwe technologieën (IP: Internet Protocol). Hierbij wordt een communicatie onderverdeeld in een geheel van gegevenspakketten die achtereenvolgens van de ene persoon aan de andere worden gestuurd, maar zonder directe link tussen hen, aan de hand waarvan de initiatiefnemer van de communicatie duidelijk geïdentificeerd zou kunnen worden. Het basiscriterium dat de oorsprong van de communicatie traditioneel uitmaakte, is dus niet meer bruikbaar met de nieuwe technologieën, niet alleen vanwege de aard van de gegevensstromen (chats, forum), maar ook omdat deze informatie zich ook niet in de geïntcepteerde stroom bevindt.

Bijgevolg en om te vermijden dat de ADIV, bij gebrek aan het vermogen om uit te maken wie het initiatief tot de communicatie neemt, in een situatie zou terechtkomen, waarin hij tal van communicaties niet meer zou kunnen afluisteren, wordt verduidelijkt dat het nieuwe artikel 44 de ADIV machtigt tot het intercepteren van iedere communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland, zelfs als de oorsprong ervan zich in België bevindt. Bijgevolg wordt voorgesteld dat de ADIV gemachtigd wordt tot interceptie, wanneer ten minste één van de beide bronnen die betrokken zijn bij de communicatie of de uitwisseling van gegevens gelokaliseerd wordt in het buitenland, welke ook de bron is die aan de basis ligt van de communicatie of de uitwisseling van gegevens.

Om te antwoorden op het punt 34 van het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet gepreciseerd worden dat in toepassing van het huidige artikel 259bis, § 5 van het Strafwetboek, de ADIV al communicatie kan onderscheppen die zich uitsluitend in het buitenland afspeelt. De voorgestelde uitbreiding gaat over de interceptie van communicatie waarvan de protagonist die aan de oorsprong van de communicatie ligt zich in België bevindt en de andere in het buitenland wat op dit moment nog niet is toegestaan.

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt gepreciseerd dat de intercepties bedoeld in artikel 44 gericht zijn op het buitenland. Het is de gesprekspartner in het buitenland die het doelwit is. Zolang de interceptie een link heeft met een organisatie of instelling opgenomen in het luisterplan en één van twee protagonisten bevindt zich in het buitenland dan kan de interceptie worden voortgezet in toepassing van artikel 44.

pouvait être facilement identifié comme étant celui qui a composé le numéro de son interlocuteur et s'est fait octroyer des moyens dédiés entre lui et son correspondant jusqu'à la fin de la conversation, ceci n'est plus du tout d'application dans les flux de communications et de données basés sur les nouvelles technologies (IP: Internet Protocol), où une communication est subdivisée en un ensemble de paquets de données envoyés successivement d'une personne à l'autre mais sans lien direct entre eux qui permettrait d'identifier clairement l'instigateur de la communication. Le critère de base que représentait traditionnellement l'origine de la communication n'est donc plus exploitable avec les nouvelles technologies, non seulement de par la nature du flux de données (chats, forum) mais aussi puisque cette information ne se trouve pas dans le flux intercepté.

Par conséquent et pour ne pas aboutir à une situation où, par défaut de capacité de déterminer qui initie la communication, le SGRS se retrouverait dans une situation où il ne pourrait plus écouter de nombreuses communications, il est précisé que le nouvel article 44 autorise le SGRS à intercepter toute communication émise ou reçue à l'étranger, même si son origine se trouve en Belgique. Par conséquent, il est proposé que le SGRS soit autorisé à intercepter lorsqu'au minimum l'une des deux sources impliquées dans la communication ou l'échange de données est localisée à l'étranger, quelle que soit la source à l'origine de la communication ou de l'échange de données.

Pour répondre au point 34 de l'avis de la Commission de la protection de la vie privée, il convient de préciser qu'en application de l'actuel article 259bis, § 5 du Code pénal, le SGRS peut déjà intercepter des communications se déroulant exclusivement à l'étranger. L'extension proposée porte sur l'interception des communications dont le protagoniste à l'origine de la communication est en Belgique et l'autre à l'étranger, ce qui n'est pas autorisé actuellement.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, les interceptions visées à l'article 44 sont orientées vers l'étranger. C'est l'interlocuteur à l'étranger qui est la cible. Tant que l'interception a un lien avec une organisation ou une institution se trouvant dans le plan d'écoute et qu'un des deux protagonistes se trouve à l'étranger, l'interception pourra se poursuivre en application de l'article 44.

Daarentegen is het duidelijk dat indien het doel is om het geheel van communicatie van een persoon in België te onderscheppen dan wendt de ADIV de uitzonderlijke methode bedoeld in artikel 18/17 aan.

Er moet worden verduidelijkt dat het voor de ADIV technisch mogelijk is om te bepalen of een communicatie zich al dan niet in het buitenland afspeelt. De technische onmogelijkheid slaat enkel op het punt te weten wie de communicatie heeft gestart.

3. De tweede wijziging beoogt de woorden “*zowel om redenen van militaire aard in het kader van de opdrachten gedefinieerd in artikel 11, § 2, 1° en 2° van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst als om redenen van veiligheid en bescherming van onze troepen en van deze van onze geallieerden tijdens opdrachten in het buitenland en van onze onderdanen die in het buitenland gevestigd zijn, zoals gedefinieerd in hetzelfde artikel 11, § 2, 3° en 4°*” te vervangen door de woorden “*binnen het kader van haar opdrachten zoals vermeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°*”.

Deze wijziging verschafft meer duidelijkheid.

Ze laat aan de ADIV toe om deze methode voor informatieverzameling aan te wenden binnen het kader van dezelfde opdrachten als voor de aanwending van de specifieke en uitzonderlijke methoden.

Deze wijziging maakt deel uit van de uitbreiding van de opdrachten van de ADIV (zie verantwoording voor de wijziging van artikel 11). De opdrachten van de ADIV moeten versterkt worden, met name binnen het kader van de strijd tegen het terrorisme (zie aanbevelingen van Comité I) en in het kader van zijn rol als raadgever binnen het buitenlands beleid.

Deze versteviging van de opdrachten van de ADIV vertaalt zich hoofdzakelijk door de wijziging van artikel 11, § 1. Deze paragraaf bepaalt de opdrachten van de ADIV, de tweede paragraaf definieert slechts enkele begrippen. Het is dus logischer dat artikel 44 refereert aan artikel 11, § 1.

Bijgevolg laat dit aan de ADIV toe om communicatie uit het buitenland te interccepteren wanneer dit tot doel heeft:

— de troepen te beschermen, zelfs wanneer deze zich in België bevinden;

— de bevolking te beschermen, zonder dat de interceptie uitdrukkelijk wordt ingezet voor militaire doeleinden;

Par contre, il est clair que si le but est d'intercepter l'ensemble des communications d'une personne située en Belgique, le SGRS mettra en œuvre la méthode exceptionnelle visée à l'article 18/17.

Il y a lieu de préciser que le SGRS est capable techniquement de déterminer si une communication est localisée ou non à l'étranger. L'impossibilité technique porte uniquement sur le point de savoir qui a initié la communication.

3. La deuxième modification vise à remplacer les mots “*tant à des fins militaires dans le cadre des missions explicitées à l'article 11, § 2, 1° et 2° de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité que pour des motifs de sécurité et de protection de nos troupes et de celles de nos alliés lors de missions à l'étranger et de nos ressortissants établis à l'étranger, comme explicité au même article 11, § 2, 3° et 4°*” par les mots “*dans le cadre des missions visées à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°*”.

Cette adaptation apporte beaucoup plus de clarté.

Elle permet au SGRS de mettre en œuvre cette méthode de collecte d'information dans le cadre des mêmes missions que pour la mise en œuvre des méthodes spécifiques et exceptionnelles.

Cette adaptation s'inscrit dans le contexte de l'extension des missions du SGRS (voir justification de la modification de l'article 11). En effet, les missions du SGRS doivent être renforcées, notamment dans le cadre de la lutte contre le terrorisme (voir recommandation du Comité R) et dans son rôle de conseiller de la politique étrangère.

Ce renforcement des missions du SGRS se traduit essentiellement par l'adaptation du § 1er de l'article 11. C'est ce paragraphe qui détermine les missions du SGRS, le paragraphe 2 ne fait que définir certaines notions. Il est donc plus logique que l'article 44 fasse référence à l'article 11, § 1er.

En conséquence, cela permettra au SGRS d'intercepter des communications à l'étranger dans le but de:

— protéger les troupes, même si elles se trouvent en Belgique;

— protéger la population, sans que l'interception soit mise en œuvre à des fins expressément militaires;

— het Belgische wetenschappelijk en economisch potentieel te beschermen;

— ...

4. Ook wordt verduidelijkt dat het nieuwe artikel 44 betrekking heeft op iedere vorm van communicatie en niet alleen op telecommunicatie.

Artikel 3, 10° van de organieke wet definieert wat men onder “communicatie” verstaat en stelt duidelijk dat dit begrip, behalve de telecommunicatie, ook “iedere andere privécommunicatie” behelst.

De ADIV mag dus ook, met behulp van een registratieapparaat, communicaties intercepteren die zonder technisch middel plaatsvinden. Zodoende behelst dit bijvoorbeeld de opname van een gesprek dat tussen twee personen in een restaurant plaatsvindt.

5. Om tegemoet te komen aan de opmerkingen van het Comité I, geformuleerd in zijn advies over dit huidige ontwerp, zijn er enkele verduidelijkingen nodig.

Vooreerst is er reeds in een toezicht voorzien. Dit toezicht wordt uitgevoerd door het Comité I, dat regelmatig komt en tal van toelichtingen over de intercepties van de ADIV ontvangt.

Dit toezicht gaat gepaard met de mogelijkheid voor het Comité I om de lopende intercepties te doen stopzetten wanneer blijkt dat ze de wettelijke voorwaarden en/of het afluisterplan klaarblijkelijk niet respecteren. Tevens wordt verduidelijkt dat het Comité I een afluistering kan doen stopzetten wanneer deze niet kadert binnen de opdrachten van de ADIV. Het Comité I heeft, bij ons weten, nog nooit van deze mogelijkheid gebruik gemaakt (nazicht verricht op de laatste 7 jaar), wat doet vermoeden dat er zich bij intercepties geen fundamentele problemen stellen.

Als antwoord op de vraag van het Comité I (zie wijziging van artikelen 44/3 en 44/4) is het toezicht versterkt, met name door een meer ontwikkelde motivering van de jaarlijkse lijst maar eveneens door de maandelijkse overzending aan het Comité I van een gemotiveerde lijst met landen of organisaties en instellingen die het voorwerp zijn geweest van een afluistering. Zo wordt het Comité I op regelmatige wijze op de hoogte gehouden van de uitgevoerde afluisteringen.

Er wordt daarnaast aan herinnerd dat de intercepties in functie van het afluisterplan en de opdrachten van de ADIV gericht zijn. Het spreekt vanzelf dat gezien de aard van de opdrachten van de ADIV in het buitenland dat de intercepties gebeuren met als objectief om de

— protéger le potentiel économique et scientifique belge;

— ...

4. Il est également précisé que le nouvel article 44 porte sur toute forme de communication et non uniquement de télécommunication.

L'article 3, 10° de la loi organique définit ce qu'on entend par "communication" et précise que cette notion couvre, outre les télécommunications, "toute autre communication privée".

Dès lors, le SGRS est également autorisé à intercepter, à l'aide d'un appareil enregistreur, des communications qui ont lieu sans moyen technique. Ainsi, cela couvre par exemple l'enregistrement d'une conversation qui se déroule entre deux personnes dans un restaurant.

5. Pour répondre aux remarques du Comité R formulées dans son avis sur le présent projet, certaines précisions sont nécessaires.

Tout d'abord, il est déjà prévu un contrôle. Ce contrôle est exercé par le Comité R, qui vient régulièrement et reçoit de nombreuses explications portant sur les interceptions du SGRS.

Ce contrôle s'accompagne d'une possibilité, pour le Comité R, de faire cesser des interceptions en cours lorsqu'il apparaît que les conditions de celles-ci ne respectent manifestement pas les dispositions légales et/ou le plan d'écoutes. Il est d'ailleurs précisé que le Comité R peut faire cesser une écoute si elle ne cadre pas avec les missions du SGRS. Le Comité R n'a, à notre connaissance, jamais utilisé cette possibilité (vérification effectuée sur ces 7 dernières années), ce qui laisse penser que les interceptions ne posent pas de problèmes fondamentaux.

Ensuite, le contrôle est renforcé, pour répondre à la demande du Comité R (voir adaptation des articles 44/3 et 44/4), notamment par une motivation plus développée de la liste annuelle mais également par l'envoi mensuel au Comité R, d'une liste motivée contenant les pays ou organisations et institutions ayant fait l'objet d'une écoute. Ainsi, le Comité R est tenu de manière régulière au courant des écoutes effectuées.

Par ailleurs, il est rappelé que les interceptions sont ciblées en fonction du plan d'écoute et des missions du SGRS. Il est évident qu'au vu de la nature des missions du SGRS à l'étranger, les interceptions se font avec l'objectif d'identifier les menaces contre les

dreigingen tegen de troepen, de Belgische onderdanen, ... te identificeren. Het gaat dus eerst om een beperkt aantal organisaties waarvan het afluisteren relevant is in verhouding tot onderzochte doel die het voorwerp van de afluistering uitmaken en niet om voorafgaandelijk geïdentificeerde individuen. Gezien de gegevens gefilterd moeten worden, is het duidelijk dat de ADIV op geen enkel moment wettelijk kan overgaan tot een massale opname en vervolgens een massale exploitatie. De procedure van opname en exploitatie kan gemakkelijk worden gecontroleerd door het Comité I.

Als gevolg van eerdere aanbevelingen van het Comité I heeft de ADIV, voor het jaar 2016, gewerkt aan een preciezer, gerichter en meer gemotiveerd afluisterplan en is van plan om deze weg te blijven volgen. Er dient aan te worden herinnerd dat dit plan door de minister moet worden goedgekeurd. Deze heeft dus de mogelijkheid om een plan te weigeren indien hij dit te vaag of niet gerechtvaardigd gezien de potentiële dreigingen en de opdrachten van de ADIV acht. Bovendien wordt het afluisterplan overgemaakt aan het Comité I dat op elk moment de mogelijkheid heeft om tot een toezicht over te gaan en een onderzoeksrapport met de onduidelijkheden van het plan aan de minister te zenden.

De datamining gebeurt enkel op grond van wettelijk geïnterceerde gegevens. Dit laat een gerichte exploitatie toe en zo vermijdt de ADIV om al de geïnterceerde gegevens te moeten raadplegen. Deze beperkt zich tot de verwerking van relevante gegevens. De niet relevante gegevens worden vernietigd.

Op vraag van het Comité I dient er te worden verduidelijkt dat de ADIV kan overgaan tot intercepties buiten een gewapend conflict of een internationaal mandaat en dit om een nationaal belang te verdedigen, bijvoorbeeld om de Belgische onderdanen of troepen in het buitenland te beschermen.

Art. 77

De thans vastgelegde procedures voor de toepassing van een uitzonderlijke methode bij operaties in het buitenland zijn niet altijd toepasbaar, aangezien de inlichtingenbehoefte (art. 11, § 1, 1^e) en de behoefte aan veiligheid (art. 11, § 1, 2^e), nog meer in het buitenland, onmiddellijk zijn en niet altijd, zelfs enkele uren, de tijd die nodig is voor het volgen van de hoogdringendheidsprocedure, kunnen wachten, aangezien de dreiging niet potentieel, maar concreet en imminent is. De tijdsverschillen vergemakkelijken de zaken niet en, bovenal, zijn de communicaties naar België niet altijd mogelijk en zelfs niet altijd beveiligd. Bovendien is het soms zeer moeilijk om een nauwkeurig doel te identificeren.

troupes, contre les ressortissants belges, ... Ce sont donc d'abord des organisations en nombre limité dont l'écoute est pertinente par rapport au but recherché qui font l'objet d'interceptions, et non des individus préalablement identifiés. Vu que les données doivent être filtrées, il est clair qu'à aucun moment, le SGRS ne pourrait légalement procéder à un enregistrement et ensuite une exploitation en masse. Les processus d'enregistrement et d'exploitation peuvent aisément être contrôlés par le Comité R.

Suite aux précédentes recommandations du Comité R, le SGRS a travaillé, pour l'année 2016, sur un plan d'écoutes plus précis, plus ciblé et plus motivé et compte continuer dans cette voie. Il convient de rappeler que ce plan doit être approuvé par le ministre. Celui-ci a donc la possibilité de refuser un plan qu'il estimerait imprécis ou non justifié eu égard aux menaces potentielles et aux missions du SGRS. En outre, le plan d'écoutes est transmis au Comité R qui a la possibilité, à tout moment, de procéder à un contrôle et d'envoyer au ministre un rapport d'enquête constatant l'imprécision d'un plan.

Enfin, le data-mining ne se fait que sur base de données interceptées légalement. Cela permet une exploitation ciblée et donc évite au SGRS de devoir consulter l'ensemble des données interceptées. Ce dernier se limite ainsi au traitement des données pertinentes. Les données non pertinentes sont détruites.

Il convient de préciser, à la demande du Comité R, que le SGRS peut procéder à des interceptions en dehors d'un conflit armé ou d'un mandat international, et ce pour protéger un intérêt national, par exemple pour protéger les ressortissants belges ou les troupes à l'étranger.

Art. 77

Les procédures actuellement fixées pour mettre en œuvre une méthode exceptionnelle lors d'opérations à l'étranger ne sont pas toujours praticables puisque, encore plus à l'étranger, le besoin en renseignement (art. 11, § 1e, 1e) et en sécurité (art. 11, § 1e, 2e) est immédiat et ne peut pas toujours attendre, même quelques heures, que la procédure d'extrême urgence soit suivie, la menace n'étant pas potentielle mais concrète et imminente. Les décalages horaires ne facilitent pas les choses. Et surtout, les communications vers la Belgique ne sont pas toujours possibles, ni même sécurisées. En outre, il est parfois très difficile d'identifier une cible précise.

Het doel van dit nieuwe artikel 44/1 is dan ook om de mogelijkheid van een beroep op de intrusie in een informaticasysteem in het buitenland in overeenstemming te brengen met de machtingings- en controleprincipes van de interceptie van de communicaties uitgezonden of ontvangen in het buitenland, welke meer aangepast zijn aan de steun op het vlak van inlichtingen, die onontbeerlijk is voor de operaties die in het buitenland worden uitgevoerd. Zodoende zal het mogelijk zijn om binnen te dringen in informaticasystemen in het buitenland, welke gelinkt zijn aan een organisatie of instelling die op een jaarlijkse intrusielijst staat.

In een context waar de virtuele wereld een dimensie van de eerste orde is geworden en waarin de meeste gegevens worden opgeslagen, moet het beroep op de intrusie in een informaticasysteem in het buitenland, ten dienste van de opdrachten van de ADIV, mogelijk worden gemaakt.

Het feit te kunnen binnendringen in de gsm van een kamikaze om het bestaan van een eventuele bijkomende dreiging te analyseren, of te kunnen binnendringen in de gsm van een mensenhandelaar voor het identificeren van zijn netwerk of te kunnen binnendringen in een informaticasysteem, teneinde onmiddellijk de oorsprong te identificeren van een aanval op de informaticanetworken van Defensie of op een wapensysteem (bijvoorbeeld een cyberaanval op een F16) of iedere informatie te kunnen inwinnen in het kader van de opdrachten van de ADIV, zijn onmisbare operationele behoeften, en dit onverwijd, in het kader van de operaties in het buitenland waar personeelsleden van Defensie of Belgische onderdanen in gevaar kunnen verkeren of wanneer een informaticasysteem in het buitenland een gevaar vormt voor de Belgische belangen.

Er dient te worden opgemerkt dat buiten een noodstukituatie waar artikel 44bis, 1°, vierde lid (nieuw artikel 44/3) van toepassing is, de ADIV de procedure zal moeten volgen welke bepaald is voor de uitzonderlijke methode bedoeld in artikel 18/16 om de intrusie uit te voeren, als een informaticasysteem aan geen enkele organisatie of instelling van het jaarlijkse intrusieplan is gelinkt.

Deze behoeft om te kunnen binnendringen in een informaticasysteem in het buitenland vindt haar rechtvaardiging ook in het verzekeren van de militaire veiligheid van het personeel in operatie (art. 11, § 1, 2°). Aldus moet een wapensysteem dat onze troepen bedreigt, onmiddellijk kunnen worden uitgeschakeld. De tegenstander moet "gedesinformeerd" kunnen worden, zodat hij onze eventuele zwakten niet kan ontdekken: bijvoorbeeld een radar verstoren, zodat hij meer vliegtuigen detecteert dan er in werkelijkheid zijn, ...

L'objectif de ce nouvel article 44/1 est dès lors d'aligner la possibilité de recourir à l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger sur les principes d'autorisation et de contrôle de l'interception des communications émises ou reçues à l'étranger, qui sont plus adaptés à l'appui en renseignement indispensable aux opérations menées à l'étranger. Ainsi, il sera possible de procéder à l'intrusion dans des systèmes informatiques situés à l'étranger qui sont liés à une organisation ou une institution se trouvant sur une liste d'intrusion annuelle.

Dans un contexte où le monde virtuel est devenu une dimension primordiale et où la majorité des données y sont stockées, le recours à l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger, au service des missions du SGRS, doit être rendu possible.

Pouvoir entrer dans le GSM d'un kamikaze pour analyser l'existence d'une éventuelle menace supplémentaire ou dans le GSM d'un trafiquant de migrants pour identifier sa filière, ou s'introduire dans un système informatique afin d'identifier immédiatement l'origine d'une attaque sur les réseaux informatiques de la Défense ou sur un système d'armes (par exemple une attaque informatique sur un F16) ou pouvoir collecter toute information dans le cadre des missions du SGRS sont des besoins opérationnels indispensables, et ce sans délai, dans le cadre des opérations à l'étranger où des membres du personnel de la Défense ou des ressortissants belges peuvent être en danger ou lorsqu'un système informatique situé à l'étranger représente un danger pour les intérêts belges.

Il convient de préciser qu'en dehors d'une situation d'urgence où l'article 44bis, 1°, alinéa 4 (nouvel article 44/3) s'applique, si un système informatique n'est lié à aucune organisation ou institution du plan d'intrusion annuel, le SGRS devra suivre la procédure prévue pour la méthode exceptionnelle visée à l'article 18/16 pour procéder à l'intrusion.

Ce besoin de pouvoir procéder à une intrusion dans un système informatique situé à l'étranger se justifie également pour assurer la sécurité militaire du personnel en opération (art. 11, § 1er, 2°). Ainsi, il faut pouvoir neutraliser immédiatement un système d'arme qui menace nos troupes. Il faut pouvoir "désinformer" l'adversaire pour qu'il ne puisse pas détecter nos éventuelles faiblesses: par exemple perturber un radar pour qu'il détecte plus d'avions qu'il n'y en a réellement, ...

Zoals de intercepties van de communicaties uitgezonden of ontvangen in het buitenland onontbeerlijk zijn voor de bescherming van de Belgische troepen en onderdanen, zijn de intrusies in informaticasystemen dat bovendien ook.

In antwoord op het advies van de Raad van State wordt er verduidelijkt dat in bepaalde gevallen om een intrusie uit te voeren zelf vanuit België in een informaticasysteem (bijvoorbeeld het ontstekingsmechanisme van een explosief) die een onmiddellijke dreiging vertoont voor onze troepen in het buitenland, de opgelegde procedure niet kan worden gevolgd om een uitzonderlijke methode aan te wenden want het zal onmogelijk zijn om in spoed het doelwit precies te identificeren.

Om te antwoorden op de punten 30 en 31 van het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet gepreciseerd worden dat indien een intrusie in een informaticasysteem niet noodzakelijk zal gericht zijn tegen een duidelijk geïdentificeerde persoon, het niettemin zal gericht zijn tegen een organisatie of instelling opgenomen in de jaarlijkse intrusielijst. Deze lijst dient gemotiveerd te zijn. De ADIV moet de reden uitleggen waarom de organisatie of instelling het voorwerp zal uitmaken van een intrusie in het informaticasysteem in verband met zijn opdrachten. Het gaat dus niet om het even welke groep maar om een organisatie die een gevaar vormt voor de belangen die ADIV verdedigt.

Wanneer het om een intrusie in een informaticanetwerk gaat, is het extreem moeilijk om zich te richten op een duidelijk bepaalde persoon. De ADIV kan, bijvoorbeeld, weten dat een netwerk wordt beheerd door een rebellengroep, zonder evenwel de naam van de beheerder te kennen. Een individualisatie zal vaak onmogelijk zijn.

Hoewel het waar is dat de collecte betrekking heeft op onder andere persoonsgegevens, wat overigens het geval is voor alle collectemiddelen, wordt dit toegestaan door artikel 13 van de organieke wet.

Het is net de bescherming van de persoonlijke levenssfeer die de te volgen procedure, de te geven motivering en de versterkte controle door het Comité I (in toepassing van de artikelen 44/3 en 44/4) rechtvaardigt.

Art. 78

Het nieuwe artikel 44/2 heeft hetzelfde doel als het nieuwe artikel 44/1. Het stelt voor om de mogelijkheid voor het maken van een beeldopname in het buitenland in overeenstemming te brengen met de machtingen- en

En outre, au même titre que les interceptions de communication émises ou reçues à l'étranger sont indispensables pour protéger les troupes et les ressortissants belges, les intrusions informatiques le sont également.

Pour répondre à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que dans certains cas, pour effectuer une intrusion même depuis la Belgique dans un système informatique (système déclencheur d'un engin explosif par exemple) présentant une menace immédiate pour nos troupes à l'étranger, la procédure imposée pour recourir à une méthode exceptionnelle ne pourra pas être suivie car il sera impossible en urgence d'identifier précisément la cible.

Pour répondre aux points 30 et 31 de l'avis de la Commission de la protection de la vie privée, il convient de préciser que, si l'intrusion dans un système informatique ne sera pas nécessairement ciblée sur une personne bien identifiée, elle sera néanmoins ciblée sur une organisation ou une institution reprise dans la liste annuelle d'intrusion. Cette liste doit être motivée. Le SGRS doit expliquer la raison pour laquelle une organisation ou une institution fera l'objet d'une intrusion informatique en lien avec ses missions. Il ne s'agira donc pas de n'importe quel groupe mais d'une organisation présentant un danger pour les intérêts à protéger par le SGRS.

Quand il s'agit d'intrusion dans un réseau informatique, il est extrêmement difficile de cibler une personne bien déterminée. Le SGRS peut par exemple savoir que le réseau est administré par un mouvement rebelle, sans pour autant connaître le nom de l'administrateur. Une individualisation sera souvent impossible.

S'il est vrai que la collecte portera notamment sur des données à caractère personnel, ce qui est d'ailleurs le cas pour tous les moyens de collecte, cela est autorisé par l'article 13 de la loi organique.

C'est justement la protection de la vie privée qui justifie les procédures à suivre, les motivations à donner et le contrôle renforcé du Comité R (application des articles 44/3 et 44/4).

Art. 78

Le nouvel article 44/2 a le même objectif que le nouvel article 44/1. Il propose d'aligner la possibilité de recourir à la prise de vidéo à l'étranger sur les principes d'autorisation et de contrôle de l'interception des

controleprincipes van de interceptie van de communicaties uitgezonden of ontvangen in het buitenland, welke meer aangepast zijn aan de operaties die in het buitenland worden uitgevoerd.

Het gebruik van camera's is onontbeerlijk voor de bescherming van de troepen in het buitenland, maar ook voor het inwinnen van inlichtingen. Deze beeldopname kan plaatsvinden door het manuele gebruik van camera's, door de installatie van vaste camera's, door de opname van beelden vanuit vliegtuigen, door drones, ...

Zoals het afluisteren van de communicaties uitgezonden of ontvangen in het buitenland onontbeerlijk is voor de bescherming van onze troepen en onze onderdanen, zijn de beeldopnames dat ook.

Om te antwoorden op de punten 30 en 31 van het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet gepreciseerd worden dat indien het nemen van beelden niet noodzakelijk zal gericht zijn op een duidelijk geïdentificeerde persoon, het niettemin zal gericht zijn op een organisatie of instelling opgenomen in de jaarlijkse opnamelijst. Deze lijst dient gemotiveerd te zijn. De ADIV moet de reden uitleggen waarom de organisatie of instelling het voorwerp zal uitmaken van een opname van beelden in verband met zijn opdrachten. Het gaat dus niet om het even welke groep maar om een organisatie die een gevaar vormt voor de belangen die ADIV verdedigt.

Wanneer het, bijvoorbeeld, om het filmen van vijandelijke troepenbewegingen door middel van een drone gaat, is het extreem moeilijk om zich op een duidelijk bepaalde persoon te richten. De identificatie van de leden van de organisatie zal vaak onmogelijk zijn.

Hoewel het waar is dat de collecte betrekking heeft op onder andere persoonsgegevens, wat overigens het geval is voor alle collectemiddelen, wordt dit toegestaan door artikel 13 van de organieke wet.

Het is net de bescherming van de persoonlijke levenssfeer die de te volgen procedure, de te geven motivering en de versterkte controle door het Comité I (in toepassing van de artikelen 44/3 en 44/4) rechtvaardigt.

Art. 79

Artikel 44bis, hernoemd tot artikel 44/3, wordt toepasselijk gemaakt op de intrusies in informatiesystemen in het buitenland en op de opnames van vaste en bewegende beelden in het buitenland.

communications émises ou reçues à l'étranger, qui sont plus adaptés aux opérations menées à l'étranger.

L'utilisation de caméras est indispensable pour la protection des troupes à l'étranger mais également pour la collecte de renseignements. Cette prise de vue peut être faite par l'utilisation manuelle de caméras, par l'installation de caméras fixes, par l'enregistrement d'images prises d'avions, par des drones, ...

Au même titre que les écoutes émises ou reçues à l'étranger sont indispensables pour protéger nos troupes et nos ressortissants, les prises de vues le sont également.

Pour répondre aux points 30 et 31 de l'avis de la Commission de la protection de la vie privée, il convient de préciser que, si la prise d'images ne sera pas nécessairement ciblée sur une personne bien identifiée, elle sera néanmoins ciblée sur une organisation ou une institution reprise dans la liste annuelle de prise d'images. Cette liste doit être motivée. Le SGRS doit expliquer la raison pour laquelle une organisation ou une institution fera l'objet d'une prise d'images en lien avec ses missions. Il ne s'agira donc pas de n'importe quel groupe mais d'une organisation présentant un danger pour les intérêts à protéger par le SGRS.

Quand il s'agit, par exemple, de filmer des mouvements de troupes ennemis grâce à un drone, il est extrêmement difficile de cibler une personne bien déterminée. L'identification des membres de l'organisation sera souvent impossible.

S'il est vrai que la collecte portera notamment sur des données à caractère personnel, ce qui est d'ailleurs le cas pour tous les moyens de collecte, cela est autorisé par l'article 13 de la loi organique.

C'est justement la protection de la vie privée qui justifie les procédures à suivre, les motivations à donner et le contrôle renforcé du Comité R (application des articles 44/3 et 44/4).

Art. 79

L'article 44bis, renuméroté article 44/3, est rendu applicable aux intrusions dans des systèmes informatiques situés à l'étranger et aux prises d'images fixes et animées à l'étranger.

Om te kunnen overgaan tot intercepties, intrusies en opnames van beelden, legt de ADIV elk jaar drie lijsten, respectievelijk voor intercepties, intrusies en opnames van beelden, aan de minister voor. Een gemeenschappelijke lijst is uiteraard mogelijk, indien de instellingen en organisaties die het voorwerp van het verzamelen vormen, dezelfde zijn.

Om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van het Comité I is het artikel licht gewijzigd om de nadruk te leggen op de noodzaak om de reden waarom elke organisatie, elke instelling het voorwerp zou moeten uitmaken van een interceptie, intrusie of opname van beelden te verantwoorden. Deze verantwoording moet uiteraard in verband staan met de opdrachten van de ADIV bedoeld in het artikel 11 van de organieke wet.

Er wordt eveneens verduidelijkt dat het Comité I een toezicht in real time kan uitvoeren.

Er wordt bovendien voorgesteld om de controle a posteriori door het Comité I te versterken. Zo zullen de lijsten van afluisteringen, intrusies en opnames van beelden elke maand aan het Comité meegedeeld worden. Deze lijsten zullen gemotiveerd zijn en een uitleg over de reden van de afluistering, de intrusie of de opname van beelden in verband met de opdrachten van de ADIV bevatten.

Dit zal het Comité I toelaten om op permanente wijze geïnformeerd te zijn over de toepassing van de artikelen 44 tot 44/2.

Art. 80

Artikel 44ter, hernoemd tot artikel 44/4, wordt toepasselijk gemaakt op de intrusies in informaticasystemen in het buitenland en op de opnames van vaste en bewegende beelden in het buitenland.

Om tegemoet te komen aan een vraag van het Comité I wordt er duidelijker gepreciseerd dat het een interceptie, intrusie of opname van beelden kan doen stopzetten wanneer het een onwettigheid vaststelt. Het Comité I kan, bijvoorbeeld, een interceptie doen stopzetten indien het vaststelt dat deze niet kadert binnen de opdrachten van de ADIV bedoeld in artikel 11 van de organieke wet.

Art. 81

Het doel van dit nieuwe artikel 44/5 is de interceptiemogelijkheden, door de ADIV, van de communicaties uitgezonden of ontvangen in het buitenland te vereenvoudigen.

Ainsi, pour pouvoir procéder à des interceptions, des intrusions et des prises d'images, le SGRS soumettra chaque année au ministre trois listes respectivement pour les interceptions, les intrusions et les prises d'images. Bien entendu, une liste commune est possible si les institutions et organisations objets de la collecte sont les mêmes.

Pour répondre aux inquiétudes du Comité R, l'article est légèrement modifié pour insister sur la nécessité de justifier la raison pour laquelle chaque organisation, chaque institution devrait faire l'objet d'une interception, d'une intrusion ou d'une prise d'image. Cette justification doit bien entendu établir le lien avec les missions du SGRS visées à l'article 11 de la loi organique.

Il est également précisé que le Comité R peut exercer un contrôle en temps réel.

En outre, il est proposé un renforcement du contrôle a posteriori du Comité R. Ainsi, des listes des écoutes, des intrusions et des prises d'images effectuées seront notifiées chaque mois au Comité. Ces listes seront motivées, elles comprendront une explication de la raison de l'écoute, de l'intrusion ou de la prise d'image en lien avec les missions du SGRS.

Cela permettra au Comité R d'être informé de manière continue de l'application des articles 44 à 44/2.

Art. 80

L'article 44ter, renommé article 44/4, est rendu applicable aux intrusions dans des systèmes informatiques situés à l'étranger et aux prises d'images fixes et animées à l'étranger.

Pour répondre à une demande du Comité R, il est plus clairement précisé qu'il peut faire cesser une interception, une intrusion ou une prise de vue s'il constate une illégalité. Par exemple, le Comité R pourra faire cesser une interception s'il constate qu'elle ne cadre pas avec les missions du SGRS visées à l'article 11 de la loi organique.

Art. 81

Le but de ce nouvel article 44/5 est de faciliter les possibilités d'interception, par le SGRS, des communications émises ou reçues à l'étranger.

Het nieuwe artikel 44 (vroeger artikel 259bis, § 5 van het Strafwetboek) machtigt de ADIV ertoe om elke vorm van communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland op te sporen, te onderscheppen, af te luisteren en kennis ervan te nemen alsook op te nemen volgens een afluisterplan waarvan de machtigings- en controlemodaliteiten zijn vastgelegd in de artikelen 44bis en volgende van de wet van 30 november 1998 (hernummerd tot artikelen 44/3 en 44/4).

Dit artikel 44 (vroeger 259bis) begrenst de technische middelen niet waarop de ADIV een beroep mag doen om dergelijke intercepties uit te voeren. Dit artikel biedt dus het voordeel dat het de ADIV in de gelegenheid stelt niet beperkt te zijn tot het afluisteren van telefonie, maar zich aan te passen aan de nieuwe communicatietechnologieën die wereldwijd steeds veelvuldiger worden gebruikt (cf. het ITU-rapport – Internationale Telecommunicatie-Unie – 2014, dat gewag maakt van 3 miljard individuen die het internet gebruiken), ook door de terroristen, rebellen en andere aanverwante organisaties.

Gezien het feit dat steeds meer communicaties via kabels verlopen, met inbegrip van glasvezels, kan de ADIV niet anders dan nieuwe interceptiemethoden te ontwikkelen die hetgeen doorgaans “cable taping” wordt genoemd, mogelijk maken. De ADIV kan zich immers niet veroorloven de talloze communicaties die op de kabels circuleren niet te kunnen intercepteren en, bij diezelfde gelegenheid, uitwisselingen tussen terroristische cellen of tussen rebellenfacties te missen.

De doelmatigste en snelste manier om aan *cable taping* te doen, bestaat erin een beroep te doen op de medewerking van de netwerkoperatoren en verstrekkers van telecommunicatiediensten. De medewerking van bepaalde actoren die actief zijn in België, welke transmissiediensten via kabel naar en van het buitenland aanbieden, zou het immers eenvoudiger maken om communicatie- en gegevensstromen uitgezonden in het buitenland te intercepteren. Deze stromen zullen door de ADIV gefilterd worden op basis van het afluisterplan, teneinde daaruit enkel de in het buitenland uitgezonden communicaties en gegevens te halen, welke door dit plan en in verband met de opdrachten van de ADIV zijn toegestaan.

Het gaat dus altijd over gerichte intercepties. Geen enkele massacaptatie is wettelijk toegestaan.

Terwijl de medewerking van de operatoren voorzien is voor de toepassing van de specifieke en uitzonderlijke methoden, is zij nog niet voorzien voor de interceptie van communicaties uitgezonden in het buitenland.

Le nouvel article 44 (ancien article 259bis, § 5 du Code pénal) autorise le SGRS à rechercher, capter, écouter, prendre connaissance ou enregistrer toute forme de communications émises ou reçues à l'étranger selon un plan d'écoute dont les modalités d'autorisation et de contrôle sont fixées dans les articles 44bis et suivants de la loi du 30 novembre 1998 (renumérotés articles 44/3 et 44/4).

Cet article 44 (ancien 259bis) ne délimite pas les moyens techniques auxquels le SGRS peut recourir pour procéder à de telles interceptions. Cet article a donc l'avantage de permettre au SGRS de ne pas rester cantonné aux écoutes en phonie mais de s'adapter aux nouvelles technologies de communication de plus en plus utilisées dans le monde (cf. le rapport UIT – Union Internationale des Télécommunications – 2014, qui fait état de 3 milliards d'individus utilisant l'internet), y compris par les terroristes, rebelles et autres organisations apparentées.

Eu égard au fait que de plus en plus de communications transitent via câbles, y compris les fibres optiques, le SGRS se doit de développer de nouveaux procédés d'interception permettant ce qu'on appelle communément le “cable taping”. En effet, le SGRS ne peut pas se permettre de ne pas pouvoir intercepter les nombreuses communications circulant sur les câbles et rater, par la même occasion, des échanges entre cellules terroristes ou entre factions rebelles.

La manière la plus efficiente et la plus rapide de faire du *cable taping* est de solliciter la collaboration des opérateurs de réseau et des fournisseurs de services de télécommunications. La collaboration de certains opérateurs actifs en Belgique, qui offrent des services de transmission par câble vers et de l'étranger, permettrait en effet plus facilement d'intercepter des flux de communications et de données émises à l'étranger. Ces flux seront filtrés par le SGRS sur la base du plan d'écoute afin de n'extraire que les communications et données émises à l'étranger et autorisées par ce plan et en lien avec les missions du SGRS.

Il s'agira donc toujours bien d'interceptions ciblées. Aucune captation de masse n'est légalement autorisée.

Alors que la collaboration des opérateurs est prévue pour la mise en œuvre des méthodes spécifiques et exceptionnelles, celle-ci n'est pas encore prévue pour l'interception des communications émises à l'étranger.

De invoeging van dit nieuwe artikel 44/5 heeft tot doel te voorzien in deze medewerking, teneinde de operatoren te dekken door hun een wettelijke machtiging te verstrekken om samen te werken met de ADIV. Deze invoeging heeft ook tot doel hen te dwingen tot samenwerking op straffe van een geldboete.

De medewerking heeft onder andere tot doel de ADIV in staat te stellen om zijn uitrusting in de vestiging van de operator te installeren en de interceptie mogelijk te maken, onder meer via terbeschikkingstelling van bandbreedtes en routering van stromen, maar heeft ook tot doel de ADIV bij te staan bij de ontcijfering van de communicaties.

Voor de definitie van een verstrekker van een elektronische communicatiedienst wordt verwezen naar het nieuwe punt 11/1 van artikel 3 van de organieke wet. Om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van het Comité I wordt er verduidelijkt dat de wet enkel van toepassing is op operatoren en verstrekkers die een communicatiedienst aanbieden op het Belgische grondgebied. De ADIV heeft geen enkele wettelijke bevoegdheid om de medewerking van een Iraanse operator, die geen diensten aanbiedt in België, te vorderen.

Aangezien het soort samenwerking specifiek is en niet is vastgelegd in het koninklijk besluit van 9 januari 2003 houdende modaliteiten voor de wettelijke medewerkingsplicht bij gerechtelijke vorderingen met betrekking tot elektronische communicatie waarnaar verwezen wordt in het koninklijk besluit van 12 oktober 2010 houdende de nadere regels voor de wettelijke medewerkingsplicht bij vorderingen door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten met betrekking tot elektronische communicatie, wordt de vergoeding vastgesteld naargelang van de werkelijke kosten.

Daarenboven wordt er voorzien dat de Koning de nadere regels voor deze medewerking bepaalt.

Om te antwoorden op de punten 36 en 37 van het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zal de medewerking van operatoren, voorzien in artikel 44/5, toelaten om het gebruik van cable taping te vereenvoudigen maar deze manier van interceptoren is reeds juridisch toegestaan sinds 2003 in toepassing van het huidige artikel 259bis, § 5 Strafwetboek. Het huidige voorstel van wet creëert dus geen nieuwe mogelijkheid tot interceptoren, enkel het uitvoeren ervan wordt vereenvoudigd.

L'insertion de ce nouvel article 44/5 vise à prévoir cette collaboration afin de couvrir les opérateurs en leur donnant une autorisation légale de coopérer avec le SGRS. Elle vise également à les contraindre à coopérer sous peine d'amende.

La collaboration vise notamment à permettre au SGRS d'installer ses équipements au sein de l'établissement de l'opérateur et de rendre l'interception possible, notamment via mise à disposition de bandes passantes et routage de flux mais vise également à assister le SGRS dans le décryptage des communications.

Pour la définition de fournisseur d'un service de communications, il est renvoyé au nouveau point 11/1 de l'article 3 de la loi organique. Dès lors, pour répondre à une inquiétude du Comité R, il est précisé que la loi ne s'applique qu'aux opérateurs et fournisseurs qui offrent un service de communication sur le territoire belge. Le SGRS n'a aucun pouvoir légal de requérir la collaboration d'un opérateur iranien qui n'offre pas de service en Belgique.

Le type de collaboration étant spécifique et non prévu dans l'arrêté royal du 9 janvier 2003 déterminant les modalités de l'obligation de collaboration légale en cas de demandes judiciaires concernant les communications électroniques auquel renvoie l'arrêté royal du 12 octobre 2010 déterminant les modalités de l'obligation de collaboration légale en cas de demandes concernant les communications électroniques par les services de renseignement et de sécurité, la rétribution est fixée en fonction des coûts réels.

En outre, il est prévu que le Roi fixe les modalités de cette collaboration.

Pour répondre aux points 36 et 37 de l'avis de la Commission de la protection de la vie privée, la collaboration des opérateurs prévue à l'article 44/5 permettra de faciliter le recours au cable taping mais ce moyen d'interception est déjà autorisé légalement depuis 2003 en application de l'actuel article 259bis, § 5 du Code pénal. Le présent projet de loi ne crée donc pas une nouvelle possibilité d'interception, seule sa mise en œuvre s'en trouve facilitée.

Tevens wordt een nadrukkelijke verwijzing naar het artikel 44 (voormalig artikel 259bis van het Strafwetboek) toegevoegd in het artikel 44/5 om duidelijk aan te geven dat de ingevoerde medewerking enkel voorzien is in het kader van de interceptie van communicatie die sinds 2003 bestaat.

Bovendien moet de interceptie gericht zijn op instellingen en organisaties die zich in het luisterplan bevinden en dit in toepassing van het huidige artikel 44bis. Opnieuw, de regels tot intercepteren, filteren en het bepalen van doelwitten zijn al dertien jaar vastgelegd (door de wet van 3 april 2003). Het huidige voorstel vernieuwt niet. Er is vandaag evenmin sprake van massacaptatie als in 2003. Het feit dat interceptie doelgericht moet zijn en dus dat de stromen gefiltreerd moeten zijn, is in strijd met het principe van massacaptatie, in de zin dat het niet gaat over het opname van massale gegevens van het geheel van burgers, zonder enig discriminatie of gerechtvaardigd onderscheid. De captatie is gericht op organisaties of instellingen die een bedreiging vormen tegen de belangen die de ADIV dient te beschermen. De keuze van de doelwitten is gerechtvaardigd en gemotiveerd in een luisterplan dat wordt goedgekeurd door de minister van Landsverdediging en wordt doorgezonden aan het Comité I.

Art. 82

Een nieuw hoofdstuk met wijzigings- en slotbepalingen wordt toegevoegd om de wet beter te structureren.

Art. 83

Artikel 259bis, § 5, van het Strafwetboek wordt geschrapt

De bepaling wordt opgenomen in het nieuwe artikel 44 van de organieke wet (zie de verantwoording van artikel 76 van het voorontwerp van wet).

De minister van Justitie,

Koen GEENS

De minister van Defensie,

Steven VANDEPUT

Il est d'ailleurs ajouté une référence expresse à l'article 44 (ancien article 259bis du Code pénal) dans l'article 44/5 pour indiquer clairement que la collaboration introduite n'est prévue que dans le cadre de l'interception de communication existante depuis 2003.

En outre, l'interception doit être ciblée sur des institutions et organisations se trouvant dans le plan d'écoute, et ce en application de l'actuel article 44bis. A nouveau, les règles d'interception, de filtres et de cibles ont été fixées il y a treize ans (par la loi du 3 avril 2003). Le présent projet n'innove pas. Il n'est pas plus question de captation de masse aujourd'hui qu'en 2003. Le fait que l'interception doive être ciblée et donc que les flux doivent être filtrés s'oppose au principe de captation de masse, en ce sens qu'il ne s'agit pas de l'enregistrement d'une masse de données d'un ensemble de citoyens, sans aucune distinction ni discrimination justifiée. La captation est dirigée vers des organisations ou des institutions présentant une menace contre les intérêts à protéger par le SGRS. Le choix des cibles est justifié et motivé dans le plan d'écoute approuvé par le ministre de la Défense et transmis au Comité R.

Art. 82

Un nouveau chapitre est ajouté comprenant les dispositions modificatives et finales pour mieux structurer la loi.

Art. 83

L'article 259bis, § 5, du Code pénal est supprimé.

La disposition est reprise dans le nouvel article 44 de la loi organique (voir la justification de l'article 76 de l'avant-projet de loi).

Le ministre de la Justice,

Koen GEENS

Le ministre de la Défense,

Steven VANDEPUT

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

Wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst

Art. 2

In de titel van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst worden de woorden “inlichtingen- en veiligheidsdienst” vervangen door de woorden “inlichtingen- en veiligheidsdiensten”.

Art. 3

In de artikelen 2, 8, 18/2, 18/3, 18/8, 18/9, 18/10, 18/16, 19, 38, 39, 40, 41 en 43/5 van dezelfde wet wordt het woord “bedreiging” vervangen door het woord “dreiging”.

In de artikelen 8 en 18/10 van dezelfde wet wordt het woord “bedreigingen” vervangen door het woord “dreigingen”.

In artikel 8, eerste lid, 1° van dezelfde wet wordt het woord “inlichtingen” vervangen door het woord “informatie”.

In artikel 8, tweede lid, a) worden de woorden “inlichtingen die voor het publiek niet toegankelijk zijn” vervangen door de woorden “niet voor het publiek toegankelijke informatie”.

In de artikelen 2, 3, 9, 10, 11, 18/1, 18/9, 18/17, 19 en 37 van dezelfde wet worden, naargelang het geval, de woorden “Algemene Dienst inlichting en veiligheid”, de woorden “algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”, de woorden “algemene Dienst inlichting en veiligheid”, de woorden “algemene Dienst inlichtingen- en veiligheid” en de woorden “Algemene Dienst voor inlichting en veiligheid” vervangen door de woorden “Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”.

In het opschrift van afdeling 2 van hoofdstuk II worden de woorden “De Algemene Dienst inlichting en veiligheid” vervangen door de woorden “De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”.

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi modifiant la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité

CHAPITRE I

Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE II

Modification de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité

Art. 2

Dans l'intitulé en Néerlandais de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité, les mots “inlichtingen- en veiligheidsdienst” sont remplacés par les mots “inlichtingen- en veiligheidsdiensten”.

Art. 3

Dans le texte néerlandais des articles 2, 8, 18/2, 18/3, 18/8, 18/9, 18/10, 18/16, 19, 38, 39, 40, 41 et 43/5 de la même loi, le mot “bedreiging” est remplacé par le mot “dreiging”.

Dans le texte néerlandais des articles 8 et 18/10 de la même loi, le mot “bedreigingen” est remplacé par le mot “dreigingen”.

Dans le texte néerlandais de l'article 8, alinéa 1er, 1°, le mot “inlichtingen” est remplacé par le mot “informatie”.

Dans le texte néerlandais de l'article 8, alinéa 2, a), les mots “inlichtingen die voor het publiek niet toegankelijk zijn” sont remplacés par “niet voor het publiek toegankelijke informatie”.

Dans les articles 2, 3, 9, 10, 11, 18/1, 18/9, 18/17, 19, 37, 44bis et 44ter de la même loi, les mots “Service général de Renseignement et de Sécurité”, les mots “Service général du renseignement et de la sécurité” et les mots “Service général du Renseignement et de la Sécurité” sont chaque fois remplacés par les mots “Service Général du Renseignement et de la Sécurité”.

Dans le titre de la Section 2 du Chapitre II, les mots “Du Service général du Renseignement et de la Sécurité” sont remplacés par les mots “Du Service Général du Renseignement et de la Sécurité”.

Art. 4

In artikel 2 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid van § 1 worden de woorden “De methoden voor het verzamelen van in deze wet bedoelde gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” vervangen door de woorden “De methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bedoeld in deze wet”;

2° in § 1, wordt het vierde lid aangevuld met een zin, luidende:

“Bij de evaluatie van het subsidiariteitsprincipe wordt rekening gehouden met de risico’s die de uitvoering van de inlichtingenopdracht inhoudt voor de veiligheid van de agenten en van derden.”;

3° in het tweede lid van § 2, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de woorden “of aan de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied” ingevoegd tussen het woord “11,” en de woorden “kunnen deze beschermd gegevens”;

b) het woord “worden” tussen de woorden “gegevens” en “verkregen” opgeheven.

Art. 5

In artikel 3 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt vervangen als volgt:

“1° “Nationale Veiligheidsraad”: de binnen de regering opgerichte Raad die belast is met de door de Koning vastgestelde taken van nationale veiligheid;”;

2° er wordt een nieuw punt 3° ingevoegd, luidende:

“3° “lid van het interventieteam”:

a) voor de Veiligheid van de Staat, de agent bedoeld in de artikelen 22 tot 35 die belast is met de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de Veiligheid van de Staat;

b) voor de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht, de agent bedoeld in de artikelen 22 tot 35 die belast is met de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid;”;

3° in punt 9°, a), worden de woorden “van de buitendiensten” opgeheven;

4° er wordt een punt 11°/1 ingevoegd, luidende:

Art. 4

Dans l’article 2 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le texte néerlandais du § 1er, alinéa 3, les mots “De methoden voor het verzamelen van in deze wet bedoelde gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” sont remplacés par les mots “De methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bedoeld in deze wet”;

2° dans le § 1er, l’alinéa 4 est complété par une phrase rédigée comme suit:

“Lors de l’évaluation du principe de subsidiarité, il est tenu compte des risques que comporte l’exécution de la mission de renseignement pour la sécurité des agents et des tiers.”;

3° dans le § 2, alinéa 2, les modifications suivantes sont apportées:

a) les mots “ou aux activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge” sont insérés entre le mot “11,” et les mots “il est permis”;

b) dans le texte néerlandais, le mot “worden” entre les mots “gegevens” et “verkregen” est supprimé.

Art. 5

Dans l’article 3 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° le 1° est remplacé par ce qui suit:

“1° “Conseil national de sécurité”: le Conseil créé au sein du gouvernement, qui est chargé des tâches de sécurité nationale déterminées par le Roi;

2° il est inséré un nouveau 3° rédigé comme suit:

“ 3° “membre de l’équipe d’intervention”:

a) pour la Sûreté de l’État, l’agent visé aux articles 22 à 35 chargé de la protection du personnel, des infrastructures et des biens de la Sûreté de l’État;

b) pour le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, l’agent visé aux articles 22 à 35 chargé de la protection du personnel, des infrastructures et des biens du Service Général du Renseignement et de la Sécurité;”

3° dans le 9° a), les mots “des services extérieurs” sont abrogés;

4° il est inséré un 11°/1 rédigé comme suit:

“11° “verstrekker van een elektronische communicatie-dienst”: iedereen die binnen het Belgisch grondgebied, op welke wijze ook, een dienst beschikbaar stelt of aanbiedt, die bestaat in het overbrengen van signalen via elektronische communicatienetwerken, of er in bestaat gebruikers toe te laten via een elektronisch communicatienetwerk informatie te verkrijgen, te ontvangen of te verspreiden;”;

5° punt 12° wordt vervangen als volgt:

“12° “voor het publiek toegankelijke plaats”: elke plaats, openbaar of privé, waartoe het publiek toegang kan hebben;”;

6° er wordt een nieuw punt 12°/1 toegevoegd, luidende:

“12°/.iet voor het publiek toegankelijke plaats die niet aan het zicht ontrokken is”: elke plaats waartoe het publiek geen toegang heeft en die voor iedereen zichtbaar is vanaf de openbare weg zonder hulpmiddel of kunstgreep, met uitzondering van de binnenkant van gebouwen die niet voor het publiek toegankelijk zijn;”;

7° in punt 14° worden de woorden “een apparaat dat gebruikt wordt voor het nemen van foto’s” vervangen door de woorden “een mobiel apparaat dat door een agent gebruikt wordt om op occasionele, tijdelijke en gerichte wijze, stilstaande of bewegende beelden op te nemen” en in het Nederlands wordt het woord “hulpmiddel” vervangen door het woord “middel”;

8° in punt 17° worden in het Frans de woorden “sources journalistes” vervangen door de woorden “sources des journalistes”;

9° het artikel wordt aangevuld met de bepalingen onder 19°, luidende:

“19° “vergrendeld voorwerp”: een voorwerp dat geopend moet worden met behulp van een valse sleutel of via braak.”

Art. 6

In artikel 8, 1° van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in b), worden de woorden “. Hieronder wordt ook begrepen het radicaliseringproces” toegevoegd na de woorden “te bereiken”;

2° in c), worden de woorden “. Hieronder wordt ook begrepen het radicaliseringproces” toegevoegd na de woorden “van de rechtsstaat”;

Art. 7

In artikel 11 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, 1°, worden de woorden “op de factoren die de nationale en internationale veiligheid beïnvloeden of kunnen

“11° “fournisseur d’un service de communications électroniques”: quiconque qui, de quelque manière que ce soit, met à disposition ou offre, sur le territoire belge, un service qui consiste en la transmission de signaux via des réseaux de communications électroniques ou qui permet aux utilisateurs, via un réseau de communications électroniques, d’obtenir, de recevoir ou de diffuser des informations;”;

5° le 12 ° est remplacé par ce qui suit:

“12° “lieu accessible au public”: tout lieu, public ou privé, auquel le public peut avoir accès;”;

6° il est inséré un nouveau 12°/1 rédigé comme suit:

“12° “lieu non accessible au public non soustrait à la vue”: tout lieu auquel le public n'a pas accès et qui est visible de tous à partir de la voie publique sans moyen ou artifice, à l'exception de l'intérieur des bâtiments non accessibles au public;”;

7° dans le 14°, les mots “d'un appareil utilisé pour la prise de photographies” sont remplacés par les mots “d'un appareil mobile utilisé de manière occasionnelle, temporaire et ciblée par un agent pour la prise d'images fixes ou animées” et dans le texte néerlandais, le mot “hulpmiddel” est remplacé par le mot “middel”;

8° dans le 17°, les mots “sources journalistes” sont remplacés par les mots “sources des journalistes”;

9° l'article est complété par un 19° rédigé comme suit:

“19° “objet verrouillé”: objet dont l'ouverture nécessite une fausse clé ou une effraction.”

Art. 6

Dans l'article 8, 1° de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le b), les mots “. Ci-dessous est compris le processus de radicalisation” sont ajoutés après les termes “ou les menaces”;

2° dans le c), les mots “. Ci-dessous est compris le processus de radicalisation” sont ajoutés après les termes “de l'État de droit”.

Art. 7

Dans l'article 11 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, 1°, les mots “aux facteurs qui influencent ou peuvent influencer la sécurité nationale et internationale

beïnvloeden in die mate dat de Krijgsmacht betrokken is of zou kunnen worden om inlichtingensteun te bieden aan hun lopende of eventuele komende operaties, alsook de inlichtingen die betrekking hebben “ingevoegd tussen de woorden “inlichtingen die betrekking hebben “en de woorden “op elke activiteit”;

2° eveneens in § 1, 1°, wordt de volgende opsomming ingevoegd:

- a) “: a)” wordt ingevoegd tussen “activiteit die” en “de onschendbaarheid”;
- b) de woorden “of de bevolking, b)” worden ingevoegd tussen de woorden “nationaal grondgebied” en “de militaire”;
- c) “c)” wordt ingevoegd tussen “defensieplannen,” en “het wetenschappelijk”;
- d) “d)” wordt ingevoegd tussen “goedgekeurde lijst,” en “de vervulling”;
- e) “e)” wordt ingevoegd tussen “strijdkrachten of” en “de veiligheid” ter vervanging van het woord “of”;
- f) “f)” wordt ingevoegd tussen “het buitenland, of” en “elk ander”;

3° eveneens in § 1, 1°, worden de woorden “, en” tussen het woord “bedreigen” en de woorden “er de bevoegde ministers” vervangen door een “;” die het einde van § 1, 1°, f) aangeeft en waarna de rest van de tekst § 1, 1°, *in fine* vormt.

4° eveneens in § 1, 1°, worden *in fine* de woorden “buitenlands defensiebeleid” vervangen door de woorden “binnen- en buitenlands beleid inzake veiligheid en defensie”;

5° in § 1, 2°, worden de woorden “en wapensystemen” ingevoegd tussen het woord “wapens” en het woord “, munition”, en wordt het woord “wapensystemen,” ingevoegd tussen de woorden “in het kader van de cyberaanvallen op” en de woorden “militaire informatica- en verbindingssystemen”;

6° in § 2, 1°, worden de woorden “of de bevolking” ingevoegd tussen de woorden “nationaal grondgebied” en het woord “bedreigt” en worden de woorden “van de bevolking” vervangen door “van de gehele bevolking of een gedeelte ervan”;

7° in § 2, 4°, worden de woorden “door verwoesting, afslachting of plundering” opgeheven.

Art. 8

In dezelfde wet, wordt het opschrift van hoofdstuk III vervangen als volgt:

“HOOFDSTUK III. De uitoefening van de inlichtingen- en veiligheidsopdrachten”

dans la mesure où les Forces armées sont ou pourraient être impliquées, en fournissant un soutien en renseignement à leurs opérations en cours ou à leurs éventuelles opérations à venir, ainsi que le renseignement relatif” sont insérés entre les mots “le renseignement relatif” et les mots “à toute activité”.

2° dans le même § 1er, 1°, l'énumération suivante est insérée:

- a) “: a)” est inséré entre “pourrait menacer” et “l'intégrité”
- b) les mots “ou la population, b)” sont insérés entre “territoire national” et “les plans de défense”
- c) “c)” est inséré entre “défense militaires,” et “le potentiel”
- d) “d)” est inséré entre “ministre de la Défense,” et “l'accomplissement”
- e) “e)” est inséré entre “Forces armées ou” et “la sécurité des ressortissants”
- f) “f)” est inséré entre “à l'étranger, ou” et “tout autre intérêt”;

3° dans le même § 1er, 1°, les mots “, et” entre les mots “national de sécurité” et les mots “d'en informer” sont remplacés par “;” qui indique la fin du § 1er, 1°, f), le reste du texte forme le § 1er, 1°, *in fine*.

4° dans le même § 1er, 1°, *in fine*, le mot “extérieure” est remplacé par les mots “intérieure et étrangère de sécurité et”;

5° dans le § 1er, 2°, les mots “et systèmes d'armes” sont insérés entre le mo.”rmes” et le mot “, munitions”, et les mots “systèmes d'armes, de” sont insérés entre les mots “dans le cadre des cyberattaques de” et les mots “systèmes informatiques”;

6° dans le § 2, 1°, les mots “ou la population” sont insérés entre les mots “du territoire national” et les mots “: toute manifestation de”, et les mots “tout ou partie de” sont insérés entre les mots “à la survie de” et les mots “la population,;”

7° dans le § 2, 4°, les mots “, par la dévastation, le massacre ou le pillage,” sont abrogés.

Art. 8

Dans la même loi, l'intitulé du Chapitre III est remplacé par ce qui suit:

“CHAPITRE III. L'exercice des missions de renseignement et de sécurité”.

<p>Art. 9</p> <p>Het opschrift van afdeling 1 van hoofdstuk III wordt opgeheven.</p> <p>Art. 10</p> <p>Onderafdeling 1 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt "Afdeling 1. Algemene bepalingen".</p> <p>Art. 11</p> <p>In het eerste lid van artikel 13 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de woorden "In het raam van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten" vervangen door de woorden "De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen".</p> <p>Art. 12</p> <p>In hoofdstuk III van dezelfde wet wordt na artikel 13 een afdeling 2 ingevoegd, die de artikelen 13/1 tot 13/4 bevat, luidende: "Afdeling 2. De beschermings- en ondersteuningsmaatregelen".</p> <p>Art. 13</p> <p>In artikel 13/1, § 2, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot artikel 13/1, worden de volgende wijzigingen aangebracht:</p> <p>1° het eerste lid wordt vervangen als volgt: "Het is de agenten verboden strafbare feiten te plegen.";</p> <p>2° het tweede lid wordt vervangen als volgt: "In afwijking van het eerste lid, blijven vrij van straf de agenten belast met de uitvoering van de methoden voor het verzamelen van gegevens alsook de leden van het interventieteam in het kader van hun functie, die overtredingen of inbreuken op de wegcode begaan die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen.";</p> <p>3° het derde lid wordt vervangen als volgt: "Onverminderd het tweede lid, blijven vrij van straf de agenten die bij de uitvoering van de in artikel 18/2 bedoelde methoden, met voorafgaand en uitdrukkelijk akkoord van de Commissie, gegeven binnen de vier dagen na ontvangst van de beslissing van het diensthoofd of van de voorzitter in geval van een hoogdringendheidsprocedure, strafbare feiten begaan die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen."</p>	<p>Art. 9</p> <p>Le titre de la Section 1ère du Chapitre III est abrogé.</p> <p>Art. 10</p> <p>La sous-section 1 du Chapitre III de la même loi devient la "Section 1. Dispositions générales".</p> <p>Art. 11</p> <p>Dans l'alinéa 1er de l'article 13 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les mots "Dans le cadre de leurs missions, ils" sont remplacés par les mots "Les services de renseignement et de sécurité".</p> <p>Art. 12</p> <p>Dans le Chapitre III de la même loi, il est inséré, après l'article 13, une section 2, comprenant les articles 13/1 à 13/4, intitulée "Section 2. Mesures de protection et d'appui".</p> <p>Art. 13</p> <p>Dans l'article 13/1, § 2 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, qui est renuméroté article 13/1, les modifications suivantes sont apportées:</p> <p>1° l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit: "Il est interdit aux agents de commettre des infractions.";</p> <p>2° l'alinéa 2 est remplacé par ce qui suit: "Par dérogation à l'alinéa 1er, sont exemptés de peine les agents chargés d'exécuter les méthodes de recueil de données, ainsi que les membres de l'équipe d'intervention dans le cadre de leur fonction, qui commettent des contraventions ou des infractions au code de la route, qui sont absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir leur propre sécurité ou celle d'autres personnes.";</p> <p>3° l'alinéa 3 est remplacé par ce qui suit: "Sans préjudice de l'alinéa 2, sont exemptés de peine, les agents qui lors de l'exécution des méthodes visées à l'article 18/2, commettent, avec l'accord exprès et préalable de la Commission rendu dans les quatre jours de la réception de la décision du dirigeant de service ou du président en cas de procédure d'extrême urgence, des infractions absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir leur propre sécurité ou celle d'autres personnes.";</p>
---	--

4° Tussen het derde en het vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

“In afwijking van het derde lid, indien de strikte noodzaak om een strafbaar feit te begaan ter verzekering van de veiligheid van agenten of andere personen onmogelijk kon worden voorzien en het evenmin mogelijk was om het voorafgaand en uitdrukkelijk akkoord te bekomen van de Commissie of van de voorzitter in geval van een hoogdringenheidsprocedure, brengt het diensthoofd de Commissie zo spoedig mogelijk op de hoogte dat een strafbaar feit werd begaan. Indien de Commissie, na evaluatie, besluit tot de strikte noodzaak en de onvoorzienbaarheid van het strafbaar feit, blijft de agent vrij van straf.”

5° Het vijfde lid wordt opgeheven en het vierde lid wordt het nieuwe vijfde lid; in dit lid worden de woorden “in het tweede en derde lid” vervangen door “in het tweede tot vierde lid”;

6° In het zesde lid worden de woorden “het derde lid” vervangen door “het derde en het vierde lid”.

Art. 14

Artikel 13/1, § 1, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot artikel 13/2, wordt vervangen als volgt:

“Art. 13/2. Een agent kan, om veiligheidsredenen verbonden aan de bescherming van zijn persoon of van derden, gebruik maken van een naam die hem niet toebehoort alsook van een fictieve identiteit en hoedanigheid, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.

De in het eerste lid bedoelde maatregel mag niet autonoom aangewend worden voor het verzamelen van gegevens.

Elke creatie van officiële documenten ten bewijze van een fictieve identiteit of hoedanigheid wordt gemachtigd door het diensthoofd en wordt ter kennis gebracht van het Vast Comité I.

Elk actief gebruik van een fictieve identiteit dient tijdelijk en doelgericht te zijn en wordt vermeld in een lijst die maandelijks overgemaakt wordt aan het Vast Comité I.

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het kader van de creatie en het gebruik van een valse naam of van een fictieve identiteit en hoedanigheid, valse documenten vervaardigen, laten vervaardigen en gebruiken.

In het kader van de uitvoering van de in dit artikel bedoelde maatregelen kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de medewerking vorderen van de ambtenaren en agenten van de openbare diensten.”

Art. 15

Artikel 18/13, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot artikel 13/3, wordt vervangen als volgt:

4° Un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 3 et 4:

“Par dérogation à l’alinéa 3, s’il n’a pas été possible de prévoir l’absolue nécessité de commettre une infraction pour garantir la sécurité des agents ou celle d’autres personnes et d’obtenir l’accord exprès et préalable de la Commission ou du président en cas de procédure d’extrême urgence, le dirigeant du service informe celle-ci dans les plus brefs délais qu’une infraction a été commise. Si après évaluation, la Commission conclut à l’absolue nécessité et l’imprévisibilité de l’infraction, l’agent est exempté de peine.”;

5° L’alinéa 5 est abrogé et l’alinéa 4 devient le nouvel alinéa 5; dans cet alinéa, les mots “aux alinéas 2 et 3” sont remplacés par les mots “aux alinéas 2 à 4”;

6° Dans l’alinéa 6, les mots “visées à l’alinéa 3” sont remplacés par les mots “visées aux alinéas 3 et 4”.

Art. 14

L’article 13/1, § 1er de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, qui est renuméroté article 13/2, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 13/2. Un agent peut, pour des raisons de sécurité liées à la protection de sa personne ou de tiers, utiliser un nom qui ne lui appartient pas, ainsi qu’une qualité et une identité fictives, selon les modalités à fixer par le Roi.

La mesure visée à l’alinéa 1er ne peut pas être mise en œuvre de manière autonome pour la collecte de données.

Chaque création de documents officiels attestant d’une identité ou d’une qualité fictive est autorisée par le dirigeant du service et notifiée au Comité permanent R.

Chaque utilisation active d’une identité fictive doit être temporaire et orientée vers l’objectif et est mentionnée dans une liste transmise mensuellement au Comité permanent R.

Dans le cadre de la création et de l’utilisation d’un faux nom, d’une identité et d’une qualité fictives, les services de renseignement et de sécurité peuvent fabriquer, faire fabriquer et utiliser des faux documents.

Dans le cadre de l’exécution des mesures prévues au présent article, les services de renseignement et de sécurité peuvent requérir le concours des fonctionnaires et des agents des services publics.”

Art. 15

L’article 18/13, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, qui est renuméroté article 13/3, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 13/3. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen rechtspersonen oprichten, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels. Die nadere regels kunnen afwijken van de wettelijke bepalingen die van toepassing zijn in geval van ontbinding en vereffening van een rechtspersoon.

§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen rechtspersonen inzetten ter ondersteuning van hun opdrachten.

Onverminderd het eerste lid, worden de nadere regels voor het inzetten van een rechtspersoon voor het verzamelen van gegevens bepaald in artikel 18/13.

§ 3. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het kader van de toepassing van §§ 1 en 2, valse documenten vervaardigen, laten vervaardigen en gebruiken.

§ 4. Elke oprichting van een rechtspersoon wordt gemachtigd door het diensthoofd en wordt ter kennis gebracht van het Vast Comité I.

Elke inzet van een rechtspersoon buiten het geval voorzien in artikel 18/13, wordt vermeld in een lijst die maandelijks overgemaakt wordt aan het Vast Comité I.

§ 5. In het kader van de uitvoering van dit artikel kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de medewerking vorderen van de ambtenaren en agenten van de openbare diensten.”

Art. 16

In dezelfde wet wordt een artikel 13/4 ingevoegd, luidende:

“Art. 13/4. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen de medewerking van derden verzoeken.

De diensten waken over de veiligheid van de gegevens die betrekking hebben op de derden die een medewerking aan hen verlenen of hebben verleend.

Het tweede, derde en vijfde lid van artikel 13/1 zijn van toepassing op de derden die aan de uitvoering van een methode noodzakelijke en rechtstreekse hulp en bijstand hebben verleend.”

Art. 17

In hoofdstuk III van dezelfde wet wordt na artikel 13/4 een afdeling 3 ingevoegd, luidende: “Afdeling 3. De samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek”.

Art. 18

Artikel 13/2 van dezelfde wet, ingevoegd door de wet van 4 februari 2010, wordt vernummerd tot artikel 13/5.

In het eerste lid, worden de woorden “bevoegdheden van de procureur des Konings, de federale procureur of de

“Art. 13/3. § 1er. Les services de renseignement et de sécurité peuvent créer des personnes morales, selon les modalités fixées par le Roi. Ces modalités peuvent déroger aux dispositions légales applicables en cas de dissolution et de liquidation d'une personne morale.

§ 2. Les services de renseignement et de sécurité peuvent recourir à des personnes morales à l'appui de leurs missions.

Sans préjudice de l'alinéa 1er, les modalités du recours à une personne morale pour la collecte de données sont réglées à l'article 18/13.

§ 3. Dans le cadre de l'application des § 1er et 2, les services de renseignement et de sécurité peuvent fabriquer, faire fabriquer et utiliser des faux documents.

§ 4. Chaque création d'une personne morale est autorisée par le dirigeant du service et notifiée au Comité permanent R.

Chaque recours à une personne morale hors le cas visé à l'article 18/13 est mentionné dans une liste transmise mensuellement au Comité permanent R.

§ 5. Dans le cadre de l'application du présent article, les services de renseignement peuvent requérir le concours des fonctionnaires et des agents des services publics.”

Art. 16

Dans la même loi, il est inséré un article 13/4 rédigé comme suit:

“Art. 13/4. Les services de renseignement et de sécurité peuvent solliciter le concours de tiers.

Les services veillent à la sécurité des données relatives aux tiers qui leur apportent ou leur ont apporté un concours.

Les alinéas 2, 3 et 5 de l'article 13/1 sont applicables aux tiers qui ont fourni directement une aide ou une assistance nécessaire à l'exécution d'une méthode.”

Art. 17

Dans le Chapitre III de la même loi, il est inséré, après l'article 13/4, une section 3 intitulée: “Section 3. Concours avec une information ou instruction judiciaire”.

Art. 18

L'article 13/2 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est renommé 13/5.

Dans l'alinéa 1er, les mots “compétences du procureur du Roi, du procureur fédéral ou du juge d'instruction”

onderzoeksrechter” vervangen door de woorden “opdrachten van de bevoegde magistraat”.

In het derde lid worden de woorden “het federaal parket of” opgeheven en worden de woorden “of de agent die hij daartoe machtigt” ingevoegd tussen de woorden “het hoofd van de betrokken dienst” en de woorden „, of en volgens welke nadere regels”.

Art. 19

In hoofdstuk III van dezelfde wet wordt na artikel 13/5 een afdeling 4 ingevoegd, luidende: “Afdeling 4. De methoden voor het verzamelen van gegevens”.

Art. 20

Onderafdeling 2 van afdeling 1 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt “Onderafdeling 1. Gewone methoden voor het verzamelen van gegevens” van de nieuwe Afdeling 4 van hoofdstuk III.

Art. 21

In artikel 14 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “Met inachtneming van de wet, op basis van de eventueel afgesloten akkoorden en de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels kunnen” opgeheven, worden de woorden “de gerechtelijke overheden” vervangen door de woorden “De gerechtelijke overheden” en wordt het woord “kunnen” ingevoegd tussen de woorden “die van de politiediensten inbegrepen,” en de woorden “uit eigen beweging”;

2° in het eerste lid, van de Nederlandse tekst, worden de woorden “de inlichtingen meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten” vervangen door de woorden “de informatie meedelen die nuttig is voor de uitvoering van zijn opdrachten”;

3° in het tweede lid worden de woorden “met inachtneming van deze wet en op basis van de eventueel afgesloten akkoorden en van de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels,” opgeheven;

4° in het tweede lid, van de Nederlandse tekst, worden de woorden “de inlichtingen mee die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten” vervangen door de woorden “de informatie mee die nuttig is voor de uitvoering van zijn opdrachten”.

Art. 22

Artikel 16 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

sont remplacés par les mots “missions du magistrat compétent”.

Dans l’alinéa 3, les mots “le parquet fédéral ou” sont abrogés et les mots “ou l’agent qu’il délègue à cet effet” sont insérés entre les mots “dirigeant du service concerné” et les mots „, si et selon quelles modalités”.

Art. 19

Dans le Chapitre III de la même loi, il est inséré, après l’article 13/5, une section 4 intitulée: “Section 4. Des méthodes de recueil de données”.

Art. 20

La Sous-section 2 de la Section 1ère du Chapitre III de la même loi devient la “Sous-section 1. Des méthodes ordinaires de recueil de données” de la nouvelle Section 4 du Chapitre III.

Art. 21

Dans l’article 14 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l’alinéa 1er, les mots “Dans le respect de la loi, sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités déterminées par leurs autorités compétentes, les autorités judiciaires” sont remplacés par “Les autorités judiciaires”;

2° dans le texte néerlandais de l’alinéa 1er, les mots “de inlichtingen meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten” sont remplacé par les mots “de informatie meedelen die nuttig is voor de uitvoering van zijn opdrachten”;

3° dans l’alinéa 2, les mots “dans le respect de la présente loi , sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités déterminées par leurs autorités responsables,” sont abrogés;

4° dans le texte néerlandais de l’alinéa 2, les mots “de inlichtingen mee die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten” sont remplacés par les mots “de informatie mee die nuttig is voor de uitvoering van zijn opdrachten”.

Art. 22

L’article 16 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 16. De personen en organisaties die behoren tot de privésector kunnen, onverminderd artikel 2, § 2, uit eigen beweging aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de informatie en persoonsgegevens meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van hun opdrachten.

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, onverminderd artikel 2, § 2, informatie en persoonsgegevens inwinnen bij personen en organisaties die behoren tot de privésector.”

Art. 23

Artikel 16/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 16/1. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder behulp van technische middelen het volgende observeren:

- 1° voor het publiek toegankelijke plaatsen;
- 2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;
- 3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden.

§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder behulp van technische middelen:

1° voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken;

2° ter plaatse de inhoud doorzoeken van niet-vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden en die niet bewaakt zijn door de bezitter.”

Art. 24

In artikel 17 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de woorden “In de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten onder meer” vervangen door “De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten,”.

Art. 25

In het eerste lid van artikel 18 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de woorden “In de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” vervangen door “De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten,”.

“Art. 16. Sans préjudice de l’article 2, § 2, les personnes et organisations relevant du secteur privé peuvent communiquer d’initiative aux services de renseignement et de sécurité, des informations et des données à caractère personnel utiles à l’exercice de leurs missions.

Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, sans préjudice de l’article 2, § 2, les services de renseignement et de sécurité peuvent collecter auprès des personnes et organisations relevant du secteur privé des informations et des données à caractère personnel.”

Art. 23

L’article 16/1 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 16/1. § 1er. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer, sans moyen technique:

- 1° des lieux accessibles au public;
- 2° des personnes et objets qui s’y trouvent;
- 3° des événements qui s’y déroulent.

§ 2. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, sans moyen technique:

- 1° inspecter des lieux accessibles au public;
- 2° inspecter sur place le contenu d’objets non verrouillés qui s’y trouvent et qui ne sont pas surveillés par le possesseur.”

Art. 24

Dans l’article 17 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les mots “Dans l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent notamment” sont remplacés par les mots “Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions.”.

Art. 25

Dans l’alinéa 1er de l’article 18 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les mots “Dans l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent” sont remplacés par les mots “Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions.”.

Art. 26

Onderafdeling 2 1 van afdeling 1 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt “Onderafdeling 2. Specifieke methoden en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens” van de nieuwe Afdeling 4 van hoofdstuk III.

Art. 27

In artikel 18/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “op het grondgebied van het Rijk” vervangen door de woorden “op of vanaf het grondgebied van het Rijk” en worden de woorden „, onverminderd artikel 18/9, § 1, 1°” opgeheven;

2° in punt 2° worden de woorden „, op het grondgebied van het Rijk,” opgeheven en worden de woorden “met uitzondering van de interceptie van communicaties uitgezonden in het buitenland, bedoeld in de artikelen 44bis en 44ter en in artikel 259bis, § 5, van het Strafwetboek.” vervangen door de woorden “met uitzondering van de interceptie van communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland alsook het binnendringen in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en het maken van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland, zoals bedoeld in de artikelen 44 tot 44/5.”

Art. 28

In artikel 18/2 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 5 februari 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° § 1 wordt vervangen als volgt:

“§ 1. De specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens worden opgesomd in de artikelen 18/4 tot 18/8.”

2° § 2 wordt vervangen als volgt:

“§ 2. De uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens worden opgesomd in de artikelen 18/11 tot 18/17. “

3° in het eerste lid van § 3:

a) worden de woorden “of in geval van ziekte of verhindering van de voorzitter diens plaatsvervanger” ingevoegd tussen de woorden “Beroepsjournalisten” en de woorden “hiervan vooraf”;

b) worden de woorden “of aan de plaatsvervanger van de voorzitter” toegevoegd na de woorden “deel uitmaakt” aan het einde van de zin;

c) worden de woorden “en zijn plaatsvervanger” ingevoegd tussen de woorden “De betrokken voorzitter” en de woorden “is tot”;

Art. 26

La Sous-section 2/1 de la Section 1 du Chapitre III de la même loi devient la “Sous-section 2. Des méthodes spécifiques et des méthodes exceptionnelles de recueil de données” de la nouvelle Section 4 du Chapitre III.

Art. 27

Dans l’article 18/1 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le 1°, les mots “sur le territoire du Royaume” sont remplacés par les mots “sur ou à partir du territoire du Royaume” et les mots „, sans préjudice de l’article 18/9, § 1er, 1°” sont abrogés.

2° dans le 2°, les mots „, sur le territoire du Royaume,” sont abrogés et les mots “à l’exception de l’interception de communications émises à l’étranger, visée aux articles 44bis et 44ter et à l’article 259bis, § 5, du Code pénal.” sont remplacés par les mots “à l’exception de l’interception de communications émises ou reçues à l’étranger et de l’intrusion dans un système informatique situé à l’étranger et de la prise d’images fixes ou animées effectuée à l’étranger, visées aux articles 44 à 44/5.”

Art. 28

Dans l’article 18/2 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 5 février 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° le § 1er est remplacé par ce qui suit:

“§ 1er. Les méthodes spécifiques de recueil de données sont énumérées aux articles 18/4 à 18/8.”

2° le § 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Les méthodes exceptionnelles de recueil de données sont énumérées aux articles 18/11 à 18/17.”

3° dans le § 3, alinéa 1er:

a) les mots “ou leur suppléant en cas de maladie ou d’empêchement du président,” sont insérés entre les mots “des journalistes professionnels, “et les mots “en soit averti”;

b) les mots “ou à son suppléant” sont insérés à la fin de la phrase terminant par les mots “ou le journaliste”;

c) les mots “et son suppléant” sont insérés entre les mots “Le président concerné” et les mots “est tenu”;

4° in het tweede lid van § 3 worden de woorden “de bedreiging” vervangen door de woorden “de potentiële dreiging” en wordt het tweede lid aangevuld met de woorden “Zo geen rechtstreeks verband is aangetoond, verbiedt de commissie de inlichtingen- en veiligheidsdiensten deze gegevens te exploiteren;

5° in het derde lid van § 3 wordt het woord “dient” vervangen door het woord “.an”, wordt het woord “te” opgeheven en wordt het derde lid aangevuld met de woorden “De voorzitter houdt rekening met het risico dat zijn aanwezigheid kan hebben voor de uitoefening van de opdracht, zijn eigen veiligheid en de veiligheid van de agenten en van derden.”;

6° § 3 wordt aangevuld met drie leden, luidende:

“Wanneer wordt vastgesteld dat een persoon de titel van journalist draagt zonder dat beroep daadwerkelijk uit te oefenen, en er ernstige aanwijzingen zijn dat de betrokkenen zich toelegt op de activiteiten bedoeld in de artikelen 7, 1° en 3°/1, en 8, 1° tot 4°, wat de Veiligheid van de Staat betreft, of artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, wat de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht betreft, kan de Commissie op grond van een met redenen omkleed voorstel van het diensthoofd beslissen dat die persoon niet meer moet worden beschouwd als journalist voor de toepassing van deze wet. Elke daaropvolgende beslissing, ontwerp van machtiging en machtiging die betrokken persoon als voorwerp heeft maakt melding van de beslissing van de Commissie alsook van elk daarna volgend nieuw element.

De Commissie brengt de voorzitter van de Vereniging van Beroepsjournalisten onverwijd in kennis van haar beslissing tot opheffing van de bescherming waarvan een journalist geniet zoals bedoeld in deze paragraaf.

In afwijking van het vijfde lid, wordt de overzending van de beslissing uitgesteld wanneer de Commissie van oordeel is, als gevolg van een vraag van het betrokken diensthoofd, dat deze overzending een lopend inlichtingenonderzoek ernstig in het gedrang kan brengen.”

Art. 29

In artikel 18/3 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, worden tussen het tweede en derde lid twee leden ingevoegd, luidende:

“De beslissing van het diensthoofd vermeldt:

1° de aard van de specifieke methode;

2° naargelang het geval, de natuurlijke personen of rechtspersonen, verenigingen of groeperingen, voorwerpen, plaatsen, gebeurtenissen of informatie die het voorwerp uitmaken van de specifieke methode;

3° de potentiële dreiging die de specifieke methode rechtvaardigt;

4° dans le § 3, alinéa 2, les mots “la menace” sont remplacés par les mots “la menace potentielle” et l’alinéa 2 est complété par les mots “Si aucun lien direct n’est démontré, la commission interdit aux services de renseignement et de sécurité d’exploiter ces données.”.

5° dans le § 3, alinéa 3, le mot “doit” est remplacé par le mot “peut” et le § 3, alinéa 3, est complété par les mots “Le Président tient compte du risque que sa présence peut occasionner pour l’exécution de la mission, sa propre sécurité et celle des agents et des tiers.”;

6° le § 3 est complété par trois alinéas rédigés comme suit:

“Lorsqu’il est constaté qu’une personne a le titre de journaliste sans exercer réellement cette profession, et qu’il existe des indices sérieux que l’intéressé se livre à des activités visées aux articles 7, 1° et 3°/1, et 8, 1° à 4° en ce qui concerne la Sûreté de l’État, ou à l’article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°, en ce qui concerne le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, la Commission peut décider, sur la base d’une proposition motivée du dirigeant du service, que cette personne ne doit plus être considérée comme journaliste pour l’application de la présente loi. Chaque décision, projet d’autorisation et autorisation ultérieur mentionne la décision de la Commission et tout élément nouveau.

La Commission informe sans délai le Président de l’Association des journalistes professionnels de sa décision de retrait de la protection visée au présent paragraphe dont bénéficie un journaliste.

Par dérogation à l’alinéa 5, la transmission de la décision est différée lorsque la Commission estime, suite à une demande du dirigeant du service concerné, que cette transmission est susceptible de porter un préjudice sérieux à une enquête de renseignement en cours.”

Art. 29

Dans l’article 18/3 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, deux alinéas rédigés comme suit sont insérés entre les alinéas 2 et 3:

“La décision du dirigeant du service mentionne:

1° la nature de la méthode spécifique;

2° selon le cas, la ou les personnes physiques ou morales, les associations ou les groupements, les objets, les lieux, les événements ou les informations soumis à la méthode spécifique;

3° la menace potentielle qui justifie la méthode spécifique;

4° de feitelijke omstandigheden die de specifieke methode rechtvaardigen, de motivering inzake subsidiariteit en proportionaliteit, inbegrepen het verband tussen 2° en 3°;

5° de periode waarin de specifieke methode kan worden aangewend, te rekenen vanaf de kennisgeving van de beslissing aan de Commissie;

6° de naam van de inlichtingenofficier(en) verantwoordelijk om de aanwending van de specifieke methode op te volgen;

7° in voorkomend geval, het technisch middel dat gebruikt wordt bij de aanwending van de specifieke methode in toepassing van de artikelen 18/4 of 18/5;

8° in voorkomend geval, de samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek;

9° in voorkomend geval, de strafbare feiten die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van de veiligheid van de agenten of derden;

10° in voorkomend geval, de ernstige aanwijzingen waaruit blijkt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerk of heeft meegeworkt aan het ontstaan of de ontwikkeling van de potentiële dreiging;

11° in voorkomend geval, de redenen die de hoogdringendheid rechtvaardigen;

12° in geval toepassing wordt gemaakt van artikel 18/8, de motivering van de duur van de periode waarop de inzameling van gegevens betrekking heeft;

13° de datum van de beslissing;

14° de handtekening van het diensthoofd.

De vermeldingen bedoeld in 1° tot 4°, 7°, 10°, 11° en 14° zijn op straffe van onwettigheid voorgeschreven.”;

2° in het derde lid van § 1 wordt het woord “voorstel” vervangen door de woorden “het ontwerp van beslissing”;

3° in het vierde lid van § 1, dat het zesde lid wordt, worden de woorden “om de specifieke methode voor het verzamelen van gegevens aan te wenden” vervangen door de woorden “om de aanwending van de specifieke methode voor het verzamelen van gegevens op te volgen”.

4° § 1 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het diensthoofd beëindigt de specifieke methode wanneer de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is, wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd ingesteld, of wanneer hij een onwettigheid heeft vastgesteld. Hij brengt zijn beslissing zo spoedig mogelijk ter kennis van de Commissie.”

5° in § 2, wordt het eerste lid opgeheven;

4° les circonstances de fait qui justifient la méthode spécifique, la motivation en matière de subsidiarité et de proportionnalité, en ce compris le lien entre le 2° et le 3°;

5° la période pendant laquelle la méthode spécifique peut être appliquée, à compter de la notification de la décision à la Commission;

6° le nom du (ou des) officier(s) de renseignement responsable(s) pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode spécifique;

7° le cas échéant, le moyen technique employé pour mettre en œuvre la méthode spécifique en application des articles 18/4 ou 18/5;

8° le cas échéant, le concours avec une information ou une instruction judiciaire;

9° le cas échéant, les infractions absolument nécessaires afin d’assurer l’exécution optimale de la méthode ou de garantir la sécurité des agents ou de tiers;

10° le cas échéant, les indices sérieux attestant que l’avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle;

11° le cas échéant, les motifs qui justifient l’extrême urgence;

12° dans le cas où il est fait application de l’article 18/8, la motivation de la durée de la période à laquelle a trait la collecte de données;

13° la date de la décision;

14° la signature du dirigeant du service.

Les mentions visées aux 1° à 4°, 7°, 10°, 11° et 14° sont prescrites sous peine d’illégalité.”;

2° dans le § 1, alinéa 3, les mots “la proposition” sont remplacés par les mots “le projet de décision”;

3° dans le § 1er, alinéa 4 (devenu alinéa 6), le mot “mettre” est remplacé par les mots “le suivi de la mise”;

4° le § 1er est complété par un alinéa rédigé comme suit:

“Le dirigeant du service met fin à la méthode spécifique lorsque la menace potentielle qui la justifie a disparu, lorsque la méthode n’est plus utile pour la finalité pour laquelle elle avait été mise en œuvre, ou quand il a constaté une illégalité. Il informe dès que possible la Commission de sa décision.”

5° dans le § 2, l’alinéa 1er est abrogé;

6° in het vierde lid van § 2 wordt het woord “comissie” vervangen door het woord “commissie”;

7° § 3 wordt vervangen als volgt:

“§ 3. In geval van hoogdringendheid kan de inlichtingenofficier de specifieke methode aanwenden na het mondelinge akkoord van het diensthoofd. Dit akkoord wordt bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing van het diensthoofd dat de vermeldingen bedoeld in § 1 bevat. Deze beslissing moet uiterlijk de eerste werkdag volgend op de datum van de beslissing toekomen op de zetel van de Commissie.

De inlichtingenofficier kan mondeling of schriftelijk de medewerking vorderen van de personen bedoeld in de artikelen 18/6, 18/7 en 18/8. De aard van de beslissing wordt hen meegeleid. Op een mondelinge vordering volgt zo spoedig mogelijk schriftelijke bevestiging ervan door de inlichtingenofficier.”

Art. 30

Artikel 18/4 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 18/4. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, met behulp van technische middelen het volgende observeren:

1° voor het publiek toegankelijke plaatsen;

2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;

3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden;

en er een technisch middel installeren, dat middel bedienen of het terugnemen.

§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, al dan niet met behulp van technische middelen het volgende observeren:

1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die niet aan het zicht ontrokken zijn;

2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;

3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden;

zonder die plaatsen te betreden.”

Art. 31

Artikel 18/5 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 18/5. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten:

6° dans le texte néerlandais du § 1er, alinéa 3, le mot “comissie” est remplacé par le mot “commissie”;

7° le § 3 est remplacé par ce qui suit:

“§ 3. En cas d’extrême urgence, l’officier de renseignement peut mettre en œuvre la méthode spécifique après l’accord verbal du dirigeant du service. Cet accord est confirmé par une décision écrite motivée du dirigeant du service comprenant les mentions prévues au § 1er. Cette décision doit parvenir au siège de la Commission au plus tard le premier jour ouvrable qui suit la date de la décision.

L’officier de renseignement peut requérir verbalement ou par écrit le concours des personnes visées aux articles 18/6, 18/7 et 18/8. La nature de la décision leur est communiquée. En cas de réquisition verbale, celle-ci est confirmée par écrit dans les plus brefs délais par l’officier de renseignement.”

Art. 30

L’article 18/4 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 18/4 § 1er. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer à l’aide de moyens techniques:

1° des lieux accessibles au public;

2° des personnes et objets qui s’y trouvent;

3° des événements qui s’y déroulent;

et y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer.

§ 2. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer à l’aide ou non de moyens techniques:

1° des lieux non accessibles au public qui ne sont pas soustraits à la vue;

2° des personnes et objets qui s’y trouvent;

3° des événements qui s’y déroulent;

sans pénétrer dans ces lieux.”

Art. 31

L’article 18/5 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 18/5. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent:

1° voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken met behulp van technische middelen;

2° de inhoud doorzoeken van al dan niet vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden;

3° al dan niet vergrendelde voorwerpen meenemen voor een strikt beperkte duur, indien het onderzoek ervan niet ter plaatse kan gebeuren om technische of veiligheidsredenen. Die voorwerpen worden zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”

Art. 32

In artikel 18/6 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, worden de woorden “wanneer dit een belang vertoont voor de uitoefening van hun opdrachten” vervangen door de woorden “in het belang van de uitoefening van hun opdrachten”;

2° § 2 wordt opgeheven.

3° in § 3, worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 33

In dezelfde wet wordt een artikel 18/6/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 18/6/1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, vervoers- en reisgegevens vorderen van enige private verstrekker van een vervoers- of reisdienst. Het diensthoofd stuurt een schriftelijke vraag. De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de dienstenverstrekker die wordt gevorderd.

De verstrekker van een vervoers- of reisdienst die weigert om de in zijn bezit zijnde informatie die overeenkomstig dit artikel gevorderd wordt, mee te delen, wordt gestraft met een geldboete van zesentwintig euro tot twintigduizend euro.”

Art. 34

In artikel 18/7 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 5 februari 2016, wordt § 2 opgeheven en worden in het derde lid van § 3 de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 35

In artikel 18/8 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt § 2 opgeheven en worden in het tweede

1° inspecter à l'aide de moyens techniques des lieux accessibles au public;

2° inspecter le contenu d'objets verrouillés ou non qui s'y trouvent;

3° emporter des objets verrouillés ou non pour une durée strictement limitée, si leur examen ne peut se faire sur place pour des raisons techniques ou de sécurité. Ces objets sont remis en place le plus rapidement possible, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.”

Art. 32

Dans l'article 18/6 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, les mots “lorsque cela présente un intérêt pour l'exercice de leurs missions” sont remplacés par les mots “dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions”;

2° le § 2 est abrogé;

3° dans le § 3, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 33

Dans la même loi, il est inséré un article 18/6/1 rédigé comme suit:

“Art. 18/6/1. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent requérir des données de transport et de voyage auprès de tout fournisseur privé de service en matière de transport ou de voyage. Le dirigeant du service adresse une demande écrite. La nature de la décision est communiquée au fournisseur du service qui est requis.

Le fournisseur de service en matière de transport ou de voyage qui refuse de communiquer les informations en sa possession requises en application du présent article est puni d'une amende de vingt-six euros à vingt mille euros.”

Art. 34

Dans l'article 18/7 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 5 février 2016, le § 2 est abrogé et dans le § 3, alinéa 3, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 35

Dans l'article 18/8 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, le § 2 est abrogé et dans le § 3, alinéa 2, les

lid van § 3 de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 36

In artikel 18/9 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, 1°, worden de woorden “ernstige bedreigingen bestaan” vervangen door de woorden “een ernstige potentiële dreiging bestaat”, worden de woorden “bedreigingen betrekking hebben” vervangen door de woorden “potentiële dreiging betrekking heeft”, wordt het woord “inmenging,” ingevoegd tussen het woord “spionage,” en het woord “terorisme”, en worden de woorden “hieronder begrepen het radicalisering-proces” vervangen door het woord “extremisme”;

2° in § 1, 2°, worden de woorden “ernstige bedreigingen” vervangen door de woorden “een ernstige potentiële dreiging”, worden de woorden “, de bevolking” ingevoegd tussen de woorden “nationale grondgebied” en de woorden “, de militaire defensieplannen”, worden de woorden “wapensystemen,” ingevoegd tussen het woord “wapens,” en het woord “munition” en worden de woorden “die bedreigingen betrekking hebben” vervangen door de woorden “die dreiging betrekking heeft”;

3° in § 2, worden de woorden “een potentiële bedreiging bedoeld in § 3” vervangen door de woorden “een potentiële dreiging zoals bedoeld in § 1”;

4° in § 3, worden de woorden “en van de risico’s die de uitvoering van de inlichtingsopdracht met zich meebrengt voor de veiligheid van de agenten van de diensten en van derden” opgeheven;

5° in § 4, worden de woorden “van de ernstige bedreigingen bedoeld” vervangen door de woorden “van een ernstige potentiële dreiging bedoeld”.

Art. 37

In artikel 18/10 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid van § 1 worden de woorden “principes van proportionaliteit en subsidiariteit” vervangen door de woorden “principes van subsidiariteit en proportionaliteit”;

2° in het tweede lid van § 1 worden de woorden “te rekenen vanaf de machtiging,” ingevoegd tussen de woorden “niet langer duren dan twee maanden,” en het woord “onverminderd”;

3° in het derde lid van § 1 worden de woorden “om de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens aan te wenden” vervangen door de woorden “om de aanwending van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens op te volgen”.

4° het vierde lid van § 1 wordt vervangen als volgt:

mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 36

Dans l’article 18/9 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1, 1°, les mots “des menaces graves” sont remplacés par les mots “une menace potentielle grave”, les mots “ces menaces sont liées” sont remplacés par les mots “cette menace potentielle est liée”, les mots “l’ingérence,” sont insérés entre les mots “l’espionnage,” et les mots “le terrorisme”, et les mots “en ce compris le processus de radicalisation” sont remplacés par les mots “l’extrémisme”;

2° dans le § 1, 2°, les mots “des menaces graves” sont remplacés par les mots “une menace potentielle grave”, les mots “, la population” sont insérés entre les mots “territoire national” et les mots “, les plans de défense militaires”, les mots “systèmes d’armes,” sont insérés entre le mot “armes,” et le mot “munitions” et les mots “ces menaces sont liées” sont remplacés par les mots “cette menace est liée”;

3° dans le § 2, les mots “de la menace potentielle visée au § 3” sont remplacés par “d’une menace potentielle visée au § 1er”;

4° dans le § 3, les mots “et des risques que comporte l’exécution de la mission de renseignement pour la sécurité des agents des services et des tiers” sont abrogés;

5° dans le § 4, les mots “des menaces graves visées” sont remplacés par les mots “d’une menace potentielle grave visée”.

Art. 37

Dans l’article 18/10 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, les mots “les principes de proportionnalité et de subsidiarité” sont remplacés par les mots “les principes de subsidiarité et de proportionnalité”;

2° dans le § 1er, alinéa 2, les mots “à compter de l’autorisation,” sont insérés entre les mots “ne peut excéder deux mois,” et les mots “sans préjudice”;

3° dans le § 1er, alinéa 3, les mots “pour mettre en œuvre la méthode exceptionnelle de recueil de données” sont remplacés par les mots “pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode exceptionnelle de recueil de données”;

4° dans le § 1er, l’alinéa 4 est remplacé par ce qui suit:

"Het diensthoofd beëindigt de uitzonderlijke methode wanneer de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is, wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd ingesteld, of wanneer hij een onwettigheid heeft vastgesteld. Hij brengt zijn beslissing zo spoedig mogelijk ter kennis van de Commissie."

5° § 2, wordt vervangen als volgt:

"Het ontwerp van machtiging van het diensthoofd vermeldt:

1° de aard van de uitzonderlijke methode;

2° naargelang het geval, de natuurlijke personen of rechtspersonen, verenigingen of groeperingen, voorwerpen, plaatsen, gebeurtenissen of informatie die het voorwerp uitmaken van de uitzonderlijke methode;

3° de ernstige potentiële dreiging die de uitzonderlijke methode rechtvaardigt;

4° de feitelijke omstandigheden die de uitzonderlijke methode rechtvaardigen, de motivering inzake subsidiariteit en proportionaliteit, inbegrepen het verband tussen 2° en 3°;

5° de periode waarin de uitzonderlijke methode kan worden aangewend, te rekenen vanaf de machtiging van het diensthoofd;

6° de naam van de inlichtingenofficier(en) verantwoordelijk om de aanwending van de uitzonderlijke methode op te volgen;

7° in voorkomend geval, het technisch middel dat gebruikt wordt bij de aanwending van de uitzonderlijke methode in toepassing van de artikelen 18/11 of 18/12;

8° in voorkomend geval, de samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek;

9° in voorkomend geval, de strafbare feiten die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van de veiligheid van de agenten of derden;

10° in voorkomend geval, de ernstige aanwijzingen waaruit blijkt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegeworkt aan het ontstaan of de ontwikkeling van de potentiële dreiging;

11° in voorkomend geval, de redenen die de hoogdringendheid rechtvaardigen;

12° de datum van de machtiging;

13° de handtekening van het diensthoofd."

De vermeldingen bedoeld in 1° tot 5°, 7°, 10°, 11° en 13° zijn op straffe van onwettigheid voorgeschreven.";

"Le dirigeant du service met fin à la méthode exceptionnelle lorsque la menace potentielle grave qui la justifie a disparu, lorsque la méthode n'est plus utile pour la finalité pour laquelle elle avait été mise en œuvre, ou quand il a constaté une illégalité. Il informe dès que possible la Commission de sa décision."

5° le § 2 est remplacé par ce qui suit:

"Le projet d'autorisation du dirigeant du service mentionne:

1° la nature de la méthode;

2° selon le cas, la ou les personnes physiques ou morales, les associations ou les groupements, les objets, les lieux, les événements ou les informations faisant l'objet de la méthode exceptionnelle de recueil de données;

3° la menace potentielle grave qui justifie la méthode exceptionnelle de recueil de données;

4° les circonstances de fait qui justifient la méthode exceptionnelle, la motivation en matière de subsidiarité et de proportionnalité, en ce compris le lien entre le 2° et le 3°;

5° la période pendant laquelle la méthode exceptionnelle de recueil de données peut être mise en œuvre à compter de l'autorisation;

6° le nom du ou des officier(s) de renseignement désigné(s) pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode;

7° le cas échéant, le moyen technique employé pour mettre en œuvre la méthode exceptionnelle en application des articles 18/11 ou 18/12;

8° le cas échéant, le concours d'une information ou d'une instruction judiciaire;

9° le cas échéant, les infractions absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir la sécurité des agents ou de tiers;

10° le cas échéant, les indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace;

11° le cas échéant, les motifs qui justifient l'extrême urgence;

12° la date de l'autorisation;

13° la signature du dirigeant du service.

Les mentions visées aux 1° à 5°, 7°, 10°, 11° et 13° sont prescrites sous peine d'illégalité.";

6° in het eerste lid van § 3 worden de woorden “het voorstel tot machtiging” vervangen door de woorden “het ontwerp van machtiging”;

7° in het derde lid van § 3 worden de woorden “of zij de betrokken dienst meedeelt dat zij niet kan beraadslagen binnen die termijn overeenkomstig artikel 43, § 1, zevende lid” ingevoegd tussen de woorden “binnen de termijn van vier dagen” en de woorden “, kan de betrokken dienst”;

8° in § 4, wordt het eerste lid vervangen als volgt:

“In geval van hoogdringendheid en wanneer elk uitblijven van de machtiging van aard is om de belangen bedoeld in artikel 18/9 ernstig in het gedrang te brengen, kan het diensthoofd, nadat hij wegens de hoogdringendheid het mondeling eensluidend advies van de voorzitter van de Commissie heeft verkregen, de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens mondeling machtigen voor ten hoogste vijf dagen.

Indien de voorzitter van de Commissie niet bereikbaar is, kan het diensthoofd contact opnemen met zijn plaatsvervanger.

De voorzitter brengt de overige leden van de Commissie onmiddellijk op de hoogte van het mondeling eensluidend advies.

Het diensthoofd geeft schriftelijke bevestiging van de mondelinge machtiging en geeft daarvan kennis aan de zetel van de Commissie, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels, ten laatste binnen een termijn van vierentwintig uur. Deze schriftelijke bevestiging bevat de in § 2 bedoelde vermeldingen.

In voorkomend geval vermeldt die bevestiging de redenen die de handhaving rechtvaardigen van de aanwending van de methode na de termijn van vijf dagen, zonder de twee maanden bedoeld in § 1, tweede lid, te boven te gaan. In dat geval geldt die bevestiging als ontwerp van machtiging zoals bedoeld in § 1.

In geval de noodzaak tot handhaving van de methode na de termijn van vijf dagen niet kon worden voorzien, of in uitzonderlijke gevallen, kan het diensthoofd de verlenging ervan machtigen volgens de procedure onder het eerste lid.

De inlichtingenofficier kan schriftelijk de medewerking vorderen van de personen bedoeld in de artikelen 18/14, 18/15, 18/16 en 18/17. De aard van de machtiging wordt hen meegedeeld. Deze vordering wordt zo spoedig mogelijk aan het diensthoofd meegedeeld.”;

9° in het tweede lid van § 4, dat het zevende lid wordt, wordt het woord “mondeling” ingevoegd tussen de woorden “een” en “negatief advies”;

10° in het zesde lid van § 4, dat het elfde lid wordt, worden de woorden “achtenveertig uur” vervangen door de woorden

6° dans le § 3, alinéas 1, les mots “de la proposition d’autorisation” sont remplacés par les mots “du projet d’autorisation”;

7° dans le § 3, alinéa 3, les mots “ou informe le service concerné qu’elle est dans l’impossibilité de délivrer dans ce délai conformément à l’article 43, § 1er, alinéa 7” sont insérés entre les mots “dans le délai de quatre jours” et les mots “, le service concerné”;

8° dans le § 4, l’alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

“En cas d’extrême urgence, et lorsque tout retard apporté à l’autorisation est de nature à compromettre gravement les intérêts visés à l’article 18/9, le dirigeant du service peut autoriser verbalement la méthode exceptionnelle de recueil de données pour une durée ne pouvant excéder cinq jours, après avoir obtenu au bénéfice de l’urgence l’avis conforme verbal du président de la Commission.

Si le président de la Commission n’est pas joignable, le dirigeant du service peut prendre contact avec son suppléant.

Le président informe immédiatement les autres membres de la Commission de l’avis conforme verbal.

Le dirigeant du service confirme par écrit l’autorisation verbale et la notifie au siège de la Commission, selon les modalités à fixer par le Roi, au maximum dans un délai de vingt-quatre heures. Cette confirmation écrite comprend les mentions prévues au § 2.

Le cas échéant, cette confirmation indique les motifs qui justifient le maintien de la mise en œuvre de la méthode au-delà du délai de cinq jours, sans excéder les deux mois visés au § 1er, alinéa 2. Dans ce cas, cette confirmation vaut projet d’autorisation visé au § 1er.

Dans le cas où la nécessité du maintien de la méthode au-delà du délai de cinq jours n’a pas pu être anticipée ou dans des circonstances exceptionnelles, le dirigeant du service peut en autoriser la prolongation selon la procédure de l’alinéa 1er.

L’officier de renseignement peut requérir par écrit le concours des personnes visées aux articles 18/14, 18/15, 18/16 et 18/17. La nature de l’autorisation leur est communiquée. Cette réquisition est communiquée le plus rapidement possible au dirigeant du service.”;

9° dans le § 4, alinéa 2 ancien (devenant l’alinéa 7), le mot “verbal” est inséré entre les mots “avis” et “négatif”;

10° dans le § 4, alinéa 6 ancien (devenant l’alinéa 11) les mots “quarante-huit heures” sont remplacés par les mots “cinq

“vijf dagen” en worden de woorden “, behalve in de gevallen van verlenging bedoeld in het vierde en vijfde lid” toegevoegd aan het einde van de zin;

11° in het eerste lid van § 5:

a) worden in de Nederlandse versie de woorden “de inlichtingen” vervangen door het woord “gegevens”;

b) worden in de Nederlandse versie de woorden “ten hoogste” opgeheven en worden de woorden “te rekenen vanaf het verstrijken van de lopende methode” ingevoegd tussen de woorden “twee maanden” en het woord “, onverminderd”;

c) worden de woorden “de bedreigingen die haar wettigden weggevallen zijn” vervangen door de woorden “de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is”;

d) wordt het woord “of” vervangen door “,” en de woorden “. Hij schorst de methode indien” worden vervangen door de woorden “of wanneer”;

e) de woorden “of te schorsen, naar het gelang het geval, onverwijd” worden opgeheven.

12° in het tweede lid van § 5 wordt het woord “inlichtingen” vervangen door het woord “gegevens”;

13° in het derde lid van § 6 worden de woorden “de bedreigingen die haar wettigden, zijn weggevallen” vervangen door de woorden “de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is”;

14° in § 7 wordt het woord “de in § 2 bedoelde machting-aanvraag” vervangen door de woorden “het in § 2 bedoelde ontwerp van machting”.

Art. 38

Artikel 18/11 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 18/11. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, al dan niet met behulp van technische middelen het volgende observeren:

1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die aan het zicht ontrokken zijn;

2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;

3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden.

§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die al dan niet aan het zicht ontrokken zijn, betreden, teneinde:

jours” et les mots “, sauf dans les cas de prolongation visés aux alinéas 4 et 5” sont ajoutés à la fin de la phrase;

11° dans le § 5, alinéa 1er:

a) dans le texte néerlandais, les mots “de inlichtingen” sont remplacés par le mot “gegevens”;

b) dans le texte néerlandais, les mots “ten hoogste” sont abrogés et les mots “à compter de l’échéance de la méthode en cours” sont insérés entre les mots “deux mois” et les mots “, sans préjudice”

c) les mots “les menaces qui la justifient ont disparu” sont remplacés par les mots “la menace potentielle qui la justifie a disparu”;

d) le mot “ou” est remplacé par “,” et les mots “. Il suspend la méthode lorsqu’il constate” sont remplacés par les mots “ou qu’il constate”;

e) les mots “sans délai” et les mots “ou de la suspendre, selon le cas” sont abrogés.

12° dans le texte néerlandais du § 5er, alinéa 2, le mot “inlichtingen” est remplacé par le mot “gegevens”;

13° dans le § 6, alinéa 3, les mots “les menaces qui l’ont justifiée ont disparu” sont remplacés par les mots “la menace potentielle qui la justifie a disparu”;

14° dans le § 7, les mots “de la demande d’autorisation, visée au § 2, introduite” sont remplacés par les mots “du projet d’autorisation, visé au § 2, introduit”.

Art. 38

L’article 18/11 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 18/11. § 1er Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer, à l’aide ou non de moyens techniques:

1° des lieux non accessibles au public qui sont soustraits à la vue;

2° des personnes et objets qui s’y trouvent;

3° des événements qui s’y déroulent.

§ 2. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, à l’insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, pénétrer, à tout moment, dans des lieux non accessibles au public, soustraits ou non à la vue, pour:

- 1° de observatie te verrichten;
- 2° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen;
- 3° een vergrendeld voorwerp te openen om er een technisch middel in te plaatsen;
- 4° een voorwerp mee te nemen om een technisch middel erop te installeren, dat voorwerp te bedienen en het terug te plaatsen.

Het technisch middel of het meegenomen voorwerp wordt zo spoedig mogelijk na de observatie teruggenomen respectievelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”

Art. 39

Artikel 18/12 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 18/12. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik:

- 1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken, al dan niet met behulp van technische middelen;
- 2° de inhoud doorzoeken van al dan niet vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden;
- 3° al dan niet vergrendelde voorwerpen meenemen voor een strikt beperkte duur, indien het onderzoek ervan niet ter plaatse kan gebeuren om technische of veiligheidsredenen;
- 4° deze plaatsen betreden om de voorwerpen terug te plaatsen.

Die voorwerpen worden zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”

Art. 40

In artikel 18/13 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° het eerste lid wordt vervangen als volgt:

“De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, een rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 13/1, § 1, inzetten teneinde gegevens te verzamelen omtrent gebeurtenissen, voorwerpen, groeperingen en natuurlijke personen of rechtspersonen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten.”

- 2° het tweede lid wordt opgeheven;

- 1° exécuter l'observation;
- 2° y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer;
- 3° ouvrir un objet verrouillé pour y placer un moyen technique;
- 4° emporter un objet pour y installer un moyen technique, intervenir sur cet objet et le replacer.

Le moyen technique est retiré ou l'objet emporté est remis en place le plus rapidement possible à l'échéance de l'observation, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.”

Art. 39

L'article 18/12 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 18/12. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, à tout moment, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci:

- 1° inspecter, à l'aide ou non de moyens techniques, des lieux non accessibles au public;
- 2° inspecter le contenu d'objets verrouillés ou non qui s'y trouvent;
- 3° emporter des objets verrouillés ou non pour une durée strictement limitée, si leur examen ne peut se faire sur place pour des raisons techniques ou de sécurité;
- 4° pénétrer dans ces lieux pour replacer les objets.

Ceux-ci doivent être replacés le plus rapidement possible, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.”

Art. 40

Dans l'article 18/13 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

- 1° l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

“Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent recourir à une personne morale visée à l'article 13/1, § 1er afin de collecter des données en rapport avec des événements, des objets, des groupements et des personnes physiques ou morales présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions.”;

- 2° l'alinéa 2 est abrogé;

3° het derde lid, dat het tweede lid wordt, wordt vervangen als volgt:

“De methode is toegelaten zolang als nodig is voor het doel waarvoor ze wordt aangewend.”.

4° in het vierde lid, dat het derde lid wordt, worden de woorden “de oprichting van of” en de laatste twee zinnen opgeheven.

Art. 41

In artikel 18/14 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid van § 1 worden de woorden “gemachtig worden” opgeheven en worden de woorden “open te maken en kennis te nemen” vervangen door de woorden “openmaken en kennismeten”;

2° in het tweede lid van § 1 worden de woorden “door het diensthoofd daartoe aangewezen” opgeheven.

3° in § 3, worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 42

In artikel 18/15 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid van § 1 worden de woorden “gemachtig worden de volgende inlichtingen te vorderen” vervangen door de woorden “de volgende gegevens vorderen”;

2° in § 2 worden de woorden “door het diensthoofd daartoe aangewezen” opgeheven en worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 43

In artikel 18/16 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid van § 1 worden de woorden “gemachtig worden om,” opgeheven;

2° in het tweede lid van § 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in punt 1° wordt het woord “te” opgeven;

b) in punt 2° worden de woorden “op te heffen” vervangen door het woord “opheffen”;

c) in punt 3° worden de woorden “aan te brengen” vervangen door het woord “aanbrengen”;

3° l’alinéa 3, devenu alinéa 2, est remplacé par ce qui suit:

“La méthode est autorisée aussi longtemps qu’elle est nécessaire aux finalités pour lesquelles elle est mise en œuvre.”;

4° dans l’alinéa 4, devenu alinéa 3, les mots “la création de ou” et les deux dernières phrases sont abrogés.

Art. 41

Dans l’article 18/14 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, les mots “être autorisés à” sont abrogés et les mots “à prendre” sont remplacés par le mot “prendre”;

2° dans le § 1er, alinéa 2, les mots “désigné à cet effet par le dirigeant du service” sont abrogés.

3° dans le § 3, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 42

Dans l’article 18/15 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, les mots “être autorisés à solliciter” sont remplacés par le mot “requérir”;

2° dans le § 2, les mots “désigné à cet effet par le dirigeant du service” sont abrogés et les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 43

Dans l’article 18/16 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, les mots “être autorisés à,” sont abrogés;

2° Dans le texte néerlandais du § 1er, alinéa 2, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans le 1°, le mot “te” est abrogé;

b) dans le 2°, les mots “op te heffen” sont remplacés par le mot “opheffen”;

c) dans le 3°, les mots “aan te brengen” sont remplacés par le mot “aanbrengen”;

d) in punt 4° worden de woorden “over te nemen” vervangen door het woord “overnemen”.

3° in § 1, eerste lid, 4°, wordt het woord “relevante” opgeheven;

4° § 2 wordt vervangen als volgt:

“§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, niet voor het publiek toegankelijke plaatsen betreden en zich toegang verschaffen tot al dan niet vergrendelde voorwerpen, teneinde:

1° informaticasystemen binnen te dringen;

2° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen;

3° het (de) informaticasyste(e)m(en) mee te nemen en ze terug te plaatsen.

Het technisch middel of het informaticasysteem wordt zo spoedig mogelijk na het binnendringen teruggenomen respectievelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”.

5° in § 3, worden de woorden “en dat zij hun medewerking verlenen aan het binnendringen in een informaticasysteem” ingevoegd tussen de woorden “een begrijpelijke vorm” en de woorden “. Deze vraag vermeldt.”.

6° in § 4 worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 44

In artikel 18/17 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, worden de woorden “gemachtigd worden om” opgeheven en worden de woorden “af te luisteren, er kennis van te nemen en ze te registreren” vervangen door de woorden “onderscheppen, er kennis van nemen en ze registreren”;

2° § 2 wordt vervangen als volgt:

“§ 2. Hiertoe kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, al dan niet voor het publiek toegankelijke plaatsen betreden, teneinde:

1° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen;

2° een vergrendeld voorwerp te openen om er een technisch middel in te plaatsen;

3° het voorwerp mee te nemen waarop het technisch middel zal worden geïnstalleerd, dat voorwerp te bedienen en het terug te plaatsen.

d) dans le 4°, les mots “over te nemen” sont remplacés par le mot “overnemen”.

3° dans le § 1er, alinéa 1er, 4°, le mot “pertinentes” est abrogé;

4° le § 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Les services de renseignement et de sécurité peuvent, à l’insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci pénétrer, à tout moment, dans des lieux non accessibles au public, et dans des objets verrouillés ou non, afin de:

1° procéder à l’intrusion informatique;

2° y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer;

3° emporter le(s) système(s) informatique(s) et le replacer.

Le moyen technique est retiré ou le(s) système(s) informatique(s) est/sont remis en place le plus rapidement possible à l’échéance de l’intrusion, à moins que cela n’entrave le bon déroulement de la mission.”;

5° dans le § 3, les mots “et qu’elles prêtent leurs concours à l’intrusion informatique” sont ajoutés entre les mots “une forme compréhensible” et les mots “. Cette demande mentionne”

6° dans le § 4, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 44

Dans l’article 18/17 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, les mots “être autorisés à” et les prépositions “à” sont abrogés, et les mots “écouter les” sont remplacés par les mots “intercepter des”;

2° le § 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. A cet effet, les services de renseignement et de sécurité peuvent pénétrer, à tout moment, à l’insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, dans des lieux accessibles ou non au public afin de:

1° installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer;

2° ouvrir un objet verrouillé pour y placer un moyen technique;

3° emporter l’objet sur lequel sera installé le moyen technique, intervenir sur cet objet et le replacer.

Het technisch middel of het meegenomen voorwerp wordt zo spoedig mogelijk na de onderschepping teruggenomen respectievelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”

3° in het tweede lid van § 3 worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

4° § 7 wordt vervangen als volgt:

“§ 7. Behalve wanneer een opname nog noodzakelijk is in het kader van een lopende gerechtelijke procedure, worden de opnamen van communicaties, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels en onder het toezicht van de Commissie en van een door het diensthoofd hiertoe aangestelde agent, vernietigd na een termijn van maximum tien jaar die aanvangt op de dag van de opname. De vernietiging wordt vermeld in het in paragraaf 6 vermelde bijzonder register.

De overschrijvingen van de relevant geachte communicaties en de eventuele vertalingen worden, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels, vernietigd na de in artikel 21 bedoelde termijn, met uitzondering van de gegevens die een door het Rijksarchief erkend historisch karakter hebben.”

Art. 45

In hoofdstuk III, nieuwe afdeling 4 van dezelfde wet wordt na artikel 18/17 een onderafdeling 3 ingevoegd die het artikel 18/18 bevat, luidende: “Onderafdeling 3. Gemeenschappelijke bepaling voor sommige methoden voor het verzamelen van gegevens”

Art. 46

In artikel 18/18 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de woorden “de methoden bedoeld in deze onderafdeling” vervangen door de woorden “de methoden bedoeld in artikel 16/2 en in de onderafdeling 2”, en wordt het woord “fysieke” vervangen door de woorden “de natuurlijke”.

Art. 47

Onderafdeling 3 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt “Afdeling 5. De mededeling van gegevens”.

Art. 48

In artikel 19/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, worden de woorden “en over de inhoud van het proces-verbaal” toegevoegd na de woorden “van deze overzending”;

2° het derde lid, wordt vervangen door wat volgt:

Le moyen technique est retiré ou l'objet emporté est remis en place le plus rapidement possible à l'échéance de l'interception, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.”;

3° dans le § 3, alinéa 2, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

4° le § 7 est remplacé par ce qui suit:

“§ 7. Sauf lorsqu'un enregistrement est encore nécessaire dans le cadre d'une procédure judiciaire en cours, les enregistrements des communications sont détruits, suivant les modalités à fixer par le Roi et sous le contrôle de la Commission et d'un agent désigné à cet effet par le dirigeant du service, après un délai maximum de 10 ans qui débute le jour de l'enregistrement. La destruction est mentionnée dans le registre spécial visé au § 6.

Les transcriptions des communications estimées pertinentes et les traductions éventuelles sont détruites, suivant les modalités à fixer par le Roi, après le délai visé à l'article 21, à l'exception des données présentant un caractère historique reconnu par les Archives de l'État.”

Art. 45

Dans le Chapitre III, nouvelle Section 4 de la même loi, il est inséré, après l'article 18/17, une sous-section 3 comportant l'article 18/18, intitulée “Sous-section 3. Disposition commune à certaines méthode de recueil de données”

Art. 46

Dans l'article 18/18 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les mots “les méthodes visées dans la présente sous-section” sont remplacés par les mots “les méthodes visées à l'article 16/2 et dans la sous-section 2”, et dans le texte néerlandais, le mot “fysieke” est remplacé par les mots “de naturelle”;

Art. 47

La Sous-section 3 du Chapitre III de la même loi devient la “Section 5. De la communication des données”.

Art. 48

Dans l'article 19/1 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 2, les mots “et sur le contenu du procès-verbal” sont ajoutés après les mots “de cette transmission”;

2° l'alinéa 3 est remplacé par ce qui suit:

"Dit proces-verbaal vermeldt de ernstige aanwijzingen die eventueel in rechte kunnen worden gebruikt."

Art. 49

Onderafdeling 4 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt "Afdeling 6. De samenwerking tussen de diensten"

Art. 50

Onderafdeling 5 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt "Afdeling 7. De bewaring en vernietiging van gegevens".

Art. 51

In dezelfde wet wordt een artikel 21/1 ingevoegd, luidende:

"Art. 21/1. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn, in afwijking van de archiefwet van 24 juni 1955, vrijgesteld van de overbrenging van hun archieven, mits:

1° de langetermijnbewaring, de authenticiteit, de integriteit, de ordening, de toegankelijkheid en de leesbaarheid van die archieven worden gewaarborgd volgens de door de Koning vastgestelde voorwaarden;

2° het publiek deze archieven kan raadplegen onder dezelfde voorwaarden als in het Rijksarchief.

§ 2. In afwijking van de bijzondere wetten, inbegrepen de archiefwet van 24 juni 1995, bezorgen de gerechtelijke en bestuurlijke overheden, met inbegrip van de politiediensten, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de van hen afkomstige geclasseerde documenten terug voorafgaandelijk aan de overdracht van hun archieven aan het Rijksarchief.

Op verzoek van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden de geclasseerde documenten vernietigd in plaats van terugbezorgd. Die vernietiging wordt uitgevoerd door de in het eerste lid bedoelde overheden, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels."

Art. 52

In dezelfde wet wordt na artikel 21/1 een hoofdstuk III/1 ingevoegd, dat de artikelen 22 tot 35 bevat, luidende:

"HOOFDSTUK III/1. De bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten"

"Ce procès-verbal précise les indices sérieux qui peuvent éventuellement être utilisés en justice."

Art. 49

La Sous-section 4 du Chapitre III de la même loi devient la "Section 6. De la coopération entre services".

Art. 50

La Sous-section 5 du Chapitre III de la même loi devient la "Section 7. De la conservation et de la destruction des données".

Art. 51

Dans la même loi, il est inséré un article 21/1 rédigé comme suit:

"Art. 21/1. § 1er. Par dérogation à la loi du 24 juin 1955 relative aux archives, les services de renseignement et de sécurité sont dispensés du transfert de leurs archives à condition que:

1° la pérennité, l'authenticité, l'intégrité, le classement, l'accès et la lisibilité de ces archives soient assurés aux conditions fixées par le Roi;

2° le public puisse consulter ces archives dans les mêmes conditions qu'aux Archives de l'État.

§ 2. Par dérogation aux lois particulières, en ce compris la loi du 24 juin 1955 relative aux archives, les autorités judiciaires et administratives, y compris les services de police, restituent aux services de renseignement et de sécurité les documents classifiés qui émanent d'eux préalablement au transfert de leurs archives aux Archives de l'État.

A la demande des services de renseignement et de sécurité, la restitution des documents classifiés est remplacée par leur destruction. Celle-ci est effectuée par les autorités visées à l'alinéa 1er, selon les modalités à fixer par le Roi."

Art. 52

Dans la même loi, il est inséré, après l'article 21/1, un Chapitre III/1 comprenant les articles 22 à 35 et intitulé comme suit:

"CHAPITRE III/1. De la protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité"

Art. 53

In hoofdstuk III/1 van dezelfde wet wordt een afdeling 1 ingevoegd, luidende: "Afdeling 1. Algemene bepaling".

Art. 54

Artikel 22 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

"Art. 22. Er kan binnen elke inlichtingen- en veiligheidsdienst een interventieteam worden opgericht met als opdracht de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de betrokken dienst.

De agenten belast met deze opdracht worden aangesteld, respectievelijk door de minister van Justitie, op voordracht van het hoofd van de Veiligheid van de Staat, en door de minister van Landsverdediging, op voordracht van het hoofd van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid.

De leden van het interventieteam zijn de enige agenten die gemachtigd zijn de opdracht tot bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van hun dienst uit te voeren, onverminderd hun andere functies. Daartoe ontvangen zij een vorming.

De leden van het interventieteam brengen verslag uit over hun interventie aan het betrokken diensthoofd."

Art. 55

In hoofdstuk III/1 van dezelfde wet wordt na artikel 22 een afdeling 2 ingevoegd, luidende: "Afdeling 2. De uitoefening van de opdracht tot bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten."

Art. 56

Artikel 23 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

"Art. 23. De leden van het interventieteam kunnen steeds verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen betreden en doorzoeken.

Zij kunnen enkel bij een ernstig en nakend gevaar voor de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst niet-verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen betreden en doorzoeken, zowel overdag als 's nachts, voor zover dit personeelslid zich bevindt in het binnengedeelte van een niet voor het publiek toegankelijke plaats en wanneer het gevaar op geen andere wijze kan worden afgewend."

Art. 57

Artikel 24 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

Art. 53

Dans le Chapitre III/1 de la même loi, il est inséré une section 1e intitulée: "Section 1e. Disposition générale".

Art. 54

L'article 22 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

"Art. 22. Il peut être institué au sein de chaque service de renseignement et de sécurité une équipe d'intervention ayant pour fonction de protéger le personnel, les infrastructures et les biens du service concerné.

Les agents affectés à cette fonction sont désignés respectivement par le ministre de la Justice, sur la proposition du dirigeant de la Sûreté de l'État, et par le ministre de la Défense, sur la proposition du dirigeant du Service Général du Renseignement et de la Sécurité.

Les membres de l'équipe d'intervention sont les seuls agents habilités à exercer la fonction de protection du personnel, des infrastructures et des biens de leur service, sans préjudice de leurs autres fonctions. Ils reçoivent une formation à cet effet.

Les membres de l'équipe d'intervention font rapport de leurs interventions au dirigeant du service concerné."

Art. 55

Dans le Chapitre III/1 de la même loi, il est inséré, après l'article 22, une section 2 intitulée: "Section 2. De l'exercice de la fonction de protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité.

Art. 56

L'article 23 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

"Art. 23. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent toujours pénétrer dans des bâtiments, leurs annexes ainsi que des moyens de transport abandonnés et les fouiller.

Ils ne peuvent pénétrer et fouiller des bâtiments, leurs annexes ainsi que des moyens de transport non abandonnés, tant de jour que de nuit, qu'en cas de danger grave et imminent pour l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné se trouvant à l'intérieur d'un lieu non accessible au public et pour autant que ce danger ne puisse être écarté autrement."

Art. 57

L'article 24 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

"Art. 24. De leden van het interventieteam kunnen, ten einde er zich van te vergewissen dat een persoon geen wapen draagt of enig voorwerp dat gevaarlijk is voor hun leven of fysieke integriteit of die van de personeelsleden van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of voor de integriteit van de infrastructuur en de goederen van de te beschermen dienst, in de volgende gevallen overgaan tot een veiligheidsfouillering:

1° wanneer het lid van het interventieteam, op grond van de gedragingen van deze persoon, van materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden heeft om te denken dat de persoon die aan een identiteitscontrole wordt onderworpen in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald in artikel 28, een wapen of een gevaarlijk voorwerp draagt;

2° wanneer een persoon voorlopig wordt vastgehouden overeenkomstig de artikelen 27 en 28;

3° wanneer de personen toegang hebben tot plaatsen waar de personeelsleden van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst worden bedreigd.

De veiligheidsfouillering gebeurt door het betasten van het lichaam en de kleding van de gefouilleerde persoon evenals door de controle van zijn bagage. Zij mag niet langer duren dan de daartoe noodzakelijke tijd en de persoon mag te dien einde niet langer dan één uur worden opgehouden.

In het in 3° bedoelde geval wordt de fouillering uitgevoerd op bevel en onder verantwoordelijkheid van het lid van het interventieteam dat verantwoordelijk is voor de opdracht; zij wordt uitgevoerd door een lid van het interventieteam van hetzelfde geslacht als de gefouilleerde persoon."

Art. 58

Artikel 25 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

"Art. 25. De leden van het interventieteam kunnen overgaan tot het doorzoeken van een voertuig of enig ander vervoermiddel, zowel in het verkeer als geparkeerd op de openbare weg of op voor het publiek toegankelijke plaatsen, indien zij op grond van de gedragingen van de bestuurder of de passagiers, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat het voertuig of vervoermiddel gebruikt wordt of gebruikt zou kunnen worden om het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of de integriteit van de goederen van de te beschermen dienst ernstig in gevaar te brengen.

Het doorzoeken van een voertuig mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die het rechtvaardigen.

Het doorzoeken van een voertuig dat permanent als woning is ingericht en dat op het ogenblik van het doorzoeken daadwerkelijk als woning wordt gebruikt, wordt gelijkgesteld met huiszoeking."

"Art. 24. Afin de s'assurer qu'une personne ne porte pas une arme ou un objet dangereux pour leur vie ou leur intégrité physique ou celle des membres du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou pour l'intégrité des infrastructures et des biens de ce service à protéger, les membres de l'équipe d'intervention peuvent procéder à une fouille de sécurité dans les cas suivants:

1° lorsque, en fonction du comportement de cette personne, d'indices matériels ou des circonstances, le membre de l'équipe d'intervention a des motifs raisonnables de croire que la personne soumise à un contrôle d'identité dans les cas et aux conditions prévus à l'article 28, porte une arme ou un objet dangereux;

2° lorsqu'une personne est provisoirement retenue conformément aux articles 27 et 28;

3° lorsque des personnes accèdent à des lieux où se trouvent menacés les membres du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné.

La fouille de sécurité s'effectue par la palpation du corps et des vêtements de la personne fouillée ainsi que par le contrôle de ses bagages. Elle ne peut durer plus longtemps que le temps nécessaire à cette fin et la personne ne peut être retenue pendant plus d'une heure à cet effet.

Dans le cas visé au 3°, la fouille est exécutée sur ordre et sous la responsabilité du membre de l'équipe d'intervention responsable de la mission; elle est effectuée par un membre de l'équipe d'intervention du même sexe que la personne fouillée."

Art. 58

L'article 25 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

"Art. 25. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent procéder à la fouille d'un véhicule ou de tout autre moyen de transport, qu'il soit en circulation ou en stationnement sur la voie publique ou dans des lieux accessibles au public, lorsqu'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction du comportement du conducteur ou des passagers, d'indices matériels ou des circonstances de temps et de lieu, que le véhicule ou le moyen de transport sert ou pourrait servir à mettre gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou l'intégrité des biens de ce service à protéger.

La fouille exécutée dans un véhicule ne peut durer plus longtemps que le temps exigé par les circonstances qui la justifient.

La fouille d'un véhicule aménagé de façon permanente en logement et qui est effectivement utilisé comme logement au moment du contrôle est assimilée à la visite domiciliaire."

Art. 59

Artikel 26 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 26. De voorwerpen en dieren die een gevaar betekenen voor het personeel, de infrastructuur of de goederen van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst kunnen, in voor het publiek toegankelijke plaatsen, door een lid van het interventieteam, voor de vereisten van diens beschermingsopdracht, aan de eigenaar, de bezitter of de houder onttrokken worden. Deze bestuurlijke inbeslagneming geschiedt overeenkomstig de richtlijnen en onder de verantwoordelijkheid van het lid van het interventieteam dat verantwoordelijk is voor de opdracht.

De in beslag genomen voorwerpen worden ter beschikking gesteld van een politieambtenaar opdat gehandeld wordt overeenkomstig artikel 30 van de wet op het politieambt.”

Art. 60

Artikel 27 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 27. De leden van het interventieteam kunnen, in geval van volstrekte noodzaak, een persoon vasthouden ten aanzien van wie er op grond van zijn gedragingen, van materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden zijn om te denken dat hij voorbereidingen treft om een misdrijf te plegen, of die een misdrijf pleegt dat het leven of de fysieke integriteit van een agent of een derde of de integriteit van de infrastructuur en de goederen van de te beschermen dienst ernstig in gevaar brengt, met als doel hem te beletten een dergelijk misdrijf te plegen of teneinde dit misdrijf te doen ophouden.

In dat geval zal de persoon slechts worden vastgehouden voor de tijd die nodig is om de betrokkenen ter beschikking te stellen van een politieambtenaar.

De door het lid van het interventieteam verrichte vrijheidsbenemming mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die haar rechtvaardigen en mag in geen geval een uur te boven gaan. Deze termijn gaat in vanaf het ogenblik waarop de betrokken persoon als gevolg van het optreden van een lid van het interventieteam, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.

De Koning legt de voorwaarden vast op grond waarvan het tijdstip waarop tot de aanhouding is overgegaan, wordt geregistreerd.

Als de vrijheidsbenemming wordt gevuld door een bestuurlijke aanhouding overeenkomstig de artikelen 31 tot 33 van de wet op het politieambt, wordt de maximale duur van de bestuurlijke aanhouding met een overeenkomstige periode verminderd.”

Art. 61

Artikel 28 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

Art. 59

L’article 26 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 26. Les objets et les animaux qui présentent un danger pour le personnel, les infrastructures ou les biens du service de renseignement et de sécurité concerné peuvent, dans les lieux accessibles au public, être soustraits à la libre disposition du propriétaire, du possesseur ou du détenteur par un membre de l’équipe d’intervention pour les nécessités de sa mission de protection. Cette saisie administrative s’effectue conformément aux instructions et sous la responsabilité du membre de l’équipe d’intervention responsable de la mission.

Les objets saisis sont mis à la disposition d’un fonctionnaire de police afin qu’il soit procédé conformément à l’article 30 de la loi sur la fonction de police.”

Art. 60

L’article 27 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 27. Les membres de l’équipe d’intervention peuvent, en cas d’absolue nécessité, retenir une personne s’il existe à l’égard de cette personne des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d’indices matériels ou des circonstances, qu’elle se prépare à commettre ou commet un acte qui met gravement en danger la vie ou l’intégrité physique d’un agent ou un tiers ou l’intégrité des infrastructures et des biens du service à protéger, afin de l’empêcher de commettre un tel acte ou de faire cesser cet acte.

Dans ce cas, la personne ne sera retenue que le temps nécessaire pour sa mise à la disposition d’un fonctionnaire de police.

La privation de liberté effectuée par le membre de l’équipe d’intervention ne peut jamais durer plus longtemps que le temps requis par les circonstances qui la justifient et ne peut en aucun cas dépasser une heure. Ce délai prend cours à partir du moment où la personne concernée ne dispose plus, à la suite de l’intervention d’un membre de l’équipe d’intervention, de la liberté d’aller et de venir.

Le Roi fixe les modalités selon lesquelles le moment auquel il a été procédé à l’arrestation est enregistré.

Lorsque la privation de liberté est suivie d’une arrestation administrative conformément aux articles 31 à 33 de la loi sur la fonction de police, la durée maximale de l’arrestation administrative est réduite à due concurrence.”

Art. 61

L’article 28 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 28. § 1. De leden van het interventieteam kunnen de identiteit controleren van ieder persoon indien zij, op grond van zijn gedragingen, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat hij zich voorbereidt om het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of de integriteit van de gebouwen van die dienst te schaden.

§ 2. De identiteitsstukken die aan het lid van het interventieteam overhandigd worden, mogen slechts ingehouden worden gedurende de voor de verificatie van de identiteit noodzakelijke tijd en moeten daarna onmiddellijk aan de betrokkenen worden teruggegeven.

§ 3. Indien de in de voorgaande paragrafen bedoelde persoon weigert of in de onmogelijkheid verkeert het bewijs te leveren van zijn identiteit, alsook indien zijn identiteit twijfelachtig is, mag hij worden vastgehouden om ter beschikking te worden gesteld van een politieambtenaar.

De door het lid van het interventieteam verrichte vrijheidsbeneming mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die haar rechtvaardigen en mag in geen geval een uur te boven gaan. Deze termijn gaat in vanaf het ogenblik waarop de betrokken persoon, als gevolg van het optreden van een lid van het interventieteam, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.

Als de vrijheidsbeneming wordt gevuld door een bestuurlijke aanhouding, overeenkomstig artikel 34, § 4, van de wet op het politieambt, wordt de maximale duur van de bestuurlijke aanhouding met een overeenkomstige periode verminderd.”

Art. 62

Artikel 29 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 29. De leden van het interventieteam mogen vastgehouden personen, buiten noodzaak, niet aan publieke nieuwsgierigheid blootstellen.

Zij mogen deze personen zonder hun instemming niet onderwerpen of laten onderwerpen aan vragen van journalisten of derden die vreemd zijn aan de zaak, noch van hen beeldopnamen maken of laten maken behalve die welke bestemd zijn voor hun identificatie.”

Art. 63

Artikel 30 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 30. De leden van het interventieteam kunnen, rekening houdend met de risico's die zulks meebrengt, geweld gebruiken om een wettig doel na te streven dat niet op andere wijze kan worden bereikt.

Elk gebruik van geweld moet redelijk zijn en in verhouding staan tot het nagestreefde doel.

“Art. 28. § 1er. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent contrôler l'identité de toute personne s'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d'indices matériels ou de circonstances de temps et de lieu qu'elle se prépare à porter atteinte à la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou à l'intégrité des bâtiments de ce service.

§ 2. Les pièces d'identité qui sont remises au membre de l'équipe d'intervention ne peuvent être retenues que pendant le temps nécessaire à la vérification de l'identité et doivent ensuite être immédiatement remises à l'intéressé.

§ 3. Si la personne visée aux paragraphes précédents refuse ou est dans l'impossibilité de faire la preuve de son identité, de même que si son identité est douteuse, elle peut être retenue pour être mise à la disposition d'un fonctionnaire de police.

La privation de liberté effectuée par le membre de l'équipe d'intervention ne peut jamais durer plus longtemps que le temps requis par les circonstances qui la justifient et ne peut en aucun cas dépasser une heure. Ce délai prend cours à partir du moment où la personne concernée ne dispose plus, à la suite de l'intervention d'un membre de l'équipe d'intervention, de la liberté d'aller et de venir.

Lorsque la privation de liberté est suivie d'une arrestation administrative conformément à l'article 34, § 4, de la loi sur la fonction de police, la durée maximale de l'arrestation administrative est réduite à due concurrence.”

Art. 62

L'article 29 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 29. Les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent, sans nécessité, exposer à la curiosité publique les personnes retenues.

Ils ne peuvent soumettre ou laisser soumettre ces personnes, sans leur accord, aux questions de journalistes ou de tiers étrangers à leur cas, ni à des prises de vue autres que celles destinées à leur identification.”

Art. 63

L'article 30 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 30. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent, en tenant compte des risques que cela comporte, recourir à la force pour poursuivre un objectif légitime qui ne peut être atteint autrement.

Tout recours à la force doit être raisonnable et proportionné à l'objectif poursuivi.

Aan elk gebruik van geweld gaat een waarschuwing vooraf, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.”

Art. 64

Artikel 31 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 31. Onverminderd de bepalingen van artikel 30 van deze wet, de artikelen 70, 416 en 417 van het Strafwetboek en de toepasselijke regels van internationaal recht, kunnen de leden van het interventieteam slechts gebruik maken van vuurwapens tegen personen in de volgende gevallen:

1° tegen gewapende personen of in de richting van voertuigen aan boord waarvan zich gewapende personen bevinden, in geval van misdaad of van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf in de zin van artikel 41 van het Wetboek van Strafvordering, welke misdaad of welk wanbedrijf met geweld is gepleegd, indien redelijkerwijze mag aangenomen worden dat die personen in het bezit zijn van een vuurwapen klaar voor gebruik, en dat zij dit wapen zullen gebruiken tegen personen;

2° wanneer in geval van volstrekte noodzakelijkheid, de leden van het interventieteam de aan hun bescherming toevertrouwde personen, infrastructuur of goederen op geen andere wijze kunnen verdedigen.

Het gebruik van wapens geregeld in 1° en 2° geschiedt slechts overeenkomstig de richtlijnen en na waarschuwing met luide stem of met enig ander beschikbaar middel, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.”

Art. 65

Artikel 32 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 32. Behalve wanneer de omstandigheden het niet toelaten of indien het de opdracht onwerkzaam zou maken, doen de leden van het interventieteam, of ten minste één van hen, die tegenover een persoon optreden of zich aanmelden aan de woning van een persoon, van hun hoedanigheid blijken door middel van het legitimatiebewijs waarvan zij houder zijn.”

Art. 66

Artikel 33 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 33. Wanneer hij in gevaar gebracht wordt bij het vervullen van zijn opdracht of wanneer een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst in gevaar is, kan ieder lid van het interventieteam de hulp of bijstand vorderen van ter plaatse aanwezige personen.

In geval van volstrekte noodzaak kan hij eveneens de hulp of bijstand van enig ander nuttige persoon vorderen.

De gevorderde hulp of bijstand mag de persoon die ze verleent niet in gevaar brengen.”

Tout usage de la force est précédé d'un avertissement, à moins que cela ne rende cet usage inopérant.”

Art. 64

L'article 31 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 31. Sans préjudice des dispositions de l'article 30 de la présente loi, des articles 70, 416 et 417 du Code pénal et des règles de droit international applicables, les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent faire usage d'armes à feu contre des personnes que dans les cas suivants:

1° contre des personnes armées ou en direction de véhicules à bord desquels se trouvent des personnes armées, en cas de crime ou de délit flagrant au sens de l'article 41 du Code d'instruction criminelle, commis avec violences, lorsqu'il est raisonnablement permis de supposer que ces personnes disposent d'une arme à feu prêtée à l'emploi et qu'elles l'utiliseront contre des personnes;

2° lorsqu'en cas d'absolue nécessité, les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent défendre autrement les personnes, les infrastructures et biens confiés à leur protection.

Le recours aux armes prévu au 1° et 2° ne s'effectue que conformément aux instructions et après avertissement donné à haute voix ou par tout autre moyen disponible, à moins que cela ne rende ce recours inopérant.”

Art. 65

L'article 32 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 32. Sauf si les circonstances ne le permettent pas ou si cela rend la mission inopérante, les membres de l'équipe d'intervention ou au moins l'un d'entre eux, qui interviennent à l'égard d'une personne ou qui se présentent au domicile d'une personne, justifient leur qualité au moyen du titre de légitimation dont ils sont porteurs.”

Art. 66

L'article 33 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 33. Lorsqu'il est mis en danger dans l'exercice de sa mission ou lorsqu'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné est en danger, tout membre de l'équipe d'intervention peut requérir l'aide ou l'assistance des personnes présentes sur place.

En cas d'absolue nécessité, il peut de même requérir l'aide ou l'assistance de toute autre personne utile.

L'aide ou l'assistance requise ne peut mettre en danger la personne qui la prête.”

Art. 67

Artikel 34 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 34. De bewapening die tot de voorgeschreven uitrusting behoort, wordt bepaald overeenkomstig de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens.

In voorkomend geval bepaalt de Koning de aanvullende uitrusting van de leden van het interventieteam die noodzakelijk is voor de uitoefening van hun functie.”

Art. 68

In hoofdstuk III/1 van dezelfde wet wordt na artikel 34 een afdeling 3 ingevoegd, luidende:

“Afdeling 3. De burgerlijke aansprakelijkheid en de rechts-hulp met betrekking tot de leden van het interventieteam bij de uitoefening van hun functie”

Art. 69

Artikel 35 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 35. Voor leden van het interventieteam aan wie opdrachten tot bescherming van de agenten, de infrastructuur en de goederen van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst zijn toevertrouwd, geldt het stelsel van burgerlijke aansprakelijkheid en rechtshulp voorzien in de artikelen 91 tot 98 van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het personeel van Defensie, in de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen en in het koninklijk besluit van 16 maart 2006 betreffende de rechtshulp aan de personeelsleden van bepaalde overheidsdiensten en de schadeloosstelling van de door hen opgelopen zaakschade.”

Art. 70

Artikel 42 wordt opgeheven.

Art. 71

In artikel 43/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het zevende lid van § 1 wordt vervangen als volgt:

“De Commissie beslist bij meerderheid van de drie aanwezige leden of van hun plaatsvervanger of, in geval van verhindering van een van de vaste leden en diens plaatsvervanger, bij unaniemteit van de twee aanwezige leden of van hun plaatsvervanger.”

Art. 67

L'article 34 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 34. L'armement faisant partie de l'équipement réglementaire est déterminé conformément à la loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes.

Le cas échéant, le Roi détermine l'équipement complémentaire des membres de l'équipe d'intervention nécessaire à l'exercice de leur fonction.”

Art. 68

Dans le Chapitre III/1 de la même loi, il est inséré, après l'article 34, une section 3 intitulée:

“Section 3. De la responsabilité civile et de l'assistance en justice applicables aux membres de l'équipe d'intervention dans l'exercice de leur fonction”

Art. 69

L'article 35 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 35. Les membres de l'équipe d'intervention affectés à la fonction de protection des agents, des infrastructures et des biens du service de renseignement et de sécurité concerné bénéficient du régime de responsabilité civile et d'assistance en justice prévu aux articles 91 à 98 de la loi du 20 mai 1994 relative aux statuts du personnel de la Défense, dans la loi du 10 février 2003 relative à la responsabilité des et pour les membres du personnel au service des personnes publiques et dans l'arrêté royal du 16 mars 2006 relatif à l'assistance en justice des membres du personnel de certains services publics et à l'indemnisation des dommages aux biens encourus par eux”

Art. 70

L'article 42 est abrogé.

Art. 71

Dans l'article 43/1 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° le § 1er, alinéa 7, est remplacé par ce qui suit:

“La Commission statue à la majorité des trois membres présents ou de leur suppléant ou, en cas d'empêchement d'un membre effectif et de son suppléant, à l'unanimité des deux membres présents ou de leur suppléant.”

2° in het derde lid van § 2 worden de woorden “De plaatsvervangende leden moeten” vervangen door de woorden “Met uitzondering van de plaatsvervangend voorzitter, die voldoende kennis van het Nederlands en het Frans moet hebben, moeten de plaatsvervangende leden”.

Art. 72

In artikel 43/2 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de woorden “in artikel 44ter” vervangen door de woorden “in artikel 44/4”.

Art. 73

In artikel 43/3 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt het eerste lid opgeheven.

Art. 74

In artikel 43/5 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid van § 1 worden de woorden “onder meer”, de woorden “de lijsten bedoeld in artikel 18/3, § 2 en van” en het woord “ander” opgeheven;

2° in het tweede lid van § 4 worden de woorden “pleegt het Vast Comité I hierover vooraf overleg met de bevoegde magistraat.” vervangen door de woorden “maken de leden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de uit het strafdossier verkregen geheimen slechts bekend indien het Vast Comité I vooraf de toestemming heeft verkregen van de bevoegde magistraat.”.

Art. 75

In dezelfde wet, wordt het opschrift van hoofdstuk V vervangen als volgt:

“HOOFDSTUK V. Bijzondere bepalingen betreffende de uitoefening van de opdrachten van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”

Art. 76

In dezelfde wet wordt artikel 44, opgeheven bij de wet van 5 mei 2014, hersteld als volgt:

“Art. 44. In afwijking van de bepalingen in § 1, 1° en 2° van artikel 259bis van het Strafwetboek, kan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht elke vorm van communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland opsporen, onderscheppen, afluisteren en kennis ervan nemen alsook opnemen, volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1°tot 3°.”.

2° dans l’alinéa 3 du § 2, les mots “Les membres suppléants doivent” sont remplacés par les mots “A l’exception du suppléant du président, qui doit avoir une connaissance suffisante du néerlandais et du français, les membres suppléants doivent”.

Art. 72

Dans l’article 43/2 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les mots “à l’article 44ter” sont remplacés par les mots “à l’article 44/4”.

Art. 73

Dans l’article 43/3 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, l’alinéa 1er est abrogé.

Art. 74

Dans l’article 43/5 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 2, le mot “notamment”, les mots “des listes visées à l’article 18/3, § 2, et” et le mot “autre” sont abrogés;

2° dans le § 4, alinéa 2, les mots “le Comité permanent R se concerte préalablement à ce sujet avec le magistrat compétent” sont remplacés par les mots “les membres des services de renseignement et de sécurité ne révèlent les secrets obtenus d’un dossier pénal que si le Comité permanent R a obtenu préalablement l’accord du magistrat compétent.”.

Art. 75

Dans la même loi, l’intitulé du Chapitre V est remplacé par ce qui suit:

“CHAPITRE V. Dispositions particulières à l’exercice des missions du Service Général du Renseignement et de la Sécurité”

Art. 76

Dans la même loi, l’article 44, abrogé par la loi du 5 mai 2014, est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 44. Par dérogation aux dispositions du § 1er, 1° et 2° de l’article 259bis du Code pénal, le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut rechercher, capter, écouter, prendre connaissance et enregistrer toute forme de communications émises ou reçues à l’étranger, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l’article 11, § 1er, 1° à 3°.”

Art. 77

In dezelfde wet wordt een artikel 44/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 44/1. In afwijking van de bepalingen van § 1 en § 3 tot 6 van artikel 550bis van het Strafwetboek, kan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht overgaan tot de intrusie in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt, er de beveiliging van op te heffen, er technische voorzieningen in aan te brengen teneinde de door het informaticasysteem opgeslagen, verwerkte of door-gestuurde gegevens te ontcijferen, te decoderen, op te slaan en te manipuleren en het informaticasysteem te verstoren en te neutraliseren, volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1°tot 3°.”.

Art. 78

In dezelfde wet wordt een artikel 44/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 44/2. De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht kan in het buitenland middelen gebruiken voor de opname van vaste of bewegende beelden volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1°tot 3°.”.

Art. 79

In artikel 44bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 3 april 2003 en gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot 44/3, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het inleidende stuk worden de woorden “uitgezonden in het buitenland” vervangen door “uitgezonden of ontvangen in het buitenland en de intrusie in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en de opname van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland”;

2° in het eerste lid van 1°:

a) worden de woorden “aan de interceptie” vervangen door de woorden “aan de intercepties, intrusies of opnames van vaste of bewegende beelden”;

b) worden de woorden “een jaarlijks opgestelde lijst” vervangen door de woorden “jaarlijks opgestelde lijsten”;

3° in het tweede lid van 1°:

a) worden de woorden “een lijst” vervangen door het woord “lijsten”;

b) worden de woorden “intrusies in hun informaticasystemen of opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “van hun communicaties” en de woorden “tijdens het komende jaar”;

Art. 77

Dans la même loi, il est inséré un article 44/1 rédigé comme suit:

“Art. 44/1. Par dérogation aux dispositions du § 1er et des § 3 à 6 de l’article 550bis du Code pénal, le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut procéder à l’intrusion dans un système informatique situé à l’étranger, y lever toute protection, décrypter, décoder et enregistrer les données stockées, traitées ou transmises par le système, les manipuler et perturber et neutraliser le système informatique, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l’article 11, § 1er, 1° à 3°.”

Art. 78

Dans la même loi, il est inséré un article 44/2 rédigé comme suit:

“Art. 44/2. Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut utiliser des moyens de prises d’images fixes ou animées à l’étranger, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l’article 11, § 1er, 1° à 3°.”

Art. 79

A l’article 44bis, de la même loi, inséré par la loi du 3 avril 2003 et modifié par la loi du 4 février 2010, renomméroté l’article 44/3, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans la phrase d’introduction, les mots “émises à l’étranger” sont remplacés par les mots “émises ou reçues à l’étranger et l’intrusion dans un système informatique situé à l’étranger et la prise d’images fixes ou animées effectuée à l’étranger”;

2° dans l’alinéa 1er du 1°:

a) les mots “à interception” sont remplacés par les mots “aux interceptions, intrusions ou prises d’images fixes ou animées”;

b) les mots “de la liste établie” sont remplacés par les mots “de listes établies”;

3° dans l’alinéa 2 du 1°:

a) les mots “une liste” sont remplacés par les mots “des listes”;

b) les mots “, d’intrusions dans leurs systèmes informatiques ou de prises d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “de leurs communications” et les mots “dans le courant de l’année”;

c) worden de woorden “Deze lijst vermeldt voor iedere interceptie de motivering en” vervangen door de woorden “Deze lijsten verantwoorden voor iedere organisatie of instelling de reden waarom zij het voorwerp is van een interceptie, intrusie of opname van vaste of bewegende beelden in verband met de opdrachten bedoeld in artikel 11 en vermelden”;

d) worden de woorden “de jaarlijkse lijst” vervangen door de woorden “de jaarlijkse lijsten”;

4° in het derde lid van 1°, worden de woorden “intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen het woord “intercepties” en het woord “voorzien”;

5° in het vierde lid van 1°:

a) worden de woorden “, intrusies in informaticasystemen of opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “van communicatie” en de woorden “, niet hernomen”;

b) wordt het woord “lijst” vervangen door het woord “lijsten”;

c) worden de woorden “, de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “op de aanvang van de interceptie” en de woorden “. Indien de minister”;

d) worden de woorden “, deze intrusie of deze opname van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “deze interceptie” en de woorden “laten stopzetten”;

e) worden de woorden “van alinea 2” vervangen door de woorden “van 1°, tweede lid”;

6° in punt 2°:

a) worden de woorden “, de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “de interceptie” en het woord “gebeurt”;

b) worden de woorden “op elk ogenblik” ingevoegd tussen het woord “gebeurt” en de woorden “door middel”;

c) worden de woorden “, intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “deze intercepties” en “uitvoert”;

7° in punt 3°:

a) worden de woorden “, intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “na de intercepties” en het woord “gebeurt”;

b) worden de woorden “maandelijkse lijsten van landen of van organisaties of instellingen die effectief het onderwerp hebben uitgemaakt van een afluistering, intrusie of opname van beelden gedurende de voorafgaande maand, die ter kennis van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten gebracht worden, en die de reden verantwoorden waarom de interceptie, intrusie of opname van beelden werd

c) les mots “Cette liste mentionnera pour chaque interception la motivation et” sont remplacés par les mots “Ces listes justifieront pour chaque organisation ou institution la raison pour laquelle elle fera l’objet d’une interception, intrusion ou prise d’images fixes ou animées en lien avec les missions visées à l’article 11 et mentionneront”,

d) les mots “la liste annuelle pourvue” sont remplacés par les mots “les listes annuelles pourvues”;

4° dans l’alinéa 3 du 1°, les mots “, intrusions et prises d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “les interceptions” et le mot “prévues”;

5° dans l’alinéa 4 du 1°:

a) les mots “, des intrusions informatiques ou des prises d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “de communications” et les mots “non reprises”;

b) les mots “la liste annuelle” sont remplacés par les mots “les listes annuelles”;

c) les mots “, de l’intrusion ou de la prise d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “le début de l’interception” et les mots “. Le ministre”;

d) les mots “, cette intrusion ou cette prise d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “cette interception” et les mots “. La décision”;

e) les mots “défini à l’alinéa 2” sont remplacés par les mots “défini au 1°, alinéa 2”;

6° dans le 2°:

a) les mots “, l’intrusion ou la prise d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “l’interception” et les mots “s’effectue”,

b) les mots “, à tout moment,” sont insérés entre les mots “s’effectue” et le mot “moyennant”;

c) les mots “, intrusions et prises d’images fixes ou animées” sont ajoutés à la fin de la phrase;

7° dans le 3°:

a) les mots “, aux intrusions et aux prises d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “aux interceptions” et les mots “s’effectue”;

b) les mots “de listes mensuelles des pays ou des organisations ou institutions ayant effectivement fait l’objet d’une écoute, d’une intrusion ou d’une prise d’images durant le mois écoulé, notifiée au Comité permanent de contrôle des services de renseignement, et justifiant la raison pour laquelle l’écoute, l’intrusion ou la prise d’images a été effectuée en lien avec les missions visées à l’article 11, ainsi que sur base”

uitgevoerd in verband met de opdrachten bedoeld in artikel 11, alsook aan de hand van” ingevoegd tussen de woorden “aan de hand van” en de woorden “het nazicht van”;

c) worden de woorden “een logboek dat” vervangen door de woorden “logboeken die”;

d) worden de woorden „, de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “plaats van de interceptie” en de woorden “door de Algemene Dienst”;

e) worden de woorden “wordt bijgehouden” vervangen door de woorden “worden bijgehouden”;

f) worden de woorden “Dat logboek is” vervangen door de woorden “Deze logboeken zijn”.

Art. 80

In artikel 44ter van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 3 april 2003 en gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot artikel 44/4:

a) worden de woorden “uitgezonden in het buitenland” vervangen door de woorden “uitgezonden of ontvangen in het buitenland en de intrusies in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en de opname van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland”;

b) worden de woorden „, intrusies of beeldopnames” ingevoegd tussen het woord “intercepties” en de woorden “te doen stopzetten”;

c) worden de woorden “de voorwaarden waarin”, “uitgevoerd worden klaarblijkelijk” en “en/” opgeheven;

d) worden de woorden “in artikel 44bis” vervangen door de woorden “in artikel 44/3”.

Art. 81

In dezelfde wet wordt een artikel 44/5 ingevoegd, luidende:

“Art. 44/5. Indien een ingreep op een communicatienetwerk noodzakelijk is om de interceptie van in het buitenland uitgezonden of ontvangen communicatie mogelijk te maken, wordt de operator van het netwerk of de verstrekker van de elektronische communicatiedienst met een schriftelijk verzoek van het diensthoofd aangezocht en is hij verplicht om zijn medewerking zo spoedig mogelijk te verlenen.

Eenieder die zijn medewerking weigert te verlenen aan de vorderingen bedoeld in het eerste lid, wordt gestraft met een geldboete van zesentwintig euro tot twintigduizend euro. De prestaties worden vergoed naargelang van de reële kosten, na voorlegging van de stavingstukken.”

sont insérés entre les mots “s’effectue sur base” et les mots “du contrôle”;

c) les mots “d’un journal de bord tenu” sont remplacés par les mots “de journaux de bord tenus”;

d) les mots „, d’intrusion ou de prise d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “lieu d’interception” et les mots “par le Service”;

e) dans le texte en néerlandais, les mots “wordt bijgehouden” sont remplacés par les mots “worden bijgehouden”;

f) les mots “ce journal de bord” sont remplacés par les mots “ces journaux de bord”.

Art. 80

Dans l’article 44ter de la même loi, inséré par la loi du 3 avril 2003 et modifié par la loi du 4 février 2010, renomméroté l’article 44/4:

a) les mots “émises à l’étranger” sont remplacés par les mots “émises ou reçues à l’étranger et d’intrusions dans un système informatique situé à l’étranger et de prises d’images fixes ou animées effectuées à l’étranger”;

b) les mots „, intrusions ou prises d’images” sont insérés entre les mots “des interceptions”;

c) les mots “les conditions de”, “manifestement” et “et/” sont supprimés;

d) les mots “en cours” et les mots “à l’article 44bis” sont remplacés par les mots “à l’article 44/3”.

Art. 81

Dans la même loi, il est inséré un article 44/5 rédigé comme suit:

“Art. 44/5. Si une opération sur un réseau de communications est nécessaire pour permettre l’interception de communications émises ou reçues à l’étranger, l’opérateur du réseau ou le fournisseur du service de communications est saisi d’une demande écrite du dirigeant du service et est tenu de prêter son concours dans les plus brefs délais.

Toute personne qui refuse de prêter son concours aux réquisitions visées à l’alinéa 1er est punie d’une amende de vingt-six euros à vingt mille euros. Les prestations sont rétribuées selon les coûts réels, sur présentation des pièces justificatives.”

Art. 82

In dezelfde wet, wordt na artikel 44/5 een hoofdstuk VI ingevoegd, dat de artikelen 45 tot 48 bevat, luidende:

“HOOFDSTUK VI. Wijzigings- en slotbepalingen.”

HOOFDSTUK III**Wijziging van het Strafwetboek****Art. 83**

In artikel 259bis van het Strafwetboek, wordt § 5, ingevoegd bij de wet van 30 juni 1994 en vervangen bij de wetten van 3 april 2003 en 4 februari 2010, opgeheven.

HOOFDSTUK IV**Eindbepaling****Art. 84**

Inwerkingtreding

Art. 82

Dans la même loi, après l'article 44/5, il est inséré un chapitre VI, comprenant les articles 45 à 48, intitulé comme suit:

“CHAPITRE VI. Dispositions modificatives et finales.”

CHAPITRE III**Modification du Code pénal****Art. 83**

Dans l'article 259bis du Code pénal, le § 5, inséré par la loi du 30 juin 1994 et modifié par les lois du 3 avril 2003 et 4 février 2010, est abrogé.

CHAPITRE IV**Disposition finale****Art. 84**

Entrée en vigueur

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 59 509/4
VAN 27 JUNI 2016**

Op 1 juni 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Justitie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet “tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst”.

Het voorontwerp is door de vierde kamer onderzocht op 27 juni 2016. De kamer was samengesteld uit Pierre Liénardy, kamervoorzitter, Martine Baguet en Bernard Bléro, staatsraden, Sébastien Van Droogenbroeck en Jacques Englebert, assesseuren, en Colette Gigot, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Alain Lefebvre, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Martine Baguet.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 juni 2016.

*

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat die drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1.1. De methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten – ongeacht of het gaat om de uitzonderlijke, de specifieke of zelfs de gewone methoden – tasten uit de aard der zaak de persoonlijke levensfeer en de uitoefening van andere fundamentele rechten en vrijheden aan.

Zo mogen slechts aangewend worden in de gevallen waarin de wet op voldoende nauwkeurige wijze voorziet voor het halen van legitieme doelstellingen en op voorwaarde dat de beperkingen van de fundamentele rechten en vrijheden evenredig zijn met de nastreefde legitieme doelstelling.

Het Grondwettelijk Hof stelt in dat verband het volgende:

“De rechten die bij artikel 22 van de Grondwet en bij artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens worden gewaarborgd, zijn niet absoluut. Hoewel artikel 22 van de Grondwet aan eenieder het recht op eerbiediging van zijn

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 59.509/4
DU 27 JUIN 2016**

Le 1er juin 2016, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le ministre de la Justice à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi “modifiant la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité”.

L'avant-projet a été examiné par la quatrième chambre le 27 juin 2016. La chambre était composée de Pierre Liénardy, président de chambre, Martine Baguet et Bernard Bléro, conseillers d'État, Sébastien Van Droogenbroeck et Jacques Englebert, assesseurs, et Colette Gigot, greffier.

Le rapport a été présenté par Alain Lefebvre, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Martine Baguet.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 27 juin 2016.

*

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1.1. Les méthodes de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité — qu'il s'agisse des méthodes exceptionnelles, spécifiques voire même ordinaires — sont, par nature, attentatoires à la vie privée et à l'exercice d'autres droits et libertés fondamentaux.

Il ne peut y être recouru que dans les cas prévus par la loi de manière suffisamment précise, en vue d'objectifs légitimes et à la condition que les restrictions aux droits et libertés fondamentaux soient proportionnées à l'objectif légitime poursuivi.

Selon la Cour constitutionnelle:

“Les droits que garantissent l'article 22 de la Constitution et l'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme ne sont pas absous. Bien que l'article 22 de la Constitution reconnaissse à chacun le droit au respect de sa vie privée et

privéleven en zijn gezinsleven toekent, voegt die bepaling daaraan immers onmiddellijk toe: "behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden door de wet bepaald".

De voormelde bepalingen vereisen dat elke overheidsmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven en het gezinsleven wordt voorgeschreven door een voldoende precieze wettelijke bepaling, dat zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefté en evenredig is met de nagestreefde wettige doelstelling".¹

1.2. De doelstellingen die nagestreefd worden bij de wet van 30 november 1998 "houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst" (hierna "de wet van 30 november 1998" genoemd) zijn legitime in het licht van artikel 8, lid 2, van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden waarin onder meer melding wordt gemaakt van "s lands veiligheid, de openbare veiligheid, het economisch welzijn van het land, de bescherming van de openbare orde, de bescherming van de gezondheid en de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. De inlichtingenopdrachten zijn evenwel zeer ruim omschreven in de artikelen 7, 8 en 11, zodat zij "zeer bedachtzaam" moeten worden geïnterpreteerd en "met strikte inachtneming van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid waarnaar trouwens uitdrukkelijk wordt verwezen in sommige bepalingen van de wet", zoals de afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft opgemerkt in advies 42 178/2 van 19 februari 2007 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 4 februari 2010 'betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten'.²

1.3. Wat het legaliteitsbeginsel betreft, wordt verwezen naar het onderzoek van de artikelen van het voorontwerp.

Er behoort evenwel nu reeds te worden opgemerkt dat in de wet van 30 november 1998 als methoden voor het verzamelen van gegevens de observatie en de doorzoeking worden vermeld zonder dat die begrippen gedefinieerd worden. Dit dient te worden verholpen.³

¹ Arrest nr. 145/2011 van 22 september 2011 over de wet van 4 februari 2010 "betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten". In dezelfde zin arrest nr. 178/2015 van 17 december 2015 over het strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek en meer bepaald over artikel 464/27 van het Wetboek van Strafvordering, ingevoegd bij artikel 32 van de wet van 11 februari 2014 "houdende diverse maatregelen ter verbetering van de invordering van de vermogensstraffen en de gerechtskosten in strafzaken (I)", dat als volgt luidt: "§ 1. De SUO-magistraat die het onderzoek voert kan een politiedienst machtigen om een observatie uit te voeren ten aanzien van een woning of in een door deze woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 van het Strafwetboek (...)" Zie ook advies 58 729/AV, op 26 januari 2016 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 27 april 2016 "inzake aanvullende maatregelen ter bestrijding van terrorisme".

² Parl.St. Senaat 2006-07, nr. 2138/1, 279-297.

³ Vergelijk, weliswaar in een andere context, met overweging B.42 van arrest nr. 178/2015 van het Grondwettelijk Hof van 17 december 2015.

familiale, cette disposition ajoute en effet immédiatement: "sauf dans les cas et conditions fixés par la loi".

Les dispositions précitées exigent que toute ingérence des autorités dans le droit au respect de la vie privée et familiale soit prescrite par une disposition législative, suffisamment précise, qu'elle corresponde à un besoin social impérieux et qu'elle soit proportionnée à l'objectif légitime poursuivi".¹

1.2. Les objectifs poursuivis par la loi du 30 novembre 1998 "organique des services de renseignement et de sécurité" (ci-après la "loi du 30 novembre 1998") sont légitimes au regard de l'article 8, paragraphe 2, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui mentionne, notamment, la sécurité nationale, la sûreté publique, le bien-être économique du pays, la défense de l'ordre, la protection de la santé, la protection des droits et libertés d'autrui. Les missions de renseignement sont cependant définies de manière fort large par les articles 7, 8 et 11, de sorte qu'elles doivent être interprétées "de manière prudente" et "dans le strict respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité que visent d'ailleurs de manière expresse certaines dispositions de la loi", comme l'a observé la section de législation du Conseil d'État dans l'avis 42 178/2 donné le 19 février 2007 sur un avant-projet devenu la loi du 4 février 2010 "relative aux méthodes de recueil des données par les services de renseignement et de sécurité".²

1.3. En ce qui concerne le principe de légalité, il est renvoyé à l'examen des articles de l'avant-projet.

Il y a lieu de relever toutefois, dès à présent, que la loi du 30 novembre 1998 prévoit, comme méthode de recueil de données, l'observation et l'inspection, sans définir ces notions. Il y a lieu d'y remédier³.

¹ Arrêt du 22 septembre 2011, n° 145/2011 rendu à propos de la loi du 4 février 2010 "relative aux méthodes de recueil des données par les services de renseignement et de sécurité". Dans le même sens, arrêt du 17 décembre 2015, n° 178/2015, à propos de l'enquête pénale d'exécution et, plus précisément, de l'article 464/27 du Code d'instruction criminelle, inséré par l'article 32 de la loi du 11 février 2014 "portant des mesures diverses visant à améliorer le recouvrement des peines patrimoniales et des frais de justice en matière pénale (I)" qui dispose que "§ 1er. Le magistrat EPE qui mène l'enquête peut autoriser un service de police à effectuer une observation à l'égard d'une habitation ou d'une dépendance propre y enclose, au sens des articles 479, 480 et 481 du Code pénal". Voir aussi l'avis 58 729/AG donné le 26 janvier 2016 sur un avant-projet devenu la loi du 27 avril 2016 "relative à des mesures complémentaires en matière de lutte contre le terrorisme".

² Doc. parl., Sénat, 2006-2007, n° 2138/1, pp. 279-297.

³ Comp., certes dans un contexte différent, le considérant B.42 de l'arrêt n° 178/2015 de la Cour constitutionnelle du 17 décembre 2015.

De afdeling Wetgeving wijst er voorts op dat de Veiligheid van de Staat bij artikel 18/1, 1°, van de wet van 30 november 1998 wordt gemachtigd specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aan te wenden voor het volbrengen van de opdrachten die inzonderheid worden genoemd in artikel 7, 1°, van de wet van 30 november 1998. In het licht van artikel 22 van de Grondwet valt te betwijfelen of die methoden kunnen worden aangewend in het kader van de bescherming van een “fundamenteel belang van het land”, dat de Koning overeenkomstig dat artikel 7, 1°, op voorstel van de Nationale Veiligheidsraad mag definiëren.⁴

1.4. Wat de noodzakelijkheid en de proportionaliteit betreft van de maatregelen waarin het voorontwerp voorziet, wordt de steller ervan verzocht daarover meer uitleg te verschaffen in de artikelsgewijze bespreking.

Dat geldt des te meer daar een aantal bepalingen van het voorontwerp, vooral die waarbij een methode voor het verzamelen van gegevens overgaat van de categorie van de uitzonderlijke methoden naar die van de specifieke methoden of van de categorie van de specifieke methoden naar die van de gewone methoden, het beschermingsniveau vermindert inzake het recht op eerbiediging van het privéleven.

1.5. De proportionaliteit van de maatregel moet worden onderzocht, waarbij in het bijzonder rekening dient te worden gehouden met de controlemechanismen waarin voorzien is. Arrest nr. 145/2011 van het Grondwettelijk Hof van 22 september 2011 vermeldt daarover immers het volgende:

“Er dient te worden nagegaan of de procedures die bestemd zijn voor de controle van de aanneming en de toepassing van de beperkende maatregelen geschikt zijn om de inmenging die voortvloeit uit de bestreden wetgeving te beperken tot wat vereist is in een democratische samenleving.

De betrokken procedures moeten voldoende waarborgen dat de in het geding zijnde rechten van het individu worden gevrijwaard (EHRM, 6 september 1978, *Klass en anderen t. Duitsland*, §§ 54 en 55).”

2.1. Het voorontwerp bevat bepalingen over de procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid voor de specifieke (ontworpen artikel 18/3, § 3) en de uitzonderlijke (ontworpen artikel 18/10, § 4) methoden voor het verzamelen van gegevens.

In verband met de sanctie waarin is voorzien, indien die procedures aangewend worden in gevallen waarin in feite geen uiterst dringende noodzakelijkheid vorhanden is, wordt in de bespreking van het ontworpen artikel 18/10 vermeld dat de tucht- en statutaire regels van toepassing zijn op het betrokken personeel, dat er moet worden aangetoond dat de “hoogdringendheid” bestond op het moment waarop de mondelinge machting werd gegeven, en niet erna en dat in artikel 18/10, § 2, tweede lid, wordt verduidelijkt dat de vermelding van het motief voor de “hoogdringendheid” voorgeschreven is op straffe van nietigheid.

La section de législation rappelle également que l'article 18/1, 1°, de la loi du 30 novembre 1998 habilite la Sûreté de l'État à utiliser des méthodes spécifiques de recueil de données pour l'exercice des missions visées, notamment, à l'article 7, 1°, de la loi du 30 novembre 1998. Il est douteux, au regard de l'article 22 de la Constitution, que ces méthodes puissent être exercées dans le cadre de la protection d'un "intérêt fondamental du pays" que cet article 7, 1°, habilite le Roi à définir sur proposition du conseil national de sécurité⁴.

1.4. En ce qui concerne la nécessité et la proportionnalité des mesures prévues par l'avant-projet, l'auteur de celui-ci est invité à s'en expliquer davantage dans le commentaire des articles.

Il en va d'autant plus ainsi que certaines dispositions de l'avant-projet, principalement celles qui font passer une méthode de recueil de données de la catégorie des méthodes exceptionnelles à celle des méthodes spécifiques ou de la catégorie des méthodes spécifiques à celle des méthodes ordinaires, diminuent le niveau de protection accordé au droit au respect de la vie privée.

1.5. La proportionnalité de la mesure doit être examinée, notamment, en tenant compte des mécanismes de contrôle prévus. Comme le mentionne l'arrêt n° 145/2011 de la Cour constitutionnelle du 22 septembre 2011:

“Il y a lieu d'examiner si les procédures destinées au contrôle de l'adoption et de l'application des mesures restrictives sont aptes à limiter l'ingérence résultant de la législation incriminée à ce qui est nécessaire dans une société démocratique.

Les procédures concernées doivent procurer des garanties suffisantes sauvegardant les droits en cause de l'individu (CEDH, 6 septembre 1978, *Klass et autres c. Allemagne*, §§ 54 et 55).”

2.1. L'avant-projet contient des dispositions relatives à la procédure d'extrême urgence pour les méthodes spécifiques (article 18/3, § 3, en projet) et pour les méthodes exceptionnelles (article 18/10, § 4, en projet) de recueil de données.

En ce qui concerne la sanction du recours à ces procédures dans des cas où il n'y avait, en réalité, pas d'extrême urgence, le commentaire de l'article 18/10 en projet mentionne que les règles disciplinaires et statutaires sont applicables au personnel concerné, qu'il doit être démontré que l'extrême urgence existait au moment de l'autorisation verbale et non à posteriori et qu'il est précisé, à l'article 18/10, § 2, alinéa 2, que la mention du motif qui justifie l'extrême urgence est prescrite sous peine d'illégalité.

⁴ Zie eveneens het voornoemde advies 42 178/2.

⁴ Voir également l'avis 42 178/2 précité.

Aldus wordt in de besprekking van het artikel geen melding gemaakt van de belangrijkste sanctie. Krachtens artikel 43/2 is het Vast Comité I er immers mee belast *a posteriori* de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens te controleren en spreekt het zich uit over de wettelijkheid van de beslissingen met betrekking tot deze methoden, alsook over de naleving van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Krachtens artikel 43/6 is het zo dat, wanneer het Vast Comité I de onwettelijkheid vaststelt van beslissingen met betrekking tot specifieke of uitzonderlijke methoden — en zulks zal het geval zijn wanneer de procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid aangewend is hoewel die uiterst dringende noodzakelijkheid niet vorhanden was —, het beveelt dat de betrokken methode moet worden stopgezet en dat de gegevens die met deze methode werden verkregen niet mogen worden geëxploiteerd en dienen te worden vernietigd.

De besprekking van het artikel moet aldus worden aangepast dat daarin melding wordt gemaakt van de sanctie waarin artikel 43/6 voorziet.

2.2. Opdat het Vast Comité I zich kan uitspreken over de wettelijkheid van de specifieke en uitzonderlijke maatregelen voor het verzamelen van gegevens die getroffen kunnen worden in het kader van de procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid is nog vereist dat het op de hoogte wordt gebracht van het bestaan van die procedures, wat het geval lijkt te zijn.

In het tweede lid van artikel 43/3 (dat het enige lid wordt, aangezien het eerste lid bij het voorontwerp wordt opgeheven) staat immers het volgende:

“Alle beslissingen, adviezen en machtigingen omtrent specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens worden door de bevoegde overheid onverwijld ter kennis gebracht aan het Vast Comité I, overeenkomstig de door de Koning te bepalen nadere regels.”

Wat de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens betreft, is die bepaling met betrekking tot de gewone procedure van toepassing op iedere schriftelijke en met redenen omklede beslissing van het diensthoofd waarvan kennis gegeven is aan de Commissie en met betrekking tot de procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid op de schriftelijke bevestiging, door het diensthoofd van zijn mondeling akkoord, waarvan eveneens kennis gegeven is aan de Commissie.

Wat de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens betreft, wordt de kwestie niet alleen bij artikel 43/3 geregeld, maar ook bij de versie van artikel 18/10, § 7, zoals die voortvloeit uit het voorontwerp en waarin wordt bepaald dat de Commissie het Vast Comité I in kennis stelt van “het in § 2 bedoelde ontwerp van machtiging van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst, van het in § 3 bedoelde eensluidend advies, van de in § 5 bedoelde eventuele verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens en van haar in § 6 bedoelde beslissing om de methode te beëindigen of in voorkomend geval te schorsen en de exploitatie van de aldus verzamelde gegevens te

Ce faisant, le commentaire de l'article ne mentionne pas la sanction principale. En effet, en vertu de l'article 43/2, le Comité permanent R est chargé du contrôle à posteriori des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données et se prononce sur la légalité des décisions relatives à ces méthodes, ainsi que sur le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité. En vertu de l'article 43/6, si le Comité permanent R constate que les décisions relatives à des méthodes spécifiques ou exceptionnelles sont illégales — et tel sera le cas s'il a été recouru à la procédure d'extrême urgence alors que cette extrême urgence était inexisteante —, il ordonne la cessation de la méthode concernée, l'interdiction d'exploitation des données recueillies et leur destruction.

Le commentaire de l'article sera adapté afin de mentionner la sanction prévue à l'article 43/6.

2.2. Pour que le Comité permanent R puisse se prononcer sur la légalité des mesures spécifiques et exceptionnelles de recueil de données mises en œuvre selon la procédure d'extrême urgence, encore faut-il qu'il soit informé de l'existence de ces procédures, ce qui semble être le cas.

En effet, l'article 43/3, alinéa 2 (qui deviendra l'alinéa unique puisque l'avant-projet abroge l'alinéa 1er), dispose que

“L'ensemble des décisions, avis et autorisations concernant des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données sont portés sans délai à la connaissance du Comité permanent R par l'autorité compétente, suivant les modalités à fixer par le Roi”.

S'agissant des méthodes spécifiques de recueil de données, cette disposition s'applique, pour la procédure ordinaire, à toute décision écrite et motivée du dirigeant du service notifiée à la Commission et, pour la procédure d'extrême urgence, à la confirmation écrite, notifiée elle aussi à la Commission, par le dirigeant du service, de son accord verbal.

S'agissant des méthodes exceptionnelles de recueil de données, la question est réglée non seulement par l'article 43/3 mais également par l'article 18/10, § 7, qui dispose, dans la version résultant de l'avant-projet, que la Commission informe le Comité permanent R “du projet d'autorisation visé au § 2, introduit par le service de renseignement et de sécurité concerné, de l'avis conforme visé au § 3, de l'éventuelle prolongation, visée au § 5, de la méthode exceptionnelle de recueil de données et de sa décision visée au § 6 de mettre fin à la méthode ou, le cas échéant, de suspendre et d'interdire l'exploitation des données ainsi recueillies”. Cette énumération est incomplète: il faut y mentionner également la

verbieden". Die opsomming is onvolledig: daarin dient ook melding te worden gemaakt van de schriftelijke bevestiging door het diensthoofd van de mondelinge machtiging gegeven in het kader van de in paragraaf 4 vermelde procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid.

3. Artikel 2, § 3, van de wet van 30 november 1998 is vernietigd bij arrest nr. 145/2011 van het Grondwettelijk Hof van 22 september 2011, waarin het volgende wordt vermeld:

"B.86. De kwestie van de latere kennisgeving van toezichtsmaatregelen is onlosmakelijk verbonden met het daadwerkelijke karakter van de jurisdicionele beroepen en dus met het bestaan van daadwerkelijke waarborgen tegen misbruik; wanneer de betrokkenen niet wordt ingelicht over de buiten zijn weten genomen maatregelen, kan hij in beginsel de wettigheid ervan moeilijk op retrospectieve wijze in rechte bewijzen.

[...]

B.88. Dezelfde bekommernis om het voormalde evenwicht te bewaren, kan verantwoorden dat een zekere termijn moet verlopen tussen het einde van de maatregel en de kennisgeving waarin de bestreden bepaling voorziet. De noodzaak, die uit de voormalde rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voortvloeit om de betrokken persoon na de beëindiging van de inlichtingenmethode in te lichten, mag immers de doeltreffendheid van de betrokken methode niet in het gedrang brengen (EHRM, 29 juni 2006, *Weber en Saravia t. Duitsland*, § 135; EHRM, 6 september 1978, *Klass en anderen t. Duitsland*, §§ 57 en 58, en EHRM, 26 maart 1987, *Leander t. Zweden*, § 66).

[...]

Hoewel het wenselijk is de betrokken persoon na de beëindiging van de specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens in te lichten, vereisen de in het middel aangevoerde grondwets- en verdragsbepalingen niet noodzakelijk een systematische kennisgeving. Een dergelijke verplichting kan immers de doelstelling van de methode in het gedrang brengen, waardoor het door de wetgever gewilde juiste evenwicht op onevenredige wijze wordt verstoord. Een kennisgeving op verzoek maakt het tegelijk mogelijk het vertrouwelijke karakter van het onderzoek niet op overdreven wijze te beperken en het recht van iedere persoon te vrijwaren om na te gaan of die laatste het voorwerp van een dergelijke methode heeft uitgemaakt. Dit neemt niet weg dat de persoon die het voorwerp van de methode heeft uitgemaakt, daarover ook moet worden ingelicht zodra een dergelijke kennisgeving volgens de Bestuurlijke Commissie mogelijk is zonder dat het doel van het toezicht in het gedrang wordt gebracht.

Het tweede middel is in die mate gegrond.

B.89. Een laatste grief is gericht tegen het bestreden artikel 2, § 3, in zoverre dat alleen van toepassing is op de natuurlijke personen en niet op de rechtspersonen. Artikel 2, § 3, vermeldt immers uitdrukkelijk "op verzoek van iedere natuurlijke persoon".

(...)

confirmation écrite, par le dirigeant du service, de l'autorisation verbale donnée dans le cadre de la procédure d'extrême urgence visée au paragraphe 4.

3. L'article 2, § 3, de la loi du 30 novembre 1998 a été annulé par un arrêt n° 145/2011 de la Cour constitutionnelle du 22 septembre 2011, qui mentionne:

"B.86. La question de la notification ultérieure de mesures de surveillance est indissociablement liée au caractère effectif des recours juridictionnels et donc à l'existence de garanties effectives contre les abus; s'il n'est pas avisé des mesures prises à son insu, l'intéressé ne peut guère, en principe, en contester rétrospectivement la légalité en justice.

[...]

B.88. Le même souci de préserver l'équilibre précité peut justifier qu'un certain délai doive s'écouler entre la fin de la mesure et la notification prévue par la disposition attaquée. La nécessité, résultant de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme, d'informer la personne concernée après la cessation de la méthode de renseignement ne peut en effet compromettre l'efficacité de la méthode concernée (CEDH, 29 juin 2006, *Weber et Saravia c. Allemagne*, § 135; CEDH, 6 septembre 1978, *Klass et autres c. Allemagne*, §§ 57 et 58, et CEDH, 26 mars 1987, *Leander c. Suède*, § 66).

[...]

S'il est souhaitable d'informer la personne concernée après la cessation de la méthode spécifique ou exceptionnelle de collecte de données, les dispositions constitutionnelles et conventionnelles invoquées dans le moyen n'exigent pas nécessairement une notification systématique. Une telle obligation peut en effet être de nature à mettre en péril la finalité de la méthode, rompant ainsi de manière disproportionnée le juste équilibre voulu par le législateur. Une notification sur demande permet à la fois de ne pas limiter de manière excessive la confidentialité de l'enquête et de préserver le droit qu'a toute personne de vérifier si elle a fait l'objet d'une telle méthode. Il n'en demeure pas moins que la personne qui a fait l'objet de la méthode doit aussi en être informée dès que, selon la commission administrative, une telle notification est possible sans compromettre le but de la surveillance.

Le deuxième moyen est fondé dans cette mesure.

B.89. Un dernier grief est dirigé contre l'article 2, § 3, attaqué, dans la mesure où celui-ci n'est applicable qu'aux personnes physiques et non aux personnes morales. L'article 2, § 3, mentionne, en effet, expressément "à la requête de toute personne physique".

[...]

Het eerste onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 4955 is gegronsd.

B.92. Artikel 2, § 3, van de wet van 30 november 1998 schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen, enerzijds, met artikel 22 ervan en met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre het slechts voorziet in een kennisgeving op verzoek van iedere persoon die doet blijken van een wettelijk belang, zonder te bepalen dat een kennisgeving eveneens dient te gebeuren op initiatief van de betrokken diensten zodra de Bestuurlijke Commissie een dergelijke kennisgeving mogelijk acht, en, anderzijds, met de artikelen 6 en 13 van dat Verdrag, in zoverre het de rechtspersonen van zijn toepassingsgebied uitsluit."

In de memorie van toelichting wordt aan de hand van bepaalde arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens uitgelegd waarom het artikel dat door het Grondwettelijk Hof vernietigd is niet herschreven is.⁵ Uit andere arresten van hetzelfde Hof blijkt evenwel dat van de maatregelen kennis dient worden gegeven telkens wanneer dat kan zonder de doelstelling van de maatregel in het gedrang te brengen. Aldus heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in het arrest *Szabo en Vissy t. Hongarije* van 12 januari 2016⁶ geoordeeld dat

"[a]s soon as notification can be carried out without jeopardising the purpose of the restriction after the termination of the surveillance measure, information should be provided to the persons concerned".

Het voornoemde arrest verwijst op zijn beurt naar het arrest *Zakharov t. Rusland* van 4 december 2015 waarin dan weer het volgende te lezen staat:

"Il peut ne pas être possible en pratique d'exiger une notification a posteriori dans tous les cas. L'activité ou le danger qu'un ensemble de mesures de surveillance vise à combattre peut subsister pendant des années, voire des décennies, après la levée de ces mesures. Une notification a posteriori à chaque individu touché par une mesure désormais levée risquerait de compromettre le but à long terme qui motivait à l'origine la surveillance. En outre, pareille notification risquerait de contribuer à révéler les méthodes de travail des services de renseignement, leurs champs d'activité et même, le cas échéant, l'identité de leurs agents. Dès lors, l'absence de notification a posteriori aux personnes touchées par des mesures de surveillance secrète, dès la levée de celles-ci, ne saurait en soi justifier la conclusion que l'ingérence n'était pas "nécessaire dans une société démocratique", car c'est précisément cette absence d'information qui assure l'efficacité de la mesure constitutive de l'ingérence. Cependant, il est

⁵ Voor het gevolg dat moet worden gegeven aan het arrest van het Grondwettelijk Hof, zie: W. Van Butsel, "De burger in het ongewisse — Actieve notificatie als waarborg tegen geheim toezicht", *TvMR* 2015, 4; M. Vandermeersch, "De wet op de bijzondere inlichtingenmethoden: een reparatielaw vermeden?", *T.Straf.* 2012, nrs. 68 e.v., 443 e.v.; G. Rapaille, "La loi M.R.D. passe le cap de la Cour constitutionnelle", *Rev.dr.pén.* 2012, 543; F. Schuermans, "Grondwettelijk Hof ziet geen graten in BIM", *De Juristenkrant* 2011, nr. 235, 1 en 3.

⁶ Paragraaf 86 van het arrest.

Le deuxième moyen dans l'affaire n° 4955 est fondé en sa première branche.

B.92. L'article 2, § 3, de la loi du 30 novembre 1998 viole les articles 10 et 11 de la Constitution, combinés, d'une part, avec l'article 22 de celle-ci et avec l'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme, en ce qu'il ne prévoit de notification qu'à la requête de toute personne justifiant d'un intérêt légitime, sans prévoir qu'une notification doit également avoir lieu à l'initiative des services concernés dès l'instant où la commission administrative juge qu'une telle notification est possible et, d'autre part, avec les articles 6 et 13 de la dite Convention, en ce qu'il exclut les personnes morales de son champ d'application".

L'exposé des motifs explique, en se fondant sur certains arrêts de la Cour européenne des droits de l'homme, les raisons pour lesquelles l'article annulé par la Cour constitutionnelle n'a pas été réécrit⁵. Il ressort toutefois d'autres arrêts de la même Cour que, toutes les fois que la notification peut avoir lieu sans compromettre la finalité de la mesure, il y a lieu d'y recourir. Ainsi la Cour européenne des droits de l'homme a-t-elle estimé, dans un arrêt *Szabo et Vissy c. Hongrie* du 12 janvier 2016⁶ que:

"As soon as notification can be carried out without jeopardising the purpose of the restriction after the termination of the surveillance measure, information should be provided to the persons concerned".

L'arrêt précité se réfère lui-même à l'arrêt *Zakharov c. Russie* du 4 décembre 2015, qui énonce pour sa part que:

"Il peut ne pas être possible en pratique d'exiger une notification a posteriori dans tous les cas. L'activité ou le danger qu'un ensemble de mesures de surveillance vise à combattre peut subsister pendant des années, voire des décennies, après la levée de ces mesures. Une notification a posteriori à chaque individu touché par une mesure désormais levée risquerait de compromettre le but à long terme qui motivait à l'origine la surveillance. En outre, pareille notification risquerait de contribuer à révéler les méthodes de travail des services de renseignement, leurs champs d'activité et même, le cas échéant, l'identité de leurs agents. Dès lors, l'absence de notification a posteriori aux personnes touchées par des mesures de surveillance secrète, dès la levée de celles-ci, ne saurait en soi justifier la conclusion que l'ingérence n'était pas "nécessaire dans une société démocratique", car c'est précisément cette absence d'information qui assure l'efficacité de la mesure constitutive de l'ingérence. Cependant,

⁵ Sur la question des suites à donner à l'arrêt de la Cour constitutionnelle, voir: W. Van butsel, "De burger in het ongewisse — Actieve notificatie als waarborg tegen geheim toezicht", *TvMR*, 2015, p. 4; M. Vandermeersch, "De wet op de bijzondere inlichtingenmethoden: een reparatielaw vermeden?", *T. Straf.* 2012, n°s 68 et s., pp. 443 et s.; G. Rapaille, "La loi M.R.D. passe le cap de la Cour constitutionnelle", *Rev. dr. pén.*, 2012, p. 543; F. Schuermans, "Grondwettelijk Hof ziet geen graten in BIM", *De Juristenkrant*, n° 235, 2011, pp. 1 et 3.

⁶ Paragraphe 86 de l'arrêt.

souhaitable d'aviser la personne concernée après la levée des mesures de surveillance dès que la notification peut être donnée sans compromettre le but de la restriction [...]. Par ailleurs, la Cour prend acte de la recommandation du Comité des Ministres visant à réglementer l'utilisation de données à caractère personnel dans le secteur de la police, laquelle dispose que lorsque des données concernant une personne ont été collectées et enregistrées à son insu, elle doit, si les données ne sont pas détruites, être informée, si cela est possible, que des informations sont détenues sur son compte, et ce dès que l'objet des activités de police ne risque plus d'en pâtir [...]”⁷.

Dat elke kennisgeving *a posteriori* uitgesloten zou zijn, zou eventueel denkbaar kunnen zijn doch alleen wanneer wordt voorzien in een regeling waarbij elke persoon die vermoedt dat hij het voorwerp heeft uitgemaakt van een bewakingsmaatregel zich kan wenden tot een beroepsorgaan.⁸ Zulks is niet het geval in België, aangezien lidens artikel 43/4 de persoon die een klacht indient bij het Vast Comité I zijn grieven moet vermelden en een persoonlijk en rechtmatig belang moet kunnen aantonen. Het is weinig waarschijnlijk dat een persoon die niet zeker is dat hij het voorwerp heeft uitgemaakt van een bewakingsmaatregel aan die voorwaarden voldoet.

4. Artikel 7 van de wet van 30 november 1998, dat niet gewijzigd wordt bij het voorontwerp, is gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 29 januari 2016⁹ waarbij een bepaling onder 3°/1 wordt ingevoegd dat stelt dat de Veiligheid van de Staat als opdracht heeft: “het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied”.

In de toelichting van het voorstel dat tot de wet van 29 januari 2016 heeft geleid, wordt het volgende gesteld:

“De wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst (hierna de “I&V-wet”) verleent de Veiligheid van de Staat of de Algemene Dienst inlichting en veiligheid (ADIV) niet uitdrukkelijk de bevoegdheid om die buitenlandse diensten te controleren, ook al oefenen de Belgische inlichtingendiensten *de facto* een bepaald toezicht uit op de activiteiten van de buitenlandse geheime diensten, via een informele uitbreiding van de bevoegdheden die hun bij de I&V-wet zijn toegewezen.”¹⁰

il est souhaitable d'aviser la personne concernée après la levée des mesures de surveillance dès que la notification peut être donnée sans compromettre le but de la restriction [...]. Par ailleurs, la Cour prend acte de la recommandation du Comité des Ministres visant à réglementer l'utilisation de données à caractère personnel dans le secteur de la police, laquelle dispose que lorsque des données concernant une personne ont été collectées et enregistrées à son insu, elle doit, si les données ne sont pas détruites, être informée, si cela est possible, que des informations sont détenues sur son compte, et ce dès que l'objet des activités de police ne risque plus d'en pâtir [...]”⁷.

L'exclusion de toute notification à posteriori ne pourrait éventuellement se concevoir que s'il était prévu un mécanisme permettant à toute personne qui soupçonne avoir fait l'objet d'une mesure de surveillance de saisir un organe de recours⁸. Tel n'est pas le cas en Belgique puisqu'aux termes de l'article 43/4, la personne qui dépose plainte auprès du Comité permanent R doit préciser ses griefs et justifier d'un intérêt personnel et légitime. Il est peu probable qu'une personne qui n'est pas certaine d'avoir fait l'objet d'une mesure de surveillance remplisse ces conditions.

4. L'article 7 de la loi du 30 novembre 1998, que l'avant-projet ne modifie pas, a été modifié par l'article 2 de la loi du 29 janvier 2016⁹ qui a inséré un 3°/1 confiant à la Sûreté de l'État la mission “de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif aux activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge”.

Les développements de la proposition devenue la loi du 29 janvier 2016 mentionnent:

“La loi organique des services de renseignement et de sécurité du 30 novembre 1998 (ci-après “loi R&S”) ne donne pas une compétence expresse de contrôle de ces services étrangers à la Sureté de l'État ou au SGRS, même si les services de renseignement belges effectuent quand même, dans les faits, un certain suivi des activités des services secrets étrangers en élargissant de manière informelle les compétences qui leur sont attribuées par la loi organique des services de renseignement et de sécurité”¹⁰.

⁷ Paragraaf 287 van het arrest. Zie ook EHRM 7 juni 2016, arrest *Cevat Özal t. Turkië*, §§ 34-35, verzoekschrift 19602/6.

⁸ Zie EHRM 4 december 2015, arrest *Zakharov t. Rusland*, § 288, verzoekschrift 47143/06, dat op zijn beurt verwijst naar EHRM 18 mei 2010, arrest *Kennedy t. Verenigd Koninkrijk*, § 167, verzoekschrift 26839/05.

⁹ Wet van 29 januari 2016 “tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst, aangaande het toezicht op de activiteiten van de buitenlandse inlichtingendiensten in België” (hierna “de wet van 29 januari 2016” genoemd).

¹⁰ Wetsvoorstel “tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst, aangaande het toezicht op de activiteiten van de buitenlandse inlichtingendiensten in België” (ingedien door de heer Stefaan Van Hecke c.s.), *Parl.St. Kamer* 3 november 2014, nr. 54 0553/001, 4.

⁷ Paragraphe 287 de l'arrêt. Voir. ég. Cour eur. D.H., arrêt *Cevat Özal c. Turquie* du 7 juin 2016, §§ 34-35, req. 19602/6.

⁸ Voir Cour eur. D.H., arrêt *Zakharov c. Russie* du 4 décembre 2015, § 288, req. 47143/06, citant lui-même Cour eur. D.H., arrêt *Kennedy c. Royaume-Uni* du 18 mai 2010, § 167, req. 26839/05.

⁹ Loi du 29 janvier 2016 “modifiant la loi organique du 30 novembre 1998 des services de renseignement et de sécurité, concernant le contrôle des activités des services de renseignement étrangers en Belgique” (ci-après la “loi du 29 janvier 2016”).

¹⁰ Proposition de loi “modifiant la loi organique du 30 novembre 1998 des services de renseignement et de sécurité, concernant le contrôle des activités des services de renseignement étrangers en Belgique” (déposée par M. Stefaan Van Hecke et consorts), *Doc. parl.*, Chambre, 3 novembre 2014, n° 54 0553/001, p. 4.

Verschillende bepalingen van het voorontwerp verwijzen naar de opdracht vermeld in artikel 7, 3e/1 van de wet van 30 november 1998. De afdeling Wetgeving vraagt zich af wat het verschil is tussen die opdracht en de opdracht die volgt uit het in onderlinge samenhang lezen van artikel 7, 1°, en artikel 8, en die erin bestaat om inlichtingen in te winnen, te analyseren en te verwerken over elke activiteit die verband houdt met spionage en inmenging die bepaalde waarden of belangen bedreigt of zou kunnen bedreigen.

5. De steller van het voorontwerp wordt erop gewezen dat de wet van 30 november 1998, die bij het voorontwerp wordt gewijzigd, laatstelijk gewijzigd is bij de artikelen 17 tot 23 van de wet van 21 april 2016 “houdende diverse bepalingen Binnenlandse Zaken. — Geïntegreerde politie” (hierna “de wet van 21 april 2016” genoemd). Die artikelen zijn evenwel nog niet van kracht.

Als de artikelen 17 tot 23 van de wet van 21 april 2016 in werking treden voordat het voorliggende voorontwerp wordt aangenomen, moet daarmee inzonderheid in de inleidende zinnen rekening worden gehouden. Zo zullen de artikelen 22 tot 35 in dat geval niet meer moeten worden “vervangen” maar “hersteld in een nieuwe lezing”, aangezien ze zullen zijn opgeheven bij de wet van 21 april 2016.

Als het voorliggende voorontwerp echter wordt aangenomen vóór de inwerkingtreding van de artikelen 17 tot 23 van de wet van 21 april 2016, zullen een aantal van die artikelen moeten worden opgeheven om te voorkomen dat hun inwerkingstelling in negatieve zin interfereert met de nieuwe wet. Zo zal er na de bij dit voorontwerp aangebrachte wijzigingen geen reden meer zijn om de artikelen 22 tot 35 van de wet van 30 november 1998 op te heffen.

Zo ook zullen een aantal bepalingen van het voorontwerp slechts gedeeltelijk uitwerking kunnen hebben.

6. In verscheidene bepalingen van het voorontwerp wordt de vermelding van “bedreigingen of potentiële bedreigingen” vervangen door het begrip “potentiële dreiging” omdat, luidens de besprekking van artikel 36 (het ontworpen artikel 18/9) “de dreiging waarop de inlichtingendiensten werken (...) een potentiële dreiging [is]. Dit dient gepreciseerd te worden net als in artikel 18/3 en in § 3 van artikel 18/9, maar vergeten in het artikel 18/9. In geval van een concrete dreiging wordt het dossier onmiddellijk doorgestuurd naar het Parquet”.

Is het om die reden niet nodig om eveneens een aanpassing aan te brengen in artikel 7, 1°, van de wet van 30 november 1998, waarin wordt verwezen naar “elke activiteit die (...) bedreigt of zou kunnen bedreigen” en in artikel 8, 1°, waarin dat begrip gedefinieerd wordt, en geldt diezelfde opmerking ook niet voor artikel 11, § 1, 1°, en § 2, 1°, 2°, 2°/1, 3° en 4°?

Plusieurs dispositions de l'avant-projet se réfèrent à la mission prévue à l'article 7, 3e/1 de la loi du 30 novembre 1998. La section de législation se demande quelle est la différence entre cette mission et celle résultant de la combinaison de l'article 7, 1°, et de l'article 8, consistant à rechercher, analyser et traiter le renseignement relatif à toute activité ayant un rapport avec l'espionnage et l'ingérence qui menace ou pourrait menacer certaines valeurs ou intérêts.

5. L'attention de l'auteur de l'avant-projet est attirée sur le fait que la loi du 30 novembre 1998, que l'avant-projet modifie, a été modifiée en dernier lieu par les articles 17 à 23 de la loi du 21 avril 2016 “portant des dispositions diverses Intérieur — Police intégrée” (ci-après la “loi du 21 avril 2016”). Ces articles ne sont cependant pas encore en vigueur.

Si les articles 17 à 23 de la loi du 21 avril 2016 entrent en vigueur avant l'adoption de l'avant-projet examiné, il y aura lieu d'en tenir compte, notamment dans les phrases liminaires. Ainsi, les articles 22 à 35 ne devront plus être “remplacés” mais “rétablis dans une nouvelle rédaction”, puisque la loi du 21 avril 2016 les aura abrogés.

Par contre, si l'avant-projet examiné est adopté avant l'entrée en vigueur des articles 17 à 23 de la loi du 21 avril 2016, certains de ces articles devront être abrogés afin d'éviter que leur mise en vigueur n'interfère négativement avec la nouvelle loi. Ainsi, après les modifications introduites par l'avant-projet examiné, il n'y aura plus de raison d'abroger les articles 22 à 35 de la loi du 30 novembre 1998.

De même, certaines dispositions de l'avant-projet ne pourront sortir que partiellement leur effet.

6. Plusieurs dispositions de l'avant-projet remplacent la mention des “menaces ou menaces potentielles” par la notion de “menace potentielle” au motif, selon le commentaire de l'article 36 (18/9 en projet) que “la menace sur laquelle les services de renseignement travaillent est une menace potentielle. Il convient de le préciser, à l'instar de l'article 18/3 et du § 3 de l'article 18/9, mais oublié au § 1er de l'article 18/9. En cas de menace concrète, le dossier est immédiatement transféré au Parquet”.

Dans ce cas, ne faut-il pas adapter également l'article 7, 1°, de la loi du 30 novembre 1998 qui mentionne “toute activité qui menace ou pourrait menacer” ainsi que l'article 8, 1°, qui définit cette notion, la même observation valant pour l'article 11, § 1er, 1°, et § 2, 1°, 2°, 2°/1, 3° et 4°?

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Opschrift

Aan het einde van het opschrift behoort “en van artikel 259bis van het Strafwetboek” te worden toegevoegd.

Indieningsbesluit

Het indieningsbesluit ontbreekt.¹¹

Dispositief

Artikel 5 (wijzigingen van artikel 3)

1. In de inleidende zin moet worden vermeld dat artikel 3 van de wet van 30 november 1998 eveneens gewijzigd is bij de wet van 6 december 2015.

Aangezien artikel 3 eveneens gewijzigd wordt bij artikel 17 van de wet van 21 april 2016, wordt verwezen naar algemene opmerking 5.

2. De inleidende zin van de bepaling onder 1° van het voorontwerp behoort te worden gesteld als volgt: “De bepaling onder 1° wordt hersteld als volgt:”. De bepaling is immers opgeheven bij artikel 4 van de wet van 6 december 2015.

3. In de bepaling onder 2° van het voorontwerp wordt vermeld dat er een nieuwe bepaling onder 3° wordt ingevoegd. Er behoort evenwel te worden vermeld dat de bepaling onder 3° wordt vervangen bij de ontworpen bepaling. De zaken zouden alleen dan anders liggen als artikel 17 van de wet van 21 april 2016 ondertussen in werking getreden zou zijn. In dat geval zou men dienen te schrijven: “De bepaling onder 3° wordt hersteld als volgt ...”.

4. Met betrekking tot de bepaling onder 3° van het voorontwerp behoort in de besprekning van het artikel te worden uitgelegd waarom de woorden “van de buitendiensten” geschrapt zijn. Met andere woorden, waarom is een inlichtingenofficier van de Veiligheid van de Staat niet langer noodzakelijkerwijze een agent van de buitendiensten?

5. Wat de bepaling onder 4° van het voorontwerp betreft, is, zoals in de besprekking van het artikel wordt aangegeven, de definitie van “verstrekker van een elektronische communicatiedienst” van toepassing op eenieder die een communicatiedienst aanbiedt in België. Het is bijgevolg niet vereist dat de aanbieder fysiek aanwezig is op Belgisch grondgebied. De samenwerkingsplicht waarin een aantal bepalingen van de wet van 30 november 1998 op straffe van een strafrechtelijke sanctie voorzien, geldt derhalve ook voor in het buitenland gevestigde vennootschappen.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Intitulé

À la fin de l'intitulé, il y a lieu d'ajouter, “et l'article 259bis du Code pénal”.

Arrêté de présentation

L'arrêté de présentation fait défaut¹¹.

Dispositif

Article 5 (modifications de l'article 3)

1. Dans la phrase liminaire, il y a lieu de mentionner que l'article 3 de la loi du 30 novembre 1998 a été également modifié par la loi du 6 décembre 2015.

L'article 3 ayant également été modifié par l'article 17 de la loi du 21 avril 2016, il est renvoyé à l'observation générale 5.

2. Au 1° de l'avant-projet, il y a lieu d'écrire la phrase liminaire comme suit: “Le 1° est rétabli dans la rédaction suivante:”. En effet, cette disposition a été abrogée par l'article 4 de la loi du 6 décembre 2015.

3. Le 2° de l'avant-projet mentionne qu'il est inséré un nouveau 3°. Il y a lieu cependant de mentionner que le 3° est remplacé par la disposition en projet. Il n'en irait autrement que si l'article 17 de la loi du 21 avril 2016 était, entre-temps, entré en vigueur. Dans ce cas, il y aurait lieu d'écrire: “Le 3° est rétabli dans la rédaction suivante ...”.

4. En ce qui concerne le 3° de l'avant-projet, dans le commentaire de l'article, il y a lieu d'expliquer pourquoi les mots “des services extérieurs” ont été supprimés. Autrement dit, pourquoi un officier de renseignement de la Sûreté de l'État n'est-il plus nécessairement un agent des services extérieurs?

5. En ce qui concerne le 4° de l'avant-projet, comme le précise le commentaire de l'article, la définition du “fournisseur d'un service de communications électroniques” s'applique à quiconque propose un service de communications en Belgique. La présence du fournisseur sur le territoire belge n'est, par conséquent, pas requise. Dès lors, les obligations de collaboration prévues, sous peine de sanction pénale, par certaines dispositions de la loi du 30 novembre 1998, s'appliqueront également à des sociétés établies à l'étranger.

¹¹ *Beginselen van de wetgevingstechniek — Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, www.raadvst-consetat.be, tab “Wetgevingstechniek”, aanbevelingen 226 en 227 en formule F 5.

¹¹ *Principes de technique législative — Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, www.raadvst-consetat.be, onglet “Technique législative”, recommandations n°s 226 et 227 et formule F 5.

Het Hof van Cassatie heeft in zijn arrest van 1 december 2015, waarvan in de besprekking van het artikel melding wordt gemaakt, geoordeeld dat:

"(...) de maatregel die bestaat in de verplichting de hier bedoelde gegevens te verstrekken, wordt genomen op het Belgische grondgebied ten aanzien van elke operator of verstrekker die zijn economische activiteit actief op consumenten in België richt, anderdeels, dat de Belgische rechter die een in het buitenland gevestigde operator of verstrekker veroordeelt wegens het miskennen van deze verplichting en die aldus de naleving van een in België genomen maatregel afdwingt, geen extraterritoriale rechtsmacht uitoefent."

De ontworpen definitie kan bijgevolg worden aanvaard.

6. Met betrekking tot de bepaling onder 7° van het voorontwerp wordt in de huidige tekst van de bepaling onder 14° voorgeschreven dat een apparaat dat gebruikt wordt voor het nemen van foto's geen "technisch hulpmiddel" is, zonder dat het gebruik van dat fototoestel wordt beperkt. In de ontworpen tekst wordt het begrip fototoestel vervangen door het begrip "mobiel apparaat dat gebruikt wordt om stilstaande of bewegende beelden op te nemen", waaronder niet alleen de fototoestellen worden begrepen maar ook de mobiele camera's die handmatig worden bediend. In het voorontwerp wordt gepreciseerd dat het mobiel apparaat "op occasionele, tijdelijke en gerichte wijze" moet worden gebruikt. Als het mobiel apparaat niet "op occasionele, tijdelijke en gerichte wijze" wordt gebruikt, wordt het beschouwd als een "technisch middel". Naargelang het geval wordt het gebruik ervan dus als een specifieke of een uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens beschouwd.

Met de ontworpen tekst wordt wat reeds is bepaald voor fototoestellen dus louter uitgebreid tot camera's. In tegenstelling tot de huidige tekst, beperkt het ontwerp zowel voor fototoestellen als voor camera's het gebruik dat ervan kan worden gemaakt bovendien tot een gebruik "op occasionele, tijdelijke en gerichte wijze".

Dat het onderscheid tussen een gewone en een specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens afhangt van criteria die zo onduidelijk zijn, is geen goede zaak. In dat opzicht doet het criterium volgens hetwelk het mobiel apparaat "op occasionele, tijdelijke en gerichte wijze" moet worden gebruikt onder meer de volgende vragen rijzen. Wat wordt precies bedoeld met die begrippen? Wat is het verschil tussen een occasioneel en een tijdelijk gebruik? Kan het gebruik van een fototoestel of een camera door een agent van een inlichtingen- en veiligheidsdienst als occasioneel worden beschouwd, wanneer hij die gebruikt telkens wanneer hij deelneemt aan een manifestatie van een extremistische groepering? Zal het gebruik van het apparaat als tijdelijk moeten worden beschouwd, als hij bij die gelegenheid een momentopname van de manifestatie maakt en zal dat niet zo zijn wanneer hij de manifestatie van het begin tot het einde filmt? In de besprekking van het artikel wordt gepreciseerd dat het gebruik van een mobiel apparaat om stilstaande of bewegende beelden op te nemen "niet toe[laat] om een context vast te leggen op beeld", wat in de ontworpen tekst blijkbaar weergegeven wordt door het vereiste van een "gericht" gebruik.

Dans son arrêt du 1er décembre 2015, mentionné dans le commentaire de l'article, la Cour de cassation a jugé que:

"[...] de maatregel die bestaat in de verplichting de hier bedoelde gegevens te verstrekken, wordt genomen op het Belgische grondgebied ten aanzien van elke operator of verstrekker die zijn economische activiteit actief op consumenten in België richt, anderdeels, dat de Belgische rechter die een in het buitenland gevestigde operator of verstrekker veroordeelt wegens het miskennen van deze verplichting en die aldus de naleving van een in België genomen maatregel afdwingt, geen extraterritoriale rechtsmacht uitoefent".

La définition en projet peut, dès lors, être admise.

6. En ce qui concerne le 7de de l'avant-projet, le texte actuel du 14de dispose qu'un appareil utilisé pour la prise de photographies n'est pas un "moyen technique", sans limiter l'usage de cet appareil photographique. Le texte en projet remplace la notion d'appareil photographique par celle d'"appareil mobile utilisé pour la prise d'images fixes ou animées", ce qui inclut non seulement les appareils photographiques mais également les caméras mobiles utilisées manuellement. Il précise que cet appareil mobile doit être utilisé "de manière occasionnelle, temporaire et ciblée". Si l'appareil mobile n'est pas utilisé de manière "occasionnelle, temporaire et ciblée", il sera considéré comme un "moyen technique". Dès lors, son usage sera considéré, selon les cas, comme une méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil de données.

Le texte en projet ne fait donc qu'étendre aux caméras ce qui est déjà prévu pour les appareils photographiques. En outre, contrairement au texte actuel, il restreint, tant pour les appareils photographiques que pour les caméras, l'utilisation qui peut en être faite à une utilisation "occasionnelle, temporaire et ciblée".

Il n'est pas souhaitable que la distinction entre une méthode ordinaire de recueil de données et une méthode spécifique ou exceptionnelle dépende de critères aussi peu précis. À cet égard, le critère du caractère "occasionnel, temporaire et ciblé" de l'usage qui sera fait de l'appareil mobile soulève notamment les questions suivantes. Que recouvrent précisément ces notions? Quelle est la différence entre une utilisation occasionnelle et une utilisation temporaire? Peut-on qualifier d'occasionnel l'usage par un agent d'un service de renseignement et de sécurité d'un appareil photographique ou d'une caméra chaque fois qu'il se rend à une manifestation d'un groupe extrémiste? Faudra-t-il considérer que si, à cette occasion, il filme un court moment de la manifestation, l'utilisation de l'appareil sera temporaire alors que s'il filme la manifestation dans toute sa durée, il ne le sera pas? Le commentaire de l'article précise que le recours à un appareil mobile pour la prise d'images fixes ou animées ne "permet pas de filmer un contexte", ce que le texte en projet traduit, semble-t-il, par l'exigence d'une utilisation "ciblée". Cependant, s'il s'agit de photographier un individu participant à une manifestation extrémiste, il sera nécessaire de photographier le

Als het evenwel de bedoeling is een foto te nemen van een individu dat deelneemt aan een extremistische manifestatie, zal het nodig zijn om de context te fotograferen, namelijk de emblemen, de vlaggen en de gedragingen waaruit blijkt dat het om een extremistische manifestatie gaat. Is het door het vereiste van een "gericht" gebruik in het raam van de gewone methoden voor het verzamelen van gegevens verboden een film te maken van de deelnemers aan een extremistische manifestatie om vervolgens hen te identificeren?

In dezelfde gedachtegang wordt in de besprekking van het artikel gepreciseerd dat "het gebruik van een camera beperkt is tot het nemen van beelden en niet tot het registreren van geluid". De afdeling Wetgeving plaatst vraagtekens bij dat onderscheid, aangezien geluiden en beelden samen worden opgenomen.

De bepaling moet in het licht van deze opmerking herzien worden.

7. De wijziging die bij de bepaling onder 8° wordt aangebracht, heeft geen bestaansreden, aangezien het Franse opschrift van de wet van 7 april 2005 wel degelijk is "loi relative à la protection des sources journalistes".

Artikel 6 (wijzigingen van artikel 8, 1°)

1. Met betrekking tot de inleidende zin wordt verwezen naar algemene opmerking 5.

2. Uit de besprekking van het artikel blijkt dat het "radicalisingsproces" een proces is waarbij een individu overgaat van het delen van extremistische ideeën naar terrorisme. In artikel 3, 15°, wordt dat proces overigens gedefinieerd als "een proces waarbij een individu of een groep van individuen op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat dit individu of deze groep van individuen mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen". Het radicalisingsproces valt dus niet samen met extremisme, wat het uitgangspunt van dat proces kan zijn, noch met terrorisme, dat daarvan het eindpunt kan zijn. Er wordt derhalve voorgesteld om het begrip "radicalisingsproces" in artikel 8, eerste lid, 1°, van de wet in te voeren als een autonoom begrip en niet als een precisering van de begrippen "terrorisme" en "extremisme".¹²

Artikel 3, 15°, behoort dienovereenkomstig herzien te worden.

Artikel 7 (wijzigingen van artikel 11)

1. In de inleidende zin moet eveneens worden vermeld dat artikel 11 gewijzigd is bij de wetten van 6 december 2015 en 29 januari 2016.

contexte, à savoir les emblèmes, drapeaux, attitudes attestant du caractère extrémiste de la manifestation. L'exigence d'une utilisation "ciblée" interdit-elle, dans le cadre des méthodes ordinaires de recueil de données, de filmer les participants à une manifestation extrémiste pour, ensuite, tenter de les identifier?

Dans le même ordre d'idées, le commentaire de l'article précise que "l'utilisation d'une caméra se limite à la prise de vue et non à l'enregistrement du son". La section de législation s'interroge sur cette distinction dès lors que le son et l'image sont captés ensemble.

La disposition sera revue à la lumière de cette observation.

7. La modification introduite par le 8° n'a pas lieu d'être, dès lors que la version française de l'intitulé de la loi du 7 avril 2005 est la "loi relative à la protection des sources journalistes".

Article 6 (modifications de l'article 8, 1°)

1. En ce qui concerne la phrase liminaire, il est renvoyé à l'observation générale 5.

2. Il résulte du commentaire de l'article que le "processus de radicalisation" est le processus par lequel un individu passe du partage d'idées extrémistes au terrorisme. Ce processus est, par ailleurs, défini à l'article 3, 15°, comme étant "un processus influençant un individu ou un groupe d'individus de telle sorte que cet individu ou ce groupe d'individus soit mentalement préparé ou disposé à commettre des actes terroristes". Le processus de radicalisation ne s'identifie dès lors ni à l'extrémisme, qui peut en être son point de départ, ni au terrorisme qui en est l'aboutissement possible. Dès lors, il est suggéré d'introduire la notion de "processus de radicalisation" dans l'article 8, alinéa 1er, 1°, de la loi comme notion autonome et non pas comme précision donnée aux notions de "terrorisme" et d'"extrémisme".¹²

L'article 3, 15°, sera revu en conséquence.

Article 7 (modifications de l'article 11)

1. Dans la phrase liminaire, il y a lieu de mentionner également que l'article 11 a été modifié par les lois des 6 décembre 2015 et 29 janvier 2016.

¹² Zie advies 59 409/4, op 13 juni 2016 gegeven over een voorontwerp van wet "betreffende de verwerking van passagiersgegevens" (opmerking bij de definitie van "gewelddadige radicalisering").

¹² Voir l'avis 59 409/4 donné le 13 juin 2016 sur un avant-projet de loi "relatif au traitement des données des passagers" (observation sous la définition de la "radicalisation violente").

2. De ontworpen wijzigingen van artikel 11, § 1, zijn talrijk, overdreven ingewikkeld en ze doen vragen rijzen. Die bepaling behoort volledig te worden herschreven.

3. Het voorontwerp houdt een uitbreiding in van de bevoegdheden van de Algemene Dienst inlichting en veiligheid (hierna “de ADIV” genoemd), die voortaan inzonderheid als opdracht heeft:

— het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de factoren die de nationale en internationale veiligheid beïnvloeden of kunnen beïnvloeden in die mate dat de Krijgsmacht betrokken is of zou kunnen worden om inlichtingensteun te bieden aan hun lopende of eventuele komende operaties;

— het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op elke activiteit die een bedreiging vormt of zou kunnen vormen voor a) de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied of de bevolking, b) de militaire defensieplannen, (...) d) de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten, e) de veiligheid van de Belgische onderdaden in het buitenland.

De activiteit die de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied of de bevolking bedreigt of zou kunnen bedreigen, wordt gedefinieerd als

“elke uiting van het voornemen om, met middelen van militaire aard, het gehele grondgebied of een gedeelte ervan (...) in te nemen, te bezetten of aan te vallen, of de bescherming of het voortbestaan van de gehele bevolking of een gedeelte ervan, het nationaal patrimonium of het economisch potentieel van het land in gevaar te brengen”.¹³

Wat de tweede opdracht betreft, wordt in de besprekings van het artikel gepreciseerd dat “die wijziging (...) geen afbreuk [doet] aan de rolverdeling tussen de twee inlichtingen- en veiligheidsdiensten (die complementair zijn) aangezien de ADIV bevoegd is wanneer de dreiging zich aandient “met middelen van militaire aard”. Uit dezelfde besprekking blijkt evenwel dat in het kader van de strijd tegen de “Foreign Terrorist Fighters”, de *returnees*, de mensensmokkelaars, het terrorisme en het radicalisme de opdrachten van de ADIV zouden moeten worden uitgebreid zonder dat dit direct verband houdt met een militaire dreiging of militaire belangen.

Hoewel in de tekst van het ontworpen artikel 11, § 2, eerste lid, de verwijzing naar “middelen van militaire aard” wordt behouden, kan de strijd tegen terrorisme en radicalisme daardoor niet onder de tweede opdracht vallen. Die tegenstrijdigheid behoort te worden weggewerkt teneinde zich te houden aan de logica van de verdeling van de respectieve opdrachten tussen de Veiligheid van de Staat en de ADIV.

Artikelen 8 en 9 (ontworpen hoofdstuk III)

Aangezien bij het voorontwerp in hoofdstuk III een groot aantal wijzigingen worden aangebracht die, inzonderheid uit

¹³ Zie het ontworpen artikel 11, § 2, 1°.

2. Les modifications en projet de l’article 11, § 1er, sont nombreuses, exagérément complexes et suscitent des interrogations. Il y a lieu de réécrire entièrement cette disposition.

3. L’avant-projet étend les compétences du Service Général du Renseignement et de la Sécurité (ci-après le “SGRS”) qui aura désormais pour mission, notamment:

— de rechercher, d’analyser et de traiter le renseignement relatif aux facteurs qui influencent ou peuvent influencer la sécurité nationale et internationale dans la mesure où les forces armées sont ou pourraient être impliquées, en fournissant un soutien en renseignement à leurs opérations en cours ou à leurs éventuelles opérations à venir;

— de rechercher, d’analyser et de traiter les renseignements relatifs à toute activité qui menace ou pourrait menacer a) l’intégrité du territoire national ou la population, b) les plans de défense militaires, (...) d) l’accomplissement des missions des Forces armées ou e) la sécurité des ressortissants belges à l’étranger.

L’activité qui menace ou pourrait menacer l’intégrité du territoire national ou la population est définie comme

“toute manifestation de l’intention de, par des moyens de nature militaire, saisir, occuper ou agresser tout ou partie du territoire national [...] ou de porter atteinte à la protection ou à la survie de tout ou en partie de la population, au patrimoine national ou au potentiel économique du pays”¹³.

S’agissant de la seconde mission, le commentaire de l’article précise que “Cette modification ne perturbe pas la distribution des rôles entre les deux services de renseignement et de sécurité (qui sont complémentaires) puisque le SGRS est compétent lorsque la menace intervient “par des moyens militaires”. Il résulte cependant du même commentaire que, dans le cadre de la lutte contre les “Foreign Terrorist Fighters”, les *returnees*, les trafiquants, le terrorisme et le radicalisme, les missions du SGRS devraient être élargies, sans qu’il y ait de lien direct avec une menace militaire ou des intérêts militaires.

Si le texte de l’article 11, § 2, alinéa 1er, en projet, maintient la référence aux “moyens de nature militaire”, cela ne permet pas de faire entrer dans la seconde mission la lutte contre le terrorisme et le radicalisme. Il y a lieu de résoudre ces contradictions pour rester dans la logique du partage des missions respectives entre la Sûreté de l’État et le SGRS.

Articles 8 et 9 (chapitre III en projet)

À l’article 8 de l’avant-projet, compte tenu du nombre et de la complexité des modifications apportées au chapitre III,

¹³ Voir l’article 11, § 2, 1°, en projet.

wetgevingstechnisch oogpunt, ingewikkeld zijn, behoort dat hoofdstuk en zeker artikel 13/1 volledig te worden herschreven.

Daarenboven behoort in de Franse tekst van artikel 9 van het voorontwerp "L'intitulé" in plaats van "Le titre" te worden geschreven.

Artikel 11 (wijziging van artikel 13)

In het huidige artikel 13, derde lid, wordt verwezen naar de "methoden voor het verzamelen van gegevens als bedoeld in de onderafdelingen 2 en 2bis (van afdeling 1)". De verwijzing naar de "onderafdelingen 2 en 2bis" is niet meer up-to-date en moet worden aangepast.

Artikel 13 (wijzigingen van artikel 13/1)

1.1. Het ontworpen tweede lid bepaalt dat de agenten die "overtredingen of inbreuken op de wegcode begaan" vrij blijven van straf. Daaronder moeten enerzijds de overtredingen in het algemeen worden begrepen en anderzijds de inbreuken op de wegcode die krachtens de bepalingen van titel IV van de wet van 16 maart 1968 "betreffende de politie over het wegverkeer" hetzij overtredingen, hetzij wanbedrijven zijn.

1.2. Luidens de bespreking van het artikel strekt de verwijzing naar de overtredingen ertoe alle lichte feiten te dekken, zoals bijvoorbeeld "gebruiksdiefstallen". Krachtens artikel 463, tweede lid, van het Strafwetboek is gebruiksdiefstal evenwel een wanbedrijf en geen overtreding, vermits de sanctie die erop staat een gevangenisstraf tot drie jaar is.¹⁴

2. In het ontworpen derde lid dienen alle mogelijke gevallen duidelijker tot uiting te komen en dat zijn, blijkbaar:

1° met betrekking tot de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens, geeft de Commissie haar akkoord binnen vier dagen na ontvangst van de beslissing van het diensthoofd;

2° met betrekking tot de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens wordt het akkoord gegeven overeenkomstig artikel 18/10, § 3, dat wil zeggen in de vorm

¹⁴ Artikel 461 van het Strafwetboek:

"Hij die een zaak die hem niet toebehoort, bedrieglijk wegneemt, is schuldig aan diefstal. Met diefstal wordt gelijkgesteld het bedrieglijk wegnemen van andermans goed voor een kortstondig gebruik".

Artikel 463 van het Strafwetboek:

"Diefstellen, in dit hoofdstuk niet nader omschreven, worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro."

In het geval bedoeld bij artikel 461, tweede lid, bedraagt de gevangenisstraf echter niet meer dan drie jaren.

Het minimum van de straf bedraagt drie maanden gevangenisstraf en vijftig euro geldboete wanneer de diefstal werd gepleegd ten nadele van een persoon van wie de bijzonder kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was".

notamment au point de vue légistique, il y a lieu de réécrire entièrement ce chapitre et certainement l'article 13/1.

Subsidiairement, à l'article 9 de l'avant-projet, il y a lieu d'écrire "L'intitulé" et non "Le titre".

Article 11 (modification de l'article 13)

L'article 13, alinéa 3, actuel fait référence aux "méthodes de recueil de données visées aux sous-sections 2 et 2bis [de la section 11]. La référence aux "sous-sections 2 et 2bis" n'est plus adaptée et sera modifiée.

Article 13 (modifications de l'article 13/1)

1.1. L'alinéa 2 en projet dispose que sont exemptés de peine, les agents qui commettent "des contraventions ou des infractions au Code de la route". Il faut comprendre que sont visées, d'une part, les contraventions en général et, d'autre part, les infractions au Code de la route qui, en vertu des dispositions du titre IV de la loi 16 mars 1968 "relative à la circulation routière", sont soit des contraventions soit des délits.

1.2. Selon le commentaire de l'article, la référence aux contraventions vise à couvrir toutes les infractions mineures, par exemple "les vols d'usage". Toutefois, en vertu de l'article 463, alinéa 2, du Code pénal, le vol d'usage est un délit et non une contravention, puisqu'il est puni d'une peine d'emprisonnement pouvant aller jusqu'à trois ans¹⁴.

2. À l'alinéa 3 en projet, il y a lieu de faire apparaître plus clairement les différentes hypothèses possibles, à savoir, semble-t-il:

1° pour les méthodes spécifiques de recueil de données, l'accord est donné par la Commission dans les quatre jours de la réception de la décision du dirigeant du service;

2° pour les méthodes exceptionnelles de recueil de données, l'accord est donné conformément à l'article 18/10, § 3, c'est-à-dire sous forme d'un avis conforme donné par la

¹⁴ Article 461 du Code pénal:

"Quiconque a soustrait frauduleusement une chose qui ne lui appartient pas, est coupable de vol. Est assimilé au vol le fait de soustraire frauduleusement la chose d'autrui en vue d'un usage momentané".

Article 463 du Code pénal:

"Les vols non spécifiés dans le présent chapitre seront punis d'un emprisonnement d'un mois à cinq ans et d'une amende de vingt-six euros à cinq cents euros."

Toutefois, dans le cas prévu par l'article 461, alinéa 2, la peine d'emprisonnement ne sera pas supérieure à trois ans.

Le minimum de la peine sera de trois mois d'emprisonnement et de cinquante euros d'amende si le vol a été commis au préjudice d'une personne dont la situation particulièrement vulnérable en raison de son âge, d'un état de grossesse, d'une maladie ou d'une déficience ou infirmité physique ou mentale était apparente ou connue de l'auteur des faits".

van een eensluidend advies dat door de commissie wordt verleend binnen vier dagen na ontvangst van het ontwerp van machtiging van het diensthoofd.

3° met betrekking tot de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens en ingeval van uiterst dringende noodzakelijkheid, wordt het akkoord gegeven overeenkomstig artikel 18/10, § 4, eerste lid, dat wil zeggen in de vorm van een mondeling eensluidend advies van de voorzitter van de commissie.

Zou het niet beter zijn om voor de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens en ingeval van uiterst dringende noodzakelijkheid te bepalen dat de voorzitter van de commissie zijn akkoord mondeling geeft?

Artikel 14 (ontworpen artikel 13/2)

1. Het ontworpen tweede lid, dat bepaalt dat “[de] in het eerste lid bedoelde maatregel (...) niet autonoom aangewend [mag] worden voor het verzamelen van gegevens”, is niet explicet genoeg. De besprekking van het artikel preciseert dat “(...) wanneer het over het verzamelen van informatie gaat, de fictieve identiteit niet los van de inzet van een methode voor het verzamelen van inlichtingen kan worden gebruikt” en dat ze “niet op een autonome wijze gebruikt [kan] worden om op duurzame wijze informatie te verzamelen”. Dit doet vragen rijzen. De woorden “voor het verzamelen van gegevens” en “wanneer het over het verzamelen van informatie gaat” lijken in te houden dat gebruik zou kunnen worden gemaakt van een valse naam, een fictieve hoedanigheid of een fictieve identiteit in andere gevallen dan in dat van het verzamelen van gegevens. De afdeling Wetgeving vraagt zich af over welke gevallen het gaat. Wat de agenten van de inlichtingendiensten betreft, gebeurt het verzamelen van gegevens, behalve in het geval bepaald in artikel 13, steeds door het aanwenden van een methode voor het verzamelen van gegevens, waarbij die methode gewoon, specifiek of uitzonderlijk kan zijn. Heeft de steller van het voorontwerp bijgevolg alleen de bedoeling om het gebruik van valse namen en fictieve hoedanigheden en identiteiten uit te sluiten wanneer het gaat om het verzamelen van gegevens in het kader van artikel 13? Dat zou tot gevolg hebben dat, bijvoorbeeld wanneer de agent van de inlichtingendienst zich op een extremistisch tijdschrift abonneert, hij zijn ware identiteit en zijn echte persoonlijke gegevens zal moeten opgeven.

De tekst van het voorontwerp en van de besprekking van het artikel behoort te worden herzien om op die vragen een antwoord te geven.

2. Het zou beter zijn de volgorde van het ontworpen derde en vierde lid om te keren. Het ontworpen vierde lid heeft immers een algemener draagwijdte dan het ontworpen derde lid. Bovendien zal die omkering ertoe leiden dat de twee leden met betrekking tot de documenten — de officiële en de valse — op elkaar volgen.

Commission dans les quatre jours de la réception du projet d'autorisation du dirigeant du service;

3° pour les méthodes exceptionnelles de recueil de données et en cas d'extrême urgence, l'accord est donné conformément à l'article 18/10, § 4, alinéa 1er, c'est-à-dire sous la forme d'un avis conforme verbal du président de la Commission.

Ne conviendrait-il pas de prévoir, pour les méthodes spécifiques de recueil des données et en cas d'extrême urgence, que le président de la Commission donne son accord verbalement?

Article 14 (article 13/2 en projet)

1. L'alinéa 2 en projet qui dispose que “La mesure visée à l'alinéa 1er ne peut pas être mise en œuvre de manière autonome pour la collecte de données” n'est pas suffisamment explicite. Le commentaire de l'article précise que “[...] lorsqu'il s'agit de collecter des informations, l'identité fictive ne peut être utilisée indépendamment du recours à une méthode de recueil de données” et qu'elle “ne peut être utilisée de manière autonome pour collecter de manière durable des informations”, ce qui suscite des interrogations. Les mots “pour la collecte de données” et “lorsqu'il s'agit de collecter des informations” semblent impliquer qu'il pourrait être recouru à l'utilisation d'un faux nom, d'une qualité fictive ou d'une identité fictive dans d'autres hypothèses que la collecte de données. La section de législation se demande quelles sont ces hypothèses. Par ailleurs, s'agissant des agents chargés du renseignement, la collecte de données se fait toujours, hormis l'hypothèse de l'article 13, par la mise en œuvre d'une méthode de recueil de données, qu'elle soit ordinaire, spécifique ou exceptionnelle. L'intention de l'auteur de l'avant-projet est-elle, dès lors, uniquement d'exclure le recours aux faux noms, qualités et identités fictives lorsqu'il s'agit du recueil d'informations dans le cadre de l'article 13? Cela aurait pour conséquence, par exemple, que lorsqu'il s'abonne à une revue extrémiste, l'agent du service de renseignement devra donner sa véritable identité et ses véritables coordonnées.

Le texte de l'avant-projet et du commentaire de l'article seront revus afin de répondre à ces interrogations.

2. Mieux vaut intervertir les alinéas 3 et 4 en projet. En effet, l'alinéa 4 en projet a une portée plus générale que l'alinéa 3 en projet. En outre cette interversion fera en sorte que les deux alinéas relatifs aux documents — les officiels et les faux — se suivent.

Artikel 16 van het voorontwerp¹⁵ behoort dienovereenkomstig te worden herzien.

Artikel 15 (ontworpen artikel 13/3)

Dit artikel betreft de oprichting van een rechtspersoon en het gebruik daarvan voor een ander doel dan het verzamelen van gegevens, bijvoorbeeld voor de aankoop van materiaal of de huur van een appartement.

De activiteiten van de inlichtingendiensten hebben per definitie altijd uiteindelijk tot doel inlichtingen in te winnen, inzonderheid door gebruik te maken van een gewone, specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens. Afgezien van bijzondere gevallen zoals de aankoop van materiaal, lijkt de grens tussen het inzetten van een rechtspersoon als uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens of als ondersteuningsmaatregel vaag te zijn. Wat bijvoorbeeld met het huren van een appartement om er tipgevers of doelwitten te ontmoeten? Heeft de omstandigheid dat de huur zal dienen in het kader van één enkel dossier dan wel van verschillende dossiers, gevolgen?

De tekst van het voorontwerp of op zijn minst van de artikelsegewijze besprekking moet worden verduidelijkt teneinde een duidelijk en precies onderscheid te maken tussen het inzetten van een rechtspersoon als uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens en het inzetten van een rechtspersoon als ondersteuningsmaatregel.

Artikel 17

In de Franse versie moet “ou une instruction judiciaire” worden geschreven.

Artikel 27 (ontworpen wijzigingen van artikel 18/1)

1. De huidige tekst van artikel 18/1, 1°, bepaalt dat de onderafdeling die gewijd is aan “de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens, van toepassing is op de Veiligheid van de Staat voor de uitoefening van de opdrachten “bedoeld in de artikelen 7, 1° en 3°/1, en 8, 1° tot 4°, onverminderd artikel 18/9, § 1, 1°.”

In de toelichting bij het voorstel dat geleid heeft tot de wet van 4 februari 2010 “betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” wordt het ontworpen artikel 18/1 als volgt uitgelegd:

“Artikel 18/1 verduidelijkt de opdrachten voor dewelke de inlichtingendiensten deze specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens kunnen aanwenden. Voor de Veiligheid van de Staat betreft het de inlichtingenopdracht zoals voorzien in artikel 7, 1°, en 8, 1° tot 4°, van de organieke wet, onverminderd de restricties voorzien in het artikel 18/9, § 3, 1°, met betrekking op de uitzonderlijke methoden. Dit betekent dat de Veiligheid van de Staat de specifieke methoden

L'article 16 de l'avant-projet¹⁵ sera modifié en conséquence.

Article 15 (article 13/3 en projet)

Cet article concerne la création et le recours à une personne morale dans un but autre que la collecte de données, par exemple pour l'achat de matériel ou la location d'un appartement.

Par définition, les activités des services de renseignement ont toujours pour but, *in fine*, la collecte de renseignements, notamment par la mise en œuvre d'une méthode ordinaire, spécifique ou exceptionnelle de recueil de données. En dehors de cas particuliers comme l'achat de matériel, la frontière entre le recours à une personne morale comme méthode exceptionnelle de recueil de données ou comme mesure d'appui semble floue. Qu'en est-il, par exemple, de la location d'un appartement afin d'y rencontrer des indicateurs ou des cibles? La circonstance que la location ne servira que dans le cadre d'un seul dossier ou pour plusieurs a-t-elle une incidence?

Le texte de l'avant projet ou, à tout le moins, le commentaire des articles, seront précisés afin de rendre claire et précise la distinction entre le recours à une personne morale comme méthode exceptionnelle de recueil de données et le recours à une personne morale comme mesure d'appui.

Article 17

Dans la version française, il y a lieu d'écrire “ou une instruction judiciaire”.

Article 27 (modifications de l'article 18/1 en projet)

1. Le texte actuel de l'article 18/1, 1°, dispose que la sous-section consacrée aux méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données s'applique à la Sûreté de l'État, pour l'exercice des missions “visées aux articles 7, 1° et 3°/1 et 8, 1° à 4°, sans préjudice de l'article 18/9, § 1er, 1°”.

Les développements de la proposition devenue la loi du 4 février 2010 “relative aux méthodes de recueil des données par les services de renseignement et de sécurité” expliquaient comme suit l'article 18/1 en projet:

“L'article 18/1 précise les missions pour lesquelles les services de renseignement peuvent utiliser ces méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données. Pour la Sûreté de l'État, il s'agit de la mission de renseignement prévue à l'article 7, 1°, et à l'article 8, 1° à 4°, de la loi organique, sans préjudice des restrictions prévues à l'article 18/9, § 3, 1°, en ce qui concerne les méthodes exceptionnelles. Cela signifie que la Sûreté de l'État pourra utiliser les méthodes

¹⁵ Ontworpen artikel 13/4, derde lid.

¹⁵ Article 13/4, alinéa 3, en projet.

zal kunnen aanwenden voor alle dreigingen waarvan ze de opsporing en het toezicht voor haar rekening neemt.

De uitzonderlijke methoden zijn daarentegen exclusief voorbehouden ingeval van terrorisme, inclusief het proces van radicalisering, spionage en de proliferatie van niet-conventionele, chemische of kernwapens.”¹⁶

Anders dan op het eerste gezicht lijkt, stelt artikel 18/1, 1°, dus alleen de gevallen vast waarin de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens door de Veiligheid van de Staat aangewend kunnen worden, terwijl de gevallen waarin de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens kunnen worden aangewend, worden vastgesteld in artikel 18/9, § 1, 1°. Technisch gezien bepaalt artikel 18/1, 1° het toepassingsgebied van de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens onder verwijzing naar de “opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 1° en 3°/1, en 8, 1° tot 4°”, terwijl artikel 18/9, § 1, 1° de bewoording van die bepalingen gedeeltelijk overneemt.

De woorden “, onverminderd artikel 18/9, § 1, 1°” worden bij het voorontwerp opgeheven, wat logischerwijze inhoudt dat de gevallen waarin de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens aangewend kunnen worden, voortaan dezelfde zijn als de gevallen waarin de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens toegepast kunnen worden. Als dat inderdaad de bedoeling van de steller van het voorontwerp is, dan heeft artikel 18/9, § 1, 1°, geen reden van bestaan meer en moet het worden opgeheven. De afdeling Wetgeving stelt echter vast dat de steller van het voorontwerp artikel 18/9, § 1, 1°, in een gewijzigde versie handhaaft en dat dit artikel niet hetzelfde toepassingsgebied heeft als artikel 18/1, 1°. Immers:

1° in artikel 18/1, 1°, wordt verwezen naar artikel 7, 1°, waardoor het mogelijk is van de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aan te wenden bij elke activiteit die bepaalde waarden of belangen bedreigt of zou kunnen bedreigen, terwijl artikel 18/9, § 1, 1°, het mogelijk maakt de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens aan te wenden doch alleen bij een potentiële dreiging — en *a fortiori* impliciet — bij een ernstige potentiële dreiging;

2° in artikel 18/1, 1°, wordt verwezen naar artikel 7, 1°, waardoor het mogelijk is de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aan te wenden bij elke activiteit die “elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van de Nationale Veiligheidsraad”¹⁷ bedreigt of zou kunnen bedreigen, terwijl artikel 18/9, § 1, 1°, het in dit geval niet mogelijk maakt de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens toe te passen;

3° artikel 7, 1°, verwijst naar de in artikel 8, 1° tot 4° vervatte definities, terwijl artikel 18/9, § 1, 1°, alleen verwijst naar de in artikel 8, 1°, vervatte definities;

¹⁶ Wetsvoorstel “betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”, ingediend door de heer Hugo Vandenberghe c.s., **Parl.St.** Senaat 2008-09, nr. 4-1053/1, 41.

¹⁷ Zie omtrent die formulering algemene opmerking 1.3.

spécifiques pour l’ensemble des menaces dont elle assume la détection et la surveillance.

En revanche, les méthodes exceptionnelles sont réservées exclusivement au terrorisme, en ce compris le processus de radicalisation, à l’espionnage et à la prolifération d’armes non conventionnelles, chimiques ou nucléaires”¹⁶.

Contrairement aux apparences, l’article 18/1, 1°, détermine donc uniquement les cas dans lesquels il peut être recouru aux méthodes spécifiques de recueil de données par la Sûreté de l’État, les cas dans lesquels il peut être recouru aux méthodes exceptionnelles de recueil de données étant déterminés dans l’article 18/9, § 1er, 1°. Techniquement, l’article 18/1, 1°, détermine le champ d’application des méthodes spécifiques de recueil de données par référence aux “missions visées aux articles 7, 1° et 3°/1 et 8, 1° à 4°”, alors que l’article 18/9, § 1er, 1°, reprend une partie des termes de ces dispositions.

L’avant-projet supprime les mots “sans préjudice de l’article 18/9, § 1er, 1°”, ce qui implique, logiquement, que, désormais, les cas dans lesquels il peut être recouru aux méthodes exceptionnelles de recueil de données sont les mêmes que ceux dans lesquels il peut être recouru aux méthodes spécifiques de recueil de données. Si telle est réellement l’intention de l’auteur de l’avant-projet, l’article 18/9, § 1er, 1°, ne se justifie plus et doit être abrogé. La section de législation constate cependant que l’auteur de l’avant-projet maintient l’article 18/9, § 1er, 1°, - en le modifiant - et que celui-ci n’a pas le même champ d’application que l’article 18/1, 1°. En effet:

1° par le renvoi qu’il effectue à l’article 7, 1°, l’article 18/1, 1°, permet le recours aux méthodes spécifiques de recueil de données en présence de toute activité qui menace ou pourrait menacer certaines valeurs ou intérêts, alors que l’article 18/9, § 1er, 1°, ne permet le recours aux méthodes exceptionnelles de recueil de données qu’en cas de menace potentielle — et, *a fortiori*, implicitement, en cas de menace — grave;

2° par le renvoi qu’il effectue à l’article 7, 1°, l’article 18/1, 1°, permet le recours aux méthodes spécifiques de recueil de données en présence de toute activité qui menace ou pourrait menacer “tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi sur proposition du Conseil national de sécurité”¹⁷, alors que l’article 18/9, § 1er, 1°, ne permet pas le recours aux méthodes exceptionnelles de recueil de données dans cette hypothèse;

3° l’article 7, 1°, se réfère aux définitions contenues dans l’article 8, 1° à 4°, alors que l’article 18/9, § 1er, 1°, ne se réfère qu’aux définitions contenues à l’article 8, 1°;

¹⁶ Proposition de loi “relative aux méthodes de recueil des données des services de renseignement et de sécurité”, déposée par M. Hugo Vandenberghe et consorts, **Doc. parl.**, Sénat, 2008-2009, n° 4-1053/1, p. 41.

¹⁷ Sur cette formulation, voir l’observation générale 1.3.

4° artikel 18/1 is van toepassing op het extremisme, terwijl de bedoeling van de steller van het voorwerp om het extremisme in artikel 18/9, § 1, 1°, te vermelden, hierna bekritiseerd zal worden.

Het voorontwerp moet bijgevolg worden herzien om duidelijk en precies te bepalen in welke gevallen de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aangewend kunnen worden en in welke gevallen de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens toegepast kunnen worden. In dat opzicht zou het beter zijn een onderafdeling te wijden aan elk van de methoden voor het verzamelen van gegevens, veeleer dan, zoals in het voorontwerp het geval is, een onderafdeling 2 te wijden aan beide methoden.

2. Met betrekking tot de gevallen waarin de ADIV de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens kan aanwenden, verwijst artikel 18/1, 2°, naar artikel 11, § 1, 1° tot 3°, en § 2. In die bepaling onder 2° komen de woorden “onvermindert artikel 18/9, § 1, 2°” niet voor, wat inhoudt dat de gevallen waarin de specifieke en de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens aangewend kunnen worden, dezelfde zijn. De steller van het voorontwerp handhaaft artikel 18/9, § 1, 1°, echter in een gewijzigde versie en dit artikel heeft niet hetzelfde toepassingsgebied als artikel 18/1, 2°. Immers:

1° artikel 18/1, 2°, verwijst naar artikel 11, § 1, 1°, waardoor het mogelijk is de specifieke en de uitzonderlijke methoden aan te wenden bij elke activiteit die bepaalde waarden of belangen bedreigt of zou kunnen bedreigen, terwijl artikel 18/9, § 1, 2°, het mogelijk maakt toepassing te maken van de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens doch alleen bij een potentiële dreiging — en *a fortiori* impliciet — een ernstige potentiële dreiging;

2° artikel 18/1, 2° verwijst naar artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, waardoor het mogelijk is de specifieke en de uitzonderlijke methoden aan te wenden bij cyberaanvallen, terwijl artikel 18/9, § 1, 2°, niet naar dit geval verwijst.

Het voorontwerp moet bijgevolg worden herzien om duidelijk en precies te bepalen in welke gevallen de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aangewend kunnen worden en in welke gevallen de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens toegepast kunnen worden. In dat opzicht zou het beter zijn een onderafdeling te wijden aan elk van de methoden voor het verzamelen van gegevens, veeleer dan, zoals de steller van het voorontwerp doet, een onderafdeling 2 te wijden aan beide methoden.

3. In de inleidende zin moet worden vermeld dat artikel 18/1 gewijzigd is bij de wet van 29 januari 2016.

4. In de bepaling onder 1° van artikel 27 van het voorontwerp worden in artikel 18/1, 1°, de woorden “op het grondgebied van het Rijk” vervangen door de woorden “op of vanaf het grondgebied van het Rijk” teneinde te verduidelijken dat het volstaat dat de specifieke of de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens vanaf het Belgisch grondgebied aangewend wordt, ook al bevinden de verkregen inlichtingen zich in het buitenland. In de besprekning van het artikel worden

4° l’article 18/1 s’applique à l’extrémisme alors que l’intention de l’auteur de l’avant-projet de mentionner l’extrémisme à l’article 18/9, § 1er, 1°, sera critiquée ci-dessous.

Dès lors, l’avant-projet doit être revu afin de déterminer de manière claire et précise les cas dans lesquels il peut être recouru aux méthodes spécifiques de recueil de données et les cas dans lesquels il peut être recouru aux méthodes exceptionnelles de recueil de données. Dans cette optique, mieux vaut consacrer une sous-section à chacune des méthodes de recueil de données plutôt que de prévoir, comme le fait l’avant-projet, une sous-section 2 consacrée aux deux types de méthodes.

2. S’agissant des cas dans lesquels le SGRS peut utiliser les méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données, l’article 18/1, 2°, renvoie à l’article 11, § 1er, 1° à 3°, et § 2. Il ne mentionne pas “sans préjudice de l’article 18/9, § 1er, 2°”, ce qui implique que les cas dans lesquels il peut être recouru aux méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données sont identiques. Pourtant, l’auteur de l’avant-projet maintient l’article 18/9, § 1er, 1°, — en le modifiant — et celui-ci n’a pas le même champ d’application que l’article 18/1, 2°. En effet:

1° par le renvoi qu’il effectue à l’article 11, § 1er, 1°, l’article 18/1, 2°, permet le recours aux méthodes spécifiques et exceptionnelles en présence de toute activité qui menace ou pourrait menacer certaines valeurs ou intérêts, alors que l’article 18/9, § 1er, 2°, ne permet le recours aux méthodes exceptionnelles de recueil de données qu’en cas de menace potentielle — et, *a fortiori*, implicitement, en cas de menace — grave;

2° par le renvoi qu’il effectue à l’article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°, l’article 18/1, 2°, permet le recours aux méthodes spécifiques et exceptionnelles en cas de cyberattaques, alors que l’article 18/9, § 1er, 2°, ne vise pas cette hypothèse.

Dès lors, l’avant-projet doit être revu afin de déterminer de manière claire et précise les cas dans lesquels il peut être recouru aux méthodes spécifiques de recueil de données et les cas dans lesquels il peut être recouru aux méthodes exceptionnelles de recueil de données. Dans cette optique, mieux vaut consacrer une sous-section à chacune des méthodes de recueil de données plutôt que de prévoir, comme le fait l’auteur de l’avant-projet, une sous-section 2 consacrée aux deux types de méthodes.

3. Dans la phrase liminaire, il y a lieu de mentionner que l’article 18/1 a été modifié par la loi du 29 janvier 2016.

4. Au 1° de l’article 27 de l’avant-projet, le remplacement, à l’article 18/1, 1°, des mots “sur le territoire du Royaume” par les mots “sur ou à partir du territoire du Royaume” a pour but de préciser qu’il suffit que la méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil de données soit mise en œuvre depuis le territoire belge, même si les renseignements obtenus se trouvent à l’étranger. Le commentaire de l’article donne les exemples d’une intrusion informatique à partir de la Belgique

de voorbeelden aangehaald van het vanuit België binnendringen in een informaticasysteem op een grensoverschrijdend netwerk of van het in België afluisteren van een persoon die een buitenlandse oproep ontvangt. In de besprekking van het artikel wordt met betrekking tot het vanuit België onderscheppen van buitenlandse communicaties echter verduidelijkt dat “het niet de bedoeling is om communicaties te onderscheppen die louter in het buitenland plaatsvinden (bijvoorbeeld: twee gesprekspartners bevinden zich in Nederland of één gesprekspartner bevindt zich in Nederland en de andere in Syrië).” Op te merken valt evenwel dat het nieuwe artikel 18/1, 1°, zoals het is geredigeerd, het onderscheppen van dergelijke communicaties mogelijk maakt. Indien het de bedoeling van de steller van het voorontwerp is het onderscheppen van dergelijke communicaties niet mogelijk te maken, moet de tekst dienovereenkomstig worden aangepast.

5. De afdeling Wetgeving vraagt zich af hoe het lokaliseren of afluisteren van gsm-communicaties in het licht van de territoriale bevoegdheid wordt gekwalificeerd, aangezien de gsm-gebruiker zich nu eens in België, dan weer in het buitenland kan bevinden.

6. In de bepaling onder 2° van artikel 27 van het voorontwerp worden in artikel 18/1, 2°, de woorden “, op het grondgebied van het Rijk,” geschrapt teneinde de ADIV de mogelijkheid te bieden om ook in het buitenland uitvoering te geven aan de bepalingen inzake de specifieke en de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens. In het voorontwerp wordt echter verduidelijkt dat de bepalingen inzake die specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens niet van toepassing zijn op “de interceptie van communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland [noch op] het binnendringen in een informati-systeem dat zich in het buitenland bevindt [of] het maken van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland, zoals bedoeld in de artikelen 44 tot 44/5.”

De afdeling Wetgeving vraagt zich af of het zin heeft om de ADIV de mogelijkheid te bieden om de specifieke en de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens, zoals geregeld in onderafdeling 2 van afdeling 4 van hoofdstuk III, in het buitenland aan te wenden en om tegelijkertijd te voorzien in een bijzondere regeling voor bepaalde van die methoden die in het buitenland aangewend worden (hoofdstuk V, artikelen 44 tot 44/5).

Zo wordt het schrappen van de woorden “, op het grondgebied van het Rijk” in de besprekking van het artikel verantwoord aan de hand van het voorbeeld van het verzamelen van de gegevens die zich bevinden in een in het buitenland gevonden gsm van een kamikaze, waarbij het gaat om “een uitzonderlijke methode van intrusie in een informaticasysteem (artikel 18/16) die enkel op het grondgebied van het Rijk is toegestaan.” Het schrappen van de woorden “, op het grondgebied van het Rijk” zal echter niet tot gevolg hebben dat artikel 18/16 van toepassing wordt op het verzamelen van de gegevens die zich in de gsm bevinden, aangezien dat verzamelen zal gebeuren krachtens het ontworpen artikel 44/1. In de besprekking van het artikel wordt ook het voorbeeld aangehaald van het filmen van het doen en laten van personen die verdacht worden van actieve terroristische handelingen in het buitenland, en dit

mais sur un réseau qui dépasse les frontières ou d'une personne mise sous écoute en Belgique qui reçoit un appel de l'étranger. Le commentaire de l'article précise cependant, à propos de l'interception de communications à l'étranger à partir de la Belgique, qu'"il n'y a pas d'intention d'intercepter des communications qui ont uniquement lieu à l'étranger (par exemple: deux interlocuteurs se trouvant aux Pays-Bas ou un interlocuteur qui se trouve aux Pays-Bas et l'autre en Syrie)". Force est cependant de constater que, tel que rédigé, le nouvel article 18/1, 1°, permet de telles interceptions. Si l'intention de l'auteur de l'avant-projet est de ne pas les permettre, il y a lieu d'adapter le texte en conséquence.

5. La section de législation se demande comment est qualifié, au point de vue de la compétence territoriale, le repérage ou l'écoute de communications par GSM étant entendu que celui qui utilise le GSM peut se trouver tantôt en Belgique tantôt à l'étranger.

6. Au 2° de l'avant-projet, la suppression, à l'article 18/1, 2°, des mots “, sur le territoire du Royaume” a pour but de permettre au SGRS de mettre en œuvre, également à l'étranger, les dispositions relatives aux méthodes spécifiques et aux méthodes exceptionnelle de recueil de données. L'avant-projet précise toutefois que les dispositions relatives à ces méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données ne sont pas applicables à “l'interception de communications émises ou reçues à l'étranger et de l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger et de la prise d'images fixes ou animées effectuées à l'étranger, visées aux articles 44 à 44/5”.

La section de législation s'interroge sur la pertinence de permettre au SGRS de mettre en œuvre, à l'étranger, les méthodes spécifiques et les méthodes exceptionnelles de recueil de données, telles que réglées à la sous-section 2 de la section 4 du chapitre III, et, dans le même temps, d'établir, pour certaines de ces méthodes mises en œuvre à l'étranger, un régime particulier (chapitre V, articles 44 à 44/5).

Ainsi, pour justifier la suppression des mots “sur le territoire du Royaume”, le commentaire de l'article donne l'exemple de la collecte des données se trouvant dans le GSM d'un kamikaze découvert à l'étranger qui est “une méthode exceptionnelle d'intrusion dans un système informatique (article 18/16) autorisé uniquement sur le territoire du Royaume”. Or, la suppression des mots “, sur le territoire du Royaume” n'aura pas pour effet de rendre l'article 18/16 applicable à la collecte des données se trouvant dans le GSM puisque cette collecte se fera en vertu de l'article 44/1 en projet. Le commentaire de l'article donne également comme exemple le fait de filmer les allées et venues de personnes suspectées d'actions terroristes actives à l'étranger, et ce même dans un lieu non accessible au public qui est “une méthode exceptionnelle d'observation avec moyen technique dans un lieu privé non

zelfs op plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek, wat een “uitzonderlijke methode van observatie met behulp van technische middelen op private, niet voor het publiek toegankelijke plaatsen (artikel 18/11)” is. Het schrappen van de woorden „, op het grondgebied van het Rijk” zal echter niet tot gevolg hebben dat artikel 18/11 op het onderhavige geval van toepassing wordt, aangezien het opnemen van vaste of bewegende beelden in het buitenland zal gebeuren krachtens het ontworpen artikel 44/2.

De steller van het voorontwerp moet erop toezien dat die verduidelijkingen in de besprekking van het artikel worden gegeven.

Artikel 28 (ontworpen wijzigingen van artikel 18/2)

1. De wijziging die bij het voorontwerp wordt aangebracht in paragraaf 3 van artikel 18/2 van de wet van 30 november 1998, strekt ertoe de bestuurlijke commissie, opgericht bij artikel 43/1 van dezelfde wet, te machtigen om op grond van een met redenen omkleed voorstel van het diensthoofd een persoon die de bescherming van de titel van journalist geniet, voor de toepassing van de wet niet meer als zodanig te beschouwen om reden dat hij het beroep van journalist niet daadwerkelijk uitoefent.

In artikel 3, 16°, van de wet van 30 november 1998 wordt gepreciseerd dat onder “journalist” “een journalist die gerechtigd is de titel van beroepsjournalist te dragen overeenkomstig de wet van 30 december 1963 betreffende de erkenning en de bescherming van de titel van beroepsjournalist” moet worden verstaan.¹⁸

¹⁸ Krachtens artikel 1 van de wet van 30 december 1963 “betreffende de erkenning en de bescherming van de titel van beroepsjournalist”, “mag [niemand] gerechtigd worden de titel van beroepsjournalist te voeren tenzij hij aan de volgende voorwaarden voldoet:

- 1° teminste eenentwintig jaar oud zijn;
- 2° in België, geheel noch gedeeltelijk vervallen verklaard zijn van de rechten opgesomd in de artikelen 31 en 123sexies van het Strafwetboek en, onder voorbehoud van het bepaalde artikel 2, in het buitenland geen veroordeling hebben ondergaan die, indien zij in België ware uitgesproken, geheel of gedeeltelijk het verlies van deze rechten tot gevolg zou hebben;
- 3° in zijn hoofdberoep en tegen bezoldiging deelnemen aan de redactie van dag- of periodieke bladen, radio- of televisienieuwsuitzendingen, filmjournaals of persagentschappen, een en ander voor algemene berichtgeving;
- 4° die werkzaamheid tenminste twee jaar lang als gewoon beroep uitgeoefend en ze niet sedert meer dan twee jaar gestaakt hebben;
- 5° geen enkel vorm van handel drijven en met name geen op reclame gerichte werkzaamheid uitoefenen, behalve als directeur van een blad, een nieuwsuitzending, een filmjournaal of een persagentschap.

Voor de toepassing van dit artikel:

- a) Moeten onder bladen, radio- of televisienieuwsuitzendingen, filmjournaals of persagentschappen voor algemene berichtgeving verstaan worden die welke, nieuws verstrekken dat betrekking heeft op het actualiteitsgebeuren in ‘t algemeen en anderdeels, die welke zich richten tot de lezers, de luisteraars en de toeschouwers in ‘t algemeen;
- b) Moeten onder redactie verstaan worden de activiteiten uitgeoefend o.m. als directeur, redacteur, tekenaar, persfotograaf, filmreporter of correspondent voor België.

accessible au public (article 18/11)”. Or, la suppression des mots „, sur le territoire du Royaume” n’aura pas pour effet de rendre l’article 18/11 applicable au cas d’espèce, puisque la prise d’images fixes ou animées à l’étranger se fera en vertu de l’article 44/2 en projet.

L’auteur de l’avant-projet veillera à fournir ces clarifications dans le commentaire de l’article.

Article 28 (modifications de l’article 18/2 en projet)

1. La modification apportée par l’avant-projet au troisième paragraphe de l’article 18/2 de la loi du 30 novembre 1998 vise à autoriser la Commission administrative instituée par l’article 43/1 de la même loi, sur la base d’une proposition motivée du dirigeant du service, à ne plus considérer comme telle une personne protégée par le titre de journaliste pour l’application de la loi au motif qu’elle n’exerce pas réellement la profession de journaliste.

En son article 3, 16°, la loi du 30 novembre 1998 précise que par “journaliste”, il faut entendre “le journaliste admis à porter le titre de journaliste professionnel conformément à la loi du 30 décembre 1963 relative à la reconnaissance et à la protection du titre de journaliste professionnel”¹⁸.

¹⁸ En vertu de l’article 1er de la loi du 30 décembre 1963 “relative à la reconnaissance et à la protection du titre de journaliste professionnel”, “Nul ne peut être admis à porter le titre de journaliste professionnel s’il ne remplit pas les conditions suivantes:

- 1° être âgé de vingt et un ans au moins;
- 2° n’être pas déchu, en Belgique, en tout ou en partie, des droits énumérés aux articles 31 et 123sexies du Code pénal et, sous réserve de ce qui est prévu à l’article 2, n’avoit pas encouru, à l’étranger, une condamnation qui, si elle avait été prononcée en Belgique, aurait entraîné la déchéance de tout ou partie de ces droits;
- 3° à titre de profession principale et moyennant rémunération, participer à la rédaction de journaux quotidiens ou périodiques, d’émissions d’information radiodiffusées ou télévisées, d’actualités filmées ou d’agences de presse consacrés à l’information générale;
- 4° avoir fait, de cette activité, sa profession habituelle pendant deux ans au moins, et ne pas l’avoit cessé plus de deux ans;
- 5° n’exercer aucune espèce de commerce et notamment aucune activité ayant pour objet la publicité, si ce n’est en qualité de directeur de journal, d’émission d’information, d’actualités filmées ou d’agences de presse.

Pour l’application du présent article;

- a) Par journaux, émissions d’information radiodiffusées ou télévisées, actualités filmées ou agences de presse d’information générale, il y lieu d’entendre ceux qui, d’une part, rapportent les nouvelles concernant l’ensemble des questions d’actualité et qui d’autre part, s’adressent à l’ensemble des lecteurs, des auditeurs ou des spectateurs;
- b) Par rédaction, il y a lieu d’entendre les activités exercées en qualité notamment de directeur, rédacteur, dessinateur, reporter-photographe, reporter-cinéaste ou correspondant pour la Belgique.

Het zou dus de bedoeling zijn om de specifieke bescherming die bij de wet wordt verleend aan de personen die het beroep van journalist uitoefenen¹⁹ en als zodanig zijn erkend door de erkenningscommissie die ingesteld is bij de wet van 30 december 1963, in te trekken om reden dat de inlichtingendiensten ervan uitgaan dat die journalisten dat beroep niet daadwerkelijk uitoefenen.

2. Naast de grondwettelijke vragen die rijzen in verband met het onderscheid dat in de huidige tekst van de wet wordt gemaakt tussen de "journalist" en de "beroepsjournalist"²⁰, strekt de ontworpen tekst ertoe om ten aanzien van de "beroepsjournalisten" te voorzien in een beperking van de bescherming van het recht op geheimhouding van de journalistieke bronnen dat is geregeld bij de wet van 7 april 2005, welk recht overigens zijn rechtsgrond vindt in de Grondwet (artikelen 19 en 25) en in het Europees Verdrag over de rechten van de Mens (artikel 10).

Commerciële, technische en administratieve werkzaamheid alsook correctie-, telex-, reclame en zetterijwerkzaamheid worden geacht buiten de redactie te staan, behalve wanneer zij onder persoonlijke bevoegdheid van de directeur van het blad, de nieuwsuitzending, het filmjournaal of het persagentschap ressorteren."

¹⁹ Het gaat om één van de drie beroepen (samen met het beroep van advocaat en arts) dat op het gebied van inlichtingen een afwijkende regeling geniet.

²⁰ Er moet immers op gewezen worden dat de wet van 30 november 1998 enkel voorziet in een specifieke regeling ter bescherming van de bronnen van de "beroepsjournalist", met andere woorden, luidens artikel 3, 16°, van de wet de 'journalist die gerechtigd is de titel van beroepsjournalist te dragen overeenkomstig de wet van 30 december 1963 betreffende de erkenning en de bescherming van de titel van beroepsjournalist' (de bepaling onder 17° van hetzelfde artikel preciseert dan weer dat onder "bronnengeheim" "het geheim zoals omschreven in de wet van 7 april 2005 tot bescherming van de journalistieke bronnen" moet worden verstaan). En dit terwijl sedert het arrest van het Grondwettelijk Hof van 7 juni 2006, nr. 91/2006, elke persoon die "een rechtstreekse bijdrage levert tot het verzamelen, redigeren, produceren of verspreiden van informatie voor het publiek via een medium" zich mag beroepen op het recht op geheimhouding van de journalistieke bronnen dat bekrachtigd is bij de wet van 7 april 2005 "tot bescherming van de journalistieke bronnen". In zijn voornoemd arrest van 7 juni 2006, heeft het Grondwettelijk Hof immers het volgende geoordeeld:

"B.12. Het recht op geheimhouding van de journalistieke bronnen dient dus te worden gewaarborgd, niet zozeer ter bescherming van de belangen van de journalisten als beroepsgroep, maar wel om het de pers mogelijk te maken zijn rol van "waakhond" te spelen en het publiek in te lichten over kwesties van algemeen belang. Om die reden maakt het recht deel uit van de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid, zoals gewaarborgd in de in B.10.1 tot B.10.3 weergegeven grondwets- en verdragsbepalingen.

B.13. Daaruit volgt dat eenieder die journalistieke activiteiten uitoefent, uit de aangehaalde grondwets- en verdragsbepalingen een recht op geheimhouding van zijn informatiebronnen put.

B.14.1. Door dat recht te ontzeggen aan bepaalde personen, namelijk diegenen die hun journalistieke activiteiten niet als zelfstandige of loontrekkende uitoefenen en diegenen die die activiteiten niet op regelmatige wijze uitoefenen, schendt artikel 2, 1°, van de bestreden wet de artikelen 19 en 25 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en met artikel 19.2 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten."

Il s'agirait en conséquence de retirer la protection spécifique accordée par la loi aux personnes qui exercent la profession de journaliste¹⁹ et qui ont été reconnues comme telles par la commission d'agrément instituée par le loi du 30 décembre 1963 au motif que, selon les services de renseignement, ces journalistes n'exercent pas réellement cette profession.

2. Au-delà des questions d'ordre constitutionnel que soulève la distinction opérée par le texte actuel de la loi entre le "journaliste" et le "journaliste professionnel"²⁰, le texte en projet vise à restreindre à l'égard des "journalistes professionnels" la protection accordée au droit au secret des sources journalistiques organisée par la loi du 7 avril 2005, droit qui trouve par ailleurs son fondement dans la Constitution (articles 19 et 25) et dans la Convention européenne des droits de l'homme (article 10).

Les activités commerciales, techniques, d'administration, de correction, de téléscription, de publicité et d'atelier sont considérées comme étrangères à la rédaction, sauf lorsqu'elles rentrent dans les attributions personnelles du directeur du journal, des émissions d'information, des actualités filmées ou de l'agence de presse".

¹⁹ Qui constitue une des trois professions bénéficiant d'un régime dérogatoire en matière de renseignement (avec les avocats et les médecins).

²⁰ Il y a en effet lieu de rappeler que la loi du 30 novembre 1998 ne met en place un système de protection spécifique qu'en faveur des "journalistes professionnels" en vue de protéger leurs sources, c'est-à-dire, selon l'article 3, 16°, de la loi "le journaliste admis à porter le titre de journaliste professionnel conformément à la loi du 30 décembre 1963 relative à la reconnaissance et à la protection du titre de journaliste professionnel" (le 17° du même article précisant que par "secret des sources" il convient d'entendre "le secret tel qu'il est défini dans la loi du 7 avril 2005 relative à la protection des sources journalistes"). Alors que depuis l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 7 juin 2006, n° 91/2006, toutes les personnes qui "contribuent directement à la collecte, la rédaction, la production ou la diffusion d'informations, par le biais d'un média, au profit du public" peuvent se prévaloir du droit au secret des sources journalistiques, consacré par la loi du 7 avril 2005 "relative à la protection des sources journalistes". Dans son arrêt précité du 7 juin 2006, la Cour constitutionnelle a en effet décidé:

"B.12. Le droit au secret des sources journalistiques doit donc être garanti, non pas pour protéger les intérêts des journalistes en tant que groupe professionnel, mais bien pour permettre à la presse de jouer son rôle de "chien de garde" et d'informer le public sur des questions d'intérêt général. Pour ces motifs, ce droit fait partie de la liberté d'expression et de la liberté de la presse garanties dans les dispositions constitutionnelles et conventionnelles reproduites en B.10.1 à B.10.3.

B.13. Il s'ensuit que toute personne qui exerce des activités journalistiques puise dans les dispositions constitutionnelles et conventionnelles précitées un droit au secret de ses sources d'information.

B.14.1. En privant certaines personnes de ce droit, à savoir celles qui n'exercent pas leurs activités journalistiques comme travailleurs indépendants ou salariés ou celles qui n'exercent pas ces activités d'une façon régulière, l'article 2, 1°, de la loi attaquée viole les articles 19 et 25 de la Constitution, combinés ou non avec l'article 10 de la Convention européenne des droits de l'homme et l'article 19.2 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques".

Wegens het bestaan van dat fundamentele recht is er voor de beroepsjournalisten een afwijkende regeling vastgesteld. Artikel 2, § 2, eerste lid, van de wet van 30 november 1998, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010 “betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”, stelt het volgende beginsel voorop: “Het is de inlichtingen- en veiligheidsdiensten verboden gegevens die worden beschermd (...) door het bronnengeheim van een journalist te verkrijgen, te analyseren of te exploiteren.”

Het tweede lid van hetzelfde artikel luidt evenwel als volgt: “Bij uitzondering en ingeval de betrokken dienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat (...) de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de potentiële bedreiging, zoals bedoeld in de artikelen 7, 1°, 8, 1° tot 4°, en 11, kunnen deze beschermd gegevens worden verkregen, geanalyseerd of geëxploiteerd worden.” Teneinde in dergelijke omstandigheden de bescherming van de journalistieke bronnen te waarborgen, is echter een aantal specifieke maatregelen bij wet ingevoerd.

Die maatregelen zijn de volgende.

Artikel 18/2, § 3, eerste lid, luidt als volgt: “Als een in §§ 1 en 2 bedoelde methode aangewend wordt ten opzichte van (...) een journalist, of van hun lokalen of communicatiemiddelen die zij voor beroepsdoeleinden gebruiken, of van hun woonplaats of verblijfplaats, mag deze methode niet uitgevoerd worden zonder dat (...) de voorzitter (...) van de Vereniging van Beroepsjournalisten hiervan vooraf op de hoogte is gebracht door de voorzitter van de commissie bedoeld in artikel 3, 6°. De voorzitter van de commissie is verplicht om de nodige inlichtingen te verstrekken aan de voorzitter van (...) de Vereniging van Beroepsjournalisten, waarvan (...) de journalist deel uitmaakt. De betrokken voorzitter is tot geheimhouding verplicht. De straffen bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek zijn van toepassing voor inbreuken op deze verplichting tot geheimhouding.”

Het tweede lid van dezelfde bepaling stelt dat, in dezelfde omstandigheden, “de voorzitter van de commissie na[gaat] of de via deze methode verkregen gegevens een rechtstreeks verband hebben met de bedreiging, wanneer zij beschermd worden (...) door het bronnengeheim van een journalist”.

Het derde lid van die bepaling luidt als volgt: “Als een in § 2 bedoelde uitzonderlijke methode aangewend wordt ten opzichte van (...) een journalist, dient de voorzitter van de commissie of het door hem aangewezen lid van de commissie aanwezig te zijn bij de aanwending van deze methode.”

Artikel 18/3, § 1, derde lid, bepaalt het volgende: “De specifieke methoden kunnen slechts worden aangewend ten opzichte van (...) een journalist, of van communicatiemiddelen die ze voor beroepsdoeleinden gebruiken, op voorwaarde dat de inlichtingen- en veiligheidsdienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat (...) de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de potentiële bedreiging en nadat de commissie, overeenkomstig artikel 18/10 een eensluidend advies uitgebracht heeft op voorstel van het diensthoofd.”

C'est en raison de l'existence de ce droit fondamental qu'un régime dérogatoire a été prévu pour les journalistes professionnels. L'article 2, § 2, alinéa 1er, de la loi du 30 novembre 1998, modifié par la loi du 4 février 2010 "relative aux méthodes de recueil des données par les services de renseignement et de sécurité", pose comme principe qu'"il est interdit aux services de renseignement et de sécurité d'obtenir, d'analyser ou d'exploiter des données protégées [...] par le secret des sources d'un journaliste".

Toutefois l'alinéa 2 du même article prévoit: "À titre exceptionnel et lorsque le service en question dispose au préalable d'indices sérieux révélant que [...] le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle, au sens des articles 7, 1°, 8, 1° à 4°, et 11 [de la loi], il est permis aux services de renseignements, d'obtenir, d'analyser ou d'exploiter ces données protégées". Une série de mesures spécifiques sont cependant mises en place par la loi pour garantir, dans de telles circonstances, la protection des sources journalistiques.

Ces mesures sont les suivantes.

Selon article 18/2, § 3, alinéa 1er, "si une méthode visée aux §§ 1er et 2 est mise en œuvre à l'égard [...] d'un journaliste, ou de leurs locaux ou de moyens de communication qu'ils utilisent à des fins professionnelles, ou de leur résidence, ou de leur domicile, cette méthode ne peut être exécutée sans que [...] le président de l'Association des journalistes professionnels, en soit averti au préalable par le président de la commission visée à l'article 3, 6°. Le président de la commission est tenu de fournir les informations nécessaires au président [...] de l'association des journalistes professionnels dont fait partie le journaliste [...]. Le président concerné est tenu au secret. Les peines prévues à l'article 458 du Code pénal s'appliquent aux infractions à cette obligation de garder le secret".

Dans les mêmes circonstances, selon l'alinéa 2 de la même disposition, "le président de la commission vérifie si les données obtenues grâce à cette méthode, lorsqu'elles sont protégées [...] par le secret des sources du journaliste, sont directement liées à la menace".

Selon l'alinéa 3 de cette disposition, "si une méthode exceptionnelle visée au § 2 est mise en œuvre à l'égard [...] d'un journaliste, le président de la commission ou le membre de la commission délégué par lui doit être présent lors de la mise en œuvre de la méthode".

L'article 18/3, § 1er, alinéa 3, prévoit que "les méthodes spécifiques ne peuvent être mises en œuvre à l'égard [...] d'un journaliste, ou de moyens de communication que ceux-ci utilisent à des fins professionnelles qu'à la condition que le service de renseignement et de sécurité dispose au préalable d'indices sérieux attestant que [...] le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle et après que la commission a rendu, conformément à l'article 18/10, un avis conforme sur la proposition du dirigeant du service".

Voorts preciseert artikel 18/9, § 4, nog het volgende: "De uitzonderlijke methoden kunnen slechts aangewend worden ten opzichte van (...) een journalist, of van hun lokalen of communicatiemiddelen die ze voor beroepsdoeleinden gebruiken, of van hun verblijfplaats, of van hun woonplaats, op voorwaarde dat de inlichtingen- en veiligheidsdienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat (...) de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerk aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de ernstige bedreigingen bedoeld in § 1, 1° en 2°."

Tot slot stelt artikel 18/10, § 2, 1°, dat "de ernstige bedreigingen die de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens wettigen en, in voorkomend geval, de ernstige aanwijzingen waaruit blijkt dat (...) de journalist persoonlijk en actief meewerkt of meegewerk heeft aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de bedreiging" moeten beschreven zijn in het ontwerp van machtiging dat moet worden voorgelegd aan de bestuurlijke commissie die belast is met het toezicht op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

3. De afdeling Wetgeving merkt op dat de ontworpen tekst enerzijds tot gevolg heeft dat de in de wet bedoelde maatregelen ter bescherming van het bronnengeheim van beroepsjournalisten worden beperkt, en anderzijds de terzijdestelling van het statuut van beroepsjournalist omringt met minder beschermende maatregelen dan die welke van toepassing zijn op de voorgenomen afwijkingen van de regel die vervat is in artikel 2, § 2, eerste lid, van de wet van 30 november 1998.

Zo wordt bepaald dat de hoedanigheid van journalist en de hele afwijkende regeling waaraan hiervoor herinnerd is, terzijde kunnen worden geschoven "[wanneer] wordt vastgesteld dat een persoon de titel van journalist draagt zonder dat beroep daadwerkelijk uit te oefenen, en er ernstige aanwijzingen zijn dat de betrokkenen zich toelegt op de activiteiten bedoeld in de artikelen 7, 1° en 3°/1, en 8, 1° tot 4°, wat de Veiligheid van de Staat betreft, of artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, wat de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht betreft (...)."

4. Wanneer de journalisthouder is van de titel van beroepsjournalist die door de erkenningscommissie is uitgereikt op grond van artikel 1 van de wet van 30 december 1963, dan is het thans op grond van de tekst van de geldende wet zo dat alleen "bij uitzondering en ingeval de betrokken dienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat (...) de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerk aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de potentiële bedreiging" (artikel 2, § 2, tweede lid), met inlichtingenmaatregelen afbreuk mag worden gedaan aan het bronnengeheim van de journalist en wel onder de strikte voorwaarden die hiervoor in herinnering zijn gebracht.

Voor het terzijde stellen van de hoedanigheid van "beroepsjournalist", voorziet de ontworpen tekst in de noodzaak om te beschikken over ernstige aanwijzingen dat de betrokkenen zich toelegt op activiteiten zoals bedoeld in de wet, zonder dat nog langer wordt vereist dat "de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerk" aan die activiteiten en dat nog langer wordt bepaald dat die afwijking "bij wijze

L'article 18/9, § 4, précise encore que "les méthodes exceptionnelles ne peuvent être mises en œuvre à l'égard [...] d'un journaliste, ou des locaux ou moyens de communications qu'ils utilisent à des fins professionnelles, ou de leur résidence, ou de leur domicile qu'à la condition que le service de renseignement et de sécurité dispose préalablement d'indices sérieux attestant que [...] le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement des menaces graves visées au § 1er, 1° et 2°".

Enfin, l'article 18/10, § 2, 1°, prévoit que "les menaces graves qui justifient la méthode exceptionnelle de recueil de données et, le cas échéant, les indices sérieux attestant que [...] le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace" doivent être décrits dans le projet d'autorisation à soumettre à la commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données des services de renseignement et de sécurité.

3. La section de législation observe que le texte en projet a pour effet de réduire les protections visées par la loi en faveur de la protection du secret des sources des journalistes professionnels et entoure par ailleurs l'écartement du statut de journaliste professionnel de moins de protections que celles qui s'appliquent aux dérogations prévues à la règle énoncée à l'article 2, § 2, alinéa 1er, de la loi du 30 novembre 1998.

Il est ainsi prévu que la qualité de journaliste ainsi que tout le régime dérogatoire rappelé ci-dessus, peuvent être écartés "lorsqu'il est constaté qu'une personne a le titre de journaliste sans exercer réellement cette profession et qu'il existe des indices sérieux que l'intéressé se livre à des activités visées aux articles 7, 1° et 3°/1, et 8, 1° à 4° en ce qui concerne la Sûreté de l'État, ou à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°, en ce qui concerne le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées [...]."

4. Actuellement, lorsqu'il bénéficie du titre de journaliste professionnel délivré conformément à l'article 1er de la loi du 30 décembre 1963 par la commission d'agrément, ce n'est pas conformément au texte de la loi en vigueur qu'"à titre exceptionnel" et "lorsque le service en question dispose au préalable d'indices sérieux révélant que [...] le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle" (article 2, § 2, alinéa 2) que des mesures de renseignement pourront, dans les strictes conditions rappelées ci-dessus, porter atteinte au secret des sources du journaliste.

Pour écarter la qualité de "journaliste professionnel", le texte en projet prévoit la nécessité d'indices sérieux que l'intéressé se livre à des activités visées par la loi sans plus exiger "une participation personnelle et active" du journaliste à ces activités et sans plus prévoir que ce n'est qu'"à titre exceptionnel" que cette dérogation pourrait être appliquée. En outre, il suffit que les services de renseignement "constatent"

van uitzondering” zou kunnen worden toegepast. Bovendien volstaat het dat de inlichtingendiensten “vaststellen” dat een persoon die de titel van beroepsjournalist draagt, dat beroep niet daadwerkelijk uitoefent.

In de ontworpen tekst wordt geen enkele precisering gegeven over de nadere regels en de criteria op grond waarvan die vaststelling kan gebeuren. In de besprekking van het artikel wordt hieromtrent inzonderheid het volgende gepreciseerd:

“De inlichtingendiensten hebben vastgesteld dat sommige personen de titel van journalist gewoonweg als dekmantel gebruiken voor hun spionage- of inmengingsactiviteiten op ons grondgebied, zonder dat zij werkelijk de functie van journalist uitoefenen en zonder ook één nieuw artikel te publiceren. De bescherming die ze dan krijgen is niet of niet meer te rechtvaardigen.”

5. Er kan niet aanvaard worden dat gesteund wordt op dermate vage begrippen als het niet daadwerkelijk uitoefenen van de functie van journalist en het publiceren van niet één nieuw artikel²¹ ter verantwoording van een dermate radicale afwijking van de bescherming van een fundamenteel recht dat wordt beschouwd als “één van de hoekstenen van de persvrijheid”.²²

Een dergelijke afwijking kan des te minder worden aanvaard daar in de ontworpen tekst geen enkel duidelijk criterium wordt verstrekt om een dergelijke beslissing te verantwoorden, en geen enkele precisering wordt gegeven omtrent de omstandigheden waarin een dergelijke beslissing zou kunnen worden genomen, en in voorkomend geval, later zou kunnen worden ingetrokken.

Integendeel, in de besprekking van het artikel, waarin het feit dat de beroepsjournalist zijn beroep niet of niet meer daadwerkelijk zou uitoefenen en het feit dat hij zich zou toeleggen op activiteiten zoals bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11 van de wet, door elkaar worden gehaald, wordt nog het volgende gepreciseerd:

“(...) Zo kan het diensthoofd van de inlichtingendienst voorstellen aan de BIM-Commissie om deze bijzondere bescherming in te trekken. Daarvoor moet hij de ernstige aanwijzingen uitleggen, welke rechtvaardigen dat het doelwit deze niet verdient gezien zijn activiteiten die verband houden met de dreigingen bedoeld in de artikelen 7, 1° en 8, 1° tot 4°, alsook 11, § 1, 1° tot 3° van de organieke wet. De Commissie beslist, op basis van deze aanwijzingen, of de persoon niet langer als journalist beschouwd moet worden.”

Daaruit volgt dat het niet alleen het niet daadwerkelijk uitoefenen van zijn journalistieke activiteiten is dat het intrekken van die hoedanigheid zal verantwoorden, maar wel de activiteiten “die verband houden met de dreigingen” waarop hij zich zou toeleggen. Het is echter net op grond van het bestaan van aanwijzingen met betrekking tot dergelijke activiteiten dat in de huidige stand van de wet de inlichtingendiensten “bij wijze van

²¹ Zie hierover GwH 7 juni 2006, nr. 91/2006, B.14.1 (weergegeven in voetnoot 20).

²² Inz. EHRM, *Goodwin t. Verenigd Koninkrijk*, 27 maart 1996, § 39, zaak 17488/90.

qu’une personne bénéficiant du titre de journaliste professionnel n’exerce pas réellement cette profession.

Le texte en projet ne fournit aucune précision quant aux modalités et aux critères sur lesquels ce constat pourra s’établir. Le commentaire de l’article précise notamment à ce sujet:

“Il a été constaté par les services de renseignement que certaines personnes utilisent le titre de journaliste simplement comme couverture pour leurs activités d’espionnage d’espionnage, ou d’ingérence sur notre territoire, sans pour autant exercer réellement la fonction de journaliste et sans publier le moindre nouvel article. La protection qui leur est alors accordée ne se justifie pas ou plus”.

5. Il ne peut pas être admis de se fonder sur des notions aussi vagues que celles de ne pas exercer réellement la fonction de journaliste et de ne pas publier le moindre nouvel article²¹ pour justifier une dérogation aussi radicale à la protection d’un droit fondamental considéré comme étant “l’une des pierres angulaires de la liberté de la presse”²².

Une telle dérogation est d’autant moins admissible qu’aucun critère précis n’est fourni par le texte en projet pour justifier une telle décision, ni aucune précision quant aux circonstances dans lesquelles une telle décision pourrait être prise et, le cas échéant ultérieurement rapportée.

Au contraire, opérant une confusion entre le fait que le journaliste professionnel n’exercerait en réalité pas ou plus son métier et le fait qu’il se livrerait à des activités visées aux articles 7, 8 et 11 de la loi, le commentaire de l’article précise encore:

“[...] le dirigeant du service de renseignement peut proposer à la Commission BIM le retrait de cette protection particulière. À cet effet, il doit expliquer les indices sérieux qui justifient que la cible ne la mérite pas eu égard à ses activités liées aux menaces visées aux articles 7, 1° et 8, 1° à 4° ainsi que 11, § 1er, 1° à 3de de la loi organique. La Commission décide, sur la base de ces indices, si la personne ne doit plus être considérée comme journaliste”.

Il s’en déduit que ce n’est pas, ou pas seulement, l’absence d’exercice réel de ses activités de journaliste qui justifiera le retrait de cette qualité mais les activités “liées aux menaces” auxquelles ce journaliste se livrerait. Or, c’est précisément l’existence d’indices concernant de telles activités qui permet, en l’état actuel de la loi, aux services de renseignement de déroger “à titre exceptionnel” et moyennant de

²¹ Voir sur ce point C.C., 7 juin 2006, 91/2006, B.14.1 (reproduit à la note de bas de page 20).

²² Not. Cour eur. D.H., arrêt *Goodwin c. Royaume-Uni*, du 27 mars 1996, § 39, req. 17488/90.

uitzondering" en onder strikte voorwaarden kunnen afwijken van de bescherming van de bronnen van beroepsjournalisten.

In de besprekking van het artikel wordt voorts het volgend gepreciseerd:

"Wanneer vastgesteld wordt dat de situatie veranderd is en de persoon opnieuw zijn beroep van journalist uitoefent, moet de inlichtingendienst uiteraard opnieuw de regels volgen die van toepassing zijn op journalisten. De Commissie kan op elk moment oordelen dat de situatie veranderd is en dat de aanwijzingen niet langer volstaan om af te wijken van deze bijzondere procedure. In dit geval kan de Commissie een beslissing schorsen of weigeren om een eensluidend advies te geven."

Die preciseringen komen niet tot uiting in het dispositief van de ontworpen tekst waarin gewoon het volgende bepaald wordt:

"[De Commissie kan] op grond van een met redenen omkleed voorstel van het diensthoofd beslissen dat die persoon niet meer moet worden beschouwd als journalist voor de toepassing van deze wet. Elke daaropvolgende beslissing, ontwerp van machtiging en machtiging die [de] betrokken persoon als voorwerp heeft maakt melding van de beslissing van de Commissie alsook van elk daarna volgend nieuw element."

6. Het evenwicht dat moet worden gevonden tussen, enerzijds de bescherming van een dermate fundamenteel recht als de bescherming van de journalistieke bronnen, en anderzijds de mogelijkheid voor de inlichtingendiensten om maatregelen te treffen ten aanzien van journalisten jegens wie er ernstige aanwijzingen zouden bestaan dat ze zich toeleggen op activiteiten die verband houden met de dreiging, leek een correcte weergave te hebben gevonden in het beginsel dat geformuleerd is in artikel 2, § 2, eerste lid, van de wet van 30 november 1998 en in de afwijkende regeling die is toegestaan bij het tweede lid van dezelfde bepaling en waarvan het kader geschetst is bij artikel 18 van dezelfde wet.

De ontworpen tekst daarentegen wijzigt dat evenwicht ten nadele van een grondrecht. Die tekst steunt evenwel in hoofdzaak op dezelfde feitelijke elementen ("ernstige aanwijzingen dat de journalist zich toelegt op activiteiten die verband hebben met de dreiging") als die waarin de vigerende tekst voorziet. Een dergelijke beperking van de waarborgen die thans gelden, moet naar behoren kunnen worden verantwoord, wat echter niet het geval is bij de huidige stand van het dossier, inzonderheid daar de feitelijke situaties die in de besprekking van het artikel worden aangehaald om dergelijke beperkingen te verantwoorden, naar geldend recht reeds de mogelijkheid bieden om af te wijken van de bescherming van de journalistieke bronnen.

De tekst moet grondig worden herzien.

7. In de bepaling onder 3°, c), van het voorontwerp (ontworpen § 3, eerste lid), moet de rest van de zin in overeenstemming worden gebracht met het gewijzigde onderwerp. De woorden "is tot" moeten bijgevolg worden vervangen door de woorden "zijn tot".

conditions strictes, à la protection des sources des journalistes professionnels.

Le commentaire de l'article précise encore:

"S'il est constaté que la situation a changé et que la personne exerce de nouveau sa profession de journaliste, le service de renseignement doit évidemment à nouveau appliquer les règles particulières prévues pour les journalistes. La Commission peut à tout moment estimer que la situation a changé et que les indices ne suffisent plus à déroger à cette procédure particulière. Dans ce cas, la Commission peut suspendre une décision ou refuser de rendre un avis conforme".

Ces précisions ne se trouvent pas traduites dans le dispositif du texte en projet qui énonce simplement que

"la Commission peut décider, sur la base d'une proposition motivée du dirigeant du service, que cette personne ne doit plus être considérée comme journaliste pour l'application de la présente loi. Chaque décision, projet d'autorisation et autorisation ultérieur mentionne la décision de la Commission et tout élément nouveau".

6. L'équilibre qui doit être trouvé entre la protection d'un droit aussi fondamental que la protection des sources des journalistes, d'une part, et la possibilité pour les services de renseignement de mettre en place des mesures à l'égard de journalistes qui présenteraient des indices sérieux d'activités liées à la menace, d'autre part, semblait avoir trouvé une juste traduction dans le principe énoncé à l'article 2, § 2, alinéa 1er, de la loi du 30 novembre 1998 et du régime dérogatoire autorisé par l'alinéa 2 de la même disposition et encadré par l'article 18 de la même loi.

Au contraire, le texte en projet modifie cet équilibre en défaveur d'un droit fondamental. Or, pour l'essentiel, il se fonde sur les mêmes éléments factuels ("indices sérieux que le journaliste se livre à des activités liées à la menace") que ceux prévus par le texte en vigueur. Une telle restriction des garanties prévues actuellement doit pouvoir être dûment justifiée, ce qui n'est pas le cas en l'état actuel du dossier dès lors notamment que les situations de fait qui sont mises en avant dans le commentaire de l'article, en vue de justifier de telles restrictions, permettent déjà, en vertu du droit en vigueur, qu'il soit dérogé à la protection des sources des journalistes.

Le texte sera fondamentalement revu.

7. Au 3°, c) de l'avant-projet (§ 3, alinéa 1er, en projet), il y a lieu d'accorder le reste de la phrase au changement de sujet. Il y a donc lieu de remplacer les mots "est tenu" par les mots "sont tenus".

Artikel 29 (ontworpen wijziging van artikel 18/3)

1. Bij het voorontwerp worden geen wijzigingen aangebracht in artikel 18/3, § 1, eerste lid, dat bepaalt dat de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aangewend kunnen worden “rekening houdend met een potentiële bedreiging zoals bedoeld in artikel 18/1”. Artikel 18/1 maakt echter geen gewag van een potentiële bedreiging. Het verwijst weliswaar onder andere naar artikel 8, 1°, waarin het begrip “activiteit die bedreigt of zou kunnen bedreigen” gedefinieerd wordt.

Om te begrijpen wat de begrippen “dreiging” en “potentiële dreiging” betekenen, moeten de volgende bepalingen worden geraadpleegd:

1° artikel 7, 1°, waarin bepaald wordt de dreiging of de potentiële dreiging betrekking moet hebben — te weten de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, het wetenschappelijk of economisch potentieel, zoals gedefinieerd door de Nationale Veiligheidsraad, of elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van de Nationale Veiligheidsraad;

2° artikel 8, 1°, waarin het begrip “activiteit die bedreigt of zou kunnen bedreigen” wordt gedefinieerd, te weten elke activiteit die verband kan houden met, onder andere, terrorisme, extremisme of inmenging.

Derhalve wordt voorgesteld om te schrijven dat de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aangewend kunnen worden “in geval van potentiële dreiging zoals bedoeld in de artikelen 7, 1°, en 8, 1°”.

Indien zulks de bedoeling van de steller van het voorontwerp is, moet voorts ook melding worden gemaakt van artikel 7, 3°/1, dat betrekking heeft op het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied.

2. In de ontworpen paragraaf 1, derde lid, 2°, moet het woord “verenigingen” worden vervangen door de woorden “feitelijke verenigingen”. De andere verenigingen vallen immers onder de categorie van rechtspersonen die reeds zijn genoemd.

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 37, 5°, van het voorontwerp (ontworpen artikel 18/10, § 2, eerste lid, 2°)

3. In de bepaling onder 2°, moet worden gepreciseerd dat het derde lid het vijfde lid is geworden.

4. In de bepaling onder 7° van het voorontwerp houdt de ontworpen paragraaf 3 in dat, in geval van uiterst dringende noodzakelijkheid, de inlichtingenofficier de specifieke methode zelf moet aanwenden, wat niet het geval is wanneer deze methode aangewend wordt wanneer dat niet dringend noodzakelijk is. Indien dit wel degelijk de bedoeling van de

Article 29 (modification de l'article 18/3 en projet)

1. L'avant-projet ne modifie pas l'article 18/3, § 1er, alinéa 1er, qui dispose que les méthodes spécifiques de recueil de données peuvent être mises en œuvre “compte tenu de la menace potentielle visée à l'article 18/1”. Or, l'article 18/1 ne fait pas état d'une menace potentielle. Il se réfère, il est vrai, entre autres dispositions, à l'article 8, 1°, qui définit la notion d'“activité qui menace ou pourrait menacer”.

Pour comprendre les notions de menace et de menace potentielle, il faut se référer:

1° à l'article 7, 1°, qui précise sur quoi doit porter la menace ou la menace potentielle — à savoir la sûreté intérieure de l'État et la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel, la sûreté extérieure de l'État et les relations internationales, le potentiel scientifique ou économique défini par le Conseil national de sécurité, ou tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi sur proposition du Conseil national de sécurité;

2° à l'article 8, 1°, qui définit la notion d'“activité qui menace ou pourrait menacer”, à savoir toute activité qui peut avoir un rapport, notamment, avec le terrorisme, l'extrémisme ou l'ingérence.

Il est donc suggéré d'écrire que les méthodes spécifiques de recueil de données peuvent être mises en œuvre “en cas de menace potentielle visée aux articles 7, 1° et 8, 1°”.

Par ailleurs, si telle est l'intention de l'auteur de l'avant-projet, il y a lieu de mentionner également l'article 7, 3°/1, qui concerne la recherche, l'analyse et le traitement du renseignement relatif aux activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge.

2. Au paragraphe 1er, alinéa 3, 2°, en projet, il y a lieu de remplacer le mot “associations” par les mots “associations de fait”. En effet, les autres associations entrent dans la catégorie des personnes morales déjà visées.

La même observation vaut pour l'article 37, 5° de l'avant-projet (article 18/10, § 2, alinéa 1er, 2°, en projet).

3. Au 2°, il y a lieu de préciser que l'alinéa 3 est devenu l'alinéa 5.

4. Au 7° de l'avant-projet, le paragraphe 3 en projet implique qu'en cas d'extrême urgence l'officier de renseignement doit mettre lui-même en œuvre la méthode spécifique, ce qui n'est pas le cas pour la mise en œuvre de cette méthode lorsqu'il n'y a pas urgence. Si telle est bien l'intention de l'auteur de l'avant-projet, il y a lieu de le préciser dans le

steller van het voorontwerp is, moet dat in de besprekings van het artikel verduidelijkt worden.²³ Indien dat niet het geval is, moet het voorontwerp verduidelijkt worden.

5. In de bepaling onder 7° van het voorontwerp moet in de laatste zin van de ontworpen paragraaf 3, tweede lid, worden vermeld dat de beslissing tot vordering, ongeacht of ze schriftelijk dan wel mondeling is, zo spoedig mogelijk schriftelijk moet worden bevestigd door het diensthoofd. Krachtens de artikelen 18/6, 18/7 en 18/8, is het immers het diensthoofd dat de vorderingen doet.

6. In punt 7° van het voorontwerp wordt in de ontworpen paragraaf 3, tweede lid, bepaald dat “De aard van de beslissing” wordt meegeleid aan de personen wier medewerking wordt gevorderd. Er behoort, op zijn minst in de memorie van toelichting, te worden vermeld wat de steller van het voorontwerp daarmee bedoelt.

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 33 (ontworpen artikel 18/6/1, eerste lid) waarin sprake is van “de aard van de beslissing” en voor artikel 37, 8°, van het voorontwerp (ontworpen artikel 18/10, § 4, laatste lid) waarin sprake is van “de aard van de machting”.

7. De bepaling moet in het licht van deze opmerkingen worden herzien.

Artikel 30 (ontworpen artikel 18/4)

In de ontworpen tekst wordt niet de precisering overgenomen die vermeld wordt in de huidige tekst en volgens welke de veiligheidsdiensten “de gegevens (kunnen) registreren” die door observatie verkregen zijn. In de besprekings van het artikel wordt uitgelegd dat die zin is weggeletten omdat het voor zich spreekt en omdat indien de precisering wel was gehandhaafd ze ook vermeld zou moeten worden in alle andere methoden, wat niet het geval is.

Die weglatting is des te meer aangewezen, daar de bewoordingen “de gegevens (...) registreren” zoals deze voorkomen in de besprekings van het artikel, dubbelzinnig zijn en tot verwarring kunnen leiden. Volgens de gemachtd ambtenaar gaat het overigens enkel over de interne behandeling van gegevens en niet over de registratie van die gegevens met behulp van een camera of enig ander technisch middel.

2. Het gebruik van een technisch middel is toegestaan in de gevallen waarvan sprake is in de eerste en in de tweede paragraaf. Daarentegen is de installatie van een technisch middel enkel toegestaan in het geval waarvan sprake is in de eerste paragraaf, maar niet in dat waarvan sprake is in de tweede paragraaf, dat betrekking heeft op de observatie van “niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die niet aan het zicht onttrokken zijn” “zonder die plaatsen te betreden”. Daar de installatie van een technisch middel in dat geval — bijvoorbeeld een camera waarmee langs buiten de oprit van

commentaire de l’article²³. Dans le cas contraire, l'avant-projet doit être précisé.

5. Au 7° de l'avant-projet, à la dernière phrase du paragraphe 3, alinéa 2, en projet, il y a lieu de mentionner que la décision de réquisition, qu'elle soit écrite ou verbale, est confirmée par écrit, dans les plus brefs délais, par le dirigeant du service. En effet, en vertu des articles 18/6, 18/7 et 18/8, c'est le dirigeant du service qui effectue les réquisitions.

6. Au 7° de l'avant-projet, le paragraphe 3, alinéa 2 en projet, dispose que “La nature de la décision” est communiquée aux personnes dont le concours est requis. Il y a lieu de mentionner, à tout le moins dans l'exposé des motifs, ce que l'auteur de l'avant-projet entend par là.

La même observation vaut pour l'article 33 (article 18/6/1, alinéa 1er, en projet) qui mentionne “la nature de la décision” et pour l'article 37, 8° de l'avant-projet (article 18/10, § 4, dernier alinéa en projet) qui mentionne “la nature de l'autorisation”.

7. La disposition sera revue à la lumière de ces observations.

Article 30 (article 18/4 en projet)

Le texte en projet ne reprend pas la précision, figurant dans le texte actuel, selon laquelle les services de renseignement peuvent “enregistrer les données” qu'ils observent. Le commentaire de l'article explique que cette phrase a été omise parce qu'il va de soi et que si elle était maintenue, elle devrait alors être mentionnée dans toutes les autres méthodes, ce qui n'est pas le cas.

Cette suppression s'impose d'autant plus que les termes “enregistrer les données” tels qu'ils figurent dans le commentaire de l'article sont ambigus et pourraient prêter à confusion. Selon le fonctionnaire délégué, il ne s'agit d'ailleurs que du traitement en interne de données et non de leur enregistrement par une caméra ou un autre moyen technique.

2. Le recours à un moyen technique est permis dans l'hypothèse réglée au paragraphe 1er et dans celle réglée au paragraphe 2. Par contre, l'installation d'un moyen technique n'est permise que dans l'hypothèse du paragraphe 1er et non dans l'hypothèse du paragraphe 2 qui est celle de l'observation de lieux non accessibles au public qui ne sont pas soustraits à la vue, sans pénétrer dans ces lieux. Comme l'installation d'un moyen technique dans cette hypothèse — par exemple une caméra qui filmerait de l'extérieur l'allée d'une habitation — n'est pas davantage réglée dans les

²³ Zie bij wijze van voorbeeld inzonderheid het ontworpen artikel 18/3, § 1, derde lid, 6°.

²³ Voir notamment à titre d'exemple l'article 18/3, § 1er, alinéa 3, 6°, en projet.

een woning wordt gefilmd — ook niet geregeld wordt door de bepalingen met betrekking tot de uitzonderlijke methoden, stelt zich de vraag of daar geen leemte moet worden gevuld.

Artikel 33 (ontworpen artikel 18/6/1)

In het eerste lid, laatste zin, wordt bepaald dat “de aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de dienstenverstrekker die wordt gevorderd”. Over welke beslissing gaat het? Gaat het om een andere mededeling dan de “schriftelijke vraag van het diensthoofd” of gaat het enkel om een vermelding die in die vraag vervat moet zijn?

Artikel 36 (ontworpen wijzigingen in artikel 18/9)

1. De voorgestelde wijziging strekt inzonderheid tot de aanvulling van de lijst van activiteiten die aanleiding kunnen geven tot de aanwending van een uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens door in die lijst ook melding te maken van het “extremisme”. In de memorie van toelichting wordt die wijziging gerechtvaardigd als volgt:

“De opdracht van de Veiligheid van de Staat bestaat erin om in een vroeg stadium de elementen te detecteren die bepaalde personen zouden kunnen aanzetten tot acties die mogelijk een dreiging inhouden en gewelddadig kunnen worden, hoewel ze dat aanvankelijk niet noodzakelijk zijn. Tegenwoordig kan de Veiligheid van de Staat de uitzonderlijke methoden echter niet aanwenden ten aanzien van invloedrijke extremisten die op het Belgische grondgebied een visie van de samenleving propageren die volledig ingaat tegen de grondslagen van de democratie. Concreet betekent dit dat de Veiligheid van de Staat niet beschikt over de middelen om de inhoud van gesprekken die in besloten kring worden gevoerd teneinde bepaalde doelgroepen te corrumpieren, te controleren door ze af te luisteren of door binnen te dringen in informaticasystemen. Wanneer het nodig zou blijken om te controleren wie achter die, soms uit het buitenland geïmporteerde, gesprekken schuilgaat, staat de Veiligheid van de Staat al even machteloos aangezien zij de uitzonderlijke methoden ook niet mag aanwenden voor inmenging.”

Hetgeen in de memorie van toelichting wordt beschreven, lijkt evenwel overeen te stemmen met het “radicaliseringssproces” dat reeds ter sprake komt in artikel 18/9, § 1, 1°, en dat in artikel 3, 15°, gedefinieerd wordt als “een proces waarbij een individu of een groep van individuen op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat dit individu of deze groep van individuen mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen”.

De afdeling Wetgeving twijfelt eraan dat een “extremistische” activiteit die niet tegelijkertijd beantwoordt aan het begrip “radicaliseringssproces” een potentiële bedreiging vormt die voldoende ernstig is in de zin van de paragrafen 1, 2 en 3 van artikel 18/9, op grond waarvan een uitzonderlijke

dispositions relatives aux méthodes exceptionnelles, n'y a-t-il pas là une lacune à combler?

Article 33 (article 18/6/1 en projet)

L’alinéa 1er, dernière phrase, dispose que “La nature de la décision est communiquée au fournisseur du service qui est requis”. De quelle décision s’agit-il? Cette communication est-elle distincte de la demande écrite adressée par le dirigeant du service ou n’est-elle qu’une mention que doit contenir cette demande?

Article 36 (modifications de l’article 18/9 en projet)

1. La modification proposée a pour but, notamment, de compléter la liste des activités pouvant donner lieu à la mise en œuvre d’une méthode exceptionnelle de recueil des données en y mentionnant l’“extrémisme”. L’exposé des motifs justifie comme suit cette modification:

“La Sûreté de l’État a pour mission de détecter, à un stade précoce, les éléments susceptibles d’amener certaines personnes à des actions pouvant représenter une menace, pas nécessairement violente au départ, mais pouvant le devenir. Or, de nos jours, la Sûreté de l’État ne peut pas mettre en œuvre les méthodes exceptionnelles à l’égard d’extrémistes influents qui propagent, sur le territoire belge, une vision de la société en totale rupture avec les fondements démocratiques. Concrètement, cela signifie que la Sûreté de l’État n’a pas les moyens de vérifier, par des écoutes ou des intrusions informatiques, le contenu de discours tenus dans des cercles fermés, dans le but de gangrener des publics ciblés. Quand il s’imposerait de vérifier qui se cache derrière ces discours, parfois importés de l’étranger, la Sûreté de l’État est tout autant démunie, puisqu’elle ne peut pas, non plus, mettre en œuvre les méthodes exceptionnelles en matière d’ingérence”.

Il semble cependant que ce que décrit l’exposé des motifs correspond au “processus de radicalisation”, qui est déjà visé par l’article 18/9, § 1er, 1°, et que l’article 3, 15°, définit comme “un processus influençant un individu ou un groupe d’individus de telle sorte que cet individu ou ce groupe d’individus soit mentalement préparé ou disposé à commettre des actes terroristes”.

La section de législation doute qu’une activité “extrémiste” qui ne répondrait pas, en même temps, à la notion de “processus de radicalisation” constitue une menace potentielle suffisamment grave au sens des paragraphes 1er, 2 et 3 de l’article 18/9 pour justifier le recours à une méthode excep-

methode voor het verzamelen van gegevens gerechtvaardigd zou zijn²⁴. Volgens de bewoordingen van artikel 8, 1°, tweede lid, c, omvat het begrip “extremisme”, in de ruime betekenis van het woord, immers: “racistische, xenofobe, anarchiste, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, ongeacht of ze van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard zijn, die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat”.

Er wordt derhalve voorgesteld om in artikel 18/10 niet het woord “extremisme” te bezigen, maar, zoals in de huidige tekst, het begrip “radicaliseringsproces”.

Zoals reeds vermeld is in opmerking 2, gemaakt bij artikel 6, behoort er een onderscheid gemaakt te worden tussen de begrippen “extremisme”, “terorisme” en “radicaliseringsproces”. Bovendien moet het begrip “radicaliseringsproces” los gezien worden van de begrippen “extremisme” en “terorisme”.

2. Indien de steller van het voorontwerp van oordeel is dat het fenomeen dat in de memorie van toelichting beschreven wordt niet valt onder de categorie van het “radicaliseringsproces”, maar enkel onder die van het “extremisme”, dient hij dit nader toe te lichten.

Er wordt nogmaals op het volgende gewezen:

“Aangezien de specifieke en uitzonderlijke methodes voor het verzamelen van gegevens uiteraard de persoonlijke levensfeer en de uitoefening van andere fundamentele rechten en vrijheden aantasten, ligt het voor de hand dat deze slechts aangewend mogen worden mits de informatieopdrachten, zoals zij worden omschreven in de artikelen 7, 8 en 11 van de voormelde wet van 30 november 1998, zeer bedachtzaam worden geïnterpreteerd en met strikte inachtneming van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid waarnaar trouwens uitdrukkelijk wordt verwezen in sommige bepalingen van het voorontwerp²⁵.”

Het voorgaande geldt vooral gelet op het feit, zoals reeds eerder gesteld werd in het advies van het Vast Comité I, dat de middelen waarover de inlichtingen- en veiligheidsdiensten beschikken niet alleen aangewend kunnen worden in de strijd tegen het terorisme en het radicalisme, maar eveneens op alle domeinen binnen welke de inlichtingen- en veiligheidsdiensten actief zijn.

Artikel 37 (ontworpen wijzigingen van artikel 18/10)

1. Moet in de ontworpen paragraaf 4, derde lid (8° van het voorontwerp) niet eveneens worden bepaald dat de leden ook op de hoogte worden gebracht wanneer de voorzitter een niet eensluidend advies geeft?

²⁴ Dit betekent natuurlijk niet dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten geen extremistische activiteiten mogen observeren met behulp van gewone en specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens.

²⁵ Voornoemd advies 42 178/2.

tionnelle de recueil des données²⁴. En effet, aux termes de l'article 8, 1°, alinéa 2, c, l'extrémisme englobe, de manière très large: “les conceptions ou les visées racistes, xénophobes, anarchistes, nationalistes, autoritaires ou totalitaires, qu'elles soient à caractère politique, idéologique, confessionnel ou philosophique, contraires, en théorie ou en pratique, aux principes de la démocratie ou des droits de l'homme, au bon fonctionnement des institutions démocratiques ou aux autres fondements de l'État de droit”.

Il est donc suggéré de ne pas mentionner “l'extrémisme” dans l'article 18/10 mais seulement, comme dans le texte actuel, le “processus de radicalisation”.

Comme déjà mentionné dans l'observation 2 faite sous l'article 6, il y a lieu de distinguer les notions d'extrémisme, de terorisme et de processus de radicalisation et de ne pas inclure le processus de radicalisation dans les notions d'extrémisme et de terorisme.

2. Si l'auteur de l'avant-projet estime que le phénomène décrit dans l'exposé des motifs n'entre pas dans la catégorie du “processus de radicalisation” mais seulement dans celle de “l'extrémisme”, il lui appartient de s'en expliquer plus précisément.

Il est rappelé, une nouvelle fois, que:

“Étant donné que les méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données sont, par nature, attentatoires à la vie privée et à l'exercice d'autres droits et libertés fondamentaux, il va de soi qu'il ne peut y être recouru qu'en interprétant de manière prudente les missions de renseignement telles que définies par les articles 7, 8 et 11 de la loi du 30 novembre 1998, précitée, et dans le strict respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité que visent d'ailleurs de manière expresse certaines dispositions de l'avant-projet”²⁵.

Et ce, principalement, compte tenu du fait, rappelé dans l'avis du Comité permanent R, que les moyens dont disposent les services de renseignements et sécurité sont susceptible d'être utilisés non seulement dans la lutte contre le terorisme et le radicalisme mais également pour tous les domaines dans lesquels les services de renseignement et de sécurité sont actifs.

Article 37 (modifications de l'article 18/10 en projet)

1. Au paragraphe 4, alinéa 3, en projet (8° de l'avant-projet), ne faut-il pas prévoir également l'information lorsque le président donne un avis non conforme?

²⁴ Ce qui n'implique évidemment pas que les services de renseignement et de sécurité ne pourraient pas observer les activités extrémistes en recourant aux méthodes ordinaires et spécifiques de recueil des données.

²⁵ Avis 42 178/2 précité.

2. In de ontworpen paragraaf 4, vierde lid (8° van het voorontwerp), behoort te worden gepreciseerd wanneer de termijn van vierentwintig uur ingaat.

3. In de ontworpen paragraaf 4, zevende lid, (8° van het voorontwerp) behoort, net als voor de gewone vorderingen, te worden bepaald dat de vordering bevestigd wordt door het diensthoofd na een sluidend advies van de Commissie.

4. De nummering van de nieuwe leden in het bepaalde onder 9° en 10° van het voorontwerp is verkeerd. Deze behoort te worden herzien.

5. Moet in de ontworpen paragraaf 4, zesde lid, (10° van het voorontwerp) niet verwezen worden naar het vijfde en zesde lid, in plaats van naar het vierde en vijfde lid?

6. Punt 11°, b) van het voorontwerp bevat twee verschillende wijzigingen waarvan er één alleen betrekking heeft op de Nederlandse tekst. Daarvan behoren onderscheiden wijzigingen te worden gemaakt. Gelet op het aantal en de complexiteit van de ontworpen wijzigingen behoort paragraaf 5, eerste lid, hoe dan ook volledig herschreven te worden.

Artikel 40 (ontworpen wijziging van artikel 18/13)

1. In het ontworpen eerste lid (1° van het voorontwerp) wordt niet, zoals in de huidige tekst, vermeld dat het verzamelen van gegevens "op gerichte wijze" dient te gebeuren. Indien het om een onachtzameheid gaat, behoort de ontworpen tekst te worden aangevuld. Indien het om een bewuste weglating gaat, behoort dit in de memorie van toelichting nader toegelicht te worden.

2. Men schrijve een rechtspersoon "zoals bedoeld in artikel 13/3, § 1" en niet een rechtspersoon "zoals bedoeld in artikel 13/1, § 1".

Artikel 43 (ontworpen wijzigingen van artikel 18/16)

Zou het niet beter zijn in de ontworpen paragraaf 2, eerste lid (4° van het voorontwerp) niet "al dan niet voor het publiek toegankelijke plaatsen" te schrijven?

Ook de redactie van de ontworpen paragraaf 2 van artikel 43, en die van artikel 44 behoren dan op elkaar afgestemd te worden, die aldus een identieke draagwijdte hebben.

Artikel 44 (ontworpen wijzigingen van artikel 18/17)

In de ontworpen tekst wordt bepaald dat de opnamen van communicaties vernietigd worden na een termijn van maximum tien jaar die aanvangt op de dag van de opname, terwijl in de huidige tekst wordt bepaald dat die gegevens geëxploiteerd mogen worden gedurende een termijn van een jaar die aanvangt op de dag van de opname en dat die

2. Au paragraphe 4, alinéa 4, en projet (8° de l'avant-projet), il y a lieu de préciser le point de départ du délai de vingt-quatre heures.

3. Au paragraphe 4, alinéa 7, en projet (8° de l'avant-projet), à l'instar des réquisitions ordinaires, il y a lieu de prévoir que la réquisition est confirmée par le dirigeant du service, après avis conforme de la Commission.

4. Aux 9° et 10° de l'avant-projet, la numérotation des nouveaux alinéas est erronée, elle sera revue.

5. Au paragraphe 4, alinéa 6, en projet (10° de l'avant-projet), ne faut-il pas viser les alinéas 5 et 6 plutôt que les alinéas 4 et 5?

6. Le 11°, b) de l'avant-projet, contient deux modifications différentes dont l'une ne concerne que le texte néerlandais. Il y a lieu d'en faire des modifications distinctes. En tout état de cause, vu le nombre et la complexité des modifications en projet, il y a lieu de réécrire entièrement le paragraphe 5, alinéa 1er.

Article 40 (modification de l'article 18/13 en projet)

1. L'alinéa 1er en projet (1° de l'avant-projet) ne mentionne pas, comme le texte actuel, que la collecte des données doit se faire "de façon ciblée". S'il s'agit d'un oubli, il y a lieu de compléter le texte en projet. S'il s'agit d'une suppression volontaire, il y a lieu de s'en expliquer dans le commentaire de l'article.

2. Il y a lieu de mentionner une personne morale "visée à l'article 13/3, § 1er" et non une personne morale "visée à l'article 13/1, § 1er".

Article 43 (modifications de l'article 18/16 en projet)

Au paragraphe 2, alinéa 1er, en projet (4° de l'avant-projet), ne faut-il pas écrire: "dans des lieux accessibles ou non au public".

À la suite de quoi, il y a lieu d'harmoniser la rédaction des paragraphes 2 en projet des articles 43 et 44 qui ont ainsi une portée identique.

Article 44 (modifications de l'article 18/17 en projet)

Le texte en projet prévoit que les enregistrements des communications sont détruits après un délai maximum de dix ans qui débute le jour de l'enregistrement alors que le texte actuel prévoit que ces données peuvent être exploitées pendant un an à partir du jour de l'enregistrement et qu'elles doivent être détruites dans un délai de deux mois à partir du jour où

gegevens vernietigd moeten worden binnen een termijn van twee maanden vanaf de dag waarop de exploitatie ervan beëindigd is. In de tekst wordt dus overgegaan van een termijn van maximum veertien maanden naar een termijn van maximum tien jaar.

In de besprekking van het artikel zou meer uitleg gegeven moeten worden dan nu het geval is omtrent de "dwingende maatschappelijke behoefte", de "reden van algemeen belang" die een dergelijke verlenging rechtvaardigt, alsook omtrent de evenredigheid van de inbreuk op het recht op eerbiediging van het privéleven met het nagestreefde doel²⁶.

Niet de opnames van de communicaties, maar wel de overschrijving van die opnames, worden bij het voorontwerp uit de bijzondere bepaling van paragraaf 7 gelicht. De regeling die vervat ligt in artikel 21 en die voor alle gegevens geldt, is dan ook van toepassing. Die regeling bepaalt het volgende:

"Persoonsgegevens verwerkt in het kader van de toepassing van huidige wet worden bewaard voor een duur die niet langer mag zijn dan die welke noodzakelijk is om de doeleinden waarvoor ze opgeslagen worden(...).

Zij worden slechts vernietigd na een zekere termijn volgende op de laatste verwerking waarvan zij het voorwerp zijn geweest.

De Koning legt, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de termijn vast tijdens welke de persoonsgegevens bedoeld in het vorige lid bewaard worden na hun laatste verwerking".

Vermits de Koning geen uitvoering gegeven heeft aan de wettelijke machtiging, dient de termijn voor de bewaring van persoonsgegevens rechtstreeks in de wet te worden vermeld, hetgeen overigens meer in overeenstemming zou zijn met het wettigheidsbeginsel dat vervat ligt in artikel 22 van de Grondwet.

Artikel 51 (ontworpen artikel 21/1)

In de ontworpen paragraaf 1, 2°, wordt bepaald dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten vrijgesteld zijn van overbrenging van hun archieven, mits "het publiek deze

²⁶ In een arrest van 4 december 2015, Zakharov tegen Rusland, verzoekschrift 47143/06, heeft het Europees Hof voor de rechten van de mens geoordeeld dat de termijn van maximum zes maanden voor de bewaring van onderschepte gegevens redelijk was, maar betreerde tegelijkertijd het feit dat er geen verplichting gold om de gegevens die geen verband hebben met het doel waarvoor ze verzameld werden onmiddellijk te vernietigen: de automatische bewaring gedurende zes maanden van gegevens die klaarlijkelijk van geen enkel belang zijn, is niet gerechtvaardigd in het licht van artikel 8 (punt 255). Het voorontwerp zou moeten voorzien in zulk een vernietiging van opnames die geen verband houden met het doel waarvoor ze bevolen zijn. Dit zou overigens in overeenstemming zijn met artikel 18/17, § 4, tweede lid, waarin wordt bepaald dat "alleen die delen van de opname van communicaties die door het diensthoofd of, naargelang het geval, (...) relevant worden geacht, kunnen worden overgeschreven".

leur exploitation est terminée. Le texte passe donc d'un délai maximum de quatorze mois à un délai maximum de dix ans.

Le commentaire de l'article gagnerait à expliquer plus longuement qu'il ne le fait le "besoin social impérieux", le "motif d'intérêt général" qui justifie un tel allongement, ainsi que le caractère proportionné de l'atteinte ainsi portée au droit à la vie privée par rapport à l'objectif poursuivi²⁶.

S'agissant non pas des enregistrements des communications mais de la transcription de ces enregistrements, l'avant-projet les retire de la disposition spécifique du paragraphe 7. C'est, dès lors, le régime prévu par l'article 21 pour toutes les données qui s'appliquera. Ce régime prévoit que:

"Les données à caractère personnel traité dans le cadre de l'application de la loi sont conservées pour une durée n'excédant pas celle nécessaire aux finalités pour lesquelles elles sont enregistrées [...].

Elles ne sont détruites qu'après un certain délai qui suit le dernier traitement dont elles ont fait l'objet.

Le Roi fixe, après avis de la Commission de protection de la vie privée, le délai pendant lequel les données à caractère personnel visées à l'alinéa précédent sont conservées après leur dernier traitement".

Le Roi n'ayant pas exécuté l'habilitation légale, il y a lieu de prévoir directement dans la loi le délai de conservation des données à caractère personnel ce qui, en outre, satisfera mieux au principe de légalité prévu par l'article 22 de la Constitution.

Article 51 (article 21/1 en projet)

Le paragraphe 1er, 2°, en projet dispose que les services de renseignements et de sécurité sont dispensés du transfert de leurs archives, à condition que "le public puisse consulter

²⁶ Dans un arrêt du 4 décembre 2015, Zakharov c. Russie, req. 47143/06, si la Cour européenne des droits de l'homme a jugé raisonnable la durée maximale de six mois applicable à la conservation des éléments interceptés, elle a déploré l'absence d'obligation de détruire sur-le-champ les données qui n'ont pas de rapport avec le but pour lequel elles ont été recueillies: la conservation automatique, six mois durant, de données manifestement dénuées d'intérêt ne saurait passer pour justifiée au regard de l'article 8 (point 255). Une telle destruction des enregistrements sans rapport avec le but pour lequel ils ont été ordonnés devrait être prévue par l'avant-projet. Elle serait d'ailleurs en concordance avec l'article 18/17, § 4, alinéa 2, qui dispose que "seules les parties de l'enregistrement des communications estimées pertinentes par le dirigeant du service ou, selon le cas, par [...] peuvent faire l'objet d'une transcription".

archieven kan raadplegen onder dezelfde voorwaarden als in het Rijksarchief”.

De besprekking van het artikel lijkt er evenwel op te wijzen dat die vrijstelling gerechtvaardigd wordt door de noodzaak om de openbaarheid van de archieven van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in te perken in vergelijking met hetgeen wordt toegestaan bij de archiefwet van 24 juni 1955.

Die contradictie moet worden weggewerkt.

Artikel 54 (ontworpen artikel 22)

In de wettekst behoort te worden vermeld dat een lid van het interventieteam niet tegelijkertijd andere functies mag uitoefenen, zoals dat uiteengezet wordt in de besprekking van het artikel.

ONTWORPEN HOOFDSTUK III/1

1. De bepalingen met betrekking tot de voorwaarden voor de uitvoering van de opdrachten van de leden van het interventieteam zijn in ruime mate ingegeven door de artikelen 26 tot 30 van de wet van 5 augustus 1992 “op het politieambt”.

Er wordt voorgesteld om die bepalingen zo nauwkeurig mogelijk over te nemen, tenzij het om een welbepaalde reden gerechtvaardigd is om ervan af te wijken.

2. Het vijfde lid, tweede streepje, van de besprekking van de artikelen 53 tot 69 moet worden herzien.

Artikel 56 (ontworpen artikel 23)

1. In de Franse tekst zou duidelijker moeten worden gemaakt dat de gebouwen en de bijgebouwen waarvan sprake is, verlaten gebouwen en bijgebouwen zijn.

2. De ontworpen tekst staat de leden van het interventieteam toe om verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoermiddelen te doorzoeken. Dit wordt niet toegestaan door artikel 26 van de wet van 5 augustus 1992 “op het politieambt”. In de besprekking van het artikel moet worden uitgelegd waarom dit prerogatief vereist is en in de tekst van het voorontwerp dient te worden verduidelijkt in welke omstandigheden de leden van het interventieteam een fouillering mogen uitvoeren.

3. Er wordt voorgesteld om in het ontworpen tweede lid melding te maken van het “ernstig en nakend gevaar” voor het leven en “de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst”.

Artikel 58 (ontworpen artikel 25)

In het voorontwerp wordt de precisering die vervat ligt in artikel 29, derde lid, tweede zin, van de wet van 5 augustus 1992 “op het politieambt” niet overgenomen. Die

ces archives dans les mêmes conditions qu’aux Archives de l’État”.

Or, le commentaire de l’article semble indiquer que cette dispense est justifiée par la nécessité de restreindre la publicité des archives des services de renseignement et de sécurité par rapport à ce que permet la loi du 24 juin 1955 “relative aux archives”.

Il y a lieu de résoudre cette contradiction.

Article 54 (article 22 en projet)

Il y a lieu de mentionner dans le texte de la loi qu’un membre de l’équipe d’intervention ne peut pas, en même temps, exercer d’autres fonctions, comme cela est exposé dans le commentaire de l’article.

CHAPITRE III/1 EN PROJET

1. Les dispositions relatives aux conditions d’exercice des missions des membres de l’équipe d’intervention sont largement inspirées des articles 26 à 30 de la loi du 5 août 1992 “sur la fonction de police”.

Il est suggéré de reproduire le plus fidèlement possible ces dispositions, sauf lorsqu’une raison précise justifie de s’en écarter.

2. L’alinéa 5, second tiret, du commentaire des articles 53 à 69 doit être revu.

Article 56 (article 23 en projet)

1. Dans la version française il y a lieu de faire apparaître plus clairement que les bâtiments et les annexes visées sont des bâtiments et des annexes abandonnés.

2. Le texte en projet permet aux membres de l’équipe d’intervention de fouiller les bâtiments, les annexes et les véhicules abandonnés, ce que ne permet pas l’article 26 de la loi du 5 août 1992 “sur la fonction de police”. Il y a lieu, dans le commentaire de l’article, d’exposer ce qui nécessite cette prérogative et de préciser, dans le texte de l’avant-projet, dans quelles circonstances les membres de l’équipe d’intervention pourront procéder à une fouille.

3. À l’alinéa 2, en projet, il est suggéré de mentionner le danger grave et imminent pour “la vie et l’intégrité physique” d’un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné.

Article 58 (article 25 en projet)

L’avant-projet ne reprend pas la précision, qui figure à l’article 29, alinéa 3, deuxième phrase, de la loi du 5 août 1992 “sur la fonction de police” selon laquelle “Le

bepaling luidt als volgt: "Het voertuig mag niet langer dan één uur worden opgehouden voor het doorzoeken". Het verdient aanbeveling om op zijn minst in de besprekning van het artikel de redenen voor deze weglatting uit te leggen.

Artikel 59 (ontworpen artikel 26)

Naar analogie met artikel 30 van de wet van 5 augustus 1992 "op het politieambt" en teneinde de redactie van de verschillende ontworpen artikelen op elkaar af te stemmen, wordt voorgesteld de voorwerpen of dieren te vermelden die "een gevaar betekenen voor het leven of de lichamelijke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of voor de veiligheid van de infrastructuur of de goederen van de betrokken veiligheidsdienst (...)".

Artikel 60 (ontworpen artikel 27)

1. In het ontworpen eerste lid wordt voorgesteld het volgende te schrijven:

"... een misdrijf pleegt dat het leven of de fysieke integriteit van een agent van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of van een derde ernstig in gevaar brengt of de integriteit van de infrastructuur en de goederen van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst ernstig in gevaar brengt, ...".

2. Er wordt voorgesteld om het ontworpen vierde lid te stellen als volgt: "De Koning legt de voorwaarden vast op grond waarvan de aanhouding wordt geregistreerd". Het zou immers kunnen dat er nog andere gegevens geregistreerd moeten worden dan het tijdstip waarop tot de aanhouding is overgegaan.

De Koning dient ook gemachtigd te worden om de bewaring van de geregistreerde gegevens te regelen.

Artikel 70 (ontworpen wijzigingen van artikel 43/1)

In de inleidende zin moet worden vermeld dat het ontwerp artikel 43/1 is gewijzigd bij de wet van 6 januari 2014.

Artikel 75 (Hoofdstuk V. Bijzondere bepalingen betreffende de uitoefening van de opdrachten van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid)

Uit de memorie van toelichting en uit de besprekning van de artikelen blijkt dat het de bedoeling is om met dit nieuwe hoofdstuk een bijzondere procedure in te voeren waarmee in het buitenland bepaalde methodes voor het verzamelen van gegevens door de ADIV kunnen worden toegepast.

In de memorie van toelichting wordt het volgende vermeld:

"(...) de meeste opdrachten van de ADIV (worden) in het buitenland uitgevoerd: bescherming van onze troepen tijdens operaties, de bescherming van Belgische onderdanen in het buitenland ... (...) In het kader van bepaalde operaties (...), is

véhicule ne peut être retenu pendant plus d'une heure à l'effet d'une fouille". Il y a lieu, à tout le moins, d'en expliquer les raisons dans le commentaire de l'article.

Article 59 (article 26 en projet)

Par similitude avec l'article 30 de la loi du 5 août 1992 "sur la fonction de police" et afin d'harmoniser la rédaction des différents articles en projet, il est suggéré de mentionner les objets ou les animaux qui "présentent un danger pour la vie et l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou pour la sécurité des infrastructures ou des biens du service de sécurité concerné peuvent [...]".

Article 60 (article 27 en projet)

1. À l'alinéa 1er en projet, il est suggéré d'écrire:

"... un acte qui met gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'un agent du service de renseignement et de sécurité concerné ou d'un tiers ou qui met gravement en danger l'intégrité des infrastructures et des biens du service de renseignement et de sécurité concerné, ...".

2. À l'alinéa 4 en projet, il est suggéré d'omettre les mots "le moment auquel il a été procédé à". En effet, il se pourrait qu'il y ait d'autres données à enregistrer que le moment auquel il a été procédé à l'arrestation.

Il y a lieu également d'habiliter le Roi à régler la conservation des données enregistrées.

Article 70 (modifications de l'article 43/1 en projet)

Dans la phrase liminaire, il y a lieu de mentionner que l'article 43/1 en projet a été modifié par la loi du 6 janvier 2014.

Article 75 (Chapitre V. Dispositions particulières à l'exercice des missions du SGRS)

Il résulte de l'exposé des motifs et du commentaire des articles que le but de ce nouveau chapitre est de prévoir une procédure particulière pour la mise en œuvre, à l'étranger, de certaines méthodes de recueil de données par le SGRS.

L'exposé des motifs mentionne:

"[...] la majorité des missions du SGRS est exercée à l'étranger: protection de nos troupes en opérations, protection de nos ressortissants belges à l'étranger, ... [...] Dans le cadre de certaines opérations, [...], le SGRS n'est pas en mesure de

het de ADIV om verschillende redenen onmogelijk de vastgelegde procedure voor de aanwending van specifieke en uitzonderlijke methoden te volgen: in het buitenland, tijdsverschil, hoogdringendheid, geen enkel beveiligd communicatiemiddel, onmogelijkheid om zich te richten op een specifieke persoon of gebeurtenis... Bijgevolg zouden bepaalde wijzen van informatiegaring flexibeler moeten worden terwijl de controle op die informatiegaring behouden blijft".

Die manieren om informatie te verzamelen zijn de onderschepping van communicaties uitgezonden of ontvangen in het buitenland, de intrusie in een informaticasysteem in het buitenland en het opnemen van stilstaande of bewegende beelden in het buitenland. In verband met de intrusie in een informaticasysteem, wordt in de besprekking van artikel 77 het volgende bepaald:

"De thans vastgelegde procedures voor de toepassing van een uitzonderlijke methode bij operaties in het buitenland zijn niet altijd toepasbaar, aangezien de inlichtingenbehoefte (art. 11, § 1, 1°) en de behoefte aan veiligheid (art. 11, § 1, 2°), nog meer in het buitenland, onmiddellijk zijn en niet altijd, zelfs enkele uren, de tijd die nodig is voor het volgen van de hoogdringendheidsprocedure, kunnen wachten, aangezien de dreiging niet potentieel, maar concreet en imminent is. De tijdsverschillen vergemakkelijken de zaken niet en, bovenal, zijn de communicaties naar België niet altijd mogelijk en zelfs niet altijd beveiligd. Bovendien is het soms zeer moeilijk om een nauwkeurig doel te identificeren".

In de memorie van toelichting en in de besprekking van de artikelen worden aldus de gevallen besproken waarbij de agenten van de ADIV zich in het buitenland bevinden en om deze reden de gewone procedure niet kunnen toepassen, of althans niet zonder nadelen. Het ontbreken van beveiligde communicatiemiddelen maakt het aldus moeilijk om via het diensthoofd een eensluidend advies te vragen aan de Commissie met het oog op de toepassing van een uitzonderlijke maatregel voor het verzamelen van gegevens.

De ontworpen bepalingen hebben het evenwel niet over de situatie van de agenten die zich in het buitenland bevinden, maar over de onderschepping van communicaties "uitgezonden of ontvangen in het buitenland", de "intrusie in een informaticasysteem in het buitenland" en "de opname van vaste of bewegende beelden in het buitenland". Het verzamelen van die inlichtingen kan echter soms ook vanuit België gebeuren. In dat opzicht lijkt de rechtvaardiging voor de toepassing van een bijzondere procedure niet meer relevant.

Artikel 76 (ontworpen artikel 44)

1. Tot voor kort regelde geen enkele bepaling de onderschepping van communicaties door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Aldus bevatte de wet van 30 juni 1994 "ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer tegen het afluisteren, kennisnemen en openen van privécommunicatie en —telecommunicatie", enerzijds, bepalingen met betrekking tot de bestrafing van misdrijven betreffende het geheim van privécommunicatie en —telecommunicatie (artikel 259bis van het Strafwetboek) en, anderzijds, bepalingen met betrekking

suivre la procédure fixée pour recourir aux méthodes spécifiques et exceptionnelles pour différentes raisons: à l'étranger, décalage horaire, urgence, aucun moyen de communication sécurisé, impossibilité de cibler une personne ou un événement précis, Par conséquent, il convient de prévoir une plus grande flexibilité pour certaines manières de collecter des informations, tout en maintenant un contrôle sur la collecte".

Ces manières de collecter des informations sont l'interception de communications émises ou reçues à l'étranger, l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger et la prise d'images fixes ou animées effectuées à l'étranger. À propos de l'intrusion dans un système informatique, le commentaire de l'article 77 mentionne que:

"Les procédures actuellement fixées pour mettre en œuvre une méthode exceptionnelle lors d'opérations à l'étranger ne sont pas toujours praticables puisque, encore plus à l'étranger, le besoin en renseignement (art. 11, § 1er, 1°) et en sécurité (art. 11, § 1er, 2°) est immédiat et ne peut pas toujours attendre, même quelques heures, que la procédure d'extrême urgence soit suivie, la menace n'étant pas potentielle mais concrète et imminente. Les décalages horaires ne facilitent pas les choses. Et surtout, les communications vers la Belgique ne sont pas toujours possibles, ni même sécurisées. En outre, il est parfois très difficile d'identifier une cible précise".

Les hypothèses ainsi visées par l'exposé des motifs et le commentaire des articles sont donc celles d'agents du SGRS qui se trouvent à l'étranger et qui, pour cette raison, ne peuvent, sans inconveniit, mettre en œuvre la procédure ordinaire. Ainsi, l'absence de moyens de communications sécurisés rend difficile la demande d'un avis conforme à la Commission via le dirigeant du service pour mettre en œuvre une mesure exceptionnelle de recueil des données.

Cependant, les dispositions en projet ne visent pas la situation d'agents se trouvant à l'étranger mais l'interception de communications "émises ou reçues à l'étranger", "l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger" et la "prise d'images fixes ou animées à l'étranger". Or, ces collectes de renseignement peuvent parfois se faire depuis la Belgique. Dans cette hypothèse, la justification donnée à la mise en place d'une procédure particulière ne semble plus pertinente.

Article 76 (article 44 en projet)

1. Jusqu'à une date relativement récente, aucune disposition ne réglait l'interception des communications par les services de renseignement et de sécurité. Ainsi, la loi du 30 juin 1994 "relative à la protection de la vie privée contre les écoutes, la prise de connaissance et l'enregistrement de communications et de télécommunications privées" contenait, d'une part, des dispositions relatives à la répression des infractions au secret des communications et des propos privés (article 259bis du Code pénal) et, d'autre part, des

tot de regelgeving op het vlak van publieke inmenging in die privécommunicatie en -telecommunicatie, waarbij evenwel alleen de inmenging geregeld werd die het resultaat was van gerechtelijke afluisterpraktijken.

Bij de aanneming van de organieke wet van 30 november 1998 “houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst” is enkel voorzien in een regeling voor de onderscheping van militaire radiocommunicaties door de ADIV, door de toevoeging van een paragraaf 5 in artikel 259bis van het Strafwetboek dat gesteld was als volgt: “§ 5 De bepalingen van § 1, 1° en 2°, zijn niet van toepassing op het onderschepen, het afluisteren, de kennismaking of de opname, door de Algemene Dienst inlichting en veiligheid van de Krijgsmacht, om redenen van militaire aard, van militaire radioverbindingen uitgezonden in het buitenland” (artikel 44 van de wet). In artikel 42 van de wet werd voorts het volgende bepaald: “De inlichtingen verkregen door de middelen bedoeld in artikel 44, alsook de wijze waarop ze zijn verkregen, zijn geheim”. Een meer algemene regeling van de veiligheidstappen is opgenomen in een onderscheiden wetsontwerp.

Bij de wet van 3 april 2003²⁷ is het toepassingsgebied van artikel 259bis van het Strafwetboek uitgebreid. Dat artikel is voortaan gesteld als volgt: “§ 5. De bepalingen van § 1, 1° en 2°, zijn niet van toepassing op het onderschepen, het afluisteren, het kennismaken of het opnemen door de Algemene Dienst inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht van elke vorm van communicatie uitgezonden in het buitenland zowel om redenen van militaire aard in het kader van de opdrachten gedefinieerd in artikel 11, § 2, 1° en 2° van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst als om redenen van veiligheid en bescherming van onze troepen en van deze van onze geallieerden tijdens opdrachten in het buitenland en van onze onderdelen die in het buitenland gevestigd zijn, zoals gedefinieerd in hetzelfde artikel 11, § 2, 3° et 4°”. In advies 32 623/4 dat op 28 januari 2002 gegeven is over een voorontwerp dat aanleiding gegeven heeft tot de wet van 3 april 2003 heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State opmerkingen geformuleerd met betrekking tot de verenigbaarheid van het voorontwerp met het internationaal recht enerzijds, en met het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden anderzijds. Naar aanleiding van die opmerkingen is artikel 44bis toegevoegd — dat verband houdt met het toezicht door het Vast comité I vóór, tijdens en na de onderschpping van communicaties — alsook artikel 44ter dat het Vast comité I toestaat om de aan de gang zijnde intercepties te doen stopzetten. Hoewel met dit controlemechanisme besloten kan worden dat de intercepties van communicaties door de ADIV verenigbaar zijn met het EVRM, biedt dit mechanisme evenwel geen oplossing wat betreft de verenigbaarheid van zulke intercepties met het internationale recht.

Bij de wet van 4 februari 2010²⁸ is de bevoegdheid van de ADIV verruimd tot het zoeken — en dus niet meer alleen

dispositions relatives à la réglementation des ingérences publiques dans ces communications et ces propos. N'étaient cependant réglées que les ingérences constituées par les écoutes judiciaires.

Lors de l'adoption de la loi organique du 30 novembre 1998 “des services de renseignement et de sécurité”, seule l'interception des radiocommunications militaires par le SGRS a été prévue par l'ajout d'un paragraphe 5 à l'article 259bis du Code pénal, rédigé comme suit: “§ 5. Les dispositions du § 1er, 1[°] et 2[°], ne s'appliquent pas à la captation, l'écoute, la prise de connaissance ou l'enregistrement, par le Service général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, à des fins militaires, de radiocommunications militaires émises à l'étranger” (article 44 de la loi). L'article 42 de la loi précisait en outre que “Les informations obtenues par les moyens visés à l'article 44, ainsi que les modalités mises en œuvre pour les obtenir sont secrètes”. Une réglementation plus générale des écoutes de sécurité a été renvoyée à un projet de loi distinct.

La loi du 3 avril 2003²⁷ a étendu le champ d'application de l'article 259bis du Code pénal, désormais rédigé comme suit: “§ 5. Les dispositions du § 1er, 1[°] et 2[°], ne s'appliquent pas à la captation, l'écoute, la prise de connaissance ou l'enregistrement, par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées de toute forme de communications émises à l'étranger tant à des fins militaires dans le cadre des missions explicitées à l'article 11, § 2, 1[°] et 2[°] de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité que pour des motifs de sécurité et de protection de nos troupes et de celles de nos alliés lors de missions à l'étranger et de nos ressortissants établis à l'étranger, comme explicité au même article 11, § 2, 3[°] et 4[°]”. Dans l'avis 32 623/4 donné le 28 janvier 2002 sur l'avant-projet devenu la loi du 3 avril 2003, la section de législation du Conseil d'État avait formulé des observations relatives à la compatibilité de l'avant-projet avec le droit international, d'une part, et avec la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, d'autre part. Suite à ces observations, ont été ajoutés les articles 44bis — relatif au contrôle, par le Comité permanent R, avant, pendant et après l'interception des communications — et l'article 44ter permettant au Comité permanent R d'interrompre les interceptions en cours. Si ce mécanisme de contrôle permet de conclure à la compatibilité avec la CEDH des interceptions des communications par le SGRS, il ne résout pas la compatibilité de telles interceptions avec le droit international.

La loi du 4 février 2010²⁸ a étendu la compétence du SGRS à la recherche — et non plus uniquement la captation,

²⁷ Wet van 3 april 2003 “tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst en van artikel 259bis van het Strafwetboek”.

²⁸ Wet van 4 februari 2010 “betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”.

²⁷ Loi du 3 avril 2003 “modifiant la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité et l'article 259bis du Code pénal”.

²⁸ Loi du 4 février 2010 “relative aux méthodes de recueil des données par les services de renseignement et de sécurité”.

het onderscheppen, het afluisteren, het kennisnemen of het opnemen — van communicaties. De Raad van State heeft in verband met die toevoeging geen opmerkingen geformuleerd in advies 42 178/2 over het voorontwerp dat ontstaan gegeven heeft aan de wet van 4 februari 2010.

Het ontworpen artikel strekt ertoe de ADIV te machtigen om elke vorm van communicatie die niet alleen uitgezonden — zoals bepaald wordt in de huidige tekst — maar ook ontvangen is in het buitenland op te sporen, te onderscheppen, af te luisteren, kennis ervan te nemen en ook op te nemen. Deze toevoeging geeft uit principeel oogpunt geen aanleiding tot bijkomende opmerkingen.

2. Het ontworpen artikel 44 betreft het afluisteren van natuurlijke personen of rechtspersonen of van een groepering in het buitenland, ongeacht of deze communicaties uitzenden of ontvangen. Pas na het afluisteren zal eventueel duidelijk worden of de bestemming of de verzender van de communicatie zich in België bevond. Indien de ADIV in dat geval van plan is om die persoon te laten afluisteren, zelfs uitsluitend wat zijn internationale communicaties betreft, zal hij een be-roep moeten doen op de gewone procedure. Dit zou duidelijk moeten worden vermeld in de besprekings van het artikel.

3. Het ontworpen artikel wordt ingeleid met de woorden “In afwijking van de bepalingen in § 1, 1° en 2° van artikel 259bis van het Strafwetboek, kan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht (de communicaties onderscheppen)”.

De mogelijkheid die door het voorontwerp aan de ADIV geboden wordt om de communicaties te onderscheppen is evenwel geen afwijking van de punten 1° en 2° van artikel 259bis, § 1, van het Strafwetboek, maar vormt daarentegen een toepassing van die bepalingen, aangezien deze alleen van toepassing zijn op de ambtenaar die heeft gehandeld “buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft”.

De woorden “In afwijking van de bepalingen in § 1, 1° en 2° van artikel 259bis van het Strafwetboek” zijn zinloos en zelfs dubbelzinnig, in die zin dat ze de indruk kunnen wekken dat artikel 259bis van het Strafwetboek niet van toepassing is op de agent van de ADIV, zelfs al leeft hij de wettelijk voorgeschreven vormvereisten niet na. Deze woorden dienen dan ook te vervallen.

Artikel 77 (ontworpen artikel 44/1)

Het ontworpen artikel wordt ingeleid met de woorden “In afwijking van de bepalingen van § 1 en §§ 3 tot 6 van artikel 550bis van het Strafwetboek, kan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht (overgaan tot de intrusie in een informaticasysteem)”.

De mogelijkheid die door het voorontwerp aan de ADIV geboden wordt om over te gaan tot intrusies in een informaticasysteem is evenwel geen afwijking van de bepalingen van artikel 550bis van het Strafwetboek, maar vormt daarentegen

l’écoute, la prise de connaissance et l’enregistrement — des communications. Cet ajout n’a pas fait l’objet d’observation du Conseil d’État dans l’avis 42 178/2 donné sur l’avant-projet devenu la loi du 4 février 2010.

L’article en projet a pour but de permettre au SGRS de rechercher, capter, écouter, prendre connaissance et enregistrer toute forme de communications, non seulement émises — comme le prévoit le texte actuel — mais également reçues à l’étranger. Sur le plan des principes, cet ajout n’appelle pas d’observation supplémentaire.

2. L’article 44 en projet concerne l’écoute d’une personne physique ou morale ou d’un groupement situés à l’étranger, que ceux-ci émettent ou reçoivent une communication. Ce n’est qu’à la suite de cette écoute que l’on se rendra compte, éventuellement, que le destinataire ou l’émetteur de la communication était situé en Belgique. Si le SGRS entend, alors, mettre sous écoute cette personne, même uniquement pour ses communications internationales, elle devra recourir à la procédure ordinaire. Le commentaire de l’article gagnerait à le mentionner clairement.

3. L’article en projet commence par les mots “Par dérogation aux dispositions du § 1er, 1° et 2°, de l’article 259bis du Code pénal, le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut [intercepter les communications]”.

La possibilité donnée par l’avant-projet au SGRS d’intercepter les communications n’est cependant pas une dérogation aux 1° et 2° de l’article 259bis, § 1er, du Code pénal mais, au contraire, une application de ces dispositions puisque celles-ci ne s’appliquent qu’au fonctionnaire qui a agi “hors les cas prévus par la loi ou sans respecter les formalités qu’elle prescrit”.

Les mots “Par dérogation aux dispositions du § 1er, 1° et 2°, de l’article 259bis du Code pénal” sont inutiles et même ambiguës, en ce sens qu’ils pourraient laisser penser que, même s’il ne respecte pas les formalités prévues par la loi, l’agent du SGRS ne pourrait se voir appliquer l’article 259bis du Code pénal. Ils doivent, dès lors, être omis.

Article 77 (article 44/1 en projet)

L’article en projet commence par les mots “Par dérogation aux dispositions du § 1er et des § 3 à 6 de l’article 550bis du Code pénal, le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armée peut [procéder à des intrusions informatiques]”.

La possibilité donnée par l’avant-projet au SGRS de procéder à des intrusions informatiques n’est cependant pas une dérogation aux dispositions de l’article 550bis du Code pénal mais, au contraire, une application de ces dispositions

een toepassing van die bepalingen, aangezien deze enkel van toepassing zijn op degene die, “terwijl hij weet dat hij daartoe niet gerechtigd is”, overgaat tot een intrusie in een informaticasysteem.

De woorden “In afwijking van de bepalingen van § 1 en §§ 3 tot 6 van artikel 550bis van het Strafwetboek” zijn zinloos en behoren te vervallen.

Artikel 79 (ontworpen artikel 44/3)

1. In het bepaalde onder 1° van het voorontwerp schrijf men “uitgezonden of ontvangen in het buitenland, intrusie in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en de opname van (voorts zoals in het voorontwerp)”.

2. In het ontworpen tweede lid, 1° (3°, c) van het voorontwerp staat “de opdrachten bedoeld in artikel 11”.

In de ontworpen artikelen 44, 44/1 en 42/2 is er evenwel enkel sprake van de “opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3°”.

Die contradictie moet worden weggewerkt.

In de besprekning van het artikel behoort eveneens verstaard te worden waarom de intercepties, intrusies en de opname van beelden in het buitenland niet gelden voor de opdracht van de ADIV, waarvan sprake is in artikel 11, § 1, 5°, namelijk het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied. Inlichtingen over die agenten zouden immers verkregen kunnen worden door in het buitenland beroep te doen op de methodes die aangewend worden in het kader van de interceptie, de intrusie en de opname van beelden.

Dezelfde opmerking geldt voor onderdeel 7°, b), van het voorontwerp (ontworpen onderdeel 3°).

3. De wijziging waarin punt 5°, e) van het voorontwerp voorziet, is reeds aangebracht bij artikel 36 van de wet van 5 mei 2014 “ter verbetering van verschillende wetten inzake justitie”.

De verwijzing naar onderdeel 1°, tweede lid, is evenwel niet erg duidelijk. Het kan de indruk wekken dat de beslissingen van de minister met betrekking tot de noodzakelijke en dringende intercepties, intrusies en opnames van beelden enkel jaarlijks meegedeeld worden aan het Vast Comité I, hetgeen kennelijk niet de bedoeling is van de steller van het voorontwerp.

De tekst moet aldus worden aangepast dat daarin rechtstreeks, en dus niet met een verwijzing, vermeld wordt hoe en binnen welke termijn de beslissing van de minister aan het Vast Comité I wordt meegedeeld.

4. In het ontworpen artikel 44/3, 3°, (7°, b), van het voorontwerp, dat handelt over de controle *a posteriori* door het vast Comité I, is er sprake van “maandelijkse lijsten van landen of

puisque celles-ci ne s’appliquent qu’à celui qui “sachant qu’il n’y est pas autorisé” procède à une intrusion informatique.

Les mots “Par dérogation aux dispositions du § 1er et des § 3 à 6 de l’article 550bis du Code pénal” sont inutiles et seront omis.

Article 79 (article 44/3 en projet)

1. Au 1er de l'avant-projet, il y a lieu d'écrire "émises ou reçues à l'étranger, l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger et la prise d'images (la suite comme à l'avant-projet)".

2. L'alinéa 2 du 1er, en projet (3°, c) de l'avant-projet) mentionne "les missions visées à l'article 11".

Or, les articles 44, 44/1 et 42/2 en projet mentionnent uniquement les "missions visées à l'article 11, § 1er, 1° à 3°".

Il y a lieu de résoudre cette contradiction.

Il y a lieu également d'expliquer, dans le commentaire de l'article, pourquoi les interceptions, intrusions et prises d'images à l'étranger ne s'appliquent pas à la mission du SGRS visée à l'article 11, § 1er, 5°, à savoir la recherche, l'analyse et le traitement de renseignements relatifs aux activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge. En effet, des informations sur ces agents pourraient être obtenues par le recours, à l'étranger, à des méthodes d'interception, d'intrusion et de prise d'images.

La même observation vaut pour le 7°, b), de l'avant-projet (3° en projet).

3. La modification prévue par le 5°, e), de l'avant-projet a déjà été réalisée par l'article 36 de la loi du 5 mai 2014 “visant à corriger plusieurs lois en matière de justice”.

Le renvoi fait au 1er, alinéa 2, n'est cependant pas très clair. Il pourrait laisser croire que les décisions du ministre relatives aux interceptions, intrusions et prises d'images indispensables et urgentes ne sont communiquées qu'annuellement au Comité permanent R, ce qui n'est manifestement pas l'intention de l'auteur de l'avant-projet.

Le texte sera adapté pour mentionner directement, et non par un renvoi, comment et dans quel délai la décision du ministre est communiquée au Comité permanent R.

4. L'article 44/3, 3°, en projet (7°, b), de l'avant-projet), relatif au contrôle à postériori par le Comité permanent R, mentionne des "listes mensuelles des pays ou des organisations ou

van organisaties of instellingen die effectief het onderwerp hebben uitgemaakt van een afluistering, intrusie of opname van beelden gedurende de voorafgaande maand". In het ontworpen artikel 44/3, 1°, tweede lid, met betrekking tot het voorafgaand onderzoek (3°, c) van het voorontwerp) is er evenwel sprake van "iedere organisatie of instelling".

De bepalingen moeten worden herzien in het licht van deze opmerking.

Artikel 80 (ontworpen artikel 44/4)

1. Aan het eind van de inleidende zin behoren de woorden „, worden de volgende wijzigingen aangebracht“ te worden ingevoegd.

2. In de Franse tekst van punt b) van het voorontwerp schrijve men "sont insérés entre les mots "des interceptions" et les mots "en cours"".

3. In punt d) van het voorontwerp behoren in de Franse tekst de woorden "les mots "en cours"" te worden geschrapt. In de Nederlandse tekst van het voorontwerp worden de woorden "aan de gang zijnde" immers niet geschrapt.

4. Het is de afdeling Wetgeving niet duidelijk om welke reden in het huidige artikel 44ter, dat het artikel 44/4 wordt in het voorontwerp, bepaald wordt dat het vast Comité I alleen maar het recht heeft om de aan de gang zijnde interceptions te doen stopzetten wanneer blijkt dat deze onwettig zijn en dat daarin niet, zoals in artikel 43/6, voorzien wordt in de mogelijkheid om te bevelen dat de gegevens die met deze methode werden verkregen niet mogen worden geëxploiteerd en dienen te worden vernietigd.

Het voorontwerp moet worden herzien en dient in voorkomend geval te worden aangevuld.

HOOFDSTUK IV

Slotbepaling

Dit hoofdstuk bestaat enkel uit artikel 84 dat geen enkele rechtsregel bevat, maar waarin alleen het woord "Inwerkingtreding" wordt vermeld.

Het behoort derhalve te vervallen.

De griffier,

Colette GIGOT

De voorzitter,

Pierre LIÉNARDY

institutions ayant effectivement fait l'objet d'une écoute, d'une intrusion ou d'une prise d'images durant le mois écoulé". Or, l'article 44/3, 1°, alinéa 2, en projet, relatif au contrôle préalable (3°, c) de l'avant-projet), mentionne "chaque organisation ou institution".

Les dispositions seront revues à la lumière de cette observation.

Article 80 (article 44/4 en projet)

1. À la fin de la phrase liminaire, il y a lieu d'ajouter les mots „, les modifications suivantes sont apportées“.

2. Au point b) de l'avant-projet, il y a lieu d'écrire, dans la version française, "sont insérés entre les mots "des interceptions" et les mots "en cours"".

3. Au point d) de l'avant-projet, dans la version française, il y a lieu d'omettre les mots "les mots "en cours"". En effet, dans la version néerlandaise, les mots "aan de gang zijnde" ne sont pas supprimés.

4. La section de législation n'aperçoit pas pour quelle raison, l'article 44ter actuel, qui devient l'article 44/4 dans l'avant-projet, dispose que le Comité permanent R a seulement le droit de faire cesser des interceptions en cours lorsque celles-ci sont illégales et ne prévoit pas, comme l'article 43/6, la possibilité d'ordonner l'interdiction d'exploiter les données ainsi recueillies et leur destruction.

L'avant-projet sera revu et complété le cas échéant.

CHAPITRE IV

Disposition finale

Ce chapitre ne comprend que l'article 84 qui n'énumère aucune règle mais mentionne "Entrée en vigueur".

Dès lors, il doit être omis.

Le greffier,

Le président,

Colette GIGOT

Pierre LIÉNARDY

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

*Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.*

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, artikel 3, §§ 1 en 2;

Gelet op het advies 59 509/4 van de Raad van State, gegeven op 27 juni 2016;

Op voordracht van de minister van Justitie en de minister van Defensie;

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Justitie en de minister van Defensie zijn ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

HOOFDSTUK 1**Algemene bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2**Wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst****Art. 2**

In de titel van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst worden de woorden "inlichtingen- en veiligheidsdienst" vervangen door de woorden "inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

*À tous, présents et à venir,
SALUT.*

Vu les lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, l'article 3, §§ 1er et 2;

Vu l'avis 59 509/4 du Conseil d'État, donné le 27 juin 2016;

Sur la proposition du ministre de la Justice et du ministre de la Défense;

Nous AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre de la Justice et le ministre de la Défense sont chargés de présenter en notre nom aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

CHAPITRE 1**Disposition générale****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2**Modification de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité****Art. 2**

Dans l'intitulé en néerlandais de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité, les mots "inlichtingen- en veiligheidsdienst" sont remplacés par les mots "inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Art. 3

In de artikelen 2, 8, 18/2, 18/3, 18/8, 18/9, 18/10, 18/16, 19, 38, 39, 40, 41 en 43/5 van dezelfde wet wordt het woord “bedreiging” vervangen door het woord “dreiging”.

In de artikelen 8 en 18/10 van dezelfde wet wordt het woord “bedreigingen” vervangen door het woord “dreigingen”.

In artikel 8, 1°, eerste lid van dezelfde wet wordt het woord “inlichtingen” vervangen door het woord “informatie”.

In artikel 8, 1°, tweede lid, a) worden de woorden “inlichtingen die voor het publiek niet toegankelijk zijn” vervangen door de woorden “niet voor het publiek toegankelijke informatie”.

In de artikelen 2, 3, 9, 10, 11, 18/1, 18/17, 19, 20 en 37 van dezelfde wet worden, naargelang het geval, de woorden “Algemene Dienst inlichting en veiligheid”, de woorden “algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”, de woorden “algemene Dienst inlichting en veiligheid”, de woorden “Algemene dienst Inlichtingen en Veiligheid”, de woorden “algemene Dienst inlichtingen- en veiligheid” en de woorden “Algemene Dienst voor inlichting en veiligheid” vervangen door de woorden “Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”.

In het opschrift van afdeling 2 van hoofdstuk II worden de woorden “De Algemene Dienst inlichting en veiligheid” vervangen door de woorden “De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”.

In de artikelen 2, § 2, tweede lid, 18/1, 1°, 38, 39, 40, 41 en 43/5 van dezelfde wet worden, naargelang het geval, de woorden “, 8, 1° tot 4°”, de woorden “, en 8, 1° tot 4°”, de woorden “, 8,” en de woorden “, 8” geschrapt.

In artikel 20, § 4 van dezelfde wet worden de woorden “Veiligheid van de staat” vervangen door de woorden “Veiligheid van de Staat”.

In de artikelen 38 en 39 van dezelfde wet worden de woorden “De korpschef of zijn plaatsvervanger” vervangen door de woorden “Het diensthoofd”.

In de artikelen 38 tot 41 van dezelfde wet worden de woorden “de korpschef of zijn plaatsvervanger” en de woorden “de korpschef of van zijn plaatsvervanger” vervangen door de woorden “het diensthoofd”.

Art. 3

Dans le texte néerlandais des articles 2, 8, 18/2, 18/3, 18/8, 18/9, 18/10, 18/16, 19, 38, 39, 40, 41 et 43/5 de la même loi, le mot “bedreiging” est remplacé par le mot “dreiging”.

Dans le texte néerlandais des articles 8 et 18/10 de la même loi, le mot “bedreigingen” est remplacé par le mot “dreigingen”.

Dans le texte néerlandais de l’article 8, 1°, alinéa 1er, le mot “inlichtingen” est remplacé par le mot “informatie”.

Dans le texte néerlandais de l’article 8, 1°, alinéa 2, a), les mots “inlichtingen die voor het publiek niet toegankelijk zijn” sont remplacés par “niet voor het publiek toegankelijke informatie”.

Dans les articles 2, 3, 9, 10, 11, 18/1, 18/17, 19, 20, 37, 44bis et 44ter de la même loi, les mots “Service général de Renseignement et de Sécurité”, les mots “Service général du renseignement et de la sécurité” et les mots “Service général du Renseignement et de la Sécurité” sont chaque fois remplacés par les mots “Service Général du Renseignement et de la Sécurité”.

Dans le titre de la Section 2 du Chapitre II, les mots “Du Service général du Renseignement et de la Sécurité” sont remplacés par les mots “Du Service Général du Renseignement et de la Sécurité”.

Dans les articles 2, § 2, alinéa 2, 18/1, 1°, 38, 39, 40, 41 en 43/5 de la même loi, selon le cas, les mots “, 8, 1° à 4°”, les mots “, et 8, 1° à 4°”, les mots “, 8,” et les mots “, 8” sont supprimés.

Dans le texte néerlandais de l’article 20, § 4, de la même loi, les mots “Veiligheid van de staat” sont remplacés par les mots “Veiligheid van de Staat”.

Dans les articles 38 et 39 de la même loi, les mots “Le chef de corps ou son remplaçant” sont remplacés par “Le dirigeant du service”.

Dans les articles 38 à 41 de la même loi, les mots “le chef de corps ou son remplaçant” et les mots “du chef de corps ou de son remplaçant” sont remplacés par les mots “le dirigeant du service” et “du dirigeant du service”.

In artikel 38, § 1 van dezelfde wet worden de woorden “hun korpschef of zijn plaatsvervanger” vervangen door de woorden “het betrokken diensthoofd”.

In het tweede lid van artikel 43/6, § 2 van dezelfde wet worden de woorden “het geheim van het opsporings-onderzoek of van het onderzoek” vervangen door de woorden “het geheim van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek”.

Art. 4

In artikel 2 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid van § 1 worden de woorden “De methoden voor het verzamelen van in deze wet bedoelde gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” vervangen door de woorden “De methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bedoeld in deze wet”;

2° in § 1, wordt het vierde lid aangevuld met een zin, luidende:

“Bij de evaluatie van het subsidiariteitsprincipe wordt rekening gehouden met de risico’s die de uitvoering van de inlichtingenopdracht inhoudt voor de veiligheid van de agenten en van derden.”;

3° in het tweede lid van § 2, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de woorden “of aan de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied” ingevoegd tussen het woord “11,” en de woorden “kunnen deze beschermd gegevens”;

b) het woord “worden” tussen de woorden “gegevens” en “verkregen” opgeheven.

4° paragraaf 3 wordt hersteld als volgt:

“§ 3. Onverminderd de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen, de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, en op verzoek van iedere persoon met een persoonlijk en wettig belang die onder de Belgische rechtsmacht valt, informeert het diensthoofd

Dans l’article 38, § 1er, de la même loi, les mots “leur chef de corps ou son remplaçant” sont remplacés par les mots “le dirigeant du service concerné”.

Dans le deuxième alinéa de l’article 43/6, § 2, de la même loi, les mots “au secret de l’information ou de l’instruction” sont remplacés par les mots “au secret de l’information ou de l’instruction judiciaire”.

Art. 4

Dans l’article 2 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le texte néerlandais du § 1er, alinéa 3, les mots “De methoden voor het verzamelen van in deze wet bedoelde gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” sont remplacés par les mots “De methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bedoeld in deze wet”;

2° dans le § 1er, l’alinéa 4 est complété par une phrase rédigée comme suit:

“Lors de l’évaluation du principe de subsidiarité, il est tenu compte des risques que comporte l’exécution de la mission de renseignement pour la sécurité des agents et des tiers.”;

3° dans le § 2, alinéa 2, les modifications suivantes sont apportées:

a) les mots “ou aux activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge” sont insérés entre le mot “11,” et les mots “il est permis”;

b) dans le texte néerlandais, le mot “worden” entre les mots “gegevens” et “verkregen” est supprimé.

4° le paragraphe 3 est rétabli dans la rédaction suivante:

“§ 3. Sans préjudice de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité, de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l’administration et de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l’égard des traitements de données à caractère personnel et à la requête de toute personne ayant un intérêt personnel et légitime qui relève de la juridiction belge, le dirigeant du service informe par écrit cette personne

deze persoon schriftelijk dat hij het voorwerp heeft uitgemaakt van een methode zoals bedoeld in de artikelen 18/12, 18/14 of 18/17, op voorwaarde dat:

1° een periode van meer dan tien jaar is verstreken sinds het beëindigen van de methode;

2° door de kennisgeving geen schade kan worden toegebracht aan een inlichtingenonderzoek;

3° geen afbreuk wordt gedaan aan de verplichtingen bedoeld in de artikelen 13, derde lid en 13/4, tweede lid;

4° door de kennisgeving geen schade kan worden toegebracht aan de betrekkingen die België met vreemde Staten en internationale of supranationale instellingen onderhoudt.

In de hypothese dat het verzoek onontvankelijk is of dat de betrokken persoon niet het voorwerp geweest is van een methode bedoeld in de artikelen 18/12, 18/14 of 18/17 of indien de voorwaarden voor de kennisgeving niet vervuld zijn, informeert het diensthoofd de persoon dat er geen gevolg kan gegeven worden aan zijn verzoek in toepassing van deze paragraaf.

In de hypothese dat het verzoek ontvankelijk is, dat de betrokken persoon het voorwerp geweest is van een methode bedoeld in de artikelen 18/12, 18/14 of 18/17 en dat de voorwaarden voor de kennisgeving vervuld zijn, geeft het diensthoofd aan welke methode werd ingezet en op welke wettelijke basis.

Het diensthoofd van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst informeert het Vast Comité I over elk verzoek om informatie en over het geleverde antwoord, en verstrekt eveneens een beknopte motivatie. De toepassing van deze bepaling maakt het voorwerp uit van het verslag van het Vast Comité I aan de Kamer van volksvertegenwoordigers bedoeld in artikel 35, § 2 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse.

De Koning bepaalt, bij een in de Ministerraad overlegd koninklijk besluit, na advies van de Nationale Veiligheidsraad, de nadere regels waaraan het verzoek moet beantwoorden.

Art. 5

In artikel 3 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 4 februari 2010, van 6 december 2015 en van 21 april 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

qu'elle a fait l'objet d'une méthode visée aux articles 18/12, 18/14 ou 18/17, à la condition que:

1° une période de plus de dix ans se soit écoulée depuis la fin de la méthode;

2° la notification ne puisse nuire à une enquête de renseignement;

3° aucun manquement aux obligations visées aux articles 13, alinéa 3 et 13/4, alinéa 2 ne soit commis;

4° la notification ne puisse porter atteinte aux relations que la Belgique entretient avec des États étrangers et des institutions internationales ou supranationales.

Dans l'hypothèse où la requête est irrecevable ou que la personne concernée n'a pas fait l'objet d'une méthode visée aux articles 18/12, 18/14 ou 18/17 ou lorsque les conditions pour la notification ne sont pas remplies, le dirigeant du service informe la personne qu'il n'y a pas lieu de donner suite à sa requête en application du présent paragraphe.

Dans l'hypothèse où la requête est recevable, que la personne a fait l'objet d'une méthode visée aux articles 18/12, 18/14 ou 18/17 et que les conditions pour la notification sont remplies, le dirigeant du service lui indique la méthode mise en œuvre et sa base légale.

Le dirigeant du service de renseignement et de sécurité concerné informe le Comité permanent R de chaque requête d'information, de la réponse fournie et transmet une motivation succincte. L'application de cette disposition fait l'objet du rapport du Comité permanent R à la Chambre des représentants visé à l'article 35, § 2 de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace.

Le Roi détermine, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, après avis du Conseil national de sécurité, les modalités auxquelles la requête doit répondre.

Art. 5

Dans l'article 3 de la même loi, modifié par les lois du 4 février 2010, du 6 décembre 2015 et du 21 avril 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° punt 1° wordt hersteld als volgt:

“1° “Nationale Veiligheidsraad”: de binnen de Regering opgerichte Raad die belast is met de door de Koning vastgestelde taken van nationale veiligheid;”;

2° punt 3° wordt hersteld als volgt:

“3° “lid van het interventieteam”:

a) voor de Veiligheid van de Staat, de agent bedoeld in de artikelen 22 tot 35 die belast is met de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de Veiligheid van de Staat;

b) voor de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht, de agent bedoeld in de artikelen 22 tot 35 die belast is met de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid;”;

3° in punt 9°, a), worden de woorden “van de buiten-diensten” opgeheven;

4° er wordt een punt 11°/1 ingevoegd, luidende:

“11°/1 “verstrekker van een elektronische communicatiedienst”: iedereen die binnen het Belgisch grondgebied, op welke wijze ook, een dienst beschikbaar stelt of aanbiedt, die bestaat in het overbrengen van signalen via elektronische communicatiennetwerken, of er in bestaat gebruikers toe te laten via een elektronisch communicatiennetwerk informatie te verkrijgen, te ontvangen of te verspreiden;”;

5° punt 12° wordt vervangen als volgt:

“12° “voor het publiek toegankelijke plaats”: elke plaats, openbaar of privé, waartoe het publiek toegang kan hebben;”;

6° er wordt een nieuw punt 12°/1 toegevoegd, luidende:

“12°/1 “niet voor het publiek toegankelijke plaats die niet aan het zicht onttrokken is”: elke plaats waartoe het publiek geen toegang heeft en die voor iedereen zichtbaar is vanaf de openbare weg zonder hulpmiddel of kunstgreep, met uitzondering van de binnenkant van gebouwen die niet voor het publiek toegankelijk zijn;”;

7° in punt 14° worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het woord “hulpmiddel” wordt vervangen door het woord “middel”;

1° le 1° est rétabli dans la rédaction suivante:

“1° “Conseil national de sécurité”: le Conseil créé au sein du Gouvernement, qui est chargé des tâches de sécurité nationale déterminées par le Roi;

2° le 3° est rétabli dans la rédaction suivante:

“ 3° “membre de l’équipe d’intervention”:

a) pour la Sûreté de l’État, l’agent visé aux articles 22 à 35 chargé de la protection du personnel, des infrastructures et des biens de la Sûreté de l’État;

b) pour le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, l’agent visé aux articles 22 à 35 chargé de la protection du personnel, des infrastructures et des biens du Service Général du Renseignement et de la Sécurité;”

3° dans le 9° a), les mots “des services extérieurs” sont abrogés;

4° il est inséré un 11°/1 rédigé comme suit:

“11°/1 “fournisseur d’un service de communications électroniques”: quiconque qui, de quelque manière que ce soit, met à disposition ou offre, sur le territoire belge, un service qui consiste en la transmission de signaux via des réseaux de communications électroniques ou qui permet aux utilisateurs, via un réseau de communications électroniques, d’obtenir, de recevoir ou de diffuser des informations;”;

5° le 12 ° est remplacé par ce qui suit:

“12° “lieu accessible au public”: tout lieu, public ou privé, auquel le public peut avoir accès;”;

6° il est inséré un nouveau 12°/1 rédigé comme suit:

“12°/1 “lieu non accessible au public non soustrait à la vue”: tout lieu auquel le public n’a pas accès et qui est visible de tous à partir de la voie publique sans moyen ou artifice, à l’exception de l’intérieur des bâtiments non accessibles au public;”;

7° dans le 14°, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans le texte néerlandais, le mot “hulpmiddel” est remplacé par le mot “middel”;

b) de woorden “met uitzondering van een apparaat dat gebruikt wordt voor het nemen van foto’s” wordt vervangen door de woorden “met uitzondering van:

a) een apparaat dat gebruikt wordt voor het nemen van foto’s;

b) een mobiel apparaat dat gebruikt wordt voor de opname van bewegende beelden indien het nemen van foto’s de discretie en de veiligheid van de agenten niet kan verzekeren en op voorwaarde dat dit gebruik voorafgaand is toegestaan door het diensthoofd of zijn gedelegeerde. Enkel relevant geachte vaste beelden mogen bewaard worden. De overige beelden worden vernietigd binnen een maximumtermijn van een maand te rekenen vanaf de dag van de opname.

8° het artikel wordt aangevuld met de bepalingen onder 19°, luidende:

“19° “vergrendeld voorwerp”: een voorwerp dat geopend moet worden met behulp van een valse sleutel of via braak;”

9° het artikel wordt aangevuld met de bepalingen onder 20°, luidende:

“20° “observatie”: het waarnemen van één of meerdere personen, hun aanwezigheid of gedrag, of van bepaalde zaken, plaatsen of gebeurtenissen;”

10° het artikel wordt aangevuld met de bepalingen onder 21°, luidende:

“21° “doorzoeking”: het betreden, bezichtigen en onderzoeken van een plaats alsook het bezichtigen en onderzoeken van een voorwerp.”

Art. 6

In artikel 8, 1° van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 21 april 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in b), worden de woorden “. Hieronder wordt ook begrepen het radicaliseringproces” toegevoegd na de woorden “te bereiken”;

2° in c), worden de woorden “. Hieronder wordt ook begrepen het radicaliseringproces” toegevoegd na de woorden “van de rechtsstaat”;

b) les mots “à l’exception d’un appareil utilisé pour la prise de photographies” sont remplacés par les mots “à l’exception de:

a) un appareil utilisé pour la prise de photographies;

b) un appareil mobile utilisé pour la prise d’images animées lorsque la prise de photographies ne permet pas de garantir la discréetion et la sécurité des agents et à la condition que cette utilisation ait été préalablement autorisée par le dirigeant du service ou son délégué. Seules les images fixes estimées pertinentes peuvent être conservées. Les images restantes sont détruites dans un délai maximum d’un mois à compter du jour de l’enregistrement;”

8° l’article est complété par un 19° rédigé comme suit:

“19° “objet verrouillé”: objet dont l’ouverture nécessite une fausse clé ou une effraction;”

9° l’article est complété par un 20° rédigé comme suit:

“20° “observation”: la surveillance d’une ou de plusieurs personnes, leur présence ou leur comportement, de choses, de lieux ou d’ événements;”

10° l’article est complété par un 21° rédigé comme suit:

“21° “inspection”: la pénétration, l’examen et la fouille d’un lieu ainsi que l’examen et la fouille un objet.”

Art. 6

Dans l’article 8, 1° de la même loi, modifié par la loi du 21 avril 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le b), les mots “en ce compris le processus de radicalisation” sont ajoutés après les termes “ou les menaces”;

2° dans le c), les mots “en ce compris le processus de radicalisation” sont ajoutés après les termes “de l’État de droit”.

Art. 7

In artikel 11 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 4 februari 2010, van 6 december 2015 en van 29 januari 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, 1°, worden de woorden “op de factoren die de nationale en internationale veiligheid beïnvloeden of kunnen beïnvloeden in die mate dat de Krijgsmacht betrokken is of zou kunnen worden om inlichtingensteun te bieden aan hun lopende of eventuele komende operaties, alsook de inlichtingen die betrekking hebben “ingevoegd tussen de woorden “inlichtingen die betrekking hebben “en de woorden “op elke activiteit”;

2° eveneens in § 1, 1°, wordt de volgende opsomming ingevoegd:

a) “: a)” wordt ingevoegd tussen “activiteit die” en “de onschendbaarheid”;

b) de woorden “of de bevolking, b)” worden ingevoegd tussen de woorden “nationaal grondgebied” en “de militaire”;

c) “c)” wordt ingevoegd tussen “defensieplannen,” en “het wetenschappelijk”;

d) “d)” wordt ingevoegd tussen “goedgekeurde lijst,” en “de vervulling”;

e) “e)” wordt ingevoegd tussen “strijdkrachten of” en “de veiligheid” ter vervanging van het woord “of”;

f) “f)” wordt ingevoegd tussen “het buitenland, of” en “elk ander”;

3° eveneens in § 1, 1°, worden de woorden “, en” tussen het woord “bedreigen” en de woorden “er de bevoegde ministers” vervangen door een “,” die het einde van § 1, 1°, f) aangeeft en waarna de rest van de tekst § 1, 1°, *in fine* vormt.

4° eveneens in § 1, 1°, worden *in fine* de woorden “buitenlands defensiebeleid” vervangen door de woorden “binnen- en buitenlands beleid inzake veiligheid en defensie”;

5° in § 1, 2°, worden de woorden “en wapensystemen” ingevoegd tussen het woord “wapens” en het woord “, munitie”, en wordt het woord “wapensystemen,” ingevoegd tussen de woorden “in het kader van de cyberaanvallen op” en de woorden “militaire informatie- en verbindingssystemen”;

Art. 7

Dans l’article 11 de la même loi, modifié par les lois du 4 février 2010, du 6 décembre 2015 et du 29 janvier 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, 1°, les mots “aux facteurs qui influencent ou peuvent influencer la sécurité nationale et internationale dans la mesure où les Forces armées sont ou pourraient être impliquées, en fournissant un soutien en renseignement à leurs opérations en cours ou à leurs éventuelles opérations à venir, ainsi que le renseignement relatif” sont insérés entre les mots “le renseignement relatif” et les mots “à toute activité”.

2° dans le même § 1er, 1°, l’énumération suivante est insérée:

a) “: a)” est inséré entre “pourrait menacer” et “l’intégrité”

b) les mots “ou la population, b)” sont insérés entre “territoire national” et “les plans de défense”

c) “c)” est inséré entre “défense militaires,” et “le potentiel”

d) “d)” est inséré entre “ministre de la Défense,” et “l’accomplissement”

e) “e)” est inséré entre “Forces armées ou” et “la sécurité des ressortissants”

f) “f)” est inséré entre “à l’étranger, ou” et “tout autre intérêt”;

3° dans le même § 1er, 1°, les mots “, et” entre les mots “national de sécurité” et les mots “d’en informer” sont remplacés par “,” qui indique la fin du § 1er, 1°, f), le reste du texte forme le § 1er, 1°, *in fine*.

4° dans le même § 1er, 1°, *in fine*, le mot “extérieure” est remplacé par les mots “intérieure et étrangère de sécurité et”;

5° dans le § 1er, 2°, les mots “et systèmes d’armes” sont insérés entre le mot “armes” et le mot “, munitions”, et les mots “systèmes d’armes, de” sont insérés entre les mots “dans le cadre des cyberattaques de” et les mots “systèmes informatiques”;

6° in § 2, 1°, worden de woorden “of de bevolking” ingevoegd tussen de woorden “nationaal grondgebied” en het woord “bedreigt” en worden de woorden “van de bevolking” vervangen door “van de gehele bevolking of een gedeelte ervan”;

7° in § 2, 4°, worden de woorden “door verwoesting, afslachting of plundering” opgeheven.

Art. 8

In dezelfde wet, wordt het opschrift van hoofdstuk III vervangen als volgt:

“HOOFDSTUK III. De uitoefening van de inlichtingen- en veiligheidsopdrachten”

Art. 9

Het opschrift van afdeling 1 van hoofdstuk III wordt opgeheven.

Art. 10

Onderafdeling 1 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt “Afdeling 1. Algemene bepalingen”.

Art. 11

In het eerste lid van artikel 13 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 4 februari 2010 en van 29 mei 2016, worden de woorden “In het raam van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” vervangen door de woorden “De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen”.

Art. 12

In hoofdstuk III van dezelfde wet wordt na artikel 13 een afdeling 2 ingevoegd, die de artikelen 13/1 tot 13/4 bevat, luidende: “Afdeling 2. De beschermings- en ondersteuningsmaatregelen”.

Art. 13

In artikel 13/1, § 2, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot artikel 13/1, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen als volgt:

6° dans le § 2, 1°, les mots “ou la population” sont insérés entre les mots “du territoire national” et les mots “: toute manifestation de”, et les mots “tout ou partie de” sont insérés entre les mots “à la survie de” et les mots “la population,”;

7° dans le § 2, 4°, les mots “, par la dévastation, le massacre ou le pillage,” sont abrogés.

Art. 8

Dans la même loi, l'intitulé du Chapitre III est remplaçé par ce qui suit:

“CHAPITRE III. L'exercice des missions de renseignement et de sécurité”.

Art. 9

L'intitulé de la Section 1ère du Chapitre III est abrogé.

Art. 10

La sous-section 1 du Chapitre III de la même loi devient la “Section 1. Dispositions générales”.

Art. 11

Dans l'alinéa 1er de l'article 13 de la même loi, modifié par les lois du 4 février 2010 et du 29 mai 2016, les mots “Dans le cadre de leurs missions, ils” sont remplacés par les mots “Les services de renseignement et de sécurité” .

Art. 12

Dans le Chapitre III de la même loi, il est inséré, après l'article 13, une section 2, comprenant les articles 13/1 à 13/4, intitulée “Section 2. Mesures de protection et d'appui”.

Art. 13

Dans l'article 13/1, § 2 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, qui est renommé article 13/1, les modifications suivantes sont apportées:

1° l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

"Het is de agenten verboden strafbare feiten te plegen.";

2° het tweede lid wordt vervangen als volgt:

"In afwijking van het eerste lid, blijven vrij van straf de agenten belast met de uitvoering van de methoden voor het verzamelen van gegevens alsook de leden van het interventieteam in het kader van hun functie, die overtredingen, inbreuken op de wegcode of een gebruiksdiefstal begaan die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen.";

3° het derde lid wordt vervangen als volgt:

"Onverminderd het tweede lid, blijven vrij van straf de agenten die bij de uitvoering van de in artikel 18/2 bedoelde methoden, met het voorafgaand schriftelijk akkoord van de Commissie gegeven binnen de vier dagen na ontvangst van de schriftelijke vraag van het diensthoofd, strafbare feiten begaan die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen. In geval van hoogdringendheid vraagt het diensthoofd het voorafgaand mondeling akkoord van de voorzitter van de Commissie. Dit mondelinge akkoord wordt zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigd door de voorzitter van de Commissie. De Commissie of de voorzitter brengt zijn akkoord ter kennis van het Vast Comité I. ";

4° Tussen het derde en het vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

"In afwijking van het derde lid, indien de strikte noodzaak om een strafbaar feit te begaan ter verzekering van de veiligheid van agenten of andere personen onmogelijk kon worden voorzien en het evenmin mogelijk was om het voorafgaand akkoord te bekomen van de Commissie of van de voorzitter in geval van een hoogdringendheidsprocedure, brengt het diensthoofd de Commissie zo spoedig mogelijk op de hoogte dat een strafbaar feit werd begaan. Indien de Commissie, na evaluatie, besluit tot de strikte noodzaak en de onvoorzienbaarheid van het strafbaar feit, blijft de agent vrij van straf. De Commissie maakt dit akkoord over aan het Vast Comité I. ";

5° Het vijfde lid wordt opgeheven en het vierde lid wordt het nieuwe vijfde lid; in dit lid worden de woorden "in het tweede en derde lid" vervangen door "in het tweede tot vierde lid";

"Il est interdit aux agents de commettre des infractions.";

2° l'alinéa 2 est remplacé par ce qui suit:

"Par dérogation à l'alinéa 1er, sont exemptés de peine les agents chargés d'exécuter les méthodes de recueil de données, ainsi que les membres de l'équipe d'intervention dans le cadre de leur fonction, qui commettent des contraventions, des infractions au code de la route ou un vol d'usage, qui sont absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir leur propre sécurité ou celle d'autres personnes.";

3° l'alinéa 3 est remplacé par ce qui suit:

"Sans préjudice de l'alinéa 2, sont exemptés de peine, les agents qui, lors de l'exécution des méthodes visées à l'article 18/2, commettent, avec l'accord écrit préalable de la Commission rendu dans les quatre jours de la réception de la demande écrite du dirigeant de service des infractions absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir leur propre sécurité ou celle d'autres personnes. En cas d'extrême urgence, le dirigeant du service demande l'accord verbal préalable du président de la Commission. Cet accord verbal est confirmé par écrit, le plus rapidement possible, par le président de la Commission. La Commission ou le président notifie son accord au Comité permanent R";

4° Un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 3 et 4:

"Par dérogation à l'alinéa 3, s'il n'a pas été possible de prévoir l'absolue nécessité de commettre une infraction pour garantir la sécurité des agents ou celle d'autres personnes et d'obtenir l'accord préalable de la Commission ou du président en cas de procédure d'extrême urgence, le dirigeant du service informe celle-ci dans les plus brefs délais qu'une infraction a été commise. Si après évaluation, la Commission conclut à l'absolue nécessité et à l'imprévisibilité de l'infraction, l'agent est exempté de peine. La Commission transmet cet accord au Comité permanent R.";

5° L'alinéa 5 est abrogé et l'alinéa 4 devient le nouvel alinéa 5; dans cet alinéa, les mots "aux alinéas 2 et 3" sont remplacés par les mots "aux alinéas 2 à 4";

6° In het zesde lid worden de woorden “het derde lid” vervangen door “het derde en het vierde lid”.

Art. 14

Artikel 13/1, § 1, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot artikel 13/2, wordt vervangen als volgt:

“Art. 13/2. Een agent kan, om veiligheidsredenen verbonden aan de bescherming van zijn persoon of van derden, gebruik maken van een naam die hem niet toebehoort alsook van een fictieve identiteit en hoedanigheid, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.

De in het eerste lid bedoelde maatregel mag niet autonoom aangewend worden voor het verzamelen van gegevens.

Elk actief gebruik van een fictieve identiteit dient tijdelijk en doelgericht te zijn en wordt vermeld in een lijst die maandelijks overgemaakt wordt aan het Vast Comité I.

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het kader van de aanmaak en het gebruik van een valse naam of van een fictieve identiteit en hoedanigheid, valse documenten vervaardigen, laten vervaardigen en gebruiken.

Elke aanmaak van officiële documenten ten bewijs van een fictieve identiteit of hoedanigheid wordt gemachtigd door het diensthoofd en wordt ter kennis gebracht van het Vast Comité I.

In het kader van de uitvoering van de in dit artikel bedoelde maatregelen kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de medewerking vorderen van de ambtenaren en agenten van de openbare diensten.”

Art. 15

Artikel 18/13, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot artikel 13/3, wordt vervangen als volgt:

“Art. 13/3. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen rechtspersonen oprichten, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels. Die nadere regels kunnen afwijken van de wettelijke bepalingen die van toepassing zijn in geval van ontbinding en vereffening van een rechtspersoon.

6° Dans l’alinéa 6, les mots “visées à l’alinéa 3” sont remplacés par les mots “visées aux alinéas 3 et 4”.

Art. 14

L’article 13/1, § 1er de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, qui est renuméroté article 13/2, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 13/2. Un agent peut, pour des raisons de sécurité liées à la protection de sa personne ou de tiers, utiliser un nom qui ne lui appartient pas, ainsi qu’une qualité et une identité fictives, selon les modalités à fixer par le Roi.

La mesure visée à l’alinéa 1er ne peut pas être mise en œuvre de manière autonome pour la collecte de données.

Chaque utilisation active d’une identité fictive doit être temporaire et orientée vers l’objectif et est mentionnée dans une liste transmise mensuellement au Comité permanent R.

Dans le cadre de la création et de l’utilisation d’un faux nom, d’une identité et d’une qualité fictives, les services de renseignement et de sécurité peuvent fabriquer, faire fabriquer et utiliser des faux documents.

Chaque création de documents officiels attestant d’une identité ou d’une qualité fictive est autorisée par le dirigeant du service et notifiée au Comité permanent R.

Dans le cadre de l’exécution des mesures prévues au présent article, les services de renseignement et de sécurité peuvent requérir le concours des fonctionnaires et des agents des services publics.”

Art. 15

L’article 18/13, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, qui est renuméroté article 13/3, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 13/3. § 1er. Les services de renseignement et de sécurité peuvent créer des personnes morales, selon les modalités fixées par le Roi. Ces modalités peuvent déroger aux dispositions légales applicables en cas de dissolution et de liquidation d’une personne morale.

§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen rechtspersonen inzetten ter ondersteuning van hun opdrachten.

Onverminderd het eerste lid, worden de nadere regels voor het inzetten van een rechtspersoon voor het verzamelen van gegevens bepaald in artikel 18/13.

§ 3. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het kader van de toepassing van §§ 1 en 2, valse documenten vervaardigen, laten vervaardigen en gebruiken.

§ 4. Elke oprichting van een rechtspersoon wordt gemachtigd door het diensthoofd en wordt ter kennis gebracht van het Vast Comité I.

Elke inzet van een rechtspersoon buiten het geval voorzien in artikel 18/13, wordt vermeld in een lijst die maandelijks overgemaakt wordt aan het Vast Comité I.

§ 5. In het kader van de uitvoering van dit artikel kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de medewerking vorderen van de ambtenaren en agenten van de openbare diensten.”

Art. 16

In dezelfde wet wordt een artikel 13/4 ingevoegd, luidende:

“Art. 13/4. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen de medewerking van derden verzoeken.

De diensten waken over de veiligheid van de gegevens die betrekking hebben op de derden die een medewerking aan hen verlenen of hebben verleend.

Het tweede, derde en vijfde lid van artikel 13/1 zijn van toepassing op de derden die aan de uitvoering van een methode noodzakelijke en rechtstreekse hulp en bijstand hebben verleend.”

Art. 17

In hoofdstuk III van dezelfde wet wordt na artikel 13/4 een afdeling 3 ingevoegd, luidende: “Afdeling 3. De samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek”.

Art. 18

Artikel 13/2 van dezelfde wet, ingevoegd door de wet van 4 februari 2010, wordt vernummerd tot artikel 13/5.

§ 2. Les services de renseignement et de sécurité peuvent recourir à des personnes morales à l'appui de leurs missions.

Sans préjudice de l'alinéa 1er, les modalités du recours à une personne morale pour la collecte de données sont réglées à l'article 18/13.

§ 3. Dans le cadre de l'application des § 1er et 2, les services de renseignement et de sécurité peuvent fabriquer, faire fabriquer et utiliser des faux documents.

§ 4. Chaque création d'une personne morale est autorisée par le dirigeant du service et notifiée au Comité permanent R.

Chaque recours à une personne morale hors le cas visé à l'article 18/13 est mentionné dans une liste transmise mensuellement au Comité permanent R.

§ 5. Dans le cadre de l'application du présent article, les services de renseignement peuvent requérir le concours des fonctionnaires et des agents des services publics.”

Art. 16

Dans la même loi, il est inséré un article 13/4 rédigé comme suit:

“Art. 13/4. Les services de renseignement et de sécurité peuvent solliciter le concours de tiers.

Les services veillent à la sécurité des données relatives aux tiers qui leur apportent ou leur ont apporté un concours.

Les alinéas 2, 3 et 5 de l'article 13/1 sont applicables aux tiers qui ont fourni directement une aide ou une assistance nécessaire à l'exécution d'une méthode.”

Art. 17

Dans le Chapitre III de la même loi, il est inséré, après l'article 13/4, une section 3 intitulée: “Section 3. Concours avec une information ou une instruction judiciaire”.

Art. 18

L'article 13/2 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est renuméroté 13/5.

In het eerste lid, worden de woorden “bevoegdheden van de procureur des Konings, de federale procureur of de onderzoeksrechter” vervangen door de woorden “opdrachten van de bevoegde magistraat”.

In het derde lid worden de woorden “het federaal parquet of” opgeheven en worden de woorden “of de agent die hij daartoe machtigt” ingevoegd tussen de woorden “het hoofd van de betrokken dienst” en de woorden “, of en volgens welke nadere regels”.

Art. 19

In hoofdstuk III van dezelfde wet wordt na artikel 13/5 een afdeling 4 ingevoegd, luidende: “Afdeling 4. De methoden voor het verzamelen van gegevens”.

Art. 20

Onderafdeling 2 van afdeling 1 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt “Onderafdeling 1. Gewone methoden voor het verzamelen van gegevens” van de nieuwe Afdeling 4 van hoofdstuk III.

Art. 21

In artikel 14 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “Met inachtneming van de wet, op basis van de eventueel afgesloten akkoorden en de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels kunnen” opgeheven, worden de woorden “de gerechtelijke overheden” vervangen door de woorden “De gerechtelijke overheden” en wordt het woord “kunnen” ingevoegd tussen de woorden “die van de politiediensten inbegrepen,” en de woorden “uit eigen beweging”;

2° in het eerste lid, van de Nederlandse tekst, worden de woorden “de inlichtingen meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten” vervangen door de woorden “de informatie meedelen die nuttig is voor de uitvoering van zijn opdrachten”;

3° in het tweede lid worden de woorden “met inachtneming van deze wet en op basis van de eventueel afgesloten akkoorden en van de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels,” opgeheven;

4° in het tweede lid, van de Nederlandse tekst, worden de woorden “de inlichtingen mee die nuttig zijn voor de

Dans l’alinéa 1er, les mots “compétences du procureur du Roi, du procureur fédéral ou du juge d’instruction” sont remplacés par les mots “missions du magistrat compétent”.

Dans l’alinéa 3, les mots “le parquet fédéral ou” sont abrogés et les mots “ou l’agent qu’il délègue à cet effet” sont insérés entre les mots “dirigeant du service concerné” et les mots “, si et selon quelles modalités”.

Art. 19

Dans le Chapitre III de la même loi, il est inséré, après l’article 13/5, une section 4 intitulée: “Section 4. Des méthodes de recueil de données”.

Art. 20

La Sous-section 2 de la Section 1ère du Chapitre III de la même loi devient la “Sous-section 1. Des méthodes ordinaires de recueil de données” de la nouvelle Section 4 du Chapitre III.

Art. 21

Dans l’article 14 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l’alinéa 1er, les mots “Dans le respect de la loi, sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités déterminées par leurs autorités compétentes, les autorités judiciaires” sont remplacés par “Les autorités judiciaires” et, dans le texte néerlandais, le mot “kunnen” est ajouté entre les mots “die van de politiediensten inbegrepen,” et les mots “uit eigen beweging”;

2° dans le texte néerlandais de l’alinéa 1er, les mots “de inlichtingen meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten” sont remplacés par les mots “de informatie meedelen die nuttig is voor de uitvoering van zijn opdrachten”;

3° dans l’alinéa 2, les mots “dans le respect de la présente loi , sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités déterminées par leurs autorités responsables,” sont abrogés;

4° dans le texte néerlandais de l’alinéa 2, les mots “de inlichtingen mee die nuttig zijn voor de uitvoering

uitvoering van zijn opdrachten” vervangen door de woorden “de informatie mee die nuttig is voor de uitvoering van zijn opdrachten”.

Art. 22

Artikel 16 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 16. De personen en organisaties die behoren tot de privésector kunnen, onverminderd artikel 2, § 2, uit eigen beweging aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de informatie en persoonsgegevens meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van hun opdrachten.

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, onverminderd artikel 2, § 2, informatie en persoonsgegevens inwinnen bij personen en organisaties die behoren tot de privésector.”

Art. 23

Artikel 16/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 16/1. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder behulp van technische middelen het volgende observeren:

- 1° voor het publiek toegankelijke plaatsen;
- 2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;
- 3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden.

§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder behulp van technische middelen:

- 1° voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken;
- 2° ter plaatse de inhoud doorzoeken van niet-vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden en die niet bewaakt zijn door de bezitter.”

Art. 24

In artikel 17 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, worden de woorden “In de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en

van zijn opdrachten” sont remplacés par les mots “de information mee die nuttig is voor de uitvoering van zijn opdrachten”.

Art. 22

L’article 16 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 16. Sans préjudice de l’article 2, § 2, les personnes et organisations relevant du secteur privé peuvent communiquer d’initiative aux services de renseignement et de sécurité, des informations et des données à caractère personnel utiles à l’exercice de leurs missions.

Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, sans préjudice de l’article 2, § 2, les services de renseignement et de sécurité peuvent collecter auprès des personnes et organisations relevant du secteur privé des informations et des données à caractère personnel.”

Art. 23

L’article 16/1 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 16/1. § 1er. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer, sans moyen technique:

- 1° des lieux accessibles au public;
- 2° des personnes et objets qui s’y trouvent;
- 3° des événements qui s’y déroulent.

§ 2. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, sans moyen technique:

- 1° inspecter des lieux accessibles au public;
- 2° inspecter sur place le contenu d’objets non verrouillés qui s’y trouvent et qui ne sont pas surveillés par le possesseur.”

Art. 24

Dans l’article 17 de la même loi, modifié par la loi du 4 février 2010, les mots “Dans l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité

veiligheidsdiensten onder meer” vervangen door “De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten.”.

Art. 25

In artikel 18 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 4 februari 2010 en van 6 december 2015, worden de woorden “In de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” vervangen door “De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten.”.

Art. 26

Onderafdeling 2 1 van afdeling 1 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt “Onderafdeling 2. Specifieke methoden en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens” van de nieuwe Afdeling 4 van hoofdstuk III.

Art. 27

In artikel 18/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 29 januari 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “op het grondgebied van het Rijk” vervangen door de woorden “op of vanaf het grondgebied van het Rijk” en worden de woorden “de artikelen” vervangen door het woord “artikel”;

2° in punt 2°:

a) worden de woorden “, onverminderd artikel 18/9, § 1, 2°,” ingevoegd tussen het woord “Krijgsmacht” en de woorden “voor de uitoefening”;

b) worden de woorden “, op het grondgebied van het Rijk,” opgeheven;

c) worden de woorden “met uitzondering van de interceptie van communicaties uitgezonden in het buitenland, bedoeld in de artikelen 44bis en 44ter en in artikel 259bis, § 5, van het Strafwetboek.” vervangen door de woorden “met uitzondering van de interceptie van communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland alsook het binnendringen in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en het maken van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland, zoals bedoeld in de artikelen 44 tot 44/5.”

peuvent notamment” sont remplacés par les mots “Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions.”.

Art. 25

Dans l’article 18 de la même loi, modifié par les lois du 4 février 2010 et du 6 décembre 2015, les mots “Dans l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent” sont remplacés par les mots “Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions.”.

Art. 26

La Sous-section 2/1 de la Section 1 du Chapitre III de la même loi devient la “Sous-section 2. Des méthodes spécifiques et des méthodes exceptionnelles de recueil de données” de la nouvelle Section 4 du Chapitre III.

Art. 27

Dans l’article 18/1 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 29 janvier 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le 1°, les mots “sur le territoire du Royaume” sont remplacés par les mots “sur ou à partir du territoire du Royaume” et les mots “aux articles” sont remplacé par les mots “à l’article”;

2° dans le 2°:

a) les mots “, sans préjudice de l’article 18/9, § 1er, 2°,” sont insérés entre les mots “Forces armées” et les mots “pour l’exercice”;

b) les mots “, sur le territoire du Royaume,” sont abrogés;

c) les mots “à l’exception de l’interception de communications émises à l’étranger, visée aux articles 44bis et 44ter et à l’article 259bis, § 5, du Code pénal.” sont remplacés par les mots “à l’exception de l’interception de communications émises ou reçues à l’étranger et de l’intrusion dans un système informatique situé à l’étranger et de la prise d’images fixes ou animées effectuée à l’étranger, visées aux articles 44 à 44/5.”

Art. 28

In artikel 18/2 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 5 februari 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° § 1 wordt vervangen als volgt:

“§ 1. De specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens worden opgesomd in de artikelen 18/4 tot 18/8.”

2° § 2 wordt vervangen als volgt:

“§ 2. De uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens worden opgesomd in de artikelen 18/11 tot 18/17.”

3° in het eerste lid van § 3:

a) worden de woorden “of in geval van ziekte of verhindering van de voorzitter diens plaatsvervanger” ingevoegd tussen de woorden “Beroepsjournalisten” en de woorden “hiervan vooraf”;

b) worden de woorden “of aan de plaatsvervanger van de voorzitter” toegevoegd na de woorden “deel uitmaakt” aan het einde van de zin;

c) worden de woorden “is tot geheimhouding verplicht” vervangen door de woorden “en zijn plaatsvervanger zijn tot geheimhouding verplicht”;

4° in het tweede lid van § 3 worden de woorden “de bedreiging” vervangen door de woorden “de potentiële dreiging” en wordt het tweede lid aangevuld met de woorden “Zo geen rechtstreeks verband is aangetoond, verbiedt de commissie de inlichtingen- en veiligheidsdiensten deze gegevens te exploiteren.”;

5° in het derde lid van § 3 wordt het woord “dient” vervangen door het woord “kan”, wordt het woord “te” opgeheven en wordt het derde lid aangevuld met de woorden “De voorzitter houdt rekening met het risico dat zijn aanwezigheid kan hebben voor de uitoefening van de opdracht, zijn eigen veiligheid en de veiligheid van de agenten en van derden.”;

Art. 29

In artikel 18/3 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 29 mei 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

Art. 28

Dans l’article 18/2 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 5 février 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° le § 1er est remplacé par ce qui suit:

“§ 1er. Les méthodes spécifiques de recueil de données sont énumérées aux articles 18/4 à 18/8.”

2° le § 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Les méthodes exceptionnelles de recueil de données sont énumérées aux articles 18/11 à 18/17.”

3° dans le § 3, alinéa 1er:

a) les mots “ou leur suppléant en cas de maladie ou d’empêchement du président,” sont insérés entre les mots “des journalistes professionnels, “et les mots “en soit averti”;

b) les mots “ou à son suppléant” sont insérés à la fin de la phrase terminant par les mots “ou le journaliste”;

c) les mots “est tenu au secret” sont remplacés par les mots “et son suppléant sont tenus au secret”;

4° dans le § 3, alinéa 2, les mots “la menace” sont remplacés par les mots “la menace potentielle” et l’alinéa 2 est complété par les mots “Si aucun lien direct n’est démontré, la commission interdit aux services de renseignement et de sécurité d’exploiter ces données.”;

5° dans le § 3, alinéa 3, le mot “doit” est remplacé par le mot “peut” et le § 3, alinéa 3, est complété par les mots “Le Président tient compte du risque que sa présence peut occasionner pour l’exécution de la mission, sa propre sécurité et celle des agents et des tiers.”;

Art. 29

Dans l’article 18/3 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 29 mai 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° in paragraaf 2 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in punt 2° wordt het woord “feitelijke” ingevoegd tussen het woord “rechtspersonen,” en het woord “verenigingen”;

b) in punt 7° worden de woorden “in toepassing van de artikelen 18/4 of 18/5” ingevoegd tussen de woorden “bij de aanwending van de specifieke methode” en het teken “,”;

c) punt 9° wordt vervangen als volgt: “9° in voorbeeld geval, de strafbare feiten die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van de veiligheid van de agenten of derden;”;

d) punt 11° wordt vervangen als volgt: “11° in voorbeeld geval, de redenen die de hoogdringendheid rechtvaardigen;”;

e) het huidige punt 9° wordt vernummerd naar het punt 10°, het huidige punt 10° wordt vernummerd naar het punt 12°, het huidige punt 11° wordt vernummerd naar het punt 13° en het huidige punt 12° wordt vernummerd naar het punt 14°;

f) de paragraaf wordt aangevuld met een lid, luidende: “De vermeldingen bedoeld in 1° tot 4°, 7°, 10°, 11° en 14° zijn op straffe van onwettigheid voorgeschreven.”

2° § 3 wordt vervangen als volgt:

“§ 3. In geval van hoogdringendheid kan het diensthoofd de specifieke methode mondeling toestaan. Deze mondelinge beslissing wordt bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing dat de vermeldingen bedoeld in § 1 bevat, en dat uiterlijk de eerste werkdag volgend op de datum van de beslissing moet toekomen op de zetel van de Commissie.

De inlichtingenofficier kan mondeling of schriftelijk de medewerking vorderen van de personen bedoeld in de artikelen 18/6, 18/7 en 18/8. De aard van de methode wordt hen meegeleerd. Op een mondelinge vordering volgt zo spoedig mogelijk schriftelijke bevestiging ervan door de inlichtingenofficier.”;

3° in paragraaf 5 wordt het woord “voorstel” vervangen door de woorden “het ontwerp van beslissing”;

4° in het derde lid van paragraaf 6 wordt het woord “comissie” vervangen door het woord “Commissie”;

1° dans le paragraphe 2, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans le point 2°, les mots “de fait” sont insérés entre les mots “associations” et les mots “ou les groupements”;

b) dans le point 7°, les mots “en application des articles 18/4 ou 18/5” sont insérés entre les mots “la méthode spécifique” et le signe “,”;

c) le point 9° est remplacé par ce qui suit: “9 le cas échéant, les infractions absolument nécessaires afin d’assurer l’exécution optimale de la méthode ou de garantir la sécurité des agents ou de tiers;”;

d) le point 11° est remplacé par ce qui suit: “11° le cas échéant, les motifs qui justifient l’extrême urgence;”;

e) le point 9° actuel est renomméroté point 10°, le point 10° actuel est renomméroté point 12°, le point 11° actuel est renomméroté point 13° et le point 12° actuel est renomméroté point 14°;

f) le paragraphe est complété par un alinéa, rédigé comme suit: “Les mentions visées aux 1° à 4°, 7°, 10°, 11° et 14° sont prescrites sous peine d’illégalité.”

2° le § 3 est remplacé par ce qui suit:

“§ 3. En cas d’extrême urgence, le dirigeant du service peut autoriser verbalement la méthode spécifique. Cette décision verbale est confirmée par une décision écrite motivée comprenant les mentions prévues au § 1er et qui doit parvenir au siège de la Commission au plus tard le premier jour ouvrable qui suit la date de la décision.

L’officier de renseignement peut requérir verbalement ou par écrit le concours des personnes visées aux articles 18/6, 18/7 et 18/8. La nature de la méthode leur est communiquée. En cas de réquisition verbale, celle-ci est confirmée par écrit dans les plus brefs délais par l’officier de renseignement.”;

3° dans le paragraphe 5, les mots “la proposition” sont remplacés par les mots “le projet de décision”;

4° dans le texte néerlandais du § 6, alinéa 3, le mot “comissie” est remplacé par le mot “Commissie”;

5° in paragraaf 7 worden de woorden “om de specifieke methode voor het verzamelen van gegevens aan te wenden” vervangen door de woorden “om de aanwending van de specifieke methode voor het verzamelen van gegevens op te volgen”.

Art. 30

Artikel 18/4 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 18/4. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, met behulp van technische middelen het volgende observeren:

- 1° voor het publiek toegankelijke plaatsen;
- 2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;
- 3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden;

en er een technisch middel installeren, dat middel bedienen of het terugnemen.

§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, al dan niet met behulp van technische middelen het volgende observeren:

- 1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die niet aan het zicht ontrokken zijn;
 - 2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;
 - 3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden;
- zonder die plaatsen te betreden.”

Art. 31

Artikel 18/5 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 18/5. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten:

- 1° voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken met behulp van technische middelen;
- 2° de inhoud doorzoeken van al dan niet vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden;

5° dans le paragraphe 7, le mot “mettre” est remplacé par les mots “le suivi de la mise” .

Art. 30

L'article 18/4 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 18/4 § 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer à l'aide de moyens techniques:

- 1° des lieux accessibles au public;
 - 2° des personnes et objets qui s'y trouvent;
 - 3° des événements qui s'y déroulent;
- et y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer.

§ 2. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer à l'aide ou non de moyens techniques:

- 1° des lieux non accessibles au public qui ne sont pas soustraits à la vue;
 - 2° des personnes et objets qui s'y trouvent;
 - 3° des événements qui s'y déroulent;
- sans pénétrer dans ces lieux.”

Art. 31

L'article 18/5 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 18/5. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent:

- 1° inspecter à l'aide de moyens techniques des lieux accessibles au public;
- 2° inspecter le contenu d'objets verrouillés ou non qui s'y trouvent;

3° al dan niet vergrendelde voorwerpen meenemen voor een strikt beperkte duur, indien het onderzoek ervan niet ter plaatse kan gebeuren om technische of veiligheidsredenen. Die voorwerpen worden zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”

Art. 32

In artikel 18/6 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, worden de woorden “, wanneer dit een belang vertoont voor de uitoefening van hun opdrachten” opgeheven, en worden de woorden “, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten,” ingevoegd tussen de woorden “De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen” en de woorden “kennis nemen van”;

2° § 2 wordt opgeheven.

3° in § 3, worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 33

In dezelfde wet wordt een artikel 18/6/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 18/6/1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, vervoers- en reisgegevens vorderen van enige private verstrekker van een vervoers- of reisdienst. Het diensthoofd stuurt een schriftelijke vordering. De aard van de methode wordt meegeleid aan de dienstenverstrekker die wordt gevorderd.

De verstrekker van een vervoers- of reisdienst die weigert om de in zijn bezit zijnde informatie die overeenkomstig dit artikel gevorderd wordt, mee te delen, wordt gestraft met een geldboete van zesentwintig euro tot twintigduizend euro.”

Art. 34

In artikel 18/7 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 5 februari 2016, wordt § 2 opgeheven en worden in het derde lid van § 3 de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

3° emporter des objets verrouillés ou non pour une durée strictement limitée, si leur examen ne peut se faire sur place pour des raisons techniques ou de sécurité. Ces objets sont remis en place le plus rapidement possible, à moins que cela n’entrave le bon déroulement de la mission.”

Art. 32

Dans l’article 18/6 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, les mots “lorsque cela présente un intérêt pour l’exercice de leurs missions” sont supprimés et les mots “, dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions,” sont insérés entre les mots “Les services de renseignement et de sécurité peuvent” et les mots “prendre connaissance de” ;

2° le § 2 est abrogé;

3° dans le § 3, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 33

Dans la même loi, il est inséré un article 18/6/1 rédigé comme suit:

“Art. 18/6/1. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent requérir des données de transport et de voyage auprès de tout fournisseur privé de service en matière de transport ou de voyage. Le dirigeant du service adresse une réquisition écrite. La nature de la méthode est communiquée au fournisseur du service qui est requis.

Le fournisseur de service en matière de transport ou de voyage qui refuse de communiquer les informations en sa possession requises en application du présent article est puni d’une amende de vingt-six euros à vingt mille euros.”

Art. 34

Dans l’article 18/7 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 5 février 2016, le § 2 est abrogé et dans le § 3, alinéa 3, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 35

In artikel 18/8 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 29 mei 2016, worden in het tweede lid van paragraaf 3 de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro” en wordt paragraaf 4 opgeheven.

Art. 36

In artikel 18/9 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 29 januari 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° van § 1 wordt vervangen als volgt:

“1° door de Veiligheid van de Staat, wanneer er een ernstige potentiële dreiging bestaat voor een fundamenteel belang van het land zoals bedoeld in artikel 8, 2° tot 4°, en wanneer deze potentiële dreiging betrekking heeft op een activiteit zoals bedoeld in artikel 8, 1° of verband houdt met een activiteit van een buitenlandse inlichtingendienst;”;

2° punt 2° van § 1 wordt vervangen als volgt:

“2° door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid wanneer er een ernstige potentiële dreiging bestaat voor een fundamenteel belang bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, met uitzondering van elk ander fundamenteel belang van het land bedoeld in artikel 11, § 1, 1°, f.”;

3° in § 2, worden de woorden “een potentiële bedreiging bedoeld in § 3” vervangen door de woorden “een potentiële dreiging zoals bedoeld in § 1”;

4° in § 3, worden de woorden “en van de risico’s die de uitvoering van de inlichtingsopdracht met zich meebrengt voor de veiligheid van de agenten van de diensten en van derden” opgeheven;

5° in § 4, worden de woorden “van de ernstige bedreigingen bedoeld” vervangen door de woorden “van een ernstige potentiële dreiging bedoeld”.

Art. 37

In artikel 18/10 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid van § 1 worden de woorden “principes van proportionaliteit en subsidiariteit”

Art. 35

Dans l’article 18/8 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 29 mai 2016, dans le § 3, alinéa 2, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros” et le § 4 est abrogé.

Art. 36

Dans l’article 18/9 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 29 janvier 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° le point 1° du § 1er est remplacé par ce qui suit:

“1° par la Sûreté de l’État, lorsqu’il existe une menace potentielle grave contre un intérêt fondamental de l’État au sens de l’article 8, 2° à 4°, et lorsque cette menace potentielle est liée à une activité au sens de l’article 8, 1° ou est liée à une activité d’un service de renseignement étranger;”

2° le point 2° du § 1er est remplacé par ce qui suit:

“2° par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité lorsqu’il existe une menace potentielle grave contre un intérêt fondamental visé à l’article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°, à l’exception de tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi visé à l’article 11, § 1er, 1°, f.”;

3° dans le § 2, les mots “de la menace potentielle visée au § 3” sont remplacés par “d’une menace potentielle visée au § 1er”;

4° dans le § 3, les mots “et des risques que comporte l’exécution de la mission de renseignement pour la sécurité des agents des services et des tiers” sont abrogés;

5° dans le § 4, les mots “des menaces graves visées” sont remplacés par les mots “d’une menace potentielle grave visée”.

Art. 37

Dans l’article 18/10 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, les mots “les principes de proportionnalité et de subsidiarité” sont

vervangen door de woorden “principes van subsidiariteit en proportionaliteit”;

2° in het tweede lid van § 1 worden de woorden “te rekenen vanaf de machtiging,” ingevoegd tussen de woorden “niet langer duren dan twee maanden,” en het woord “onverminderd”;

3° in het derde lid van § 1 worden de woorden “om de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens aan te wenden” vervangen door de woorden “om de aanwending van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens op te volgen”.

4° het vierde lid van § 1 wordt vervangen als volgt:

“Het diensthoofd beëindigt de uitzonderlijke methode wanneer de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is, wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd ingesteld, of wanneer hij een onwettigheid heeft vastgesteld. Hij brengt zijn beslissing zo spoedig mogelijk ter kennis van de Commissie.”

5° § 2, wordt vervangen als volgt:

“Het ontwerp van machtiging van het diensthoofd vermeldt:

1° de aard van de uitzonderlijke methode;

2° naargelang het geval, de natuurlijke personen of rechtspersonen, feitelijke verenigingen of groeperingen, voorwerpen, plaatsen, gebeurtenissen of informatie die het voorwerp uitmaken van de uitzonderlijke methode;

3° de ernstige potentiële dreiging die de uitzonderlijke methode rechtvaardigt;

4° de feitelijke omstandigheden die de uitzonderlijke methode rechtvaardigen, de motivering inzake subsidiariteit en proportionaliteit, inbegrepen het verband tussen 2° en 3°;

5° de periode waarin de uitzonderlijke methode kan worden aangewend, te rekenen vanaf de machtiging van het diensthoofd;

6° de naam van de inlichtingenofficier(en) verantwoordelijk om de aanwending van de uitzonderlijke methode op te volgen;

7° in voorkomend geval, het technisch middel dat gebruikt wordt bij de aanwending van de uitzonderlijke methode in toepassing van de artikelen 18/11 of 18/12;

remplacés par les mots “les principes de subsidiarité et de proportionnalité”;

2° dans le § 1er, alinéa 2, les mots “à compter de l’autorisation,” sont insérés entre les mots “ne peut excéder deux mois,” et les mots “sans préjudice”;

3° dans le § 1er, alinéa 3, les mots “pour mettre en œuvre la méthode exceptionnelle de recueil de données” sont remplacés par les mots “pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode exceptionnelle de recueil de données”;

4° dans le § 1er, l’alinéa 4 est remplacé par ce qui suit:

“Le dirigeant du service met fin à la méthode exceptionnelle lorsque la menace potentielle grave qui la justifie a disparu, lorsque la méthode n’est plus utile pour la finalité pour laquelle elle avait été mise en œuvre, ou quand il a constaté une illégalité. Il informe dès que possible la Commission de sa décision.”

5° le § 2 est remplacé par ce qui suit:

“Le projet d’autorisation du dirigeant du service mentionne:

1° la nature de la méthode;

2° selon le cas, la ou les personnes physiques ou morales, les associations de fait ou les groupements, les objets, les lieux, les événements ou les informations faisant l’objet de la méthode exceptionnelle de recueil de données;

3° la menace potentielle grave qui justifie la méthode exceptionnelle de recueil de données;

4° les circonstances de fait qui justifient la méthode exceptionnelle, la motivation en matière de subsidiarité et de proportionnalité, en ce compris le lien entre le 2° et le 3°;

5° la période pendant laquelle la méthode exceptionnelle de recueil de données peut être mise en œuvre à compter de l’autorisation;

6° le nom du ou des officier(s) de renseignement désigné(s) pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode;

7° le cas échéant, le moyen technique employé pour mettre en œuvre la méthode exceptionnelle en application des articles 18/11 ou 18/12;

8° in voorkomend geval, de samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek;

9° in voorkomend geval, de strafbare feiten die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van de veiligheid van de agenten of derden;

10° in voorkomend geval, de ernstige aanwijzingen waaruit blijkt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkten aan het ontstaan of de ontwikkeling van de potentiële dreiging;

11° in voorkomend geval, de redenen die de hoogdringendheid rechtvaardigen;

12° de datum van de machtiging;

13° de handtekening van het diensthoofd. “

De vermeldingen bedoeld in 1° tot 5°, 7°, 10°, 11° en 13° zijn op straffe van onwettigheid voorgeschreven.”;

6° in het eerste lid van § 3 worden de woorden “het voorstel tot machtiging” vervangen door de woorden “het ontwerp van machtiging”;

7° in het derde lid van § 3 worden de woorden “of zij de betrokken dienst mededeelt dat zij niet kan beraadslagen binnen die termijn overeenkomstig artikel 43, § 1, zevende lid” ingevoegd tussen de woorden “binnen de termijn van vier dagen” en de woorden “, kan de betrokken dienst”;

8° in § 4, wordt het eerste lid vervangen als volgt:

“In geval van hoogdringendheid en wanneer elk uitblijven van de machtiging van aard is om de belangen bedoeld in artikel 18/9 ernstig in het gedrang te brengen, kan het diensthoofd, nadat hij wegens de hoogdringendheid het mondeling eensluidend advies van de voorzitter van de Commissie heeft verkregen, de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens mondeling machtigen voor ten hoogste vijf dagen.

Indien de voorzitter van de Commissie niet bereikbaar is, kan het diensthoofd contact opnemen met een ander lid van de Commissie.

De voorzitter, of het andere gecontacteerde lid, brengt de overige leden van de Commissie onmiddellijk op de hoogte van zijn mondeling advies.

De inlichtingenofficier kan schriftelijk de medewerking vorderen van de personen bedoeld in de artikelen 18/14,

8° le cas échéant, le concours d'une information ou d'une instruction judiciaire;

9° le cas échéant, les infractions absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir la sécurité des agents ou de tiers;

10° le cas échéant, les indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace;

11° le cas échéant, les motifs qui justifient l'extrême urgence;

12° la date de l'autorisation;

13° la signature du dirigeant du service.

Les mentions visées aux 1° à 5°, 7°, 10°, 11° et 13° sont prescrites sous peine d'illégalité.”;

6° dans le § 3, alinéas 1, les mots “de la proposition d'autorisation” sont remplacés par les mots “du projet d'autorisation”;

7° dans le § 3, alinéa 3, les mots “ou informe le service concerné qu'elle est dans l'impossibilité de délibérer dans ce délai conformément à l'article 43, § 1er, alinéa 7” sont insérés entre les mots “dans le délai de quatre jours” et les mots “, le service concerné”;

8° dans le § 4, l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

“En cas d'extrême urgence, et lorsque tout retard apporté à l'autorisation est de nature à compromettre gravement les intérêts visés à l'article 18/9, le dirigeant du service peut autoriser verbalement la méthode exceptionnelle de recueil de données pour une durée ne pouvant excéder cinq jours, après avoir obtenu au bénéfice de l'urgence l'avis conforme verbal du président de la Commission.

Si le président de la Commission n'est pas joignable, le dirigeant du service peut prendre contact avec un autre membre de la Commission.

Le président, ou l'autre membre contacté, informe immédiatement les autres membres de la Commission de son avis verbal.

L'officier de renseignement peut requérir par écrit le concours des personnes visées aux articles 18/14,

18/15, 18/16 en 18/17. De aard van de methode wordt hen meegedeeld. Deze vordering wordt zo spoedig mogelijk aan het diensthoofd meegedeeld.

Het diensthoofd geeft schriftelijke bevestiging van de mondelinge machtiging en geeft daarvan kennis aan de zetel van de Commissie, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels, ten laatste binnen de vierentwintig uur vanaf deze machtiging. Deze schriftelijke bevestiging bevat de in § 2 bedoelde vermeldingen.

In voorkomend geval vermeldt die bevestiging de redenen die de handhaving rechtvaardigen van de aanwending van de methode na de termijn van vijf dagen, zonder de twee maanden bedoeld in § 1, tweede lid, te boven te gaan. In dat geval geldt die bevestiging als ontwerp van machtiging zoals bedoeld in § 1.

In geval de noodzaak tot handhaving van de methode na de termijn van vijf dagen niet kon worden voorzien, of in uitzonderlijke gevallen, kan het diensthoofd de verlenging ervan machtigen volgens de procedure onder het eerste lid."

9° in het tweede lid van § 4, dat het achtste lid wordt, wordt het woord "mondeling" ingevoegd tussen de woorden "een" en "negatief advies";

10° in het zesde lid van § 4, dat het twaalfde lid wordt, worden de woorden "achtienveertig uur" vervangen door de woorden "vijf dagen" en worden de woorden ", behalve in de gevallen van verlenging bedoeld in het vijfde en zesde lid" toegevoegd aan het einde van de zin;

11° in het eerste lid van § 5:

a) worden in de Nederlandse versie de woorden "de inlichtingen" vervangen door het woord "gegevens";

b) worden in de Nederlandse versie de woorden "ten hoogste" opgeheven;

c) worden de woorden "te rekenen vanaf het verstrijken van de lopende methode" ingevoegd tussen de woorden "twee maanden" en het woord ", onverminderd";

d) worden de woorden "de bedreigingen die haar wettigden weggevallen zijn" vervangen door de woorden "de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is";

e) wordt het woord "of" vervangen door "," en de woorden ". Hij schorst de methode indien" worden vervangen door de woorden "of wanneer";

18/15, 18/16 et 18/17. La nature de la méthode leur est communiquée. Cette réquisition est communiquée le plus rapidement possible au dirigeant du service.

Le dirigeant du service confirme par écrit l'autorisation verbale et la notifie au siège de la Commission, selon les modalités à fixer par le Roi, au maximum dans les vingt-quatre heures de cette autorisation. Cette confirmation écrite comprend les mentions prévues au § 2.

Le cas échéant, cette confirmation indique les motifs qui justifient le maintien de la mise en œuvre de la méthode au-delà du délai de cinq jours, sans excéder les deux mois visés au § 1er, alinéa 2. Dans ce cas, cette confirmation vaut projet d'autorisation visé au § 1er.

Dans le cas où la nécessité du maintien de la méthode au-delà du délai de cinq jours n'a pas pu être anticipée ou dans des circonstances exceptionnelles, le dirigeant du service peut en autoriser la prolongation selon la procédure de l'alinéa 1er;

9° dans le § 4, alinéa 2 ancien (devenant l'alinéa 8), le mot "verbal" est inséré entre les mots "avis" et "négatif";

10° dans le § 4, alinéa 6 ancien (devenant l'alinéa 12) les mots "quarante-huit heures" sont remplacés par les mots "cinq jours" et les mots ", sauf dans les cas de prolongation visés aux alinéas 5 et 6" sont ajoutés à la fin de la phrase;

11° dans le § 5, alinéa 1er:

a) dans le texte néerlandais, les mots "de inlichtingen" sont remplacés par le mot "gegevens";

b) dans le texte néerlandais, les mots "ten hoogste" sont abrogés;

c) les mots "à compter de l'échéance de la méthode en cours" sont insérés entre les mots "deux mois" et les mots ", sans préjudice"

d) les mots "les menaces qui la justifient ont disparu" sont remplacés par les mots "la menace potentielle qui la justifie a disparu";

e) le mot "ou" est remplacé par "," et les mots ". Il suspend la méthode lorsqu'il constate" sont remplacés par les mots "ou qu'il constate";

f) de woorden “of te schorsen, naar het gelang het geval, onverwijd” worden opgeheven.

12° in het tweede lid van § 5 wordt het woord “inlichtingen” vervangen door het woord “gegevens”;

13° in het derde lid van § 6 worden de woorden “de bedreigingen die haar wettigden, zijn weggevallen” vervangen door de woorden “de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is”;

14° in § 7 worden de woorden “van de in § 2 bedoelde machtingaanspraak” vervangen door de woorden “van het in § 2 bedoelde ontwerp van machting”, en worden de woorden „, van de in § 4 bedoelde schriftelijke bevestiging van de mondelinge machting” ingevoegd tussen de woorden „, van het in § 3 bedoelde eensluidend advies” en de woorden „, van de in § 5 bedoelde eventuele verlenging van de uitzonderlijke methode”.

Art. 38

Artikel 18/11 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 18/11. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, al dan niet met behulp van technische middelen het volgende observeren:

1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die aan het zicht ontrokken zijn;

2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;

3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden.

§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die al dan niet aan het zicht ontrokken zijn, betreden, teneinde:

1° de observatie te verrichten;

2° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen;

3° een vergrendeld voorwerp te openen om er een technisch middel in te plaatsen;

4° een voorwerp mee te nemen om een technisch middel erop te installeren, dat voorwerp te bedienen en het terug te plaatsen.

f) les mots “sans délai” et les mots “ou de la suspendre, selon le cas” sont abrogés.

12° dans le texte néerlandais du § 5er, alinéa 2, le mot “inlichtingen” est remplacé par le mot “gegevens”;

13° dans le § 6, alinéa 3, les mots “les menaces qui l’ont justifiée ont disparu” sont remplacés par les mots “la menace potentielle qui la justifie a disparu”;

14° dans le § 7, les mots “de la demande d’autorisation, visée au § 2, introduite” sont remplacés par les mots “du projet d’autorisation, visé au § 2, introduit” et les mots „, la confirmation écrite de l’autorisation verbale visée au § 4” sont insérés entre les mots „, de l’avis conforme visé au § 3” et les mots „, de l’éventuelle prolongation, visée au § 5”.

Art. 38

L’article 18/11 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 18/11. § 1er. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer, à l’aide ou non de moyens techniques:

1° des lieux non accessibles au public qui sont soustraits à la vue;

2° des personnes et objets qui s’y trouvent;

3° des événements qui s’y déroulent.

§ 2. Dans l’intérêt de l’exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, à l’insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, pénétrer, à tout moment, dans des lieux non accessibles au public, soustraits ou non à la vue, pour:

1° exécuter l’observation;

2° y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer;

3° ouvrir un objet verrouillé pour y placer un moyen technique;

4° emporter un objet pour y installer un moyen technique, intervenir sur cet objet et le replacer.

Het technisch middel of het meegenomen voorwerp wordt zo spoedig mogelijk na de observatie teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”

Art. 39

Artikel 18/12 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 18/12. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik:

1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken, al dan niet met behulp van technische middelen;

2° de inhoud doorzoeken van al dan niet vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden;

3° al dan niet vergrendelde voorwerpen meenemen voor een strikt beperkte duur, indien het onderzoek ervan niet ter plaatse kan gebeuren om technische of veiligheidsredenen;

4° deze plaatsen betreden om de voorwerpen terug te plaatsen.

Die voorwerpen worden zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”

Art. 40

In artikel 18/13 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen als volgt:

“De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, een rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 13/3, § 1, inzetten teneinde gegevens te verzamelen omtrent gebeurtenissen, voorwerpen, groeperingen en natuurlijke personen of rechtspersonen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten.”;

2° het tweede lid wordt opgeheven;

3° het derde lid, dat het tweede lid wordt, wordt vervangen als volgt:

Le moyen technique est retiré ou l'objet emporté est remis en place le plus rapidement possible à l'échéance de l'observation, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.”

Art. 39

L'article 18/12 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 18/12. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, à tout moment, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci:

1° inspecter, à l'aide ou non de moyens techniques, des lieux non accessibles au public;

2° inspecter le contenu d'objets verrouillés ou non qui s'y trouvent;

3° emporter des objets verrouillés ou non pour une durée strictement limitée, si leur examen ne peut se faire sur place pour des raisons techniques ou de sécurité;

4° pénétrer dans ces lieux pour replacer les objets.

Ceux-ci doivent être replacés le plus rapidement possible, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.”

Art. 40

Dans l'article 18/13 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

“Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent recourir à une personne morale visée à l'article 13/3, § 1er afin de collecter des données en rapport avec des événements, des objets, des groupements et des personnes physiques ou morales présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions.”;

2° l'alinéa 2 est abrogé;

3° l'alinéa 3, devenu alinéa 2, est remplacé par ce qui suit:

“De methode is toegelaten zolang als nodig is voor het doel waarvoor ze wordt aangewend.”;

4° in het vierde lid, dat het derde lid wordt, worden de woorden “de oprichting van of” en de laatste twee zinnen opgeheven.

Art. 41

In artikel 18/14 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid van § 1 worden de woorden “gemaachtigd worden” opgeheven en worden de woorden “open te maken en kennis te nemen” vervangen door de woorden “openmaken en kennismen”;

2° in het tweede lid van § 1 worden de woorden “door het diensthoofd daartoe aangewezen” opgeheven.

3° in § 3, worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 42

In artikel 18/15 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid van § 1 worden de woorden “gemaachtigd worden de volgende inlichtingen te vorderen” vervangen door de woorden “de volgende gegevens vorderen”;

2° in § 2 worden de woorden “door het diensthoofd daartoe aangewezen” opgeheven en worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 43

In artikel 18/16 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid van § 1 worden de woorden “gemaachtigd worden om,” opgeheven;

2° in het tweede lid van § 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

“La méthode est autorisée aussi longtemps qu'elle est nécessaire aux finalités pour lesquelles elle est mise en œuvre.”;

4° dans l’alinéa 4, devenu alinéa 3, les mots “la création de ou” et les deux dernières phrases sont abrogés.

Art. 41

Dans l’article 18/14 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, les mots “être autorisés à” sont abrogés et les mots “à prendre” sont remplacés par le mot “prendre”;

2° dans le § 1er, alinéa 2, les mots “désigné à cet effet par le dirigeant du service” sont abrogés.

3° dans le § 3, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 42

Dans l’article 18/15 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, les mots “être autorisés à solliciter” sont remplacés par le mot “requérir”;

2° dans le § 2, les mots “désigné à cet effet par le dirigeant du service” sont abrogés et les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 43

Dans l’article 18/16 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, les mots “être autorisés à,” sont abrogés;

2° Dans le texte néerlandais du § 1er, alinéa 2, les modifications suivantes sont apportées:

- a) in punt 1° wordt het woord “te” opgeven;
- b) in punt 2° worden de woorden “op te heffen” vervangen door het woord “opheffen”;
- c) in punt 3° worden de woorden “aan te brengen” vervangen door het woord “aanbrengen”;
- d) in punt 4° worden de woorden “over te nemen” vervangen door het woord “overnemen”.

3° in § 1, eerste lid, 4°, wordt het woord “relevante” opgeheven;

4° § 2 wordt vervangen als volgt:

“§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, niet voor het publiek toegankelijke plaatsen betreden en zich toegang verschaffen tot al dan niet vergrendelde voorwerpen, teneinde:

1° informaticasystemen binnen te dringen;

2° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen;

3° het (de) informaticasyste(e)m(en) mee te nemen en ze terug te plaatsen.

Het technisch middel of het informaticasysteem wordt zo spoedig mogelijk na het binnendringen teruggenomen respectievelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”;

5° in § 3, worden de woorden “en dat zij hun medewerking verlenen aan het binnendringen in een informaticasysteem” ingevoegd tussen de woorden “een begrijpelijke vorm” en de woorden “. Deze vraag vermeldt”;

6° in § 4 worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “twintigduizend euro”.

Art. 44

In artikel 18/17 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) dans le 1°, le mot “te” est abrogé;
- b) dans le 2°, les mots “op te heffen” sont remplacés par le mot “opheffen”;
- c) dans le 3°, les mots “aan te brengen” sont remplacés par le mot “aanbrengen”;
- d) dans le 4°, les mots “over te nemen” sont remplacés par le mot “overnemen” .

3° dans le § 1er, alinéa 1er, 4° , le mot “pertinentes” est abrogé;

4° le § 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Les services de renseignement et de sécurité peuvent, à l’insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci pénétrer, à tout moment, dans des lieux non accessibles au public, et dans des objets verrouillés ou non, afin de:

1° procéder à l’intrusion informatique;

2° y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer;

3° emporter le(s) système(s) informatique(s) et le(s) replacer.

Le moyen technique est retiré ou le(s) système(s) informatique(s) est/sont remis en place le plus rapidement possible à l’échéance de l’intrusion, à moins que cela n’entrave le bon déroulement de la mission.”;

5° dans le § 3, les mots “et qu’elles prêtent leurs concours à l’intrusion informatique” sont ajoutés entre les mots “une forme compréhensible” et les mots “. Cette demande mentionne”;

6° dans le § 4, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

Art. 44

Dans l’article 18/17 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° in § 1, worden de woorden “gemachtigd worden om” opgeheven en worden de woorden “af te luisteren, er kennis van te nemen en ze te registreren” vervangen door de woorden “onderscheppen, er kennis van nemen en ze registreren”;

2° § 2 wordt vervangen als volgt:

“§ 2. Hiertoe kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, al dan niet voor het publiek toegankelijke plaatsen betreden, teneinde:

1° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen;

2° een vergrendeld voorwerp te openen om er een technisch middel in te plaatsen;

3° het voorwerp mee te nemen waarop het technisch middel zal worden geïnstalleerd, dat voorwerp te bedienen en het terug te plaatsen.

Het technisch middel of het meegenomen voorwerp wordt zo spoedig mogelijk na de onderschepping teruggenomen respectievelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.”;

3° in het tweede lid van § 3 worden de woorden “tienduizend euro” vervangen door de woorden “tweeduizend euro”.

4° § 7 wordt vervangen als volgt:

“§ 7. De opnamen van communicaties worden volgens de door de Koning te bepalen nadere regels en onder het toezicht van de Commissie en van een door het diensthoofd hiertoe aangestelde agent, vernietigd binnen een termijn van vijf jaar die aanvangt op de dag van de opname. Met het voorafgaand schriftelijk akkoord van de Commissie kan het diensthoofd beslissen om de bewaringsperiode te verlengen wanneer de opname nog noodzakelijk is in het kader van een inlichtingenonderzoek of van een gerechtelijke procedure. De totale bewaringsperiode mag tien jaar niet te boven gaan behalve wanneer een opname nog noodzakelijk is in het kader van een gerechtelijke procedure. De vernietiging wordt vermeld in het in paragraaf 6 vermelde bijzonder register.

De overschrijvingen van de relevant geachte communicaties en de eventuele vertalingen worden bewaard en vernietigd overeenkomstig artikel 21.”

1° dans le § 1er, les mots “être autorisés à” et les prépositions “à” sont abrogés, et les mots “écouter les” sont remplacés par les mots “intercepter des”;

2° le § 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. A cet effet, les services de renseignement et de sécurité peuvent pénétrer, à tout moment, à l’insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, dans des lieux accessibles ou non au public afin de:

1° installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer;

2° ouvrir un objet verrouillé pour y placer un moyen technique;

3° emporter l’objet sur lequel sera installé le moyen technique, intervenir sur cet objet et le replacer.

Le moyen technique est retiré ou l’objet emporté est remis en place le plus rapidement possible à l’échéance de l’interception, à moins que cela n’entrave le bon déroulement de la mission.”;

3° dans le § 3, alinéa 2, les mots “dix mille euros” sont remplacés par les mots “vingt mille euros”.

4° le § 7 est remplacé par ce qui suit:

“§ 7. Les enregistrements des communications sont détruits, suivant les modalités à fixer par le Roi et sous le contrôle de la Commission et d’un agent désigné à cet effet par le dirigeant du service, dans un délai de cinq ans qui débute le jour de l’enregistrement. Avec l’accord écrit préalable de la Commission BIM, le dirigeant du service peut décider de prolonger la durée de conservation lorsque l’enregistrement est encore nécessaire dans le cadre d’une enquête de renseignement ou d’une procédure judiciaire. La durée totale de conservation ne peut pas dépasser dix ans, sauf lorsqu’un enregistrement est encore nécessaire dans le cadre d’une procédure judiciaire. La destruction est mentionnée dans le registre spécial visé au § 6.

Les transcriptions des communications estimées pertinentes et les traductions éventuelles sont conservées et détruites conformément à l’article 21.”

Art. 45

In hoofdstuk III, nieuwe afdeling 4 van dezelfde wet wordt na artikel 18/17 een onderafdeling 3 ingevoegd die het artikel 18/18 bevat, luidende: "Onderafdeling 3. Gemeenschappelijke bepaling voor sommige methoden voor het verzamelen van gegevens".

Art. 46

In artikel 18/18 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de woorden "de methoden bedoeld in deze onderafdeling" vervangen door de woorden "de methoden bedoeld in artikel 16/2 en in de onderafdeling 2", en wordt het woord "fysieke" vervangen door de woorden "de natuurlijke".

Art. 47

Onderafdeling 3 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt "Afdeling 5. De mededeling van gegevens".

Art. 48

In artikel 19/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, worden de woorden "en over de inhoud van het proces-verbaal" toegevoegd na de woorden "van deze overzending";

2° het derde lid, wordt vervangen door wat volgt:

"Dit proces-verbaal vermeldt de ernstige aanwijzingen die eventueel in rechte kunnen worden gebruikt."

Art. 49

Onderafdeling 4 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt "Afdeling 6. De samenwerking tussen de diensten".

Art. 50

Onderafdeling 5 van hoofdstuk III van dezelfde wet wordt "Afdeling 7. De bewaring en vernietiging van gegevens".

Art. 45

Dans le Chapitre III, nouvelle Section 4 de la même loi, il est inséré, après l'article 18/17, une sous-section 3 comportant l'article 18/18, intitulée "Sous-section 3. Disposition commune à certaines méthodes de recueil de données".

Art. 46

Dans l'article 18/18 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les mots "les méthodes visées dans la présente sous-section" sont remplacés par les mots "les méthodes visées à l'article 16/2 et dans la sous-section 2", et dans le texte néerlandais, le mot "fysieke" est remplacé par les mots "de naturelle";

Art. 47

La Sous-section 3 du Chapitre III de la même loi devient la "Section 5. De la communication des données".

Art. 48

Dans l'article 19/1 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 2, les mots "et sur le contenu du procès-verbal" sont ajoutés après les mots "de cette transmission";

2° l'alinéa 3 est remplacé par ce qui suit:

"Ce procès-verbal précise les indices sérieux qui peuvent éventuellement être utilisés en justice."

Art. 49

La Sous-section 4 du Chapitre III de la même loi devient la "Section 6. De la coopération entre services".

Art. 50

La Sous-section 5 du Chapitre III de la même loi devient la "Section 7. De la conservation et de la destruction des données".

Art. 51

In dezelfde wet wordt een artikel 21/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 21/1. § 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn, in afwijking van de archiefwet van 24 juni 1955, vrijgesteld van de overbrenging van hun archieven, mits:

1° de langetermijnbewaring, de authenticiteit, de integriteit, de ordening, de toegankelijkheid en de leesbaarheid van die archieven worden gewaarborgd volgens de door de Koning vastgestelde voorwaarden;

2° het publiek deze archieven kan raadplegen onder dezelfde voorwaarden als in het Rijksarchief.

§ 2. De bewaring van de archieven van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten staat onder het toezicht van de algemene rijksarchivaris of van diens gemachtigden.

§ 3. In afwijking van de bijzondere wetten, inbegrepen de archiefwet van 24 juni 1955, bezorgen de gerechtelijke en bestuurlijke overheden, met inbegrip van de politiediensten, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de van hen afkomstige geclasseerde documenten terug voorafgaandelijk aan de overdracht van hun archieven aan het Rijksarchief.

Op verzoek van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden de geclasseerde documenten vernietigd in plaats van terugbezorgd. Die vernietiging wordt uitgevoerd door de in het eerste lid bedoelde overheden, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.”.

Art. 52

In dezelfde wet wordt na artikel 21/1 een hoofdstuk III/1 ingevoegd, dat de artikelen 22 tot 35 bevat, luidende:

“HOOFDSTUK III/1. De bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”.

Art. 53

In hoofdstuk III/1 van dezelfde wet wordt een afdeling 1 ingevoegd, luidende: “Afdeling 1. Algemene bepaling”.

Art. 51

Dans la même loi, il est inséré un article 21/1 rédigé comme suit:

“Art. 21/1. § 1er. Par dérogation à la loi du 24 juin 1955 relative aux archives, les services de renseignement et de sécurité sont dispensés du transfert de leurs archives à condition que:

1° la pérennité, l'authenticité, l'intégrité, le classement, l'accessibilité et la lisibilité de ces archives soient assurés aux conditions fixées par le Roi;

2° le public puisse consulter ces archives dans les mêmes conditions qu'aux Archives de l'État.

§ 2. La conservation des archives des services de renseignement et de sécurité est sous la surveillance de l'archiviste général du Royaume ou de ses délégués.

§ 3. Par dérogation aux lois particulières, en ce compris la loi du 24 juin 1955 relative aux archives, les autorités judiciaires et administratives, y compris les services de police, restituent aux services de renseignement et de sécurité les documents classifiés qui émanent d'eux préalablement au transfert de leurs archives aux Archives de l'État.

A la demande des services de renseignement et de sécurité, la restitution des documents classifiés est remplacée par leur destruction. Celle-ci est effectuée par les autorités visées à l'alinéa 1er, selon les modalités à fixer par le Roi.”.

Art. 52

Dans la même loi, il est inséré, après l'article 21/1, un Chapitre III/1 comprenant les articles 22 à 35 et intitulé comme suit:

“CHAPITRE III/1. De la protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité”.

Art. 53

Dans le Chapitre III/1 de la même loi, il est inséré une section 1ère intitulée: “Section 1ère. Disposition générale”.

Art. 54

In dezelfde wet wordt artikel 22, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 22. Er kan binnen elke inlichtingen- en veiligheidsdienst een interventieteam worden opgericht met als opdracht de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de betrokken dienst.

De agenten belast met deze opdracht worden aangesteld, respectievelijk door de minister van Justitie, op voordracht van het hoofd van de Veiligheid van de Staat, en door de minister van Landsverdediging, op voordracht van het hoofd van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid.

De leden van het interventieteam zijn de enige agenten die gemachtigd zijn de opdracht tot bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van hun dienst uit te voeren, onverminderd hun andere functies. Daartoe ontvangen zij een vorming.

De leden van het interventieteam brengen verslag uit over hun interventies aan het betrokken diensthoofd.

In de uitvoering van hun andere opdrachten kunnen zij geen gebruik maken van de bevoegdheden die aan hen zijn toegekend door dit hoofdstuk.”.

Art. 55

In hoofdstuk III/1 van dezelfde wet wordt na artikel 22 een afdeling 2 ingevoegd, luidende: “Afdeling 2. De uitoefening van de opdracht tot bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.”.

Art. 56

In dezelfde wet wordt artikel 23, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 23. De leden van het interventieteam kunnen steeds verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen betreden.

Zij kunnen enkel bij een ernstig en nakend gevaar voor het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst niet-verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen betreden en doorzoeken, zowel overdag als 's nachts, voor zover dit personeelslid zich bevindt

Art. 54

Dans la même loi, l'article 22 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 22. Il peut être institué au sein de chaque service de renseignement et de sécurité une équipe d'intervention ayant pour fonction de protéger le personnel, les infrastructures et les biens du service concerné.

Les agents affectés à cette fonction sont désignés respectivement par le ministre de la Justice, sur la proposition du dirigeant de la Sûreté de l'État, et par le ministre de la Défense, sur la proposition du dirigeant du Service Général du Renseignement et de la Sécurité.

Les membres de l'équipe d'intervention sont les seuls agents habilités à exercer la fonction de protection du personnel, des infrastructures et des biens de leur service, sans préjudice de leurs autres fonctions. Ils reçoivent une formation à cet effet.

Les membres de l'équipe d'intervention font rapport de leurs interventions au dirigeant du service concerné.

Ils ne peuvent faire usage dans l'exercice de leurs autres missions des pouvoirs qui leur sont conférés par le présent chapitre.”.

Art. 55

Dans le Chapitre III/1 de la même loi, il est inséré, après l'article 22, une section 2 intitulée: “Section 2. De l'exercice de la fonction de protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité.”.

Art. 56

Dans la même loi, l'article 23 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 23. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent toujours pénétrer dans des bâtiments, annexes et moyens de transport abandonnés.

Ils ne peuvent pénétrer et fouiller des bâtiments, leurs annexes ainsi que des moyens de transport non abandonnés, tant de jour que de nuit, qu'en cas de danger grave et imminent pour la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné se trouvant à l'intérieur d'un lieu

in het binnengedeelte van een niet voor het publiek toegankelijke plaats en wanneer het gevaar op geen andere wijze kan worden afgewend.

Zij kunnen enkel in de gevallen bedoeld in het tweede lid verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen doorzoeken.”.

Art. 57

In dezelfde wet wordt artikel 24, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 24. De leden van het interventieteam kunnen, teneinde er zich van te vergewissen dat een persoon geen wapen draagt of enig voorwerp dat gevaarlijk is voor hun leven of fysieke integriteit of die van de personeelsleden van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of voor de integriteit van de infrastructuur en de goederen van de te beschermen dienst, in de volgende gevallen overgaan tot een veiligheidsfouillering:

1° wanneer het lid van het interventieteam, op grond van de gedragingen van deze persoon, van materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden heeft om te denken dat de persoon die aan een identiteitscontrole wordt onderworpen in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald in artikel 28, een wapen of een gevaarlijk voorwerp draagt;

2° wanneer een persoon voorlopig wordt vastgehouden overeenkomstig de artikelen 27 en 28;

3° wanneer de personen toegang hebben tot plaatsen waar de personeelsleden van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst worden bedreigd.

De veiligheidsfouillering gebeurt door het betasten van het lichaam en de kleding van de gefouilleerde persoon evenals door de controle van zijn bagage. Zij mag niet langer duren dan de daartoe noodzakelijke tijd en de persoon mag te dien einde niet langer dan één uur worden opgehouden.

In het in 3° bedoelde geval wordt de fouillering uitgevoerd op bevel en onder verantwoordelijkheid van het lid van het interventieteam dat verantwoordelijk is voor de opdracht; zij wordt uitgevoerd door een lid van het interventieteam van hetzelfde geslacht als de gefouilleerde persoon.”.

non accessible au public et pour autant que ce danger ne puisse être écarté autrement.

Ils ne peuvent fouiller des bâtiments, annexes et moyens de transport abandonnés que dans les cas visés à l’alinéa 2.”.

Art. 57

Dans la même loi, l’article 24 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 24. Afin de s’assurer qu’une personne ne porte pas une arme ou un objet dangereux pour leur vie ou leur intégrité physique ou celle des membres du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou pour l’intégrité des infrastructures et des biens de ce service à protéger, les membres de l’équipe d’intervention peuvent procéder à une fouille de sécurité dans les cas suivants:

1° lorsque, en fonction du comportement de cette personne, d’indices matériels ou des circonstances, le membre de l’équipe d’intervention a des motifs raisonnables de croire que la personne soumise à un contrôle d’identité dans les cas et aux conditions prévus à l’article 28, porte une arme ou un objet dangereux;

2° lorsqu’une personne est provisoirement retenue conformément aux articles 27 et 28;

3° lorsque des personnes accèdent à des lieux où se trouvent menacés les membres du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné.

La fouille de sécurité s’effectue par la palpation du corps et des vêtements de la personne fouillée ainsi que par le contrôle de ses bagages. Elle ne peut durer plus longtemps que le temps nécessaire à cette fin et la personne ne peut être retenue pendant plus d’une heure à cet effet.

Dans le cas visé au 3°, la fouille est exécutée sur ordre et sous la responsabilité du membre de l’équipe d’intervention responsable de la mission; elle est effectuée par un membre de l’équipe d’intervention du même sexe que la personne fouillée.”.

Art. 58

In dezelfde wet wordt artikel 25, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 25. De leden van het interventieteam kunnen overgaan tot het doorzoeken van een voertuig of enig ander vervoermiddel, zowel in het verkeer als ge-parkeerd op de openbare weg of op voor het publiek toegankelijke plaatsen, indien zij op grond van de gedragingen van de bestuurder of de passagiers, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat het voertuig of vervoermiddel gebruikt wordt of gebruikt zou kunnen worden om het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of de integriteit van de goederen van de te beschermen dienst ernstig in gevaar te brengen.

Het doorzoeken van een voertuig mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die het rechtvaardigen. In elk geval mag het voertuig niet langer dan één uur worden opgehouden voor een doorzoeking.

Het doorzoeken van een voertuig dat permanent als woning is ingericht en dat op het ogenblik van het doorzoeken daadwerkelijk als woning wordt gebruikt, wordt gelijkgesteld met huiszoeking.”.

Art. 59

In dezelfde wet wordt artikel 26, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 26. De voorwerpen en dieren die een gevaar betekenen voor het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of voor de veiligheid van de infrastructuur of de goederen van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst kunnen, in voor het publiek toegankelijke plaatsen, door een lid van het interventieteam, voor de vereisten van diens beschermingsopdracht, aan de eigenaar, de bezitter of de houder onttrokken worden. Deze bestuurlijke inbeslagname geschiedt overeenkomstig de richtlijnen en onder de verantwoordelijkheid van het lid van het interventieteam dat verantwoordelijk is voor de opdracht.

De in beslag genomen voorwerpen worden ter beschikking gesteld van een politieambtenaar opdat gehandeld wordt overeenkomstig artikel 30 van de wet op het politieambt.”.

Art. 58

Dans la même loi, l'article 25 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante :

“Art. 25. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent procéder à la fouille d'un véhicule ou de tout autre moyen de transport, qu'il soit en circulation ou en stationnement sur la voie publique ou dans des lieux accessibles au public, lorsqu'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction du comportement du conducteur ou des passagers, d'indices matériels ou des circonstances de temps et de lieu, que le véhicule ou le moyen de transport sert ou pourrait servir à mettre gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou l'intégrité des biens de ce service à protéger.

La fouille exécutée dans un véhicule ne peut durer plus longtemps que le temps exigé par les circonstances qui la justifient. Dans tous les cas, le véhicule ne peut être retenu plus d'une heure à raison d'une fouille.

La fouille d'un véhicule aménagé de façon permanente en logement et qui est effectivement utilisé comme logement au moment du contrôle est assimilée à la visite domiciliaire.”.

Art. 59

Dans la même loi, l'article 26 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante :

“Art. 26. Les objets et les animaux qui présentent un danger pour la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou pour la sécurité des infrastructures ou des biens du service de renseignement et de sécurité concerné peuvent, dans les lieux accessibles au public, être soustraits à la libre disposition du propriétaire, du possesseur ou du détenteur par un membre de l'équipe d'intervention pour les nécessités de sa mission de protection. Cette saisie administrative s'effectue conformément aux instructions et sous la responsabilité du membre de l'équipe d'intervention responsable de la mission.

Les objets saisis sont mis à la disposition d'un fonctionnaire de police afin qu'il soit procédé conformément à l'article 30 de la loi sur la fonction de police.”.

Art. 60

In dezelfde wet wordt artikel 27, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 27. De leden van het interventieteam kunnen, in geval van volstrekte noodzaak, een persoon vasthouden ten aanzien van wie er op grond van zijn gedragingen, van materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden zijn om te denken dat hij voorbereidingen treft om een misdrijf te plegen, of die een misdrijf pleegt dat het leven of de fysieke integriteit van een agent of een derde of de integriteit van de infrastructuur en de goederen van de te beschermen inlichtingen- en veiligheidsdienst ernstig in gevaar brengt, met als doel hem te beletten een dergelijk misdrijf te plegen of ten einde dit misdrijf te doen ophouden.

In dat geval zal de persoon slechts worden vastgehouden voor de tijd die nodig is om de betrokkenen ter beschikking te stellen van een politieambtenaar.

De door het lid van het interventieteam verrichte vrijheidsbeneming mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die haar rechtvaardigen en mag in geen geval een uur te boven gaan. Deze termijn gaat in vanaf het ogenblik waarop de betrokken persoon als gevolg van het optreden van een lid van het interventieteam, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.

De Koning legt de nadere regels vast voor het registreren van de aanhouding en het bewaren van gegevens over deze aanhouding.

Als de vrijheidsbeneming wordt gevolgd door een bestuurlijke aanhouding overeenkomstig de artikelen 31 tot 33 van de wet op het politieambt, wordt de maximale duur van de bestuurlijke aanhouding met een overeenkomstige periode verminderd.”.

Art. 61

In dezelfde wet wordt artikel 28, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 28. § 1. De leden van het interventieteam kunnen de identiteit controleren van ieder persoon indien zij, op grond van zijn gedragingen, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat hij zich voorbereidt om het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of de integriteit van de gebouwen van die dienst te schaden.

Art. 60

Dans la même loi, l'article 27 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 27. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent, en cas d'absolue nécessité, retenir une personne s'il existe à l'égard de cette personne des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d'indices matériels ou des circonstances, qu'elle se prépare à commettre ou commet un acte qui met gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'un agent ou un tiers ou l'intégrité des infrastructures et des biens du service de renseignement et de sécurité à protéger, afin de l'empêcher de commettre un tel acte ou de faire cesser cet acte.

Dans ce cas, la personne ne sera retenue que le temps nécessaire pour sa mise à la disposition d'un fonctionnaire de police.

La privation de liberté effectuée par le membre de l'équipe d'intervention ne peut jamais durer plus longtemps que le temps requis par les circonstances qui la justifient et ne peut en aucun cas dépasser une heure. Ce délai prend cours à partir du moment où la personne concernée ne dispose plus, à la suite de l'intervention d'un membre de l'équipe d'intervention, de la liberté d'aller et de venir.

Le Roi fixe les modalités selon lesquelles l'arrestation est enregistrée et selon lesquelles les données en lien avec cette arrestation sont conservées.

Lorsque la privation de liberté est suivie d'une arrestation administrative conformément aux articles 31 à 33 de la loi sur la fonction de police, la durée maximale de l'arrestation administrative est réduite à due concurrence.”.

Art. 61

Dans la même loi, l'article 28 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 28. § 1er. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent contrôler l'identité de toute personne s'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d'indices matériels ou de circonstances de temps et de lieu qu'elle se prépare à porter atteinte à la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou à l'intégrité des bâtiments de ce service.

§ 2. De identiteitsstukken die aan het lid van het interventieteam overhandigd worden, mogen slechts ingehouden worden gedurende de voor de verificatie van de identiteit noodzakelijke tijd en moeten daarna onmiddellijk aan de betrokkenen worden teruggegeven.

§ 3. Indien de in de voorgaande paragrafen bedoelde persoon weigert of in de onmogelijkheid verkeert het bewijs te leveren van zijn identiteit, alsook indien zijn identiteit twijfelachtig is, mag hij worden vastgehouden om ter beschikking te worden gesteld van een politieambtenaar.

De door het lid van het interventieteam verrichte vrijheidsbeneming mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die haar rechtvaardigen en mag in geen geval een uur te boven gaan. Deze termijn gaat in vanaf het ogenblik waarop de betrokken persoon, als gevolg van het optreden van een lid van het interventieteam, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.

Als de vrijheidsbeneming wordt gevolgd door een bestuurlijke aanhouding, overeenkomstig artikel 34, § 4, van de wet op het politieambt, wordt de maximale duur van de bestuurlijke aanhouding met een overeenkomstige periode verminderd.”.

Art. 62

In dezelfde wet wordt artikel 29, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 29. De leden van het interventieteam mogen vastgehouden personen, buiten noodzaak, niet aan publieke nieuwsgierigheid blootstellen.

Zij mogen deze personen zonder hun instemming niet onderwerpen of laten onderwerpen aan vragen van journalisten of derden die vreemd zijn aan de zaak, noch van hen beeldopnamen maken of laten maken behalve die welke bestemd zijn voor hun identificatie.”.

Art. 63

In dezelfde wet wordt artikel 30, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 30. De leden van het interventieteam kunnen, rekening houdend met de risico’s die zulks meebrengt, geweld gebruiken om een wettig doel na te streven dat niet op andere wijze kan worden bereikt.

§ 2. Les pièces d’identité qui sont remises au membre de l’équipe d’intervention ne peuvent être retenues que pendant le temps nécessaire à la vérification de l’identité et doivent ensuite être immédiatement remises à l’intéressé.

§ 3. Si la personne visée aux paragraphes précédents refuse ou est dans l'impossibilité de faire la preuve de son identité, de même que si son identité est douteuse, elle peut être retenue pour être mise à la disposition d'un fonctionnaire de police.

La privation de liberté effectuée par le membre de l'équipe d'intervention ne peut jamais durer plus longtemps que le temps requis par les circonstances qui la justifient et ne peut en aucun cas dépasser une heure. Ce délai prend cours à partir du moment où la personne concernée ne dispose plus, à la suite de l'intervention d'un membre de l'équipe d'intervention, de la liberté d'aller et de venir.

Lorsque la privation de liberté est suivie d'une arrestation administrative conformément à l'article 34, § 4, de la loi sur la fonction de police, la durée maximale de l'arrestation administrative est réduite à due concurrence.”.

Art. 62

Dans la même loi, l'article 29 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 29. Les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent, sans nécessité, exposer à la curiosité publique les personnes retenues.

Ils ne peuvent soumettre ou laisser soumettre ces personnes, sans leur accord, aux questions de journalistes ou de tiers étrangers à leur cas, ni à des prises de vue autres que celles destinées à leur identification.”.

Art. 63

Dans la même loi, l'article 30 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 30. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent, en tenant compte des risques que cela comporte, recourir à la force pour poursuivre un objectif légitime qui ne peut être atteint autrement.

Elk gebruik van geweld moet redelijk zijn en in verhouding staan tot het nagestreefde doel.

Aan elk gebruik van geweld gaat een waarschuwing vooraf, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.”.

Art. 64

In dezelfde wet wordt artikel 31, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 31. Onverminderd de bepalingen van artikel 30 van deze wet, de artikelen 70, 416 en 417 van het Strafwetboek en de toepasselijke regels van internationaal recht, kunnen de leden van het interventieteam slechts gebruik maken van vuurwapens tegen personen in de volgende gevallen:

1° tegen gewapende personen of in de richting van voertuigen aan boord waarvan zich gewapende personen bevinden, in geval van misdaad of van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf in de zin van artikel 41 van het Wetboek van Strafvordering, welke misdaad of welk wanbedrijf met geweld is gepleegd, indien redelijkerwijze mag aangenomen worden dat die personen in het bezit zijn van een vuurwapen klaar voor gebruik, en dat zij dit wapen zullen gebruiken tegen personen;

2° wanneer in geval van volstrekte noodzakelijkheid, de leden van het interventieteam de aan hun bescherming toevertrouwde personen, infrastructuur of goederen op geen andere wijze kunnen verdedigen.

Het gebruik van wapens geregeld in 1° en 2° geschiedt slechts overeenkomstig de richtlijnen en na waarschuwing met luide stem of met enig ander beschikbaar middel, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.”.

Art. 65

In dezelfde wet wordt artikel 32, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 32. Behalve wanneer de omstandigheden het niet toelaten of indien het de opdracht onwerkzaam zou maken, doen de leden van het interventieteam, of ten minste één van hen, die tegenover een persoon optreden of zich aanmelden aan de woning van een persoon, van hun hoedanigheid blijken door middel van het legitimatiebewijs waarvan zij houder zijn.”.

Tout recours à la force doit être raisonnable et proportionné à l'objectif poursuivi.

Tout usage de la force est précédé d'un avertissement, à moins que cela ne rende cet usage inopérant.”.

Art. 64

Dans la même loi, l'article 31 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 31. Sans préjudice des dispositions de l'article 30 de la présente loi, des articles 70, 416 et 417 du Code pénal et des règles de droit international applicables, les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent faire usage d'armes à feu contre des personnes que dans les cas suivants:

1° contre des personnes armées ou en direction de véhicules à bord desquels se trouvent des personnes armées, en cas de crime ou de délit flagrant au sens de l'article 41 du Code d'instruction criminelle, commis avec violences, lorsqu'il est raisonnablement permis de supposer que ces personnes disposent d'une arme à feu prêtée à l'emploi et qu'elles l'utiliseront contre des personnes;

2° lorsqu'en cas d'absolue nécessité, les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent défendre autrement les personnes, les infrastructures et biens confiés à leur protection.

Le recours aux armes prévu au 1° et 2° ne s'effectue que conformément aux instructions et après avertissement donné à haute voix ou par tout autre moyen disponible, à moins que cela ne rende ce recours inopérant.”.

Art. 65

Dans la même loi, l'article 32 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 32. Sauf si les circonstances ne le permettent pas ou si cela rend la mission inopérante, les membres de l'équipe d'intervention ou au moins l'un d'entre eux, qui interviennent à l'égard d'une personne ou qui se présentent au domicile d'une personne, justifient leur qualité au moyen du titre de légitimation dont ils sont porteurs.”.

Art. 66

In dezelfde wet wordt artikel 33, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 33. Wanneer hij in gevaar gebracht wordt bij het vervullen van zijn opdracht of wanneer een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst in gevaar is, kan ieder lid van het interventieteam de hulp of bijstand vorderen van ter plaatse aanwezige personen.

In geval van volstrekte noodzaak kan hij eveneens de hulp of bijstand van enig ander nuttige persoon vorderen.

De gevorderde hulp of bijstand mag de persoon die ze verleent niet in gevaar brengen.”

Art. 67

In dezelfde wet wordt artikel 34, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 34. De bewapening die tot de voorgeschreven uitrusting behoort, wordt bepaald overeenkomstig de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens.

In voorkomend geval bepaalt de Koning de aanvullende uitrusting van de leden van het interventieteam die noodzakelijk is voor de uitoefening van hun functie.”.

Art. 68

In hoofdstuk III/1 van dezelfde wet wordt na artikel 34 een afdeling 3 ingevoegd, luidende:

“Afdeling 3. De burgerlijke aansprakelijkheid en de rechtshulp met betrekking tot de leden van het interventieteam bij de uitoefening van hun functie”.

Art. 69

In dezelfde wet wordt artikel 35, opgeheven bij de wet van 21 april 2016, hersteld als volgt:

“Art. 35. Voor leden van het interventieteam aan wie opdrachten tot bescherming van de agenten, de infrastructuur en de goederen van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst zijn toevertrouwd, geldt het stelsel van burgerlijke aansprakelijkheid en rechts-hulp voorzien in de artikelen 91 tot 98 van de wet van

Art. 66

Dans la même loi, l'article 33 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 33. Lorsqu'il est mis en danger dans l'exercice de sa mission ou lorsqu'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné est en danger, tout membre de l'équipe d'intervention peut requérir l'aide ou l'assistance des personnes présentes sur place.

En cas d'absolute nécessité, il peut de même requérir l'aide ou l'assistance de toute autre personne utile.

L'aide ou l'assistance requise ne peut mettre en danger la personne qui la prête.”

Art. 67

Dans la même loi, l'article 34 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 34. L'armement faisant partie de l'équipement réglementaire est déterminé conformément à la loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes.

Le cas échéant, le Roi détermine l'équipement complémentaire des membres de l'équipe d'intervention nécessaire à l'exercice de leur fonction.”.

Art. 68

Dans le Chapitre III/1 de la même loi, il est inséré, après l'article 34, une section 3 intitulée:

“Section 3. De la responsabilité civile et de l'assistance en justice applicables aux membres de l'équipe d'intervention dans l'exercice de leur fonction”.

Art. 69

Dans la même loi, l'article 35 abrogé par la loi du 21 avril 2016 est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 35. Les membres de l'équipe d'intervention affectés à la fonction de protection des agents, des infrastructures et des biens du service de renseignement et de sécurité concerné bénéficient du régime de responsabilité civile et d'assistance en justice prévu aux articles 91 à 98 de la loi du 20 mai 1994 relative

20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het personeel van Defensie, in de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen en in het koninklijk besluit van 16 maart 2006 betreffende de rechtshulp aan de personeelsleden van bepaalde overhedsdiensten en de schadeloosstelling van de door hen opgelopen zaakschade.”.

Art. 70

Artikel 42 wordt opgeheven.

Art. 71

In artikel 43/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 6 januari 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het zevende lid van § 1 wordt vervangen als volgt:

“De Commissie beslist bij meerderheid van de drie aanwezige leden of van hun plaatsvervanger of, in geval van verhindering van een van de vaste leden en diens plaatsvervanger, bij unanimitet van de twee aanwezige leden of van hun plaatsvervanger.”;

2° in het derde lid van § 2 worden de woorden “De plaatsvervangende leden moeten” vervangen door de woorden “Met uitzondering van de plaatsvervangend voorzitter, die voldoende kennis van het Nederlands en het Frans moet hebben, moeten de plaatsvervangende leden”.

Art. 72

In artikel 43/2 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010, worden de woorden “in artikel 44ter” vervangen door de woorden “in artikel 44/4”.

Art. 73

In artikel 43/3 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 29 mei 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt opgeheven;

2° in het tweede lid worden de woorden “beslissingen, adviezen en machtigingen” vervangen door de woorden “beslissingen, machtigingen, adviezen, akkoorden en bevestigingen”.

aux statuts du personnel de la Défense, dans la loi du 10 février 2003 relative à la responsabilité des et pour les membres du personnel au service des personnes publiques et dans l’arrêté royal du 16 mars 2006 relatif à l’assistance en justice des membres du personnel de certains services publics et à l’indemnisation des dommages aux biens encourus par eux.”.

Art. 70

L’article 42 est abrogé.

Art. 71

Dans l’article 43/1 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 6 janvier 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1° le § 1er, alinéa 7, est remplacé par ce qui suit:

“La Commission statue à la majorité des trois membres présents ou de leur suppléant ou, en cas d’empêchement d’un membre effectif et de son suppléant, à l’unanimité des deux membres présents ou de leur suppléant.”;

2° dans l’alinéa 3 du § 2, les mots “Les membres suppléants doivent” sont remplacés par les mots “A l’exception du suppléant du président, qui doit avoir une connaissance suffisante du néerlandais et du français, les membres suppléants doivent”.

Art. 72

Dans l’article 43/2 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010, les mots “à l’article 44ter” sont remplacés par les mots “à l’article 44/4”.

Art. 73

Dans l’article 43/3 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 29 mai 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° l’alinéa 1er est abrogé;

2° dans l’alinéa 2, les mots “décisions, avis et autorisations” sont remplacés par les mots “décisions, autorisations, avis, accords et confirmations”.

Art. 74

In artikel 43/5 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 februari 2010 en gewijzigd bij de wet van 29 mei 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid van § 1 worden de woorden “onder meer”, de woorden “de lijsten bedoeld in artikel 18/3, § 3 en van” en het woord “ander” opgeheven;

2° de eerste zin van het derde lid van § 3 wordt vervangen door de zin “Behalve indien dit de opdrachten van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst kan schaden, blijkt uit het voor de klager en diens advocaat toegankelijke dossier minstens:”

3° in het tweede lid van § 4 worden de woorden “de inlichtingendiensten” vervangen door de woorden “de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”.

Art. 75

In dezelfde wet, wordt het opschrift van hoofdstuk V vervangen als volgt:

“HOOFDSTUK V. Bijzondere bepalingen betreffende de uitoefening van de opdrachten van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”.

Art. 76

In dezelfde wet wordt artikel 44, opgeheven bij de wet van 5 mei 2014, hersteld als volgt:

“Art. 44. De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht kan elke vorm van communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland opsporen, onderscheppen, afluisteren en kennis ervan nemen alsook opnemen, volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1°tot 3° en 5°.”.

Art. 77

In dezelfde wet wordt een artikel 44/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 44/1. De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht kan overgaan tot de intrusie in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt, er de beveiliging van op te heffen, er technische voorzieningen in aan te brengen teneinde de door het informaticasysteem opgeslagen, verwerkte of doorgestuurde

Art. 74

Dans l’article 43/5 de la même loi, inséré par la loi du 4 février 2010 et modifié par la loi du 29 mai 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 1er, alinéa 2, le mot “notamment”, les mots “des listes visées à l’article 18/3, § 3, et” et le mot “autre” sont abrogés;

2° dans le § 3, alinéa 3, le mot “Toutefois” est remplacé par les mots “Sauf si cela peut porter atteinte aux missions du service de renseignement et de sécurité concerné”;

3° dans le § 4, alinéa 2, les mots “des services de renseignement” sont remplacés par les mots “des services de renseignement et de sécurité”.

Art. 75

Dans la même loi, l’intitulé du Chapitre V est remplacé par ce qui suit:

“CHAPITRE V. Dispositions particulières à l’exercice des missions du Service Général du Renseignement et de la Sécurité”.

Art. 76

Dans la même loi, l’article 44, abrogé par la loi du 5 mai 2014, est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 44. Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut rechercher, capter, écouter, prendre connaissance et enregistrer toute forme de communications émises ou reçues à l’étranger, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l’article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°.”.

Art. 77

Dans la même loi, il est inséré un article 44/1 rédigé comme suit:

“Art. 44/1. Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut procéder à l’intrusion dans un système informatique situé à l’étranger, y lever toute protection, décrypter, décoder et enregistrer les données stockées, traitées ou transmises par le système, les manipuler et perturber et neutraliser

gegevens te ontcijferen, te decoderen, op te slaan en te manipuleren en het informaticasysteem te verstoren en te neutraliseren, volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1°tot 3° en 5°.”.

Art. 78

In dezelfde wet wordt een artikel 44/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 44/2. De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht kan in het buitenland middelen gebruiken voor de opname van vaste of bewegende beelden volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1°tot 3° en 5°.”.

Art. 79

In artikel 44bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 3 april 2003 en gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot 44/3, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het inleidende stuk worden de woorden “uitgezonden in het buitenland” vervangen door “uitgezonden of ontvangen in het buitenland, de intrusie in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en de opname van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland”;

2° in het eerste lid van 1°:

a) worden de woorden “aan de interceptie” vervangen door de woorden “aan de intercepties, intrusies of opnames van vaste of bewegende beelden”;

b) worden de woorden “een jaarlijks opgestelde lijst” vervangen door de woorden “jaarlijks opgestelde lijsten”;

3° in het tweede lid van 1°:

a) worden de woorden “een lijst” vervangen door het woord “lijsten”;

b) worden de woorden “, intrusies in hun informaticasystemen of opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “van hun communicaties” en de woorden “tijdens het komende jaar”;

c) worden de woorden “Deze lijst vermeldt voor iedere interceptie de motivering en” vervangen door de woorden “Deze lijsten verantwoorden voor iedere organisatie

le système informatique, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°.”.

Art. 78

Dans la même loi, il est inséré un article 44/2 rédigé comme suit:

“Art. 44/2. Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut utiliser des moyens de prises d’images fixes ou animées à l’étranger, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°.”.

Art. 79

A l'article 44bis, de la même loi, inséré par la loi du 3 avril 2003 et modifié par la loi du 4 février 2010, renomméroté l'article 44/3, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans la phrase d'introduction, les mots “émises à l'étranger” sont remplacés par les mots “émises ou reçues à l'étranger, l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger et la prise d'images fixes ou animées effectuée à l'étranger”;

2° dans l'alinéa 1er du 1°:

a) les mots “à interception” sont remplacés par les mots “aux interceptions, intrusions ou prises d'images fixes ou animées”;

b) les mots “de la liste établie” sont remplacés par les mots “de listes établies”;

3° dans l'alinéa 2 du 1°:

a) les mots “une liste” sont remplacés par les mots “des listes”;

b) les mots “, d'intrusions dans leurs systèmes informatiques ou de prises d'images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “de leurs communications” et les mots “dans le courant de l'année”;

c) les mots “Cette liste mentionnera pour chaque interception la motivation et” sont remplacés par les mots “Ces listes justifieront pour chaque organisation

of instelling de reden waarom zij het voorwerp is van een interceptie, intrusie of opname van vaste of bewegende beelden in verband met de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3 en 5° en vermelden”;

d) worden de woorden “de jaarlijkse lijst” vervangen door de woorden “de jaarlijkse lijsten”;

4° in het derde lid van 1°, worden de woorden “intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen het woord “intercepties” en het woord “voorzien”;

5° in het vierde lid van 1°:

a) worden de woorden “, intrusies in informaticasystemen of opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “van communicatie” en de woorden “, niet hernomen”;

b) wordt het woord “lijst” vervangen door het woord “lijsten”;

c) worden de woorden “, de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “op de aanvang van de interceptie” en de woorden “. Indien de minister”;

d) worden de woorden “, deze intrusie of deze opname van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “deze interceptie” en de woorden “laten stopzetten”;

e) worden de woorden “volgens de bepalingen van 1°, tweede lid van dit artikel” vervangen door de woorden “zo spoedig mogelijk door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid”;

6° in punt 2°:

a) worden de woorden “, de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “de interceptie” en het woord “gebeurt”;

b) worden de woorden “op elk ogenblik” ingevoegd tussen het woord “gebeurt” en de woorden “door middel”;

c) worden de woorden “, intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “deze intercepties” en “uitvoert”;

7° in punt 3°:

ou institution la raison pour laquelle elle fera l’objet d’une interception, intrusion ou prise d’images fixes ou animées en lien avec les missions visées à l’article 11, § 1er, 1° à 3° et 5° et mentionneront”;

d) les mots “la liste annuelle pourvue” sont remplacés par les mots “les listes annuelles pourvues”;

4° dans l’alinéa 3 du 1°, les mots “, intrusions et prises d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “les interceptions” et le mot “prévues”;

5° dans l’alinéa 4 du 1°:

a) les mots “, des intrusions informatiques ou des prises d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “de communications” et les mots “non reprises”;

b) les mots “la liste annuelle” sont remplacés par les mots “les listes annuelles”;

c) les mots “, de l’intrusion ou de la prise d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “le début de l’interception” et les mots “. Le ministre”;

d) les mots “, cette intrusion ou cette prise d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “cette interception” et les mots “. La décision”;

e) les mots “comme défini au 1°, alinéa 2 du présent article” sont remplacés par les mots “le plus rapidement possible par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité”;

6° dans le 2°:

a) les mots “, l’intrusion ou la prise d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “l’interception” et les mots “s’effectue”;

b) les mots “, à tout moment,” sont insérés entre les mots “s’effectue” et le mot “moyennant”;

c) les mots “, intrusions et prises d’images fixes ou animées” sont ajoutés à la fin de la phrase;

7° dans le 3°:

a) worden de woorden “, intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “na de intercepties” en het woord “gebeurt”;

b) worden de woorden “maandelijkse lijsten van landen of van organisaties of instellingen die effectief het onderwerp hebben uitgemaakt van een afluistering, intrusie of opname van beelden gedurende de voorafgaande maand, die ter kennis van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten gebracht worden, en die de reden verantwoorden waarom de interceptie, intrusie of opname van beelden werd uitgevoerd in verband met de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, alsook aan de hand van” ingevoegd tussen de woorden “aan de hand van” en de woorden “het nazicht van”;

c) worden de woorden “een logboek dat” vervangen door de woorden “logboeken die”;

d) worden de woorden “, de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden” ingevoegd tussen de woorden “plaats van de interceptie” en de woorden “door de Algemene Dienst”;

e) worden de woorden “wordt bijgehouden” vervangen door de woorden “worden bijgehouden”;

f) worden de woorden “Dat logboek is” vervangen door de woorden “Deze logboeken zijn”.

Art. 80

In artikel 44ter van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 3 april 2003 en gewijzigd bij de wet van 4 februari 2010, dat vernummerd wordt tot artikel 44/4, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) worden de woorden “uitgezonden in het buitenland” vervangen door de woorden “uitgezonden of ontvangen in het buitenland en de intrusies in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en de opname van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland”;

b) worden de woorden “, intrusies of beeldopnames” ingevoegd tussen het woord “intercepties” en de woorden “te doen stopzetten”;

c) worden de woorden “de voorwaarden waarin”, “uitgevoerd worden klaarblijkelijk” en “en/” opgeheven;

d) worden de woorden “in artikel 44bis” vervangen door de woorden “in artikel 44/3”;

a) les mots “, aux intrusions et aux prises d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “aux interceptions” et les mots “s’effectue”;

b) les mots “de listes mensuelles des pays ou des organisations ou institutions ayant effectivement fait l’objet d’une écoute, d’une intrusion ou d’une prise d’images durant le mois écoulé, notifiée au Comité permanent de contrôle des services de renseignement, et justifiant la raison pour laquelle l’écoute, l’intrusion ou la prise d’images a été effectuée en lien avec les missions visées à l’article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°, ainsi que sur base” sont insérés entre les mots “s’effectue sur base” et les mots “du contrôle”;

c) les mots “d’un journal de bord tenu” sont remplacés par les mots “de journaux de bord tenus”;

d) les mots “, d’intrusion ou de prise d’images fixes ou animées” sont insérés entre les mots “lieu d’interception” et les mots “par le Service”;

e) dans le texte en néerlandais, les mots “wordt bijgehouden” sont remplacés par les mots “worden bijgehouden”;

f) les mots “ce journal de bord” sont remplacés par les mots “ces journaux de bord”.

Art. 80

Dans l’article 44ter de la même loi, inséré par la loi du 3 avril 2003 et modifié par la loi du 4 février 2010, renomméroté l’article 44/4, les modifications suivantes sont apportées:

a) les mots “émises à l’étranger” sont remplacés par les mots “émises ou reçues à l’étranger et d’intrusions dans un système informatique situé à l’étranger et de prises d’images fixes ou animées effectuées à l’étranger”;

b) les mots “, intrusions ou prises d’images” sont insérés entre les mots “des interceptions” et les mots “en cours”;

c) les mots “les conditions de”, “manifestement” et “et/” sont supprimés;

d) les mots “à l’article 44bis” sont remplacés par les mots “à l’article 44/3”;

e) worden de woorden “Het beveelt dat de gegevens die onwettelijk werden verkregen niet mogen worden geëxploiteerd en dienen te worden vernietigd, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.” Ingevoegd tussen de woorden “niet respecteren.” en de woorden “Deze omstandig gemotiveerde beslissing”.

Art. 81

In dezelfde wet wordt een artikel 44/5 ingevoegd, luidende:

“Art. 44/5. Indien een ingreep op een communicatiennetwerk noodzakelijk is om de interceptie van in het buitenland uitgezonden of ontvangen communicatie bedoeld in artikel 44 mogelijk te maken, wordt de operator van het netwerk of de verstrekker van de elektronische communicatiedienst met een schriftelijk verzoek van het diensthoofd aangezocht en is hij verplicht om zijn medewerking zo spoedig mogelijk te verlenen.

Eenieder die zijn medewerking weigert te verlenen aan de vorderingen bedoeld in het eerste lid, wordt gestraft met een geldboete van zesentwintig euro tot twintigduizend euro. De prestaties worden vergoed naargelang van de reële kosten, na voorlegging van de stavingstukken.

De Koning bepaalt, op voorstel van de minister van Landsverdediging en de minister bevoegd voor de elektronische communicatie, de nadere regels voor deze medewerking.”.

Art. 82

In dezelfde wet, wordt na artikel 44/5 een hoofdstuk VI ingevoegd, dat de artikelen 45 tot 48 bevat, luidende:

“HOOFDSTUK VI. Wijzigings- en slotbepalingen.”.

e) les mots “Il ordonne l’interdiction d’exploiter les données recueillies illégalement et leur destruction, selon les modalités à fixer par le Roi.” sont insérés entre les mots “alinéa 2.” et les mots “Cette décision motivée”.

Art. 81

Dans la même loi, il est inséré un article 44/5 rédigé comme suit:

“Art. 44/5. Si une opération sur un réseau de communications est nécessaire pour permettre l’interception de communications émises ou reçues à l’étranger visée à l’article 44, l’opérateur du réseau ou le fournisseur du service de communications est saisi d’une demande écrite du dirigeant du service et est tenu de prêter son concours dans les plus brefs délais.

Toute personne qui refuse de prêter son concours aux réquisitions visées à l’alinéa 1er est punie d’une amende de vingt-six euros à vingt mille euros. Les prestations sont rétribuées selon les coûts réels, sur présentation des pièces justificatives.

Le Roi fixe, sur la proposition du ministre de la Défense et du ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions, les modalités de ce concours.”.

Art. 82

Dans la même loi, après l’article 44/5, il est inséré un chapitre VI, comprenant les articles 45 à 48, intitulé comme suit:

“CHAPITRE VI. Dispositions modificatives et finales.”.

HOOFDSTUK III**Wijziging van het Strafwetboek****Art. 83**

In artikel 259bis van het Strafwetboek, wordt § 5, ingevoegd bij de wet van 30 juni 1994 en vervangen bij de wetten van 3 april 2003 en 4 februari 2010, opgeheven.

Gegeven te Brussel, 18 september 2016

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Justitie,

Koen GEENS

De minister van Defensie,

Steven VANDEPUT

CHAPITRE III**Modification du Code pénal****Art. 83**

Dans l'article 259bis du Code pénal, le § 5, inséré par la loi du 30 juin 1994 et modifié par les lois du 3 avril 2003 et 4 février 2010, est abrogé.

Donné à Bruxelles, le 18 septembre 2016

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le ministre de la Justice,

Koen GEENS

Le ministre de la Défense,

Steven VANDEPUT

BIJLAGE

ANNEXE

	Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst en van artikel 259bis van het Strafwetboek
WET VAN 30 NOVEMBER 1998 HOUDENDE REGELING VAN DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN	WET VAN 30 NOVEMBER 1998 HOUDENDE REGELING VAN DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN
<u>HOOFDSTUK I.</u> - Algemene bepalingen.	<u>HOOFDSTUK I.</u> Algemene bepalingen
<u>Artikel 1</u>	<u>Artikel 1</u>
Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.	Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.
<u>Artikel 2</u>	<u>Artikel 2</u>
Deze wet is van toepassing op de Veiligheid van de Staat, burgerlijke inlichtingen- en veiligheidsdienst, en op de Algemene Dienst inlichting en veiligheid van de Krijgsmacht, militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst, die de twee inlichtingen- en veiligheidsdiensten van het Koninkrijk zijn	§ 1. Deze wet is van toepassing op de Veiligheid van de Staat, burgerlijke inlichtingen- en veiligheidsdienst, en op de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht, militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst, die de twee inlichtingen- en veiligheidsdiensten van het Koninkrijk zijn.
Bij het vervullen van hun opdrachten zorgen die diensten voor de naleving van, en dragen bij tot de bescherming van de individuele rechten en vrijheden alsook tot de democratische ontwikkeling van de maatschappij.	Bij het vervullen van hun opdrachten zorgen die diensten voor de naleving van, en dragen bij tot de bescherming van de individuele rechten en vrijheden alsook tot de democratische ontwikkeling van de maatschappij.
De methoden voor het verzamelen van in deze wet bedoelde gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen niet worden gebruikt met het doel de individuele rechten en vrijheden te verminderen of te belemmeren.	De methoden voor het verzamelen van <u>in deze wet bedoelde</u> gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten <u>bedoeld in deze wet</u> kunnen niet worden gebruikt met het doel de individuele rechten en vrijheden te verminderen of te belemmeren.
Ieder gebruik van een specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens impliceert het naleven van de principes van subsidiariteit en proportionaliteit.	Ieder gebruik van een specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens impliceert het naleven van de principes van subsidiariteit en proportionaliteit. <u>Bij de evaluatie van het subsidiariteitsprincipe wordt rekening gehouden met de risico's die de uitvoering van de inlichtingenopdracht inhoudt voor de veiligheid van de agenten en van derden.</u>
§ 2. Het is de inlichtingen- en veiligheidsdiensten verboden gegevens die worden beschermd door ofwel het beroepsgeheim van een advocaat of een arts, ofwel door het bronengeheim van een journalist te verkrijgen, te analyseren of te exploiteren.	§ 2. Het is de inlichtingen- en veiligheidsdiensten verboden gegevens die worden beschermd door ofwel het beroepsgeheim van een advocaat of een arts, ofwel door het bronengeheim van een journalist te verkrijgen, te analyseren of te exploiteren.
Bij uitzondering en ingeval de betrokken dienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt	Bij uitzondering en ingeval de betrokken dienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of

<p>of heeft meegewerk aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de potentiële bedreiging, zoals bedoeld in de artikelen 7, 1°, 8, 1° tot 4°, en 11, kunnen deze beschermd gegevens worden verkregen, geanalyseerd of geëxploiteerd worden;</p>	<p>heeft meegewerk aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de potentiële dreiging, zoals bedoeld in de artikelen 7, 1°, 8, 1° tot 4°, en 11, of aan de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied, kunnen deze beschermd gegevens worden verkregen, geanalyseerd of geëxploiteerd worden.</p>
<p>§ 3. Vernietigd door het Grondwettelijk Hof (arrest nr. 145/2011 van 22 september 2011). Onvermindert de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen, de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, en op verzoek van iedere natuurlijke persoon met een wettelijk belang, informeert het diensthoofd deze persoon schriftelijk dat hij het voorwerp heeft uitgemaakt van een methode zoals bedoeld in artikel 18/2, §§ 1 en 2, op voorwaarde :</p>	<p>§ 3. Onvermindert de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen, de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, en op verzoek van iedere persoon met een persoonlijk en wettig belang die onder de Belgische rechtsmacht valt, informeert het diensthoofd deze persoon schriftelijk dat hij het voorwerp heeft uitgemaakt van een methode zoals bedoeld in de artikelen 18/12, 18/14 of 18/17, op voorwaarde dat:</p>
<p>1° dat een periode van meer dan vijf jaar is verstrekken sinds het beëindigen van de methode;</p>	<p>1° een periode van meer dan tien jaar is verstrekken sinds het beëindigen van de methode;</p>
<p>2° dat met betrekking tot de aanvrager sinds het einde van de methode geen nieuwe gegevens werden verzameld.</p>	<p>2° door de kennisgeving geen schade kan worden toegebracht aan een inlichtingenonderzoek;</p>
	<p>3° geen afbreuk wordt gedaan aan de verplichtingen bedoeld in de artikelen 13, derde lid en 13/4, tweede lid;</p>
	<p>4° door de kennisgeving geen schade kan worden toegebracht aan de betrekkingen die België met vreemde Staten en internationale of supranationale instellingen onderhoudt.</p>
<p>De medegedeelde informatie stipt het juridische kader aan waarbinnen de dienst gemachtigd werd de methode te gebruiken.</p>	<p>In de hypothese dat het verzoek onontvankelijk is of dat de betrokken persoon niet het voorwerp geweest is van een methode bedoeld in de artikelen 18/12, 18/14 of 18/17 of indien de voorwaarden voor de kennisgeving niet vervuld zijn, informeert het diensthoofd de persoon dat er geen gevolg kan gegeven worden aan zijn verzoek in toepassing van deze paragraaf.</p>
	<p>In de hypothese dat het verzoek ontvankelijk is, dat de betrokken persoon het voorwerp geweest is van een methode bedoeld in de artikelen 18/12, 18/14 of 18/17 en dat de voorwaarden voor de kennisgeving vervuld zijn, geeft het diensthoofd aan welke methode werd ingezet en op welke wettelijke basis.</p>
<p>Het diensthoofd van de betrokken dienst informeert de commissie over elk verzoek om informatie en over het geleverde antwoord.</p>	<p>Het diensthoofd van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst informeert het Vast Comité I over elk verzoek om informatie en over het geleverde antwoord, en verstrekt eveneens een</p>

	<u>beknopte motivatie. De toepassing van deze bepaling maakt het voorwerp uit van het verslag van het Vast Comité I aan de Kamer van volksvertegenwoordigers bedoeld in artikel 35, §2 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse</u>
<i>De Koning bepaalt, bij een in de Ministerraad overlegd koninklijk besluit, na advies van het ministerieel Comité voor Inlichtingen en Veiligheid, de wijze waarop de informatie bedoeld in het eerste lid wordt medegeleed.</i>	<u>De Koning bepaalt, bij een in de Ministerraad overlegd koninklijk besluit, na advies van de Nationale Veiligheidsraad, de nadere regels waaraan het verzoek moet beantwoorden.</u>
<u>Artikel 3</u>	<u>Artikel 3</u>
In deze wet wordt verstaan onder :	In deze wet wordt verstaan onder :
1° ...;	<u>1° "Nationale Veiligheidsraad": de binnen de Regering opgerichte Raad die belast is met de door de Koning vastgestelde taken van nationale veiligheid;</u>
2° "agent" : ieder lid van het statutair of contractueel personeel en iedere militair die zijn functie uitoefent binnen één van de in artikel 2 genoemde inlichtingen- en veiligheidsdiensten;	2° "agent" : ieder lid van het statutair of contractueel personeel en iedere militair die zijn functie uitoefent binnen één van de in artikel 2 genoemde inlichtingen- en veiligheidsdiensten;
	<u>3° "lid van het interventieteam":</u>
	<u>a) voor de Veiligheid van de Staat, de agent bedoeld in de artikelen 22 tot 35 die belast is met de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de Veiligheid van de Staat;</u>
	<u>b) voor de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht, de agent bedoeld in de artikelen 22 tot 35 die belast is met de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid;</u>
3° "beschermingsofficier" : de beschermingsofficier bedoeld in de artikelen 22 tot 35;	3° "beschermingsofficier": de beschermingsofficier bedoeld in de artikelen 22 tot 35;
4° "Algemene Dienst inlichting en veiligheid" : de Algemene Dienst inlichting en veiligheid van de Krijgsmacht ;	4° "Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid" : de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht.
5° " de Minister " : de Minister van Justitie voor wat de Veiligheid van de Staat betreft, en de Minister van Landsverdediging voor wat de algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht betreft;	5° " de Minister " : de Minister van Justitie voor wat de Veiligheid van de Staat betreft, en de Minister van Landsverdediging voor wat de <u>Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid</u> van de Krijgsmacht betreft;
6° " de commissie " : de bestuurlijke commissie belast met het toezicht op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, die wordt opgericht	6° " de commissie " : de bestuurlijke commissie belast met het toezicht op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, die wordt opgericht

opgericht bij artikel 43/1;	bij artikel 43/1;
7° " het Vast Comité I " : het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten, zoals bedoeld in de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse;	7° " het Vast Comité I " : het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten, zoals bedoeld in de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse;
8° " het diensthoofd " : enerzijds, de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat of, bij verhindering, de dienstdoende administrateur-generaal, en anderzijds, het hoofd van de algemene Dienst inlichting en veiligheid van de Krijgsmacht of, bij verhindering, het dienstdoende hoofd;	8° " het diensthoofd " : enerzijds, de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat of, bij verhindering, de dienstdoende administrateur-generaal, en anderzijds, het hoofd van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht of, bij verhindering, het dienstdoende hoofd;
9° " de inlichtingenofficier " :	9° " de inlichtingenofficier " :
a) voor de Veiligheid van de Staat, de agent van de buitendiensten die ten minste de graad van commissaris heeft;	a) voor de Veiligheid van de Staat, de agent <u>van de buitendiensten</u> die ten minste de graad van commissaris heeft;
b) voor de algemene Dienst inlichtingen- en veiligheid van de Krijgsmacht, de aan deze dienst toegewezen officier, alsook de burgerambtenaar die ten minste de graad van commissaris heeft;	b) voor de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht , de aan deze dienst toegewezen officier, alsook de burgerambtenaar die ten minste de graad van commissaris heeft;
10° " communicatie " : elke overbrenging, uitzending, of ontvangst van tekens, seinen, geschriften, beelden, klanken of gegevens van alle aard, per draad, radio-elektriciteit, optische seingeving of een ander elektromagnetisch systeem; de communicatie per telefoon, gsm, mobilofoon, telex, telefax of elektronische gegevensoverdracht via computer of computernetwerk, evenals iedere andere privécommunicatie;	10° " communicatie " : elke overbrenging, uitzending, of ontvangst van tekens, seinen, geschriften, beelden, klanken of gegevens van alle aard, per draad, radio-elektriciteit, optische seingeving of een ander elektromagnetisch systeem; de communicatie per telefoon, gsm, mobilofoon, telex, telefax of elektronische gegevensoverdracht via computer of computernetwerk, evenals iedere andere privécommunicatie;
11° " elektronische communicatienetwerken " : de elektronische communicatienetwerken als bedoeld in artikel 2, 3°, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie;	11° " elektronische communicatienetwerken " : de elektronische communicatienetwerken als bedoeld in artikel 2, 3°, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie;
	<u>11°/1 «verstrekker van een elektronische communicatiedienst»: iedereen die binnen het Belgisch grondgebied, op welke wijze ook, een dienst beschikbaar stelt of aanbiedt, die bestaat in het overbrengen van signalen via elektronische communicatienetwerken, of er in bestaat gebruikers toe te laten via een elektronisch communicatienetwerk informatie te verkrijgen, te ontvangen of te verspreiden;</u>
12° " private plaats " : de plaats die kennelijk geen woning is, of een door een woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 van het Strafwetboek, of een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of als woonplaats door een advocaat, door een arts of door een journalist;	12° <u>«voor het publiek toegankelijke plaats»: elke plaats, openbaar of privé, waartoe het publiek toegang kan hebben;</u>
	<u>12°/1 “niet voor het publiek toegankelijke plaats die</u>

	<u>niet aan het zicht ontrokken is": elke plaats waartoe het publiek geen toegang heeft en die voor iedereen zichtbaar is vanaf de openbare weg zonder hulpmiddel of kunstgreep, met uitzondering van de binnenkant van gebouwen die niet voor het publiek toegankelijk zijn";</u>
13° " post " : de postzending zoals gedefinieerd in artikel 131, 6°, 7° en 11°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven;	13° " post " : de postzending zoals gedefinieerd in artikel 131, 6°, 7° en 11°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven;
14° " technisch hulpmiddel " : een configuratie van componenten die signalen detecteert, deze overbrengt, hun registratie activeert en de signalen registreert, met uitzondering van een apparaat dat gebruikt wordt voor het nemen van foto's;	14° " technisch <u>middel</u> " : een configuratie van componenten die signalen detecteert, deze overbrengt, hun registratie activeert en de signalen registreert, <u>met uitzondering van:</u> <u>a) een apparaat dat gebruikt wordt voor het nemen van foto's;</u> <u>b) een mobiel apparaat dat gebruikt wordt voor de opname van bewegende beelden indien het nemen van foto's de discretie en de veiligheid van de agenten niet kan verzekeren en op voorwaarde dat dit gebruik voorafgaand is toegestaan door het diensthoofd of zijn gedelegeerde. Enkel relevant geachte vaste beelden mogen bewaard worden. De overige beelden worden vernietigd binnen een maximumtermijn van een maand te rekenen vanaf de dag van de opname;</u>
15° " radicaliseringssproces " : een proces waarbij een individu of een groep van individuen op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat dit individu of deze groep van individuen mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen;	15° " radicaliseringssproces " : een proces waarbij een individu of een groep van individuen op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat dit individu of deze groep van individuen mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen;
16° " journalist " : een journalist die gerechtigd is de titel van beroepsjournalist te dragen overeenkomstig de wet van 30 december 1963 betreffende de erkenning en de bescherming van de titel van beroepsjournalist;	16° " journalist " : een journalist die gerechtigd is de titel van beroepsjournalist te dragen overeenkomstig de wet van 30 december 1963 betreffende de erkenning en de bescherming van de titel van beroepsjournalist;
17° " bronnengeheim " : het geheim zoals omschreven in de wet van 7 april 2005 tot bescherming van de journalistieke bronnen;	17° " bronnengeheim " : het geheim zoals omschreven in de wet van 7 april 2005 tot bescherming van de journalistieke bronnen;
18° " Directeur Operaties van de Veiligheid van de Staat " : de agent van de buitendiensten van de Veiligheid van de Staat, bekleed met de graad van commissaris-generaal, die belast is met de leiding van de buitendiensten van de Veiligheid van de Staat.	18° " Directeur Operaties van de Veiligheid van de Staat " : de agent van de buitendiensten van de Veiligheid van de Staat, bekleed met de graad van commissaris-generaal, die belast is met de leiding van de buitendiensten van de Veiligheid van de Staat.
	<u>19° «vergrendeld voorwerp»: een voorwerp dat geopend moet worden met behulp van een valse sleutel of via braak.</u> <u>20° «observatie»: het waarnemen van één of meerdere personen, hun aanwezigheid of gedrag, of van bepaalde zaken, plaatsen of gebeurtenissen;</u>

	<u>21° «doorzoeking»: het betreden, bezichtigen en onderzoeken van een plaats alsook het bezichtigen en onderzoeken van een voorwerp.</u>
<u>HOOFDSTUK II.</u> - Organisatie en opdrachten.	<u>HOOFDSTUK II.</u> Organisatie en opdrachten.
<u>Afdeling 1.</u> - De Veiligheid van de Staat.	<u>Afdeling 1.</u> – De Veiligheid van de Staat.
<u>Artikel 4</u>	<u>Artikel 4</u>
De Veiligheid van de Staat vervult haar opdrachten door tussenkomst van de Minister van Justitie, overeenkomstig de richtlijnen van [1] de Nationale Veiligheidsraad.	De Veiligheid van de Staat vervult haar opdrachten door tussenkomst van de Minister van Justitie, overeenkomstig de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad.
<u>Artikel 5</u>	<u>Artikel 5</u>
§ 1. Voor de uitvoering van haar opdrachten staat de Veiligheid van de Staat onder het gezag van de Minister van Justitie.	§ 1. Voor de uitvoering van haar opdrachten staat de Veiligheid van de Staat onder het gezag van de Minister van Justitie.
§ 2. De Minister van Binnenlandse Zaken kan echter de Veiligheid van de Staat vorderen in verband met de uitvoering van de opdrachten bepaald bij artikel 7, wanneer ze betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en op de bescherming van personen . In dat geval preciseert de Minister van Binnenlandse Zaken, zonder zich te mengen in de organisatie van de dienst, het voorwerp van de vordering en kan hij aanbevelingen doen en precieze aanwijzingen geven omtrent de in het werk te stellen middelen en aan te wenden geldmiddelen.	§ 2. De Minister van Binnenlandse Zaken kan echter de Veiligheid van de Staat vorderen in verband met de uitvoering van de opdrachten bepaald bij artikel 7, wanneer ze betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en op de bescherming van personen. In dat geval preciseert de Minister van Binnenlandse Zaken, zonder zich te mengen in de organisatie van de dienst, het voorwerp van de vordering en kan hij aanbevelingen doen en precieze aanwijzingen geven omtrent de in het werk te stellen middelen en aan te wenden geldmiddelen.
Wanneer het niet mogelijk is gevolg te geven aan deze aanbevelingen en aanwijzingen omdat hun uitvoering de uitvoering van andere opdrachten in het gedrang zou brengen, wordt de Minister van Binnenlandse Zaken hierover zo spoedig mogelijk ingelicht. Die ontheft de Veiligheid van de Staat niet van de verplichting om de vorderingen uit te voeren.	Wanneer het niet mogelijk is gevolg te geven aan deze aanbevelingen en aanwijzingen omdat hun uitvoering de uitvoering van andere opdrachten in het gedrang zou brengen, wordt de Minister van Binnenlandse Zaken hierover zo spoedig mogelijk ingelicht. Die ontheft de Veiligheid van de Staat niet van de verplichting om de vorderingen uit te voeren.
§ 3. De Minister van Justitie wordt belast met de organisatie en het algemeen bestuur van de Veiligheid van de Staat, inzonderheid op het vlak van de uitgaven, het beheer en de opleiding van het personeel, de inwendige orde en de tucht, de wedden en de vergoedingen, alsook de uitrusting.	§ 3. De Minister van Justitie wordt belast met de organisatie en het algemeen bestuur van de Veiligheid van de Staat, inzonderheid op het vlak van de uitgaven, het beheer en de opleiding van het personeel, de inwendige orde en de tucht, de wedden en de vergoedingen, alsook de uitrusting.
<u>Artikel 6</u>	<u>Artikel 6</u>
§ 1. De Minister van Binnenlandse Zaken wordt, overeenkomstig de §§ 2, 3 en 4, betrokken bij de	§ 1. De Minister van Binnenlandse Zaken wordt, overeenkomstig de §§ 2, 3 en 4, betrokken bij de

organisatie en het bestuur van de Veiligheid van de Staat, wanneer die organisatie en dat bestuur een rechtstreekse invloed hebben op de uitvoering van de opdrachten inzake de handhaving van de openbare orde en de bescherming van personen.	organisatie en het bestuur van de Veiligheid van de Staat, wanneer die organisatie en dat bestuur een rechtstreekse invloed hebben op de uitvoering van de opdrachten inzake de handhaving van de openbare orde en de bescherming van personen.
Meent de Minister van Justitie geen gevolg te kunnen geven aan een verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken, dan licht hij hem in over de redenen hiervan.	Meent de Minister van Justitie geen gevolg te kunnen geven aan een verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken, dan licht hij hem in over de redenen hiervan.
§ 2. De medeondertekening door de Minister van Binnenlandse Zaken is vereist voor :	§ 2. De medeondertekening door de Minister van Binnenlandse Zaken is vereist voor :
1° elk wetsontwerp betreffende de Veiligheid van de Staat;	1° elk wetsontwerp betreffende de Veiligheid van de Staat;
2° elk ontwerp van reglementair besluit betreffende de algemene organisatie van de Veiligheid van de Staat.	2° elk ontwerp van reglementair besluit betreffende de algemene organisatie van de Veiligheid van de Staat.
§ 3. Het eensluidend advies van de Minister van Binnenlandse Zaken is vereist voor :	§ 3. Het eensluidend advies van de Minister van Binnenlandse Zaken is vereist voor :
1° elk ontwerp van besluit betreffende de personeelsformatie van de Veiligheid van de Staat;	1° elk ontwerp van besluit betreffende de personeelsformatie van de Veiligheid van de Staat;
2° elk ontwerp van koninklijk besluit betreffende de benoeming en de aanwijzing van de ambtenaren-generaal van de Veiligheid van de Staat;	2° elk ontwerp van koninklijk besluit betreffende de benoeming en de aanwijzing van de ambtenaren-generaal van de Veiligheid van de Staat;
3° elk ontwerp van reglementair besluit betreffende de specifieke delegaties inzake budgettaire aangelegenheden;	3° elk ontwerp van reglementair besluit betreffende de specifieke delegaties inzake budgettaire aangelegenheden;
4° elk ontwerp van besluit tot bepaling van de opleiding van het personeel van de Buitendiensten dat betrekking heeft op opdrachten waarvoor de Veiligheid van de Staat het voorwerp kan zijn van een vordering inzake de bescherming van personen;	4° elk ontwerp van besluit tot bepaling van de opleiding van het personeel van de Buitendiensten dat betrekking heeft op opdrachten waarvoor de Veiligheid van de Staat het voorwerp kan zijn van een vordering inzake de bescherming van personen;
5° elk ontwerp van besluit tot bepaling van het aantal agenten van de Buitendiensten van de Veiligheid van de Staat die aangewezen zullen worden als beschermingsofficieren, en tot aanwijzing van de officier die aan het hoofd ervan staat;	5° elk ontwerp van besluit tot bepaling van het aantal agenten van de Buitendiensten van de Veiligheid van de Staat die aangewezen zullen worden als beschermingsofficieren, en tot aanwijzing van de officier die aan het hoofd ervan staat;
6° het voorontwerp van begroting betreffende de Veiligheid van de Staat;	6° het voorontwerp van begroting betreffende de Veiligheid van de Staat;
7° elk ontwerp van reglementair besluit betreffende de specifieke bevoegdheden van de ambtenaar die de leiding heeft van de Veiligheid van de Staat.	7° elk ontwerp van reglementair besluit betreffende de specifieke bevoegdheden van de ambtenaar die de leiding heeft van de Veiligheid van de Staat.
De Minister van Binnenlandse Zaken verstrekkt zijn advies binnen de termijn bepaald door de Minister van Justitie. Deze termijn mag niet minder dan twintig werkdagen bedragen. In geval van gemotiveerde dringende noodzakelijkheid, kan deze termijn tot vijf werkdagen teruggebracht worden. Wanneer deze termijnen verstrekken zijn, wordt het advies geacht	De Minister van Binnenlandse Zaken verstrekkt zijn advies binnen de termijn bepaald door de Minister van Justitie. Deze termijn mag niet minder dan twintig werkdagen bedragen. In geval van gemotiveerde dringende noodzakelijkheid, kan deze termijn tot vijf werkdagen teruggebracht worden. Wanneer deze termijnen verstrekken zijn, wordt het advies geacht

eensluidend te zijn. Het niet-eensluidend advies wordt met redenen omkleed.	eensluidend te zijn. Het niet-eensluidend advies wordt met redenen omkleed.
§ 4. De Koning bepaalt de aangelegenheden betreffende de organisatie en het bestuur van de Veiligheid van de Staat, andere dan die bedoeld in de §§ 2 en 3, en die een rechtstreekse invloed hebben op de uitvoering van de opdrachten inzake de handhaving van de openbare orde en de bescherming van personen, en waarvoor de Minister van Justitie de Minister van Binnenlandse Zaken om advies verzoekt of inlicht, alsook de nadere regels in dit verband	§ 4. De Koning bepaalt de aangelegenheden betreffende de organisatie en het bestuur van de Veiligheid van de Staat, andere dan die bedoeld in de §§ 2 en 3, en die een rechtstreekse invloed hebben op de uitvoering van de opdrachten inzake de handhaving van de openbare orde en de bescherming van personen, en waarvoor de Minister van Justitie de Minister van Binnenlandse Zaken om advies verzoekt of inlicht, alsook de nadere regels in dit verband.
<u>Artikel 7</u>	<u>Artikel 7</u>
De Veiligheid van de Staat heeft als opdracht :	De Veiligheid van de Staat heeft als opdracht :
1° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op elke activiteit die de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, het wetenschappelijk of economisch potentieel, zoals gedefinieerd door de Nationale Veiligheidsraad, of elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van de Nationale Veiligheidsraad, bedreigt of zou kunnen bedreigen;	1° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op elke activiteit die de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, het wetenschappelijk of economisch potentieel, zoals gedefinieerd door de Nationale Veiligheidsraad, of elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van de Nationale Veiligheidsraad, bedreigt of zou kunnen bedreigen;
2° het uitvoeren van de veiligheidsonderzoeken die haar overeenkomstig de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad worden toevertrouwd;	2° het uitvoeren van de veiligheidsonderzoeken die haar overeenkomstig de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad worden toevertrouwd;
3° het uitvoeren van de opdrachten tot bescherming van personen die haar worden toevertrouwd door de Minister van Binnenlandse Zaken;	3° het uitvoeren van de opdrachten tot bescherming van personen die haar worden toevertrouwd door de Minister van Binnenlandse Zaken;
3° /1 het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied;	3°/1 het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied;
4° het uitvoeren van alle andere opdrachten die haar door of krachtens de wet worden toevertrouwd.	4° het uitvoeren van alle andere opdrachten die haar door of krachtens de wet worden toevertrouwd.
<u>Artikel 8</u>	<u>Artikel 8</u>
Voor de toepassing van artikel 7 wordt verstaan onder :	Voor de toepassing van artikel 7 wordt verstaan onder :
1° "activiteit die bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke individuele of collectieve activiteit ontplooid in het land of vanuit het buitenland die verband kan houden met spionage, inmenging, terrorisme, extremisme, proliferatie, schadelijke sektarische organisaties, criminale organisaties, daarbij inbegrepen de verspreiding van propaganda, de aanmoediging of de rechtstreekse of onrechtstreekse steun, onder meer door het verstrekken van financiële, technische of	1° "activiteit die bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke individuele of collectieve activiteit ontplooid in het land of vanuit het buitenland die verband kan houden met spionage, inmenging, terrorisme, extremisme, proliferatie, schadelijke sektarische organisaties, criminale organisaties, daarbij inbegrepen de verspreiding van propaganda, de aanmoediging of de rechtstreekse of onrechtstreekse steun, onder meer door het verstrekken van financiële, technische of

logistieke middelen, het verstrekken van inlichtingen over mogelijke doelwitten, de ontwikkeling van structuren en van actiecapaciteit en de verwezenlijking van de nagestreefde doeleinden.	logistieke middelen, het verstrekken van informatie over mogelijke doelwitten, de ontwikkeling van structuren en van actiecapaciteit en de verwezenlijking van de nagestreefde doeleinden.
Voor de toepassing van het vorige lid wordt verstaan onder :	Voor de toepassing van het vorige lid wordt verstaan onder :
a) spionage : het opzoeken of het verstrekken van inlichtingen die voor het publiek niet toegankelijk zijn en het onderhouden van geheime verstandhoudingen die deze handelingen kunnen voorbereiden of vergemakkelijken;	a) spionage : het opzoeken of het verstrekken van niet voor het publiek toegankelijke informatie en het onderhouden van geheime verstandhoudingen die deze handelingen kunnen voorbereiden of vergemakkelijken;
b) terrorisme : het gebruik van geweld tegen personen of materiële belangen om ideologische of politieke redenen met het doel zijn doelstellingen door middel van terreur, intimidatie of bedreigingen te bereiken;	b) terrorisme : het gebruik van geweld tegen personen of materiële belangen om ideologische of politieke redenen met het doel zijn doelstellingen door middel van terreur, intimidatie of dreigingen te bereiken. Hieronder wordt ook het radicaliseringproces begrepen:
c) extremisme : racistische, xenofobe, anarchistische, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, ongeacht of ze van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard zijn, die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat;	c) extremisme : racistische, xenofobe, anarchistische, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, ongeacht of ze van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard zijn, die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat. Hieronder wordt ook het radicaliseringproces begrepen:
d) proliferatie : de handel of de transacties betreffende materialen, producten, goederen. of know-how die kunnen bijdragen tot de productie of de ontwikkeling van non-conventionele of zeer geavanceerde wapensystemen. In dit verband worden onder meer bedoeld de ontwikkeling van nucleaire, chemische en biologische wapenprogramma's, de daaraan verbonden transmissiesystemen, alsook de personen, structuren of landen die daarbij betrokken zijn;	d) proliferatie : de handel of de transacties betreffende materialen, producten, goederen. of know-how die kunnen bijdragen tot de productie of de ontwikkeling van non-conventionele of zeer geavanceerde wapensystemen. In dit verband worden onder meer bedoeld de ontwikkeling van nucleaire, chemische en biologische wapenprogramma's, de daaraan verbonden transmissiesystemen, alsook de personen, structuren of landen die daarbij betrokken zijn;
e) schadelijke sektarische organisatie : elke groep met filosofische of religieuze inslag of die voorwendt dat te zijn en die qua organisatie of in haar praktijk schadelijke onwettige activiteiten uitoefent, individuen of de maatschappij nadeel berokkent of de menselijke waardigheid schendt;	e) schadelijke sektarische organisatie : elke groep met filosofische of religieuze inslag of die voorwendt dat te zijn en die qua organisatie of in haar praktijk schadelijke onwettige activiteiten uitoefent, individuen of de maatschappij nadeel berokkent of de menselijke waardigheid schendt;
f) criminale organisatie : iedere gestructureerde vereniging van meer dan twee personen die duurt in de tijd, met als oogmerk het in onderling overleg plegen van misdaden en wanbedrijven, om direct of indirect vermogensvoordelen te verkrijgen, waarbij gebruik gemaakt wordt van intimidatie, bedreiging, geweld, listige kunstgrepen of corruptie, of waarbij commerciële of andere structuren worden aangewend om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken. In dit kader worden bedoeld de	f) criminale organisatie : iedere gestructureerde vereniging van meer dan twee personen die duurt in de tijd, met als oogmerk het in onderling overleg plegen van misdaden en wanbedrijven, om direct of indirect vermogensvoordelen te verkrijgen, waarbij gebruik gemaakt wordt van intimidatie, dreiging , geweld, listige kunstgrepen of corruptie, of waarbij commerciële of andere structuren worden aangewend om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken. In dit kader worden bedoeld de vormen en structuren van

vormen en structuren van de criminale organisaties die wezenlijk betrekking hebben op de activiteiten bedoeld in artikel 8, 1°, a) tot e) en g), of die destabiliserende gevolgen kunnen hebben op het politieke of sociaal-economische vlak;	de criminale organisaties die wezenlijk betrekking hebben op de activiteiten bedoeld in artikel 8, 1°, a) tot e) en g), of die destabiliserende gevolgen kunnen hebben op het politieke of sociaal-economische vlak;
g) inmenging : de poging om met ongeoorloofde, bedrieglijke of clandestiene middelen beslissingsprocessen te beïnvloeden;	g) inmenging : de poging om met ongeoorloofde, bedrieglijke of clandestiene middelen beslissingsprocessen te beïnvloeden;
2° "de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde"	2° "de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde" :
a) de veiligheid van de instellingen van de Staat en het vrijwaren van de continuïteit van de regelmatige werking van de rechtsstaat, de democratische instellingen, de elementaire beginselen die eigen zijn aan iedere rechtsstaat, alsook de mensenrechten en de fundamentele vrijheden ;	a) de veiligheid van de instellingen van de Staat en het vrijwaren van de continuïteit van de regelmatige werking van de rechtsstaat, de democratische instellingen, de elementaire beginselen die eigen zijn aan iedere rechtsstaat, alsook de mensenrechten en de fundamentele vrijheden;
b) de veiligheid en de fysieke en morele vrijwaring van personen en de veiligheid en de vrijwaring van goederen;	b) de veiligheid en de fysieke en morele vrijwaring van personen en de veiligheid en de vrijwaring van goederen;
3° "de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen" : het vrijwaren van de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied, van de soevereiniteit en de onafhankelijkheid van de Staat, van de belangen van de landen waarmee België gemeenschappelijke doeleinden nastreeft, alsook van de internationale en andere betrekkingen die België met vreemde Staten en internationale of supranationale instellingen onderhoudt;	3° "de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen" : het vrijwaren van de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied, van de sovereiniteit en de onafhankelijkheid van de Staat, van de belangen van de landen waarmee België gemeenschappelijke doeleinden nastreeft, alsook van de internationale en andere betrekkingen die België met vreemde Staten en internationale of supranationale instellingen onderhoudt;
4° "het wetenschappelijk of economisch potentieel" : de vrijwaring van de essentiële elementen van het wetenschappelijk of economisch potentieel;	4° "het wetenschappelijk of economisch potentieel" : de vrijwaring van de essentiële elementen van het wetenschappelijk of economisch potentieel;
5° "personen beschermen" : de bescherming van het leven en de fysieke integriteit verzekeren van de volgende personen, aangewezen door de Minister van Binnenlandse Zaken :	5° "personen beschermen" : de bescherming van het leven en de fysieke integriteit verzekeren van de volgende personen, aangewezen door de Minister van Binnenlandse Zaken :
a) de buitenlandse staatshoofden;	a) de buitenlandse staatshoofden;
b) de buitenlandse regeringshoofden;	b) de buitenlandse regeringshoofden;
c) de familieleden van de buitenlandse staats- en regeringshoofden;	c) de familieleden van de buitenlandse staats- en regeringshoofden;
d) de Belgische en buitenlandse regeringsleden;	d) de Belgische en buitenlandse regeringsleden;
e) sommige belangrijke personen die het voorwerp zijn van bedreigingen voortvloeiende uit activiteiten bepaald in artikel 8, 1°.	e) sommige belangrijke personen die het voorwerp zijn van dreigingen voortvloeiende uit activiteiten bepaald in artikel 8, 1°.
<u>Artikel 9</u>	<u>Artikel 9</u>

Op verzoek van de Veiligheid van de Staat verleent de Algemene Dienst inlichting en veiligheid zijn medewerking aan de Veiligheid van de Staat bij het inwinnen van inlichtingen wanneer militairen betrokken zijn bij activiteiten bedoeld in artikel 7, 1° en 3°/1.	Op verzoek van de Veiligheid van de Staat verleent de Algemene Dienst <u>Inlichting en Veiligheid</u> zijn medewerking aan de Veiligheid van de Staat bij het inwinnen van inlichtingen wanneer militairen betrokken zijn bij activiteiten bedoeld in artikel 7, 1° en 3°/1.
<u>Afdeling 2.</u> - De Algemene Dienst inlichting en veiligheid.	<u>Afdeling 2.</u> - De Algemene Dienst <u>Inlichting en Veiligheid</u> .
<u>Artikel 10</u>	<u>Artikel 10</u>
§ 1. De Algemene Dienst inlichting en veiligheid vervult zijn opdrachten door tussenkomst van de Minister van Landsverdediging, overeenkomstig de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad.	§ 1. De Algemene Dienst <u>Inlichting en Veiligheid</u> vervult zijn opdrachten door tussenkomst van de Minister van Landsverdediging, overeenkomstig de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad.
§ 2. Voor de uitvoering van zijn opdrachten staat de Algemene Dienst inlichting en veiligheid onder het gezag van de Minister van Landsverdediging.	§ 2. Voor de uitvoering van zijn opdrachten staat de Algemene Dienst <u>Inlichting en Veiligheid</u> onder het gezag van de Minister van Landsverdediging.
§ 3. De Minister van Landsverdediging wordt belast met de organisatie en het algemeen bestuur van de Algemene Dienst inlichting en veiligheid, inzonderheid voor de uitgaven, het beheer en de opleiding van het personeel, de inwendige orde en de tucht, de wedden en vergoedingen, alsook de uitrusting.	§ 3. De Minister van Landsverdediging wordt belast met de organisatie en het algemeen bestuur van de Algemene Dienst <u>Inlichting en Veiligheid</u> , inzonderheid voor de uitgaven, het beheer en de opleiding van het personeel, de inwendige orde en de tucht, de wedden en vergoedingen, alsook de uitrusting.
<u>Artikel 11</u>	<u>Artikel 11</u>
§ 1. De Algemene Dienst inlichting en veiligheid heeft als opdracht :	§ 1. De Algemene Dienst <u>Inlichting en Veiligheid</u> heeft als opdracht :
1° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op elke activiteit die de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied, de militaire defensieplannen, [¹ het wetenschappelijk en economisch potentieel met betrekking tot de actoren, zowel de natuurlijke als de rechtspersonen, die actief zijn in de economische en industriële sectoren die verbonden zijn met defensie en die opgenomen zijn in een op voorstel van de Minister van Justitie en de Minister van Landsverdediging door [² de Nationale Veiligheidsraad]² goedgekeurde lijst,]¹ de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten, of de veiligheid van de Belgische onderdanen in het buitenland of elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van [³ de Nationale Veiligheidsraad]³, bedreigt of zou kunnen bedreigen, en er de bevoegde ministers onverwijd over inlichten alsook de regering, op haar verzoek, advies te verlenen bij de omschrijving van haar buitenlands defensiebeleid;	1° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben <u>op de factoren die de nationale en internationale veiligheid beïnvloeden of kunnen beïnvloeden in die mate dat de Krijgsmacht betrokken is of zou kunnen worden om inlichtingensteun te bieden aan hun lopende of eventuele komende operaties, alsook de inlichtingen die betrekking hebben</u> op elke activiteit die: <u>a) de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied of de bevolking,</u> <u>b) de militaire defensieplannen,</u> <u>c) het wetenschappelijk en economisch potentieel met betrekking tot de actoren, zowel de natuurlijke als de rechtspersonen, die actief zijn in de economische en industriële sectoren die verbonden zijn met defensie en die opgenomen zijn in een op voorstel van de Minister van Justitie en de Minister van Landsverdediging door de Nationale Veiligheidsraad goedgekeurde lijst,</u> <u>d) de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten,</u>

	<p>e) de veiligheid van de Belgische onderdanen in het buitenland of</p> <p>f) elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van de Nationale Veiligheidsraad, bedreigt of zou kunnen bedreigen;</p> <p>er de bevoegde ministers onverwijld over inlichten alsook de regering, op haar verzoek, advies te verlenen bij de omschrijving van haar binnen- en buitenlands beleid inzake veiligheid en defensie;</p>
2° het zorgen voor het behoud van de militaire veiligheid van het personeel dat onder de Minister van Landsverdediging ressorteert, de militaire installaties, wapens, munitie, uitrusting, plannen, geschriften, documenten, informatica- en verbindingssystemen of andere militaire voorwerpen en, in het kader van de cyberaanvallen op militaire informatica- en verbindingssystemen of systemen die de Minister van Landsverdediging beheert, de aanval neutraliseren en er de daders van identificeren, onvermindert het recht onmiddellijk met een eigen cyberaanval te reageren overeenkomstig de bepalingen van het recht van de gewapende conflicten;	2° het zorgen voor het behoud van de militaire veiligheid van het personeel dat onder de Minister van Landsverdediging ressorteert, de militaire installaties, wapens en wapensystemen , munitie, uitrusting, plannen, geschriften, documenten, informatica- en verbindingssystemen of andere militaire voorwerpen en, in het kader van de cyberaanvallen op wapensystemen , militaire informatica- en verbindingssystemen of systemen die de Minister van Landsverdediging beheert, de aanval neutraliseren en er de daders van identificeren, onvermindert het recht onmiddellijk met een eigen cyberaanval te reageren overeenkomstig de bepalingen van het recht van de gewapende conflicten;
3° het beschermen van het geheim dat, krachtens de internationale verbintenissen van België of teneinde de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied en de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten te verzekeren, verbonden is met de militaire installaties, wapens, munitie, uitrusting, met de plannen, geschriften, documenten of andere militaire voorwerpen, met de militaire inlichtingen en verbindingen, alsook met de militaire informatica- en verbindingssystemen of die systemen die de Minister van Landsverdediging beheert;	3° het beschermen van het geheim dat, krachtens de internationale verbintenissen van België of teneinde de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied en de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten te verzekeren, verbonden is met de militaire installaties, wapens, munitie, uitrusting, met de plannen, geschriften, documenten of andere militaire voorwerpen, met de militaire inlichtingen en verbindingen, alsook met de militaire informatica- en verbindingssystemen of die systemen die de Minister van Landsverdediging beheert;
4° het uitvoeren van de veiligheidsonderzoeken die hem overeenkomstig de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad worden toevertrouwd.	4° het uitvoeren van de veiligheidsonderzoeken die hem overeenkomstig de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad worden toevertrouwd.
5° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied.	5° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied.
§ 2. Voor de toepassing van § 1 wordt verstaan onder :	§ 2. Voor de toepassing van § 1 wordt verstaan onder :
1° "activiteit die de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke uiting van het voornemen om, met middelen van militaire aard, het gehele grondgebied of een gedeelte ervan, alsook het luchtruim boven dat grondgebied of de territoriale wateren, in te nemen, te bezetten of aan te vallen, of de bescherming of het voortbestaan van de bevolking, het nationaal	1° "activiteit die de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied of de bevolking bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke uiting van het voornemen om, met middelen van militaire aard, het gehele grondgebied of een gedeelte ervan, alsook het luchtruim boven dat grondgebied of de territoriale wateren, in te nemen, te bezetten of aan te vallen, of de bescherming of het voortbestaan van de gehele bevolking of een

patrimonium of het economisch potentieel van het land in gevaar te brengen;	<u>gedeelte ervan</u> , het nationaal patrimonium of het economisch potentieel van het land in gevaar te brengen;
2° "activiteit die de militaire defensieplannen bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke uiting van het voornemen om op ongeoorloofde wijze kennis te nemen van de plannen betreffende de militaire verdediging van het nationaal grondgebied, van het luchtruim boven dat grondgebied of van de territoriale wateren en van de vitale belangen van de Staat, of betreffende de gemeenschappelijke militaire verdediging in het kader van een bondgenootschap of een internationaal of supranationaal samenwerkingsverband;	2° "activiteit die de militaire defensieplannen bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke uiting van het voornemen om op ongeoorloofde wijze kennis te nemen van de plannen betreffende de militaire verdediging van het nationaal grondgebied, van het luchtruim boven dat grondgebied of van de territoriale wateren en van de vitale belangen van de Staat, of betreffende de gemeenschappelijke militaire verdediging in het kader van een bondgenootschap of een internationaal of supranationaal samenwerkingsverband;
2°/1 " activiteit die het wetenschappelijk en economisch potentieel bedreigt of zou kunnen bedreigen met betrekking tot de actoren, zowel de natuurlijke als de rechtspersonen, die actief zijn in de economische en industriële sectoren en die opgenomen zijn in een op voorstel van de Minister van Justitie en de Minister van Landsverdediging door de Nationale Veiligheidsraad goedgekeurde lijst " : elke uiting van het voornemen om de essentiële elementen van het wetenschappelijk en economisch potentieel van deze actoren in het gedrang te brengen;	2°/1 " activiteit die het wetenschappelijk en economisch potentieel bedreigt of zou kunnen bedreigen met betrekking tot de actoren, zowel de natuurlijke als de rechtspersonen, die actief zijn in de economische en industriële sectoren en die opgenomen zijn in een op voorstel van de Minister van Justitie en de Minister van Landsverdediging door de Nationale Veiligheidsraad goedgekeurde lijst " : elke uiting van het voornemen om de essentiële elementen van het wetenschappelijk en economisch potentieel van deze actoren in het gedrang te brengen;
3° "activiteit die de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke uiting van het voornemen om de paraatstelling, de mobilisatie en de aanwending van de Belgische Krijgsmacht, van de geallieerde strijdkrachten of van intergeallieerde defensie-organisaties te neutraliseren, te belemmeren, te saboteren, in het gedrang te brengen of te verhinderen bij opdrachten, acties of operaties in nationaal verband, in het kader van een bondgenootschap of een internationaal of supranationaal samenwerkingsverband;	3° "activiteit die de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke uiting van het voornemen om de paraatstelling, de mobilisatie en de aanwending van de Belgische Krijgsmacht, van de geallieerde strijdkrachten of van intergeallieerde defensie-organisaties te neutraliseren, te belemmeren, te saboteren, in het gedrang te brengen of te verhinderen bij opdrachten, acties of operaties in nationaal verband, in het kader van een bondgenootschap of een internationaal of supranationaal samenwerkingsverband;
4° "activiteit die de veiligheid van Belgische onderdanen in het buitenland bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke uiting van het voornemen om het leven of de lichamelijke integriteit van Belgen in het buitenland en van hun familieleden collectief te schaden door verwoesting, afslachting of plundering.	4° "activiteit die de veiligheid van Belgische onderdanen in het buitenland bedreigt of zou kunnen bedreigen" : elke uiting van het voornemen om het leven of de lichamelijke integriteit van Belgen in het buitenland en van hun familieleden collectief te schaden door verwoesting, afslachting of plundering.
§ 3. Op verzoek van de Algemene Dienst inlichting en veiligheid verleent de Veiligheid van de Staat zijn medewerking bij het inwinnen van inlichtingen wanneer personen die niet ressorteren onder de Minister van Landsverdediging of niet behoren tot ondernemingen die overeenkomsten uitvoeren, welke met hem, met internationale militaire organisaties of met derde landen worden gesloten in militaire aangelegenheden, of die deelnemen aan een gunningsprocedure van een overheidsopdracht die door de laatstgenoemden werd uitgeschreven, betrokken zijn bij activiteiten bedoeld in § 1, 1°, 2°, 3°	§ 3. Op verzoek van de Algemene Dienst <u>Inlichting en Veiligheid</u> verleent de Veiligheid van de Staat zijn medewerking bij het inwinnen van inlichtingen wanneer personen die niet ressorteren onder de Minister van Landsverdediging of niet behoren tot ondernemingen die overeenkomsten uitvoeren, welke met hem, met internationale militaire organisaties of met derde landen worden gesloten in militaire aangelegenheden, of die deelnemen aan een gunningsprocedure van een overheidsopdracht die door de laatstgenoemden werd uitgeschreven, betrokken zijn bij activiteiten bedoeld in § 1, 1°, 2°, 3° en 5°.

en 5°.	
De maatregelen inzake industriële bescherming worden enkel genomen wanneer de Minister van Landsverdediging, derde landen of de organisaties waarmee België verdragsrechtelijk of contractueel verbonden is, hierom verzoeken.	De maatregelen inzake industriële bescherming worden enkel genomen wanneer de Minister van Landsverdediging, derde landen of de organisaties waarmee België verdragsrechtelijk of contractueel verbonden is, hierom verzoeken.
<u>HOOFDSTUK III.</u> - De uitoefening van de opdrachten.	<u>HOOFDSTUK III. – De uitoefening van de inlichtingen- en veiligheidsopdrachten</u>
<u>Afdeling 1.</u> - De uitoefening van inlichtings- en veiligheidsopdrachten. <u>Onderafdeling 1.</u> - Algemene bepalingen.	<u>Afdeling 1. – Algemene bepalingen</u>
<u>Artikel 12</u>	<u>Artikel 12</u>
Om hun opdrachten te vervullen, mogen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten slechts dwangmiddelen gebruiken onder de voorwaarden die door de wet worden bepaald.	Om hun opdrachten te vervullen, mogen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten slechts dwangmiddelen gebruiken onder de voorwaarden die door de wet worden bepaald.
<u>Artikel 13</u>	<u>Artikel 13</u>
In het raam van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten informatie en persoonsgegevens opsporen, verzamelen, ontvangen en verwerken die nuttig kunnen zijn om hun opdrachten te vervullen en een documentatie bijhouden, meer bepaald met betrekking tot de gebeurtenissen, de groeperingen en de personen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten.	De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen informatie en persoonsgegevens opsporen, verzamelen, ontvangen en verwerken die nuttig kunnen zijn om hun opdrachten te vervullen en een documentatie bijhouden, meer bepaald met betrekking tot de gebeurtenissen, de groeperingen en de personen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten.
De in de documentatie vervatte inlichtingen moeten in verband staan met de doeleinden van het gegevensbestand en beperkt blijven tot de vereisten die eruit voortvloeien.	De in de documentatie vervatte inlichtingen moeten in verband staan met de doeleinden van het gegevensbestand en beperkt blijven tot de vereisten die eruit voortvloeien.
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten waken over de veiligheid van de gegevens die betrekking hebben op hun bronnen en van de informatie en persoonsgegevens die deze bronnen leveren.	De inlichtingen- en veiligheidsdiensten waken over de veiligheid van de gegevens die betrekking hebben op hun bronnen en van de informatie en persoonsgegevens die deze bronnen leveren.
De agenten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hebben toegang tot de door hun dienst ingewonnen en verwerkte informatie, inlichtingen en persoonsgegevens, voor zover deze nuttig zijn voor de uitoefening van hun functie of opdracht.	De agenten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hebben toegang tot de door hun dienst ingewonnen en verwerkte informatie, inlichtingen en persoonsgegevens, voor zover deze nuttig zijn voor de uitoefening van hun functie of opdracht.
	<u>Afdeling 2. – De beschermings- en ondersteuningsmaatregelen</u>
<u>Artikel 13/1</u>	<u>Artikel 13/1</u>

<p>§ 1. In afwijking van artikel 231 van het Strafwetboek, kan een agent omwille van veiligheidsredenen verbonden aan de bescherming van zijn persoon en voor de behoeften eigen aan de uitoefening van de opdracht een naam gebruiken die hem niet toebehoort, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.</p>	
<p>§ 2. Het is de agenten, belast met de uitvoering van de methoden voor het verzamelen van gegevens, verboden in het kader van hun opdracht strafbare feiten te plegen.</p>	<p><u>Het is de agenten verboden strafbare feiten te plegen.</u></p>
<p>In afwijking van het eerste lid, blijven vrij van straf de agenten die, in het kader van hun opdracht en in de uitvoering van de methoden zoals bedoeld in de artikelen 16/1 en 18/2, § 1, inbreuken op de wegcode of andere door de wet bepaalde strafbare feiten begaan die strikt noodzakelijk zijn voor de efficiëntie van hun opdracht of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen.</p>	<p><u>In afwijking van het eerste lid, blijven vrij van straf de agenten belast met de uitvoering van de methoden voor het verzamelen van gegevens alsook de leden van het interventieteam in het kader van hun functie die overtredingen, inbreuken op de wegcode of een gebruiksdiefstal begaan die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen.</u></p>
<p>Onverminderd het tweede lid, blijven vrij van straf de agenten die, in het kader van hun opdracht en in de uitvoering van de in artikel 18/2 bedoelde methoden, met voorafgaand en uitdrukkelijk akkoord van de commissie, strafbare feiten begaan die strikt noodzakelijk zijn voor de efficiëntie van hun opdracht of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen.</p>	<p><u>Onverminderd het tweede lid, blijven vrij van straf de agenten die bij de uitvoering van de in artikel 18/2 bedoelde methoden, met het voorafgaand schriftelijk akkoord van de Commissie gegeven binnen de vier dagen na ontvangst van de schriftelijke vraag van het diensthoofd strafbare feiten begaan die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van hun eigen veiligheid of die van andere personen. In geval van hoogdringendheid vraagt het diensthoofd het voorafgaand mondeling akkoord van de voorzitter van de Commissie. Dit mondelinge akkoord wordt zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigd door de voorzitter van de Commissie. De Commissie of de voorzitter brengt zijn akkoord ter kennis van het Vast Comité I.</u></p>
	<p><u>In afwijking van het derde lid, indien de strikte noodzaak om een strafbaar feit te begaan ter verzekering van de veiligheid van agenten of andere personen onmogelijk kon worden voorzien en het evenmin mogelijk was om het voorafgaand akkoord te bekomen van de Commissie of van de voorzitter in geval van een hoogdringendheidsprocedure, brengt het diensthoofd de Commissie zo spoedig mogelijk op de hoogte dat een strafbaar feit werd begaan. Indien de Commissie, na evaluatie, besluit tot de strikte noodzaak en de onvoorzienbaarheid van het strafbaar feit, blijft de agent vrij van straf. De Commissie maakt dit akkoord over aan het Vast Comité I.</u></p>
<p>De strafbare feiten bedoeld in het tweede en derde lid moeten in gelijke verhouding staan tot het door de inlichtingenopdracht nagestreefde doel en mogen in</p>	<p>De strafbare feiten bedoeld <u>in het tweede tot vierde lid</u> moeten in gelijke verhouding staan tot het door de inlichtingenopdracht nagestreefde doel en mogen in</p>

geen geval afbreuk doen aan de fysieke integriteit van personen.	geen geval afbreuk doen aan de fysieke integriteit van personen.
Het tweede en het derde lid zijn eveneens van toepassing op de personen die aan de uitvoering van deze methode noodzakelijke en rechtstreekse hulp of bijstand hebben verleend.	Het tweede en het derde lid zijn eveneens van toepassing op de personen die aan de uitvoering van deze methode noodzakelijke en rechtstreekse hulp of bijstand hebben verleend.
Blijven vrij van straf, de leden van de commissie die machtiging verlenen tot het plegen van strafbare feiten zoals bedoeld in het derde lid.	Blijven vrij van straf, de leden van de commissie die machtiging verlenen tot het plegen van strafbare feiten zoals bedoeld in het derde <u>en het vierde</u> lid.
	<u>Artikel 13/2</u>
	<u>Een agent kan, om veiligheidsredenen verbonden aan de bescherming van zijn persoon of van derden, gebruik maken van een naam die hem niet toebehoort alsook van een fictieve identiteit en hoedanigheid, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.</u> <u>De in het eerste lid bedoelde maatregel mag niet autonoom aangewend worden voor het verzamelen van gegevens.</u>
	<u>Elk actief gebruik van een fictieve identiteit dient tijdelijk en doelgericht te zijn en wordt vermeld in een lijst die maandelijks overgemaakt wordt aan het Vast Comité I.</u>
	<u>De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het kader van de aanmaak en het gebruik van een valse naam of van een fictieve identiteit en hoedanigheid, valse documenten vervaardigen, laten vervaardigen en gebruiken.</u> <u>Elke aanmaak van officiële documenten ten bewijze van een fictieve identiteit of hoedanigheid wordt gemachtigd door het diensthoofd en wordt ter kennis gebracht van het Vast Comité I.</u>
	<u>In het kader van de uitvoering van de in dit artikel bedoelde maatregelen kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de medewerking vorderen van de ambtenaren en agenten van de openbare diensten.</u>
	<u>Artikel 13/3</u>
	<u>§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen rechtspersonen oprichten, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels. Die nadere regels kunnen afwijken van de wettelijke bepalingen die van toepassing zijn in geval van ontbinding en vereffening van een rechtspersoon.</u>
	<u>§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen</u>

	<u>rechtspersonen inzetten ter ondersteuning van hun opdrachten.</u>
	<u>Onverminderd het eerste lid, worden de nadere regels voor het inzetten van een rechtspersoon voor het verzamelen van gegevens bepaald in artikel 18/13.</u>
	<u>§ 3. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het kader van de toepassing van §§ 1 en 2, valse documenten vervaardigen, laten vervaardigen en gebruiken.</u>
	<u>§ 4. Elke oprichting van een rechtspersoon wordt gemachtigd door het diensthoofd en wordt ter kennis gebracht van het Vast Comité I.</u> <u>Elke inzet van een rechtspersoon buiten het geval voorzien in artikel 18/13, wordt vermeld in een lijst die maandelijks overgemaakt wordt aan het Vast Comité I.</u>
	<u>§ 5. In het kader van de uitvoering van dit artikel kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de medewerking vorderen van de ambtenaren en agenten van de openbare diensten.</u>
	<u>Artikel 13/4</u>
	<u>De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen de medewerking van derden verzoeken.</u>
	<u>De diensten waken over de veiligheid van de gegevens die betrekking hebben op de derden die een medewerking aan hen verlenen of hebben verleend.</u>
	<u>Het tweede, derde en vijfde lid van artikel 13/1 zijn van toepassing op de derden die aan de uitvoering van een methode noodzakelijke en rechtstreekse hulp en bijstand hebben verleend.</u>
	<u>Afdeling 3 – De samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek</u>
<u>Artikel 13/2</u>	<u>Artikel 13/5</u>
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten waken erover geen onderzoeken te voeren die een bewuste aantasting uitmaken van de bevoegdheden van de procureur des Konings, de federale procureur of de onderzoeksrechter en die het goede verloop van opsporingsonderzoeken of gerechtelijke onderzoeken kunnen schaden.	De inlichtingen- en veiligheidsdiensten waken erover geen onderzoeken te voeren die een bewuste aantasting uitmaken van de <u>opdrachten van de bevoegde magistraat</u> en die het goede verloop van opsporingsonderzoeken of gerechtelijke onderzoeken kunnen schaden.
Wanneer een inlichtingen- en veiligheidsdienst een	Wanneer een inlichtingen- en veiligheidsdienst een

onderzoek instelt dat een weerslag kan hebben op een opsporings- of gerechtelijk onderzoek, mag deze dienst, indien hij de in artikel 18/2 bedoelde methoden voor het verzamelen van gegevens aanwendt, dit gerechtelijk- of opsporingsonderzoek niet schaden.	onderzoek instelt dat een weerslag kan hebben op een opsporings- of gerechtelijk onderzoek, mag deze dienst, indien hij de in artikel 18/2 bedoelde methoden voor het verzamelen van gegevens aanwendt, dit gerechtelijk- of opsporingsonderzoek niet schaden.
De inlichtingen- en veiligheidsdienst brengt de commissie hiervan op de hoogte. Onverminderd de overeenkomsten gesloten met de gerechtelijke overheden, beslist de commissie, in overleg met het federaal parket of de bevoegde magistraat en het hoofd van de betrokken dienst, of en volgens welke nadere regels de inlichtingen- en veiligheidsdienst het onderzoek kan voortzetten. De commissie brengt het Vast Comité I op de hoogte van haar beslissing. De inlichtingen- en veiligheidsdienst voert zijn opdracht uit overeenkomstig de beslissing van de commissie. De commissie ziet toe op de naleving van haar beslissing.	De inlichtingen- en veiligheidsdienst brengt de commissie hiervan op de hoogte. Onverminderd de overeenkomsten gesloten met de gerechtelijke overheden, beslist de commissie, in overleg met het federaal parket of de bevoegde magistraat en het hoofd van de betrokken dienst <u>of de agent die hij daartoe machtigt</u> , of en volgens welke nadere regels de inlichtingen- en veiligheidsdienst het onderzoek kan voortzetten. De commissie brengt het Vast Comité I op de hoogte van haar beslissing. De inlichtingen- en veiligheidsdienst voert zijn opdracht uit overeenkomstig de beslissing van de commissie. De commissie ziet toe op de naleving van haar beslissing.
	<u>Afdeling 4 – De methoden voor het verzamelen van gegevens</u>
<u>Onderafdeling 2.</u> - Gewone methoden voor het verzamelen van gegevens.	<u>Onderafdeling 1 – Gewone methoden voor het verzamelen van gegevens</u>
Artikel 14	Artikel 14
Met inachtneming van de wet, op basis van de eventueel afgesloten akkoorden en de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels kunnen de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten [¹, die van de politiediensten inbegrepen,]¹ uit eigen beweging aan de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst de inlichtingen meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten.	De gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten, die van de politiediensten inbegrepen, <u>kunnen</u> uit eigen beweging aan de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst de informatie meedelen die nuttig <u>is</u> voor de uitvoering van zijn opdrachten.
Op verzoek van een inlichtingen- en veiligheidsdienst, delen de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten, die van de politiediensten inbegrepen, aan de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst, met inachtneming van deze wet en op basis van de eventueel afgesloten akkoorden en van de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels, de inlichtingen mee die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten.	Op verzoek van een inlichtingen- en veiligheidsdienst, delen de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten, die van de politiediensten inbegrepen, aan de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst, met inachtneming van deze wet en op basis van de eventueel afgesloten akkoorden en van de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels, de informatie mee die nuttig <u>is</u> voor de uitvoering van zijn opdrachten.
Wanneer de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en de agenten van de openbare diensten, die van de politiediensten inbegrepen, van oordeel zijn dat het meedelen van de informatie bedoeld in het tweede lid van aard is afbreuk te doen aan een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek, of aan de verzameling van gegevens overeenkomstig de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en	Wanneer de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en de agenten van de openbare diensten, die van de politiediensten inbegrepen, van oordeel zijn dat het meedelen van de informatie bedoeld in het tweede lid van aard is afbreuk te doen aan een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek, of aan de verzameling van gegevens overeenkomstig de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en de

de financiering van terrorisme, of iemand in zijn persoonlijke fysieke integriteit kan schaden, kunnen zij binnen vijf werkdagen na ontvangst van de aanvraag deze mededeling weigeren en delen zij de redenen hiervan schriftelijk mee.	financiering van terrorisme, of iemand in zijn persoonlijke fysieke integriteit kan schaden, kunnen zij binnen vijf werkdagen na ontvangst van de aanvraag deze mededeling weigeren en delen zij de redenen hiervan schriftelijk mee.
Met inachtneming van de geldende wetgeving kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, overeenkomstig de door de Koning vastgelegde algemene nadere regels, toegang krijgen tot de gegevensbanken van de openbare sector die nuttig zijn voor de uitoefening van hun opdrachten.	Met inachtneming van de geldende wetgeving kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, overeenkomstig de door de Koning vastgelegde algemene nadere regels, toegang krijgen tot de gegevensbanken van de openbare sector die nuttig zijn voor de uitoefening van hun opdrachten.
<u>Artikel 15</u>	<u>Artikel 15</u>
De regels voor de mededeling van de gegevens die voorkomen in de bevolkings- en vreemdelingenregisters alsook in het wachtregister van de vreemdelingen, worden vastgesteld bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit.	De regels voor de mededeling van de gegevens die voorkomen in de bevolkings- en vreemdelingenregisters alsook in het wachtregister van de vreemdelingen, worden vastgesteld bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit.
<u>Artikel 16</u>	<u>Artikel 16</u>
In overeenstemming met artikel 3, § 4, van de wet van 8 december 1992, tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de inlichtingen noodzakelijk voor de uitoefening van hun opdrachten, met inbegrip van persoonsgegevens, inwinnen bij elke persoon of organisatie die behoort tot de privé-sector.	<u>De personen en organisaties die behoren tot de privésector kunnen, onverminderd artikel 2, §2, uit eigen beweging aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de informatie en persoonsgegevens meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van hun opdrachten.</u>
	<u>De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, onverminderd artikel 2, § 2, informatie en persoonsgegevens inwinnen bij personen en organisaties die behoren tot de privé-sector.</u>
<u>Artikel 16/1</u>	<u>Artikel 16/1</u>
In de uitvoering van hun opdrachten mogen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten publieke plaatsen en private plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, observeren en doorzoeken zonder behulp van technische middelen.	<u>§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder behulp van technische middelen het volgende observeren:</u> <u>1° voor het publiek toegankelijke plaatsen;</u> <u>2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;</u> <u>3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden.</u>
	<u>§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder behulp van technische middelen:</u> <u>1° voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken;</u> <u>2° ter plaatse de inhoud doorzoeken van niet-vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden en die niet bewaakt zijn door de bezitter.</u>

<u>Artikel 16/2</u>	<u>Artikel 16/2</u>
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, de medewerking vorderen van een operator van een elektronisch communicatiennetwerk of de verstrekker van een elektronische communicatiedienst om over te gaan tot:	De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, de medewerking vorderen van een operator van een elektronisch communicatiennetwerk of de verstrekker van een elektronische communicatiedienst om over te gaan tot:
1° het identificeren van de abonnee of de gewoonlijke gebruiker van een elektronische communicatiedienst of van het gebruikte elektronische communicatiemiddel;	1° het identificeren van de abonnee of de gewoonlijke gebruiker van een elektronische communicatiedienst of van het gebruikte elektronische communicatiemiddel;
2° het identificeren van de elektronische communicatiediensten en —middelen waarop een bepaald persoon is geabonneerd of die door een bepaald persoon gewoonlijk worden gebruikt.	2° het identificeren van de elektronische communicatiediensten en —middelen waarop een bepaald persoon is geabonneerd of die door een bepaald persoon gewoonlijk worden gebruikt.
De vordering gebeurt schriftelijk door het diensthoofd of zijn gedelegeerde. In geval van hoogdringendheid kan het diensthoofd of zijn gedelegeerde deze gegevens mondeling vorderen. Deze mondelinge vordering wordt binnen vierentwintig uur bevestigd door een schriftelijke vordering.	De vordering gebeurt schriftelijk door het diensthoofd of zijn gedelegeerde. In geval van hoogdringendheid kan het diensthoofd of zijn gedelegeerde deze gegevens mondeling vorderen. Deze mondelinge vordering wordt binnen vierentwintig uur bevestigd door een schriftelijke vordering.
Iedere operator van een elektronisch communicatiennetwerk en iedere verstrekker van een elektronische communicatiedienst die wordt gevorderd, verstrekt aan het diensthoofd of zijn gedelegeerde de gegevens waarom werd verzocht binnen een termijn en overeenkomstig de nadere regels te bepalen bij koninklijk besluit genomen op het voorstel van de minister van Justitie, de minister van Landsverdediging en de minister bevoegd voor de elektronische communicatie.	Iedere operator van een elektronisch communicatiennetwerk en iedere verstrekker van een elektronische communicatiedienst die wordt gevorderd, verstrekt aan het diensthoofd of zijn gedelegeerde de gegevens waarom werd verzocht binnen een termijn en overeenkomstig de nadere regels te bepalen bij koninklijk besluit genomen op het voorstel van de minister van Justitie, de minister van Landsverdediging en de minister bevoegd voor de elektronische communicatie.
Het diensthoofd of zijn gedelegeerde kan, mits naleving van de principes van proportionaliteit en subsidiariteit en mits de registratie van de raadpleging, de bedoelde gegevens ook verkrijgen met behulp van toegang tot de klantenbestanden van de operator of van de dienstenverstrekker. De Koning bepaalt, op voorstel van de minister van Justitie, de minister van Landsverdediging en de minister bevoegd voor de elektronische communicatie, de technische voorwaarden waaronder deze toegang mogelijk is.	Het diensthoofd of zijn gedelegeerde kan, mits naleving van de principes van proportionaliteit en subsidiariteit en mits de registratie van de raadpleging, de bedoelde gegevens ook verkrijgen met behulp van toegang tot de klantenbestanden van de operator of van de dienstenverstrekker. De Koning bepaalt, op voorstel van de minister van Justitie, de minister van Landsverdediging en de minister bevoegd voor de elektronische communicatie, de technische voorwaarden waaronder deze toegang mogelijk is.
Eenieder die weigert de aldus gevraagde gegevens mee te delen of de vereiste toegang te verschaffen, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot tienduizend euro.	Eenieder die weigert de aldus gevraagde gegevens mee te delen of de vereiste toegang te verschaffen, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot tienduizend euro.
Beide inlichtingen- en veiligheidsdiensten houden een register bij van alle gevorderde identificaties en van alle via rechtstreekse toegang verkregen identificaties.	Beide inlichtingen- en veiligheidsdiensten houden een register bij van alle gevorderde identificaties en van alle via rechtstreekse toegang verkregen identificaties. Het

Het Vast Comité I ontvangt van de betrokken inlichtingen-en veiligheidsdiensten maandelijks een lijst van de gevorderde identificaties en van elke toegang.	Vast Comité I ontvangt van de betrokken inlichtingen-en veiligheidsdiensten maandelijks een lijst van de gevorderde identificaties en van elke toegang.
<u>Artikel 17</u>	<u>Artikel 17</u>
In de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten onder meer steeds de voor het publiek toegankelijke plaatsen betreden en, met inachtneming van de onschendbaarheid van de woning, hotelinrichtingen en andere logiesverstrekende inrichtingen bezoeken.	De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, steeds de voor het publiek toegankelijke plaatsen betreden en, met inachtneming van de onschendbaarheid van de woning, hotelinrichtingen en andere logiesverstrekende inrichtingen bezoeken.
Zij kunnen zich door de eigenaars, exploitanten of aangestelden van die inrichtingen de inschrijvingsgegevens van de reizigers doen overleggen.	Zij kunnen zich door de eigenaars, exploitanten of aangestelden van die inrichtingen de inschrijvingsgegevens van de reizigers doen overleggen.
<u>Artikel 18</u>	<u>Artikel 18</u>
In de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten een beroep doen op menselijke bronnen voor het verzamelen van gegevens omtrent gebeurtenissen, voorwerpen, groeperingen en natuurlijke personen of rechtspersonen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten, conform de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad.	De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, een beroep doen op menselijke bronnen voor het verzamelen van gegevens omtrent gebeurtenissen, voorwerpen, groeperingen en natuurlijke personen of rechtspersonen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten, conform de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad.
Onderafdeling 2/1. Specifieke methoden en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens.	Onderafdeling 2 – Specifieke methoden en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens
<u>A. Algemene bepalingen</u>	<u>A. Algemene bepalingen</u>
<u>Artikel 18/1</u>	<u>Artikel 18/1</u>
Deze onderafdeling is van toepassing :	Deze onderafdeling is van toepassing :
1° op de Veiligheid van de Staat voor de uitoefening, op het grondgebied van het Rijk, van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 1° en 3°/1 , en 8, 1° tot 4°, onverminderd artikel 18/9, § 1, 1°;	1° op de Veiligheid van de Staat voor de uitoefening, op of vanaf het grondgebied van het Rijk, van de opdrachten bedoeld in de artikel 7, 1° en 3°/1, en 8, 1° tot 4°, onverminderd artikel 18/9, § 1, 1°;
2° op de algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht voor de uitoefening, op het grondgebied van het Rijk, van de opdrachten bedoeld in de artikelen 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, en § 2, met uitzondering van de interceptie van communicaties uitgezonden in het buitenland, bedoeld in de artikelen 44bis en 44ter en in artikel 259bis, § 5, van het Strafwetboek.	2° op de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht, onverminderd artikel 18/9, § 1, 2°, voor de uitoefening, op het grondgebied van het Rijk, van de opdrachten bedoeld in de artikelen 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, en § 2, met uitzondering van de interceptie van communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland alsook het binnendringen in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en het maken van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland,

	<u>zoals bedoeld in de artikelen 44 tot 44/5.</u>
<u>Artikel 18/2</u>	<u>Artikel 18/2</u>
<p>§ 1. De specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens zijn :</p> <p>1° de observatie, met behulp van technische middelen, in publieke plaatsen en in private plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, ofwel de observatie, al dan niet met behulp van technische middelen, van private plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek;</p> <p>2° de doorzoeking, met behulp van technische middelen, van publieke plaatsen, van private plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek en van de gesloten voorwerpen die zich op deze plaatsen bevinden;</p> <p>3° het kennismeten van de identificatiegegevens van de afzender of de geadresseerde van post of van de titularis van een postbus;</p> <p>4° de identificatie of de lokalisatie, met behulp van een technisch middel, van de elektronische communicatiедiensten en -middelen waarop een bepaald persoon is geabonneerd of die door een bepaald persoon gewoonlijk worden gebruikt;</p> <p>4°/1 de vordering van de operator van een elektronisch communicatiennetwerk of van een verstrekker van een elektronische communicatiедienst tot het bekomen van de gegevens betreffende de betalingswijze, de identificatie van het betalingsmiddel en het tijdstip van betaling voor het abonnement of voor het gebruik van de elektronische communicatiедienst;</p> <p>5° de maatregelen tot opsporing van de oproepgegevens van elektronische communicatiemiddelen en de lokalisatie van de afkomst of de bestemming van elektronische communicatie.</p>	<p>§ 1. <u>De specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens worden opgesomd in de artikelen 18/4 tot 18/8.</u></p>
<p>§ 2. De uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens zijn :</p> <p>1° de observatie, al dan niet met behulp van technische middelen, in private plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek, in woningen of in een door een woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 van het Strafwetboek, of in een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of als woonplaats door een advocaat, een arts of een journalist;</p> <p>2° de doorzoeking, al dan niet met behulp van technische middelen, van private plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek, van woningen of van een door een woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 van het Strafwetboek, of van een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of als woonplaats door een advocaat, een arts of een journalist, en van gesloten voorwerpen die zich op deze plaatsen bevinden;</p> <p>3° de oprichting of het gebruik van een rechtspersoon</p>	<p>§ 2. <u>De uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens worden opgesomd in de artikelen 18/11 tot 18/17.</u></p>

<p>ter ondersteuning van operationele activiteiten en het gebruik van agenten van de dienst, onder de dekmantel van een fictieve identiteit of hoedanigheid; 4° het openmaken en het kennismeten van de al dan niet aan een postoperator toevertrouwde post; 5° het verzamelen van gegevens betreffende bankrekeningen en bankverrichtingen; 6° het binnendringen in een informaticasysteem, al dan niet met behulp van technische middelen, valse signalen, valse sleutels of valse hoedanigheden; 7° het afluisteren, het kennismeten van en het opnemen van communicaties.</p>	
<p>§ 3. Als een in §§ 1 en 2 bedoelde methode aangewend wordt ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, of van hun lokalen of communicatiemiddelen die zij voor beroepsdoeleinden gebruiken, of van hun woonplaats of verblijfplaats, mag deze methode niet uitgevoerd worden zonder dat, naargelang het geval, de voorzitter van de Orde van de Vlaamse balies, van de Ordre des barreaux francophones et germanophone, van de Nationale Raad van de Orde van Geneesheren of van de Vereniging van Beroepsjournalisten hiervan vooraf op de hoogte is gebracht door de voorzitter van de commissie bedoeld in artikel 3, 6°. De voorzitter van de commissie is verplicht om de nodige inlichtingen te verstrekken aan de voorzitter van de Orde of van de Vereniging van Beroepsjournalisten, waarvan de advocaat, de arts of de journalist deel uitmaakt. De betrokken voorzitter is tot geheimhouding verplicht. De straffen bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek zijn van toepassing voor inbreuken op deze verplichting tot geheimhouding.</p>	<p>§ 3. Als een in §§ 1 en 2 bedoelde methode aangewend wordt ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, of van hun lokalen of communicatiemiddelen die zij voor beroepsdoeleinden gebruiken, of van hun woonplaats of verblijfplaats, mag deze methode niet uitgevoerd worden zonder dat, naargelang het geval, de voorzitter van de Orde van de Vlaamse balies, van de Ordre des barreaux francophones et germanophone, van de Nationale Raad van de Orde van Geneesheren of van de Vereniging van Beroepsjournalisten <u>of in geval van ziekte of verhindering van de voorzitter diens plaatsvervanger</u> hiervan vooraf op de hoogte is gebracht door de voorzitter van de commissie bedoeld in artikel 3, 6°. De voorzitter van de commissie is verplicht om de nodige inlichtingen te verstrekken aan de voorzitter van de Orde of van de Vereniging van Beroepsjournalisten, waarvan de advocaat, de arts of de journalist deel uitmaakt <u>of aan de plaatsvervanger van de voorzitter</u>. De betrokken voorzitter <u>en zijn plaatsvervanger zijn</u> tot geheimhouding verplicht. De straffen bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek zijn van toepassing voor inbreuken op deze verplichting tot geheimhouding.</p>
<p>Als een in §§ 1 en 2 bedoelde methode aangewend wordt ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, van hun lokalen of communicatiemiddelen die zij voor beroepsdoeleinden gebruiken, of van hun woonplaats of verblijfplaats, gaat de voorzitter van de commissie na of de via deze methode verkregen gegevens een rechtstreeks verband hebben met de bedreiging, wanneer zij beschermd worden door het beroepsgeheim van een advocaat of arts of door het bronnengeheim van een journalist.</p>	<p>Als een in §§ 1 en 2 bedoelde methode aangewend wordt ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, van hun lokalen of communicatiemiddelen die zij voor beroepsdoeleinden gebruiken, of van hun woonplaats of verblijfplaats, gaat de voorzitter van de commissie na of de via deze methode verkregen gegevens een rechtstreeks verband hebben met de <u>potentiële dreiging</u>, wanneer zij beschermd worden door het beroepsgeheim van een advocaat of arts of door het bronnengeheim van een journalist. <u>Zo geen rechtstreeks verband is aangetoond, verbiedt de commissie de inlichtingen- en veiligheidsdiensten deze gegevens te exploiteren.</u></p>
<p>Als een in § 2 bedoelde uitzonderlijke methode aangewend wordt ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, dient de voorzitter van de commissie of het door hem aangewezen lid van de commissie aanwezig te zijn bij de aanwending van deze methode.</p>	<p>Als een in § 2 bedoelde uitzonderlijke methode aangewend wordt ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, <u>kan</u> de voorzitter van de commissie of het door hem aangewezen lid van de commissie aanwezig zijn bij de aanwending van deze methode. <u>De voorzitter houdt rekening met het risico dat zijn aanwezigheid kan hebben voor de uitoefening van de opdracht, zijn eigen veiligheid</u></p>

	<u>en de veiligheid van de agenten en van derden.</u>
<u>B. Specifieke methoden voor het verzamelen van de gegevens</u>	<u>B. Specifieke methoden voor het verzamelen van de gegevens</u>
<u>Artikel 18/3</u>	<u>Artikel 18/3</u>
§ 1. Rekening houdend met een potentiële bedreiging zoals bedoeld in artikel 18/1 kunnen de in artikel 18/2, § 1, bedoelde specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aangewend worden indien de gewone methoden voor het verzamelen van gegevens ontoereikend worden geacht om de informatie te verzamelen die nodig is om de inlichtingenopdracht te volbrengen. De specifieke methode moet worden gekozen in functie van de graad van ernst van de potentiële bedreiging waarvoor ze wordt aangewend.	§ 1. Rekening houdend met een potentiële dreiging zoals bedoeld in artikel 18/1 kunnen de in artikel 18/2, § 1, bedoelde specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens aangewend worden indien de gewone methoden voor het verzamelen van gegevens ontoereikend worden geacht om de informatie te verzamelen die nodig is om de inlichtingenopdracht te volbrengen. De specifieke methode moet worden gekozen in functie van de graad van ernst van de potentiële dreiging waarvoor ze wordt aangewend.
De specifieke methode kan slechts worden aangewend na een schriftelijke en met redenen omklede beslissing van het diensthoofd en na kennisgeving van deze beslissing aan de commissie.	De specifieke methode kan slechts worden aangewend na een schriftelijke en met redenen omklede beslissing van het diensthoofd en na kennisgeving van deze beslissing aan de commissie.
§ 2. De beslissing van het diensthoofd vermeldt: 1° de aard van de specifieke methode; 2° naargelang het geval, de natuurlijke personen of rechtspersonen, verenigingen of groeperingen, voorwerpen, plaatsen, gebeurtenissen of informatie die het voorwerp uitmaken van de specifieke methode; 3° de potentiële dreiging die de specifieke methode rechtvaardigt; 4° de feitelijke omstandigheden die de specifieke methode rechtvaardigen, de motivering inzake subsidiariteit en proportionaliteit, inbegrepen het verband tussen de bepalingen onder 2° en 3°; 5° de periode waarin de specifieke methode kan worden aangewend, te rekenen vanaf de kennisgeving van de beslissing aan de Commissie; 6° de naam van de inlichtingenofficier(en) verantwoordelijk om de aanwending van de specifieke methode op te volgen; 7° in voorkomend geval, het technisch middel dat gebruikt wordt bij de aanwending van de specifieke methode; 8° in voorkomend geval, de samenloop met een opsporings- of gerechtelijke onderzoek; 9° in voorkomend geval, de ernstige aanwijzingen waaruit blijkt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of de ontwikkeling van de potentiële dreiging; 10° in geval toepassing wordt gemaakt van artikel 18/8, de motivering van de duur van de periode waarop de inzameling van gegevens betrekking heeft; 11° de datum van de beslissing;	§ 2. De beslissing van het diensthoofd vermeldt: 1° de aard van de specifieke methode; 2° naargelang het geval, de natuurlijke personen of rechtspersonen, feitelijke verenigingen of groeperingen, voorwerpen, plaatsen, gebeurtenissen of informatie die het voorwerp uitmaken van de specifieke methode; 3° de potentiële dreiging die de specifieke methode rechtvaardigt; 4° de feitelijke omstandigheden die de specifieke methode rechtvaardigen, de motivering inzake subsidiariteit en proportionaliteit, inbegrepen het verband tussen de bepalingen onder 2° en 3°; 5° de periode waarin de specifieke methode kan worden aangewend, te rekenen vanaf de kennisgeving van de beslissing aan de Commissie; 6° de naam van de inlichtingenofficier(en) verantwoordelijk om de aanwending van de specifieke methode op te volgen; 7° in voorkomend geval, het technisch middel dat gebruikt wordt bij de aanwending van de specifieke methode in toepassing van de artikelen 18/4 of 18/5 ; 8° in voorkomend geval, de samenloop met een opsporings- of gerechtelijke onderzoek; 9° in voorkomend geval, de strafbare feiten die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van de veiligheid van de agenten of derden; 10° in voorkomend geval, de ernstige aanwijzingen waaruit blijkt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of de ontwikkeling van de potentiële dreiging;

12° de handtekening van het diensthoofd.”;	<p>11° in voorkomend geval, de redenen die de hoogdringendheid rechtvaardigen;</p> <p>12° in geval toepassing wordt gemaakt van artikel 18/8, de motivering van de duur van de periode waarop de inzameling van gegevens betrekking heeft;</p> <p>13° de datum van de beslissing;</p> <p>14° de handtekening van het diensthoofd.</p> <p>De vermeldingen bedoeld in 1° tot 4°, 7°, 10°, 11° en 14° zijn op straffe van onwettigheid voorgeschreven.</p>
<p>§ 3. Op het einde van elke maand wordt, per specifieke methode, een lijst van de uitgevoerde maatregelen overgezonden aan de commissie. Deze lijsten bevatten de gegevens bedoeld in § 2, 1° tot 3°, 5° en 7°.</p>	<p>§ 3. In geval van hoogdringendheid kan het diensthoofd de specifieke methode mondeling toestaan. Deze mondelinge beslissing wordt bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing dat de vermeldingen bedoeld in § 2 bevat en dat uiterlijk de eerste werkdag volgend op de datum van de beslissing moet toekomen op de zetel van de Commissie.</p> <p>De inlichtingenofficier kan mondeling of schriftelijk de medewerking vorderen van de personen bedoeld in de artikelen 18/6, 18/7 en 18/8. De aard van de methode wordt hen meegeleerd. Op een mondelinge vordering volgt zo spoedig mogelijk schriftelijke bevestiging ervan door de inlichtingenofficier.</p>
<p>§ 4. De specifieke methode kan enkel verlengd of hernieuwd worden mits een nieuwe beslissing van het diensthoofd, die voldoet aan de voorwaarden bepaald in § 1.</p>	<p>§ 4. De specifieke methode kan enkel verlengd of hernieuwd worden mits een nieuwe beslissing van het diensthoofd, die voldoet aan de voorwaarden bepaald in § 1.</p>
<p>§ 5. De specifieke methoden kunnen slechts worden aangewend ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, of van communicatiemiddelen die ze voor beroepsdoeleinden gebruiken, op voorwaarde dat de inlichtingen- en veiligheidsdienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de potentiële bedreiging en nadat de commissie, overeenkomstig artikel 18/10 een eensluidend advies uitgebracht heeft op voorstel van het diensthoofd.</p>	<p>§ 5. De specifieke methoden kunnen slechts worden aangewend ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, of van communicatiemiddelen die ze voor beroepsdoeleinden gebruiken, op voorwaarde dat de inlichtingen- en veiligheidsdienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de potentiële dreiging en nadat de commissie, overeenkomstig artikel 18/10 een eensluidend advies uitgebracht heeft op het ontwerp van beslissing van het diensthoofd.</p>
<p>§. 6 De leden van de commissie kunnen op elk ogenblik een controle uitoefenen op de wettigheid van de maatregelen, hierbij inbegrepen de naleving van de principes van subsidiariteit en proportionaliteit.</p>	<p>§6. De leden van de commissie kunnen op elk ogenblik een controle uitoefenen op de wettigheid van de maatregelen, hierbij inbegrepen de naleving van de principes van subsidiariteit en proportionaliteit.</p>
<p>Zij kunnen daartoe de plaatsen betreden waar de gegevens betreffende de specifieke methode door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in ontvangst worden genomen of bewaard, zich alle nuttige stukken toe-eigenen en de leden van de dienst horen.</p>	<p>Zij kunnen daartoe de plaatsen betreden waar de gegevens betreffende de specifieke methode door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in ontvangst worden genomen of bewaard, zich alle nuttige stukken toe-eigenen en de leden van de dienst horen.</p>
De gegevens verkregen in omstandigheden die de	De gegevens verkregen in omstandigheden die de

vigerende wettelijke bepalingen niet naleven, worden onder het toezicht van de commissie bewaard overeenkomstig de door de Koning bepaalde nadere regels en termijnen, na advies van de commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De commissie verbiedt de inlichtingen- en veiligheidsdiensten deze gegevens te exploiteren en schorst de aangewende methode indien deze nog lopende is.	vigerende wettelijke bepalingen niet naleven, worden onder het toezicht van de <u>Commissie</u> bewaard overeenkomstig de door de Koning bepaalde nadere regels en termijnen, na advies van de commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De commissie verbiedt de inlichtingen- en veiligheidsdiensten deze gegevens te exploiteren en schorst de aangewende methode indien deze nog lopende is.
De commissie stelt het Vast Comité I op eigen initiatief en onverwijd in kennis van haar beslissing.	De commissie stelt het Vast Comité I op eigen initiatief en onverwijd in kennis van haar beslissing.
§ 7. De inlichtingenofficier die is aangesteld om de aanwending van de specifieke methode voor het verzamelen van gegevens op te volgen, informeert het diensthoofd regelmatig over de uitvoering van deze methode.	§ 7. De inlichtingenofficier die is aangesteld om de aanwending van de specifieke methode voor het verzamelen van gegevens op te volgen, informeert het diensthoofd regelmatig over de uitvoering van deze methode.
Het diensthoofd beëindigt de specifieke methode wanneer de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is, wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd ingesteld, of wanneer hij een onwettigheid heeft vastgesteld. Hij brengt zijn beslissing zo spoedig mogelijk ter kennis van de Commissie..	§ 8. Het diensthoofd beëindigt de specifieke methode wanneer de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is, wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd ingesteld, of wanneer hij een onwettigheid heeft vastgesteld. Hij brengt zijn beslissing zo spoedig mogelijk ter kennis van de Commissie.
<u>Artikel 18/4</u>	<u>Artikel 18/4</u>
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen een of meer personen, hun aanwezigheid of hun gedrag, zaken, plaatsen of gebeurtenissen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten observeren ofwel, met behulp van technische middelen, in publieke plaatsen of in private plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, ofwel, al dan niet met behulp van technische middelen, de private plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek. Ze kunnen de gegevens die daarop betrekking hebben registreren.	<u>§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, met behulp van technische middelen het volgende observeren:</u> <u>1° voor het publiek toegankelijke plaatsen;</u> <u>2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;</u> <u>3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden;</u> <u>en er een technisch middel installeren, dat middel bedienen of het terugnemen.</u>
In het kader van een observatie kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, na beslissing van het diensthoofd, gemachtigd worden om op ieder ogenblik en zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, publieke of private plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek te betreden om een technisch middel te installeren, te herstellen of terug te nemen.	<u>§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, al dan niet met behulp van technische middelen het volgende observeren:</u> <u>1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die niet aan het zicht onttrokken zijn;</u> <u>2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;</u> <u>3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden;</u> <u>zonder die plaatsen te betreden.</u>
<u>Artikel 18/5</u>	<u>Artikel 18/5</u>
§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, wanneer dit een belang vertoont voor de uitoefening van hun opdrachten, met behulp van technische	<u>De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten:</u>

middelen publieke plaatsen en private plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek doorzoeken, met inbegrip van de inhoud van gesloten voorwerpen die zich op deze plaatsen bevinden.	
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, na beslissing van het diensthoofd, gemachtigd worden op ieder ogenblik en zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, deze plaatsen te betreden, voor de noden van de doorzoeking of om het doorzochte voorwerp terug te plaatsen overeenkomstig § 2.	<u>1° voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken met behulp van technische middelen;</u> <u>2° de inhoud doorzoeken van al dan niet vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden;</u>
§ 2. Indien het onderzoek van een in § 1 bedoeld voorwerp niet ter plaatse kan gebeuren en indien het verzamelen van gegevens niet op een andere manier kan gebeuren, is het de betrokken dienst toegestaan dit voorwerp mee te nemen voor een strikt beperkte duur. Het bewuste voorwerp wordt zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht van de dienst in de weg staat.	<u>3° al dan niet vergrendelde voorwerpen meenemen voor een strikt beperkte duur, indien het onderzoek ervan niet ter plaatse kan gebeuren om technische of veiligheidsredenen. Die voorwerpen worden zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.</u>
<u>Artikel 18/6</u>	<u>Artikel 18/6</u>
§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen kennis nemen van de identificatiegegevens van de afzender of de geadresseerde van al dan niet aan een postoperator toevertrouwde post en van de identificatiegegevens van de titularis van een postbus, wanneer dit een belang vertoont voor de uitoefening van hun opdrachten. Wanneer de medewerking van een postoperator wordt gevorderd, richt het diensthoofd een schriftelijke vraag aan deze operator. De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de postoperator die wordt gevorderd.	§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen <u>in het belang van de uitoefening van hun opdrachten</u> kennis nemen van de identificatiegegevens van de afzender of de geadresseerde van al dan niet aan een postoperator toevertrouwde post en van de identificatiegegevens van de titularis van een postbus, wanneer dit een belang vertoont voor de uitoefening van hun opdrachten. Wanneer de medewerking van een postoperator wordt gevorderd, richt het diensthoofd een schriftelijke vraag aan deze operator. De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de postoperator die wordt gevorderd.
§ 2. In geval van uiterst dringende met redenen omklede noodzakelijkheid kan de inlichtingenofficier bij mondelinge beslissing deze gegevens ogenblikkelijk vorderen mits voorafgaand mondeling akkoord van het diensthoofd. Deze mondelinge beslissing wordt zo spoedig mogelijk bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing van het diensthoofd. De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de postoperator die wordt gevorderd.	§ 2. In geval van uiterst dringende met redenen omklede noodzakelijkheid kan de inlichtingenofficier bij mondelinge beslissing deze gegevens ogenblikkelijk vorderen mits voorafgaand mondeling akkoord van het diensthoofd. Deze mondelinge beslissing wordt zo spoedig mogelijk bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing van het diensthoofd. De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de postoperator die wordt gevorderd.
§ 3. De postoperator die weigert de in dit artikel bedoelde medewerking te verlenen wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot tienduizend euro.	§ 3. De postoperator die weigert de in dit artikel bedoelde medewerking te verlenen wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot <u>twintigduizend</u> euro.
	<u>Artikel 18/6/1</u>
	<u>De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, vervoers- en reisgegevens vorderen van enige private verstrekker van een vervoers- of reisdienst.</u>

	<p><u>Het diensthoofd stuurt een schriftelijke vordering. De aard van de methode wordt meegedeeld aan de dienstenverstrekker die wordt gevorderd.</u></p>
	<p><u>De verstrekker van een vervoers- of reisdienst die weigert om de in zijn bezit zijnde informatie die overeenkomstig dit artikel gevorderd wordt, mee te delen, wordt gestraft met een geldboete van zeventig euro tot twintigduizend euro.</u></p>
<u>Artikel 18/7</u>	<u>Artikel 18/7</u>
§ 1. Wanneer dit een belang vertoont voor de uitoefening van de opdrachten, kan het diensthoofd, bij schriftelijke beslissing, overgaan of doen overgaan tot:	§ 1. Wanneer dit een belang vertoont voor de uitoefening van de opdrachten, kan het diensthoofd, bij schriftelijke beslissing, overgaan of doen overgaan tot:
1° de identificatie of de lokalisatie, met behulp van een technisch middel, van de elektronische communicatiediensten en -middelen waarop een bepaald persoon is geabonneerd of die door een bepaald persoon gewoonlijk worden gebruikt;	1° de identificatie of de lokalisatie, met behulp van een technisch middel, van de elektronische communicatiediensten en -middelen waarop een bepaald persoon is geabonneerd of die door een bepaald persoon gewoonlijk worden gebruikt;
2° de vordering van de operator van een elektronisch communicatiennetwerk of van een verstrekker van een elektronische communicatiedienst tot het bekomen van de gegevens betreffende de betalingswijze, de identificatie van het betalingsmiddel en het tijdstip van betaling voor het abonnement of voor het gebruik van de elektronische communicatiedienst. Een inlichtingen veiligheidsdienst kan de bedoelde gegevens ook verkrijgen met behulp van toegang tot de bestanden van de klanten van de operator of van de verstrekker van de dienst.	2° de vordering van de operator van een elektronisch communicatiennetwerk of van een verstrekker van een elektronische communicatiedienst tot het bekomen van de gegevens betreffende de betalingswijze, de identificatie van het betalingsmiddel en het tijdstip van betaling voor het abonnement of voor het gebruik van de elektronische communicatiedienst. Een inlichtingen en veiligheidsdienst kan de bedoelde gegevens ook verkrijgen met behulp van toegang tot de bestanden van de klanten van de operator of van de verstrekker van de dienst.
§ 2. Ingeval van uiterst dringende met redenen omklede noodzakelijkheid kan de inlichtingenofficier bij mondelinge beslissing deze gegevens ogenblikkelijk vorderen mits voorafgaand mondeling akkoord van het diensthoofd. Deze mondelinge beslissing wordt zo spoedig mogelijk bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing van het diensthoofd. De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de gevorderde operator van het elektronisch communicatiennetwerk of aan de verstrekker van de elektronische communicatiedienst die wordt gevorderd.	§ 2. Ingeval van uiterst dringende met redenen omklede noodzakelijkheid kan de inlichtingenofficier bij mondelinge beslissing deze gegevens ogenblikkelijk vorderen mits voorafgaand mondeling akkoord van het diensthoofd. Deze mondelinge beslissing wordt zo spoedig mogelijk bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing van het diensthoofd. De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de gevorderde operator van het elektronisch communicatiennetwerk of aan de verstrekker van de elektronische communicatiedienst die wordt gevorderd.
§ 3. Iedere operator van een communicatiennetwerk en iedere verstrekker van een communicatiedienst die wordt gevorderd om de in § 1 bedoelde gegevens mee te delen, verstrekt aan het diensthoofd de gegevens waarom werd verzocht binnen een termijn en overeenkomstig de nadere regels te bepalen bij koninklijk besluit genomen op het voorstel van de Minister van Justitie, de Minister van Landsverdediging en de Minister bevoegd voor de elektronische communicatie.	§ 3. Iedere operator van een communicatiennetwerk en iedere verstrekker van een communicatiedienst die wordt gevorderd om de in § 1 bedoelde gegevens mee te delen, verstrekt aan het diensthoofd de gegevens waarom werd verzocht binnen een termijn en overeenkomstig de nadere regels te bepalen bij koninklijk besluit genomen op het voorstel van de Minister van Justitie, de Minister van Landsverdediging en de Minister bevoegd voor de elektronische communicatie.

De Koning bepaalt, op voorstel van de Minister van Justitie, de Minister van Landsverdediging en de Minister bevoegd voor de elektronische communicatie, de voorwaarden waaronder de in § 1 bedoelde toegang mogelijk is voor het diensthoofd.	De Koning bepaalt, op voorstel van de Minister van Justitie, de Minister van Landsverdediging en de Minister bevoegd voor de elektronische communicatie, de voorwaarden waaronder de in § 1 bedoelde toegang mogelijk is voor het diensthoofd.
Elke in het eerste lid bedoelde persoon die weigert de aldus gevraagde gegevens mee te delen, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot tienduizend euro.	Elke in het eerste lid bedoelde persoon die weigert de aldus gevraagde gegevens mee te delen, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot <u>twintigduizend</u> euro.
<u>Artikel 18/8</u>	<u>Artikel 18/8</u>
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zo nodig door daartoe de medewerking van de operator van een elektronisch communicatienetwerk of van de verstrekker van een elektronische communicatiedienst te vorderen, overgaan of doen overgaan tot:	§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zo nodig door daartoe de medewerking van de operator van een elektronisch communicatienetwerk of van de verstrekker van een elektronische communicatiedienst te vorderen, overgaan of doen overgaan tot:
1° het opsporen van de verkeersgegevens van elektronische communicatiemiddelen van waaruit of waarnaar elektronische communicaties worden of werden gedaan;	1° het opsporen van de verkeersgegevens van elektronische communicatiemiddelen van waaruit of waarnaar elektronische communicaties worden of werden gedaan;
2° het lokaliseren van de oorsprong of de bestemming van elektronische communicaties.	2° het lokaliseren van de oorsprong of de bestemming van elektronische communicaties.
In de gevallen bedoeld in het eerste lid worden voor elk elektronisch communicatiemiddel waarvan de verkeersgegevens worden opgespoord of waarvan de oorsprong of de bestemming van de elektronische communicatie wordt gelokaliseerd de dag, het tijdstip en de duur en indien nodig de plaats van de elektronische communicatie aangegeven en vastgelegd in een verslag.	In de gevallen bedoeld in het eerste lid worden voor elk elektronisch communicatiemiddel waarvan de verkeersgegevens worden opgespoord of waarvan de oorsprong of de bestemming van de elektronische communicatie wordt gelokaliseerd de dag, het tijdstip en de duur en indien nodig de plaats van de elektronische communicatie aangegeven en vastgelegd in een verslag.
De aard van de beslissing wordt meegeleid aan de gevorderde operator van het elektronisch communicatienetwerk of aan de verstrekker van de elektronische communicatiedienst die wordt gevorderd	De aard van de beslissing wordt meegeleid aan de gevorderde operator van het elektronisch communicatienetwerk of aan de verstrekker van de elektronische communicatiedienst die wordt gevorderd.
§ 2. Wat betreft de toepassing van de methode bedoeld in paragraaf 1 op de gegevens die worden bewaard krachtens artikel 126 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, zijn de volgende bepalingen van toepassing:	§ 2. Wat betreft de toepassing van de methode bedoeld in paragraaf 1 op de gegevens die worden bewaard krachtens artikel 126 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, zijn de volgende bepalingen van toepassing:
1° voor een potentiële dreiging die betrekking heeft op een activiteit die verband kan houden met criminale organisaties of schadelijke sektarische organisaties, kan het diensthoofd in zijn beslissing de gegevens slechts vorderen voor een periode van zes maanden voorafgaand aan de beslissing;	1° voor een potentiële dreiging die betrekking heeft op een activiteit die verband kan houden met criminale organisaties of schadelijke sektarische organisaties, kan het diensthoofd in zijn beslissing de gegevens slechts vorderen voor een periode van zes maanden voorafgaand aan de beslissing;
2° voor een potentiële dreiging, andere dan deze bedoeld in de bepalingen onder 1° en 3°, kan het diensthoofd in zijn beslissing de gegevens vorderen voor een periode van negen maanden voorafgaand	2° voor een potentiële dreiging, andere dan deze bedoeld in de bepalingen onder 1° en 3°, kan het diensthoofd in zijn beslissing de gegevens vorderen voor een periode van negen maanden voorafgaand aan

aan de beslissing;	de beslissing;
3° voor een potentiële dreiging die betrekking heeft op een activiteit die verband kan houden met terrorisme of extremisme, kan het diensthoofd in zijn beslissing de gegevens vorderen voor een periode van twaalf maanden voorafgaand aan de beslissing.	3° voor een potentiële dreiging die betrekking heeft op een activiteit die verband kan houden met terrorisme of extremisme, kan het diensthoofd in zijn beslissing de gegevens vorderen voor een periode van twaalf maanden voorafgaand aan de beslissing.
§ 3. Iedere operator van een elektronisch communicatiennetwerk en iedere verstrekker van een elektronische communicatiedienst die verzocht wordt de in § 1 bedoelde gegevens mee te delen, verstrekt het diensthoofd de gevraagde gegevens binnen een termijn en overeenkomstig de nadere regels te bepalen bij koninklijk besluit genomen op voorstel van de Minister van Justitie, de Minister van Landsverdediging en de Minister bevoegd voor de Elektronische Communicatie.	§ 3. Iedere operator van een elektronisch communicatiennetwerk en iedere verstrekker van een elektronische communicatiedienst die verzocht wordt de in § 1 bedoelde gegevens mee te delen, verstrekt het diensthoofd de gevraagde gegevens binnen een termijn en overeenkomstig de nadere regels te bepalen bij koninklijk besluit genomen op voorstel van de Minister van Justitie, de Minister van Landsverdediging en de Minister bevoegd voor de Elektronische Communicatie.
Elke in het eerste lid bedoelde persoon die weigert zijn technische medewerking te verlenen aan de vorderingen bedoeld in dit artikel wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot tienduizend euro.	Elke in het eerste lid bedoelde persoon die weigert zijn technische medewerking te verlenen aan de vorderingen bedoeld in dit artikel wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot twintigduizend euro.
§ 4. In geval van uiterst dringende met redenen omklede noodzakelijkheid kan de inlichtingenofficier deze gegevens bij mondelinge beslissing ogenblikkelijk vorderen mits voorafgaand mondeling akkoord van het diensthoofd. Deze mondelinge beslissing wordt zo spoedig mogelijk bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing van het diensthoofd.	§ 4. In geval van uiterst dringende met redenen omklede noodzakelijkheid kan de inlichtingenofficier deze gegevens bij mondelinge beslissing ogenblikkelijk vorderen mits voorafgaand mondeling akkoord van het diensthoofd. Deze mondelinge beslissing wordt zo spoedig mogelijk bevestigd door een met redenen omklede schriftelijke beslissing van het diensthoofd.
De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de gevorderde operator van het elektronisch communicatiennetwerk of aan de verstrekker van de elektronische communicatiedienst die wordt gevorderd.	De aard van de beslissing wordt meegedeeld aan de gevorderde operator van het elektronisch communicatiennetwerk of aan de verstrekker van de elektronische communicatiedienst die wordt gevorderd.
<u>C. Uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens</u>	<u>C. Uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens</u>
<u>Artikel 18/9</u>	<u>Artikel 18/9</u>
§ 1. De in artikel 18/2, § 2, bedoelde uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens kunnen worden aangewend :	§ 1. De in artikel 18/2, § 2, bedoelde uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens kunnen worden aangewend :
1° door de Veiligheid van de Staat, wanneer er ernstige bedreigingen bestaan voor de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen of het wetenschappelijk of economisch potentieel en wanneer die bedreigingen betrekking hebben op een activiteit die verband houdt met spionage, terrorisme, hieronder begrepen het	1° door de Veiligheid van de Staat, wanneer er een ernstige potentiële dreiging bestaat voor een fundamenteel belang van het land zoals bedoeld in artikel 8, 2° tot 4°, en wanneer deze potentiële dreiging betrekking heeft op een activiteit zoals bedoeld in artikel 8, 1° of verband houdt met een activiteit van een buitenlandse inlichtingendienst;

radicaliseringproces, de proliferatie, schadelijke sektarische organisaties en de criminale organisaties, zoals omschreven in artikel 8, 1° of die verband houdt met een activiteit van een buitenlandse inlichtingendienst;	
2° door de algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht, wanneer er ernstige bedreigingen bestaan voor de onschendbaarheid van het nationale grondgebied, de militaire defensieplannen, de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten, het wetenschappelijk en economisch potentieel met betrekking tot de actoren, zowel de natuurlijke als de rechtspersonen, die actief zijn in de economische en industriële sectoren die verbonden zijn met defensie en die opgenomen zijn in een op voorstel van de Minister van Justitie en de minister van Landsverdediging door [2 de Nationale Veiligheidsraad]2 goedgekeurde lijst, de veiligheid van de Belgische onderdanen in het buitenland, de militaire veiligheid van het personeel dat onder de minister van Landsverdediging ressorteert, de militaire installaties, wapens, munitie, uitrusting, plannen, geschriften, documenten, informatica- en verbindingssystemen of andere militaire voorwerpen of het geheim dat, krachtens de internationale verbintenissen van België of teneinde de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied en de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten te verzekeren, verbonden is met de militaire installaties, wapens, munitie, uitrusting, met de plannen, geschriften, documenten of andere militaire voorwerpen, met de militaire inlichtingen en verbindingen, alsook met de militaire informatica- en verbindingssystemen of systemen die de Minister van Landsverdediging beheert, en wanneer die bedreigingen betrekking hebben op een activiteit zoals gedefinieerd in artikel 11, § 2.	2° door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid wanneer er een ernstige potentiële dreiging bestaat voor een fundamenteel belang bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, met uitzondering van elk ander fundamenteel belang van het land bedoeld in artikel 11, §1, 1°, f).
§ 2. Bij uitzondering en rekening houdend met een potentiële bedreiging bedoeld in § 3 kunnen de in artikel 18/2, § 2, bedoelde uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens slechts aangewend worden indien de gewone en de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens ontoereikend worden geacht om de informatie te verzamelen die nodig is om de inlichtingenopdracht te volbrengen.	§ 2. Bij uitzondering en rekening houdend met een potentiële dreiging bedoeld in § 1 kunnen de in artikel 18/2, § 2, bedoelde uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens slechts aangewend worden indien de gewone en de specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens ontoereikend worden geacht om de informatie te verzamelen die nodig is om de inlichtingenopdracht te volbrengen.
Het diensthoofd mag de aanwending van een uitzonderlijke methode slechts machtigen na eensluidend advies van de commissie.	Het diensthoofd mag de aanwending van een uitzonderlijke methode slechts machtigen na eensluidend advies van de commissie.
§ 3. De uitzonderlijke methode moet worden gekozen in functie van de graad van de ernst van de potentiële bedreiging en van de risico's die de uitvoering van de inlichtingsopdracht met zich meebrengt voor de veiligheid van de agenten van de diensten en van derden.	§ 3. De uitzonderlijke methode moet worden gekozen in functie van de graad van de ernst van de potentiële dreiging en van de risico's die de uitvoering van de inlichtingsopdracht met zich meebrengt voor de veiligheid van de agenten van de diensten en van derden.

<p>§ 4. De uitzonderlijke methoden kunnen slechts aangewend worden ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, of van hun lokalen of communicatiemiddelen die ze voor beroepsdoeleinden gebruiken, of van hun verblijfplaats, of van hun woonplaats, op voorwaarde dat de inlichtingen- en veiligheidsdienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de ernstige bedreigingen bedoeld in § 1, 1° en 2°.</p>	<p>§ 4. De uitzonderlijke methoden kunnen slechts aangewend worden ten opzichte van een advocaat, een arts of een journalist, of van hun lokalen of communicatiemiddelen die ze voor beroepsdoeleinden gebruiken, of van hun verblijfplaats, of van hun woonplaats, op voorwaarde dat de inlichtingen- en veiligheidsdienst vooraf over ernstige aanwijzingen beschikt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van een ernstige potentiële dreiging bedoeld in § 1, 1° en 2°.</p>
<p><u>Artikel 18/10</u></p>	<p><u>Artikel 18/10</u></p>
<p>§ 1. Het diensthoofd onderwerpt zijn ontwerp van machtiging aan het eensluidend advies van de commissie, die onderzoekt of de wettelijke bepalingen voor het aanwenden van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens, alsook de in artikel 18/9 § 2 en 3, bepaalde principes van proportionaliteit en subsidiariteit, zijn nageleefd en die de door § 2 voorgeschreven vermeldingen controleert.</p>	<p>§ 1. Het diensthoofd onderwerpt zijn ontwerp van machtiging aan het eensluidend advies van de commissie, die onderzoekt of de wettelijke bepalingen voor het aanwenden van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens, alsook de in artikel 18/9 § 2 en 3, bepaalde principes van subsidiariteit en proportionaliteit, zijn nageleefd en die de door § 2 voorgeschreven vermeldingen controleert.</p>
<p>Behoudens andersluidende wettelijke bepaling mag de periode tijdens welke de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens aangewend mag worden niet langer duren dan twee maanden, onvermindert de mogelijkheid om de methode te verlengen overeenkomstig § 5.</p>	<p>Behoudens andersluidende wettelijke bepaling mag de periode tijdens welke de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens aangewend mag worden niet langer duren dan twee maanden, te rekenen vanaf de machtiging, onvermindert de mogelijkheid om de methode te verlengen overeenkomstig § 5.</p>
<p>De inlichtingenofficier die is aangesteld om de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens aan te wenden, informeert op regelmatige wijze het diensthoofd, dat op zijn beurt, overeenkomstig de door de Koning bepaalde nadere regels en termijnen, de commissie inlicht over de uitvoering van deze methode.</p>	<p>De inlichtingenofficier die is aangesteld om de aanwending van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens op te volgen, informeert op regelmatige wijze het diensthoofd, dat op zijn beurt, overeenkomstig de door de Koning bepaalde nadere regels en termijnen, de commissie inlicht over de uitvoering van deze methode.</p>
<p>Het diensthoofd is verplicht de uitzonderlijke methode te beëindigen zodra de bedreigingen die haar wettigden, weggevallen zijn of wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd beslist. Hij schorst de methode indien hij een onwettigheid vaststelt. In dat geval brengt het diensthoofd van de betrokken dienst zijn met redenen omklede beslissing om de methode te beëindigen of te schorsen, naargelang het geval, onverwijld ter kennis van de commissie.</p>	<p>Het diensthoofd beëindigt de uitzonderlijke methode wanneer de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is, wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd ingesteld, of wanneer hij een onwettigheid heeft vastgesteld. Hij brengt zijn beslissing zo spoedig mogelijk ter kennis van de Commissie.</p>
<p>§ 2. Op straffe van onwettigheid is het ontwerp van machtiging bedoeld in § 1 schriftelijk en gedagtekend en vermeldt het :</p>	<p>§ 2. Het ontwerp van machtiging van het diensthoofd vermeldt:</p>
<p>1° de ernstige bedreigingen die de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens wettigen en, in voorkomend geval, de ernstige aanwijzingen waaruit blijkt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of meegewerkt heeft</p>	<p>1° de aard van de uitzonderlijke methode;</p>

aan het ontstaan of aan de ontwikkeling van de bedreiging;	
2° de redenen waarom de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens onontbeerlijk is;	<u>2° naargelang het geval, de natuurlijke personen of rechtspersonen, feitelijke verenigingen of groeperingen, voorwerpen, plaatsen, gebeurtenissen of informatie die het voorwerp uitmaken van de uitzonderlijke methode;</u>
3° naargelang het geval, de natuurlijke of rechtspersonen, verenigingen of groeperingen, voorwerpen, plaatsen, gebeurtenissen of informatie die het voorwerp uitmaken van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens;	<u>3° de ernstige potentiële dreiging die de uitzonderlijke methode rechtvaardigt;</u>
4° het technische middel dat gebruikt wordt om de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens aan te wenden;	<u>4° de feitelijke omstandigheden die de uitzonderlijke methode rechtvaardigen, de motivering inzake subsidiariteit en proportionaliteit, inbegrepen het verband tussen 2° en 3°;</u>
5° de periode tijdens welke de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens kan worden uitgeoefend te rekenen vanaf de machtiging;	<u>5° de periode waarin de uitzonderlijke methode kan worden aangewend, te rekenen vanaf de machtiging van het diensthoofd;</u>
6° de namen en de hoedanigheden van de inlichtingenofficieren aangesteld voor de aanwending van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens, die zich kunnen laten bijstaan door leden van hun dienst.	<u>6° de naam van de inlichtingenofficier(en) verantwoordelijk om de aanwending van de uitzonderlijke methode op te volgen;</u>
	<u>7° in voorkomend geval, het technisch middel dat gebruikt wordt bij de aanwending van de uitzonderlijke methode in toepassing van de artikelen 18/11 of 18/12;</u>
	<u>8° in voorkomend geval, de samenloop met een opsporings- of gerechtelijk onderzoek;</u>
	<u>9° in voorkomend geval, de strafbare feiten die strikt noodzakelijk zijn voor het welslagen van de uitvoering van de methode of ter verzekering van de veiligheid van de agenten of derden;</u>
	<u>10° in voorkomend geval, de ernstige aanwijzingen waaruit blijkt dat de advocaat, de arts of de journalist persoonlijk en actief meewerkt of heeft meegewerkt aan het ontstaan of de ontwikkeling van de potentiële dreiging;</u>
	<u>11° in voorkomend geval, de redenen die de hoogdringendheid rechtvaardigen;</u>
	<u>12° de datum van de machtiging;</u>
	<u>13° de handtekening van het diensthoofd.</u>
	<u>De vermeldingen bedoeld in 1° tot 5°, 7°, 10°, 11° en 13° zijn op straffe van onwettigheid voorgeschreven.</u>

§ 3. De commissie verleent haar eensluidend advies binnen de vier dagen na ontvangst van het voorstel tot machtiging.	§ 3. De commissie verleent haar eensluidend advies binnen de vier dagen na ontvangst van <u>het ontwerp van</u> machtiging.
Indien de commissie een negatief advies uitbrengt, mag de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens door de betrokken dienst niet worden aangewend.	Indien de commissie een negatief advies uitbrengt, mag de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens door de betrokken dienst niet worden aangewend.
Indien de commissie geen advies uitbrengt binnen de termijn van vier dagen, kan de betrokken dienst de bevoegde minister aanzoeken, die al dan niet toelating geeft om zo spoedig mogelijk de beoogde methode uit te voeren. De minister deelt zijn beslissing mee aan de voorzitters van de commissie en van het Vast Comité I.	Indien de commissie geen advies uitbrengt binnen de termijn van vier dagen <u>of zij de betrokken dienst meedeelt dat zij niet kan beraadslagen binnen die termijn overeenkomstig artikel 43, § 1, zevende lid</u> , kan de betrokken dienst de bevoegde minister aanzoeken, die al dan niet toelating geeft om zo spoedig mogelijk de beoogde methode uit te voeren. De minister deelt zijn beslissing mee aan de voorzitters van de commissie en van het Vast Comité I.
Het diensthoofd brengt de minister op de hoogte van de opvolging van de aldus toegelaten uitzonderlijke methode door hem op regelmatige tijdstippen, zoals vastgelegd door de minister in zijn toelating, een omstandig verslag uit te brengen over het verloop van de methode.	Het diensthoofd brengt de minister op de hoogte van de opvolging van de aldus toegelaten uitzonderlijke methode door hem op regelmatige tijdstippen, zoals vastgelegd door de minister in zijn toelating, een omstandig verslag uit te brengen over het verloop van de methode.
De betrokken minister beëindigt de uitzonderlijke methode die hij heeft toegestaan zodra de bedreigingen die haar wettigden, weggevallen zijn of wanneer de methode niet langer nuttig blijkt voor het doel waarvoor zij werd beslist. Hij schorst de methode indien hij een onwettigheid vaststelt. In dat geval brengt de betrokken minister zijn met redenen omklede beslissing om de uitzonderlijke methode te beëindigen of te schorsen, naargelang het geval, onverwijd ter kennis van de commissie, het diensthoofd en het Vast Comité I.	De betrokken minister beëindigt de uitzonderlijke methode die hij heeft toegestaan zodra de <u>dreigingen</u> die haar wettigden, weggevallen zijn of wanneer de methode niet langer nuttig blijkt voor het doel waarvoor zij werd beslist. Hij schorst de methode indien hij een onwettigheid vaststelt. In dat geval brengt de betrokken minister zijn met redenen omklede beslissing om de uitzonderlijke methode te beëindigen of te schorsen, naargelang het geval, onverwijd ter kennis van de commissie, het diensthoofd en het Vast Comité I.
§ 4. Ingeval van uiterste hoogdringendheid en wanneer elk uitblijven van de beslissing van aard is om de belangen bedoeld in artikel 18/9 ernstig in het gedrang te brengen, kan het diensthoofd, nadat hij wegens de hoogdringendheid het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie heeft verkregen, de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens schriftelijk machtigen voor ten hoogste achtenveertig uur. De machtiging vermeldt de redenen die de uiterste hoogdringendheid wettigen en wordt onmiddellijk ter kennis gebracht van alle leden van de commissie volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.	§ 4. <u>In geval van hoogdringendheid en wanneer elk uitblijven van de machtiging van aard is om de belangen bedoeld in artikel 18/9 ernstig in het gedrang te brengen, kan het diensthoofd, nadat hij wegens de hoogdringendheid het mondeling eensluidend advies van de voorzitter van de Commissie heeft verkregen, de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens mondeling machtigen voor ten hoogste vijf dagen.</u> <u>Indien de voorzitter van de Commissie niet bereikbaar is, kan het diensthoofd contact opnemen met een ander lid van de Commissie.</u>
	<u>De voorzitter, of het andere gecontacteerde lid, brengt de overige leden van de Commissie onmiddellijk op de hoogte van zijn mondeling advies.</u>
	<u>De inlichtingenofficier kan schriftelijk de medewerking vorderen van de personen bedoeld in</u>

	<p><u>de artikelen 18/14, 18/15, 18/16 en 18/17. De aard van de methode wordt hen meegedeeld. Deze vordering wordt zo spoedig mogelijk aan het diensthoofd meegedeeld.</u></p> <p><u>Het diensthoofd geeft schriftelijke bevestiging van de mondelinge machtiging en geeft daarvan kennis aan de zetel van de Commissie, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels, ten laatste binnen de vierentwintig uur vanaf deze machtiging. Deze schriftelijke bevestiging bevat de in § 2 bedoelde vermeldingen.</u></p>
	<p><u>In voorkomend geval vermeldt die bevestiging de redenen die de handhaving rechtvaardigen van de aanwending van de methode na de termijn van vijf dagen, zonder de twee maanden bedoeld in § 1, tweede lid, te boven te gaan. In dat geval geldt die bevestiging als ontwerp van machtiging zoals bedoeld in § 1.</u></p>
	<p><u>In geval de noodzaak tot handhaving van de methode na de termijn van vijf dagen niet kan worden voorzien, of in uitzonderlijke gevallen, kan het diensthoofd de verlenging ervan machtigen volgens de procedure onder het eerste lid.</u></p>
Indien de voorzitter een negatief advies uitbrengt, mag de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens door de betrokken dienst niet worden aangewend.	Indien de voorzitter een <u>mondeling</u> negatief advies uitbrengt, mag de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens door de betrokken dienst niet worden aangewend.
Indien de voorzitter in geval van hoogdringendheid niet onmiddellijk advies uitbrengt, kan de betrokken dienst de bevoegde minister aanzoeken, die al dan niet de toelating geeft de beoogde methode uit te voeren. De minister deelt zijn beslissing mee aan de voorzitters van de commissie en van het Vast Comité I.	Indien de voorzitter in geval van hoogdringendheid niet onmiddellijk advies uitbrengt, kan de betrokken dienst de bevoegde minister aanzoeken, die al dan niet de toelating geeft de beoogde methode uit te voeren. De minister deelt zijn beslissing mee aan de voorzitters van de commissie en van het Vast Comité I.
Het diensthoofd brengt de minister op de hoogte van de opvolging van de aldus toegelaten uitzonderlijke methode door hem op regelmatige tijdstippen, zoals vastgelegd door de minister in zijn toelating, een omstandig verslag uit te brengen over het verloop van de methode.	Het diensthoofd brengt de minister op de hoogte van de opvolging van de aldus toegelaten uitzonderlijke methode door hem op regelmatige tijdstippen, zoals vastgelegd door de minister in zijn toelating, een omstandig verslag uit te brengen over het verloop van de methode.
De betrokken minister beëindigt de uitzonderlijke methode die hij heeft toegestaan zodra de bedreigingen die haar wettigden, weggevallen zijn of wanneer de methode niet langer nuttig blijkt voor het doel waarvoor zij werd beslist. Hij schorst de methode indien hij een onwettigheid vaststelt. In dat geval brengt de betrokken minister zijn met redenen omklede beslissing om de methode te beëindigen of te schorsen, naargelang het geval, onverwijd ter kennis van de commissie, het diensthoofd en het Vast Comité I.	De betrokken minister beëindigt de uitzonderlijke methode die hij heeft toegestaan zodra de <u>dreigingen</u> die haar wettigden, weggevallen zijn of wanneer de methode niet langer nuttig blijkt voor het doel waarvoor zij werd beslist. Hij schorst de methode indien hij een onwettigheid vaststelt. In dat geval brengt de betrokken minister zijn met redenen omklede beslissing om de methode te beëindigen of te schorsen, naargelang het geval, onverwijd ter kennis van de commissie, het diensthoofd en het Vast Comité I.
In ieder geval wordt de uitzonderlijke methode stopgezet binnen achtenveertig uur na de door de	In ieder geval wordt de uitzonderlijke methode stopgezet binnen <u>vijf dagen</u> na de door de betrokken

betrokken minister verleende toelating.	minister verleende toelating, <u>behalve in de gevallen van verlenging bedoeld in het vijfde en zesde lid.</u>
§ 5. Het diensthoofd kan, op voorafgaand eensluidend advies van de commissie, de verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van de inlichtingen machtigen voor een nieuwe termijn die niet langer mag zijn dan ten hoogste twee maanden, onverminderd zijn verplichting om de methode te beëindigen zodra de bedreigingen die haar wettigden weggevallen zijn of wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd beslist. Hij schorst de methode indien hij een onwettigheid vaststelt. In dat geval brengt het diensthoofd van de betrokken dienst zijn met redenen omklede beslissing om de methode te beëindigen of te schorsen, naargelang het geval, onverwijd ter kennis van de commissie.	§ 5. Het diensthoofd kan, op voorafgaand eensluidend advies van de commissie, de verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van <u>gegevens</u> machtigen voor een nieuwe termijn die niet langer mag zijn dan <u>ten hoogste</u> twee maanden <u>te rekenen vanaf het verstrijken van de lopende methode</u> , onverminderd zijn verplichting om de methode te beëindigen zodra <u>de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is</u> , wanneer de methode niet langer nuttig is voor het doel waarvoor zij werd beslist <u>of wanneer</u> hij een onwettigheid vaststelt. In dat geval brengt het diensthoofd van de betrokken dienst zijn met redenen omklede beslissing om de methode te beëindigen <u>of te schorsen, naargelang het geval, onverwijd</u> ter kennis van de commissie.
Een tweede en elke volgende verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van inlichtingen is slechts mogelijk indien er bijzondere omstandigheden aanwezig zijn, die de verlenging van het gebruik van deze methode noodzaken. Deze bijzondere redenen worden in de beslissing opgenomen. Indien deze bijzondere omstandigheden niet vorhanden zijn, dient de methode te worden beëindigd.	Een tweede en elke volgende verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van <u>gegevens</u> is slechts mogelijk indien er bijzondere omstandigheden aanwezig zijn, die de verlenging van het gebruik van deze methode noodzaken. Deze bijzondere redenen worden in de beslissing opgenomen. Indien deze bijzondere omstandigheden niet vorhanden zijn, dient de methode te worden beëindigd.
De voorwaarden bepaald in de paragrafen 1 tot 3 zijn toepasselijk op de in deze paragraaf bepaalde wijzen van verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens.	De voorwaarden bepaald in de paragrafen 1 tot 3 zijn toepasselijk op de in deze paragraaf bepaalde wijzen van verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens.
§ 6. De leden van de commissie kunnen op elk ogenblik controle uitoefenen op de wettigheid van de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens, hierbij inbegrepen de naleving van de principes van subsidiariteit en proportionaliteit bepaald in artikel 18/9, §§ 2 en 3.	§ 6. De leden van de commissie kunnen op elk ogenblik controle uitoefenen op de wettigheid van de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens, hierbij inbegrepen de naleving van de principes van subsidiariteit en proportionaliteit bepaald in artikel 18/9, §§ 2 en 3.
Zij kunnen daartoe de plaatsen betreden waar de gegevens die met de uitzonderlijke methoden verzameld werden, in ontvangst genomen of bewaard worden, zich alle nuttige stukken toe-eigenen en de leden van de dienst horen.	Zij kunnen daartoe de plaatsen betreden waar de gegevens die met de uitzonderlijke methoden verzameld werden, in ontvangst genomen of bewaard worden, zich alle nuttige stukken toe-eigenen en de leden van de dienst horen.
De commissie beëindigt de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens wanneer zij vaststelt dat de bedreigingen die haar wettigden, zijn weggevallen of wanneer de uitzonderlijke methode niet meer nuttig blijkt te zijn voor het doel waarvoor ze werd aangewend, of schorst de uitzonderlijke methode ingeval van onwettigheid.	De commissie beëindigt de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens wanneer zij vaststelt dat <u>de potentiële dreiging die haar rechtvaardigt weggevallen is</u> of wanneer de uitzonderlijke methode niet meer nuttig blijkt te zijn voor het doel waarvoor ze werd aangewend, of schorst de uitzonderlijke methode ingeval van onwettigheid.
De gegevens verkregen in omstandigheden die de vigerende wettelijke bepalingen niet naleven, worden onder het toezicht van de commissie bewaard overeenkomstig de door de Koning bepaalde regels en termijnen, na advies van de commissie voor de	De gegevens verkregen in omstandigheden die de vigerende wettelijke bepalingen niet naleven, worden onder het toezicht van de commissie bewaard overeenkomstig de door de Koning bepaalde regels en termijnen, na advies van de commissie voor de

bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De commissie verbiedt de inlichtingen- en veiligheidsdiensten deze gegevens te exploiteren.	bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De commissie verbiedt de inlichtingen- en veiligheidsdiensten deze gegevens te exploiteren.
§ 7. De commissie stelt het Vast Comité I op eigen initiatief in kennis van de in § 2 bedoelde machtigingsaanvraag van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst, van het in § 3 bedoelde eensluidend advies, van de in § 5 bedoelde eventuele verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens en van haar in § 6 bedoelde beslissing om de methode te beëindigen of in voorkomend geval te schorsen en de exploitatie van de aldus verzamelde gegevens te verbieden.	§ 7. De commissie stelt het Vast Comité I op eigen initiatief in kennis van <u>het</u> in § 2 bedoelde <u>ontwerp van</u> machtiging van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst, van het in § 3 bedoelde eensluidend advies, <u>van de in § 4 bedoelde schriftelijke bevestiging van de mondelinge machtiging</u> , van de in § 5 bedoelde eventuele verlenging van de uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens en van haar in § 6 bedoelde beslissing om de methode te beëindigen of in voorkomend geval te schorsen en de exploitatie van de aldus verzamelde gegevens te verbieden.
<u>Artikel 18/11</u>	<u>Artikel 18/11</u>
In het belang van de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden om op ieder ogenblik, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende :	<u>§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, al dan niet met behulp van technische middelen het volgende observeren:</u>
1° observaties te verrichten, al dan niet met behulp van technische middelen, in private plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek, in woningen, in een door een woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 van het Strafwetboek of in een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of als woonplaats door een advocaat, een arts of een journalist;	<u>1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die aan het zicht onttrokken zijn;</u> <u>2° personen en voorwerpen die zich daar bevinden;</u> <u>3° gebeurtenissen die daar plaatsvinden.</u>
2° deze plaatsen te betreden om in het kader van een observatie een technisch middel te installeren, herstellen of terug te nemen.	
	<u>§ 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, niet voor het publiek toegankelijke plaatsen die al dan niet aan het zicht onttrokken zijn, betreden, teneinde:</u>
	<u>1° de observatie te verrichten;</u>
	<u>2° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen;</u>
	<u>3° een vergrendeld voorwerp te openen om er een technisch middel in te plaatsen;</u>
	<u>4° een voorwerp mee te nemen om een technisch middel erop te installeren, dat voorwerp te bedienen en het terug te plaatsen.</u>
	<u>Het technisch middel of het meegenomen voorwerp</u>

	<u>wordt zo spoedig mogelijk na de observatie teruggenomen respectievelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.</u>
<u>Artikel 18/12</u>	<u>Artikel 18/12</u>
§ 1. In het belang van de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden om op ieder ogenblik, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende :	<u>De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik:</u>
1° al dan niet met behulp van technische middelen, private plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek, woningen of een door een woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 van het Strafwetboek of een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of als woonplaats door een advocaat, een arts of een journalist te doorzoeken;	<u>1° niet voor het publiek toegankelijke plaatsen doorzoeken, al dan niet met behulp van technische middelen;</u>
2° de inhoud van gesloten voorwerpen die zich op deze plaatsen bevinden na te gaan;	<u>2° de inhoud doorzoeken van al dan niet vergrendelde voorwerpen die zich daar bevinden;</u>
3° deze plaatsen te betreden om de overeenkomstig § 2 meegenomen voorwerpen terug te plaatsen. Deze machtiging mag niet langer duren dan vijf dagen.	<u>3° al dan niet vergrendelde voorwerpen meenemen voor een strikt beperkte duur, indien het onderzoek ervan niet ter plaatse kan gebeuren om technische of veiligheidsredenen;</u>
	<u>4° deze plaatsen betreden om de voorwerpen terug te plaatsen.</u>
	<u>Die voorwerpen worden zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.</u>
§ 2. Indien het onderzoek van een in § 1 bedoeld voorwerp niet ter plaatse kan gebeuren en indien het verzamelen van gegevens niet op een andere manier kan gebeuren, is het de betrokken dienst toegestaan dit voorwerp mee te nemen voor een strikt beperkte duur. Het bewuste voorwerp wordt zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht van de dienst in de weg staat.	
§ 3. In geval van toepassing van de methode ten opzichte van een advocaat of een arts kan naast de voorzitter van de commissie of het door hem aangewezen lid van de commissie, naargelang het geval, de voorzitter van de Orde van Vlaamse balies, de voorzitter van de Ordre des barreaux francophones et germanophone of de voorzitter van de Nationale Raad van de Orde van Geneesheren, of in geval van ziekte of verhindering, hun vervanger, aanwezig zijn bij de aanwending van de betrokken methode.	
<u>Artikel 18/13</u>	<u>Artikel 18/13</u>

In het belang van de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden om rechtspersonen op te richten en in te zetten ter ondersteuning van de operationele activiteiten, teneinde op gerichte wijze gegevens te verzamelen omtrent gebeurtenissen, voorwerpen, groeperingen en natuurlijke personen of rechtspersonen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten.	<u>De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, in het belang van de uitoefening van hun opdrachten, een rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 13/3, § 1, inzetten teneinde gegevens te verzamelen omtrent gebeurtenissen, voorwerpen, groeperingen en natuurlijke personen of rechtspersonen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten.</u>
Daartoe kunnen zij agenten van de dienst inzetten die, onder de dekmantel van een fictieve identiteit of hoedanigheid conform de door de Koning bepaalde nadere regels, ermee belast zijn gegevens op gerichte wijze te verzamelen omtrent gebeurtenissen, voorwerpen, groeperingen en natuurlijke personen of rechtspersonen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten.	Daartoe kunnen zij agenten van de dienst inzetten die, onder de dekmantel van een fictieve identiteit of hoedanigheid conform de door de Koning bepaalde nadere regels, ermee belast zijn gegevens op gerichte wijze te verzamelen omtrent gebeurtenissen, voorwerpen, groeperingen en natuurlijke personen of rechtspersonen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten.
De in het eerste en tweede lid vermelde methoden zijn toegelaten zolang als nodig is voor het doel waarvoor ze worden aangewend.	<u>De methode is toegelaten zolang als nodig is voor het doel waarvoor ze wordt aangewend.</u>
De betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst brengt om de twee maanden verslag uit aan de commissie over de evolutie van de operatie die de oprichting van of het beroep op een rechtspersoon noodzakelijk maakte. Dit verslag benadrukt de elementen die hetzij het behoud, hetzij de stopzetting van de uitzonderlijke methode rechtvaardigen. Indien het verslag het einde van deze methode aanbeveelt, stelt de commissie de nadere regels vast volgens welke de aldus opgerichte rechtspersoon moet verdwijnen. Deze nadere regels kunnen afwijken van de wettelijke bepalingen die van toepassing zijn in geval van ontbinding en vereffening van een rechtspersoon.	De betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst brengt om de twee maanden verslag uit aan de commissie over de evolutie van de operatie die de oprichting van of het beroep op een rechtspersoon noodzakelijk maakte. Dit verslag benadrukt de elementen die hetzij het behoud, hetzij de stopzetting van de uitzonderlijke methode rechtvaardigen. Indien het verslag het einde van deze methode aanbeveelt, stelt de commissie de nadere regels vast volgens welke de aldus opgerichte rechtspersoon moet verdwijnen. Deze nadere regels kunnen afwijken van de wettelijke bepalingen die van toepassing zijn in geval van ontbinding en vereffening van een rechtspersoon.
<u>Artikel 18/14</u>	<u>Artikel 18/14</u>
§ 1. In het belang van de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden de al dan niet aan een postoperator toevertrouwde post open te maken en kennis te nemen van de inhoud ervan.	§ 1. In het belang van de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden de al dan niet aan een postoperator toevertrouwde post <u>openmaken en kennismeten</u> van de inhoud ervan.
De in het eerste lid bedoelde postoperator is ertoe gehouden de post waarop de machtiging betrekking heeft tegen ontvangstbewijs af te geven aan een door het diensthoofd daartoe aangewezen agent van de dienst, op vertoon van zijn legitimatiebewijs en een schriftelijke vraag van het diensthoofd. Deze vraag vermeldt, naargelang het geval, de aard van het eensluidend advies van de commissie, de aard van het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie of de aard van de toelating van de betrokken minister.	De in het eerste lid bedoelde postoperator is ertoe gehouden de post waarop de machtiging betrekking heeft tegen ontvangstbewijs af te geven aan een door het diensthoofd daartoe aangewezen agent van de dienst, op vertoon van zijn legitimatiebewijs en een schriftelijke vraag van het diensthoofd. Deze vraag vermeldt, naargelang het geval, de aard van het eensluidend advies van de commissie, de aard van het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie of de aard van de toelating van de betrokken minister.
§ 2. De diensten zien erop toe dat een door een postoperator afgegeven postzending, na onderzoek	§ 2. De diensten zien erop toe dat een door een postoperator afgegeven postzending, na onderzoek

ervan, onverwijd aan de postoperator wordt teruggegeven voor verdere verzending.	ervan, onverwijd aan de postoperator wordt teruggegeven voor verdere verzending.
§ 3. De postoperator die weigert de medewerking te verlenen als bedoeld in de §§ 1 en 2 wordt gestraft met geldboete van zesentwintig tot tienduizend euro.	§ 3. De postoperator die weigert de medewerking te verlenen als bedoeld in de §§ 1 en 2 wordt gestraft met geldboete van zesentwintig tot <u>twintigduizend</u> euro.
§ 4. De Staat is burgerrechtelijk aansprakelijk jegens de postoperator voor de schade toegebracht aan de hem toevertrouwde post.	§ 4. De Staat is burgerrechtelijk aansprakelijk jegens de postoperator voor de schade toegebracht aan de hem toevertrouwde post.
<u>Artikel 18/15</u>	<u>Artikel 18/15</u>
§ 1. In het belang van de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden de volgende inlichtingen te vorderen :	§ 1. In het belang van de uitoefening van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten <u>de volgende gegevens vorderen:</u>
1° de lijst van bankrekeningen, bankkluizen of financiële instrumenten zoals bepaald in artikel 2, 1°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, waarvan de geviseerde persoon titularis, gevormachtigde of de uiteindelijke gerechtigde is, en, in voorkomend geval, alle gegevens hieromtrent;	1° de lijst van bankrekeningen, bankkluizen of financiële instrumenten zoals bepaald in artikel 2, 1°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, waarvan de geviseerde persoon titularis, gevormachtigde of de uiteindelijke gerechtigde is, en, in voorkomend geval, alle gegevens hieromtrent;
2° de bankverrichtingen die in een bepaald tijdvak zijn uitgevoerd op één of meer van deze bankrekeningen of financiële instrumenten, met inbegrip van de bijzonderheden betreffende iedere rekening van herkomst of bestemming;	2° de bankverrichtingen die in een bepaald tijdvak zijn uitgevoerd op één of meer van deze bankrekeningen of financiële instrumenten, met inbegrip van de bijzonderheden betreffende iedere rekening van herkomst of bestemming;
3° de gegevens met betrekking tot de titularissen of gevormachtigen die in een bepaald tijdvak tot deze bankkluizen toegang hebben of hadden.	3° de gegevens met betrekking tot de titularissen of gevormachtigen die in een bepaald tijdvak tot deze bankkluizen toegang hebben of hadden.
§ 2. De bank of de financiële instelling is ertoe gehouden de gevraagde informatie onverwijd te verstrekken aan een door het diensthoofd daartoe aangewezen agent van de dienst, op vertoon van zijn legitimatiebewijs en een schriftelijke aanvraag van het diensthoofd. Deze vraag vermeldt, naargelang het geval, de aard van het eensluidend advies van de commissie, de aard van het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie of de aard van de machtiging van de betrokken minister.	§ 2. De bank of de financiële instelling is ertoe gehouden de gevraagde informatie onverwijd te verstrekken aan een door het diensthoofd daartoe aangewezen agent van de dienst, op vertoon van zijn legitimatiebewijs en een schriftelijke aanvraag van het diensthoofd. Deze vraag vermeldt, naargelang het geval, de aard van het eensluidend advies van de commissie, de aard van het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie of de aard van de machtiging van de betrokken minister.
De bank of de financiële instelling die de in dit artikel bedoelde medewerking weigert te verlenen, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot tienduizend euro.	De bank of de financiële instelling die de in dit artikel bedoelde medewerking weigert te verlenen, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot <u>twintigduizend</u> euro.
<u>Artikel 18/16</u>	<u>Artikel 18/16</u>
§ 1. Behoudens met betrekking tot de informaticasystemen van de rechterlijke macht en de administratieve rechtscolleges, kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, in het belang van	§ 1. Behoudens met betrekking tot de informaticasystemen van de rechterlijke macht en de administratieve rechtscolleges, kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, in het belang van de uitoefening

de uitoefening van hun opdrachten, gemachtigd worden om, al dan niet met behulp van technische middelen, valse signalen, valse sleutels of valse hoedanigheden :	van hun opdrachten, gemachtigd worden om , al dan niet met behulp van technische middelen, valse signalen, valse sleutels of valse hoedanigheden :
1° toegang te krijgen tot een informaticasysteem;	1° toegang <u>te</u> krijgen tot een informaticasysteem;
2° er elke beveiliging van op te heffen;	2° er elke beveiling van <u>ophaffen</u> ;
3° er technische voorzieningen in aan te brengen teneinde de door het informaticasysteem opgeslagen, verwerkte of doorgestuurde gegevens te ontcijferen en te decoderen;	3° er technische voorzieningen in <u>aanbrengen</u> teneinde de door het informaticasysteem opgeslagen, verwerkte of doorgestuurde gegevens te ontcijferen en te decoderen;
4° er de door het informaticasysteem relevante opgeslagen, verwerkte of doorgestuurde gegevens op eender welke manier van over te nemen.	4° er de door het informaticasysteem <u>relevante</u> opgeslagen, verwerkte of doorgestuurde gegevens op eender welke manier van <u>overnemen</u> .
De in het eerste lid bedoelde methode kan slechts aangewend worden tegenover de informaticasystemen van de overheid, mits voorafgaande toestemming van de betrokken overheid.	De in het eerste lid bedoelde methode kan slechts aangewend worden tegenover de informaticasystemen van de overheid, mits voorafgaande toestemming van de betrokken overheid.
Het in het eerste lid bedoelde binnendringen door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in de informaticasystemen kan enkel het verzamelen van relevante gegevens die erin werden opgeslagen, verwerkt of doorgestuurd tot doel hebben, zonder dat er een onomkeerbare vernietiging of wijziging van deze gegevens gebeurt.	Het in het eerste lid bedoelde binnendringen door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in de informaticasystemen kan enkel het verzamelen van relevante gegevens die erin werden opgeslagen, verwerkt of doorgestuurd tot doel hebben, zonder dat er een onomkeerbare vernietiging of wijziging van deze gegevens gebeurt.
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten waken erover dat bij de installatie van de in het eerste lid, 3°, bedoelde technische dispositieven derden geen niet-toegelaten toegang kunnen krijgen tot deze systemen via de tussenkomsten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.	De inlichtingen- en veiligheidsdiensten waken erover dat bij de installatie van de in het eerste lid, 3°, bedoelde technische dispositieven derden geen niet-toegelaten toegang kunnen krijgen tot deze systemen via de tussenkomsten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.
§ 2. In het kader van de aanwending van de methode vermeld in § 1 kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden om op ieder ogenblik en zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, publieke plaatsen, private plaatsen die al dan niet toegankelijk zijn voor het publiek en woningen of een door een woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 van het Strafwetboek, of een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of als woonplaats door een advocaat, een arts of een journalist te betreden om een technisch middel te installeren, te herstellen of terug te nemen.	§ 2. <u>De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, niet voor het publiek toegankelijke plaatsen betreden en zich toegang verschaffen tot al dan niet vergrendelde voorwerpen, teneinde:</u> <u>1° informaticasystemen binnen te dringen;</u> <u>2° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen;</u> <u>3° het (de) informaticasyste(e)m(en) mee te nemen en ze terug te plaatsen.</u>
§ 3. Het diensthoofd kan van de personen van wie hij vermoedt dat zij een bijzondere kennis hebben van	<u>Het technisch middel of het informaticasysteem wordt zo spoedig mogelijk na het binnendringen teruggenomen respectievelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg staat.</u>
§ 3. Het diensthoofd kan van de personen van wie hij vermoedt dat zij een bijzondere kennis hebben van het	§ 3. Het diensthoofd kan van de personen van wie hij vermoedt dat zij een bijzondere kennis hebben van het

<p>het in § 1 bedoelde informaticasysteem of van de diensten die het mogelijk maken de gegevens die door het informaticasysteem zijn opgeslagen, verwerkt of doorgestuurd te beveiligen of te versleutelen, met een schriftelijke beslissing eisen dat zij informatie verstrekken over de werking van dat systeem en over de manier om toegang te krijgen tot de inhoud van het informaticasysteem onder een begrijpelijke vorm. Deze vraag vermeldt, naargelang het geval, de aard van het eensluidend advies van de commissie, de aard van het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie of de aard van de toelating van de betrokken minister.</p>	<p>in § 1 bedoelde informaticasysteem of van de diensten die het mogelijk maken de gegevens die door het informaticasysteem zijn opgeslagen, verwerkt of doorgestuurd te beveiligen of te versleutelen, met een schriftelijke beslissing eisen dat zij informatie verstrekken over de werking van dat systeem en over de manier om toegang te krijgen tot de inhoud van het informaticasysteem onder een begrijpelijke vorm en dat zij hun medewerking verlenen aan het binnendringen in een informaticasysteem. Deze vraag vermeldt, naargelang het geval, de aard van het eensluidend advies van de commissie, de aard van het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie of de aard van de toelating van de betrokken minister.</p>
<p>§ 4. Eenieder die zijn technische medewerking weigert te verlenen aan de in § 3 bedoelde vorderingen wordt gestraft met geldboete van zesentwintig tot tienduizend euro.</p>	<p>§ 4. Eenieder die zijn technische medewerking weigert te verlenen aan de in § 3 bedoelde vorderingen wordt gestraft met geldboete van zesentwintig tot twintigduizend euro.</p>
<p>§ 5. Ingeval het binnendringen in een informaticasysteem tot gevolg heeft dat de exploitatie van dit systeem volledig of gedeeltelijk wordt verstoord, is de Staat slechts burgerrechtelijk aansprakelijk voor de schade aldus veroorzaakt indien dit binnendringen geen verband hield met het verzamelen van gegevens met betrekking tot een ernstige bedreiging voor de fysieke integriteit van één of meer personen, hierbij inbegrepen de terroristische misdrijven bedoeld in artikel 137 van het Strafwetboek.</p>	<p>§ 5. Ingeval het binnendringen in een informaticasysteem tot gevolg heeft dat de exploitatie van dit systeem volledig of gedeeltelijk wordt verstoord, is de Staat slechts burgerrechtelijk aansprakelijk voor de schade aldus veroorzaakt indien dit binnendringen geen verband hield met het verzamelen van gegevens met betrekking tot een ernstige dreiging voor de fysieke integriteit van één of meer personen, hierbij inbegrepen de terroristische misdrijven bedoeld in artikel 137 van het Strafwetboek.</p>
<p><u>Artikel 18/17</u></p>	<p><u>Artikel 18/17</u></p>
<p>§ 1. In het belang van de uitvoering van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden om communicaties af te luisteren, er kennis van te nemen en ze te registreren.</p>	<p>§ 1. In het belang van de uitvoering van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden om communicaties onderscheppen, er kennis van nemen en ze te registreren.</p>
<p>§ 2. Hier toe kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gemachtigd worden op ieder ogenblik en zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, publieke plaatsen, private plaatsen die al dan niet toegankelijk zijn voor het publiek, woningen of een door een woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 van het Strafwetboek of in een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of als woonplaats door een advocaat, of door een arts of een journalist, te betreden om er een technisch middel te installeren, te herstellen of terug te nemen teneinde de communicaties af te luisteren, er kennis van te nemen en ze te registreren.</p>	<p>§ 2. Hier toe kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, zonder medeweten of toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op ieder ogenblik, al dan niet voor het publiek toegankelijke plaatsen betreden, teneinde: 1° er een technisch middel te installeren, dat middel te bedienen of het terug te nemen; 2° een vergrendeld voorwerp te openen om er een technisch middel in te plaatsen; 3° het voorwerp mee te nemen waarop het technisch middel zal worden geïnstalleerd, dat voorwerp te bedienen en het terug te plaatsen.</p>
	<p>Het technisch middel of het meegenomen voorwerp wordt zo spoedig mogelijk na de onderschepping teruggenomen respectievelijk teruggeplaatst, tenzij dit het goede verloop van de opdracht in de weg</p>

	<u>staat.</u>
§ 3. Indien er een ingreep nodig is op een elektronisch communicatiennetwerk, wordt de operator van het netwerk of de verstrekker van een elektronische communicatiedienst met een schriftelijke vraag van het diensthoofd gevorderd en is hij, als gevolg van deze aanvraag ertoe gehouden zijn technische medewerking te verlenen. Deze vraag vermeldt, naargelang het geval, de aard van het eensluidend advies van de commissie, de aard van het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie of de aard van de toelating van de betrokken minister.	§ 3. Indien er een ingreep nodig is op een elektronisch communicatiennetwerk, wordt de operator van het netwerk of de verstrekker van een elektronische communicatiedienst met een schriftelijke vraag van het diensthoofd gevorderd en is hij, als gevolg van deze aanvraag ertoe gehouden zijn technische medewerking te verlenen. Deze vraag vermeldt, naargelang het geval, de aard van het eensluidend advies van de commissie, de aard van het eensluidend advies van de voorzitter van de commissie of de aard van de toelating van de betrokken minister.
Eenieder die zijn technische medewerking weigert te verlenen aan de in het eerste lid bedoelde vorderingen, wordt gestraft met een geldboete van zesentwintig euro tot tienduizend euro. De nadere regels en termijnen voor deze technische medewerking worden door de Koning vastgesteld, op voorstel van de Ministers van Justitie, van Landsverdediging en van de Minister bevoegd voor de Elektronische Communicatie.	Eenieder die zijn technische medewerking weigert te verlenen aan de in het eerste lid bedoelde vorderingen, wordt gestraft met een geldboete van zesentwintig euro tot twintigduizend euro. De nadere regels en termijnen voor deze technische medewerking worden door de Koning vastgesteld, op voorstel van de Ministers van Justitie, van Landsverdediging en van de Minister bevoegd voor de Elektronische Communicatie.
§ 4. De communicaties die verzameld werden aan de hand van de in § 1 bedoelde uitzonderlijke methode worden opgenomen. Het voorwerp van de uitzonderlijke methode alsook de dagen en uren waarop deze is uitgevoerd, worden opgenomen bij het begin en op het einde van iedere opname die erop betrekking heeft.	§ 4. De communicaties die verzameld werden aan de hand van de in § 1 bedoelde uitzonderlijke methode worden opgenomen. Het voorwerp van de uitzonderlijke methode alsook de dagen en uren waarop deze is uitgevoerd, worden opgenomen bij het begin en op het einde van iedere opname die erop betrekking heeft.
Alleen die delen van de opname van communicaties die door het diensthoofd of, naargelang het geval, in zijn opdracht door de directeur Operaties of de persoon die hij daartoe heeft aangewezen voor de Veiligheid van de Staat, of door de officier of de burgerambtenaar, die minstens de graad van commissaris heeft, voor de algemene Dienst Inlichting en Veiligheid relevant worden geacht, kunnen worden overgeschreven.	Alleen die delen van de opname van communicaties die door het diensthoofd of, naargelang het geval, in zijn opdracht door de directeur Operaties of de persoon die hij daartoe heeft aangewezen voor de Veiligheid van de Staat, of door de officier of de burgerambtenaar, die minstens de graad van commissaris heeft, voor de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid relevant worden geacht, kunnen worden overgeschreven.
Iedere notitie die in het kader van de uitvoering van de uitzonderlijke methode door de daartoe aangewezen personen werd genomen en die niet werd opgenomen in een verslag, wordt vernietigd door de in het tweede lid vermelde personen of door de persoon die zij hiertoe aanwijzen. Deze vernietiging maakt het voorwerp uit van een vermelding in het bijzondere register waarin wordt voorzien in § 6.	Iedere notitie die in het kader van de uitvoering van de uitzonderlijke methode door de daartoe aangewezen personen werd genomen en die niet werd opgenomen in een verslag, wordt vernietigd door de in het tweede lid vermelde personen of door de persoon die zij hiertoe aanwijzen. Deze vernietiging maakt het voorwerp uit van een vermelding in het bijzondere register waarin wordt voorzien in § 6.
§ 5. De opnamen worden samen met de eventuele overschrijving van de relevant geachte communicaties of de eventuele vertaling bewaard, op een beveiligde plaats die het diensthoofd aanduidt overeenkomstig de vereisten van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen.	§ 5. De opnamen worden samen met de eventuele overschrijving van de relevant geachte communicaties of de eventuele vertaling bewaard, op een beveiligde plaats die het diensthoofd aanduidt overeenkomstig de vereisten van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen.

§ 6. Een regelmatig bijgehouden bijzonder register bevat een overzicht van elk van de in de §§ 1 en 2 bedoelde maatregelen.	§ 6. Een regelmatig bijgehouden bijzonder register bevat een overzicht van elk van de in de §§ 1 en 2 bedoelde maatregelen.
Het overzicht vermeldt de datum en het uur waarop de maatregel is gestart en waarop hij werd beëindigd.	Het overzicht vermeldt de datum en het uur waarop de maatregel is gestart en waarop hij werd beëindigd.
§ 7. De opnamen worden samen met de eventuele overschrijving van de communicaties en de eventuele vertaling ervan vernietigd volgens de door de Koning te bepalen nadere regels, onder het toezicht van de commissie en van de in § 4, tweede lid, vermelde personen of de door deze laatsten aangewezen persoon, binnen een termijn van twee maanden vanaf de dag waarop de exploitatie ervan beëindigd is. De exploitatie door de inlichtingendiensten is beperkt tot een termijn van één jaar die aanvangt op de dag van de opname.	§ 7. <u>De opnamen van communicaties worden volgens de door de Koning te bepalen nadere regels en onder het toezicht van de Commissie en van een door het diensthoofd hiertoe aangestelde agent, vernietigd binnen een termijn van vijf jaar die aanvangt op de dag van de opname. Met het voorafgaand schriftelijk akkoord van de Commissie kan het diensthoofd beslissen om de bewaringsperiode te verlengen wanneer de opname nog noodzakelijk is in het kader van een inlichtingenonderzoek of van een gerechtelijke procedure. De totale bewaringsperiode mag tien jaar niet te boven gaan behalve wanneer een opname nog noodzakelijk is in het kader van een gerechtelijke procedure. De vernietiging wordt vermeld in het in paragraaf 6 vermelde bijzonder register.</u>
De vernietiging wordt vermeld in het in § 6 vermelde bijzonder register.	<u>De overschrijvingen van de relevant geachte communicaties en de eventuele vertalingen worden bewaard en vernietigd overeenkomstig artikel 21.</u>
	<u>Onderafdeling 3 – Gemeenschappelijke bepaling voor sommige methoden voor het verzamelen van gegevens</u>
<u>Artikel 18/18</u>	<u>Artikel 18/18</u>
De Koning legt de tarieven vast voor de medewerking van fysieke personen en rechtspersonen aan de methoden bedoeld in deze onderafdeling, waarbij Hij rekening houdt met de werkelijke kostprijs van deze medewerking.	De Koning legt de tarieven vast voor de medewerking van <u>de natuurlijke</u> personen en rechtspersonen aan de methoden bedoeld in <u>artikel 16/2 en in de onderafdeling 2</u> , waarbij Hij rekening houdt met de werkelijke kostprijs van deze medewerking.
<u>Onderafdeling 3. - De mededeling van de gegevens.</u>	<u>Afdeling 5 – De mededeling van gegevens</u>
<u>Artikel 19</u>	<u>Artikel 19</u>
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten delen de inlichtingen bedoeld in artikel 13, tweede lid, slechts mee aan de betrokken ministers en de betrokken gerechtelijke en administratieve overheden, aan de politiediensten en aan alle bevoegde instanties en personen overeenkomstig de doelstellingen van hun opdrachten alsook aan de instanties en personen die het voorwerp zijn van een bedreiging bedoeld in de artikelen 7 en 11.	De inlichtingen- en veiligheidsdiensten delen de inlichtingen bedoeld in artikel 13, tweede lid, slechts mee aan de betrokken ministers en de betrokken gerechtelijke en administratieve overheden, aan de politiediensten en aan alle bevoegde instanties en personen overeenkomstig de doelstellingen van hun opdrachten alsook aan de instanties en personen die het voorwerp zijn van een <u>dreiging</u> bedoeld in de artikelen 7 en 11.

Met eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de personen en voor zover de voorlichting van het publiek of het algemeen belang dit vereist, mogen de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat en de chef van de Algemene Dienst inlichting en veiligheid, of de persoon die elk van hen aanwijst, inlichtingen aan de pers mededelen.	Met eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de personen en voor zover de voorlichting van het publiek of het algemeen belang dit vereist, mogen de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat en de chef van de Algemene Dienst <u>Inlichting en Veiligheid</u> , of de persoon die elk van hen aanwijst, inlichtingen aan de pers mededelen.
<u>Artikel 19/1</u>	<u>Artikel 19/1</u>
Wanneer de aanwending van de specifieke of uitzonderlijke methoden ernstige aanwijzingen aan het licht brengt over het plegen van een misdaad of wanbedrijf of, op grond van een redelijk vermoeden wijst op te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten, brengen de betrokken diensten dit onverwijd ter kennis aan de commissie met het oog op de toepassing van artikel 29 van het Wetboek van strafvordering. Deze commissie onderzoekt de verzamelde gegevens ongeacht de drager waarop ze vastgelegd werden.	Wanneer de aanwending van de specifieke of uitzonderlijke methoden ernstige aanwijzingen aan het licht brengt over het plegen van een misdaad of wanbedrijf of, op grond van een redelijk vermoeden wijst op te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten, brengen de betrokken diensten dit onverwijd ter kennis aan de commissie met het oog op de toepassing van artikel 29 van het Wetboek van strafvordering. Deze commissie onderzoekt de verzamelde gegevens ongeacht de drager waarop ze vastgelegd werden.
Indien de commissie het bestaan vaststelt van ernstige aanwijzingen die kunnen leiden tot het plegen van een misdaad of wanbedrijf of van een redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten, stelt de voorzitter daarvan een niet-geclassificeerd proces-verbaal op. Dit proces-verbaal wordt onverwijd overgezonden aan de procureur des Konings of aan de federale procureur, nadat het diensthoofd vooraf gehoord werd over de voorwaarden van deze overzending <u>en over de inhoud van het proces-verbaal</u> .	Indien de commissie het bestaan vaststelt van ernstige aanwijzingen die kunnen leiden tot het plegen van een misdaad of wanbedrijf of van een redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten, stelt de voorzitter daarvan een niet-geclassificeerd proces-verbaal op. Dit proces-verbaal wordt onverwijd overgezonden aan de procureur des Konings of aan de federale procureur, nadat het diensthoofd vooraf gehoord werd over de voorwaarden van deze overzending <u>en over de inhoud van het proces-verbaal</u> .
Dit proces-verbaal dient te preciseren in welke context de inlichtingenopdracht heeft plaatsgevonden, welk doel werd nagestreefd door de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst, en in welke context ernstige aanwijzingen werden verzameld die eventueel in rechte kunnen worden gebruikt.	<u>Dit proces-verbaal vermeldt de ernstige aanwijzingen die eventueel in rechte kunnen worden gebruikt.</u>
Dit proces-verbaal mag niet de exclusieve grond, noch de overheersende maatregel zijn voor de veroordeling van een persoon. De elementen vervat in dit proces-verbaal moeten in overheersende mate steun vinden in andere bewijsmiddelen.	Dit proces-verbaal mag niet de exclusieve grond, noch de overheersende maatregel zijn voor de veroordeling van een persoon. De elementen vervat in dit proces-verbaal moeten in overheersende mate steun vinden in andere bewijsmiddelen.
De procureur des Konings of de federale procureur licht de voorzitter van de commissie in over de gevolgen die aan de overzending van het proces-verbaal worden gegeven. De voorzitter van de commissie licht op zijn beurt het diensthoofd van de betrokken dienst in.	De procureur des Konings of de federale procureur licht de voorzitter van de commissie in over de gevolgen die aan de overzending van het proces-verbaal worden gegeven. De voorzitter van de commissie licht op zijn beurt het diensthoofd van de betrokken dienst in.
<u>Onderafdeling 4. - De samenwerking tussen de diensten.</u>	<u>Afdeling 6. – De samenwerking tussen de diensten</u>

<u>Artikel 20</u>	<u>Artikel 20</u>
§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de politiediensten, de administratieve en gerechtelijke overheden zorgen voor een zo doeltreffend mogelijke wederzijdse samenwerking. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten zorgen er eveneens voor dat er samenwerking is met de buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten.	§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de politiediensten, de administratieve en gerechtelijke overheden zorgen voor een zo doeltreffend mogelijke wederzijdse samenwerking. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten zorgen er eveneens voor dat er samenwerking is met de buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten.
§ 2. Wanneer ze daartoe door hen aangezocht worden kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, binnen de perken van een protocol goedgekeurd door de betrokken ministers, hun medewerking en in het bijzonder hun technische bijstand verlenen aan de gerechtelijke en bestuurlijke overheden.	§ 2. Wanneer ze daartoe door hen aangezocht worden kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, binnen de perken van een protocol goedgekeurd door de betrokken ministers, hun medewerking en in het bijzonder hun technische bijstand verlenen aan de gerechtelijke en bestuurlijke overheden.
§ 3. De Nationale Veiligheidsraad bepaalt de in artikel 19, eerste lid, bedoelde voorwaarden waaronder de inlichtingen worden meegedeeld en de voorwaarden van de in § 1 van dit artikel bedoelde samenwerking.	§ 3. De Nationale Veiligheidsraad bepaalt de in artikel 19, eerste lid, bedoelde voorwaarden waaronder de inlichtingen worden meegedeeld en de voorwaarden van de in § 1 van dit artikel bedoelde samenwerking.
§4. Voor de opdrachten zoals omschreven in artikel 7, 3°/1 en artikel 11, §1, 5° sluiten de Veiligheid van de Staat en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, een samenwerkingsakkoord af op basis van richtlijnen verkregen van de Nationale Veiligheidsraad.	§4. Voor de opdrachten zoals omschreven in artikel 7, 3°/1 en artikel 11, §1, 5° sluiten de Veiligheid van de Staat en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, een samenwerkingsakkoord af op basis van richtlijnen verkregen van de Nationale Veiligheidsraad.
<u>Onderafdeling 5. -De bewaring en de vernietiging van de gegevens.</u>	<u>Afdeling 7 – De bewaring en vernietiging van gegevens</u>
<u>Artikel 21</u>	<u>Artikel 21</u>
Persoonsgegevens verwerkt in het kader van de toepassing van huidige wet worden bewaard voor een duur die niet langer mag zijn dan die welke noodzakelijk is om de doeleinden waarvoor ze opgeslagen worden, met uitzondering van de gegevens die een door het Rijksarchief erkend historisch karakter hebben.	Persoonsgegevens verwerkt in het kader van de toepassing van huidige wet worden bewaard voor een duur die niet langer mag zijn dan die welke noodzakelijk is om de doeleinden waarvoor ze opgeslagen worden, met uitzondering van de gegevens die een door het Rijksarchief erkend historisch karakter hebben.
Zij worden slechts vernietigd na een zekere termijn volgende op de laatste verwerking waarvan zij het voorwerp zijn geweest.	Zij worden slechts vernietigd na een zekere termijn volgende op de laatste verwerking waarvan zij het voorwerp zijn geweest.
De Koning legt, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de termijn vast tijdens welke de persoonsgegevens bedoeld in het vorige lid bewaard worden na hun laatste verwerking.	De Koning legt, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de termijn vast tijdens welke de persoonsgegevens bedoeld in het vorige lid bewaard worden na hun laatste verwerking.
Onverminderd de wettelijke bepalingen betreffende het Rijksarchief, bepaalt de Koning, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de procedure met betrekking tot hun vernietiging.	Onverminderd de wettelijke bepalingen betreffende het Rijksarchief, bepaalt de Koning, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de procedure met betrekking tot hun vernietiging.

	<u>Artikel 21/1</u>
	<u>§ 1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn, in afwijking van de archiefwet van 24 juni 1955, vrijgesteld van de overbrenging van hun archieven, mits:</u>
	<u>1° de langetermijnbewaring, de authenticiteit, de integriteit, de ordening, de toegankelijkheid en de leesbaarheid van die archieven worden gewaarborgd volgens de door de Koning vastgestelde voorwaarden;</u>
	<u>2° het publiek deze archieven kan raadplegen onder dezelfde voorwaarden als in het Rijksarchief.</u>
	<u>§ 2. De bewaring van de archieven van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten staat onder het toezicht van de algemene riksarchivaris of van diens gemachtigden.</u>
	<u>§ 3. In afwijking van de bijzondere wetten, inbegrepen de archiefwet van 24 juni 1995, bezorgen de gerechtelijke en bestuurlijke overheden, met inbegrip van de politiediensten, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de van hen afkomstige geclasseerde documenten terug voorafgaandelijk aan de overdracht van hun archieven aan het Rijksarchief.</u>
	<u>Op verzoek van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden de geclasseerde documenten vernietigd in plaats van terugbezorgd. Die vernietiging wordt uitgevoerd door de in het eerste lid bedoelde overheden, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.</u>
Afdeling 2. - Bijzondere bepalingen betreffende de uitoefening van de opdrachten van persoonsbescherming.	<u>HOOFDSTUK III/1 – De bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten</u>
	<u>Afdeling 1 – Algemene bepaling</u>
<u>Artikel 22</u>	<u>Artikel 22</u>
De Minister van Justitie wijst, onder de agenten van de Buitendiensten van de Veiligheid van de Staat, de beschermingsofficieren aan, die belast zijn met de opdrachten van persoonsbescherming.	<u>Er kan binnen elke inlichtingen- en veiligheidsdienst een interventieteam worden opgericht met als opdracht de bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de betrokken dienst.</u>
Die beschermingsofficieren zijn de enige agenten van de Buitendiensten van de Veiligheid van de Staat die bevoegd zijn de opdrachten met betrekking tot de	<u>De agenten belast met deze opdracht worden aangesteld, respectievelijk door de minister van Justitie, op voordracht van het hoofd van de</u>

bescherming van personen uit te voeren, met uitsluiting van elke andere opdracht.	<u>Veiligheid van de Staat, en door de minister van Landsverdediging, op voordracht van het hoofd van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid.</u>
	<u>De leden van het interventieteam zijn de enige agenten die gemachtigd zijn de opdracht tot bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van hun dienst uit te voeren, onverminderd hun andere functies. Daartoe ontvangen zij een vorming.</u> <u>De leden van het interventieteam brengen verslag uit over hun interventie aan het betrokken diensthoofd.</u> <u>In de uitvoering van hun andere opdrachten kunnen zij geen gebruik maken van de bevoegdheden die hun zijn toegekend door dit hoofdstuk.</u>
	<u>Afdeling 2 – De uitoefening van de opdracht tot bescherming van het personeel, de infrastructuur en de goederen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten</u>
<u>Artikel 23</u>	
De gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten zijn gehouden aan de Minister van Binnenlandse Zaken alle nuttige inlichtingen mee te delen die ze bezitten en die betrekking hebben op de bescherming van het leven en de fysieke integriteit van de te beschermen personen met inachtneming van de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels.	
De Minister van Binnenlandse Zaken deelt aan de Veiligheid van de Staat alle inlichtingen mee noodzakelijk ter uitvoering van de beschermingsopdrachten die haar zijn opgedragen.	
<u>Artikel 24</u>	<u>Artikel 23</u>
Bij het vervullen van hun opdrachten kunnen de beschermingsofficieren, naast de bevoegdheden waarover zij beschikken krachtens de artikelen 12 tot 14 en 16 tot 18, steeds de verlaten onroerende goederen betreden.	<u>De leden van het interventieteam kunnen steeds verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen betreden.</u>
	<u>Zij kunnen enkel bij een ernstig en nakend gevaar voor het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst niet-verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen betreden en doorzoeken, zowel overdag als 's nachts, voor zover dit personeelslid zich bevindt in het binnengedeelte van een niet voor het publiek toegankelijke plaats en wanneer het gevaar op geen</u>

	<u>andere wijze kan worden afgewend.</u>
	<u>Zij kunnen enkel in de gevallen bedoeld in het tweede lid verlaten gebouwen, bijgebouwen en vervoersmiddelen doorzoeken.</u>
<u>Artikel 25</u>	<u>Artikel 24</u>
<p>Bij het vervullen van hun opdrachten kunnen de beschermingsofficieren, om er zich van te vergewissen dat een persoon geen wapen draagt of enig voorwerp dat gevaarlijk is voor hun leven of hun fysieke integriteit, of die van de te beschermen persoon, een veiligheidsfouillering doen in de volgende gevallen :</p> <p>1° wanneer de beschermingsofficier, op grond van de gedragingen van deze persoon, van materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden heeft om te denken dat de persoon die aan een identiteitscontrole wordt onderworpen in de gevallen en de voorwaarden bepaald in artikel 29, een wapen of enig gevaarlijk voorwerp zou kunnen dragen;</p> <p>2° wanneer een persoon voorlopig wordt vastgehouden overeenkomstig de artikelen 28 en 29;</p> <p>3° wanneer personen deelnemen aan openbare bijeenkomsten die een reële bedreiging vormen voor de te beschermen persoon;</p> <p>4° wanneer personen toegang hebben tot plaatsen waar de te beschermen persoon wordt bedreigd.</p> <p>De veiligheidsfouillering gebeurt door het betasten van het lichaam en de kleding van de gefouilleerde alsook door de controle van de bagage. Zij mag niet langer duren dan de daartoe noodzakelijke tijd en de persoon mag te dien einde niet langer dan één uur worden vastgehouden.</p> <p>In de in 3° en 4° bedoelde gevallen wordt de fouillering uitgevoerd op bevel en onder verantwoordelijkheid van de beschermingsofficier verantwoordelijk voor de opdracht; zij wordt uitgevoerd door een beschermingsofficier van hetzelfde geslacht als de gefouilleerde.</p>	<p><u>De leden van het interventieteam kunnen, teneinde er zich van te vergewissen dat een persoon geen wapen draagt of enig voorwerp dat gevaarlijk is voor hun leven of fysieke integriteit of die van de personeelsleden van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of voor de integriteit van de infrastructuur en de goederen van de te beschermen dienst, in de volgende gevallen overgaan tot een veiligheidsfouillering:</u></p> <p><u>1° wanneer het lid van het interventieteam, op grond van de gedragingen van deze persoon, van materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden heeft om te denken dat de persoon die aan een identiteitscontrole wordt onderworpen in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald in artikel 28, een wapen of een gevaarlijk voorwerp draagt;</u></p> <p><u>2° wanneer een persoon voorlopig wordt vastgehouden overeenkomstig de artikelen 27 en 28;</u></p> <p><u>3° wanneer de personen toegang hebben tot plaatsen waar de personeelsleden van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst worden bedreigd.</u></p> <p><u>De veiligheidsfouillering gebeurt door het betasten van het lichaam en de kleding van de gefouilleerde persoon evenals door de controle van zijn bagage. Zij mag niet langer duren dan de daartoe noodzakelijke tijd en de persoon mag te dien einde niet langer dan één uur worden opgehouden.</u></p> <p><u>In het in 3° bedoelde geval wordt de fouillering uitgevoerd op bevel en onder verantwoordelijkheid van het lid van het interventieteam dat verantwoordelijk is voor de opdracht; zij wordt uitgevoerd door een lid van het interventieteam van hetzelfde geslacht als de gefouilleerde persoon.</u></p>
<u>Artikel 26</u>	<u>Artikel 25</u>
<p>Bij het vervullen van hun opdrachten kunnen de beschermingsofficieren overgaan tot het doorzoeken van een voertuig of enig ander vervoermiddel, zowel in het verkeer als geparkeerd op de openbare weg of op voor het publiek toegankelijke plaatsen indien zij, op grond van de gedragingen van de bestuurder of de passagiers, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat het voertuig of vervoermiddel wordt gebruikt of zou kunnen worden</p>	<p><u>De leden van het interventieteam kunnen overgaan tot het doorzoeken van een voertuig of enig ander vervoermiddel, zowel in het verkeer als geparkeerd op de openbare weg of op voor het publiek toegankelijke plaatsen, indien zij op grond van de gedragingen van de bestuurder of de passagiers, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat het voertuig of vervoermiddel gebruikt wordt of gebruikt zou kunnen worden om het leven</u></p>

gebruikt om het leven of de fysieke integriteit van de te beschermen persoon ernstig in gevaar te brengen.	<u>of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of de integriteit van de goederen van de te beschermen dienst ernstig in gevaar te brengen.</u>
Het doorzoeken van een voertuig mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die het rechtvaardigen. Het voertuig mag niet langer dan één uur worden opgehouden voor het doorzoeken uitgevoerd in het raam van het vervullen van de beschermingsopdrachten.	<u>Het doorzoeken van een voertuig mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die het rechtvaardigen. In elk geval mag het voertuig niet langer dan één uur worden opgehouden voor een doorzoeking.</u>
Het doorzoeken van een voertuig dat permanent als woning is ingericht en dat op het ogenblik van het doorzoeken daadwerkelijk als woning wordt gebruikt, wordt gelijkgesteld met huiszoeking.	<u>Het doorzoeken van een voertuig dat permanent als woning is ingericht en dat op het ogenblik van het doorzoeken daadwerkelijk als woning wordt gebruikt, wordt gelijkgesteld met huiszoeking.</u>
<u>Artikel 27</u>	<u>Artikel 26</u>
De voorwerpen en dieren die een gevaar betekenen voor het leven en de lichamelijke integriteit van personen kunnen, in een voor het publiek toegankelijke plaats, door een beschermingsofficier, voor de vereisten van de beschermingsopdracht, aan de eigenaar, de bezitter of de houder ontrokken worden. Deze bestuurlijke inbeslagneming geschiedt overeenkomstig de richtlijnen en onder de verantwoordelijkheid van de beschermingsofficier verantwoordelijk voor de opdracht.	<u>De voorwerpen en dieren die een gevaar betekenen voor het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of voor de veiligheid van de infrastructuur of de goederen van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst kunnen, in voor het publiek toegankelijke plaatsen, door een lid van het interventieteam, voor de vereisten van diens beschermingsopdracht, aan de eigenaar, de bezitter of de houder ontrokken worden. Deze bestuurlijke inbeslagneming geschiedt overeenkomstig de richtlijnen en onder de verantwoordelijkheid van het lid van het interventieteam dat verantwoordelijk is voor de opdracht.</u>
De in beslag genomen voorwerpen worden ter beschikking gesteld van een politieambtenaar opdat zal gehandeld worden overeenkomstig artikel 30 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.	<u>De in beslag genomen voorwerpen worden ter beschikking gesteld van een politieambtenaar opdat gehandeld wordt overeenkomstig artikel 30 van de wet op het politieambt.</u>
<u>Artikel 28</u>	<u>Artikel 27</u>
Bij het vervullen van hun opdrachten kunnen de beschermingsofficieren, in geval van volstrekte noodzaak, overgaan tot het vasthouden van een persoon, ten aanzien van wie er op grond van zijn gedragingen, van materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden zijn om te denken dat hij voorbereidingen treft om een misdrijf te plegen, of die een misdrijf pleegt dat het leven of de fysieke integriteit van de te beschermen persoon ernstig in gevaar brengt, met als doel hem te beletten een dergelijk misdrijf te plegen of teneinde dit misdrijf te doen ophouden en hem ter beschikking te stellen van een politieambtenaar die zal overgaan tot de bestuurlijke aanhouding, overeenkomstig de artikelen 31 tot 33 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.	<u>De leden van het interventieteam kunnen, in geval van volstrekte noodzaak, een persoon vasthouden ten aanzien van wie er op grond van zijn gedragingen, van materiële aanwijzingen of van de omstandigheden, redelijke gronden zijn om te denken dat hij voorbereidingen treft om een misdrijf te plegen, of die een misdrijf pleegt dat het leven of de fysieke integriteit van een agent of een derde of de integriteit van de infrastructuur en de goederen van de te beschermen inlichtingen- en veiligheidsdienst ernstig in gevaar brengt, met als doel hem te beletten een dergelijk misdrijf te plegen of teneinde dit misdrijf te doen ophouden. In dat geval zal de persoon slechts worden vastgehouden voor de tijd die nodig is om de betrokkenen ter beschikking te stellen van een politieambtenaar.</u>

<p>De door de beschermingsofficier verrichte vrijheidsbeneming mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die haar rechtvaardigen en mag in geen geval zes uur te boven gaan. Deze termijn gaat in vanaf het ogenblik waarop de betrokken persoon als gevolg van het optreden van een beschermingsofficier, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.</p>	<p><u>De door het lid van het interventieteam verrichte vrijheidsbeneming mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die haar rechtvaardigen en mag in geen geval een uur te boven gaan. Deze termijn gaat in vanaf het ogenblik waarop de betrokken persoon als gevolg van het optreden van een lid van het interventieteam, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.</u></p>
<p>De Koning legt de voorwaarden vast op grond waarvan het tijdstip waarop tot de aanhouding is overgegaan, wordt geregistreerd.</p>	<p><u>De Koning legt de nadere regels vast voor het registreren van de aanhouding en het bewaren van gegevens over deze aanhouding.</u></p>
<p>Als de vrijheidsbeneming wordt gevolgd door een bestuurlijke aanhouding, overeenkomstig de artikelen 31 tot 33 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, wordt de maximale duur van de bestuurlijke aanhouding met een overeenkomstige periode verminderd.</p>	<p><u>Als de vrijheidsbeneming wordt gevolgd door een bestuurlijke aanhouding overeenkomstig de artikelen 31 tot 33 van de wet op het politieambt, wordt de maximale duur van de bestuurlijke aanhouding met een overeenkomstige periode verminderd.</u></p>
<p><u>Artikel 29</u></p>	<p><u>Artikel 28</u></p>
<p>§ 1. Bij het vervullen van hun opdrachten kunnen de beschermingsofficieren de identiteit controleren van ieder persoon indien zij, op grond van zijn gedragingen, materiële aanwijzingen of omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat hij zich voorbereidt om het leven of de fysieke integriteit van de te beschermen persoon te schaden.</p>	<p><u>§ 1. De leden van het interventieteam kunnen de identiteit controleren van ieder persoon indien zij, op grond van zijn gedragingen, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd of plaats redelijke gronden hebben om te denken dat hij zich voorbereidt om het leven of de fysieke integriteit van een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst of de integriteit van de gebouwen van die dienst te schaden.</u></p>
<p>§ 2. Overeenkomstig de richtlijnen en onder de verantwoordelijkheid van de beschermingsofficier verantwoordelijk voor de opdracht, kunnen de beschermingsofficieren eveneens de identiteit controleren van ieder persoon die een plaats wenst te betreden die het voorwerp is van een bedreiging in de zin van artikel 25, eerste lid, 3° en 4°.</p>	
<p>§ 3. De identiteitsstukken die aan de beschermingsofficier overhandigd worden, mogen slechts ingehouden worden gedurende de voor de verificatie van de identiteit noodzakelijke tijd en moeten daarna onmiddellijk aan de betrokkenen worden teruggegeven.</p>	<p><u>§ 2. De identiteitsstukken die aan het lid van het interventieteam overhandigd worden, mogen slechts ingehouden worden gedurende de voor de verificatie van de identiteit noodzakelijke tijd en moeten daarna onmiddellijk aan de betrokkenen worden teruggegeven.</u></p>
<p>§ 4. Indien de persoon waarvan sprake in voorgaande paragrafen weigert of in de onmogelijkheid verkeert het bewijs te leveren van zijn identiteit, alsook indien zijn identiteit twijfelachtig is, mag hij worden vastgehouden om ter beschikking te worden gesteld van een politieambtenaar die zal overgaan tot de verificatie van zijn identiteit overeenkomstig artikel 34, § 4, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.</p>	<p><u>§ 3. Indien de in de voorgaande paragrafen bedoelde persoon weigert of in de onmogelijkheid verkeert het bewijs te leveren van zijn identiteit, alsook indien zijn identiteit twijfelachtig is, mag hij worden vastgehouden om ter beschikking te worden gesteld van een politieambtenaar.</u></p>

De door de beschermingsofficier verrichte vrijheidsbeneming mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die haar rechtvaardigen en mag in geen geval zes uur te boven gaan. Deze termijn gaat in vanaf het ogenblik waarop de betrokken persoon, als gevolg van het optreden van een beschermingsofficier, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.	<u>De door het lid van het interventieteam verrichte vrijheidsbeneming mag nooit langer duren dan de tijd vereist door de omstandigheden die haar rechtvaardigen en mag in geen geval een uur te boven gaan. Deze termijn gaat in vanaf het ogenblik waarop de betrokken persoon, als gevolg van het optreden van een lid van het interventieteam, niet meer beschikt over de vrijheid van komen en gaan.</u>
Als de vrijheidsbeneming wordt gevolgd door een bestuurlijke aanhouding, overeenkomstig artikel 34, § 4, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, wordt de maximale duur van de bestuurlijke aanhouding met een overeenkomstige periode vermindert.	<u>Als de vrijheidsbeneming wordt gevolgd door een bestuurlijke aanhouding, overeenkomstig artikel 34, § 4, van de wet op het politieambt, wordt de maximale duur van de bestuurlijke aanhouding met een overeenkomstige periode vermindert.</u>
<u>Artikel 30</u>	<u>Artikel 29</u>
De beschermingsofficieren mogen vastgehouden personen, buiten noodzaak, niet aan publieke nieuwsgierigheid blootstellen. Zij mogen deze personen zonder hun instemming niet onderwerpen of laten onderwerpen aan vragen van journalisten of derden die vreemd zijn aan de zaak, noch van hen beeldopnamen maken of laten maken behalve die welke bestemd zijn voor hun identificatie.	<u>De leden van het interventieteam mogen vastgehouden personen, buiten noodzaak, niet aan publieke nieuwsgierigheid blootstellen. Zij mogen deze personen zonder hun instemming niet onderwerpen of laten onderwerpen aan vragen van journalisten of derden die vreemd zijn aan de zaak, noch van hen beeldopnamen maken of laten maken behalve die welke bestemd zijn voor hun identificatie.</u>
<u>Artikel 31</u>	<u>Artikel 30</u>
Bij het vervullen van hun opdrachten kunnen de beschermingsofficieren, rekening houdend met de risico's die zulks meebrengt, geweld gebruiken om een wettig doel na te streven dat niet op andere wijze kan worden bereikt.	<u>De leden van het interventieteam kunnen, rekening houdend met de risico's die zulks meebrengt, geweld gebruiken om een wettig doel na te streven dat niet op andere wijze kan worden bereikt.</u>
Elk gebruik van geweld moet redelijk zijn en in verhouding staan tot het nagestreefde doel.	<u>Elk gebruik van geweld moet redelijk zijn en in verhouding staan tot het nagestreefde doel.</u>
Aan elk gebruik van geweld gaat een waarschuwing vooraf, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.	<u>Aan elk gebruik van geweld gaat een waarschuwing vooraf, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.</u>
<u>Artikel 32</u>	<u>Artikel 31</u>
Bij het vervullen van hun opdrachten en onverminderd de bepalingen van artikel 31 van deze wet en de artikelen 416 en 417 van het Strafwetboek, kunnen de beschermingsofficieren slechts gebruik maken van vuurwapens tegen personen in de volgende gevallen : 1° tegen gewapende personen of in de richting van voertuigen aan boord waarvan zich gewapende personen bevinden, in geval van misdaad of van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf in de zin van artikel 41 van het Wetboek van Strafvordering, welke misdaad of welk wanbedrijf met geweld zijn gepleegd,	<u>Onverminderd de bepalingen van artikel 30 van deze wet, de artikelen 70, 416 en 417 van het Strafwetboek en de toepasselijke regels van internationaal recht, kunnen de leden van het interventieteam slechts gebruik maken van vuurwapens tegen personen in de volgende gevallen:</u> <u>1° tegen gewapende personen of in de richting van voertuigen aan boord waarvan zich gewapende personen bevinden, in geval van misdaad of van een op heterdaad ontdekt wanbedrijf in de zin van</u>

<p>indien redelijkerwijze mag aangenomen worden dat die personen in het bezit zijn van een vuurwapen klaar voor gebruik, en dat zij dit wapen zullen gebruiken tegen personen;</p> <p>2° wanneer in geval van volstrekte noodzakelijkheid, de beschermingsofficieren de aan hun bescherming toevertrouwde personen, posten of plaatsen op geen andere wijze kunnen verdedigen.</p>	<p><u>artikel 41 van het Wetboek van Strafvordering, welke misdaad of welk wanbedrijf met geweld is gepleegd, indien redelijkerwijze mag aangenomen worden dat die personen in het bezit zijn van een vuurwapen klaar voor gebruik, en dat zij dit wapen zullen gebruiken tegen personen;</u></p> <p><u>2° wanneer in geval van volstrekte noodzakelijkheid, de leden van het interventieteam de aan hun bescherming toevertrouwde personen, infrastructuur of goederen op geen andere wijze kunnen verdedigen.</u></p>
<p>Het gebruik van wapens geregeld in het 1° en het 2° geschieft slechts overeenkomstig de richtlijnen en eerst na waarschuwing met luid stem of met enig ander beschikbaar middel, een waarschuwingsschot inbegrepen, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.</p>	<p><u>Het gebruik van wapens geregeld in 1° en 2° geschieft slechts overeenkomstig de richtlijnen en na waarschuwing met luid stem of met enig ander beschikbaar middel, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.</u></p>
<p><u>Artikel 33</u></p>	<p><u>Artikel 32</u></p>
<p>Bij het vervullen van hun opdrachten, behalve wanneer de omstandigheden het niet toelaten, doen de beschermingsofficieren, of ten minste één van hen, die tegenover een persoon optreden of zich aanmelden aan de woning van een persoon, van hun hoedanigheid blijken door middel van het legitimatiebewijs waarvan zij houder zijn.</p>	<p><u>Behalve wanneer de omstandigheden het niet toelaten of indien het de opdracht onwerkzaam zou maken, doen de leden van het interventieteam, of ten minste één van hen, die tegenover een persoon optreden of zich aanmelden aan de woning van een persoon, van hun hoedanigheid blijken door middel van het legitimatiebewijs waarvan zij houder zijn.</u></p>
<p><u>Artikel 34</u></p>	
<p>Wanneer hij in gevaar gebracht wordt bij het vervullen van zijn opdracht of wanneer personen in gevaar zijn, kan iedere beschermingsofficier de hulp of bijstand vorderen van de ter plaatse aanwezige personen. In geval van absolute noodzaak kan hij eveneens de hulp of bijstand van enig ander nuttig persoon vorderen.</p>	<p><u>Wanneer hij in gevaar gebracht wordt bij het vervullen van zijn opdracht of wanneer een personeelslid van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst in gevaar is, kan ieder lid van het interventieteam de hulp of bijstand vorderen van ter plaatse aanwezige personen. In geval van volstrekte noodzaak kan hij eveneens de hulp of bijstand van enig ander nuttige persoon vorderen.</u></p>
<p>De gevorderde hulp of bijstand. mag de persoon die ze verleent niet in gevaar brengen.</p>	<p><u>De gevorderde hulp of bijstand mag de persoon die ze verleent niet in gevaar brengen.</u></p>
	<p><u>Artikel 34</u></p>
	<p><u>De bewapening die tot de voorgeschreven uitrusting behoort, wordt bepaald overeenkomstig de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens.</u></p>
	<p><u>In voorkomend geval bepaalt de Koning de complementaire uitrusting van de leden van het interventieteam die noodzakelijk is voor de uitoefening van hun functie.</u></p>

<u>Afdeling 3.</u> - De burgerlijke aansprakelijkheid en de rechtshulp met betrekking tot de beschermingsofficieren aan wie opdrachten van persoonsbescherming zijn toevertrouwd.	Afdeling 3 – De burgerlijke aansprakelijkheid en de rechtshulp met betrekking tot <u>de leden van het interventieteam bij de uitoefening van hun functie.</u>
<u>Artikel 35</u>	<u>Artikel 35</u>
Voor beschermingsofficieren aan wie opdrachten van persoonsbescherming zijn toevertrouwd, geldt het stelsel van burgerlijke aansprakelijkheid en rechtshulp dat krachtens de artikelen 47 tot 53 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt van toepassing is op de leden van de politiediensten die onder het gezag van een federaal minister staan.	<u>Voor leden van het interventieteam aan wie opdrachten tot bescherming van de agenten, de infrastructuur en de goederen van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst zijn toevertrouwd, geldt het stelsel van burgerlijke aansprakelijkheid en rechtshulp voorzien in de artikelen 91 tot 98 van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het personeel van Defensie, in de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen en in het koninklijk besluit van 16 maart 2006 betreffende de rechtshulp aan de personeelsleden van bepaalde overheidsdiensten en de schadeloosstelling van de door hen opgelopen zaakschade.</u>
De rechtshulp van beschermingsofficieren komt ten laste van de Minister van Justitie, die ook de Staat vertegenwoordigt wanneer de beschermingsofficier de Staat in het geding betreft in de gevallen bepaald door de wet op het politieambt.	
<u>HOOFDSTUK IV.</u> - De geheimhouding.	<u>HOOFDSTUK IV.</u> - De geheimhouding.
<u>Artikel 36</u>	<u>Artikel 36</u>
§ 1. Onverminderd artikel 19 is iedere agent alsmede iedere persoon die, in welke hoedanigheid ook, zijn medewerking verleent aan de toepassing van deze wet, verplicht de geheimen te bewaren die hem zijn toevertrouwd in de uitoefening van zijn opdracht of zijn medewerking.	§ 1. Onverminderd artikel 19 is iedere agent alsmede iedere persoon die, in welke hoedanigheid ook, zijn medewerking verleent aan de toepassing van deze wet, verplicht de geheimen te bewaren die hem zijn toevertrouwd in de uitoefening van zijn opdracht of zijn medewerking.
§ 2. Het geheim blijft bestaan zelfs wanneer de agenten hun functie hebben neergelegd of de personen hun medewerking met de diensten hebben stopgezet.	§ 2. Het geheim blijft bestaan zelfs wanneer de agenten hun functie hebben neergelegd of de personen hun medewerking met de diensten hebben stopgezet.
<u>Artikel 37</u>	<u>Artikel 37</u>
De agenten die een beroep doen op de medewerking van een persoon die niet tot de diensten van de Veiligheid van de Staat of van de Algemene Dienst inlichting en veiligheid behoort, hebben de plicht deze persoon uitdrukkelijk op zijn geheimhoudingsplicht te wijzen.	De agenten die een beroep doen op de medewerking van een persoon die niet tot de diensten van de Veiligheid van de Staat of van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid behoort, hebben de plicht deze persoon uitdrukkelijk op zijn geheimhoudingsplicht te wijzen.
<u>Artikel 38</u>	<u>Artikel 38</u>

<p>§ 1. De gerechtelijke huiszoeken en inbeslagnemingen die uitgevoerd worden op de plaatsen waar de leden van inlichtingen- en veiligheidsdiensten hun functie uitoefenen, worden verricht in aanwezigheid van hun korpschef of zijn plaatsvervanger. De korpschef of zijn plaatsvervanger waarschuwt onmiddellijk de bevoegde minister over de uitgevoerde gerechtelijke huiszoeken en inbeslagnemingen.</p>	<p>§ 1. De gerechtelijke huiszoeken en inbeslagnemingen die uitgevoerd worden op de plaatsen waar de leden van inlichtingen- en veiligheidsdiensten hun functie uitoefenen, worden verricht in aanwezigheid van <u>het betrokken diensthoofd</u>. <u>Het diensthoofd</u> waarschuwt onmiddellijk de bevoegde minister over de uitgevoerde gerechtelijke huiszoeken en inbeslagnemingen.</p>
<p>§ 2. Indien de korpschef of zijn plaatsvervanger van oordeel is dat de inbeslagneming van de geklassificeerde gegevens en voorwerpen van die aard is dat zij een bedreiging vormt voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8, en 11, §§ 1 en 2, of dat zij een gevaar meebrengt voor een natuurlijke persoon, waarschuwt hij onmiddellijk de voorzitter van het Vast Comité I en de bevoegde minister. Deze geklassificeerde inbeslaggenomen stukken worden in een verzegelde omslag geplaatst, ondertekend door de korpschef of zijn plaatsvervanger en op een veilige plaats bewaard door de onderzoeksmaatschappij.</p>	<p>§ 2. Indien <u>het diensthoofd</u> van oordeel is dat de inbeslagneming van de geklassificeerde gegevens en voorwerpen van die aard is dat zij een <u>dreiging</u> vormt voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8, en 11, §§ 1 en 2, of dat zij een gevaar meebrengt voor een natuurlijke persoon, waarschuwt hij onmiddellijk de voorzitter van het Vast Comité I en de bevoegde minister. Deze geklassificeerde inbeslaggenomen stukken worden in een verzegelde omslag geplaatst, ondertekend door <u>het diensthoofd</u> en op een veilige plaats bewaard door de onderzoeksmaatschappij.</p>
<p>Terzelfder tijd kan de korpschef of zijn plaatsvervanger, na kennisgeving aan de bevoegde minister, de opheffing van de inbeslagneming aan de kamer van inbeschuldigingstelling vragen. De vraag tot opheffing van de inbeslagneming heeft voor deze een opschortend gevolg. De zaak wordt bij de kamer van inbeschuldigingstelling aanhangig gemaakt door een verklaring afgelegd op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg. De kamer beslist binnen vijftien dagen na de neerlegging van de verklaring. De korpschef of zijn plaatsvervanger en de onderzoeksmaatschappij worden gehoord.</p>	<p>Terzelfder tijd kan <u>het diensthoofd</u>, na kennisgeving aan de bevoegde minister, de opheffing van de inbeslagneming aan de kamer van inbeschuldigingstelling vragen. De vraag tot opheffing van de inbeslagneming heeft voor deze een opschortend gevolg. De zaak wordt bij de kamer van inbeschuldigingstelling aanhangig gemaakt door een verklaring afgelegd op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg. De kamer beslist binnen vijftien dagen na de neerlegging van de verklaring. <u>Het diensthoofd</u> en de onderzoeksmaatschappij worden gehoord.</p>
<p>In het kader van deze procedure kunnen enkel de magistraten van de zetel en van het openbaar ministerie die zitting hebben in de kamer van inbeschuldigingstelling, de onderzoeksmaatschappij, de korpschef of zijn plaatsvervanger kennis nemen van de inbeslaggenomen geklassificeerde stukken.</p>	<p>In het kader van deze procedure kunnen enkel de magistraten van de zetel en van het openbaar ministerie die zitting hebben in de kamer van inbeschuldigingstelling, de onderzoeksmaatschappij, <u>het diensthoofd</u> kennis nemen van de inbeslaggenomen geklassificeerde stukken.</p>
<p>Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling besluit tot het opheffen van het beslag wegens de bedreiging voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8, en 11, §§ 1 en 2, of wegens het gevaar voor een natuurlijke persoon, worden de geklassificeerde stukken in een verzegelde omslag terug gegeven aan de korpschef of zijn plaatsvervanger.</p>	<p>Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling besluit tot het opheffen van het beslag wegens de <u>dreiging</u> voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8, en 11, §§ 1 en 2, of wegens het gevaar voor een natuurlijke persoon, worden de geklassificeerde stukken in een verzegelde omslag terug gegeven aan <u>het diensthoofd</u>.</p>
<p>Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling concludeert dat de stukken in beslag genomen kunnen worden, zendt de procureur-generaal deze inbeslaggenomen geklassificeerde stukken na afloop van de gerechtelijke procedure niettemin terug aan de korpschef of zijn plaatsvervanger.</p>	<p>Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling concludeert dat de stukken in beslag genomen kunnen worden, zendt de procureur-generaal deze inbeslaggenomen geklassificeerde stukken na afloop van de gerechtelijke procedure niettemin terug aan <u>het diensthoofd</u>.</p>

<p>§ 3. Indien de korpschef of zijn plaatsvervanger met toepassing van § 2, tweede lid, niet binnen een termijn van tien dagen aan de kamer van inbeschuldigingstelling de opheffing van de inbeslagneming vraagt, wordt de plaatsing onder verzegelde omslag bedoeld in § 2, eerste lid, opgeheven.</p>	<p>§ 3. Indien het diensthoofd met toepassing van § 2, tweede lid, niet binnen een termijn van tien dagen aan de kamer van inbeschuldigingstelling de opheffing van de inbeslagneming vraagt, wordt de plaatsing onder verzegelde omslag bedoeld in § 2, eerste lid, opgeheven.</p>
<p><u>Artikel 39</u></p>	<p><u>Artikel 39</u></p>
<p>§ 1. De huiszoeken en inbeslagnemingen in de plaatsen bedoeld in artikel 38, die uitgevoerd worden in het kader van een parlementair onderzoek, worden verricht in aanwezigheid van de korpschef of van zijn plaatsvervanger.</p>	<p>§ 1. De huiszoeken en inbeslagnemingen in de plaatsen bedoeld in artikel 38, die uitgevoerd worden in het kader van een parlementair onderzoek, worden verricht in aanwezigheid van het diensthoofd.</p>
<p>§ 2. Indien de korpschef of zijn plaatsvervanger van oordeel is dat de inbeslagneming van de geklassificeerde gegevens en voorwerpen van die aard is dat zij een bedreiging vormt voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11, §§ 1 en 2, of dat zij een gevaar meebrengt voor een fysiek persoon, verwittigt hij onmiddellijk de voorzitter van het Vast Comité I. Deze geklassificeerde inbeslaggenomen stukken worden in een verzegelde omslag geplaatst, ondertekend door de korpschef of zijn plaatsvervanger. Deze omslag wordt onmiddellijk overgemaakt door de magistraat die het onderzoek leidt aan de voorzitter van het Vast Comité I die hem bewaart op een veilige plaats.</p>	<p>§ 2. Indien het diensthoofd van oordeel is dat de inbeslagneming van de geklassificeerde gegevens en voorwerpen van die aard is dat zij een dreiging vormt voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11, §§ 1 en 2, of dat zij een gevaar meebrengt voor een fysiek persoon, verwittigt hij onmiddellijk de voorzitter van het Vast Comité I. Deze geklassificeerde inbeslaggenomen stukken worden in een verzegelde omslag geplaatst, ondertekend door het diensthoofd. Deze omslag wordt onmiddellijk overgemaakt door de magistraat die het onderzoek leidt aan de voorzitter van het Vast Comité I die hem bewaart op een veilige plaats.</p>
<p>Terzelfdertijd kan de korpschef of zijn plaatsvervanger de opheffing van de inbeslagneming vragen, naargelang het geval, aan de voorzitter van de Kamer of van de onderzoekscommissie die uitspraak doet. De korpschef of zijn plaatsvervanger en de voorzitter van het Vast Comité I worden gehoord. De vraag tot opheffing van de inbeslagneming heeft voor deze een opschortend gevolg.</p>	<p>Terzelfdertijd kan het diensthoofd de opheffing van de inbeslagneming vragen, naargelang het geval, aan de voorzitter van de Kamer of van de onderzoekscommissie die uitspraak doet. Het diensthoofd en de voorzitter van het Vast Comité I worden gehoord. De vraag tot opheffing van de inbeslagneming heeft voor deze een opschortend gevolg.</p>
<p><u>Artikel 40</u></p>	<p><u>Artikel 40</u></p>
<p>§ 1. In het kader van de huiszoeken en inbeslagnemingen die uitgevoerd worden in andere plaatsen dan die bedoeld in artikel 38, wanneer geklassificeerde gegevens of voorwerpen uitgaande van inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden ontdekt, worden de korpschef of zijn plaatsvervanger er onmiddellijk over ingelicht door de onderzoeksmaistraat of de gemachtigde officier van gerechtelijke politie.</p>	<p>§ 1. In het kader van de huiszoeken en inbeslagnemingen die uitgevoerd worden in andere plaatsen dan die bedoeld in artikel 38, wanneer geklassificeerde gegevens of voorwerpen uitgaande van inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden ontdekt, worden het diensthoofd er onmiddellijk over ingelicht door de onderzoeksmaistraat of de gemachtigde officier van gerechtelijke politie.</p>
<p>§ 2. Indien de korpschef of zijn plaatsvervanger van oordeel is dat de inbeslagneming van de geklassificeerde gegevens of voorwerpen van die aard is dat zij een bedreiging vormt voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11, §§ 1 en 2, of dat zij een gevaar meebrengt</p>	<p>§ 2. Indien het diensthoofd van oordeel is dat de inbeslagneming van de geklassificeerde gegevens of voorwerpen van die aard is dat zij een dreiging vormt voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11, §§ 1 en 2, of dat zij een gevaar meebrengt voor een fysieke persoon, wordt volgens het</p>

voor een fysieke persoon, wordt volgens het geval gehandeld zoals in artikelen 38 en 39.	geval gehandeld zoals in artikelen 38 en 39.
<u>Artikel 41</u>	<u>Artikel 41</u>
Wanneer de inbeslagneming van geklassificeerde gegevens of voorwerpen wordt verricht overeenkomstig artikel 51 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, en de korpschef of zijn plaatsvervanger van oordeel is dat de inbeslagneming van die aard is dat zij een bedreiging vormt voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11, §§ 1 en 2, wordt de kwestie voorgelegd aan de voorzitter van het Vast Comité I, die uitspraak doet.	Wanneer de inbeslagneming van geklassificeerde gegevens of voorwerpen wordt verricht overeenkomstig artikel 51 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, en <u>het diensthoofd</u> van oordeel is dat de inbeslagneming van die aard is dat zij een <u>dreiging</u> vormt voor de uitoefening van de opdrachten bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11, §§ 1 en 2, wordt de kwestie voorgelegd aan de voorzitter van het Vast Comité I, die uitspraak doet.
<u>Artikel 42</u>	<u>Artikel 42</u>
De inlichtingen verkregen door de middelen bedoeld in artikel 259bis, § 5, van het Strafwetboek, alsook de wijze waarop ze zijn verkregen, worden ten minste op het niveau " GEHEIM " geklassificeerd in toepassing van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen.	De inlichtingen verkregen door de middelen bedoeld in artikel 259bis, § 5, van het Strafwetboek, alsook de wijze waarop ze zijn verkregen, worden ten minste op het niveau " GEHEIM " geklassificeerd in toepassing van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen.
<u>Artikel 43</u>	<u>Artikel 43</u>
Onvermindert artikel 458 van het Strafwetboek en de artikelen 48 en 51 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorganen voor de dreigingsanalyse wordt gestraft :	Onvermindert artikel 458 van het Strafwetboek en de artikelen 48 en 51 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorganen voor de dreigingsanalyse wordt gestraft :
1° met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro, de agent of de persoon bedoeld in artikel 36 die de geheimen met schending van dit artikel onthult;	1° met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro, de agent of de persoon bedoeld in artikel 36 die de geheimen met schending van dit artikel onthult;
2° met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot dertigduizend euro of met een van die straffen alleen, de agent of persoon bedoeld in artikel 36 die de identiteit onthult van een persoon die om anonimiteit verzoekt;	2° met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot dertigduizend euro of met een van die straffen alleen, de agent of persoon bedoeld in artikel 36 die de identiteit onthult van een persoon die om anonimiteit verzoekt;
3° met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot dertigduizend euro of met een van die straffen alleen, eenieder die, met kwaadwillig opzet, met welk uitdrukkingsmiddel dan ook de identiteit onthult van agenten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten wiens opdrachten omwille van veiligheidsredenen de eerbiediging van de grootste discretie vereisen.	3° met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot dertigduizend euro of met een van die straffen alleen, eenieder die, met kwaadwillig opzet, met welk uitdrukkingsmiddel dan ook de identiteit onthult van agenten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten wiens opdrachten omwille van veiligheidsredenen de eerbiediging van de grootste discretie vereisen.

Hoofdstuk IV/1. Het toezicht op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten	Hoofdstuk IV/1. Het toezicht op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten
<u>Artikel 43/1</u>	<u>Artikel 43/1</u>
§ 1. Er wordt een bestuurlijke commissie opgericht die is belast met het toezicht op de in artikel 18/2 bedoelde specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.	§ 1. Er wordt een bestuurlijke commissie opgericht die is belast met het toezicht op de in artikel 18/2 bedoelde specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.
De Kamer van volksvertegenwoordigers bepaalt jaarlijks, op voorstel van de commissie, haar begroting, die wordt ingeschreven op de begroting van de dotaties, opdat de commissie zou kunnen beschikken over de menselijke en materiële middelen die nodig zijn voor de goede werking ervan.	De Kamer van volksvertegenwoordigers bepaalt jaarlijks, op voorstel van de commissie, haar begroting, die wordt ingeschreven op de begroting van de dotaties, opdat de commissie zou kunnen beschikken over de menselijke en materiële middelen die nodig zijn voor de goede werking ervan.
De commissie handelt volledig onafhankelijk in de uitoefening van haar controleopdrachten. Zij staat ook in voor het opstellen van haar huishoudelijk reglement.	De commissie handelt volledig onafhankelijk in de uitoefening van haar controleopdrachten. Zij staat ook in voor het opstellen van haar huishoudelijk reglement.
De commissie is samengesteld uit drie effectieve leden. Voor elk effectief lid wordt een plaatsvervanger aangewezen.	De commissie is samengesteld uit drie effectieve leden. Voor elk effectief lid wordt een plaatsvervanger aangewezen.
Op voorstel van de Minister van Justitie en van de Minister van Landsverdediging wijst de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de effectieve leden van de commissie aan, evenals hun plaatsvervangers.	Op voorstel van de Minister van Justitie en van de Minister van Landsverdediging wijst de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de effectieve leden van de commissie aan, evenals hun plaatsvervangers.
De effectieve leden en hun plaatsvervangers hebben de hoedanigheid van magistraat. Onder de effectieve leden heeft één lid de hoedanigheid van lid van het openbaar ministerie en hebben beide anderen de hoedanigheid van rechter, waarvan één deze van onderzoeksrechter. De plaatsvervangende leden hebben dezelfde hoedanigheid als het effectief lid dat zij vervangen.	De effectieve leden en hun plaatsvervangers hebben de hoedanigheid van magistraat. Onder de effectieve leden heeft één lid de hoedanigheid van lid van het openbaar ministerie en hebben beide anderen de hoedanigheid van rechter, waarvan één deze van onderzoeksrechter. De plaatsvervangende leden hebben dezelfde hoedanigheid als het effectief lid dat zij vervangen.
De commissie beraadslaagt slechts geldig als alle effectieve leden, of bij verhindering hun respectievelijke plaatsvervanger, aanwezig zijn. Zij beslist met een meerderheid van stemmen.	<u>De Commissie beslist bij meerderheid van de drie aanwezige leden of van hun plaatsvervanger of, in geval van verhindering van een van de vaste leden en diens plaatsvervanger, bij unanimiteit van de twee aanwezige leden of van hun plaatsvervanger.</u>
Het voorzitterschap van de commissie wordt uitgeoefend door de magistraat die de hoedanigheid van onderzoeksrechter heeft.	Het voorzitterschap van de commissie wordt uitgeoefend door de magistraat die de hoedanigheid van onderzoeksrechter heeft.
Met uitzondering van de voorzitter, die voldoende kennis van het Frans en het Nederlands moet hebben, behoren de twee overige effectieve leden elk tot een verschillende taalrol.	Met uitzondering van de voorzitter, die voldoende kennis van het Frans en het Nederlands moet hebben, behoren de twee overige effectieve leden elk tot een verschillende taalrol.
§ 2. Op het ogenblik van hun aanwijzing dienen de	§ 2. Op het ogenblik van hun aanwijzing dienen de

effectieve en plaatsvervangende leden van de commissie de volgende voorwaarden te vervullen :	effectieve en plaatsvervangende leden van de commissie de volgende voorwaarden te vervullen :
1° de leeftijd van veertig jaar hebben bereikt;	1° de leeftijd van veertig jaar hebben bereikt;
2° minstens vijf jaar nuttige ervaring hebben in één van de materies bedoeld in artikel 18/9, § 1;	2° minstens vijf jaar nuttige ervaring hebben in één van de materies bedoeld in artikel 18/9, § 1;
3° houder zijn van een veiligheidsmachtiging van het niveau " zeer geheim " krachtens de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen;	3° houder zijn van een veiligheidsmachtiging van het niveau " zeer geheim " krachtens de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen;
4° gedurende de periode van vijf jaar voorafgaand aan de aanwijzing geen lid geweest zijn van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, noch van het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten, noch van een politiedienst, noch van een inlichtingen- en veiligheidsdienst.	4° gedurende de periode van vijf jaar voorafgaand aan de aanwijzing geen lid geweest zijn van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, noch van het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten, noch van een politiedienst, noch van een inlichtingen- en veiligheidsdienst.
Deze magistraten worden aangewezen voor een termijn van vijf jaar. Dit mandaat kan tweemaal worden hernieuwd.	Deze magistraten worden aangewezen voor een termijn van vijf jaar. Dit mandaat kan tweemaal worden hernieuwd.
De plaatsvervangende leden moeten tot dezelfde taalrol behoren als de effectieve leden die zij vervangen.	<u>Met uitzondering van de plaatsvervangende voorzitter, die voldoende kennis van het Nederlands en het Frans moet hebben, moeten de plaatsvervangende leden</u> tot dezelfde taalrol behoren als de effectieve leden die zij vervangen.
§ 3. In geval van verhindering of afwezigheid van meer dan drie maanden van een van de leden van de commissie, alsook ingeval zijn mandaat vacant is, wordt hij definitief vervangen door zijn plaatsvervanger.	§ 3. In geval van verhindering of afwezigheid van meer dan drie maanden van een van de leden van de commissie, alsook ingeval zijn mandaat vacant is, wordt hij definitief vervangen door zijn plaatsvervanger.
Indien een lid van de commissie ophoudt met het uitoefenen van zijn mandaat, niet langer houder is van de veiligheidsmachtiging bedoeld in § 2, eerste lid, 3°, of aangesteld wordt in een andere functie, waardoor hij de hoedanigheid bedoeld in § 1 verliest, wordt zijn mandaat voleindigd door zijn plaatsvervanger.	Indien een lid van de commissie ophoudt met het uitoefenen van zijn mandaat, niet langer houder is van de veiligheidsmachtiging bedoeld in § 2, eerste lid, 3°, of aangesteld wordt in een andere functie, waardoor hij de hoedanigheid bedoeld in § 1 verliest, wordt zijn mandaat voleindigd door zijn plaatsvervanger.
Ingeval een plaats van een plaatsvervanger vacant is of indien een plaatsvervanger het mandaat van een effectief lid van de commissie voleindigt met toepassing van het tweede lid, doet de Koning, op voorstel van de Minister van Justitie en de Minister van Landsverdediging, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, een nieuwe aanwijzing.	Ingeval een plaats van een plaatsvervanger vacant is of indien een plaatsvervanger het mandaat van een effectief lid van de commissie voleindigt met toepassing van het tweede lid, doet de Koning, op voorstel van de Minister van Justitie en de Minister van Landsverdediging, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, een nieuwe aanwijzing.
Indien er ernstige tekortkomingen vastgesteld worden, kan de Koning, op voorstel van de Minister van Justitie en de Minister van Landsverdediging, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, een effectief lid of een plaatsvervanger van zijn functie ontheffen.	Indien er ernstige tekortkomingen vastgesteld worden, kan de Koning, op voorstel van de Minister van Justitie en de Minister van Landsverdediging, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, een effectief lid of een plaatsvervanger van zijn functie ontheffen.
§ 4. De effectieve leden oefenen hun functie bij de	§ 4. De effectieve leden oefenen hun functie bij de

commissie voltijds uit. Gedurende de duur van hun opdracht handelen de effectieve leden, evenals hun plaatsvervangers, in volstrekte onafhankelijkheid tegenover hun korps van herkomst of tegenover hun hiërarchische overste.	commissie voltijds uit. Gedurende de duur van hun opdracht handelen de effectieve leden, evenals hun plaatsvervangers, in volstrekte onafhankelijkheid tegenover hun korps van herkomst of tegenover hun hiërarchische overste.
Na de aanwijzing van een effectief lid kan in het rechtscollege waarvan deze magistraat deel uitmaakt, voorzien worden in zijn vervanging door een benoeming in overtal bovenop de personeelsformatie van dit rechtscollege.	Na de aanwijzing van een effectief lid kan in het rechtscollege waarvan deze magistraat deel uitmaakt, voorzien worden in zijn vervanging door een benoeming in overtal bovenop de personeelsformatie van dit rechtscollege.
De effectieve leden ontvangen de wedde die toegekend wordt aan de federale magistraten, overeenkomstig artikel 355bis van het Gerechtelijk Wetboek.	De effectieve leden ontvangen de wedde die toegekend wordt aan de federale magistraten, overeenkomstig artikel 355bis van het Gerechtelijk Wetboek.
Indien een plaatsvervanger geroepen wordt om gedurende ten minste één maand een effectief lid te vervangen, ontvangt hij per volledige maand, bovenop zijn wedde, het verschil tussen zijn wedde en de wedde van een effectief lid, zoals bepaald in het derde lid.	Indien een plaatsvervanger geroepen wordt om gedurende ten minste één maand een effectief lid te vervangen, ontvangt hij per volledige maand, bovenop zijn wedde, het verschil tussen zijn wedde en de wedde van een effectief lid, zoals bepaald in het derde lid.
Indien een plaatsvervanger geroepen wordt om een effectief lid te vervangen, ontvangt hij een toelage per dag waarop hij dit effectief lid vervangt. Deze toelage bedraagt 1/20 van het verschil tussen zijn eigen maandelijkse wedde en de maandelijkse wedde die hem zou worden toegekend indien hij de functie van effectief lid zou vervullen.	Indien een plaatsvervanger geroepen wordt om een effectief lid te vervangen, ontvangt hij een toelage per dag waarop hij dit effectief lid vervangt. Deze toelage bedraagt 1/20 van het verschil tussen zijn eigen maandelijkse wedde en de maandelijkse wedde die hem zou worden toegekend indien hij de functie van effectief lid zou vervullen.
§ 5. De commissie wordt ondersteund door een secretariaat, dat is samengesteld uit personeelsleden die door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden gedetacheerd volgens de door de Koning te bepalen nadere regels. De Koning bepaalt tevens het statuut van deze leden, zonder afbreuk te doen aan hun oorspronkelijke administratieve en geldelijke statuut.	§ 5. De commissie wordt ondersteund door een secretariaat, dat is samengesteld uit personeelsleden die door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden gedetacheerd volgens de door de Koning te bepalen nadere regels. De Koning bepaalt tevens het statuut van deze leden, zonder afbreuk te doen aan hun oorspronkelijke administratieve en geldelijke statuut.
<u>Hoofdstuk IV/2.</u> De controle a posteriori van de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten	<u>Hoofdstuk IV/2.</u> De controle a posteriori van de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten
<u>Artikel 43/2</u>	<u>Artikel 43/2</u>
Onverminderd de bevoegdheden omschreven in artikel 1 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse en in artikel 44ter van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, is het Vast Comité I ermee belast a posteriori de in artikel 18/2 bedoelde specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten	Onverminderd de bevoegdheden omschreven in artikel 1 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse en <u>in artikel 44/4</u> van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, is het Vast Comité I ermee belast a posteriori de in artikel 18/2 bedoelde specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

te controleren.	te controleren.
Het Vast Comité I spreekt zich uit over de wettelijkheid van de beslissingen met betrekking tot deze methoden, alsook op de naleving van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, bepaald bij de artikelen 18/3, § 1, eerste lid, en 18/9, §§ 2 en 3.	Het Vast Comité I spreekt zich uit over de wettelijkheid van de beslissingen met betrekking tot deze methoden, alsook op de naleving van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, bepaald bij de artikelen 18/3, § 1, eerste lid, en 18/9, §§ 2 en 3.
<u>Artikel 43/3</u>	<u>Artikel 43/3</u>
De lijsten bedoeld in artikel 18/3, § 3, worden door de bevoegde overheid onverwijd ter kennis gebracht aan het Vast Comité I, overeenkomstig de door de Koning te bepalen modaliteiten.	De lijsten bedoeld in artikel 18/3, § 3, worden door de bevoegde overheid onverwijd ter kennis gebracht aan het Vast Comité I, overeenkomstig de door de Koning te bepalen modaliteiten.
Alle beslissingen, adviezen en machtigingen omtrent specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens worden door de bevoegde overheid onverwijd ter kennis gebracht aan het Vast Comité I, overeenkomstig de door de Koning te bepalen nadere regels.	Alle beslissingen, <u>machtigingen</u> , adviezen, <u>akkoorden en bevestigingen</u> omtrent specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens worden door de bevoegde overheid onverwijd ter kennis gebracht aan het Vast Comité I, overeenkomstig de door de Koning te bepalen nadere regels.
<u>Artikel 43/4</u>	<u>Artikel 43/4</u>
Het Vast Comité I handelt :	Het Vast Comité I handelt :
- ofwel op eigen initiatief;	- ofwel op eigen initiatief;
- ofwel op verzoek van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, volgens de nadere regels door de Koning bepaald, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na advies van dezelfde commissie en van het Vast Comité I;	- ofwel op verzoek van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, volgens de nadere regels door de Koning bepaald, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na advies van dezelfde commissie en van het Vast Comité I;
- ofwel op klacht, die op straffe van nietigheid schriftelijk gebeurt en de grieven vermeldt, van een ieder die een persoonlijk en rechtmatig belang kan aantonen, tenzij de klacht kennelijk niet gegrond is;	- ofwel op klacht, die op straffe van nietigheid schriftelijk gebeurt en de grieven vermeldt, van een ieder die een persoonlijk en rechtmatig belang kan aantonen, tenzij de klacht kennelijk niet gegrond is;
- telkens als de commissie een specifieke of een uitzonderlijke methode wegens onwettigheid heeft geschorst en de exploitatie van de gegevens heeft verboden wegens wederrechtelijkheden van een specifieke of uitzonderlijke methode;	- telkens als de commissie een specifieke of een uitzonderlijke methode wegens onwettigheid heeft geschorst en de exploitatie van de gegevens heeft verboden wegens wederrechtelijkheden van een specifieke of uitzonderlijke methode;
- telkens als de bevoegde minister een beslissing heeft genomen op basis van artikel 18/10, § 3.	- telkens als de bevoegde minister een beslissing heeft genomen op basis van artikel 18/10, § 3.
Het Vast Comité I beslist binnen een termijn van een maand volgend op de dag waarop het werd geadieerd overeenkomstig het eerste lid.	Het Vast Comité I beslist binnen een termijn van een maand volgend op de dag waarop het werd geadieerd overeenkomstig het eerste lid.
De beslissing van het Vast Comité I om geen gevolg te geven aan een klacht wordt met redenen omkleed en ter kennis gebracht van de klager.	De beslissing van het Vast Comité I om geen gevolg te geven aan een klacht wordt met redenen omkleed en ter kennis gebracht van de klager.

Tenzij het Vast Comité I anders beslist, heeft zijn controle geen schorsende werking.	Tenzij het Vast Comité I anders beslist, heeft zijn controle geen schorsende werking.
<u>Artikel 43/5</u>	<u>Artikel 43/5</u>
§ 1. De controle op de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens wordt onder meer uitgeoefend op grond van de documenten die door de commissie worden verstrekt overeenkomstig artikel 18/10, § 7, en van het in artikel 18/17, § 6, bedoelde bijzonder register, dat voortdurend ter beschikking wordt gehouden van het Vast Comité I, en op grond van elk ander nuttig document dat door de commissie wordt verstrekt of waarvan de overlegging door het Vast Comité I wordt gevorderd.	§ 1. De controle op de uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens wordt onder meer uitgeoefend op grond van de documenten die door de commissie worden verstrekt overeenkomstig artikel 18/10, § 7, en van het in artikel 18/17, § 6, bedoelde bijzonder register, dat voortdurend ter beschikking wordt gehouden van het Vast Comité I, en op grond van elk ander nuttig document dat door de commissie wordt verstrekt of waarvan de overlegging door het Vast Comité I wordt gevorderd.
De controle op de specifieke methoden wordt onder meer uitgeoefend op grond van de lijsten bedoeld in artikel 18/3, § 3 en van elk ander nuttig document dat door de commissie wordt verstrekt of waarvan de overlegging door het Vast Comité I wordt gevorderd.	De controle op de specifieke methoden wordt onder meer uitgeoefend op grond van de lijsten bedoeld in artikel 18/3, § 3 en van elk ander nuttig document dat door de commissie wordt verstrekt of waarvan de overlegging door het Vast Comité I wordt gevorderd.
Het Vast Comité I beschikt over het volledige dossier dat werd samengesteld door de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst, alsook over dat van de commissie en kan van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst en de commissie de mededeling vorderen van iedere aanvullende informatie die het nuttig acht voor de controle waartoe het gemachtigd is. De betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst en de commissie zijn ertoe gehouden onverwijld gevolg te geven aan deze vordering.	Het Vast Comité I beschikt over het volledige dossier dat werd samengesteld door de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst, alsook over dat van de commissie en kan van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst en de commissie de mededeling vorderen van iedere aanvullende informatie die het nuttig acht voor de controle waartoe het gemachtigd is. De betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst en de commissie zijn ertoe gehouden onverwijld gevolg te geven aan deze vordering.
§ 2. Het Vast Comité I, kan onderzoeksopdrachten toevertrouwen aan de Dienst enquêtes van het Vast Comité I. Deze dienst beschikt in dit kader over alle hem door de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse toegekende bevoegdheden.	§ 2. Het Vast Comité I, kan onderzoeksopdrachten toevertrouwen aan de Dienst enquêtes van het Vast Comité I. Deze dienst beschikt in dit kader over alle hem door de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse toegekende bevoegdheden.
§ 3. De klager en zijn advocaat kunnen op de griffie van het Vast Comité I, gedurende vijf werkdagen, het dossier raadplegen op de dagen en uren medegedeeld door dit Comité. Dit dossier bevat alle informatie en inlichtingen die ter zake relevant zijn, met uitzondering van die welke afbreuk doen aan de bescherming van bronnen, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van derden, de classificatieregels bepaald bij de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen, of de vervulling van de in de artikelen 7, 8 en 11 omschreven opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.	§ 3. De klager en zijn advocaat kunnen op de griffie van het Vast Comité I, gedurende vijf werkdagen, het dossier raadplegen op de dagen en uren medegedeeld door dit Comité. Dit dossier bevat alle informatie en inlichtingen die ter zake relevant zijn, met uitzondering van die welke afbreuk doen aan de bescherming van bronnen, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van derden, de classificatieregels bepaald bij de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen, of de vervulling van de in de artikelen 7, 8 en 11 omschreven opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.
De betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst wordt in de gelegenheid gesteld vooraf zijn advies te verlenen omtrent de gegevens die in het dossier dat	De betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst wordt in de gelegenheid gesteld vooraf zijn advies te verlenen omtrent de gegevens die in het dossier dat ter inzage

ter inzage ligt, worden opgenomen.	ligt, worden opgenomen.
Uit het voor de klager en diens advocaat toegankelijke dossier blijkt evenwel minstens :	Behalve indien dit de opdrachten van de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst kan schaden, blijkt uit het voor de klager en diens advocaat toegankelijke dossier minstens :
1° het juridisch kader dat het gebruik van de specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens heeft gerechtvaardigd;	1° het juridisch kader dat het gebruik van de specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens heeft gerechtvaardigd;
2° de aard van de bedreiging en de graad van de ernst ervan die het beroep op de specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens hebben gerechtvaardigd;	2° de aard van de dreiging en de graad van de ernst ervan die het beroep op de specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens hebben gerechtvaardigd;
3° het type van persoonsgegevens verzameld tijdens het gebruik van de specifieke of uitzonderlijke methode voor zover die persoonsgegevens enkel betrekking hebben op de klager.	3° het type van persoonsgegevens verzameld tijdens het gebruik van de specifieke of uitzonderlijke methode voor zover die persoonsgegevens enkel betrekking hebben op de klager.
§ 4. Het Vast Comité I kan de leden van de commissie horen, alsook het diensthoofd van de betrokken dienst en de leden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die de specifieke of uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens hebben aangewend. Zij worden gehoord buiten aanwezigheid van de klager of diens advocaat.	§ 4. Het Vast Comité I kan de leden van de commissie horen, alsook het diensthoofd van de betrokken dienst en de leden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die de specifieke of uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens hebben aangewend. Zij worden gehoord buiten aanwezigheid van de klager of diens advocaat.
De leden van de inlichtingendiensten zijn verplicht geheimen waarvan zij kennis dragen aan het Vast Comité I bekend te maken. Indien deze geheimen betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek, pleegt het Vast Comité I hierover vooraf overleg met de bevoegde magistraat.	De leden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn verplicht geheimen waarvan zij kennis dragen aan het Vast Comité I bekend te maken. Indien deze geheimen betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek, pleegt het Vast Comité I hierover vooraf overleg met de bevoegde magistraat.
Indien het lid van de inlichtingen- en veiligheidsdienst meent het geheim waarvan hij drager is te moeten bewaren omdat de onthulling ervan nadelig is voor de bescherming van de bronnen, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van derden of de vervulling van de in de artikelen 7, 8 en 11 omschreven opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, wordt de kwestie voorgelegd aan de voorzitter van het Vast Comité I, die uitspraak doet na het diensthoofd te hebben gehoord.	Indien het lid van de inlichtingen- en veiligheidsdienst meent het geheim waarvan hij drager is te moeten bewaren omdat de onthulling ervan nadelig is voor de bescherming van de bronnen, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van derden of de vervulling van de in de artikelen 7, 8 en 11 omschreven opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, wordt de kwestie voorgelegd aan de voorzitter van het Vast Comité I, die uitspraak doet na het diensthoofd te hebben gehoord.
Op hun verzoek worden de klager en zijn advocaat door het Vast Comité I gehoord.	Op hun verzoek worden de klager en zijn advocaat door het Vast Comité I gehoord.
<u>Artikel 43/6</u>	<u>Artikel 43/6</u>
. § 1. Wanneer het Vast Comité I de onwettigheid van de beslissingen met betrekking tot specifieke of uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens vaststelt, beveelt het de stopzetting van de betrokken methode indien deze nog steeds in uitvoering is of indien zij werd geschorst door de	§ 1. Wanneer het Vast Comité I de onwettigheid van de beslissingen met betrekking tot specifieke of uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens vaststelt, beveelt het de stopzetting van de betrokken methode indien deze nog steeds in uitvoering is of indien zij werd geschorst door de

commissie en beveelt het dat de gegevens die met deze methode werden verkregen niet mogen worden geëxploiteerd en dienen te worden vernietigd, volgens de door de Koning na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het Vast Comité I te bepalen nadere regels.	commissie en beveelt het dat de gegevens die met deze methode werden verkregen niet mogen worden geëxploiteerd en dienen te worden vernietigd, volgens de door de Koning na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het Vast Comité I te bepalen nadere regels.
De met redenen omklede beslissing wordt onverwijd meegedeeld aan het diensthoofd, aan de betrokken minister, aan de commissie en, in voorkomend geval, aan de Commissie tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.	De met redenen omklede beslissing wordt onverwijd meegedeeld aan het diensthoofd, aan de betrokken minister, aan de commissie en, in voorkomend geval, aan de Commissie tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
Wanneer het Vast Comité I meent dat een specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens in overeenstemming is met de bepalingen van deze wet, terwijl de commissie de exploitatie van de met deze methode verzamelde gegevens had verboden, evenals de schorsing van deze methode had opgelegd, heft het Vast Comité I het verbod en de schorsing op door middel van een met redenen omklede beslissing en licht het onverwijd het diensthoofd, de bevoegde minister en de commissie hierover in.	Wanneer het Vast Comité I meent dat een specifieke of uitzonderlijke methode voor het verzamelen van gegevens in overeenstemming is met de bepalingen van deze wet, terwijl de commissie de exploitatie van de met deze methode verzamelde gegevens had verboden, evenals de schorsing van deze methode had opgelegd, heft het Vast Comité I het verbod en de schorsing op door middel van een met redenen omklede beslissing en licht het onverwijd het diensthoofd, de bevoegde minister en de commissie hierover in.
§ 2. In geval van klacht wordt van de beslissing kennis gegeven aan de klager onder de volgende voorwaarde : elke informatie die een aantasting zou kunnen vormen van de verdediging van de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied, van de militaire defensieplannen, van de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten, van de veiligheid van de Belgische onderdanen in het buitenland, van de inwendige veiligheid van de Staat, inbegrepen op het vlak van de kernenergie, van het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, van de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, van de werking van de beslissingsorganen van de Staat, van de bescherming van de bronnen of van de bescherming van het privéleven van derden, wordt, onder verwijzing naar deze wetsbepaling, uit het ter kennis gebrachte afschrift van de beslissing geweerd.	§ 2. In geval van klacht wordt van de beslissing kennis gegeven aan de klager onder de volgende voorwaarde : elke informatie die een aantasting zou kunnen vormen van de verdediging van de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied, van de militaire defensieplannen, van de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten, van de veiligheid van de Belgische onderdanen in het buitenland, van de inwendige veiligheid van de Staat, inbegrepen op het vlak van de kernenergie, van het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, van de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, van de werking van de beslissingsorganen van de Staat, van de bescherming van de bronnen of van de bescherming van het privéleven van derden, wordt, onder verwijzing naar deze wetsbepaling, uit het ter kennis gebrachte afschrift van de beslissing geweerd.
Eenzelfde werkwijze wordt gehanteerd indien de beslissing informatie bevat die een aantasting zou kunnen vormen van het geheim van het opsporingsonderzoek of van het onderzoek, indien gegevens betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek.	Eenzelfde werkwijze wordt gehanteerd indien de beslissing informatie bevat die een aantasting zou kunnen vormen van het geheim van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek , indien gegevens betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek.
<u>Artikel 43/7</u>	<u>Artikel 43/7</u>
§ 1. Indien het Vast Comité I optreedt in het kader van dit hoofdstuk, wordt de griffie waargenomen door de griffier van het Vast Comité I of door een door hem aangewezen personeelslid van niveau 1.	§ 1. Indien het Vast Comité I optreedt in het kader van dit hoofdstuk, wordt de griffie waargenomen door de griffier van het Vast Comité I of door een door hem aangewezen personeelslid van niveau 1.
§ 2. De leden van het Vast Comité I, de griffiers, de	§ 2. De leden van het Vast Comité I, de griffiers, de

leden van de Dienst enquêtes en het administratief personeel zijn tot geheimhouding verplicht ten aanzien van de feiten, daden of inlichtingen waarvan zij kennis hebben door de medewerking die zij verlenen aan de toepassing van deze wet. Zij kunnen de gegevens en inlichtingen die zij in dit kader verkrijgen evenwel aanwenden bij de vervulling van hun opdracht, zoals vastgesteld in artikel 1 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse.	leden van de Dienst enquêtes en het administratief personeel zijn tot geheimhouding verplicht ten aanzien van de feiten, daden of inlichtingen waarvan zij kennis hebben door de medewerking die zij verlenen aan de toepassing van deze wet. Zij kunnen de gegevens en inlichtingen die zij in dit kader verkrijgen evenwel aanwenden bij de vervulling van hun opdracht, zoals vastgesteld in artikel 1 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse.
Onverminderd artikel 458 van het Strafwetboek worden zij gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van honderd euro tot vierduizend euro of met een van die straffen alleen, indien zij die geheimen onthullen in andere omstandigheden dan die bepaald bij deze wet.	Onverminderd artikel 458 van het Strafwetboek worden zij gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van honderd euro tot vierduizend euro of met een van die straffen alleen, indien zij die geheimen onthullen in andere omstandigheden dan die bepaald bij deze wet.
<u>Artikel 43/8</u>	<u>Artikel 43/8</u>
Tegen de beslissingen van het Vast Comité I is geen beroep mogelijk.	Tegen de beslissingen van het Vast Comité I is geen beroep mogelijk.
<u>HOOFDSTUK V. - Wijzigings- en slotbepalingen.</u>	<u>HOOFDSTUK V. - Bijzondere bepalingen betreffende de uitoefening van de opdrachten van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid.</u>
<u>Artikel 44</u>	<u>Artikel 44</u>
Opgeheven bij W 2014-05-05/09, art. 35, 005; Inwerkingtreding : 18-07-2014	<u>De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht kan elke vorm van communicatie uitgezonden of ontvangen in het buitenland opsporen, onderscheppen, afluisteren en kennis ervan nemen alsook opnemen, volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°.</u>
	<u>Artikel 44/1 (nieuw)</u>
	<u>De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht kan overgaan tot de intrusie in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt, er de beveiliging van op te heffen, er technische voorzieningen in aan te brengen teneinde de door het informaticasysteem opgeslagen, verwerkte of doorgestuurde gegevens te ontsciferen, te decoderen, op te slaan en te manipuleren en het informaticasysteem te verstoren en te neutraliseren, volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°.</u>

	<u>Artikel 44/2 (nieuw)</u>
	<u>De Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht kan in het buitenland middelen gebruiken voor de opname van vaste of bewegende beelden volgens de nadere regels bepaald in de artikelen 44/3 en 44/4, in het kader van de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°.</u>
<u>Artikel 44bis</u>	<u>Artikel 44/3 (oud artikel 44bis)</u>
Het toezicht van het Vast comité van toezicht op de inlichtingendiensten inzake interceptie van communicatie uitgezonden in het buitenland ¹ door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht gebeurt als volgt :	Het toezicht van het Vast comité van toezicht op de inlichtingendiensten inzake interceptie van communicatie uitgezonden <u>of ontvangen</u> in het buitenland, <u>de intrusie in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en de opname van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland</u> door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht gebeurt als volgt :
1° De controle voorafgaand aan de interceptie gebeurt op basis van een jaarlijks opgestelde lijst.	1° De controle voorafgaand <u>aan de intercepties, intrusies of opnames van vaste of bewegende beelden</u> gebeurt op basis van jaarlijks opgestelde lijsten.
Te dien einde legt de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht ieder jaar, bij het begin van de maand december, voor toelating aan de Minister van Landsverdediging een lijst voor met organisaties of instellingen die het voorwerp zullen uitmaken van interceptie van hun communicaties tijdens het komende jaar. Deze lijst vermeldt voor iedere interceptie de motivering en de voorziene duur. Binnen de 10 werkdagen neemt de Minister van Landsverdediging een beslissing en deelt deze mede aan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid. Deze dienst maakt de jaarlijkse lijst, voorzien van de toelating van de minister van Landsverdediging, over aan het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten.	Te dien einde legt de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht ieder jaar, bij het begin van de maand december, voor toelating aan de Minister van Landsverdediging <u>lijsten</u> voor met organisaties of instellingen die het voorwerp zullen uitmaken van interceptie van hun communicaties, <u>intrusies in hun informaticasystemen of opnames van vaste of bewegende beelden</u> tijdens het komende jaar. Deze <u>lijsten verantwoorden</u> voor iedere <u>organisatie of instelling de reden waarom zij het voorwerp is van een interceptie, intrusie of opname van vaste of bewegende beelden in verband met de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5° en vermelden</u> de voorziene duur. Binnen de 10 werkdagen neemt de Minister van Landsverdediging een beslissing en deelt deze mede aan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid. Deze dienst maakt de jaarlijkse <u>lijsten</u> , voorzien van de toelating van de minister van Landsverdediging, over aan het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten.
Indien de Minister van Landsverdediging geen beslissing heeft genomen of deze niet heeft medegeudeeld aan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid vóór 1 januari, mag deze dienst de voorziene intercepties aanvangen, onvermindert iedere latere beslissing van de minister van Landsverdediging.	Indien de Minister van Landsverdediging geen beslissing heeft genomen of deze niet heeft medegeudeeld aan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid vóór 1 januari, mag deze dienst de voorziene intercepties, <u>intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden</u> aanvangen, onvermindert iedere latere beslissing van de minister van Landsverdediging.
Indien intercepties van communicatie, niet hernoemd op de jaarlijkse lijst, onontbeerlijk en dringend blijken te zijn voor de uitoefening van een opdracht van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, licht deze dienst de Minister van Landsverdediging zo spoedig	Indien intercepties van communicatie, <u>intrusies in informaticasystemen of opnames van vaste of bewegende beelden</u> , niet hernoemd op de jaarlijkse <u>lijsten</u> , onontbeerlijk en dringend blijken te zijn voor de uitoefening van een opdracht van de Algemene Dienst

<p>mogelijk in en uiterlijk op de eerste werkdag die volgt op de aanvang van de interceptie. Indien de minister niet akkoord gaat, kan hij deze interceptie laten stopzetten. De beslissing van de Minister van Landsverdediging wordt aan het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten medegedeeld volgens de bepalingen 2° Het toezicht tijdens de interceptie gebeurt door middel van bezoeken aan de installaties waar de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht deze intercepties uitvoert.</p>	<p>Inlichting en Veiligheid, licht deze dienst de Minister van Landsverdediging zo spoedig mogelijk in en uiterlijk op de eerste werkdag die volgt op de aanvang van de interceptie, <u>de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden</u>. Indien de minister niet akkoord gaat, kan hij deze interceptie, <u>deze intrusie of deze opname van vaste of bewegende beelden</u> laten stopzetten. De beslissing van de Minister van Landsverdediging wordt aan het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten medegedeeld <u>zo spoedig mogelijk door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid</u>.</p>
<p>2° Het toezicht tijdens de interceptie gebeurt door middel van bezoeken aan de installaties waar de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht deze intercepties uitvoert</p>	<p>2° Het toezicht tijdens de interceptie, <u>de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden</u> gebeurt <u>op elk ogenblik</u> door middel van bezoeken aan de installaties waar de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht deze intercepties, <u>intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden</u> uitvoert.</p>
<p>3° Het toezicht na de intercepties gebeurt aan de hand van het nazicht van een logboek dat permanent op de plaats van de interceptie door de Algemene Dienst voor Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht wordt bijgehouden. Dat logboek is steeds toegankelijk voor het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten.</p>	<p>3° Het toezicht na de intercepties, <u>intrusies en opnames van vaste of bewegende beelden</u> gebeurt aan de hand van <u>maandelijkse lijsten van landen of van organisaties of instellingen die effectief het onderwerp hebben uitgemaakt van een afluistering, intrusie of opname van beelden gedurende de voorafgaande maand, die ter kennis van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten gebracht worden, en die de reden verantwoorden waarom de interceptie, intrusie of opname van beelden werd uitgevoerd in verband met de opdrachten bedoeld in artikel 11, § 1, 1° tot 3° en 5°, alsook aan de hand van</u> het nazicht van logboeken <u>die</u> permanent op de plaats van de interceptie, <u>de intrusie of de opname van vaste of bewegende beelden</u> door de Algemene Dienst voor Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht <u>worden</u> bijgehouden. <u>Deze</u> logboeken <u>zijn</u> steeds toegankelijk voor het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten.</p>
<p><u>Artikel 44ter</u></p>	<p><u>Artikel 44/4 (oud artikel 44ter)</u></p>
<p>In het kader van de interceptie van communicatie uitgezonden in het buitenland door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht heeft het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten, ongeacht de andere bevoegdheden aan dit Comité toegekend op basis van de wet van 18 juli 1991, het recht de aan de gang zijnde intercepties te doen stopzetten wanneer blijkt dat de voorwaarden waarin ze uitgevoerd worden klaarblijkelijk de wettelijke bepalingen en/of de toelating bedoeld in artikel 44bis, 1°, tweede lid, niet respecteren. Deze omstandig gemotiveerde beslissing moet medegedeeld worden aan de Chef van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht alsook aan de Minister van Landsverdediging.</p>	<p>In het kader van de interceptie van communicatie uitgezonden <u>of ontvangen</u> in het buitenland <u>en de intrusies in een informaticasysteem dat zich in het buitenland bevindt en de opname van vaste of bewegende beelden uitgevoerd in het buitenland</u> door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht heeft het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten, ongeacht de andere bevoegdheden aan dit Comité toegekend op basis van de wet van 18 juli 1991, het recht de aan de gang zijnde intercepties, <u>intrusies of beeldopnames</u> te doen stopzetten wanneer blijkt dat de voorwaarden waarin ze uitgevoerd worden klaarblijkelijk de wettelijke bepalingen en/of de toelating bedoeld <u>in artikel 44/3, 1°, tweede lid, niet respecteren. Het beveelt dat de gegevens die onwettelijk werden verkregen niet mogen worden geëxploiteerd en dienen te worden</u></p>

	<p><u>vernietigd, volgens de door de Koning te bepalen nadere regels.</u> Deze omstandig gemotiveerde beslissing moet medegedeeld worden aan de Chef van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht alsook aan de Minister van Landsverdediging.</p>
	<p><u>Artikel 44/5 (nieuw)</u></p>
	<p><u>Indien een ingreep op een communicatienetwerk noodzakelijk is om de interceptie van in het buitenland uitgezonden of ontvangen communicatie bedoeld in artikel 44 mogelijk te maken, wordt de operator van het netwerk of de verstrekker van de elektronische communicatiedienst met een schriftelijk verzoek van het diensthoofd aangezocht en is hij verplicht om zijn medewerking zo spoedig mogelijk te verlenen.</u></p>
	<p><u>Eenieder die zijn medewerking weigert te verlenen aan de vorderingen bedoeld in het eerste lid, wordt gestraft met een geldboete van zesentwintig euro tot twintigduizend euro. De prestaties worden vergoed naargelang van de reële kosten, na voorlegging van de stavingstukken.</u></p> <p><u>De Koning bepaalt, op voorstel van de minister van Landsverdediging en de minister bevoegd voor de elektronische communicatie, de nadere regels voor deze medewerking.</u></p>
	<p><u>HOOFDSTUK VI. - Wijzigings- en slotbepalingen</u></p>
<u>Artikel 45</u>	<u>Artikel 45</u>
In artikel 39 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, worden de woorden "officiële inlichtingendiensten" vervangen door de woorden "inlichtingen- en veiligheidsdiensten bedoeld bij de wet van 30 november 1998".	In artikel 39 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, worden de woorden "officiële inlichtingendiensten" vervangen door de woorden "inlichtingen- en veiligheidsdiensten bedoeld bij de wet van 30 november 1998".
<u>Artikel 46</u>	<u>Artikel 46</u>
In de wet van 18 juli 1991 houdende regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, worden de hierna volgende wijzigingen aangebracht :	In de wet van 18 juli 1991 houdende regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, worden de hierna volgende wijzigingen aangebracht :
A) in artikel 3, eerste lid, 2°, worden de woorden "het bestuur van" weggelaten;	A) in artikel 3, eerste lid, 2°, worden de woorden "het bestuur van" weggelaten;
B) in artikel 31, 2°, worden de woorden "het bestuur van" weggelaten;	B) in artikel 31, 2°, worden de woorden "het bestuur van" weggelaten;
C) artikel 31 wordt aangevuld met een 4°, luidend als volgt :	C) artikel 31 wordt aangevuld met een 4°, luidend als volgt :

"4° de minister tot wiens bevoegdheid Binnenlandse Zaken behoort, voor de opdrachten van de Veiligheid van de Staat wanneer ze betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en op de persoonsbescherming, alsook voor de organisatie en het bestuur van de Veiligheid van de Staat wanneer die organisatie en dat bestuur een rechtstreekse invloed hebben op de uitvoering van de opdrachten inzake de handhaving van de openbare orde en de persoonsbescherming.";	"4° de minister tot wiens bevoegdheid Binnenlandse Zaken behoort, voor de opdrachten van de Veiligheid van de Staat wanneer ze betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en op de persoonsbescherming, alsook voor de organisatie en het bestuur van de Veiligheid van de Staat wanneer die organisatie en dat bestuur een rechtstreekse invloed hebben op de uitvoering van de opdrachten inzake de handhaving van de openbare orde en de persoonsbescherming.";
D) in artikel 51, lid 2, derde zin, worden de woorden "dat door het beslag een persoon fysiek gevaar zou kunnen lopen" vervangen door de woorden "dat het beslag van geclassificeerde gegevens van die aard is dat het een bedreiging vormt voor de uitoefening van de opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten of dat een persoon daardoor fysiek gevaar dreigt te lopen" .	D) in artikel 51, lid 2, derde zin, worden de woorden "dat door het beslag een persoon fysiek gevaar zou kunnen lopen" vervangen door de woorden "dat het beslag van geclassificeerde gegevens van die aard is dat het een bedreiging vormt voor de uitoefening van de opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bedoeld in de artikelen 7, 8 en 11 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten of dat een persoon daardoor fysiek gevaar dreigt te lopen".
<u>Artikel 47</u>	<u>Artikel 47</u>
Artikel 5, derde lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, gewijzigd bij de wet van 24 mei 1994, wordt aangevuld als volgt :	Artikel 5, derde lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, gewijzigd bij de wet van 24 mei 1994, wordt aangevuld als volgt :
"12° de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat, ressorterend onder de Minister van Justitie.".	"12° de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat, ressorterend onder de Minister van Justitie.".
<u>Artikel 48</u>	<u>Artikel 48</u>
De Koning bepaalt de datum waarop deze wet in werking treedt.	De Koning bepaalt de datum waarop deze wet in werking treedt.
<u>STRAFWETBOEK</u>	<u>STRAFWETBOEK</u>
<u>HOOFDSTUK Vbis.</u> - Afluisteren, kennismennen en opnemen van privé-communicatie en - telecommunicatie.	<u>HOOFDSTUK Vbis.</u> - Afluisteren, kennismennen en opnemen van privé-communicatie en - telecommunicatie.
<u>Artikel 259bis</u>	<u>Artikel 259bis</u>
§ 1. Met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot twintigduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft :	§ 1. Met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot twintigduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft :

1° ofwel, opzettelijk, met behulp van enig toestel privé-communicatie of -telecommunicatie, waaraan hij niet deelneemt, tijdens de overbrenging ervan, afluistert of doet afluisteren, er kennis van neemt of doet van nemen, opneemt of doet opnemen, zonder de toestemming van alle deelnemers aan die communicatie of telecommunicatie;	1° ofwel, opzettelijk, met behulp van enig toestel privé-communicatie of -telecommunicatie, waaraan hij niet deelneemt, tijdens de overbrenging ervan, afluistert of doet afluisteren, er kennis van neemt of doet van nemen, opneemt of doet opnemen, zonder de toestemming van alle deelnemers aan die communicatie of telecommunicatie;
2° ofwel, met het opzet een van de hierboven omschreven misdrijven te plegen, enig toestel opstelt of doet opstellen;	2° ofwel, met het opzet een van de hierboven omschreven misdrijven te plegen, enig toestel opstelt of doet opstellen;
3° ofwel, wetens, de inhoud van privé-communicatie of -telecommunicatie die onwettig afgeluisterd of opgenomen is of waarvan onwettig kennis genomen is, onder zich houdt, aan een andere persoon onthult of verspreidt, of wetens enig gebruik maakt van een op die manier verkregen inlichting.	3° ofwel, wetens, de inhoud van privé-communicatie of -telecommunicatie die onwettig afgeluisterd of opgenomen is of waarvan onwettig kennis genomen is, onder zich houdt, aan een andere persoon onthult of verspreidt, of wetens enig gebruik maakt van een op die manier verkregen inlichting.
§ 2. Met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot dertigduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden, gebruik maakt van een wettig gemaakte opname van privé-communicatie of -telecommunicatie.	§ 2. Met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd [euro] tot dertigduizend [euro] of met een van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden, gebruik maakt van een wettig gemaakte opname van privé-communicatie of -telecommunicatie.
§ 2bis. Met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot twintigduizend euro of met één van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, onrechtmatig, een instrument, met inbegrip van informaticagegevens, dat hoofdzakelijk is ontworpen of aangepast om het in § 1 bedoelde misdrijf mogelijk te maken, bezit, produceert, verkoopt, verkrijgt met het oog op het gebruik ervan, invoert, verspreidt of op enige andere manier ter beschikking stelt.	§ 2bis. Met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot twintigduizend euro of met één van die straffen alleen wordt gestraft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, onrechtmatig, een instrument, met inbegrip van informaticagegevens, dat hoofdzakelijk is ontworpen of aangepast om het in § 1 bedoelde misdrijf mogelijk te maken, bezit, produceert, verkoopt, verkrijgt met het oog op het gebruik ervan, invoert, verspreidt of op enige andere manier ter beschikking stelt.
§ 3. Poging tot het plegen van een der misdrijven bedoeld in §§ 1, 2 of 2bis wordt gestraft zoals het misdrijf zelf.	§ 3. Poging tot het plegen van een der misdrijven bedoeld in §§ 1, 2 of 2bis wordt gestraft zoals het misdrijf zelf.
§ 4. De straffen gesteld in de §§ 1 tot 3 worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak van een vonnis of een arrest houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten of wegens een van de strafbare feiten beoogd in artikel 314bis, §§ 1 tot 3, dat in kracht van gewijsde is gegaan.	§ 4. De straffen gesteld in de §§ 1 tot 3 worden verdubbeld indien een overtreding van een van die bepalingen wordt begaan binnen vijf jaar na de uitspraak van een vonnis of een arrest houdende veroordeling wegens een van die strafbare feiten of wegens een van de strafbare feiten beoogd in artikel 314bis, §§ 1 tot 3, dat in kracht van gewijsde is gegaan.

§ 5. De bepalingen van § 1, 1° en 2°, zijn niet van toepassing op het zoeken, het onderscheppen, het afluisteren, het kennismeten of het opnemen door de Algemene Dienst inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht van elke vorm van communicatie uitgezonden in het buitenland zowel om redenen van militaire aard in het kader van de opdrachten gedefinieerd in artikel 11, § 2, 1° en 2° van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst als om redenen van veiligheid en bescherming van onze troepen en van deze van onze geallieerden tijdens opdrachten in het buitenland en van onze onderdanen die in het buitenland gevestigd zijn, zoals gedefinieerd in hetzelfde artikel 11, § 2, 3° et 4°.

§ 5. De bepalingen van § 1, 1° en 2°, zijn niet van toepassing op het zoeken, het onderscheppen, het afluisteren, het kennismeten of het opnemen door de Algemene Dienst inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht van elke vorm van communicatie uitgezonden in het buitenland zowel om redenen van militaire aard in het kader van de opdrachten gedefinieerd in artikel 11, § 2, 1° en 2° van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst als om redenen van veiligheid en bescherming van onze troepen en van deze van onze geallieerden tijdens opdrachten in het buitenland en van onze onderdanen die in het buitenland gevestigd zijn, zoals gedefinieerd in hetzelfde artikel 11, § 2, 3° et 4°.

	Projet de loi modifiant la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité et l'article 259bis du Code pénal
LOI DU 30 NOVEMBRE 1998 ORGANIQUE DES SERVICES DE RENSEIGNEMENT ET DE SECURITE	LOI DU 30 NOVEMBRE 1998 ORGANIQUE DES SERVICES DE RENSEIGNEMENT ET DE SECURITE
<u>CHAPITRE I.</u> - Dispositions générales	<u>CHAPITRE I.</u> - Dispositions générales
<u>Article 1</u>	<u>Article 1</u>
La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.	La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.
<u>Article 2</u>	<u>Article 2</u>
§ 1. La présente loi s'applique à la Sûreté de l'Etat, Service civil de Renseignement et de Sécurité, et au Service général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, Service militaire de Renseignement et de Sécurité, qui sont les deux services de renseignement et de sécurité du Royaume.	§ 1. La présente loi s'applique à la Sûreté de l'Etat, Service civil de Renseignement et de Sécurité, et au Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, Service militaire de Renseignement et de Sécurité, qui sont les deux services de renseignement et de sécurité du Royaume.
Dans l'exercice de leurs missions, ces services veillent au respect et contribuent à la protection des droits et libertés individuels, ainsi qu'au développement démocratique de la société	Dans l'exercice de leurs missions, ces services veillent au respect et contribuent à la protection des droits et libertés individuels, ainsi qu'au développement démocratique de la société.
Les méthodes de recueil des données des services de renseignement et de sécurité visées à la présente loi ne peuvent être utilisées dans le but de réduire ou d'entraver les droits et libertés individuels.	Les méthodes de recueil des données des services de renseignement et de sécurité visées à la présente loi ne peuvent être utilisées dans le but de réduire ou d'entraver les droits et libertés individuels.
Toute mise en œuvre d'une méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil des données implique le respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité.	Toute mise en œuvre d'une méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil des données implique le respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité. <u>Lors de l'évaluation du principe de subsidiarité, il est tenu compte des risques que comporte l'exécution de la mission de renseignement pour la sécurité des agents et des tiers.</u>
§2. Il est interdit aux services de renseignement et de sécurité d'obtenir, d'analyser ou d'exploiter des données protégées par le secret professionnel d'un avocat ou d'un médecin ou par le secret des sources d'un journaliste.	§ 2. Il est interdit aux services de renseignement et de sécurité d'obtenir, d'analyser ou d'exploiter des données protégées par le secret professionnel d'un avocat ou d'un médecin ou par le secret des sources d'un journaliste.

<p>A titre exceptionnel et lorsque le service en question dispose au préalable d'indices sérieux révélant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle, au sens des Articles 7, 1°, 8, 1° à 4°, et 11, il est permis d'obtenir, d'analyser ou d'exploiter ces données protégées.</p>	<p>A titre exceptionnel et lorsque le service en question dispose au préalable d'indices sérieux révélant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle, au sens des articles 7, 1°, 8, 1° à 4°, et 11, <u>ou aux activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge</u>, il est permis d'obtenir, d'analyser ou d'exploiter ces données protégées.</p>
<p>§ 3. Annulé par la Cour constitutionnelle (arrêt n°145/2011 du 22 septembre 2011). Sans préjudice de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité, de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration et de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, à la requête de toute personne physique justifiant d'un intérêt légitime, le dirigeant du service avise la personne concernée par écrit qu'elle a fait l'objet d'une méthode visée à l'Article 18/2, § 1er et 2, à condition :</p>	<p><u>§ 3. Sans préjudice de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité, de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration et de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel et à la requête de toute personne ayant un intérêt personnel et légitime qui relève de la juridiction belge, le dirigeant du service informe par écrit cette personne qu'elle a fait l'objet d'une méthode visée aux articles 18/12, 18/14 ou 18/17, à la condition que :</u></p>
<p>1° qu'un délai de plus de cinq ans se soit écoulé depuis qu'il a été mis fin à la méthode;</p>	<p><u>1° une période de plus de dix ans se soit écoulée depuis la fin de la méthode ;</u></p>
<p>2° que, depuis qu'il a été mis fin à la méthode, aucune nouvelle donnée n'ait été recueillie au sujet du demandeur</p>	<p><u>2° la notification ne puisse nuire à une enquête de renseignement ;</u></p>
	<p><u>3° aucun manquement aux obligations visées aux articles 13, alinéa 3 et 13/4, alinéa 2 ne soit commis ;</u></p>
	<p><u>4° la notification ne puisse porter atteinte aux relations que la Belgique entretient avec des Etats étrangers et des institutions internationales ou supranationales.</u></p>
<p>L'information communiquée précise le cadre juridique au sein duquel le service a été autorisé à mettre en œuvre la méthode.</p>	<p><u>Dans l'hypothèse où la requête est irrecevable ou que la personne concernée n'a pas fait l'objet d'une méthode visée aux articles 18/12, 18/14 ou 18/17 ou lorsque les conditions pour la notification ne sont pas remplies, le dirigeant du service informe la personne qu'il n'y a pas lieu de donner suite à sa requête en application du présent paragraphe.</u></p>
	<p><u>Dans l'hypothèse où la requête est recevable, que la personne a fait l'objet d'une méthode visée aux articles 18/12, 18/14 ou 18/17 et que les conditions pour la notification sont remplies, le dirigeant du service lui indique la méthode mise en œuvre et sa base légale.</u></p>

<i>Le dirigeant du service concerné informe la commission de toute demande d'information et de la réponse donnée.</i>	<u>Le dirigeant du service de renseignement et de sécurité concerné informe le Comité permanent R de chaque requête d'information, de la réponse fournie et transmet une motivation succincte. L'application de cette disposition fait l'objet du rapport du Comité permanent R à la Chambre des représentants visé à l'article 35, § 2 de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace.</u>
<i>Le Roi fixe, par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres, après avis du Comité ministériel du renseignement et de la sécurité, les modalités suivant lesquelles l'information visée à l'alinéa 1er est communiquée.</i>	<u>Le Roi détermine, par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres, après avis du Conseil national de sécurité, les modalités auxquelles la requête doit répondre.</u>
<u>Article 3</u>	<u>Article 3</u>
La présente loi entend par :	La présente loi entend par :
1°;	<u>1° "Conseil national de sécurité" : le Conseil créé au sein du Gouvernement, qui est chargé des tâches de sécurité nationale déterminées par le Roi ;</u>
2° " agent " : tout membre du personnel statutaire ou contractuel et tout militaire exerçant ses fonctions au sein des services de renseignement et de sécurité visés à l'article 2;	2° " agent " : tout membre du personnel statutaire ou contractuel et tout militaire exerçant ses fonctions au sein des services de renseignement et de sécurité visés à l'article 2;
	<u>3° "membre de l'équipe d'intervention" :</u>
	<u>a) pour la Sûreté de l'Etat, l'agent visé aux articles 22 à 35 chargé de la protection du personnel, des infrastructures et des biens de la Sûreté de l'Etat ;</u>
	<u>b) pour le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, l'agent visé aux articles 22 à 35 chargé de la protection du personnel, des infrastructures et des biens du Service Général du Renseignement et de la Sécurité ;</u>
3° " officier de protection " : l'officier de protection visé aux articles 22 à 35;	3° " officier de protection " : l'officier de protection visé aux articles 22 à 35;
4° " Service général du Renseignement et de la Sécurité " : le Service général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées.	4° " Service Général du Renseignement et de la Sécurité " : le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées.
5° " le Ministre " : le Ministre de la Justice en ce qui concerne la Sûreté de l'Etat, et le Ministre de la Défense en ce qui concerne le Service général du renseignement et de la sécurité des forces armées;	5° " le Ministre " : le Ministre de la Justice en ce qui concerne la Sûreté de l'Etat, et le Ministre de la Défense en ce qui concerne le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des forces armées;

6° " la commission " : la commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données des services de renseignement et de sécurité, créée par l'article 43/1;	6° " la commission " : la commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données des services de renseignement et de sécurité, créée par l'article 43/1;
7° " le Comité permanent R " : le Comité permanent de contrôle des services de renseignement visé dans la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace;	7° " le Comité permanent R " : le Comité permanent de contrôle des services de renseignement visé dans la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace;
8° " le dirigeant du service " : d'une part, l'administrateur général de la Sûreté de l'Etat ou, en cas d'empêchement, l'administrateur général faisant fonction et, d'autre part, le chef du Service général du renseignement et de la sécurité des forces armées ou, en cas d'empêchement, le chef faisant fonction;	8° " le dirigeant du service " : d'une part, l'administrateur général de la Sûreté de l'Etat ou, en cas d'empêchement, l'administrateur général faisant fonction et, d'autre part, le chef du Service Général du Renseignement et de la Sécurité des forces armées ou, en cas d'empêchement, le chef faisant fonction;
9° " l'officier de renseignement " :	9° " l'officier de renseignement " :
a) pour la Sûreté de l'Etat, l'agent des services extérieurs revêtu au moins du grade de commissaire;	a) pour la Sûreté de l'Etat, l'agent des services extérieurs revêtu au moins du grade de commissaire;
b) pour le Service général du renseignement et de la sécurité des forces armées, l'officier affecté à ce service, ainsi que l'agent civil revêtu au moins du grade de commissaire;	b) pour le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des forces armées, l'officier affecté à ce service, ainsi que l'agent civil revêtu au moins du grade de commissaire;
10° " communications " : toute transmission, émission ou réception de signes, de signaux, d'écrits, d'images, de sons ou de données de toute nature, par fil, radio-électricité, signalisation optique ou un autre système électromagnétique; les communications par téléphone, GSM, mobilophone, télex, télécopieur ou la transmission électronique de données par ordinateur ou réseau informatique, ainsi que toute autre communication privée;	10° " communications " : toute transmission, émission ou réception de signes, de signaux, d'écrits, d'images, de sons ou de données de toute nature, par fil, radio-électricité, signalisation optique ou un autre système électromagnétique; les communications par téléphone, GSM, mobilophone, télex, télécopieur ou la transmission électronique de données par ordinateur ou réseau informatique, ainsi que toute autre communication privée;
11° " réseaux de communications électroniques " : les réseaux de communications électroniques visés à l'article 2, 3°, de la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques	11° " réseaux de communications électroniques " : les réseaux de communications électroniques visés à l'article 2, 3°, de la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques;
	<u>11/1 « fournisseur d'un service de communications électroniques » : quiconque qui, de quelque manière que ce soit, met à disposition ou offre, sur le territoire belge, un service qui consiste en la transmission de signaux via des réseaux de communications électroniques ou qui permet aux utilisateurs, via un réseau de communications électroniques, d'obtenir, de recevoir ou de diffuser des informations ;»</u>

<p>12° " lieu privé " : le lieu qui n'est manifestement pas un domicile ou une dépendance propre y enclose d'un domicile, au sens des articles 479, 480 et 481 du Code pénal, ou un local utilisé à des fins professionnelles ou comme résidence par un avocat, par un médecin ou par un journaliste;</p>	<p>12° « lieu accessible au public » : tout lieu, public ou privé, auquel le public peut avoir accès ;</p>
<p>13° " courrier " : l'envoi postal tel qu'il est défini à l'article 131, 6°, 7° et 11°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques;</p>	<p>13° " courrier " : l'envoi postal tel qu'il est défini à l'article 131, 6°, 7° et 11°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques;</p>
<p>14° " moyen technique " : une configuration de composants qui détecte des signaux, les transmet, active leur enregistrement et enregistre les signaux, à l'exception d'un appareil utilisé pour la prise de photographies;</p>	<p>14° " moyen technique " : une configuration de composants qui détecte des signaux, les transmet, active leur enregistrement et enregistre les signaux, à l'exception de :</p> <p>a) un appareil utilisé pour la prise de photographies;</p> <p>b) un appareil mobile utilisé pour la prise d'images animées lorsque la prise de photographies ne permet pas de garantir la discréption et la sécurité des agents et à la condition que cette utilisation ait été préalablement autorisée par le dirigeant du service ou son délégué. Seules les images fixes estimées pertinentes peuvent être conservées. Les images restantes sont détruites dans un délai maximum d'un mois à compter du jour de l'enregistrement ;</p>
<p>15° " processus de radicalisation " : un processus influençant un individu ou un groupe d'individus de telle sorte que cet individu ou ce groupe d'individus soit mentalement préparé ou disposé à commettre des actes terroristes;</p>	<p>15° " processus de radicalisation " : un processus influençant un individu ou un groupe d'individus de telle sorte que cet individu ou ce groupe d'individus soit mentalement préparé ou disposé à commettre des actes terroristes;</p>
<p>16° " journaliste " : le journaliste admis à porter le titre de journaliste professionnel conformément à la loi du 30 décembre 1963 relative à la reconnaissance et à la protection du titre de journaliste professionnel;</p>	<p>16° " journaliste " : le journaliste admis à porter le titre de journaliste professionnel conformément à la loi du 30 décembre 1963 relative à la reconnaissance et à la protection du titre de journaliste professionnel;</p>
<p>17° " secret des sources " : le secret tel qu'il est défini dans la loi du 7 avril 2005 relative à la protection des sources journalistes;</p>	<p>17° " secret des sources " : le secret tel qu'il est défini dans la loi du 7 avril 2005 relative à la protection des sources journalistes;</p>
<p>18° " Directeur des Opérations de la Sûreté de l'Etat " : l'agent des services extérieurs de la Sûreté de l'Etat revêtu du grade de commissaire</p>	<p>18° " Directeur des Opérations de la Sûreté de l'Etat " : l'agent des services extérieurs de la Sûreté de l'Etat revêtu du grade de commissaire</p>

général qui est chargé de la direction des services extérieurs de la Sûreté de l'Etat.	général qui est chargé de la direction des services extérieurs de la Sûreté de l'Etat.
	<u>19° « objet verrouillé » : objet dont l'ouverture nécessite une fausse clé ou une effraction.</u>
	<u>20° « observation » : la surveillance d'une ou de plusieurs personnes, leur présence ou leur comportement, de choses, de lieux ou d'événements ;</u>
	<u>21° « inspection » : la pénétration, l'examen et la fouille d'un lieu ainsi que l'examen et la fouille d'un objet..»</u>
<u>CHAPITRE II.</u> - L'organisation et les missions	CHAPITRE II. L'organisation et les missions
<u>Section 1.</u> - De la Sûreté de l'Etat.	Section 1. - De la Sûreté de l'Etat.
<u>Article 4</u>	<u>Article 4</u>
A l'intervention du Ministre de la Justice, la Sûreté de l'Etat accomplit ses missions conformément aux directives du Conseil national de sécurité.	A l'intervention du Ministre de la Justice, la Sûreté de l'Etat accomplit ses missions conformément aux directives du Conseil national de sécurité.
<u>Article 5</u>	<u>Article 5</u>
§ 1er. Pour l'exécution de ses missions, la Sûreté de l'Etat est placée sous l'autorité du Ministre de la Justice.	§ 1er. Pour l'exécution de ses missions, la Sûreté de l'Etat est placée sous l'autorité du Ministre de la Justice.
§ 2. Toutefois, le Ministre de l'Intérieur peut requérir la Sûreté de l'Etat pour ce qui concerne l'exécution des missions prévues à l'article 7, lorsqu'elles ont trait au maintien de l'ordre public et à la protection des personnes.	§ 2. Toutefois, le Ministre de l'Intérieur peut requérir la Sûreté de l'Etat pour ce qui concerne l'exécution des missions prévues à l'article 7, lorsqu'elles ont trait au maintien de l'ordre public et à la protection des personnes.
Dans ce cas, le Ministre de l'Intérieur, sans s'immiscer dans l'organisation du service, précise l'objet de la réquisition et peut faire des recommandations et donner des indications précises sur les moyens à mettre en œuvre et les ressources à utiliser.	Dans ce cas, le Ministre de l'Intérieur, sans s'immiscer dans l'organisation du service, précise l'objet de la réquisition et peut faire des recommandations et donner des indications précises sur les moyens à mettre en œuvre et les ressources à utiliser.
Lorsqu'il est impossible de se conformer à ces recommandations et indications parce que leur exécution porterait atteinte à l'exécution d'autres missions, le Ministre de l'Intérieur en est informé dans les meilleurs délais. Cela ne dispense pas la Sûreté de l'Etat de l'obligation d'exécuter les réquisitions.	Lorsqu'il est impossible de se conformer à ces recommandations et indications parce que leur exécution porterait atteinte à l'exécution d'autres missions, le Ministre de l'Intérieur en est informé dans les meilleurs délais. Cela ne dispense pas la Sûreté de l'Etat de l'obligation d'exécuter les réquisitions.

§ 3. Le Ministre de la Justice est chargé de l'organisation et de l'administration générale de la Sûreté de l'Etat, en particulier en ce qui concerne les dépenses, l'administration du personnel et la formation, l'ordre intérieur et la discipline, les traitements et indemnités, ainsi que l'équipement.	§ 3. Le Ministre de la Justice est chargé de l'organisation et de l'administration générale de la Sûreté de l'Etat, en particulier en ce qui concerne les dépenses, l'administration du personnel et la formation, l'ordre intérieur et la discipline, les traitements et indemnités, ainsi que l'équipement.
<u>Article 6</u>	<u>Article 6</u>
. § 1er. Le Ministre de l'Intérieur est associé à l'organisation et à l'administration de la Sûreté de l'Etat, conformément aux §§ 2, 3 et 4, lorsque celles-ci ont une influence directe sur l'exécution des missions de maintien de l'ordre public et de protection des personnes.	§ 1er. Le Ministre de l'Intérieur est associé à l'organisation et à l'administration de la Sûreté de l'Etat, conformément aux §§ 2, 3 et 4, lorsque celles-ci ont une influence directe sur l'exécution des missions de maintien de l'ordre public et de protection des personnes.
Si le Ministre de la Justice estime ne pas pouvoir donner suite à une demande du Ministre de l'Intérieur, il informe ce dernier de ses raisons.	Si le Ministre de la Justice estime ne pas pouvoir donner suite à une demande du Ministre de l'Intérieur, il informe ce dernier de ses raisons.
§ 2. La signature conjointe du Ministre de l'Intérieur est requise pour :	§ 2. La signature conjointe du Ministre de l'Intérieur est requise pour :
1° tout projet de loi relatif à la Sûreté de l'Etat;	1° tout projet de loi relatif à la Sûreté de l'Etat;
2° tout projet d'arrêté réglementaire relatif à l'organisation générale de la Sûreté de l'Etat.	2° tout projet d'arrêté réglementaire relatif à l'organisation générale de la Sûreté de l'Etat.
§ 3. L'avis conforme du Ministre de l'Intérieur est requis pour :	§ 3. L'avis conforme du Ministre de l'Intérieur est requis pour :
1° tout projet d'arrêté relatif au cadre organique du personnel de la Sûreté de l'Etat;	1° tout projet d'arrêté relatif au cadre organique du personnel de la Sûreté de l'Etat;
2° tout projet d'arrêté royal relatif à la nomination et à l'affectation des fonctionnaires généraux de la Sûreté de l'Etat;	2° tout projet d'arrêté royal relatif à la nomination et à l'affectation des fonctionnaires généraux de la Sûreté de l'Etat;
3° tout projet d'arrêté réglementaire relatif aux délégations spécifiques en matière budgétaire;	3° tout projet d'arrêté réglementaire relatif aux délégations spécifiques en matière budgétaire;
4° tout projet d'arrêté déterminant la formation du personnel des services extérieurs qui concerne les missions pour lesquelles la Sûreté de l'Etat peut faire l'objet d'une réquisition en matière de protection des personnes;	4° tout projet d'arrêté déterminant la formation du personnel des services extérieurs qui concerne les missions pour lesquelles la Sûreté de l'Etat peut faire l'objet d'une réquisition en matière de protection des personnes;
5° tout projet d'arrêté fixant le nombre d'agents des services extérieurs de la Sûreté de l'Etat qui seront désignés comme officiers de protection et désignant l'officier qui en a la charge;	5° tout projet d'arrêté fixant le nombre d'agents des services extérieurs de la Sûreté de l'Etat qui seront désignés comme officiers de protection et désignant l'officier qui en a la charge;
6° l'avant-projet du budget concernant la Sûreté de l'Etat;	6° l'avant-projet du budget concernant la Sûreté de l'Etat;
7° tout projet d'arrêté réglementaire relatif aux attributions spécifiques du fonctionnaire qui dirige la Sûreté de l'Etat.	7° tout projet d'arrêté réglementaire relatif aux attributions spécifiques du fonctionnaire qui dirige la Sûreté de l'Etat.

Le Ministre de l'Intérieur donne son avis dans le délai fixé par le Ministre de la Justice, ce délai ne pouvant être inférieur à vingt jours ouvrables. En cas d'urgence motivée, ce délai peut être ramené à cinq jours ouvrables. Passé ces délais, l'avis est réputé conforme. L'avis non conforme est motivé.	Le Ministre de l'Intérieur donne son avis dans le délai fixé par le Ministre de la Justice, ce délai ne pouvant être inférieur à vingt jours ouvrables. En cas d'urgence motivée, ce délai peut être ramené à cinq jours ouvrables. Passé ces délais, l'avis est réputé conforme. L'avis non conforme est motivé.
§ 4. Le Roi détermine les matières relatives à l'organisation et à l'administration de la Sûreté de l'Etat, autres que celles visées aux §§ 2 et 3, et qui ont une influence directe sur l'exécution des missions de maintien de l'ordre public et de protection des personnes, pour lesquelles le Ministre de la Justice demande un avis au Ministre de l'Intérieur ou l'informe, ainsi que les modalités s'y rapportant.	§ 4. Le Roi détermine les matières relatives à l'organisation et à l'administration de la Sûreté de l'Etat, autres que celles visées aux §§ 2 et 3, et qui ont une influence directe sur l'exécution des missions de maintien de l'ordre public et de protection des personnes, pour lesquelles le Ministre de la Justice demande un avis au Ministre de l'Intérieur ou l'informe, ainsi que les modalités s'y rapportant.
<u>Article 7</u>	<u>Article 7</u>
La Sûreté de l'Etat a pour mission :	La Sûreté de l'Etat a pour mission :
1° de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif à toute activité qui menace ou pourrait menacer la sûreté intérieure de l'Etat et la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel, la sûreté extérieure de l'Etat et les relations internationales, le potentiel scientifique ou économique défini par le Conseil national de sécurité, ou tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi sur proposition du Conseil national de sécurité;	1° de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif à toute activité qui menace ou pourrait menacer la sûreté intérieure de l'Etat et la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel, la sûreté extérieure de l'Etat et les relations internationales, le potentiel scientifique ou économique défini par le Conseil national de sécurité, ou tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi sur proposition du Conseil national de sécurité;
2° d'effectuer les enquêtes de sécurité qui lui sont confiées conformément aux directives du Conseil national de sécurité;	2° d'effectuer les enquêtes de sécurité qui lui sont confiées conformément aux directives du Conseil national de sécurité;
3° d'exécuter les tâches qui lui sont confiées par le Ministre de l'Intérieur en vue de protéger des personnes;	3° d'exécuter les tâches qui lui sont confiées par le Ministre de l'Intérieur en vue de protéger des personnes;
3°/1 de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif aux activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge;	3°/1 de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif aux activités des services de renseignement étrangers sur le territoire belge;
4° d'exécuter toutes autres missions qui lui sont confiées par ou en vertu de la loi.	4° d'exécuter toutes autres missions qui lui sont confiées par ou en vertu de la loi.
<u>Article 8</u>	<u>Article 8</u>
Pour l'application de l'Article 7, on entend par :	Pour l'application de l'article 7, on entend par :
1° " activité qui menace ou pourrait menacer " : toute activité, individuelle ou collective, déployée à l'intérieur du pays ou à partir de l'étranger, qui peut avoir un rapport avec l'espionnage, l'ingérence, le terrorisme,	1° " activité qui menace ou pourrait menacer " : toute activité, individuelle ou collective, déployée à l'intérieur du pays ou à partir de l'étranger, qui peut avoir un rapport avec l'espionnage, l'ingérence, le terrorisme, l'extrémisme, la prolifération, les

<p>l'extrémisme, la prolifération, les organisations sectaires nuisibles, les organisations criminelles; en ce compris la diffusion de propagande, l'encouragement ou le soutien direct ou indirect, notamment par la fourniture de moyens financiers, techniques ou logistiques, la livraison d'informations sur des objectifs potentiels, le développement des structures et du potentiel d'action et la réalisation des buts poursuivis.</p>	<p>organisations sectaires nuisibles, les organisations criminelles; en ce compris la diffusion de propagande, l'encouragement ou le soutien direct ou indirect, notamment par la fourniture de moyens financiers, techniques ou logistiques, la livraison d'informations sur des objectifs potentiels, le développement des structures et du potentiel d'action et la réalisation des buts poursuivis.</p>
<p>Pour l'application de l'alinéa précédent, on entend par :</p>	<p>Pour l'application de l'alinéa précédent, on entend par :</p>
<p>a) espionnage : le recueil ou la livraison d'informations non accessibles au public, et le fait d'entretenir des intelligences de nature à les préparer ou à les faciliter;</p>	<p>a) espionnage : le recueil ou la livraison d'informations non accessibles au public, et le fait d'entretenir des intelligences de nature à les préparer ou à les faciliter;</p>
<p>b) terrorisme : le recours à la violence à l'encontre de personnes ou d'intérêts matériels, pour des motifs idéologiques ou politiques, dans le but d'atteindre ses objectifs par la terreur, l'intimidation ou les menaces;</p>	<p>b) terrorisme : le recours à la violence à l'encontre de personnes ou d'intérêts matériels, pour des motifs idéologiques ou politiques, dans le but d'atteindre ses objectifs par la terreur, l'intimidation ou les menaces <u>en ce compris le processus de radicalisation</u>;</p>
<p>c) extrémisme : les conceptions ou les visées racistes, xénophobes, anarchistes, nationalistes, autoritaires ou totalitaires, qu'elles soient à caractère politique, idéologique, confessionnel ou philosophique, contraires, en théorie ou en pratique, aux principes de la démocratie ou des droits de l'homme, au bon fonctionnement des institutions démocratiques ou aux autres fondements de l'Etat de droit;</p>	<p>c) extrémisme : les conceptions ou les visées racistes, xénophobes, anarchistes, nationalistes, autoritaires ou totalitaires, qu'elles soient à caractère politique, idéologique, confessionnel ou philosophique, contraires, en théorie ou en pratique, aux principes de la démocratie ou des droits de l'homme, au bon fonctionnement des institutions démocratiques ou aux autres fondements de l'Etat de droit <u>en ce compris le processus de radicalisation</u>;</p>
<p>d) prolifération : le trafic ou les transactions relatifs aux matériaux, produits, biens ou know-how pouvant contribuer à la production ou au développement de systèmes d'armement non conventionnels ou très avancés. Sont notamment visés dans ce cadre le développement de programmes d'armement nucléaire, chimique et biologique, les systèmes de transmission qui s'y rapportent, ainsi que les personnes, structures ou pays qui y sont impliqués;</p>	<p>d) prolifération : le trafic ou les transactions relatifs aux matériaux, produits, biens ou know-how pouvant contribuer à la production ou au développement de systèmes d'armement non conventionnels ou très avancés. Sont notamment visés dans ce cadre le développement de programmes d'armement nucléaire, chimique et biologique, les systèmes de transmission qui s'y rapportent, ainsi que les personnes, structures ou pays qui y sont impliqués;</p>
<p>e) organisation sectaire nuisible : tout groupement à vocation philosophique ou religieuse, ou se prétendant tel, qui, dans son organisation ou sa pratique, se livre à des activités illégales dommageables, nuit aux individus ou à la société ou porte atteinte à la dignité humaine;</p>	<p>e) organisation sectaire nuisible : tout groupement à vocation philosophique ou religieuse, ou se prétendant tel, qui, dans son organisation ou sa pratique, se livre à des activités illégales dommageables, nuit aux individus ou à la société ou porte atteinte à la dignité humaine;</p>
<p>f) organisation criminelle : toute association structurée de plus de deux personnes, établie dans le temps, en vue de commettre de façon concertée des crimes et délits, pour obtenir, directement ou indirectement, des avantages</p>	<p>f) organisation criminelle : toute association structurée de plus de deux personnes, établie dans le temps, en vue de commettre de façon concertée des crimes et délits, pour obtenir, directement ou indirectement, des avantages</p>

<p>patrimoniaux, en utilisant l'intimidation, la menace, la violence, des manœuvres frauduleuses ou la corruption ou en recourant à des structures commerciales ou autres pour dissimuler ou faciliter la réalisation des infractions. Sont visées dans ce cadre les formes et structures des organisations criminelles qui se rapportent intrinsèquement aux activités visées à l'Article 8, 1°, a) à e) et g), ou qui peuvent avoir des conséquences déstabilisantes sur le plan politique ou socio-économique;</p>	<p>patrimoniaux, en utilisant l'intimidation, la menace, la violence, des manœuvres frauduleuses ou la corruption ou en recourant à des structures commerciales ou autres pour dissimuler ou faciliter la réalisation des infractions. Sont visées dans ce cadre les formes et structures des organisations criminelles qui se rapportent intrinsèquement aux activités visées à l'article 8, 1°, a) à e) et g), ou qui peuvent avoir des conséquences déstabilisantes sur le plan politique ou socio-économique;</p>
<p>g) ingérence : la tentative d'influencer des processus décisionnels par des moyens illicites, trompeurs ou clandestins;</p>	<p>g) ingérence : la tentative d'influencer des processus décisionnels par des moyens illicites, trompeurs ou clandestins;</p>
<p>2° " la sûreté intérieure de l'Etat et la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel " :</p>	<p>2° " la sûreté intérieure de l'Etat et la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel " :</p>
<p>a) la sécurité des institutions de l'Etat et la sauvegarde de la continuité du fonctionnement régulier de l'Etat de droit, des institutions démocratiques, des principes élémentaires propres à tout Etat de droit, ainsi que des droits de l'homme et des libertés fondamentales;</p>	<p>a) la sécurité des institutions de l'Etat et la sauvegarde de la continuité du fonctionnement régulier de l'Etat de droit, des institutions démocratiques, des principes élémentaires propres à tout Etat de droit, ainsi que des droits de l'homme et des libertés fondamentales;</p>
<p>b) la sécurité et la sauvegarde physique et morale des personnes et la sécurité et la sauvegarde des biens;</p>	<p>b) la sécurité et la sauvegarde physique et morale des personnes et la sécurité et la sauvegarde des biens;</p>
<p>3° " la sûreté extérieure de l'Etat et les relations internationales " : la sauvegarde de l'intégrité du territoire national, de la souveraineté et de l'indépendance de l'Etat, des intérêts des pays avec lesquels la Belgique poursuit des objectifs communs, ainsi que des relations internationales et autres que la Belgique entretient avec des Etats étrangers et des institutions internationales ou supranationales;</p>	<p>3° " la sûreté extérieure de l'Etat et les relations internationales " : la sauvegarde de l'intégrité du territoire national, de la souveraineté et de l'indépendance de l'Etat, des intérêts des pays avec lesquels la Belgique poursuit des objectifs communs, ainsi que des relations internationales et autres que la Belgique entretient avec des Etats étrangers et des institutions internationales ou supranationales;</p>
<p>4° " le potentiel scientifique ou économique " : la sauvegarde des éléments essentiels du potentiel scientifique ou économique;</p>	<p>4° " le potentiel scientifique ou économique " : la sauvegarde des éléments essentiels du potentiel scientifique ou économique;</p>
<p>5° " protéger des personnes " : assurer la protection de la vie et de l'intégrité physique des personnes suivantes désignées par le Ministre de l'Intérieur :</p>	<p>5° " protéger des personnes " : assurer la protection de la vie et de l'intégrité physique des personnes suivantes désignées par le Ministre de l'Intérieur :</p>
<p>a) les chefs d'Etat étrangers;</p>	<p>a) les chefs d'Etat étrangers;</p>
<p>b) les chefs de Gouvernement étrangers;</p>	<p>b) les chefs de Gouvernement étrangers;</p>
<p>c) les membres de la famille des chefs d'Etat et de Gouvernement étrangers;</p>	<p>c) les membres de la famille des chefs d'Etat et de Gouvernement étrangers;</p>
<p>d) les membres des gouvernements belges et étrangers;</p>	<p>d) les membres des gouvernements belges et étrangers;</p>

e) certaines personnalités qui font l'objet de menaces résultant d'activités définies à l'article 8, 1°.	e) certaines personnalités qui font l'objet de menaces résultant d'activités définies à l'article 8, 1°.
<u>Article 9</u>	<u>Article 9</u>
A la requête de la Sûreté de l'Etat, le Service général du Renseignement et de la Sécurité prête son concours à celle-ci pour recueillir les renseignements lorsque des militaires sont impliqués dans les activités visées à l'article 7, 1° et 3°/1	A la requête de la Sûreté de l'Etat, le Service Général du Renseignement et de la Sécurité prête son concours à celle-ci pour recueillir les renseignements lorsque des militaires sont impliqués dans les activités visées à l'article 7, 1° et 3°/1.
<u>Section 2. - Du Service général du Renseignement et de la Sécurité.</u>	<u>Section 2. - Du Service Général du Renseignement et de la Sécurité.</u>
<u>Article 10</u>	<u>Article 10</u>
.§ 1er. A l'intervention du Ministre de la Défense nationale, le Service général du Renseignement et de la Sécurité accomplit ses missions conformément aux directives du Conseil national de sécurité.	§ 1er. A l'intervention du Ministre de la Défense nationale, le Service Général du Renseignement et de la Sécurité accomplit ses missions conformément aux directives du Conseil national de sécurité.
§ 2. Pour l'exécution de ses missions, le Service général du Renseignement et de la Sécurité est placé sous l'autorité du Ministre de la Défense nationale.	§ 2. Pour l'exécution de ses missions, le Service Général du Renseignement et de la Sécurité est placé sous l'autorité du Ministre de la Défense nationale.
§ 3. Le Ministre de la Défense nationale est chargé de l'organisation et de l'administration générale de Service général du Renseignement et de la Sécurité, en particulier en ce qui concerne les dépenses, l'administration du personnel et la formation, l'ordre intérieur et la discipline, les traitements et indemnités, ainsi que l'équipement.	§ 3. Le Ministre de la Défense nationale est chargé de l'organisation et de l'administration générale de Service Général du Renseignement et de la Sécurité, en particulier en ce qui concerne les dépenses, l'administration du personnel et la formation, l'ordre intérieur et la discipline, les traitements et indemnités, ainsi que l'équipement.
<u>Article 11</u>	<u>Article 11</u>
§ 1er. Le Service général du Renseignement et de la Sécurité a pour mission :	§ 1er. Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité a pour mission :
1° de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif à toute activité qui menace ou pourrait menacer l'intégrité du territoire national, les plans de défense militaires, le potentiel scientifique et économique en rapport avec les acteurs, tant personnes physiques que personnes morales, qui sont actifs dans les secteurs économiques et industriels liés à la défense et qui figurent sur une liste approuvée par le Conseil national de sécurité, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la Défense, l'accomplissement des missions des Forces	1° de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif <u>aux facteurs qui influencent ou peuvent influencer la sécurité nationale et internationale dans la mesure où les Forces armées sont ou pourraient être impliquées, en fournissant un soutien en renseignement à leurs opérations en cours ou à leurs éventuelles opérations à venir, ainsi que le renseignement relatif</u> à toute activité qui menace ou pourrait menacer :
	a) l'intégrité du territoire national <u>ou la population,</u>

<p>armées ou la sécurité des ressortissants belges à l'étranger ou tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi sur proposition du Conseil national de sécurité, et d'en informer sans délai les ministres compétents ainsi que de donner des avis au Gouvernement, à la demande de celui-ci, concernant la définition de sa politique extérieure de défense;</p>	<p>b) les plans de défense militaires,</p> <p>c) le potentiel scientifique et économique en rapport avec les acteurs, tant personnes physiques que personnes morales, qui sont actifs dans les secteurs économiques et industriels liés à la défense et qui figurent sur une liste approuvée par le Conseil national de sécurité, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la Défense,</p> <p>d) l'accomplissement des missions des Forces armées,</p> <p>e) la sécurité des ressortissants belges à l'étranger ou</p> <p>f) tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi sur proposition du Conseil national de sécurité ;</p> <p>d'en informer sans délai les ministres compétents ainsi que de donner des avis au Gouvernement, à la demande de celui-ci, concernant la définition de sa politique <u>extérieure intérieure et étrangère de sécurité et de défense</u>;</p>
<p>2° de veiller au maintien de la sécurité militaire du personnel relevant du Ministre de la Défense nationale, et des installations militaires, armes, munitions, équipements, plans, écrits, documents, systèmes informatiques et de communications ou autres objets militaires et, dans le cadre des cyberattaques de systèmes informatiques et de communications militaires ou de ceux que le Ministre de la Défense nationale gère, de neutraliser l'attaque et d'en identifier les auteurs, sans préjudice du droit de réagir immédiatement par une propre cyberattaque, dans le respect des dispositions du droit des conflits armés;</p>	<p>2° de veiller au maintien de la sécurité militaire du personnel relevant du Ministre de la Défense nationale, et des installations militaires, armes et systèmes d'armes, munitions, équipements, plans, écrits, documents, systèmes informatiques et de communications ou autres objets militaires et, dans le cadre des cyberattaques de systèmes d'armes, de systèmes informatiques et de communications militaires ou de ceux que le Ministre de la Défense nationale gère, de neutraliser l'attaque et d'en identifier les auteurs, sans préjudice du droit de réagir immédiatement par une propre cyberattaque, dans le respect des dispositions du droit des conflits armés;</p>
<p>3° de protéger le secret qui, en vertu des engagements internationaux de la Belgique ou afin d'assurer l'intégrité du territoire national et l'accomplissement des missions des Forces armées, s'attache aux installations militaires, armes, munitions, équipements, aux plans, écrits, documents ou autres objets militaires, aux renseignements et communications militaires, ainsi qu'aux systèmes informatiques et de communications militaires ou ceux que le Ministre de la Défense nationale gère;</p>	<p>3° de protéger le secret qui, en vertu des engagements internationaux de la Belgique ou afin d'assurer l'intégrité du territoire national et l'accomplissement des missions des Forces armées, s'attache aux installations militaires, armes, munitions, équipements, aux plans, écrits, documents ou autres objets militaires, aux renseignements et communications militaires, ainsi qu'aux systèmes informatiques et de communications militaires ou ceux que le Ministre de la Défense nationale gère;</p>
<p>4° d'effectuer les enquêtes de sécurité qui lui sont confiées conformément aux directives du Conseil national de sécurité.</p>	<p>4° d'effectuer les enquêtes de sécurité qui lui sont confiées conformément aux directives du Conseil national de sécurité.</p>
<p>5° de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif aux activités des services</p>	<p>5° de rechercher, d'analyser et de traiter le renseignement relatif aux activités des services de</p>

de renseignement étrangers sur le territoire belge.	renseignement étrangers sur le territoire belge.
§ 2. Pour l'application du § 1er, on entend par :	§ 2. Pour l'application du § 1er, on entend par :
1° " activité qui menace ou pourrait menacer l'intégrité du territoire national " : toute manifestation de l'intention de, par des moyens de nature militaire, saisir, occuper ou agresser tout ou en partie du territoire national, de l'espace aérien au-dessus de ce territoire ou de la mer territoriale, ou porter atteinte à la protection ou à la survie de la population, au patrimoine national ou au potentiel économique du pays;	1° " activité qui menace ou pourrait menacer l'intégrité du territoire national ou la population " : toute manifestation de l'intention de, par des moyens de nature militaire, saisir, occuper ou agresser tout ou partie du territoire national, de l'espace aérien au-dessus de ce territoire ou de la mer territoriale, ou porter atteinte à la protection ou à la survie de tout ou partie de la population, au patrimoine national ou au potentiel économique du pays;
2° " activité qui menace ou pourrait menacer les plans de défense militaires " : toute manifestation de l'intention de prendre connaissance par voie illicite des plans relatifs à la défense militaire du territoire national, de l'espace aérien au-dessus de ce territoire ou de la mer territoriale et des intérêts vitaux de l'Etat, ou à la défense militaire commune dans le cadre d'une alliance ou d'une collaboration internationale ou supranationale;	2° " activité qui menace ou pourrait menacer les plans de défense militaires " : toute manifestation de l'intention de prendre connaissance par voie illicite des plans relatifs à la défense militaire du territoire national, de l'espace aérien au-dessus de ce territoire ou de la mer territoriale et des intérêts vitaux de l'Etat, ou à la défense militaire commune dans le cadre d'une alliance ou d'une collaboration internationale ou supranationale;
2°/1 " activité qui menace ou pourrait menacer le potentiel scientifique et économique en rapport avec les acteurs, tant personnes physiques que personnes morales, qui sont actifs dans les secteurs économiques et industriels liés à la défense et qui figurent sur une liste approuvée par le Conseil national de sécurité, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la Défense " : toute manifestation de l'intention de porter atteinte aux éléments essentiels du potentiel scientifique et économique de ces acteurs;	2°/1 " activité qui menace ou pourrait menacer le potentiel scientifique et économique en rapport avec les acteurs, tant personnes physiques que personnes morales, qui sont actifs dans les secteurs économiques et industriels liés à la défense et qui figurent sur une liste approuvée par le Conseil national de sécurité, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la Défense " : toute manifestation de l'intention de porter atteinte aux éléments essentiels du potentiel scientifique et économique de ces acteurs;
3° " activité qui menace ou pourrait menacer l'accomplissement des missions des Forces armées " : toute manifestation de l'intention de neutraliser, d'entraver, de saboter, de porter atteinte ou d'empêcher la mise en condition, la mobilisation et la mise en œuvre des Forces armées belges, des Forces armées alliées ou des organismes de défense interalliés lors de missions, actions ou opérations dans le cadre national, dans le cadre d'une alliance ou d'une collaboration internationale ou supranationale;	3° " activité qui menace ou pourrait menacer l'accomplissement des missions des Forces armées " : toute manifestation de l'intention de neutraliser, d'entraver, de saboter, de porter atteinte ou d'empêcher la mise en condition, la mobilisation et la mise en œuvre des Forces armées belges, des Forces armées alliées ou des organismes de défense interalliés lors de missions, actions ou opérations dans le cadre national, dans le cadre d'une alliance ou d'une collaboration internationale ou supranationale;
4° " activité qui menace ou pourrait menacer la sécurité des ressortissants belges à l'étranger " : toute manifestation de l'intention de porter collectivement atteinte, par la dévastation, le massacre ou le pillage, à la vie ou à l'intégrité physique de ressortissants belges à l'étranger et des membres de leur famille.	4° " activité qui menace ou pourrait menacer la sécurité des ressortissants belges à l'étranger " : toute manifestation de l'intention de porter collectivement atteinte, par la dévastation, le massacre ou le pillage, à la vie ou à l'intégrité physique de ressortissants belges à l'étranger et des membres de leur famille.

§ 3. A la requête du Service général du Renseignement et de la Sécurité, la Sûreté de l'Etat prête son concours pour recueillir le renseignement lorsque des personnes qui ne relèvent pas du Ministre de la Défense nationale ou qui ne relèvent pas d'entreprises qui exécutent des contrats conclus avec lui, avec des organisations militaires internationales ou avec des pays tiers en matière militaire, ou qui participent à une procédure de passation de marché public lancée par ceux-ci, sont impliquées dans les activités visées au paragraphe 1er, 1°, 2°, 3° et 5°.	§ 3. A la requête du Service Général du Renseignement et de la Sécurité, la Sûreté de l'Etat prête son concours pour recueillir le renseignement lorsque des personnes qui ne relèvent pas du Ministre de la Défense nationale ou qui ne relèvent pas d'entreprises qui exécutent des contrats conclus avec lui, avec des organisations militaires internationales ou avec des pays tiers en matière militaire, ou qui participent à une procédure de passation de marché public lancée par ceux-ci, sont impliquées dans les activités visées au paragraphe 1er, 1°, 2°, 3° et 5°.
Les mesures de protection industrielle ne seront prises qu'à la demande du Ministre de la Défense nationale, de pays tiers ou des organisations avec lesquelles la Belgique est liée par traité, convention ou contrat.	Les mesures de protection industrielle ne seront prises qu'à la demande du Ministre de la Défense nationale, de pays tiers ou des organisations avec lesquelles la Belgique est liée par traité, convention ou contrat.
<u>CHAPITRE III. - L'exercice des missions</u>	<u>CHAPITRE III. – L'exercice des missions de renseignement et de sécurité</u>
<u>Section 1. - De l'exercice des missions de renseignement et de sécurité.</u>	<u>Section 1. De l'exercice des missions de renseignement et de sécurité.</u>
<u>Sous-section 1. - Dispositions générales.</u>	<u>Section 1. - Dispositions générales</u>
<u>Article 12</u>	<u>Article 12</u>
Pour accomplir leurs missions, les services de renseignement et de sécurité ne peuvent utiliser des moyens de contrainte que dans les conditions prévues par la loi.	Pour accomplir leurs missions, les services de renseignement et de sécurité ne peuvent utiliser des moyens de contrainte que dans les conditions prévues par la loi.
<u>Article 13</u>	<u>Article 13</u>
Dans le cadre de leurs missions, ils peuvent rechercher, collecter, recevoir et traiter des informations et des données à caractère personnel qui peuvent être utiles à l'exécution de leurs missions et tenir à jour une documentation relative notamment à des événements, à des groupements et à des personnes présentant un intérêt pour l'exécution de leurs missions.	<u>Les services de renseignement et de sécurité</u> peuvent rechercher, collecter, recevoir et traiter des informations et des données à caractère personnel qui peuvent être utiles à l'exécution de leurs missions et tenir à jour une documentation relative notamment à des événements, à des groupements et à des personnes présentant un intérêt pour l'exécution de leurs missions.
Les renseignements contenus dans la documentation doivent présenter un lien avec la finalité du fichier et se limiter aux exigences qui en découlent.	Les renseignements contenus dans la documentation doivent présenter un lien avec la finalité du fichier et se limiter aux exigences qui en découlent.
Les services de renseignement et de sécurité veillent à la sécurité des données ayant trait à leurs sources et à celles des informations et des données à caractère personnel fournies par ces sources.	Les services de renseignement et de sécurité veillent à la sécurité des données ayant trait à leurs sources et à celles des informations et des données à caractère personnel fournies par ces sources.

Les agents des services de renseignement et de sécurité ont accès aux informations, renseignements et données à caractère personnel recueillis et traités par leur service, pour autant que ceux-ci soient utiles dans l'exercice de leur fonction ou de leur mission.	Les agents des services de renseignement et de sécurité ont accès aux informations, renseignements et données à caractère personnel recueillis et traités par leur service, pour autant que ceux-ci soient utiles dans l'exercice de leur fonction ou de leur mission.
	<u>Section 2. - Mesures de protection et d'appui.</u>
Article 13/1	Article 13/1
§ 1er. Par dérogation à l'article 231 du Code pénal, un agent peut, pour des raisons de sécurité liées à la protection de sa personne et pour les besoins inhérents à l'exercice d'une mission, utiliser un nom qui ne lui appartient pas, selon les modalités à fixer par le Roi.	
§ 2. Il est interdit aux agents chargés d'exécuter les méthodes de recueil de données de commettre des infractions dans le cadre de leur mission.	<u>Il est interdit aux agents de commettre des infractions.</u>
Par dérogation à l'alinéa 1er, sont exemptés de peine les agents qui, dans le cadre de leur mission et lors de l'exécution des méthodes visées aux articles 16/1 et 18/2, § 1er, commettent des infractions au code de la route ou d'autres infractions prévues par la loi qui sont absolument nécessaires afin d'assurer l'efficacité de leur mission ou de garantir leur propre sécurité ou celle d'autres personnes.	<u>Par dérogation à l'alinéa 1er, sont exemptés de peine les agents chargés d'exécuter les méthodes de recueil de données, ainsi que les membres de l'équipe d'intervention dans le cadre de leur fonction, qui commettent des contraventions, des infractions au code de la route ou un vol d'usage, qui sont absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir leur propre sécurité ou celle d'autres personnes.</u>
Sans préjudice de l'alinéa 2, sont exemptés de peine, les agents qui, dans le cadre de leur mission et lors de l'exécution des méthodes visées à l'article 18/2, commettent, avec l'accord exprès et préalable de la commission, des infractions absolument nécessaires afin d'assurer l'efficacité de leur mission ou de garantir leur propre sécurité ou celle d'autres personnes.	<u>Sans préjudice de l'alinéa 2, sont exemptés de peine, les agents qui, lors de l'exécution des méthodes visées à l'article 18/2, commettent, avec l'accord écrit préalable de la Commission rendu dans les quatre jours de la réception de la demande écrite du dirigeant du service des infractions absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir leur propre sécurité ou celle d'autres personnes. En cas d'extrême urgence, le dirigeant du service demande l'accord verbal préalable du président de la Commission. Cet accord verbal est confirmé par écrit, le plus rapidement possible, par le président de la Commission. La Commission ou le président notifie son accord au Comité permanent R.</u>
	<u>Par dérogation à l'alinéa 3, s'il n'a pas été possible de prévoir l'absolue nécessité de commettre une infraction pour garantir la sécurité des agents ou celle d'autres personnes et d'obtenir l'accord préalable de la Commission ou du président en cas de procédure d'extrême urgence, le dirigeant du</u>

	<p><u>service informe celle-ci dans les plus brefs délais qu'une infraction a été commise. Si après évaluation, la Commission conclut à l'absolue nécessité et à l'imprévisibilité de l'infraction, l'agent est exempté de peine. La Commission transmet cet accord au Comité permanent R.</u></p>
Les infractions visées aux alinéas 2 et 3 doivent être directement proportionnelles à l'objectif visé par la mission de renseignement et ne peuvent en aucun cas porter atteinte à l'intégrité physique des personnes.	Les infractions visées <u>aux alinéas 2 à 4</u> doivent être directement proportionnelles à l'objectif visé par la mission de renseignement et ne peuvent en aucun cas porter atteinte à l'intégrité physique des personnes.
Les alinéas 2 et 3 s'appliquent également aux personnes qui ont fourni directement une aide ou une assistance nécessaire à l'exécution de cette méthode.	Les alinéas 2 et 3 s'appliquent également aux personnes qui ont fourni directement une aide ou une assistance nécessaire à l'exécution de cette méthode.
Les membres de la commission qui autorisent à commettre des infractions visées à l'alinéa 3 n'encourent aucune peine.	Les membres de la commission qui autorisent à commettre des infractions visées <u>aux alinéas 3 et 4</u> n'encourent aucune peine.
	<p><u>Article 13/2</u></p>
	<p><u>Un agent peut, pour des raisons de sécurité liées à la protection de sa personne ou de tiers, utiliser un nom qui ne lui appartient pas, ainsi qu'une qualité et une identité fictives, selon les modalités à fixer par le Roi.</u></p>
	<p><u>La mesure visée à l'alinéa 1er ne peut pas être mise en œuvre de manière autonome pour la collecte de données.</u></p>
	<p><u>Chaque utilisation active d'une identité fictive doit être temporaire et orientée vers l'objectif et est mentionnée dans une liste transmise mensuellement au Comité permanent R.</u></p>
	<p><u>Dans le cadre de la création et de l'utilisation d'un faux nom, d'une identité et d'une qualité fictives, les services de renseignement et de sécurité peuvent fabriquer, faire fabriquer et utiliser des faux documents.</u></p>
	<p><u>Chaque création de documents officiels attestant d'une identité ou d'une qualité fictive est autorisée par le dirigeant du service et notifiée au Comité permanent R.</u></p>
	<p><u>Dans le cadre de l'exécution des mesures prévues au présent article, les services de renseignement et de sécurité peuvent requérir le concours des fonctionnaires et des agents des services publics.</u></p>

	<u>Article 13/3 (nouveau)</u>
	<u>§ 1er. Les services de renseignement et de sécurité peuvent créer des personnes morales, selon les modalités fixées par le Roi. Ces modalités peuvent déroger aux dispositions légales applicables en cas de dissolution et de liquidation d'une personne morale.</u>
	<u>§ 2. Les services de renseignement et de sécurité peuvent recourir à des personnes morales à l'appui de leurs missions.</u> <u>Sans préjudice de l'alinéa 1er, les modalités du recours à une personne morale pour la collecte de données sont réglées à l'article 18/13.</u>
	<u>§ 3. Dans le cadre de l'application des §§ 1er et 2, les services de renseignement et de sécurité peuvent fabriquer, faire fabriquer et utiliser des faux documents.</u>
	<u>§ 4. Chaque création d'une personne morale est autorisée par le dirigeant du service et notifiée au Comité permanent R.</u> <u>Chaque recours à une personne morale hors le cas visé à l'article 18/13 est mentionné dans une liste transmise mensuellement au Comité permanent R.</u>
	<u>§ 5. Dans le cadre de l'application du présent article, les services de renseignement et de sécurité peuvent requérir le concours des fonctionnaires et des agents des services publics.</u>
	<u>Article 13/4 (nouveau)</u>
	<u>Les services de renseignement et de sécurité peuvent solliciter le concours de tiers.</u>
	<u>Les services veillent à la sécurité des données relatives aux tiers qui leur apportent ou leur ont apporté un concours.</u>
	<u>Les alinéas 2, 3 et 5 de l'article 13/1 sont applicables aux tiers qui ont fourni directement une aide ou une assistance nécessaire à l'exécution d'une méthode.</u>
	<u>Section 3. – Concours avec une information ou une instruction judiciaire</u>
<u>Article 13/2</u>	<u>Article 13/5 (nouveau ; contenu copié de l'ancien article 13/2)</u>

<p>Les services de renseignement et de sécurité veillent à ne pas mener d'enquête portant atteinte délibérément aux compétences du procureur du Roi, du procureur fédéral ou du juge d'instruction et risquent d'entraver le bon déroulement d'une information ou d'une instruction judiciaire.</p>	<p>Les services de renseignement et de sécurité veillent à ne pas mener d'enquête portant atteinte délibérément aux missions du magistrat compétent compétences du procureur du Roi, du procureur fédéral ou du juge d'instruction et risquent d'entraver le bon déroulement d'une information ou d'une instruction judiciaire.</p>
<p>Lorsqu'un service de renseignement et de sécurité procède à une investigation qui peut avoir une incidence sur une information ou une instruction judiciaire, ce service, s'il met en œuvre les méthodes de recueil de données visées à l'article 18/2, ne peut porter préjudice à ladite information ou instruction judiciaire.</p>	<p>Lorsqu'un service de renseignement et de sécurité procède à une investigation qui peut avoir une incidence sur une information ou une instruction judiciaire, ce service, s'il met en œuvre les méthodes de recueil de données visées à l'article 18/2, ne peut porter préjudice à ladite information ou instruction judiciaire.</p>
<p>Le service de renseignement et de sécurité en informe la commission. Sans préjudice des accords conclus avec les autorités judiciaires, la commission décide, en concertation avec le parquet fédéral ou le magistrat compétent et le dirigeant du service concerné, si et selon quelles modalités le service de renseignement et de sécurité peut continuer ses investigations. Elle informe le Comité permanent R de sa décision. Le service de renseignement et de sécurité exécute sa mission conformément à la décision de la commission. La commission veille au respect de sa décision.</p>	<p>Le service de renseignement et de sécurité en informe la commission. Sans préjudice des accords conclus avec les autorités judiciaires, la commission décide, en concertation avec le parquet fédéral ou le magistrat compétent et le dirigeant du service concerné ou l'agent qu'il délègue à cet effet, si et selon quelles modalités le service de renseignement et de sécurité peut continuer ses investigations. Elle informe le Comité permanent R de sa décision. Le service de renseignement et de sécurité exécute sa mission conformément à la décision de la commission. La commission veille au respect de sa décision.</p>
	<p><u>Section 4 – Des méthodes de recueil de données</u></p>
<p><u>Sous-section 2.</u> - Des méthodes ordinaires de recueil de données.</p>	<p><u>Sous-section 1 – Des méthodes ordinaires de recueil de données</u></p>
<p><u>Article 14</u></p>	<p><u>Article 14</u></p>
<p>Dans le respect de la loi, sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités déterminées par leurs autorités compétentes, les autorités judiciaires, les fonctionnaires et les agents des services publics, y compris des services de police, peuvent communiquer d'initiative au service de renseignement et de sécurité concerné les informations utiles à l'exécution de ses missions.</p>	<p><u>Les</u> autorités judiciaires, les fonctionnaires et les agents des services publics, y compris des services de police, peuvent communiquer d'initiative au service de renseignement et de sécurité concerné les informations utiles à l'exécution de ses missions.</p>
<p>A la requête d'un service de renseignement et de sécurité, les autorités judiciaires, les fonctionnaires et les agents des services publics, y compris des services de police, communiquent au service de renseignement et de sécurité concerné, dans le respect de la présente loi, sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités</p>	<p>A la requête d'un service de renseignement et de sécurité, les autorités judiciaires, les fonctionnaires et les agents des services publics, y compris des services de police, communiquent au service de renseignement et de sécurité concerné, dans le respect de la présente loi, sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités déterminées par leurs autorités responsables, les</p>

déterminées par leurs autorités responsables, les informations utiles à l'exécution de ses missions	informations utiles à l'exécution de ses missions.
Lorsque les autorités judiciaires, les fonctionnaires et les agents des services publics, y compris les services de police, estiment que la communication des informations visées à l'alinéa 2 est de nature à porter atteinte à une information ou à une instruction judiciaire en cours ou à la récolte d'informations visée par la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux et de financement du terrorisme, ou qu'elle est susceptible de nuire à l'intégrité physique d'une personne, ils peuvent refuser cette communication dans les cinq jours ouvrables de la demande, en exposant leurs raisons par écrit.	Lorsque les autorités judiciaires, les fonctionnaires et les agents des services publics, y compris les services de police, estiment que la communication des informations visées à l'alinéa 2 est de nature à porter atteinte à une information ou à une instruction judiciaire en cours ou à la récolte d'informations visée par la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux et de financement du terrorisme, ou qu'elle est susceptible de nuire à l'intégrité physique d'une personne, ils peuvent refuser cette communication dans les cinq jours ouvrables de la demande, en exposant leurs raisons par écrit.
Dans le respect de la législation en vigueur, les services de renseignement et de sécurité peuvent selon les modalités générales fixées par le Roi, avoir accès aux banques de données du secteur public utiles à l'exécution de leurs missions.	Dans le respect de la législation en vigueur, les services de renseignement et de sécurité peuvent selon les modalités générales fixées par le Roi, avoir accès aux banques de données du secteur public utiles à l'exécution de leurs missions.
<u>Article 15</u>	<u>Article 15</u>
Les modalités de communication des informations contenues dans les registres de la population et des étrangers ainsi que dans le registre d'attente des étrangers sont fixées par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres.	Les modalités de communication des informations contenues dans les registres de la population et des étrangers ainsi que dans le registre d'attente des étrangers sont fixées par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres.
<u>Article 16</u>	<u>Article 16</u>
Conformément à l'article 3, § 4, de la loi du 8 décembre 1992, relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, les services de renseignement et de sécurité peuvent solliciter les informations nécessaires à l'exercice de leurs missions, y compris des données à caractère personnel, auprès de toute personne ou organisme relevant du secteur privé.	<u>Sans préjudice de l'article 2, §2, les personnes et organisations relevant du secteur privé peuvent communiquer d'initiative aux services de renseignement et de sécurité, des informations et des données à caractère personnel utiles à l'exercice de leurs missions.</u>
	<u>Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, sans préjudice de l'article 2, §2, les services de renseignement et de sécurité peuvent collecter auprès des personnes et organisations relevant du secteur privé des informations et des données à caractère personnel.</u>
<u>Article 16/1</u>	<u>Article 16/1</u>
Dans l'exécution de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, sans l'aide de moyens techniques, observer et inspecter des lieux publics et des lieux privés	<u>§1. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer, sans moyen technique :</u>

accessibles au public.	<u>1° des lieux accessibles au public ;</u> <u>2° des personnes et objets qui s'y trouvent ;</u> <u>3° des événements qui s'y déroulent.</u>
	<u>§2. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, sans moyen technique :</u> <u>1° inspecter des lieux accessibles au public ;</u> <u>2° inspecter sur place le contenu d'objets non verrouillés qui s'y trouvent et qui ne sont pas surveillés par le possesseur.</u>
Article 16/2	Article 16/2
Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, requérir le concours d'un opérateur de réseaux de communications électroniques ou d'un fournisseur de services de communications électroniques pour procéder à:	Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, requérir le concours d'un opérateur de réseaux de communications électroniques ou d'un fournisseur de services de communications électroniques pour procéder à:
1° l'identification de l'abonné ou de l'utilisateur habituel d'un service de communication électronique ou du moyen de communication électronique utilisé;	1° l'identification de l'abonné ou de l'utilisateur habituel d'un service de communication électronique ou du moyen de communication électronique utilisé;
2° l'identification des services et des moyens de communications électroniques auxquels une personne déterminée est abonnée ou qui sont habituellement utilisés par une personne déterminée.	2° l'identification des services et des moyens de communications électroniques auxquels une personne déterminée est abonnée ou qui sont habituellement utilisés par une personne déterminée.
La réquisition est effectuée par écrit par le chef de service ou son délégué. En cas d'urgence, le chef de service ou son délégué peut requérir ces données verbalement. Cette réquisition verbale est confirmée dans un délai de vingt-quatre heures par une réquisition écrite.	La réquisition est effectuée par écrit par le chef de service ou son délégué. En cas d'urgence, le chef de service ou son délégué peut requérir ces données verbalement. Cette réquisition verbale est confirmée dans un délai de vingt-quatre heures par une réquisition écrite.
Tout opérateur d'un réseau de communications électroniques et tout fournisseur d'un service de communications électroniques qui est requis donne au chef de service ou à son délégué les données qui ont été demandées dans un délai et selon les modalités à fixer par un arrêté royal pris sur la proposition du ministre de la Justice, du ministre de la Défense et du ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions.	Tout opérateur d'un réseau de communications électroniques et tout fournisseur d'un service de communications électroniques qui est requis donne au chef de service ou à son délégué les données qui ont été demandées dans un délai et selon les modalités à fixer par un arrêté royal pris sur la proposition du ministre de la Justice, du ministre de la Défense et du ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions.
Le chef de service ou son délégué peut, dans le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité, et moyennant l'enregistrement de la consultation, également obtenir les données visées au moyen d'un accès aux fichiers des clients de l'opérateur ou du fournisseur du service. Le Roi fixe, sur la proposition du	Le chef de service ou son délégué peut, dans le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité, et moyennant l'enregistrement de la consultation, également obtenir les données visées au moyen d'un accès aux fichiers des clients de l'opérateur ou du fournisseur du service. Le Roi fixe, sur la proposition du ministre de la

ministre de la Justice, du ministre de la Défense et du ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions, les conditions techniques auxquelles cet accès est possible.	Justice, du ministre de la Défense et du ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions, les conditions techniques auxquelles cet accès est possible.
Toute personne qui refuse de communiquer les données ainsi demandées ou de fournir l'accès requis est punie d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros.	Toute personne qui refuse de communiquer les données ainsi demandées ou de fournir l'accès requis est punie d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros.
Les services de renseignement et de sécurité tiennent un registre de toutes les identifications requises et de toutes les identifications obtenues par accès direct. Le Comité permanent R reçoit chaque mois du service de renseignement concerné une liste des identifications requises et de tout accès.	Les services de renseignement et de sécurité tiennent un registre de toutes les identifications requises et de toutes les identifications obtenues par accès direct. Le Comité permanent R reçoit chaque mois du service de renseignement et de sécurité concerné une liste des identifications requises et de tout accès.
<u>Article 17</u>	<u>Article 17</u>
Dans l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent notamment toujours pénétrer dans les lieux accessibles au public et, dans le respect de l'inviolabilité du domicile, visiter les établissements hôteliers et autres établissements de logement.	<u>Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions,</u> toujours pénétrer dans les lieux accessibles au public et, dans le respect de l'inviolabilité du domicile, visiter les établissements hôteliers et autres établissements de logement.
Ils peuvent se faire présenter par les propriétaires, tenanciers ou préposés de ces établissements, les données d'inscription des voyageurs.	Ils peuvent se faire présenter par les propriétaires, tenanciers ou préposés de ces établissements, les données d'inscription des voyageurs.
<u>Article 18</u>	<u>Article 18</u>
Dans l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent avoir recours à des sources humaines pour la collecte de données en rapport avec des événements, des objets, des groupements et des personnes physiques ou morales présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions, conformément aux directives du Conseil national de sécurité.	<u>Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions,</u> avoir recours à des sources humaines pour la collecte de données en rapport avec des événements, des objets, des groupements et des personnes physiques ou morales présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions, conformément aux directives du Conseil national de sécurité.
<u>Sous-section 2/1. Des méthodes spécifiques et des méthodes exceptionnelles de recueil de données</u>	<u>Sous-section 2 – Des méthodes spécifiques et des méthodes exceptionnelles de recueil de données</u>
<u>A. Dispositions générales</u>	<u>A. Dispositions générales</u>
<u>Article 18/1</u>	<u>Article 18/1</u>
La présente sous-section s'applique :	La présente sous-section s'applique :

1° à la Sûreté de l'Etat pour l'exercice, sur le territoire du Royaume, des missions visées aux articles 7, 1° et 3°/1, et 8, 1° à 4°, sans préjudice de l'article 18/9, § 1er, 1°;	1° à la Sûreté de l'Etat pour l'exercice, sur ou <u>à partir du</u> territoire du Royaume, des missions visées <u>aux à l'articles 7, 1° et 3°/1, et 8, 1° à 4°</u> , sans préjudice de l'article 18/9, § 1er, 1°;
2° au Service général du renseignement et de la sécurité des Forces armées pour l'exercice, sur le territoire du Royaume, des missions visées à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 3°/1 , et § 2, à l'exception de l'interception de communications émises à l'étranger, visée aux articles 44bis et 44ter et à l'article 259bis, § 5, du Code pénal.	2° au Service <u>Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, sans préjudice de l'article 18/9, §1er, 2°</u> , pour l'exercice, <u>sur le territoire du Royaume</u> , des missions visées à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°, et § 2, <u>à l'exception de l'interception de communications émises ou reçues à l'étranger et de l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger et de la prise d'images fixes ou animées effectuée à l'étranger, visées aux articles 44 à 44/5.</u>
<u>Article 18/2</u>	<u>Article 18/2</u>
<p>§ 1er. Les méthodes spécifiques de recueil de données sont : 1° l'observation, à l'aide de moyens techniques, dans des lieux publics et dans des lieux privés accessibles au public ou l'observation, à l'aide ou non de moyens techniques, de lieux privés qui ne sont pas accessibles au public; 2° l'inspection, à l'aide de moyens techniques, de lieux publics, de lieux privés accessibles au public et des objets fermés se trouvant dans ces lieux; 3° la prise de connaissance des données d'identification de l'expéditeur ou du destinataire d'un courrier ou du titulaire d'une boîte postale; 4° l'identification ou la localisation, à l'aide d'un moyen technique, des services et des moyens de communication électronique auxquels une personne déterminée est abonnée ou qui sont habituellement utilisés par une personne déterminée; 4°/1 la réquisition de l'opérateur d'un réseau de communications électroniques ou d'un fournisseur d'un service de communications électroniques afin d'obtenir les données relatives à la méthode de paiement, l'identification du moyen de paiement et le moment du paiement de l'abonnement ou de l'utilisation du service de communications électroniques; 5° les mesures de repérage des données d'appel de moyens de communications électroniques et de localisation de l'origine ou de la destination de communications électroniques.</p>	<p>§ 1er. <u>Les méthodes spécifiques de recueil de données sont énumérées aux articles 18/4 à 18/8.</u></p>

<p>§ 2. Les méthodes exceptionnelles de recueil de données sont :</p> <p>1° l'observation, à l'aide ou non de moyens techniques, dans des lieux privés qui ne sont pas accessibles au public, dans des domiciles ou une dépendance propre y enclose d'un domicile au sens des articles 479, 480 et 481 du Code pénal, ou dans un local utilisé à des fins professionnelles ou comme résidence par un avocat, un médecin ou un journaliste;</p> <p>2° l'inspection, à l'aide ou non de moyens techniques, de lieux privés qui ne sont pas accessibles au public, de domiciles ou d'une dépendance propre y enclose d'un domicile au sens des Articles 479, 480 et 481 du Code pénal, ou d'un local utilisé à des fins professionnelles ou comme résidence par un avocat, un médecin ou un journaliste, et d'objets fermés se trouvant dans ces lieux;</p> <p>3° la création ou le recours à une personne morale à l'appui d'activités opérationnelles et le recours à des agents du service, sous le couvert d'une identité ou d'une qualité fictive;</p> <p>4° l'ouverture et la prise de connaissance du courrier confié ou non à un opérateur postal;</p> <p>5° la collecte de données concernant des comptes bancaires et des transactions bancaires;</p> <p>6° l'intrusion dans un système informatique, à l'aide ou non de moyens techniques, de faux signaux, de fausses clés ou de fausses qualités;</p> <p>7° l'écoute, la prise de connaissance et l'enregistrement de communications.</p>	<p>§ 2. <u>Les méthodes exceptionnelles de recueil de données sont énumérées aux articles 18/11 à 18/17.</u></p>
<p>§ 3. Si une méthode visée aux § 1er et 2 est mise en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin ou d'un journaliste, ou de leurs locaux ou de moyens de communication qu'ils utilisent à des fins professionnelles, ou de leur résidence, ou de leur domicile, cette méthode ne peut être exécutée sans que, suivant le cas, le président de l'Ordre des barreaux francophones et germanophone ou le président de l'Orde van Vlaamse balies, le président du Conseil national de l'Ordre des médecins ou le président de l'Association des journalistes professionnels, en soit averti au préalable par le président de la commission visée à l'article 3, 6°. Le président de la commission est tenu de fournir les informations nécessaires au président de l'Ordre ou de l'association des journalistes professionnels dont fait partie l'avocat, le médecin ou le journaliste. Le président concerné est tenu au secret. Les peines prévues à l'article 458 du Code pénal s'appliquent aux infractions à cette obligation de garder le secret.</p>	<p>§ 3. Si une méthode visée aux § 1er et 2 est mise en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin ou d'un journaliste, ou de leurs locaux ou de moyens de communication qu'ils utilisent à des fins professionnelles, ou de leur résidence, ou de leur domicile, cette méthode ne peut être exécutée sans que, suivant le cas, le président de l'Ordre des barreaux francophones et germanophone ou le président de l'Orde van Vlaamse balies, le président du Conseil national de l'Ordre des médecins ou le président de l'Association des journalistes professionnels, <u>ou leur suppléant en cas de maladie ou d'empêchement du président</u>, en soit averti au préalable par le président de la commission visée à l'article 3, 6°. Le président de la commission est tenu de fournir les informations nécessaires au président de l'Ordre ou de l'association des journalistes professionnels dont fait partie l'avocat, le médecin ou le journaliste <u>ou à son suppléant</u>. Le président concerné <u>et son suppléant sont</u> tenus au secret. Les peines prévues à l'article 458 du Code pénal s'appliquent aux infractions à cette obligation de garder le secret.</p>

<p>Si une méthode visée aux § 1er et 2 est mise en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin ou d'un journaliste, ou de leurs locaux ou de moyens de communication qu'ils utilisent à des fins professionnelles, ou de leur résidence ou de leur domicile, le président de la commission vérifie si les données obtenues grâce à cette méthode, lorsqu'elles sont protégées par le secret professionnel de l'avocat ou du médecin ou par le secret des sources du journaliste, sont directement liées à la menace.</p>	<p>Si une méthode visée aux § 1er et 2 est mise en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin ou d'un journaliste, ou de leurs locaux ou de moyens de communication qu'ils utilisent à des fins professionnelles, ou de leur résidence ou de leur domicile, le président de la commission vérifie si les données obtenues grâce à cette méthode, lorsqu'elles sont protégées par le secret professionnel de l'avocat ou du médecin ou par le secret des sources du journaliste, sont directement liées à la menace potentielle. Si aucun lien direct n'est démontré, la commission interdit aux services de renseignement et de sécurité d'exploiter ces données.</p>
<p>Si une méthode exceptionnelle visée au § 2 est mise en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin ou d'un journaliste, le président de la commission ou le membre de la commission délégué par lui doit être présent lors de la mise en œuvre de la méthode.</p>	<p>Si une méthode exceptionnelle visée au § 2 est mise en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin ou d'un journaliste, le président de la commission ou le membre de la commission délégué par lui peut être présent lors de la mise en œuvre de la méthode. Le Président tient compte du risque que sa présence peut occasionner pour l'exécution de la mission, sa propre sécurité et celle des agents et des tiers.</p>
<p><u>B. Des méthodes spécifiques de recueil des données</u></p>	<p><u>B. Des méthodes spécifiques de recueil des données</u></p>
<p><u>Article 18/3</u></p>	<p><u>Article 18/3</u></p>
<p>§ 1er. Les méthodes spécifiques de recueil de données visées à l'article 18/2, § 1er, peuvent être mises en œuvre compte tenu de la menace potentielle visée à l'article 18/1, si les méthodes ordinaires de recueil de données sont jugées insuffisantes pour permettre de récolter les informations nécessaires à l'aboutissement d'une mission de renseignement. La méthode spécifique doit être choisie en fonction du degré de gravité de la menace potentielle pour laquelle elle est mise en œuvre</p>	<p>§ 1er. Les méthodes spécifiques de recueil de données visées à l'article 18/2, § 1er, peuvent être mises en œuvre compte tenu de la menace potentielle visée à l'article 18/1, si les méthodes ordinaires de recueil de données sont jugées insuffisantes pour permettre de récolter les informations nécessaires à l'aboutissement d'une mission de renseignement. La méthode spécifique doit être choisie en fonction du degré de gravité de la menace potentielle pour laquelle elle est mise en œuvre.</p>
<p>La méthode spécifique ne peut être mise en œuvre qu'après décision écrite et motivée du dirigeant du service et après notification de cette décision à la commission.</p>	<p>La méthode spécifique ne peut être mise en œuvre qu'après décision écrite et motivée du dirigeant du service et après notification de cette décision à la commission.</p>
<p>§ 2. La décision du dirigeant du service mentionne:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° la nature de la méthode spécifique; 2° selon le cas, les personnes physiques ou morales, les associations ou les groupements, les objets, les lieux, les événements ou les informations soumis à la méthode spécifique; 3° la menace potentielle qui justifie la méthode spécifique; 4° les circonstances de fait qui justifient la 	<p>§ 2. La décision du dirigeant du service mentionne:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1° la nature de la méthode spécifique; 2° selon le cas, les personnes physiques ou morales, les associations de fait ou les groupements, les objets, les lieux, les événements ou les informations soumis à la méthode spécifique; 3° la menace potentielle qui justifie la méthode spécifique; 4° les circonstances de fait qui justifient la

<p>méthode spécifique, la motivation en matière de subsidiarité et de proportionnalité, en ce compris le lien entre le 2° et le 3°;</p> <p>5° la période pendant laquelle la méthode spécifique peut être appliquée, à compter de la notification de la décision à la Commission;</p> <p>6° le nom du (ou des) officier(s) de renseignement responsable(s) pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode spécifique;</p> <p>7° le cas échéant, le moyen technique employé pour mettre en œuvre la méthode spécifique;</p> <p>8° le cas échéant, le concours avec une information ou une instruction judiciaire;</p> <p>9° le cas échéant, les indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle;</p> <p>10° dans le cas où il est fait application de l'article 18/8, la motivation de la durée de la période à laquelle a trait la collecte de données;</p> <p>11° la date de la décision;</p> <p>12° la signature du dirigeant du service.</p>	<p>méthode spécifique, la motivation en matière de subsidiarité et de proportionnalité, en ce compris le lien entre le 2° et le 3°;</p> <p>5° la période pendant laquelle la méthode spécifique peut être appliquée, à compter de la notification de la décision à la Commission;</p> <p>6° le nom du (ou des) officier(s) de renseignement responsable(s) pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode spécifique;</p> <p>7° le cas échéant, le moyen technique employé pour mettre en œuvre la méthode spécifique <u>en application des articles 18/4 ou 18/5</u>;</p> <p>8° le cas échéant, le concours avec une information ou une instruction judiciaire;</p> <p><u>9° le cas échéant, les infractions absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir la sécurité des agents ou de tiers ;</u></p> <p><u>10° le cas échéant, les indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle;</u></p> <p><u>11° le cas échéant, les motifs qui justifient l'extrême urgence ;</u></p> <p><u>12° dans le cas où il est fait application de l'article 18/8, la motivation de la durée de la période à laquelle a trait la collecte de données;</u></p> <p><u>13° la date de la décision;</u></p> <p><u>14° la signature du dirigeant du service.</u></p> <p><u>Les mentions visées aux 1° à 4°, 7°, 10°, 11° et 14° sont prescrites sous peine d'illégalité.</u></p>
<p>§ 3. Par méthode spécifique, une liste des mesures qui ont été exécutées est transmise à la commission à la fin de chaque mois. Ces listes comprennent les données visées au § 2, 1° à 3°, 5° et 7°.</p>	<p>§ 3. Par méthode spécifique, une liste des mesures qui ont été exécutées est transmise à la commission à la fin de chaque mois. Ces listes comprennent les données visées au § 2, 1° à 3°, 5° et 7°.</p>
	<p><u>En cas d'extrême urgence, le dirigeant du service peut autoriser verbalement la méthode spécifique. Cette décision verbale est confirmée par une décision écrite motivée comprenant les mentions prévues au § 1er et qui doit parvenir au siège de la Commission au plus tard le premier jour ouvrable qui suit la date de la décision.</u></p>
	<p><u>L'officier de renseignement peut requérir verbalement ou par écrit le concours des personnes visées aux articles 18/6, 18/7 et 18/8. La nature de la méthode leur est communiquée. En cas de réquisition verbale, celle-ci est confirmée par écrit dans les plus brefs délais par l'officier de renseignement.</u></p>
<p>§ 4. L'utilisation de la méthode spécifique ne peut être prolongée ou renouvelée que</p>	<p>§ 4. L'utilisation de la méthode spécifique ne peut être prolongée ou renouvelée que moyennant une</p>

moyennant une nouvelle décision du dirigeant du service qui répond aux conditions prévues au § 1er.	nouvelle décision du dirigeant du service qui répond aux conditions prévues au § 1er.
§ 5. Les méthodes spécifiques ne peuvent être mise en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin ou d'un journaliste, ou de moyens de communication que ceux-ci utilisent à des fins professionnelles qu'à la condition que le service de renseignement et de sécurité dispose au préalable d'indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle et après que la commission a rendu, conformément à l'article 18/10, un avis conforme sur la proposition du dirigeant du service.	§ 5. Les méthodes spécifiques ne peuvent être mise en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin ou d'un journaliste, ou de moyens de communication que ceux-ci utilisent à des fins professionnelles qu'à la condition que le service de renseignement et de sécurité dispose au préalable d'indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace potentielle et après que la commission a rendu, conformément à l'article 18/10, un avis conforme sur <u>le projet de décision</u> du dirigeant du service.
§ 6. Les membres de la commission peuvent contrôler à tout moment la légalité des mesures, y compris le respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité.	§ 6. Les membres de la commission peuvent contrôler à tout moment la légalité des mesures, y compris le respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité.
Ils peuvent, à cet effet, pénétrer dans les lieux où sont réceptionnées ou conservées les données relatives aux méthodes spécifiques, se saisir de toutes les pièces utiles et entendre les membres du service.	Ils peuvent, à cet effet, pénétrer dans les lieux où sont réceptionnées ou conservées les données relatives aux méthodes spécifiques, se saisir de toutes les pièces utiles et entendre les membres du service.
Les données recueillies dans des conditions qui ne respectent pas les dispositions légales en vigueur sont conservées sous le contrôle de la commission, selon les modalités et les délais fixés par le Roi, après avis de la commission de la protection de la vie privée. La commission interdit aux services de renseignement et de sécurité d'exploiter ces données et suspend la méthode mise en œuvre si celle-ci est toujours en cours.	Les données recueillies dans des conditions qui ne respectent pas les dispositions légales en vigueur sont conservées sous le contrôle de la commission, selon les modalités et les délais fixés par le Roi, après avis de la commission de la protection de la vie privée. La commission interdit aux services de renseignement et de sécurité d'exploiter ces données et suspend la méthode mise en œuvre si celle-ci est toujours en cours.
La commission notifie de sa propre initiative et sans délai sa décision au Comité permanent R.	La commission notifie de sa propre initiative et sans délai sa décision au Comité permanent R.
§ 7. L'officier de renseignement désigné pour le suivi de la mise en œuvre la méthode spécifique de recueil de données informe régulièrement le dirigeant du service de l'exécution de cette méthode.	§ 7. L'officier de renseignement désigné pour le suivi de la mise en œuvre la méthode spécifique de recueil de données informe régulièrement le dirigeant du service de l'exécution de cette méthode.
§ 8. Le dirigeant du service met fin à la méthode spécifique lorsque la menace potentielle qui la justifie a disparu, lorsque la méthode n'est plus utile pour la finalité pour laquelle elle avait été mise en œuvre, ou quand il a constaté une illégalité. Il informe dans les plus brefs délais la Commission de sa décision.	§ 8. Le dirigeant du service met fin à la méthode spécifique lorsque la menace potentielle qui la justifie a disparu, lorsque la méthode n'est plus utile pour la finalité pour laquelle elle avait été mise en œuvre, ou quand il a constaté une illégalité. Il informe dans les plus brefs délais la Commission de sa décision.

<u>Article 18/4</u>	<u>Article 18/4</u>
Les services de renseignement et de sécurité peuvent observer une ou plusieurs personnes, leur présence ou leur comportement, des choses, des lieux ou des événements présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions, soit, à l'aide de moyens techniques, dans des lieux publics ou dans des lieux privés accessibles au public, soit, à l'aide ou non de moyens techniques, de lieux privés non accessibles au public. Ils peuvent enregistrer les données s'y rapportant.	<p><u>§ 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer à l'aide de moyens techniques :</u></p> <p><u>1° des lieux accessibles au public ;</u> <u>2° des personnes et objets qui s'y trouvent ;</u> <u>3° des événements qui s'y déroulent ;</u> <u>et y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer.</u></p>
Dans le cadre d'une observation, les services de renseignement et de sécurité, après décision du dirigeant du service, peuvent être autorisés à pénétrer à tout moment, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, dans les lieux publics ou privés qui sont accessibles au public, afin d'installer un moyen technique, de le réparer ou de le retirer.	<p><u>§ 2. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer à l'aide ou non de moyens techniques :</u></p> <p><u>1° des lieux non accessibles au public qui ne sont pas soustraits à la vue ;</u> <u>2° des personnes et objets qui s'y trouvent ;</u> <u>3° des événements qui s'y déroulent ;</u> <u>sans pénétrer dans ces lieux.</u></p>
<u>Article 18/5</u>	<u>Article 18/5</u>
§ 1er. Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, procéder à l'inspection, à l'aide de moyens techniques, de lieux publics et de lieux privés accessibles au public, y compris du contenu des objets fermés qui s'y trouvent.	<p><u>Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent :</u></p> <p><u>1° inspecter à l'aide de moyens techniques des lieux accessibles au public ;</u> <u>2° inspecter le contenu d'objets verrouillés ou non qui s'y trouvent ;</u></p>
Les services de renseignement et de sécurité peuvent, après décision du dirigeant du service, être autorisés à pénétrer à tout moment dans ces lieux, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, pour les besoins de l'inspection ou pour remplacer l'objet inspecté conformément au § 2.	<p><u>3° emporter des objets verrouillés ou non pour une durée strictement limitée, si leur examen ne peut se faire sur place pour des raisons techniques ou de sécurité. Ces objets sont remis en place le plus rapidement possible, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.</u></p>
<u>Article 18/6</u>	<u>Article 18/6</u>
§ 1er. Les services de renseignement et de sécurité peuvent prendre connaissance des données d'identification de l'expéditeur ou du destinataire d'un courrier confié ou non à un	§ 1er. Les services de renseignement et de sécurité peuvent, <u>dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions,</u> prendre connaissance des données d'identification de l'expéditeur ou du

opérateur postal et des données d'identification du titulaire d'une boîte postale, lorsque cela présente un intérêt pour l'exercice de leurs missions. Lorsque le concours d'un opérateur postal est requis, le dirigeant du service adresse une demande écrite à cet opérateur. La nature de la décision est communiquée à l'opérateur postal qui est requis.	destinataire d'un courrier confié ou non à un opérateur postal et des données d'identification du titulaire d'une boîte postale. Lorsque le concours d'un opérateur postal est requis, le dirigeant du service adresse une demande écrite à cet opérateur. La nature de la décision est communiquée à l'opérateur postal qui est requis.
§ 2. En cas d'extrême urgence motivée, l'officier de renseignement peut, par une décision verbale, requérir ces données sur-le-champ, avec l'accord verbal préalable du dirigeant du service. Cette décision verbale est confirmée dans les plus brefs délais par une décision écrite motivée du dirigeant du service. La nature de la décision est communiquée à l'opérateur postal qui est requis.	§ 2. En cas d'extrême urgence motivée, l'officier de renseignement peut, par une décision verbale, requérir ces données sur le champ, avec l'accord verbal préalable du dirigeant du service. Cette décision verbale est confirmée dans les plus brefs délais par une décision écrite motivée du dirigeant du service. La nature de la décision est communiquée à l'opérateur postal qui est requis.
§ 3. L'opérateur postal qui refuse de prêter le concours visé au présent Article est puni d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros.	§ 3. L'opérateur postal qui refuse de prêter le concours visé au présent article est puni d'une amende de vingt-six euros à <u>vingt</u> mille euros.
	Article 18/6/1 (nouveau)
	<u>Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent requérir des données de transport et de voyage auprès de tout fournisseur privé de service en matière de transport ou de voyage. Le dirigeant du service adresse une réquisition écrite. La nature de la méthode est communiquée au fournisseur du service qui est requis.</u>
	<u>Le fournisseur de service en matière de transport ou de voyage qui refuse de communiquer les informations en sa possession requises en application du présent article est puni d'une amende de vingt-six euros à vingt mille euros.</u>
<u>Article 18/7</u>	<u>Article 18/7</u>
§ 1er. Si cela présente un intérêt pour l'exercice des missions, le dirigeant du service peut, par une décision écrite, procéder ou faire procéder à:	§ 1er. Si cela présente un intérêt pour l'exercice des missions, le dirigeant du service peut, par une décision écrite, procéder ou faire procéder à:
1° l'identification ou la localisation, à l'aide d'un moyen technique, des services et des moyens de communication électronique auxquels une personne déterminée est abonnée ou qui sont habituellement utilisés par une personne déterminée;	1° l'identification ou la localisation, à l'aide d'un moyen technique, des services et des moyens de communication électronique auxquels une personne déterminée est abonnée ou qui sont habituellement utilisés par une personne déterminée;
2° la réquisition de l'opérateur d'un réseau de communications électroniques ou d'un fournisseur d'un service de communications électroniques afin d'obtenir les données	2° la réquisition de l'opérateur d'un réseau de communications électroniques ou d'un fournisseur d'un service de communications électroniques afin d'obtenir les données relatives à la méthode de

<p>relatives à la méthode de paiement, l'identification du moyen de paiement et le moment du paiement de l'abonnement ou de l'utilisation du service de communications électroniques. Un service de renseignement et de sécurité peut également obtenir les données visées au moyen d'un accès aux fichiers des clients de l'opérateur ou du fournisseur du service.</p>	<p>paiement, l'identification du moyen de paiement et le moment du paiement de l'abonnement ou de l'utilisation du service de communications électroniques. Un service de renseignement et de sécurité peut également obtenir les données visées au moyen d'un accès aux fichiers des clients de l'opérateur ou du fournisseur du service.</p>
<p>§ 2. En cas d'extrême urgence motivée, l'officier de renseignement peut, par une décision verbale, requérir ces données sur-le-champ, avec l'accord verbal préalable du dirigeant du service. Cette décision verbale est confirmée dans les plus brefs délais par une décision écrite motivée du dirigeant du service. La nature de la décision est communiquée à l'opérateur requis du réseau de communications électroniques ou au fournisseur du service de communications électroniques qui est requis.</p>	<p>§ 2. En cas d'extrême urgence motivée, l'officier de renseignement peut, par une décision verbale, requérir ces données sur le champ, avec l'accord verbal préalable du dirigeant du service. Cette décision verbale est confirmée dans les plus brefs délais par une décision écrite motivée du dirigeant du service. La nature de la décision est communiquée à l'opérateur requis du réseau de communications électroniques ou au fournisseur du service de communications électroniques qui est requis.</p>
<p>§ 3. Tout opérateur d'un réseau de communications et tout fournisseur d'un service de communications qui est requis de communiquer les données visées au § 1er donne au dirigeant du service les données qui ont été demandées dans un délai et suivant les modalités à fixer par un arrêté royal pris sur la proposition du Ministre de la Justice, du Ministre de la Défense et du Ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions.</p>	<p>§ 3. Tout opérateur d'un réseau de communications et tout fournisseur d'un service de communications qui est requis de communiquer les données visées au § 1er donne au dirigeant du service les données qui ont été demandées dans un délai et suivant les modalités à fixer par un arrêté royal pris sur la proposition du Ministre de la Justice, du Ministre de la Défense et du Ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions.</p>
<p>Le Roi fixe, sur la proposition du Ministre de la Justice, du Ministre de la Défense et du Ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions, les conditions auxquelles l'accès visé au § 1er est possible pour le dirigeant du service.</p>	<p>Le Roi fixe, sur la proposition du Ministre de la Justice, du Ministre de la Défense et du Ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions, les conditions auxquelles l'accès visé au § 1er est possible pour le dirigeant du service.</p>
<p>Toute personne visée à l'alinéa 1er qui refuse de communiquer les données ainsi demandées est punie d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros.</p>	<p>Toute personne visée à l'alinéa 1er qui refuse de communiquer les données ainsi demandées est punie d'une amende de vingt-six euros à <u>vingt</u> mille euros.</p>
<p><u>Article 18/8</u></p>	<p><u>Article 18/8</u></p>
<p>§ 1er. Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, au besoin en requérant à cette fin le concours technique de l'opérateur d'un réseau de communication électronique ou du fournisseur d'un service de communication électronique, procéder ou faire procéder:</p> <p>1° au repérage des données de trafic de moyens de communication électronique à partir desquels ou vers lesquels des communications électroniques sont adressées ou ont été</p>	<p>§ 1er. Les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, au besoin en requérant à cette fin le concours technique de l'opérateur d'un réseau de communication électronique ou du fournisseur d'un service de communication électronique, procéder ou faire procéder:</p> <p>1° au repérage des données de trafic de moyens de communication électronique à partir desquels ou vers lesquels des communications électroniques sont adressées ou ont été</p>

<p>électroniques sont adressées ou ont été adressées;</p> <p>2° à la localisation de l'origine ou de la destination de communications électroniques.</p>	<p>adressées;</p> <p>2° à la localisation de l'origine ou de la destination de communications électroniques.</p>
<p>Dans les cas visés à l'alinéa 1er et pour chaque moyen de communication électronique dont les données de trafic sont repérées ou dont l'origine ou la destination de la communication électronique est localisée, le jour, l'heure et la durée ainsi que, si nécessaire, le lieu de la communication électronique sont indiqués et consignés dans un rapport.</p>	<p>Dans les cas visés à l'alinéa 1er et pour chaque moyen de communication électronique dont les données de trafic sont repérées ou dont l'origine ou la destination de la communication électronique est localisée, le jour, l'heure et la durée ainsi que, si nécessaire, le lieu de la communication électronique sont indiqués et consignés dans un rapport.</p>
<p>La nature de la décision est communiquée à l'opérateur requis du réseau de communications électroniques ou au fournisseur du service de communications électroniques qui est requis.</p>	<p>La nature de la décision est communiquée à l'opérateur requis du réseau de communications électroniques ou au fournisseur du service de communications électroniques qui est requis.</p>
<p>§ 2. Pour ce qui concerne l'application de la méthode visée au paragraphe 1er aux données conservées sur la base de l'Article 126 de la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques, les dispositions suivantes s'appliquent:</p>	<p>§ 2. Pour ce qui concerne l'application de la méthode visée au paragraphe 1er aux données conservées sur la base de l'article 126 de la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques, les dispositions suivantes s'appliquent:</p>
<p>1° pour une menace potentielle qui se rapporte à une activité qui peut être liée aux organisations criminelles ou aux organisations sectaires nuisibles, le dirigeant du service ne peut dans sa décision requérir les données que pour une période de six mois préalable à la décision;</p> <p>2° pour une menace potentielle autre que celles visées sous le 1° et le 3°, le dirigeant du service peut dans sa décision requérir les données pour une période de neuf mois préalable à la décision;</p> <p>3° pour une menace potentielle qui se rapporte à une activité qui peut être liée au terrorisme ou à l'extrémisme, le dirigeant du service peut dans sa décision requérir les données pour une période de douze mois préalable à la décision.</p>	<p>1° pour une menace potentielle qui se rapporte à une activité qui peut être liée aux organisations criminelles ou aux organisations sectaires nuisibles, le dirigeant du service ne peut dans sa décision requérir les données que pour une période de six mois préalable à la décision;</p> <p>2° pour une menace potentielle autre que celles visées sous le 1° et le 3°, le dirigeant du service peut dans sa décision requérir les données pour une période de neuf mois préalable à la décision;</p> <p>3° pour une menace potentielle qui se rapporte à une activité qui peut être liée au terrorisme ou à l'extrémisme, le dirigeant du service peut dans sa décision requérir les données pour une période de douze mois préalable à la décision.</p>
<p>§ 3. Tout opérateur d'un réseau de communications électroniques et tout fournisseur d'un service de communications électroniques qui est requis de communiquer les données visées au § 1er donne au dirigeant du service les données qui ont été demandées dans un délai et selon les modalités à fixer par un arrêté royal pris sur la proposition du Ministre de la Justice, du Ministre de la Défense et du Ministre qui a les Communications électroniques dans ses attributions.</p>	<p>§ 3. Tout opérateur d'un réseau de communications électroniques et tout fournisseur d'un service de communications électroniques qui est requis de communiquer les données visées au § 1er donne au dirigeant du service les données qui ont été demandées dans un délai et selon les modalités à fixer par un arrêté royal pris sur la proposition du Ministre de la Justice, du Ministre de la Défense et du Ministre qui a les Communications électroniques dans ses attributions.</p>

Toute personne visée à l'alinéa 1er qui refuse de prêter son concours technique aux réquisitions visées au présent article est punie d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros.	Toute personne visée à l'alinéa 1er qui refuse de prêter son concours technique aux réquisitions visées au présent article est punie d'une amende de vingt-six euros à vingt mille euros.
§ 4. En cas d'extrême urgence motivée, l'officier de renseignement peut, par une décision verbale, requérir ces données sur-le-champ, avec l'accord verbal et préalable du dirigeant du service. Cette décision verbale est confirmée dans les plus brefs délais par une décision écrite motivée du dirigeant du service.	§ 4. En cas d'extrême urgence motivée, l'officier de renseignement peut, par une décision verbale, requérir ces données sur-le-champ, avec l'accord verbal et préalable du dirigeant du service. Cette décision verbale est confirmée dans les plus brefs délais par une décision écrite motivée du dirigeant du service.
La nature de la décision est communiquée à l'opérateur requis du réseau de communications électroniques ou au fournisseur du service de communications électroniques qui est requis.	La nature de la décision est communiquée à l'opérateur requis du réseau de communications électroniques ou au fournisseur du service de communications électroniques qui est requis.
<u>C. Des méthodes exceptionnelles de recueil des données</u>	<u>C. Des méthodes exceptionnelles de recueil des données</u>
<u>Article 18/9</u>	<u>Article 18/9</u>
§ 1er. Les méthodes exceptionnelles de recueil des données visées à l'article 18/2, § 2, peuvent être mises en œuvre :	§ 1er. Les méthodes exceptionnelles de recueil des données visées à l'article 18/2, § 2, peuvent être mises en œuvre :
1° par la Sûreté de l'Etat, lorsqu'il existe des menaces graves contre la sûreté intérieure de l'Etat et la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel, contre la sûreté extérieure de l'Etat et les relations internationales et contre le potentiel scientifique ou économique, et que ces menaces sont liées à une activité en rapport avec l'espionnage, le terrorisme, en ce compris le processus de radicalisation, la prolifération, les organisations sectaires nuisibles et les organisations criminelles, au sens de l'Article 8, 1° ou qui ont un rapport avec une activité d'un service de renseignement étranger ;	1° par la Sûreté de l'Etat, lorsqu'il existe une menace potentielle grave contre un intérêt fondamental de l'Etat au sens de l'article 8, 2° à 4°, et lorsque cette menace potentielle est liée à une activité au sens de l'article 8, 1° ou est liée à une activité d'un service de renseignement étranger ;
2° par le Service général du renseignement et de la sécurité des Forces armées, lorsqu'il existe des menaces graves contre l'intégrité du territoire national, les plans de défense militaires, l'accomplissement des missions des forces armées, le potentiel scientifique et économique en rapport avec les acteurs, tant personnes physiques que personnes morales, qui sont actifs dans les secteurs économiques et industriels liés à la défense et qui figurent sur une liste approuvée par le Conseil national de sécurité, sur proposition du Ministre de la Justice et du ministre de la Défense, la sécurité des ressortissants belges à l'étranger, la sécurité militaire du personnel relevant du ministre de la Défense nationale, et des installations militaires, armes, munitions,	2° par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité lorsqu'il existe une menace potentielle grave contre un intérêt fondamental visé à l'article 11, §1er, 1° à 3° et 5°, à l'exception de tout autre intérêt fondamental du pays défini par le Roi visé à l'article 11, §1er, 1°, f).

<p>équipements, plans, écrits, documents, systèmes informatiques et de communications ou autres objets militaires ou le secret qui, en vertu des engagements internationaux de la Belgique ou afin d'assurer l'intégrité du territoire national et l'accomplissement des missions des Forces armées, s'attache aux installations militaires, armes, munitions, équipements, aux plans, écrits, documents ou autres objets militaires, aux renseignements et communications militaires, ainsi qu'aux systèmes informatiques et de communications militaires ou à ceux que le Ministre de la Défense nationale gère, et lorsque ces menaces sont liées à une activité définie à l'article 11, § 2.</p>	
<p>§ 2. A titre exceptionnel et compte tenu de la menace potentielle visée au § 3, les méthodes exceptionnelles de recueil de données visées à l'article 18/2, § 2, ne peuvent être mises en œuvre que si les méthodes ordinaires et spécifiques de recueil de données sont jugées insuffisantes pour permettre de recueillir les informations nécessaires à l'aboutissement d'une mission de renseignement.</p>	<p>§ 2. A titre exceptionnel et compte tenu <u>d'une</u> menace potentielle visée au <u>§ 1er</u>, les méthodes exceptionnelles de recueil de données visées à l'article 18/2, § 2, ne peuvent être mises en œuvre que si les méthodes ordinaires et spécifiques de recueil de données sont jugées insuffisantes pour permettre de recueillir les informations nécessaires à l'aboutissement d'une mission de renseignement.</p>
<p>Le dirigeant du service ne peut autoriser la mise en œuvre d'une méthode exceptionnelle qu'après avis conforme de la commission.</p>	<p>Le dirigeant du service ne peut autoriser la mise en œuvre d'une méthode exceptionnelle qu'après avis conforme de la commission.</p>
<p>§ 3. La méthode exceptionnelle doit être choisie en fonction du degré de gravité que représente la menace potentielle et des risques que comporte l'exécution de la mission de renseignement pour la sécurité des agents des services et des tiers.</p>	<p>§ 3. La méthode exceptionnelle doit être choisie en fonction du degré de gravité que représente la menace potentielle et des risques que comporte l'exécution de la mission de renseignement pour la sécurité des agents des services et des tiers.</p>
<p>§ 4. Les méthodes exceptionnelles ne peuvent être mises en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin, d'un journaliste, ou des locaux ou moyens de communications qu'ils utilisent à des fins professionnelles, ou de leur résidence, ou de leur domicile qu'à la condition que le service de renseignement et de sécurité dispose préalablement d'indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement des menaces graves visées au § 1er, 1° et 2°.</p>	<p>§ 4. Les méthodes exceptionnelles ne peuvent être mises en œuvre à l'égard d'un avocat, d'un médecin, d'un journaliste, ou des locaux ou moyens de communications qu'ils utilisent à des fins professionnelles, ou de leur résidence, ou de leur domicile qu'à la condition que le service de renseignement et de sécurité dispose préalablement d'indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement <u>d'une menace potentielle grave visée</u> au § 1er, 1° et 2°.</p>
<p><u>Article 18/10</u></p>	<p><u>Article 18/10</u></p>
<p>§ 1er. Le dirigeant du service soumet son projet d'autorisation à l'avis conforme de la commission, qui vérifie si les dispositions légales relatives à l'utilisation de la méthode exceptionnelle pour le recueil de données, ainsi</p>	<p>§ 1er. Le dirigeant du service soumet son projet d'autorisation à l'avis conforme de la commission, qui vérifie si les dispositions légales relatives à l'utilisation de la méthode exceptionnelle pour le recueil de données, ainsi que <u>les principes de</u></p>

que les principes de proportionnalité et de subsidiarité prévus à l'article 18/9 §§ 2 et 3, sont respectés et qui contrôle les mentions prescrites par le § 2.	subsidiarité et de proportionnalité prévus à l'article 18/9 §§ 2 et 3, sont respectés et qui contrôle les mentions prescrites par le § 2.
Sauf disposition légale contraire, la période durant laquelle la méthode exceptionnelle de recueil de données peut être appliquée ne peut excéder deux mois, sans préjudice de la possibilité de prolongation prévue au § 5.	Sauf disposition légale contraire, la période durant laquelle la méthode exceptionnelle de recueil de données peut être appliquée ne peut excéder deux mois, à compter de l'autorisation , sans préjudice de la possibilité de prolongation prévue au § 5.
L'officier de renseignement désigné pour mettre en œuvre la méthode exceptionnelle de recueil de données informe régulièrement le dirigeant du service, qui, à son tour, informe la commission de l'exécution de cette méthode, selon les modalités et délais déterminés par le Roi.	L'officier de renseignement désigné pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode exceptionnelle de recueil de données informe régulièrement le dirigeant du service, qui, à son tour, informe la Commission de l'exécution de cette méthode, selon les modalités et délais déterminés par le Roi.
Le dirigeant du service est tenu de mettre fin à la méthode exceptionnelle dès que les menaces qui l'ont justifiée ont disparu ou que la méthode en question n'est plus utile à la finalité pour laquelle elle a été décidée. Il suspend la méthode lorsqu'il constate une illégalité. Dans ce cas, le dirigeant du service concerné porte sans délai à la connaissance de la commission sa décision motivée de mettre fin à la méthode exceptionnelle ou de la suspendre, selon le cas.	Le dirigeant du service met fin à la méthode exceptionnelle lorsque la menace potentielle grave qui la justifie a disparu, lorsque la méthode n'est plus utile pour la finalité pour laquelle elle avait été mise en œuvre, ou quand il a constaté une illégalité. Il informe dès que possible la Commission de sa décision.
§ 2. Sous peine d'illégalité, le projet d'autorisation visé au § 1er est écrit et daté et indique :	§ 2. Le projet d'autorisation du dirigeant du service mentionne:
1° les menaces graves qui justifient la méthode exceptionnelle de recueil de données et, le cas échéant, les indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace;	1° la nature de la méthode exceptionnelle ;
2° les motifs pour lesquels la méthode exceptionnelle de recueil de données est indispensable	2° selon le cas, la ou les personnes physiques ou morales, les associations de fait ou les groupements, les objets, les lieux, les événements ou les informations faisant l'objet de la méthode exceptionnelle de recueil de données;
3° selon le cas, la ou les personnes physiques ou morales, les associations ou les groupements, les objets, les lieux, les événements ou les informations faisant l'objet de la méthode exceptionnelle de recueil de données;	3° la menace potentielle grave qui justifie la méthode exceptionnelle de recueil de données :
4° le moyen technique employé pour mettre en œuvre la méthode exceptionnelle de recueil de données;	4° les circonstances de fait qui justifient la méthode exceptionnelle, la motivation en matière de subsidiarité et de proportionnalité, en ce compris le lien entre le 2° et le 3°;

5° la période pendant laquelle la méthode exceptionnelle de recueil de données peut être pratiquée à compter de l'autorisation;	<u>5° la période pendant laquelle la méthode exceptionnelle de recueil de données peut être mise en œuvre à compter de l'autorisation;</u>
6° les noms et qualités des officiers de renseignement désignés pour la mise en œuvre de la méthode exceptionnelle de recueil de données, qui peuvent se faire assister par des membres de leur service.	<u>6° le nom du ou des officier(s) de renseignement désigné(s) pour le suivi de la mise en œuvre de la méthode ;</u>
	<u>7° le cas échéant, le moyen technique employé pour mettre en œuvre la méthode exceptionnelle en application des articles 18/11 ou 18/12;</u>
	<u>8° le cas échéant, le concours d'une information ou d'une instruction judiciaire ;</u>
	<u>9° le cas échéant, les infractions absolument nécessaires afin d'assurer l'exécution optimale de la méthode ou de garantir la sécurité des agents ou de tiers ;</u>
	<u>10° le cas échéant, les indices sérieux attestant que l'avocat, le médecin ou le journaliste participe ou a participé personnellement et activement à la naissance ou au développement de la menace;</u>
	<u>11° le cas échéant, les motifs qui justifient l'extrême urgence ;</u>
	<u>12° la date de l'autorisation ;</u>
	<u>13° la signature du dirigeant du service.</u>
§ 3. La commission donne son avis conforme dans les quatre jours de la réception de la proposition d'autorisation.	Les mentions visées aux 1° à 5°, 7°, 10°, 11° et 13° sont prescrites sous peine d'illégalité.
Si la commission rend un avis négatif, la méthode exceptionnelle de recueil de données ne peut pas être mise en œuvre par le service concerné.	Si la commission rend un avis négatif, la méthode exceptionnelle de recueil de données ne peut pas être mise en œuvre par le service concerné.
Si la commission ne rend pas d'avis dans le délai de quatre jours, le service concerné peut saisir le ministre compétent, qui autorisera ou n'autorisera pas la mise en œuvre dans les plus brefs délais de la méthode envisagée. Le ministre communique sa décision aux présidents de la commission et du Comité permanent R.	Si la commission ne rend pas d'avis dans le délai de quatre jours <u>ou informe le service concerné qu'elle est dans l'impossibilité de délibérer dans ce délai conformément à l'article 43, § 1er, alinéa 7,</u> le service concerné peut saisir le ministre compétent, qui autorisera ou n'autorisera pas la mise en œuvre dans les plus brefs délais de la méthode envisagée. Le ministre communique sa décision aux présidents de la commission et du Comité permanent R.
Le dirigeant du service informe le ministre du suivi de la méthode exceptionnelle ainsi	Le dirigeant du service informe le ministre du suivi de la méthode exceptionnelle ainsi autorisée en lui

autorisée en lui faisant, selon une périodicité fixée par le ministre dans son autorisation, un rapport circonstancié sur le déroulement de la méthode.	faisant, selon une périodicité fixée par le ministre dans son autorisation, un rapport circonstancié sur le déroulement de la méthode.
Le ministre concerné met fin à la méthode exceptionnelle qu'il a autorisée dès que les menaces qui l'ont justifiée ont disparu ou si la méthode en question ne s'avère plus utile à la finalité pour laquelle elle a été décidée. Il suspend la méthode lorsqu'il constate une illégalité. Dans ce cas, le ministre concerné porte sans délai à la connaissance de la commission, du dirigeant du service et du Comité permanent R sa décision motivée de mettre fin à la méthode exceptionnelle ou de la suspendre, selon le cas	Le ministre concerné met fin à la méthode exceptionnelle qu'il a autorisée dès que les menaces qui l'ont justifiée ont disparu ou si la méthode en question ne s'avère plus utile à la finalité pour laquelle elle a été décidée. Il suspend la méthode lorsqu'il constate une illégalité. Dans ce cas, le ministre concerné porte sans délai à la connaissance de la commission, du dirigeant du service et du Comité permanent R sa décision motivée de mettre fin à la méthode exceptionnelle ou de la suspendre, selon le cas.
§ 4. En cas d'extrême urgence, et lorsque tout retard apporté à la décision est de nature à compromettre gravement les intérêts visés à l'article 18/9, le dirigeant du service peut autoriser par écrit la méthode exceptionnelle de recueil de données pour une durée ne pouvant excéder quarante-huit heures, après avoir obtenu au bénéfice de l'urgence l'avis conforme préalable du président de la commission. L'autorisation indique les motifs qui justifient l'extrême urgence et est immédiatement communiquée à l'ensemble des membres de la commission selon les modalités à fixer par le Roi.	<u>§ 4. En cas d'extrême urgence, et lorsque tout retard apporté à l'autorisation est de nature à compromettre gravement les intérêts visés à l'article 18/9, le dirigeant du service peut autoriser verbalement la méthode exceptionnelle de recueil de données pour une durée ne pouvant excéder cinq jours, après avoir obtenu au bénéfice de l'urgence l'avis conforme verbal du président de la Commission.</u>
	<u>Si le président de la Commission n'est pas joignable, le dirigeant du service peut prendre contact avec un autre membre de la Commission.</u>
	<u>Le président, ou l'autre membre contacté, informe immédiatement les autres membres de la Commission de son avis verbal.</u>
	<u>L'officier de renseignement peut requérir par écrit le concours des personnes visées aux articles 18/14, 18/15, 18/16 et 18/17. La nature de la méthode leur est communiquée. Cette réquisition est communiquée le plus rapidement possible au dirigeant du service.</u>
	<u>Le dirigeant du service confirme par écrit l'autorisation verbale et la notifie au siège de la Commission, selon les modalités à fixer par le Roi, au maximum dans les vingt-quatre heures de cette autorisation. Cette confirmation écrite comprend les mentions prévues au § 2.</u>
	<u>Le cas échéant, cette confirmation indique les motifs qui justifient le maintien de la mise en œuvre de la méthode au-delà du délai de cinq jours, sans excéder les deux mois visés au § 1er, alinéa 2. Dans ce cas, cette confirmation vaut projet d'autorisation visé au § 1er.</u>

	<p>Dans le cas où la nécessité du maintien de la méthode au-delà du délai de cinq jours n'a pas pu être anticipée ou dans des circonstances exceptionnelles, le dirigeant du service peut en autoriser la prolongation selon la procédure de l'alinéa 1er.</p>
Si le président rend un avis négatif, la méthode exceptionnelle de recueil de données ne peut pas être mise en œuvre par le service concerné.	Si le président rend un avis verbal négatif, la méthode exceptionnelle de recueil de données ne peut pas être mise en œuvre par le service concerné.
Si le président ne rend pas immédiatement un avis dans les cas d'extrême urgence, le service concerné peut saisir le ministre compétent, qui autorisera ou non le recours à la méthode envisagée. Le ministre communique sa décision aux présidents de la commission et du Comité permanent R.	Si le président ne rend pas immédiatement un avis dans les cas d'extrême urgence, le service concerné peut saisir le ministre compétent, qui autorisera ou non le recours à la méthode envisagée. Le ministre communique sa décision aux présidents de la commission et du Comité permanent R.
Le dirigeant du service informe le ministre du suivi de la méthode exceptionnelle ainsi autorisée en lui faisant, selon une périodicité fixée par le ministre dans son autorisation, un rapport circonstancié sur le déroulement de la méthode.	Le dirigeant du service informe le ministre du suivi de la méthode exceptionnelle ainsi autorisée en lui faisant, selon une périodicité fixée par le ministre dans son autorisation, un rapport circonstancié sur le déroulement de la méthode.
Le ministre concerné met fin à la méthode exceptionnelle qu'il a autorisée dès que les menaces qui l'ont justifiée ont disparu ou si la méthode en question ne s'avère plus utile à la finalité pour laquelle elle a été décidée. Il suspend la méthode lorsqu'il constate une illégalité. Dans ce cas, le ministre concerné porte sans délai à la connaissance de la commission, du dirigeant du service et du Comité permanent R sa décision motivée de mettre fin à la méthode ou de la suspendre, selon le cas.	Le ministre concerné met fin à la méthode exceptionnelle qu'il a autorisée dès que les menaces qui l'ont justifiée ont disparu ou si la méthode en question ne s'avère plus utile à la finalité pour laquelle elle a été décidée. Il suspend la méthode lorsqu'il constate une illégalité. Dans ce cas, le ministre concerné porte sans délai à la connaissance de la commission, du dirigeant du service et du Comité permanent R sa décision motivée de mettre fin à la méthode ou de la suspendre, selon le cas.
Il est en tout cas mis fin à la méthode exceptionnelle dans les quarante-huit heures à compter de l'autorisation accordée par le ministre concerné.	Il est en tout cas mis fin à la méthode exceptionnelle dans les cinq jours à compter de l'autorisation accordée par le ministre concerné, sauf dans les cas de prolongation visés aux alinéas 5 et 6.
§ 5. Le dirigeant du service peut, sur avis conforme préalable de la commission, autoriser la prolongation de la méthode exceptionnelle de recueil de données pour une nouvelle période ne pouvant excéder deux mois, sans préjudice de l'obligation qui lui est faite de mettre fin à la méthode dès que les menaces qui la justifient ont disparu ou que la méthode n'est plus utile à la finalité pour laquelle elle a été décidée. Il suspend la méthode lorsqu'il constate une illégalité. Dans ce cas, le dirigeant du service concerné porte sans délai à la connaissance de la commission sa décision motivée de mettre fin à la méthode exceptionnelle ou de la suspendre, selon le cas.	§ 5. Le dirigeant du service peut, sur avis conforme préalable de la commission, autoriser la prolongation de la méthode exceptionnelle de recueil de données pour une nouvelle période ne pouvant excéder deux mois à compter de l'échéance de la méthode en cours , sans préjudice de l'obligation qui lui est faite de mettre fin à la méthode dès que la menace potentielle qui la justifie a disparu , que la méthode n'est plus utile à la finalité pour laquelle elle a été décidée ou qu'il constate une illégalité. Dans ce cas, le dirigeant du service concerné porte sans délai à la connaissance de la commission sa décision motivée de mettre fin à la méthode exceptionnelle ou de la suspendre, selon le cas.

<p>Une seconde prolongation et toute nouvelle prolongation de la méthode exceptionnelle de recueil de données n'est possible qu'en présence de circonstances particulières nécessitant de prolonger l'utilisation de cette méthode. Ces motifs particuliers sont indiqués dans la décision. Si ces circonstances particulières font défaut, il doit être mis fin à la méthode.</p>	<p>Une seconde prolongation et toute nouvelle prolongation de la méthode exceptionnelle de recueil de données n'est possible qu'en présence de circonstances particulières nécessitant de prolonger l'utilisation de cette méthode. Ces motifs particuliers sont indiqués dans la décision. Si ces circonstances particulières font défaut, il doit être mis fin à la méthode.</p>
<p>Les conditions prévues aux paragraphes 1er à 3 sont applicables aux modalités de prolongation de la méthode exceptionnelle de recueil de données qui sont prévues dans le présent paragraphe.</p>	<p>Les conditions prévues aux paragraphes 1er à 3 sont applicables aux modalités de prolongation de la méthode exceptionnelle de recueil de données qui sont prévues dans le présent paragraphe.</p>
<p>§ 6. Les membres de la commission peuvent à tout moment contrôler la légalité des méthodes exceptionnelles de recueil de données, y compris le respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité, prévues à l'article 18/9, § § 2 et 3.</p>	<p>§ 6. Les membres de la commission peuvent à tout moment contrôler la légalité des méthodes exceptionnelles de recueil de données, y compris le respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité, prévues à l'article 18/9, § § 2 et 3.</p>
<p>Ils peuvent à cet effet pénétrer dans les lieux où sont réceptionnées ou conservées les données recueillies par ces méthodes exceptionnelles, se saisir de toutes les pièces utiles et entendre les membres du service.</p>	<p>Ils peuvent à cet effet pénétrer dans les lieux où sont réceptionnées ou conservées les données recueillies par ces méthodes exceptionnelles, se saisir de toutes les pièces utiles et entendre les membres du service.</p>
<p>La commission met fin à la méthode exceptionnelle de recueil de données lorsqu'elle constate que les menaces qui l'ont justifiée ont disparu ou si la méthode exceptionnelle ne s'avère plus utile à la finalité pour laquelle elle a été mise en œuvre, ou suspend la méthode exceptionnelle en cas d'illégalité.</p>	<p>La commission met fin à la méthode exceptionnelle de recueil de données lorsqu'elle constate que <u>la menace potentielle qui la justifie a disparu</u> ou si la méthode exceptionnelle ne s'avère plus utile à la finalité pour laquelle elle a été mise en œuvre, ou suspend la méthode exceptionnelle en cas d'illégalité.</p>
<p>Les données recueillies dans des conditions qui ne respectent pas les dispositions légales en vigueur sont conservées sous le contrôle de la commission, selon les modalités et délais fixés par le Roi, après avis de la commission de la protection de la vie privée. La commission interdit aux services de renseignement et de sécurité d'exploiter ces données.</p>	<p>Les données recueillies dans des conditions qui ne respectent pas les dispositions légales en vigueur sont conservées sous le contrôle de la commission, selon les modalités et délais fixés par le Roi, après avis de la commission de la protection de la vie privée. La commission interdit aux services de renseignement et de sécurité d'exploiter ces données.</p>
<p>§ 7. La commission informe, de sa propre initiative, le Comité permanent R de la demande d'autorisation, visée au § 2, introduite par le service de renseignement et de sécurité concerné, de l'avis conforme visé au § 3, de l'éventuelle prolongation, visée au § 5, de la méthode exceptionnelle de recueil de données et de sa décision visée au § 6 de mettre fin à la méthode ou, le cas échéant, de la suspendre et d'interdire l'exploitation des données ainsi recueillies.</p>	<p>§ 7. La commission informe, de sa propre initiative, le Comité permanent R <u>du projet</u> <u>la demande</u> d'autorisation, visé au § 2, introduit par le service de renseignement et de sécurité concerné, de l'avis conforme visé au § 3, <u>la confirmation écrite de l'autorisation verbale visée au § 4</u>, de l'éventuelle prolongation, visée au § 5, de la méthode exceptionnelle de recueil de données et de sa décision visée au § 6 de mettre fin à la méthode ou, le cas échéant, de la suspendre et d'interdire l'exploitation des données ainsi recueillies.</p>

<u>Article 18/11</u>	<u>Article 18/11</u>
.Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, à tout moment, à l'insu ou sans le consentement du propriétaire ou de son ayant droit, être autorisés à :	<u>§1er Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent observer, à l'aide ou non de moyens techniques :</u>
1° observer, à l'aide ou non de moyens techniques, à l'intérieur de lieux privés qui ne sont pas accessibles au public, de domiciles, d'une dépendance propre y enclose d'un domicile au sens des articles 479, 480 et 481 du Code pénal ou d'un local utilisé à des fins professionnelles ou comme résidence par un avocat, un médecin ou un journaliste;	<u>1° des lieux non accessibles au public qui sont soustraits à la vue ;</u> <u>2° des personnes et objets qui s'y trouvent ;</u> <u>3° des événements qui s'y déroulent.</u>
2° pénétrer dans ces lieux, dans le cadre d'une observation, afin d'installer un moyen technique, de le réparer ou de le retirer.	
	<u>§2. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, pénétrer, à tout moment, dans des lieux non accessibles au public, soustraits ou non à la vue, pour :</u>
	<u>1° exécuter l'observation ;</u>
	<u>2° y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer ;</u>
	<u>3° ouvrir un objet verrouillé pour y placer un moyen technique ;</u>
	<u>4° emporter un objet pour y installer un moyen technique, intervenir sur cet objet et le replacer.</u>
	<u>Le moyen technique est retiré ou l'objet emporté est remis en place le plus rapidement possible à l'échéance de l'observation, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.</u>
<u>Article 18/12</u>	<u>Article 18/12</u>
§ 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, à tout moment, à l'insu ou sans le consentement du propriétaire ou de son ayant droit, être autorisés à :	<u>Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent, à tout moment, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci:</u>
1° inspecter, à l'aide ou non de moyens techniques, des lieux privés qui ne sont pas	<u>1° inspecter, à l'aide ou non de moyens techniques, des lieux non accessibles au</u>

accessibles au public, des domiciles, une dépendance propre y enclose d'un domicile au sens des articles 479, 480 et 481 du Code pénal ou un local utilisé à des fins professionnelles ou comme résidence par un avocat, un médecin ou un journaliste;	<u>public :</u>
2° vérifier le contenu d'objets fermés qui se trouvent dans ces lieux;	<u>2° inspecter le contenu d'objets verrouillés ou non qui s'y trouvent ;</u>
3° pénétrer dans ces lieux pour replacer les objets emportés conformément au § 2. Cette autorisation ne peut excéder cinq jours.	<u>3° emporter des objets verrouillés ou non pour une durée strictement limitée, si leur examen ne peut se faire sur place pour des raisons techniques ou de sécurité ;</u>
	<u>4° pénétrer dans ces lieux pour replacer les objets.</u>
	<u>Ceux-ci doivent être replacés le plus rapidement possible, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.</u>
§ 2. Si l'examen d'un objet visé au § 1er ne peut se faire sur place et si la collecte de données ne peut être réalisée d'une autre manière, le service concerné est autorisé à emporter cet objet pour une durée strictement limitée. L'objet en question est remis en place dans les plus brefs délais, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.	
§ 3. En cas d'application de la méthode à l'égard d'un avocat ou d'un médecin, le président de l'Ordre des barreaux francophones et germanophone, le président de l'Orde van Vlaamse balies ou le président du Conseil national de l'Ordre des médecins, selon le cas, ou en cas de maladie ou d'empêchement, leur suppléant, peut être présent, en plus du président de la commission ou du membre de la commission délégué par lui, lors de la mise en œuvre de la méthode concernée.	
Article 18/13	Article 18/13
Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent être autorisés à créer ou recourir à des personnes morales à l'appui des activités opérationnelles, afin de collecter de façon ciblée des données en rapport avec des événements, des objets, des groupements et des personnes physiques ou morales présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions	<u>Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent recourir à une personne morale visée à l'article 13/3, §1er afin de collecter des données en rapport avec des événements, des objets, des groupements et des personnes physiques ou morales présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions.</u>
A cette fin, ils peuvent avoir recours à des agents du service, qui, sous le couvert d'une identité ou d'une qualité fictive conformément aux modalités fixées par le Roi, sont chargés de	A cette fin, ils peuvent avoir recours à des agents du service, qui, sous le couvert d'une identité ou d'une qualité fictive conformément aux modalités fixées par le Roi, sont chargés de collecter de

collecter de façon ciblée des données en rapport avec des événements, des objets, des groupements et des personnes physiques ou morales présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions.	façon ciblée des données en rapport avec des événements, des objets, des groupements et des personnes physiques ou morales présentant un intérêt pour l'exercice de leurs missions.
Les méthodes mentionnées aux alinéas 1er et 2 sont autorisées aussi longtemps qu'elles sont nécessaires aux finalités pour lesquelles elles sont mises en œuvre.	<u>La méthode est autorisée aussi longtemps qu'elle est nécessaire aux finalités pour lesquelles elle est mise en œuvre.</u>
Le service de renseignement et de sécurité concerné fait rapport à la commission tous les deux mois sur l'évolution de l'opération qui a nécessité la création de ou le recours à une personne morale. Ce rapport met en évidence les éléments qui justifient soit le maintien de la méthode exceptionnelle, soit la fin de celle-ci. Si le rapport préconise la fin de celle-ci, la commission fixe les modalités suivant lesquelles la personne morale ainsi créée doit disparaître. Ces modalités peuvent déroger aux dispositions légales applicables en cas de dissolution et de liquidation d'une personne morale.	Le service de renseignement et de sécurité concerné fait rapport à la commission tous les deux mois sur l'évolution de l'opération qui a nécessité la création de ou le recours à une personne morale. Ce rapport met en évidence les éléments qui justifient soit le maintien de la méthode exceptionnelle, soit la fin de celle-ci. Si le rapport préconise la fin de celle-ci, la commission fixe les modalités suivant lesquelles la personne morale ainsi créée doit disparaître. Ces modalités peuvent déroger aux dispositions légales applicables en cas de dissolution et de liquidation d'une personne morale.
<u>Article 18/14</u>	<u>Article 18/14</u>
§ 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent être autorisés à ouvrir un courrier confié ou non à un opérateur postal et à prendre connaissance de son contenu.	§ 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent être autorisés à ouvrir un courrier confié ou non à un opérateur postal et <u>prendre</u> connaissance de son contenu.
L'opérateur postal visé à l'alinéa 1er est tenu de remettre le courrier auquel l'autorisation se rapporte, contre récépissé, à un agent du service désigné à cet effet par le dirigeant du service, sur présentation de sa carte de légitimation et d'une demande écrite du dirigeant du service. Cette demande mentionne la nature de l'avis conforme de la commission, la nature de l'avis conforme du président de la commission ou la nature de l'autorisation du ministre concerné, selon le cas.	L'opérateur postal visé à l'alinéa 1er est tenu de remettre le courrier auquel l'autorisation se rapporte, contre récépissé, à un agent du service désigné à cet effet par le dirigeant du service, sur présentation de sa carte de légitimation et d'une demande écrite du dirigeant du service. Cette demande mentionne la nature de l'avis conforme de la commission, la nature de l'avis conforme du président de la commission ou la nature de l'autorisation du ministre concerné, selon le cas.
§ 2. Les services veillent à ce qu'un envoi postal remis par un opérateur postal soit rendu sans délai, après son examen, à l'opérateur de la poste pour expédition ultérieure	§ 2. Les services veillent à ce qu'un envoi postal remis par un opérateur postal soit rendu sans délai, après son examen, à l'opérateur de la poste pour expédition ultérieure.
§ 3. L'opérateur postal qui refuse de prêter le concours visé aux § 1er et 2 est puni d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros.	§ 3. L'opérateur postal qui refuse de prêter le concours visé aux § 1er et 2 est puni d'une amende de vingt-six euros à <u>vingt</u> mille euros.
§ 4. L'Etat est civilement responsable vis-à-vis de l'opérateur postal en cas de dommage causé au courrier qui lui a été confié.	§ 4. L'Etat est civilement responsable vis-à-vis de l'opérateur postal en cas de dommage causé au courrier qui lui a été confié.

<u>Article 18/15</u>	<u>Article 18/15</u>
§ 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent être autorisés à solliciter les renseignements suivants :	§ 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent <u>requérir</u> :
1° la liste des comptes bancaires, des coffres bancaires ou des instruments financiers définis à l'article 2, 1°, de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financiers, et aux services financiers dont la personne visée est le titulaire, le mandataire ou le véritable bénéficiaire, et, le cas échéant, toutes les données à ce sujet;	1° la liste des comptes bancaires, des coffres bancaires ou des instruments financiers définis à l'article 2, 1°, de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financiers, et aux services financiers dont la personne visée est le titulaire, le mandataire ou le véritable bénéficiaire, et, le cas échéant, toutes les données à ce sujet;
2° les transactions bancaires qui ont été réalisées, pendant une période déterminée, sur un ou plusieurs de ces comptes bancaires ou instruments financiers, y compris les informations concernant tout compte émetteur ou récepteur;	2° les transactions bancaires qui ont été réalisées, pendant une période déterminée, sur un ou plusieurs de ces comptes bancaires ou instruments financiers, y compris les informations concernant tout compte émetteur ou récepteur;
3° les données concernant les titulaires ou mandataires qui, pendant une période déterminée, ont ou avaient accès à ces coffres bancaires.	3° les données concernant les titulaires ou mandataires qui, pendant une période déterminée, ont ou avaient accès à ces coffres bancaires.
§ 2. L'organisme bancaire ou l'institution financière est tenu de remettre sans délai les informations sollicitées à un agent du service désigné à cet effet par le dirigeant du service, sur présentation de sa carte de légitimation et d'une demande écrite du dirigeant du service. Cette demande mentionne la nature de l'avis conforme de la commission, la nature de l'avis conforme du président de la commission ou la nature de l'autorisation du ministre concerné, selon le cas.	§ 2. L'organisme bancaire ou l'institution financière est tenu de remettre sans délai les informations sollicitées à un agent du service désigné à cet effet par le dirigeant du service , sur présentation de sa carte de légitimation et d'une demande écrite du dirigeant du service. Cette demande mentionne la nature de l'avis conforme de la commission, la nature de l'avis conforme du président de la commission ou la nature de l'autorisation du ministre concerné, selon le cas.
L'organisme bancaire ou l'institution financière qui refuse de prêter le concours visé au présent article est puni d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros.	L'organisme bancaire ou l'institution financière qui refuse de prêter le concours visé au présent article est puni d'une amende de vingt-six euros à <u>vingt</u> mille euros.
<u>Article 18/16</u>	<u>Article 18/16</u>
§ 1er. Sauf pour ce qui concerne les systèmes informatiques du pouvoir judiciaire et des juridictions administratives, les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, être autorisés à, à l'aide ou non de moyens techniques, de faux signaux, de fausses clés ou de fausses qualités :	§ 1er. Sauf pour ce qui concerne les systèmes informatiques du pouvoir judiciaire et des juridictions administratives, les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, être autorisés à , à l'aide ou non de moyens techniques, de faux signaux, de fausses clés ou de fausses qualités :

1° accéder à un système informatique;	1° accéder à un système informatique;
2° y lever toute protection quelconque;	2° y lever toute protection quelconque;
3° y installer des dispositifs techniques en vue du décryptage et du décodage de données stockées, traitées ou transmises par le système informatique;	3° y installer des dispositifs techniques en vue du décryptage et du décodage de données stockées, traitées ou transmises par le système informatique;
4° y reprendre, de quelque manière que ce soit, les données pertinentes stockées, traitées ou transmises par le système informatique.	4° y reprendre, de quelque manière que ce soit, les données pertinentes stockées, traitées ou transmises par le système informatique.
La méthode visée à l'alinéa 1er ne peut être mise en œuvre à l'égard des systèmes informatiques de l'autorité publique qu'avec l'accord préalable de l'autorité concernée.	La méthode visée à l'alinéa 1er ne peut être mise en œuvre à l'égard des systèmes informatiques de l'autorité publique qu'avec l'accord préalable de l'autorité concernée.
L'intrusion des services de renseignement et de sécurité dans les systèmes informatiques, visée à l'alinéa 1er, ne peut avoir d'autre but que le recueil de données pertinentes qui y sont stockées, traitées ou transmises, sans qu'il y ait destruction ou altération irréversible de celles-ci.	L'intrusion des services de renseignement et de sécurité dans les systèmes informatiques, visée à l'alinéa 1er, ne peut avoir d'autre but que le recueil de données pertinentes qui y sont stockées, traitées ou transmises, sans qu'il y ait destruction ou altération irréversible de celles-ci.
Les services de renseignement et de sécurité veillent à ce que, lors de l'installation des dispositifs techniques visés à l'alinéa 1er, 3°, des tiers ne puissent pas obtenir, par le biais des interventions des services de renseignement et de sécurité, un accès non autorisé à ces systèmes.	Les services de renseignement et de sécurité veillent à ce que, lors de l'installation des dispositifs techniques visés à l'alinéa 1er, 3°, des tiers ne puissent pas obtenir, par le biais des interventions des services de renseignement et de sécurité, un accès non autorisé à ces systèmes.
§ 2. Dans le cadre de la mise en œuvre de la méthode visée au § 1er, les services de renseignement et de sécurité sont autorisés à pénétrer, à tout moment, à l'insu ou sans le consentement du propriétaire ou de son ayant droit, dans des lieux publics, dans des lieux privés qui sont accessibles au public, des lieux privés qui ne sont pas accessibles au public et des domiciles ou une dépendance propre y enclose d'un domicile au sens des articles 479, 480 et 481 du Code pénal, ou un local utilisé à des fins professionnelles ou comme résidence par un avocat, un médecin ou un journaliste, pour y installer un moyen technique, le réparer ou le reprendre.	<p>§ 2. <u>Les services de renseignement et de sécurité peuvent, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci pénétrer, à tout moment, dans des lieux non accessibles au public, et dans des objets verrouillés ou non, afin de :</u></p> <p><u>1° procéder à l'intrusion informatique ;</u> <u>2° y installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer ;</u> <u>3° emporter le(s) système(s) informatique(s) et le(s) replacer.</u></p> <p><u>Le moyen technique est retiré ou le(s) système(s) informatique(s) est/sont remis en place le plus rapidement possible à l'échéance de l'intrusion, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.</u></p>
§ 3. Le dirigeant du service peut requérir, par une décision écrite, des personnes dont il présume qu'elles ont une connaissance particulière du système informatique visé au § 1er ou des services qui permettent de protéger	§ 3. Le dirigeant du service peut requérir, par une décision écrite, des personnes dont il présume qu'elles ont une connaissance particulière du système informatique visé au § 1er ou des services qui permettent de protéger ou de crypter

<p>ou de crypter les données qui sont stockées, traitées ou transmises par le système informatique, qu'elles fournissent des informations sur le fonctionnement de ce système et sur la manière d'accéder au contenu du système informatique dans une forme compréhensible. Cette demande mentionne la nature de l'avis conforme de la commission, la nature de l'avis conforme du président de la commission ou la nature de l'autorisation du ministre concerné, selon le cas</p>	<p>les données qui sont stockées, traitées ou transmises par le système informatique, qu'elles fournissent des informations sur le fonctionnement de ce système et sur la manière d'accéder au contenu du système informatique dans une forme compréhensible <u>et qu'elles prêtent leurs concours à l'intrusion informatique</u>. Cette demande mentionne la nature de l'avis conforme de la commission, la nature de l'avis conforme du président de la commission ou la nature de l'autorisation du ministre concerné, selon le cas.</p>
<p>§ 4. Toute personne qui refuse de prêter son concours technique aux réquisitions visées au § 3 est punie d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros.</p>	<p>§ 4. Toute personne qui refuse de prêter son concours technique aux réquisitions visées au § 3 est punie d'une amende de vingt-six euros à <u>vingt</u> mille euros.</p>
<p>§ 5. En cas d'intrusion dans un système informatique qui a pour effet de perturber totalement ou partiellement l'exploitation de ce système, l'Etat n'est civilement responsable du dommage ainsi causé que si l'intrusion effectuée n'était pas liée au recueil de données relatives à une menace grave pour l'intégrité physique d'une ou de plusieurs personnes, en ce compris les infractions terroristes visées à l'article 137 du Code pénal.</p>	<p>§ 5. En cas d'intrusion dans un système informatique qui a pour effet de perturber totalement ou partiellement l'exploitation de ce système, l'Etat n'est civilement responsable du dommage ainsi causé que si l'intrusion effectuée n'était pas liée au recueil de données relatives à une menace grave pour l'intégrité physique d'une ou de plusieurs personnes, en ce compris les infractions terroristes visées à l'article 137 du Code pénal.</p>
<p><u>Article 18/17</u></p>	<p><u>Article 18/17</u></p>
<p>§ 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent être autorisés à écouter les communications, à en prendre connaissance et à les enregistrer.</p>	<p>§ 1er. Dans l'intérêt de l'exercice de leurs missions, les services de renseignement et de sécurité peuvent être autorisés à <u>intercepter des</u> communications, à en prendre connaissance et les enregistrer.</p>
<p>§ 2. A cet effet, les services de renseignement et de sécurité peuvent être autorisés à pénétrer à tout moment, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, dans des lieux publics, dans des lieux privés accessibles ou non au public, dans des domiciles ou une dépendance propre y enclose d'un domicile au sens des articles 479, 480 et 481 du Code pénal, ou dans un local utilisé à des fins professionnelles ou comme résidence par un avocat, un médecin ou un journaliste, afin d'installer, de réparer ou de retirer un moyen technique en vue d'écouter les communications, d'en prendre connaissance et de les enregistrer.</p>	<p>§ 2. <u>A cet effet, les services de renseignement et de sécurité peuvent pénétrer, à tout moment, à l'insu du propriétaire ou de son ayant droit ou sans le consentement de ceux-ci, dans des lieux accessibles ou non au public afin de :</u> <u>1° installer un moyen technique, intervenir sur ce moyen ou le retirer ;</u> <u>2° ouvrir un objet verrouillé pour y placer un moyen technique ;</u> <u>3° emporter l'objet sur lequel sera installé le moyen technique, intervenir sur cet objet et le replacer.</u></p>
	<p><u>Le moyen technique est retiré ou l'objet emporté est remis en place le plus rapidement possible à l'échéance de l'interception, à moins que cela n'entrave le bon déroulement de la mission.</u></p>

<p>§ 3. Si une opération sur un réseau de communications électroniques est nécessaire, l'opérateur du réseau ou le fournisseur d'un service de communications électroniques est saisi d'une demande écrite du dirigeant du service et est tenu de prêter son concours technique à la suite de cette demande. Cette demande mentionne la nature de l'avis conforme de la commission, la nature de l'avis conforme du président de la commission ou la nature de l'autorisation du ministre concerné, selon le cas.</p>	<p>§ 3. Si une opération sur un réseau de communications électroniques est nécessaire, l'opérateur du réseau ou le fournisseur d'un service de communications électroniques est saisi d'une demande écrite du dirigeant du service et est tenu de prêter son concours technique à la suite de cette demande. Cette demande mentionne la nature de l'avis conforme de la commission, la nature de l'avis conforme du président de la commission ou la nature de l'autorisation du ministre concerné, selon le cas.</p>
<p>Toute personne qui refuse de prêter son concours technique aux réquisitions visées à l'alinéa 1er est punie d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros. Les modalités et délais de ce concours technique sont déterminés par le Roi, sur la proposition des Ministres de la Justice et de la Défense et du Ministre qui a les Communications électroniques dans ses attributions.</p>	<p>Toute personne qui refuse de prêter son concours technique aux réquisitions visées à l'alinéa 1er est punie d'une amende de vingt-six euros à <u>vingt</u> mille euros. Les modalités et délais de ce concours technique sont déterminés par le Roi, sur la proposition des Ministres de la Justice et de la Défense et du Ministre qui a les Communications électroniques dans ses attributions.</p>
<p>§ 4. Les communications recueillies grâce à la méthode exceptionnelle visée au § 1er sont enregistrées. L'objet de la méthode exceptionnelle ainsi que les jours et heures où celle-ci a été exécutée sont enregistrés au début et à la fin de chaque enregistrement qui s'y rapporte.</p>	<p>§ 4. Les communications recueillies grâce à la méthode exceptionnelle visée au § 1er sont enregistrées. L'objet de la méthode exceptionnelle ainsi que les jours et heures où celle-ci a été exécutée sont enregistrés au début et à la fin de chaque enregistrement qui s'y rapporte.</p>
<p>Seules les parties d'enregistrement des communications estimées pertinentes par le dirigeant du service ou, selon le cas, en son nom, par le directeur des opérations ou la personne qu'il a désignée à cet effet pour la Sûreté de l'Etat, ou l'officier ou l'agent civil, ayant au moins le grade de commissaire de sécurité pour le Service général du renseignement et de la sécurité, peuvent faire l'objet d'une transcription.</p>	<p>Seules les parties d'enregistrement des communications estimées pertinentes par le dirigeant du service ou, selon le cas, en son nom, par le directeur des opérations ou la personne qu'il a désignée à cet effet pour la Sûreté de l'Etat, ou l'officier ou l'agent civil, ayant au moins le grade de commissaire de sécurité pour le Service <u>Général</u> du <u>Renseignement et de la Sécurité</u>, peuvent faire l'objet d'une transcription.</p>
<p>Toute note prise dans le cadre de l'exécution de la méthode exceptionnelle par les personnes commises à cette fin et qui n'est pas consignée dans un rapport est détruite par les personnes visées à l'alinéa 2 ou par la personne qu'elles délèguent à cette fin. Cette destruction fait l'objet d'une mention dans le registre spécial prévu au § 6.</p>	<p>Toute note prise dans le cadre de l'exécution de la méthode exceptionnelle par les personnes commises à cette fin et qui n'est pas consignée dans un rapport est détruite par les personnes visées à l'alinéa 2 ou par la personne qu'elles délèguent à cette fin. Cette destruction fait l'objet d'une mention dans le registre spécial prévu au § 6.</p>
<p>§ 5. Les enregistrements accompagnés de la transcription éventuelle des communications jugées pertinentes ou de la traduction éventuelle sont conservés, dans un lieu sécurisé désigné par le dirigeant du service conformément aux exigences de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité.</p>	<p>§ 5. Les enregistrements accompagnés de la transcription éventuelle des communications jugées pertinentes ou de la traduction éventuelle sont conservés, dans un lieu sécurisé désigné par le dirigeant du service conformément aux exigences de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité.</p>

§ 6. Un registre spécial tenu régulièrement à jour contient un relevé de chacune des mesures visées aux §§ 1er et 2.	§ 6. Un registre spécial tenu régulièrement à jour contient un relevé de chacune des mesures visées aux §§ 1er et 2.
Le relevé mentionne la date et l'heure auxquelles la mesure a commencé et celles auxquelles elle s'est terminée.	Le relevé mentionne la date et l'heure auxquelles la mesure a commencé et celles auxquelles elle s'est terminée.
§ 7. Les enregistrements ainsi que la transcription éventuelle des communications et leur traduction éventuelle sont détruits, selon les modalités à fixer par le Roi, sous le contrôle de la commission et des personnes visées au § 4, alinéa 2, ou de leur délégué, dans un délai de deux mois à partir du jour où leur exploitation est terminée. Cette exploitation par les services de renseignement est limitée à un délai d'un an qui prend cours le jour de l'enregistrement.	<u>§7. Les enregistrements des communications sont détruits, suivant les modalités à fixer par le Roi et sous le contrôle de la Commission et d'un agent désigné à cet effet par le dirigeant du service, dans un délai de cinq ans qui débute le jour de l'enregistrement. Avec l'accord écrit préalable de la Commission, le dirigeant du service peut décider de prolonger la durée de conservation lorsque l'enregistrement est encore nécessaire dans le cadre d'une enquête de renseignement ou d'une procédure judiciaire. La durée totale de conservation ne peut pas dépasser dix ans, sauf lorsqu'un enregistrement est encore nécessaire dans le cadre d'une procédure judiciaire. La destruction est mentionnée dans le registre spécial visé au §6.</u>
Une mention de l'opération de destruction est faite dans le registre spécial visé au § 6.	<u>Les transcriptions des communications estimées pertinentes et les traductions éventuelles sont conservées et détruites conformément à l'article 21.</u>
	<u>Sous-section 3 – Disposition commune à certaines méthodes de recueil de données</u>
Article 18/18	Article 18/18
Le Roi fixe les tarifs rétribuant la collaboration des personnes physiques et des personnes morales aux méthodes visées dans la présente sous-section, en tenant compte du coût réel de cette collaboration.	Le Roi fixe les tarifs rétribuant la collaboration des personnes physiques et des personnes morales aux méthodes visées <u>à l'article 16/2 et dans la sous-section 2</u> , en tenant compte du coût réel de cette collaboration.
Sous-section 3. - De la communication des données.	<u>Section 5. – De la communication des données</u>
Article 19	Article 19
Les services de renseignement et de sécurité ne communiquent les renseignements visés à l'article 13, deuxième alinéa, qu'aux ministres et autorités administratives et judiciaires concernés, aux services de police et à toutes les instances et personnes compétentes conformément aux finalités de leurs missions	Les services de renseignement et de sécurité ne communiquent les renseignements visés à l'article 13, deuxième alinéa, qu'aux ministres et autorités administratives et judiciaires concernés, aux services de police et à toutes les instances et personnes compétentes conformément aux finalités de leurs missions ainsi qu'aux instances et

ainsi qu'aux instances et personnes qui font l'objet d'une menace visée aux articles 7 et 11.	personnes qui font l'objet d'une menace visée aux articles 7 et 11.
Dans le respect de la vie privée des personnes, et pour autant que l'information du public ou l'intérêt général l'exige, l'administrateur général de la Sûreté de l'Etat et le chef du Service général du Renseignement et de la Sécurité, ou la personne qu'ils désignent chacun, peuvent communiquer des informations à la presse.	Dans le respect de la vie privée des personnes, et pour autant que l'information du public ou l'intérêt général l'exige, l'administrateur général de la Sûreté de l'Etat et le chef du Service <u>Général</u> du Renseignement et de la Sécurité, ou la personne qu'ils désignent chacun, peuvent communiquer des informations à la presse.
<u>Article 19/1</u>	<u>Article 19/1</u>
En vue de l'application de l'article 29 du Code d'Instruction criminelle, lorsque la mise en œuvre des méthodes spécifiques ou exceptionnelles révèle des indices sérieux relatifs à la commission d'un crime ou d'un délit ou indique, sur la base d'une suspicion raisonnable que des faits punissables vont être commis ou ont été commis mais ne sont pas encore connus, les services concernés portent immédiatement ceux-ci à la connaissance de la commission. La commission examine les données ainsi recueillies quel que soit le support qui fixe ces données.	En vue de l'application de l'article 29 du Code d'Instruction criminelle, lorsque la mise en œuvre des méthodes spécifiques ou exceptionnelles révèle des indices sérieux relatifs à la commission d'un crime ou d'un délit ou indique, sur la base d'une suspicion raisonnable que des faits punissables vont être commis ou ont été commis mais ne sont pas encore connus, les services concernés portent immédiatement ceux-ci à la connaissance de la commission. La commission examine les données ainsi recueillies quel que soit le support qui fixe ces données.
Si la commission constate l'existence d'indices sérieux qui peuvent conduire à la commission d'un crime ou d'un délit, ou d'une suspicion raisonnable que des faits punissables vont être commis ou ont été commis mais ne sont pas encore connus, le président en dresse procès-verbal non classifié. Ce procès-verbal est transmis sans délai au procureur du Roi ou au procureur fédéral, le dirigeant du service étant préalablement entendu sur les conditions de cette transmission.	Si la commission constate l'existence d'indices sérieux qui peuvent conduire à la commission d'un crime ou d'un délit, ou d'une suspicion raisonnable que des faits punissables vont être commis ou ont été commis mais ne sont pas encore connus, le président en dresse procès-verbal non classifié. Ce procès-verbal est transmis sans délai au procureur du Roi ou au procureur fédéral, le dirigeant du service étant préalablement entendu sur les conditions de cette transmission <u>et sur le contenu du procès-verbal</u> .
Ce procès-verbal doit préciser le contexte dans lequel la mission de renseignement s'est déroulée, la finalité poursuivie par le service de renseignement et de sécurité concerné, ainsi que le contexte dans lequel ont été recueillis des indices sérieux qui peuvent éventuellement être utilisés en justice.	<u>Ce procès-verbal précise les indices sérieux qui peuvent éventuellement être utilisés en justice.</u>
Ce procès-verbal ne peut constituer le motif exclusif ni la mesure prédominante conduisant à la condamnation d'une personne. Les éléments contenus dans ce procès-verbal doivent être étayés de manière prédominante par d'autres éléments de preuve.	Ce procès-verbal ne peut constituer le motif exclusif ni la mesure prédominante conduisant à la condamnation d'une personne. Les éléments contenus dans ce procès-verbal doivent être étayés de manière prédominante par d'autres éléments de preuve.
Le procureur du Roi ou le procureur fédéral informe le président de la commission des suites réservées à la transmission du procès-verbal. Le président de la commission en	Le procureur du Roi ou le procureur fédéral informe le président de la commission des suites réservées à la transmission du procès-verbal. Le président de la commission en informe à son tour

informe à son tour le dirigeant du service concerné.	le dirigeant du service concerné.
<u>Sous-section 4. - De la coopération entre les services</u>	<u>Section 6 – De la coopération entre services</u>
<u>Article 20</u>	<u>Article 20</u>
§ 1er. Les services de renseignement et de sécurité, les services de police, les autorités administratives et judiciaires veillent à assurer entre eux une coopération mutuelle aussi efficace que possible. Les services de renseignement et de sécurité veillent également à assurer une collaboration avec les services de renseignement et de sécurité étrangers	§ 1er. Les services de renseignement et de sécurité, les services de police, les autorités administratives et judiciaires veillent à assurer entre eux une coopération mutuelle aussi efficace que possible. Les services de renseignement et de sécurité veillent également à assurer une collaboration avec les services de renseignement et de sécurité étrangers.
§ 2. Lorsqu'ils en sont sollicités par celles-ci, les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans les limites d'un protocole approuvé par les ministres concernés, prêter leur concours et notamment leur assistance technique aux autorités judiciaires et administratives.	§ 2. Lorsqu'ils en sont sollicités par celles-ci, les services de renseignement et de sécurité peuvent, dans les limites d'un protocole approuvé par les ministres concernés, prêter leur concours et notamment leur assistance technique aux autorités judiciaires et administratives.
§ 3. Le Conseil national de sécurité définit les conditions de la communication prévue à l'article 19, alinéa 1er, et de la coopération prévue au § 1er du présent article.	§ 3. Le Conseil national de sécurité définit les conditions de la communication prévue à l'article 19, alinéa 1er, et de la coopération prévue au § 1er du présent article.
§ 4. Pour les missions décrites à l'article 7, 3°/1 et à l'article 11, § 1er, 5°, la Sûreté de l'Etat et le Service Général du Renseignement et de la Sécurité concluent un accord de coopération sur la base de directives obtenues du Conseil national de sécurité	§ 4. Pour les missions décrites à l'article 7, 3°/1 et à l'article 11, § 1er, 5°, la Sûreté de l'Etat et le Service Général du Renseignement et de la Sécurité concluent un accord de coopération sur la base de directives obtenues du Conseil national de sécurité.
<u>Sous-section 5. - De la conservation et de la destruction des données.</u>	<u>Section 7 – De la conservation et de la destruction des données</u>
<u>Article 21</u>	<u>Article 21</u>
Les données à caractère personnel traitées dans le cadre de l'application de la présente loi sont conservées pendant une durée n'excédant pas celle nécessaire aux finalités pour lesquelles elles sont enregistrées, à l'exception de celles présentant un caractère historique, reconnu par les archives de l'Etat.	Les données à caractère personnel traitées dans le cadre de l'application de la présente loi sont conservées pendant une durée n'excédant pas celle nécessaire aux finalités pour lesquelles elles sont enregistrées, à l'exception de celles présentant un caractère historique, reconnu par les archives de l'Etat.
Elles ne sont détruites qu'après un certain délai qui suit le dernier traitement dont elles ont fait l'objet.	Elles ne sont détruites qu'après un certain délai qui suit le dernier traitement dont elles ont fait l'objet.

Le Roi fixe, après avis de la Commission de la protection de la vie privée, le délai pendant lequel les données à caractère personnel visées à l'alinéa précédent sont conservées après leur dernier traitement.	Le Roi fixe, après avis de la Commission de la protection de la vie privée, le délai pendant lequel les données à caractère personnel visées à l'alinéa précédent sont conservées après leur dernier traitement.
Sans préjudice des dispositions légales relatives aux archives de l'Etat, le Roi détermine, après avis de la Commission de la protection de la vie privée, la procédure relative à leur destruction.	Sans préjudice des dispositions légales relatives aux archives de l'Etat, le Roi détermine, après avis de la Commission de la protection de la vie privée, la procédure relative à leur destruction.
	<u>Article 21/1 (nouveau)</u>
	<u>§ 1er. Par dérogation à la loi du 24 juin 1955 relative aux archives, les services de renseignement et de sécurité sont dispensés du transfert de leurs archives à condition que :</u>
	<u>1° la pérennité, l'authenticité, l'intégrité, le classement, l'accessibilité et la lisibilité de ces archives soient assurés aux conditions fixées par le Roi ;</u>
	<u>2° le public puisse consulter ces archives dans les mêmes conditions qu'aux Archives de l'Etat.</u>
	<u>§ 2. La conservation des archives des services de renseignement et de sécurité est sous la surveillance de l'archiviste général du Royaume ou de ses délégués.</u>
	<u>§ 3. Par dérogation aux lois particulières, en ce compris la loi du 24 juin 1955 relative aux archives, les autorités judiciaires et administratives, y compris les services de police, restituent aux services de renseignement et de sécurité les documents classifiés qui émanent d'eux préalablement au transfert de leurs archives aux Archives de l'Etat.</u>
	<u>A la demande des services de renseignement et de sécurité, la restitution des documents classifiés est remplacée par leur destruction. Celle-ci est effectuée par les autorités visées à l'alinéa 1er, selon les modalités à fixer par le Roi.</u>
Section 2. - Dispositions particulières à l'exercice des missions de protection des personnes.	<u>CHAPITRE III/1 - De la protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité</u>
	<u>Section 1ère – Disposition générale</u>

<u>Article 22</u>	<u>Article 22</u>
Le Ministre de la Justice désigne, parmi les agents des services extérieurs de la Sûreté de l'Etat, les officiers de protection, qui sont affectés aux missions de protection des personnes.	<u>Il peut être institué au sein de chaque service de renseignement et de sécurité une équipe d'intervention ayant pour fonction de protéger le personnel, les infrastructures et les biens du service concerné.</u>
Ces officiers de protection sont les seuls agents des services extérieurs de la Sûreté de l'Etat habilités à exercer les missions relatives à la protection des personnes, à l'exclusion de toute autre mission.	<u>Les agents affectés à cette fonction sont désignés respectivement par le Ministre de la Justice, sur la proposition du dirigeant de la Sûreté de l'Etat, et par le Ministre de la Défense, sur la proposition du dirigeant du Service Général du Renseignement et de la Sécurité.</u>
	<u>Les membres de l'équipe d'intervention sont les seuls agents habilités à exercer la fonction de protection du personnel, des infrastructures et des biens de leur service, sans préjudice de leurs autres fonctions. Ils reçoivent une formation à cet effet.</u>
	<u>Les membres de l'équipe d'intervention font rapport de leurs interventions au dirigeant du service concerné.</u>
	<u>Ils ne peuvent faire usage dans l'exercice de leurs autres missions des pouvoirs qui leur sont conférés par le présent chapitre.</u>
	<u>Section 2 – De l'exercice de la fonction de protection du personnel, des infrastructures et des biens des services de renseignement et de sécurité</u>
<u>Article 23</u>	
Les autorités judiciaires, les fonctionnaires et les agents des services publics sont tenus de communiquer au Ministre de l'Intérieur toutes les informations utiles en leur possession qui ont trait à la protection de la vie et de l'intégrité physique des personnalités à protéger, en se conformant aux modalités déterminées par leurs autorités responsables.	
Le Ministre de l'Intérieur communique à la Sûreté de l'Etat tous les renseignements nécessaires à l'exécution des missions de protection qui lui sont confiées	
<u>Article 24</u>	<u>Article 23</u>
Dans l'exercice de leurs missions, les officiers	<u>Les membres de l'équipe d'intervention</u>

<p>de protection peuvent, outre les compétences qu'ils tiennent en vertu des articles 12 à 14 et 16 à 18, toujours pénétrer dans les biens immeubles abandonnés.</p>	<p><u>peuvent toujours pénétrer dans des bâtiments, annexes et moyens de transport abandonnés.</u></p>
	<p><u>Ils ne peuvent pénétrer et fouiller des bâtiments, leurs annexes ainsi que des moyens de transport non abandonnés, tant de jour que de nuit, qu'en cas de danger grave et imminent pour la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné se trouvant à l'intérieur d'un lieu non accessible au public et pour autant que ce danger ne puisse être écarté autrement.</u></p>
	<p><u>Ils ne peuvent fouiller des bâtiments, annexes et moyens de transport abandonnés que dans les cas visés à l'alinéa 2.</u></p>
<p><u>Article 25</u></p>	<p><u>Article 24</u></p>
<p>Dans l'exercice de leurs missions, les officiers de protection peuvent, afin de s'assurer qu'une personne ne porte pas une arme ou un objet dangereux pour leur vie ou leur intégrité physique ou celles de la personne à protéger, procéder à une fouille de sécurité dans les cas suivants :</p> <p>1° lorsque, en fonction du comportement de cette personne, d'indices matériels ou des circonstances, l'officier de protection a des motifs raisonnables de croire que la personne soumise à un contrôle d'identité dans le cas et les conditions prévus à l'article 29, porte une arme ou un objet dangereux;</p> <p>2° lorsqu'une personne est provisoirement retenue conformément aux Articles 28 et 29;</p> <p>3° lorsque des personnes participent à des rassemblements publics qui présentent une menace réelle pour la personne à protéger;</p> <p>4° lorsque des personnes accèdent à des lieux où se trouve menacée la personne à protéger.</p>	<p><u>Afin de s'assurer qu'une personne ne porte pas une arme ou un objet dangereux pour leur vie ou leur intégrité physique ou celle des membres du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou pour l'intégrité des infrastructures et des biens de ce service à protéger, les membres de l'équipe d'intervention peuvent procéder à une fouille de sécurité dans les cas suivants :</u></p> <p><u>1° lorsque, en fonction du comportement de cette personne, d'indices matériels ou des circonstances, le membre de l'équipe d'intervention a des motifs raisonnables de croire que la personne soumise à un contrôle d'identité dans les cas et aux conditions prévus à l'article 28, porte une arme ou un objet dangereux;</u></p> <p><u>2° lorsqu'une personne est provisoirement retenue conformément aux articles 27 et 28;</u></p> <p><u>3° lorsque des personnes accèdent à des lieux où se trouvent menacés les membres du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné.</u></p>
<p>La fouille de sécurité s'effectue par la palpation du corps et des vêtements de la personne fouillée ainsi que par le contrôle de ses bagages. Elle ne peut durer plus longtemps que le temps nécessaire à cette fin et la personne ne peut être retenue pendant plus d'une heure à cet effet.</p> <p>Dans les cas visés au 3° et au 4°, la fouille est exécutée sur ordre et sous la responsabilité de l'officier de protection responsable de la mission; elle est effectuée par un officier de protection du même sexe que la personne fouillée.</p>	<p><u>La fouille de sécurité s'effectue par la palpation du corps et des vêtements de la personne fouillée ainsi que par le contrôle de ses bagages. Elle ne peut durer plus longtemps que le temps nécessaire à cette fin et la personne ne peut être retenue pendant plus d'une heure à cet effet.</u></p> <p><u>Dans le cas visé au 3°, la fouille est exécutée sur ordre et sous la responsabilité du membre de l'équipe d'intervention responsable de la mission; elle est effectuée par un membre de l'équipe d'intervention du même sexe que la personne fouillée.</u></p>

<u>Article 26</u>	<u>Article 25</u>
Dans l'exercice de leurs missions, les officiers de protection peuvent procéder à la fouille d'un véhicule ou de tout autre moyen de transport, qu'il soit en circulation ou en stationnement sur la voie publique ou dans des lieux accessibles au public, lorsqu'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction du comportement du conducteur ou des passagers, d'indices matériels ou de circonstances de temps et de lieu, que le véhicule ou le moyen de transport sert ou pourrait servir à mettre gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'une personne à protéger.	<u>Les membres de l'équipe d'intervention peuvent procéder à la fouille d'un véhicule ou de tout autre moyen de transport, qu'il soit en circulation ou en stationnement sur la voie publique ou dans des lieux accessibles au public, lorsqu'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction du comportement du conducteur ou des passagers, d'indices matériels ou des circonstances de temps et de lieu, que le véhicule ou le moyen de transport sert ou pourrait servir à mettre gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou l'intégrité des biens de ce service à protéger.</u>
La fouille exécutée dans un véhicule ne peut durer plus longtemps que le temps exigé par les circonstances qui la justifient. Le véhicule ne peut être retenu pendant plus d'une heure à l'effet d'une fouille effectuée dans le cadre de l'exercice des missions de protection.	<u>La fouille exécutée dans un véhicule ne peut durer plus longtemps que le temps exigé par les circonstances qui la justifient. Dans tous les cas, le véhicule ne peut être retenu plus d'une heure à raison d'une fouille.</u>
La fouille d'un véhicule aménagé de façon permanente en logement et qui est effectivement utilisé comme logement au moment du contrôle est assimilée à la visite domiciliaire.	<u>La fouille d'un véhicule aménagé de façon permanente en logement et qui est effectivement utilisé comme logement au moment du contrôle est assimilée à la visite domiciliaire.</u>
<u>Article 27</u>	<u>Article 26</u>
Les objets et les animaux qui présentent un danger pour la vie et l'intégrité physique de personnes peuvent, dans les lieux accessibles au public, être soustraits à la libre disposition du propriétaire, du possesseur ou du détenteur par un officier de protection pour les nécessités de la mission de protection. Cette saisie administrative se fait conformément aux instructions et sous la responsabilité de l'officier de protection responsable de la mission.	<u>Les objets et les animaux qui présentent un danger pour la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou pour la sécurité des infrastructures ou des biens du service de renseignement et de sécurité concerné peuvent, dans les lieux accessibles au public, être soustraits à la libre disposition du propriétaire, du possesseur ou du détenteur par un membre de l'équipe d'intervention pour les nécessités de sa mission de protection. Cette saisie administrative s'effectue conformément aux instructions et sous la responsabilité du membre de l'équipe d'intervention responsable de la mission.</u>
Les objets saisis sont mis à la disposition d'un fonctionnaire de police afin qu'il soit procédé conformément à l'article 30 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.	<u>Les objets saisis sont mis à la disposition d'un fonctionnaire de police afin qu'il soit procédé conformément à l'article 30 de la loi sur la fonction de police.</u>
<u>Article 28</u>	<u>Article 27</u>

<p>Dans l'exercice de leurs missions, les officiers de protection peuvent, en cas d'absolue nécessité, retenir une personne à l'égard de laquelle il existe des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d'indices matériels ou des circonstances, qu'elle se prépare à commettre une infraction ou qui commet une infraction qui met gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'une personne à protéger, afin de l'empêcher de commettre une telle infraction ou de faire cesser cette infraction et de la mettre à la disposition d'un fonctionnaire de police afin qu'il procède à l'arrestation administrative conformément aux articles 31 à 33 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.</p>	<p><u>Les membres de l'équipe d'intervention peuvent, en cas d'absolue nécessité, retenir une personne s'il existe à l'égard de cette personne des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d'indices matériels ou des circonstances, qu'elle se prépare à commettre ou commet un acte qui met gravement en danger la vie ou l'intégrité physique d'un agent ou un tiers ou l'intégrité des infrastructures et des biens du service de renseignement et de sécurité à protéger, afin de l'empêcher de commettre un tel acte ou de faire cesser cet acte.</u> <u>Dans ce cas, la personne ne sera retenue que le temps nécessaire pour sa mise à la disposition d'un fonctionnaire de police.</u></p>
<p>La privation de liberté effectuée par l'officier de protection ne peut jamais durer plus longtemps que le temps requis par les circonstances qui la justifient et ne peut en aucun cas dépasser six heures. Ce délai prend cours à partir du moment où la personne concernée ne dispose plus, à la suite de l'intervention d'un officier de protection, de la liberté d'aller et de venir.</p>	<p><u>La privation de liberté effectuée par le membre de l'équipe d'intervention ne peut jamais durer plus longtemps que le temps requis par les circonstances qui la justifient et ne peut en aucun cas dépasser une heure. Ce délai prend cours à partir du moment où la personne concernée ne dispose plus, à la suite de l'intervention d'un membre de l'équipe d'intervention, de la liberté d'aller et de venir.</u></p>
<p>Le Roi fixe les modalités selon lesquelles le moment auquel il a été procédé à l'arrestation est enregistré</p>	<p><u>Le Roi fixe les modalités selon lesquelles l'arrestation est enregistrée et selon lesquelles les données en lien avec cette arrestation sont conservées.</u></p>
<p>Lorsque la privation de liberté est suivie d'une arrestation administrative conformément aux articles 31 à 33 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, la durée maximale de l'arrestation administrative est réduite à due concurrence.</p>	<p><u>Lorsque la privation de liberté est suivie d'une arrestation administrative conformément aux articles 31 à 33 de la loi sur la fonction de police, la durée maximale de l'arrestation administrative est réduite à due concurrence.</u></p>
<p><u>Article 29</u></p>	<p><u>Article 28</u></p>
<p>§ 1er. Dans l'exercice de leurs missions, les officiers de protection peuvent contrôler l'identité de toute personne s'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d'indices matériels ou de circonstances de temps et de lieu qu'elle se prépare à porter atteinte à la vie ou l'intégrité physique d'une personne à protéger.</p>	<p><u>§ 1er. Les membres de l'équipe d'intervention peuvent contrôler l'identité de toute personne s'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction de son comportement, d'indices matériels ou de circonstances de temps et de lieu qu'elle se prépare à porter atteinte à la vie ou l'intégrité physique d'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné ou à l'intégrité des bâtiments de ce service.</u></p>
<p>§ 2. Conformément aux instructions et sous la responsabilité de l'officier de protection responsable de la mission, les officiers de protection peuvent également contrôler l'identité de toute personne qui souhaite pénétrer en un lieu faisant l'objet d'une menace au sens de l'article 25, alinéa 1er, 3° et 4°.</p>	

<p>§ 3. Les pièces d'identité qui sont remises à l'officier de protection ne peuvent être retenues que pendant le temps nécessaire à la vérification de l'identité et doivent ensuite être immédiatement remises à l'intéressé.</p>	<p><u>§ 2. Les pièces d'identité qui sont remises au membre de l'équipe d'intervention ne peuvent être retenues que pendant le temps nécessaire à la vérification de l'identité et doivent ensuite être immédiatement remises à l'intéressé.</u></p>
<p>§ 4. Si la personne visée aux paragraphes précédents refuse ou est dans l'impossibilité de faire la preuve de son identité, de même que si son identité est douteuse se, elle peut être retenue pour être mise à la disposition d'un fonctionnaire de police qui procédera à la vérification de son identité conformément à l'article 34, § 4, de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.</p>	
<p>La privation de liberté effectuée par l'officier de protection ne peut jamais durer plus longtemps que le temps requis par les circonstances qui la justifient et ne peut en aucun cas dépasser six heures. Ce délai prend cours à partir du moment où la personne concernée ne dispose plus, à la suite de l'intervention d'un officier de protection, de la liberté d'aller et de venir.</p>	<p><u>La privation de liberté effectuée par le membre de l'équipe d'intervention ne peut jamais durer plus longtemps que le temps requis par les circonstances qui la justifient et ne peut en aucun cas dépasser une heure. Ce délai prend cours à partir du moment où la personne concernée ne dispose plus, à la suite de l'intervention d'un membre de l'équipe d'intervention, de la liberté d'aller et de venir.</u></p>
<p>Lorsque la privation de liberté est suivie d'une arrestation administrative conformément à l'article 34, § 4, de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, la durée maximale de l'arrestation administrative est réduite à due concurrence.</p>	<p><u>Lorsque la privation de liberté est suivie d'une arrestation administrative conformément à l'article 34, § 4, de la loi sur la fonction de police, la durée maximale de l'arrestation administrative est réduite à due concurrence.</u></p>
<p><u>Article 30</u></p>	<p><u>Article 29</u></p>
<p>Les officiers de protection ne peuvent, sans nécessité, exposer à la curiosité publique les personnes retenues. Ils ne peuvent soumettre ou laisser soumettre ces personnes, sans leur accord, aux questions de journalistes ou de tiers étrangers à leur cas, ni à des prises de vue autres que celles destinées à leur identification.</p>	<p><u>Les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent, sans nécessité, exposer à la curiosité publique les personnes retenues. Ils ne peuvent soumettre ou laisser soumettre ces personnes, sans leur accord, aux questions de journalistes ou de tiers étrangers à leur cas, ni à des prises de vue autres que celles destinées à leur identification.</u></p>
<p><u>Article 31</u></p>	<p><u>Article 30</u></p>
<p>Dans l'exercice de leurs missions, les officiers de protection peuvent, en tenant compte des risques que cela comporte, recourir à la force pour poursuivre un objectif légitime qui ne peut être atteint autrement.</p>	<p><u>Les membres de l'équipe d'intervention peuvent, en tenant compte des risques que cela comporte, recourir à la force pour poursuivre un objectif légitime qui ne peut être atteint autrement.</u></p>
<p>Tout recours à la force doit être raisonnable et proportionné à l'objectif poursuivi.</p>	<p><u>Tout recours à la force doit être raisonnable et proportionné à l'objectif poursuivi.</u></p>
<p>Tout usage de la force est précédé d'un</p>	<p><u>Tout usage de la force est précédé d'un</u></p>

avertissement, à moins que cela ne rende cet usage inopérant.	<u>avertissement, à moins que cela ne rende cet usage inopérant.</u>
<u>Article 32</u>	<u>Article 31</u>
Dans l'exercice de leurs missions et sans préjudice des dispositions de l'Article 31 de la présente loi et des articles 416 et 417 du Code pénal, les officiers de protection ne peuvent faire usage d'armes à feu contre des personnes que dans les cas suivants : 1° contre des personnes armées ou en direction de véhicules à bord desquels se trouvent des personnes armées, en cas de crime ou de délit flagrant au sens de l'article 41 du Code d'instruction criminelle, commis avec violences, lorsqu'il est raisonnablement permis de supposer que ces personnes disposent d'une arme à feu prête à l'emploi et qu'elles l'utiliseront contre des personnes; 2° lorsqu'en cas d'absolue nécessité, les officiers de protection ne peuvent défendre autrement les personnes, les postes ou les lieux confiés à leur protection.	<u>Sans préjudice des dispositions de l'article 30 de la présente loi, des articles 70, 416 et 417 du Code pénal et des règles de droit international applicables, les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent faire usage d'armes à feu contre des personnes que dans les cas suivants:</u> <u>1° contre des personnes armées ou en direction de véhicules à bord desquels se trouvent des personnes armées, en cas de crime ou de délit flagrant au sens de l'article 41 du Code d'instruction criminelle, commis avec violences, lorsqu'il est raisonnablement permis de supposer que ces personnes disposent d'une arme à feu prête à l'emploi et qu'elles l'utiliseront contre des personnes;</u> <u>2° lorsqu'en cas d'absolue nécessité, les membres de l'équipe d'intervention ne peuvent défendre autrement les personnes, les infrastructures et biens confiés à leur protection.</u>
Le recours aux armes prévu au 1° et 2° ne s'effectue que conformément aux instructions et après avertissement donné à haute voix ou par tout autre moyen disponible, y compris par un coup de semonce, à moins que cela ne rende ce recours inopérant	<u>Le recours aux armes prévu au 1° et 2° ne s'effectue que conformément aux instructions et après avertissement donné à haute voix ou par tout autre moyen disponible, à moins que cela ne rende ce recours inopérant.</u>
<u>Article 33</u>	<u>Article 32</u>
Dans l'exercice de leurs missions, sauf si les circonstances ne le permettent pas, les officiers de protection, ou au moins l'un d'entre eux, qui interviennent à l'égard d'une personne ou qui se présentent au domicile d'une personne, justifient de leur qualité au moyen du titre de légitimation dont ils sont porteurs.	<u>Sauf si les circonstances ne le permettent pas ou si cela rend la mission inopérante, les membres de l'équipe d'intervention ou au moins l'un d'entre eux, qui interviennent à l'égard d'une personne ou qui se présentent au domicile d'une personne, justifient leur qualité au moyen du titre de légitimation dont ils sont porteurs.</u>
<u>Article 34</u>	<u>Article 33</u>
Lorsqu'il est mis en danger dans l'exercice de sa mission ou lorsque des personnes sont en danger, tout officier de protection peut requérir l'aide ou l'assistance des personnes présentes sur place. En cas d'absolue nécessité, il peut de même requérir l'aide ou l'assistance de toute autre personne utile.	<u>Lorsqu'il est mis en danger dans l'exercice de sa mission ou lorsqu'un membre du personnel du service de renseignement et de sécurité concerné est en danger, tout membre de l'équipe d'intervention peut requérir l'aide ou l'assistance des personnes présentes sur place. En cas d'absolue nécessité, il peut de même requérir l'aide ou l'assistance de toute autre personne utile.</u>

L'aide ou l'assistance requise ne peut mettre en danger la personne qui la prête.	<u>L'aide ou l'assistance requise ne peut mettre en danger la personne qui la prête.</u>
	<u>Article 34</u>
	<u>L'armement faisant partie de l'équipement réglementaire est déterminé conformément à la loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes.</u>
	<u>Le cas échéant, le Roi détermine l'équipement complémentaire des membres de l'équipe d'intervention nécessaire à l'exercice de leur fonction.</u>
<u>Section 3. - De la responsabilité civile et de l'assistance en justice applicables aux officiers de protection affectés aux missions de protection des personnes.</u>	<u>Section 3. - De la responsabilité civile et de l'assistance en justice applicables aux membres de l'équipe d'intervention dans l'exercice de leur fonction.</u>
<u>Article 35</u>	<u>Article 35</u>
Les officiers de protection affectés aux missions de protection des personnes bénéficient du même régime de responsabilité civile et d'assistance en justice que celui que les articles 47 à 53 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police octroient aux membres d'un service de police placé sous l'autorité d'un Ministre fédéral.	<u>Les membres de l'équipe d'intervention affectés à la fonction de protection des agents, des infrastructures et des biens du service de renseignement et de sécurité concerné bénéficient du régime de responsabilité civile et d'assistance en justice prévu aux articles 91 à 98 de la loi du 20 mai 1994 relative aux statuts du personnel de la Défense, dans la loi du 10 février 2003 relative à la responsabilité des et pour les membres du personnel au service des personnes publiques et dans l'arrêté royal du 16 mars 2006 relatif à l'assistance en justice des membres du personnel de certains services publics et à l'indemnisation des dommages aux biens encourus par eux.</u>
L'assistance en justice des officiers de protection est à charge du Ministre de la Justice, lequel représente également l'Etat lorsque l'officier de protection appelle l'Etat à la cause dans les cas fixés par la loi sur la fonction de police.	
<u>CHAPITRE IV. - Le secret.</u>	<u>CHAPITRE IV. - Le secret.</u>
<u>Article 36</u>	<u>Article 36</u>
§ 1er. Sans préjudice de l'article 19, tout agent et toute personne qui, à quelque titre que ce	§ 1er. Sans préjudice de l'article 19, tout agent et toute personne qui, à quelque titre que ce soit,

soit, apporte son concours à l'application de la présente loi est dépositaire des secrets qui lui sont confiés dans l'exercice de sa mission ou de sa coopération.	apporte son concours à l'application de la présente loi est dépositaire des secrets qui lui sont confiés dans l'exercice de sa mission ou de sa coopération.
§ 2. Le secret subsiste même lorsque les agents ont cessé leurs fonctions ou lorsque les personnes ne coopèrent plus avec les services	§ 2. Le secret subsiste même lorsque les agents ont cessé leurs fonctions ou lorsque les personnes ne coopèrent plus avec les services.
<u>Article 37</u>	<u>Article 37</u>
Les agents qui font appel au concours d'une personne qui ne relève pas des services de la Sûreté de l'Etat ou du Service général du Renseignement et de la Sécurité doivent explicitement informer cette personne du secret auquel elle est tenue.	Les agents qui font appel au concours d'une personne qui ne relève pas des services de la Sûreté de l'Etat ou du Service Général du Renseignement et de la Sécurité doivent explicitement informer cette personne du secret auquel elle est tenue.
<u>Article 38</u>	<u>Article 38</u>
§ 1er. Les perquisitions et saisies judiciaires opérées dans les lieux où les membres des services de renseignement et de sécurité exercent leur fonction, s'effectuent en présence de leur chef de corps ou de son remplaçant. Le chef de corps ou son remplaçant avertit sans délai le Ministre compétent des perquisitions et saisies judiciaires opérées.	§ 1er. Les perquisitions et saisies judiciaires opérées dans les lieux où les membres des services de renseignement et de sécurité exercent leur fonction, s'effectuent en présence <u>du dirigeant du service concerné</u> de leur chef de corps ou de son remplaçant. <u>Le dirigeant du service</u> <u>Le chef de corps ou son remplaçant</u> avertit sans délai le Ministre compétent des perquisitions et saisies judiciaires opérées.
§ 2. Si le chef de corps ou son remplaçant estime que la saisie de données ou matériels classifiés est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8 et 11, §§ 1er et 2, ou qu'elle présente un danger pour une personne physique, il en informe immédiatement le président du Comité permanent R et le Ministre compétent. Ces pièces classifiées saisies sont mises sous pli scellé, signé par le chef de corps ou son remplaçant et conservé en lieu sûr par le magistrat instructeur.	§ 2. Si <u>le dirigeant du service</u> <u>le chef de corps ou son remplaçant</u> estime que la saisie de données ou matériels classifiés est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8 et 11, §§ 1er et 2, ou qu'elle présente un danger pour une personne physique, il en informe immédiatement le président du Comité permanent R et le Ministre compétent. Ces pièces classifiées saisies sont mises sous pli scellé, signé par <u>le dirigeant du service</u> <u>le chef de corps ou son remplaçant</u> et conservé en lieu sûr par le magistrat instructeur.
Dans le même temps, le chef de corps ou son remplaçant peut demander la levée de la saisie à la Chambre des mises en accusation après en avoir informé le Ministre compétent. La demande de levée de la saisie a un effet suspensif sur celle-ci. La Chambre des mises en accusation est saisie par une déclaration faite au Greffe du Tribunal de première instance. Elle statue dans les quinze jours du dépôt de la déclaration. Le chef de corps ou son remplaçant et le magistrat instructeur sont entendus.	Dans le même temps, <u>le dirigeant du service</u> <u>le chef de corps ou son remplaçant</u> peut demander la levée de la saisie à la Chambre des mises en accusation après en avoir informé le Ministre compétent. La demande de levée de la saisie a un effet suspensif sur celle-ci. La Chambre des mises en accusation est saisie par une déclaration faite au Greffe du Tribunal de première instance. Elle statue dans les quinze jours du dépôt de la déclaration. <u>Le dirigeant du service</u> <u>Le chef de corps ou son remplaçant</u> et le magistrat instructeur sont entendus.
Dans le cadre de cette procédure, seuls les magistrats du siège et du ministère public	Dans le cadre de cette procédure, seuls les magistrats du siège et du ministère public siégeant

siégeant en Chambre des mises en accusation, le magistrat instructeur, le chef de corps ou son remplaçant peuvent prendre connaissance des pièces classifiées saisies	en Chambre des mises en accusation, le magistrat instructeur, le chef de corps ou son remplaçant dirigeant du service peuvent prendre connaissance des pièces classifiées saisies.
Lorsque la Chambre des mises en accusation conclut à la levée de la saisie en raison de la menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8, et 11, §§ 1er et 2, ou du danger pour une personne physique, les pièces classifiées sont restituées sous pli scellé au chef de corps ou à son remplaçant.	Lorsque la Chambre des mises en accusation conclut à la levée de la saisie en raison de la menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8, et 11, §§ 1er et 2, ou du danger pour une personne physique, les pièces classifiées sont restituées sous pli scellé au dirigeant du service chef de corps ou à son remplaçant .
Lorsque la Chambre des mises en accusation conclut que des pièces peuvent faire l'objet de la saisie, ces pièces classifiées saisies sont néanmoins restituées au chef de corps ou à son remplaçant par le procureur général à l'expiration de la procédure judiciaire.	Lorsque la Chambre des mises en accusation conclut que des pièces peuvent faire l'objet de la saisie, ces pièces classifiées saisies sont néanmoins restituées au dirigeant du service chef de corps ou à son remplaçant par le procureur général à l'expiration de la procédure judiciaire.
§ 3. Si le chef de corps ou son remplaçant ne demande pas dans un délai de dix jours la levée de la saisie à la Chambre des mises en accusation en application de l'alinéa 2 du § 2, la mise sous scellé visée à l'alinéa 1er du § 2 est levée.	§ 3. Si le dirigeant du service le chef de corps ou son remplaçant ne demande pas dans un délai de dix jours la levée de la saisie à la Chambre des mises en accusation en application de l'alinéa 2 du § 2, la mise sous scellé visée à l'alinéa 1er du § 2 est levée.
<u>Article 39</u>	<u>Article 39</u>
§ 1er. Les perquisitions et saisies dans les lieux visés à l'article 38 opérées dans le cadre d'une enquête parlementaire s'effectuent en présence du chef de corps ou de son remplaçant.	§ 1er. Les perquisitions et saisies dans les lieux visés à l'article 38 opérées dans le cadre d'une enquête parlementaire s'effectuent en présence du dirigeant du service du chef de corps ou de son remplaçant .
§ 2. Si le chef de corps ou son remplaçant estime que la saisie de données ou matériels classifiés est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8, et 11, §§ 1er et 2, ou qu'elle présente un danger pour une personne physique, il en informe immédiatement le président du Comité permanent R. Ces pièces classifiées saisies sont mises sous pli scellé, signé par le chef de corps ou son remplaçant. Ce pli est transmis immédiatement par le magistrat instructeur au président du Comité permanent R qui le conserve en lieu sûr.	§ 2. Si le dirigeant du service le chef de corps ou son remplaçant estime que la saisie de données ou matériels classifiés est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8, et 11, §§ 1er et 2, ou qu'elle présente un danger pour une personne physique, il en informe immédiatement le président du Comité permanent R. Ces pièces classifiées saisies sont mises sous pli scellé, signé par le dirigeant du service le chef de corps ou son remplaçant . Ce pli est transmis immédiatement par le magistrat instructeur au président du Comité permanent R qui le conserve en lieu sûr.
Dans le même temps, le chef de corps ou son remplaçant peut demander la levée de la saisie, selon le cas, au président de la Chambre ou au président de la Commission d'enquête qui statue. Le chef de corps ou son remplaçant et le président du Comité permanent R sont entendus. La demande de levée de la saisie a un effet suspensif sur celle-ci.	Dans le même temps, le dirigeant du service le chef de corps ou son remplaçant peut demander la levée de la saisie, selon le cas, au président de la Chambre ou au président de la Commission d'enquête qui statue. Le dirigeant du service Le chef de corps ou son remplaçant et le président du Comité permanent R sont entendus. La demande de levée de la saisie a un effet suspensif sur celle-

	ci.
<u>Article 40</u>	<u>Article 40</u>
<p>§ 1er. Dans le cadre des perquisitions et saisies opérées en tous autres lieux que ceux visés à l'article 38, lorsque des données ou matériels classifiés émanant des services de renseignement et de sécurité ont été découverts, le chef de corps ou son remplaçant en sont immédiatement avisés par le magistrat instructeur ou l'officier de police judiciaire délégué.</p> <p>§ 2. Si le chef de corps ou son remplaçant estime que la saisie des données ou matériels classifiés est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8 et 11, §§ 1er et 2, ou qu'elle présente un danger pour une personne physique, il sera procédé selon le cas comme aux articles 38 et 39.</p>	<p>§ 1er. Dans le cadre des perquisitions et saisies opérées en tous autres lieux que ceux visés à l'article 38, lorsque des données ou matériels classifiés émanant des services de renseignement et de sécurité ont été découverts, <u>le dirigeant du service le chef de corps ou son remplaçant en sont est</u> immédiatement avisé par le magistrat instructeur ou l'officier de police judiciaire délégué.</p> <p>§ 2. Si <u>le dirigeant du service le chef de corps ou son remplaçant</u> estime que la saisie des données ou matériels classifiés est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8 et 11, §§ 1er et 2, ou qu'elle présente un danger pour une personne physique, il sera procédé selon le cas comme aux articles 38 et 39.</p>
<u>Article 41</u>	<u>Article 41</u>
Lorsque la saisie de données ou matériels classifiés est effectuée conformément à l'article 51 de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements et si le chef de corps ou son remplaçant estime que la saisie est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8 et 11, §§ 1er et 2, la question est soumise au président du Comité permanent R, qui statue.	Lorsque la saisie de données ou matériels classifiés est effectuée conformément à l'article 51 de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements et si <u>le dirigeant du service le chef de corps ou son remplaçant</u> estime que la saisie est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions visées aux articles 7, 8 et 11, §§ 1er et 2, la question est soumise au président du Comité permanent R, qui statue.
<u>Article 42</u>	<u>Article 42</u>
Les informations obtenues par les moyens visés à l'article 259bis, § 5, du Code pénal, ainsi que les modalités mises en œuvre pour les obtenir, sont classifiées au moins au niveau " SECRET " en application de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations de sécurité.	<u>Les informations obtenues par les moyens visés à l'Article 259bis, § 5, du Code pénal, ainsi que les modalités mises en œuvre pour les obtenir, sont classifiées au moins au niveau " SECRET " en application de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations de sécurité.</u>
<u>Article 43</u>	<u>Article 43</u>
Sans préjudice de l'article 458 du Code pénal et des articles 48 et 51 de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de Coordination pour l'analyse de la menace :	Sans préjudice de l'article 458 du Code pénal et des articles 48 et 51 de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de Coordination pour l'analyse de la menace :

1° est puni d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de cent euros à cinq cents euros, l'agent ou la personne visés à l'article 36 qui a révélé les secrets en violation de cet Article;	1° est puni d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de cent euros à cinq cents euros, l'agent ou la personne visés à l'article 36 qui a révélé les secrets en violation de cet article;
2° est puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de cinq cents euros à trente mille euros ou d'une de ces peines seulement, l'agent ou la personne visés à l'article 36 qui a révélé l'identité d'une personne qui demande l'anonymat;	2° est puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de cinq cents euros à trente mille euros ou d'une de ces peines seulement, l'agent ou la personne visés à l'article 36 qui a révélé l'identité d'une personne qui demande l'anonymat;
3° est puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de cinq cents euros à trente mille euros ou d'une de ces peines seulement, quiconque a révélé, avec une intention malveillante, par quelque moyen d'expression que ce soit, l'identité d'agents des services de renseignement et de sécurité dont les missions exigent, pour des raisons de sécurité, le respect de la plus grande discréetion.	3° est puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de cinq cents euros à trente mille euros ou d'une de ces peines seulement, quiconque a révélé, avec une intention malveillante, par quelque moyen d'expression que ce soit, l'identité d'agents des services de renseignement et de sécurité dont les missions exigent, pour des raisons de sécurité, le respect de la plus grande discréetion.
<u>Chapitre IV/1.</u> Le contrôle des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données des services de renseignement et de sécurité	Chapitre IV/1. Le contrôle des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données des services de renseignement et de sécurité
<u>Article 43/1</u>	<u>Article 43/1</u>
§ 1er. Il est créé une commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité, visées à l'article 18/2	§ 1er. Il est créé une commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité, visées à l'article 18/2.
Chaque année, sur proposition de la commission la Chambre des représentants fixe le budget de celle-ci, qui s'inscrit au budget des dotations, afin qu'elle puisse disposer des moyens humains et matériels nécessaires à son bon fonctionnement.	Chaque année, sur proposition de la commission la Chambre des représentants fixe le budget de celle-ci, qui s'inscrit au budget des dotations, afin qu'elle puisse disposer des moyens humains et matériels nécessaires à son bon fonctionnement.
La commission effectue sa tâche de contrôle en toute indépendance. Elle est également chargée de la rédaction de son règlement d'ordre intérieur.	La commission effectue sa tâche de contrôle en toute indépendance. Elle est également chargée de la rédaction de son règlement d'ordre intérieur.
La commission est composée de trois membres effectifs. Un suppléant est désigné pour chaque membre effectif.	La commission est composée de trois membres effectifs. Un suppléant est désigné pour chaque membre effectif.
Le Roi désigne les membres effectifs de la commission, ainsi que leurs suppléants, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, sur proposition du Ministre de la Justice et du	Le Roi désigne les membres effectifs de la commission, ainsi que leurs suppléants, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la

Ministre de la Défense.	Défense.
Les membres effectifs et leurs suppléants ont la qualité de magistrat. Parmi les membres effectifs, un membre a la qualité de magistrat du ministère public et les deux autres ont la qualité de juge, dont un celle de juge d'instruction. Les membres suppléants ont la même qualité que les membres effectifs qu'ils remplacent	Les membres effectifs et leurs suppléants ont la qualité de magistrat. Parmi les membres effectifs, un membre a la qualité de magistrat du ministère public et les deux autres ont la qualité de juge, dont un celle de juge d'instruction. Les membres suppléants ont la même qualité que les membres effectifs qu'ils remplacent.
La commission ne délibère valablement que lorsque tous les membres effectifs ou, en cas d'empêchement, leur suppléant respectif, sont présents. Elle décide à la majorité des voix.	<u>La Commission statue à la majorité des trois membres présents ou de leur suppléant ou, en cas d'empêchement d'un membre effectif et de son suppléant, à l'unanimité des deux membres présents ou de leur suppléant.</u>
La présidence de la commission est assurée par le magistrat ayant la qualité de juge d'instruction.	La présidence de la commission est assurée par le magistrat ayant la qualité de juge d'instruction.
A l'exception du président, qui doit avoir une connaissance suffisante du français et du néerlandais, les deux autres membres effectifs appartiennent chacun à un rôle linguistique différent.	A l'exception du président, qui doit avoir une connaissance suffisante du français et du néerlandais, les deux autres membres effectifs appartiennent chacun à un rôle linguistique différent.
§ 2. Au moment de leur désignation, les membres effectifs et les membres suppléants de la commission doivent répondre aux conditions suivantes :	§ 2. Au moment de leur désignation, les membres effectifs et les membres suppléants de la commission doivent répondre aux conditions suivantes :
1° avoir atteint l'âge de quarante ans;	1° avoir atteint l'âge de quarante ans;
2° avoir une expérience utile d'au moins cinq ans dans l'une des matières visées à l'article 18/9, § 1er;	2° avoir une expérience utile d'au moins cinq ans dans l'une des matières visées à l'article 18/9, § 1er;
3° être détenteur d'une habilitation de sécurité du niveau " très secret " en vertu de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations de sécurité, attestations et avis de sécurité;	3° être détenteur d'une habilitation de sécurité du niveau " très secret " en vertu de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations de sécurité, attestations et avis de sécurité;
4° durant une période de cinq ans précédant la désignation, ne pas avoir été membre du Comité permanent de contrôle des services de police, ni du Comité permanent de Contrôle des services de renseignement, ni d'un service de police, ni d'un service de renseignement et de sécurité.	4° durant une période de cinq ans précédant la désignation, ne pas avoir été membre du Comité permanent de contrôle des services de police, ni du Comité permanent de Contrôle des services de renseignement, ni d'un service de police, ni d'un service de renseignement et de sécurité.
Ces magistrats sont désignés pour une période de cinq ans. Ce mandat est renouvelable deux fois.	Ces magistrats sont désignés pour une période de cinq ans. Ce mandat est renouvelable deux fois.
Les membres suppléants doivent être du même rôle linguistique que les membres effectifs qu'ils remplacent	<u>A l'exception du suppléant du président, qui doit avoir une connaissance suffisante du néerlandais et du français, les membres suppléants doivent</u> être du même rôle linguistique que les membres effectifs qu'ils

	remplacent.
§ 3. En cas d'empêchement ou d'absence pour une durée de plus de trois mois d'un des membres de la commission, ou si son mandat devient vacant, il est remplacé définitivement par son suppléant	§ 3. En cas d'empêchement ou d'absence pour une durée de plus de trois mois d'un des membres de la commission, ou si son mandat devient vacant, il est remplacé définitivement par son suppléant.
Si un membre de la commission cesse d'exercer son mandat, n'est plus détenteur de l'habilitation de sécurité visée au § 2, alinéa 1er, 3°, ou est désigné à une autre fonction, de sorte qu'il perd la qualité visée au § 1er, son mandat est achevé par son suppléant	Si un membre de la commission cesse d'exercer son mandat, n'est plus détenteur de l'habilitation de sécurité visée au § 2, alinéa 1er, 3°, ou est désigné à une autre fonction, de sorte qu'il perd la qualité visée au § 1er, son mandat est achevé par son suppléant.
Lorsque la fonction d'un suppléant est vacante ou lorsqu'un suppléant achève le mandat d'un membre effectif de la commission en application de l'alinéa 2, le Roi, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la Défense, procède, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, à une nouvelle désignation.	Lorsque la fonction d'un suppléant est vacante ou lorsqu'un suppléant achève le mandat d'un membre effectif de la commission en application de l'alinéa 2, le Roi, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la Défense, procède, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, à une nouvelle désignation.
En cas de constatation d'une faute grave, le Roi, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la Défense, peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, démettre un membre effectif ou un suppléant de ses fonctions.	En cas de constatation d'une faute grave, le Roi, sur proposition du Ministre de la Justice et du Ministre de la Défense, peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, démettre un membre effectif ou un suppléant de ses fonctions.
§ 4. Les membres effectifs exercent leur fonction à la commission à temps plein. Durant la durée de leur mission, les membres effectifs, ainsi que leurs suppléants, agissent en toute indépendance vis-à-vis du corps dont ils sont issus ou vis-à-vis de leur supérieur hiérarchique.	§ 4. Les membres effectifs exercent leur fonction à la commission à temps plein. Durant la durée de leur mission, les membres effectifs, ainsi que leurs suppléants, agissent en toute indépendance vis-à-vis du corps dont ils sont issus ou vis-à-vis de leur supérieur hiérarchique.
Après la désignation d'un membre effectif, il peut être pourvu à son remplacement dans la juridiction à laquelle appartient ce magistrat, par une nomination en surnombre par rapport au cadre du personnel de cette juridiction	Après la désignation d'un membre effectif, il peut être pourvu à son remplacement dans la juridiction à laquelle appartient ce magistrat, par une nomination en surnombre par rapport au cadre du personnel de cette juridiction.
Les membres effectifs reçoivent le traitement qui est accordé aux magistraux fédéraux, conformément à l'article 355bis du Code Judiciaire.	Les membres effectifs reçoivent le traitement qui est accordé aux magistraux fédéraux, conformément à l'article 355bis du Code Judiciaire.
Lorsqu'un suppléant est appelé à remplacer un membre effectif pour une durée d'au moins un mois, il perçoit par mois complet, en plus de son traitement, la différence entre ce dernier et celui de membre effectif, déterminé à l'alinéa 3.	Lorsqu'un suppléant est appelé à remplacer un membre effectif pour une durée d'au moins un mois, il perçoit par mois complet, en plus de son traitement, la différence entre ce dernier et celui de membre effectif, déterminé à l'alinéa 3.
Si un suppléant est appelé à remplacer un membre effectif, il perçoit une allocation par jour de remplacement de ce membre effectif. Cette allocation s'élève à 1/20 de la différence entre son traitement mensuel et le traitement mensuel	Si un suppléant est appelé à remplacer un membre effectif, il perçoit une allocation par jour de remplacement de ce membre effectif. Cette allocation s'élève à 1/20 de la différence entre son traitement mensuel et le traitement mensuel qui lui

qui lui serait accordé s'il remplissait la fonction de membre effectif.	serait accordé s'il remplissait la fonction de membre effectif.
§ 5. La commission est soutenue par un secrétariat composé de membres du personnel détachés par les services de renseignement et de sécurité suivant les modalités à définir par le Roi. Le Roi détermine également le statut de ces membres, sans porter atteinte à leur statut administratif et pécuniaire d'origine.	§ 5. La commission est soutenue par un secrétariat composé de membres du personnel détachés par les services de renseignement et de sécurité suivant les modalités à définir par le Roi. Le Roi détermine également le statut de ces membres, sans porter atteinte à leur statut administratif et pécuniaire d'origine.
<u>Chapitre IV/2</u> Du contrôle a posteriori des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité	<u>Chapitre IV/2.</u> - Du contrôle a posteriori des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité
<u>Article 43/2</u>	<u>Article 43/2</u>
Sans préjudice des compétences définies à l'article 1er de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace et à l'article 44ter de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité, le Comité permanent R est chargé du contrôle a posteriori des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité visées à l'article 18/2.	Sans préjudice des compétences définies à l'article 1er de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace et <u>à l'article 44/4</u> de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité, le Comité permanent R est chargé du contrôle a posteriori des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité visées à l'article 18/2.
Il se prononce sur la légalité des décisions relatives à ces méthodes, ainsi que sur le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité prévus aux Articles 18/3, § 1er, alinéa 1er, et 18/9, §§ 2 et 3.	Il se prononce sur la légalité des décisions relatives à ces méthodes, ainsi que sur le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité prévus aux articles 18/3, § 1er, alinéa 1er, et 18/9, §§ 2 et 3.
<u>Article 43/3</u>	<u>Article 43/3</u>
Les listes visées à l'article 18/3, § 3., sont portées sans délai à la connaissance du Comité permanent R par l'autorité compétente, suivant les modalités à fixer par le Roi.	Les listes visées à l'article 18/3, § 3, sont portées sans délai à la connaissance du Comité permanent R par l'autorité compétente, suivant les modalités à fixer par le Roi.
L'ensemble des décisions, avis et autorisations concernant des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données sont portés sans délai à la connaissance du Comité permanent R par l'autorité compétente, suivant les modalités à fixer par le Roi	L'ensemble des décisions, <u>autorisations</u> , avis, <u>accords</u> et <u>confirmations</u> concernant des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données sont portés sans délai à la connaissance du Comité permanent R par l'autorité compétente, suivant les modalités à fixer par le Roi.

<u>Article 43/4</u>	<u>Article 43/4</u>
Le Comité permanent R agit :	Le Comité permanent R agit :
- soit d'initiative;	- soit d'initiative;
- soit à la demande de la Commission de la protection de la vie privée suivant les modalités déterminées par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, après avis de ladite commission et du Comité permanent R;	- soit à la demande de la Commission de la protection de la vie privée suivant les modalités déterminées par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, après avis de ladite commission et du Comité permanent R;
- soit à la suite du dépôt d'une plainte, qui, à peine de nullité, est écrite et précise les griefs, de toute personne qui peut justifier d'un intérêt personnel et légitime, sauf si la plainte est manifestement non fondée;	- soit à la suite du dépôt d'une plainte, qui, à peine de nullité, est écrite et précise les griefs, de toute personne qui peut justifier d'un intérêt personnel et légitime, sauf si la plainte est manifestement non fondée;
- soit chaque fois que la commission a suspendu l'utilisation d'une méthode spécifique ou d'une méthode exceptionnelle pour cause d'illégalité et a interdit l'exploitation des données pour cause d'illégalité d'une méthode spécifique ou d'une méthode exceptionnelle;	- soit chaque fois que la commission a suspendu l'utilisation d'une méthode spécifique ou d'une méthode exceptionnelle pour cause d'illégalité et a interdit l'exploitation des données pour cause d'illégalité d'une méthode spécifique ou d'une méthode exceptionnelle;
- soit chaque fois que le ministre compétent a pris une décision sur la base de l'article 18/10, § 3.	- soit chaque fois que le ministre compétent a pris une décision sur la base de l'article 18/10, § 3.
Le Comité permanent R se prononce dans un délai d'un mois suivant la date à laquelle il a été saisi conformément à l'alinéa 1er.	Le Comité permanent R se prononce dans un délai d'un mois suivant la date à laquelle il a été saisi conformément à l'alinéa 1er.
La décision du Comité permanent R de ne pas donner suite à une plainte est motivée et notifiée au plaignant.	La décision du Comité permanent R de ne pas donner suite à une plainte est motivée et notifiée au plaignant.
Son contrôle n'est pas suspensif sauf si le Comité permanent R en décide autrement.	Son contrôle n'est pas suspensif sauf si le Comité permanent R en décide autrement.
<u>Article 43/5</u>	<u>Article 43/5</u>
§ 1er. Le contrôle des méthodes exceptionnelles de recueil de données s'effectue notamment sur la base des documents communiqués par la commission conformément à l'article 18/10, § 7, et du registre spécial visé à l'article 18/17, § 6, lequel est tenu en permanence à la disposition du Comité permanent R, et sur la base de tout autre document utile produit par la commission ou dont le Comité permanent R demande la production.	§ 1er. Le contrôle des méthodes exceptionnelles de recueil de données s'effectue notamment sur la base des documents communiqués par la commission conformément à l'article 18/10, § 7, et du registre spécial visé à l'article 18/17, § 6, lequel est tenu en permanence à la disposition du Comité permanent R, et sur la base de tout autre document utile produit par la commission ou dont le Comité permanent R demande la production.
Le contrôle des méthodes spécifiques s'effectue notamment sur la base des listes visées à l'article 18/3, § 3, et de tout autre document utile produit par la commission ou dont le Comité	Le contrôle des méthodes spécifiques s'effectue notamment sur la base des listes visées à l'article 18/3, § 3, et de tout autre document utile produit par la commission ou dont le Comité permanent R

permanent R demande la production.	demande la production.
Le Comité permanent R dispose du dossier complet établi par le service de renseignement et de sécurité concerné, ainsi que de celui de la commission, et peut requérir du service de renseignement et de sécurité concerné et de la commission la communication de toute information complémentaire qu'il juge utile au contrôle dont il est investi. Le service de renseignement et de sécurité concerné et la commission sont tenus de répondre sans délai à cette demande.	Le Comité permanent R dispose du dossier complet établi par le service de renseignement et de sécurité concerné, ainsi que de celui de la commission, et peut requérir du service de renseignement et de sécurité concerné et de la commission la communication de toute information complémentaire qu'il juge utile au contrôle dont il est investi. Le service de renseignement et de sécurité concerné et la commission sont tenus de répondre sans délai à cette demande.
§ 2. Le Comité permanent R peut confier des missions d'enquête au Service d'enquêtes du Comité permanent R. Ce service dispose, dans ce cadre, de toutes les compétences qui lui ont été attribuées par la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace	§ 2. Le Comité permanent R peut confier des missions d'enquête au Service d'enquêtes du Comité permanent R. Ce service dispose, dans ce cadre, de toutes les compétences qui lui ont été attribuées par la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace.
§ 3. Le plaignant et son avocat peuvent consulter le dossier au greffe du Comité permanent R pendant cinq jours ouvrables, aux dates et heures communiquées par ce Comité. Ce dossier contient tous les éléments et renseignements pertinents en la matière, à l'exception de ceux qui portent atteinte à la protection des sources, à la protection de la vie privée de tiers, aux règles de classification énoncées par la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité, ou à l'accomplissement des missions des services de renseignement et de sécurité définies aux articles 7, 8 et 11	§ 3. Le plaignant et son avocat peuvent consulter le dossier au greffe du Comité permanent R pendant cinq jours ouvrables, aux dates et heures communiquées par ce Comité. Ce dossier contient tous les éléments et renseignements pertinents en la matière, à l'exception de ceux qui portent atteinte à la protection des sources, à la protection de la vie privée de tiers, aux règles de classification énoncées par la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité, ou à l'accomplissement des missions des services de renseignement et de sécurité définies aux articles 7, 8 et 11.
Le service de renseignement et de sécurité concerné se voit offrir la possibilité de donner au préalable son avis sur les données enregistrées dans le dossier qui peut être consulté.	Le service de renseignement et de sécurité concerné se voit offrir la possibilité de donner au préalable son avis sur les données enregistrées dans le dossier qui peut être consulté.
Toutefois, le dossier accessible au plaignant et à son avocat permet au moins de déterminer :	<u>Sauf si cela peut porter atteinte aux missions du service de renseignement et de sécurité concerné</u> , le dossier accessible au plaignant et à son avocat permet au moins de déterminer :
1° le cadre juridique qui a fondé le recours à une méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil des données;	1° le cadre juridique qui a fondé le recours à une méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil des données;
2° la nature de la menace et son degré de gravité qui ont justifié le recours à la méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil de données;	2° la nature de la menace et son degré de gravité qui ont justifié le recours à la méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil de données;
3° le type de données à caractère personnel recueillies lors de la mise en œuvre de la méthode spécifique ou exceptionnelle, pour autant que ces données n'aient trait qu'au plaignant.	3° le type de données à caractère personnel recueillies lors de la mise en œuvre de la méthode spécifique ou exceptionnelle, pour autant que ces données n'aient trait qu'au plaignant.
§ 4. Le Comité permanent R peut entendre les	§ 4. Le Comité permanent R peut entendre les

<p>membres de la commission, le dirigeant du service concerné et les membres des services de renseignement et de sécurité qui ont mis en œuvre les méthodes spécifiques ou exceptionnelles de recueil de données. Les intéressés sont entendus en l'absence du plaignant ou de son avocat.</p>	<p>membres de la commission, le dirigeant du service concerné et les membres des services de renseignement et de sécurité qui ont mis en œuvre les méthodes spécifiques ou exceptionnelles de recueil de données. Les intéressés sont entendus en l'absence du plaignant ou de son avocat.</p>
<p>Les membres des services de renseignement sont obligés de révéler au Comité permanent R les secrets dont ils sont dépositaires. Si ces secrets concernent une information ou une instruction en cours, le Comité permanent R se concerte préalablement à ce sujet avec le magistrat compétent.</p>	<p>Les membres des services de renseignement et de sécurité sont obligés de révéler au Comité permanent R les secrets dont ils sont dépositaires. Si ces secrets concernent une information ou une instruction en cours, le Comité permanent R se concerte préalablement à ce sujet avec le magistrat compétent.</p>
<p>Si le membre du service de renseignement et de sécurité estime devoir garder le secret dont il est dépositaire parce que sa divulgation est de nature à porter préjudice à la protection des sources, à la protection de la vie privée de tiers ou à l'accomplissement des missions des services de renseignement et de sécurité telles qu'elles sont définies aux articles 7, 8 et 11, la question est soumise au président du Comité permanent R, qui statue après avoir entendu le dirigeant du service.</p>	<p>Si le membre du service de renseignement et de sécurité estime devoir garder le secret dont il est dépositaire parce que sa divulgation est de nature à porter préjudice à la protection des sources, à la protection de la vie privée de tiers ou à l'accomplissement des missions des services de renseignement et de sécurité telles qu'elles sont définies aux articles 7, 8 et 11, la question est soumise au président du Comité permanent R, qui statue après avoir entendu le dirigeant du service.</p>
<p>A leur demande, le plaignant et son avocat sont entendus par le Comité permanent R.</p>	<p>A leur demande, le plaignant et son avocat sont entendus par le Comité permanent R.</p>
<p><u>Article 43/6</u></p>	<p><u>Article 43/6</u></p>
<p>§ 1er. Si le Comité permanent R constate que les décisions relatives à des méthodes spécifiques ou exceptionnelles de recueil de données sont illégales, il ordonne la cessation de la méthode concernée si celle-ci est toujours en cours ou si elle a été suspendue par la commission, et ordonne l'interdiction d'exploiter les données recueillies grâce à cette méthode et leur destruction, selon les modalités à fixer par le Roi après avis de la Commission de la protection de la vie privée et du Comité permanent R.</p>	<p>§ 1er. Si le Comité permanent R constate que les décisions relatives à des méthodes spécifiques ou exceptionnelles de recueil de données sont illégales, il ordonne la cessation de la méthode concernée si celle-ci est toujours en cours ou si elle a été suspendue par la commission, et ordonne l'interdiction d'exploiter les données recueillies grâce à cette méthode et leur destruction, selon les modalités à fixer par le Roi après avis de la Commission de la protection de la vie privée et du Comité permanent R.</p>
<p>La décision motivée est communiquée sans délai au dirigeant du service, au ministre concerné, à la commission et, le cas échéant, à la Commission de la protection de la vie privée.</p>	<p>La décision motivée est communiquée sans délai au dirigeant du service, au ministre concerné, à la commission et, le cas échéant, à la Commission de la protection de la vie privée.</p>
<p>Lorsque le Comité permanent R estime qu'une méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil des données est conforme aux dispositions de la présente loi, alors que la commission avait ordonné l'interdiction d'exploiter les données recueillies grâce à cette méthode ainsi que la suspension de cette méthode, le Comité permanent R lève l'interdiction et la suspension par une décision motivée et en avise sans délai le dirigeant du service, le ministre compétent et</p>	<p>Lorsque le Comité permanent R estime qu'une méthode spécifique ou exceptionnelle de recueil des données est conforme aux dispositions de la présente loi, alors que la commission avait ordonné l'interdiction d'exploiter les données recueillies grâce à cette méthode ainsi que la suspension de cette méthode, le Comité permanent R lève l'interdiction et la suspension par une décision motivée et en avise sans délai le dirigeant du service, le ministre compétent et la</p>

la commission.	commission.
§ 2. En cas de plainte, la décision est portée à la connaissance du plaignant à la condition suivante : toute information de nature à porter atteinte à la défense de l'intégrité du territoire national, aux plans de défense militaires, à l'accomplissement des missions des forces armées, à la sécurité des ressortissants belges à l'étranger, à la sûreté intérieure de l'Etat, y compris dans le domaine de l'énergie nucléaire, à la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel, à la sûreté extérieure de l'Etat et aux relations internationales, au fonctionnement des organes décisionnels de l'Etat, à la protection des sources ou à la protection de la vie privée de tiers, est supprimée, avec référence à la présente disposition, de la copie de la décision notifiée.	§ 2. En cas de plainte, la décision est portée à la connaissance du plaignant à la condition suivante : toute information de nature à porter atteinte à la défense de l'intégrité du territoire national, aux plans de défense militaires, à l'accomplissement des missions des forces armées, à la sécurité des ressortissants belges à l'étranger, à la sûreté intérieure de l'Etat, y compris dans le domaine de l'énergie nucléaire, à la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel, à la sûreté extérieure de l'Etat et aux relations internationales, au fonctionnement des organes décisionnels de l'Etat, à la protection des sources ou à la protection de la vie privée de tiers, est supprimée, avec référence à la présente disposition, de la copie de la décision notifiée.
La même procédure sera appliquée lorsque la décision contient des informations de nature à porter atteinte au secret de l'information ou de l'instruction si des données se rapportent à une information ou une instruction judiciaire en cours.	La même procédure sera appliquée lorsque la décision contient des informations de nature à porter atteinte au secret de l'information ou de l'instruction <u>judiciaire</u> si des données se rapportent à une information ou une instruction judiciaire en cours.
<u>Article 43/7</u>	<u>Article 43/7</u>
§ 1er. Si le Comité permanent R intervient dans le cadre du présent chapitre, le greffe est assuré par le greffier du Comité permanent R ou par un membre du personnel de niveau 1 désigné par lui.	§ 1er. Si le Comité permanent R intervient dans le cadre du présent chapitre, le greffe est assuré par le greffier du Comité permanent R ou par un membre du personnel de niveau 1 désigné par lui.
§ 2. Les membres du Comité permanent R, les greffiers, les membres du Service d'enquêtes et le personnel administratif sont tenus à une obligation de secret à l'égard des faits, actes ou renseignements dont ils ont connaissance en raison du concours qu'ils apportent à l'application de la présente loi. Ils peuvent toutefois utiliser les données et renseignements recueillis dans ce cadre dans l'accomplissement de leur mission définie par l'article 1er de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace.	§ 2. Les membres du Comité permanent R, les greffiers, les membres du Service d'enquêtes et le personnel administratif sont tenus à une obligation de secret à l'égard des faits, actes ou renseignements dont ils ont connaissance en raison du concours qu'ils apportent à l'application de la présente loi. Ils peuvent toutefois utiliser les données et renseignements recueillis dans ce cadre dans l'accomplissement de leur mission définie par l'article 1er de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace.
Sans préjudice de l'article 458 du Code pénal, ils seront punis d'un emprisonnement de huit jours à un an et d'une amende de cent euros à quatre mille euros, ou d'une de ces peines seulement, s'ils révèlent ces secrets dans des circonstances autres que celles prévues par la présente loi.	Sans préjudice de l'article 458 du Code pénal, ils seront punis d'un emprisonnement de huit jours à un an et d'une amende de cent euros à quatre mille euros, ou d'une de ces peines seulement, s'ils révèlent ces secrets dans des circonstances autres que celles prévues par la présente loi.
<u>Article 43/8</u>	<u>Article 43/8</u>

Les décisions du Comité permanent R ne sont susceptibles d'aucun recours.	Les décisions du Comité permanent R ne sont susceptibles d'aucun recours.
<u>CHAPITRE V. - Dispositions modificatives et finales.</u>	<u>CHAPITRE V. - Dispositions particulières à l'exercice des missions du Service Général du Renseignement et de la Sécurité.</u>
<u>Article 44</u>	<u>Article 44</u>
Abrogé	<u>Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut rechercher, capter, écouter, prendre connaissance et enregistrer toute forme de communications émises ou reçues à l'étranger, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l'article 11, §1er, 1° à 3° et 5°.</u>
	<u>Article 44/1 (nouveau)</u>
	<u>Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut procéder à l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger, y lever toute protection, décrypter, décoder et enregistrer les données stockées, traitées ou transmises par le système, les manipuler et perturber et neutraliser le système informatique, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l'article 11, §1er, 1° à 3° et 5°.</u>
	<u>Article 44/2 (nouveau)</u>
	<u>Le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées peut utiliser des moyens de prises d'images fixes ou animées à l'étranger, selon les modalités fixées aux articles 44/3 et 44/4, dans le cadre des missions visées à l'article 11, §1er, 1° à 3° en 5°.</u>
<u>Article 44bis</u>	<u>Article 44/3 (ancien article 44bis)</u>
Le contrôle du Comité permanent de contrôle des services de renseignement en ce qui concerne l'interception des communications émises à l'étranger par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées s'effectue comme suit :	Le contrôle du Comité permanent de contrôle des services de renseignement en ce qui concerne l'interception des communications émises <u>ou reçues</u> à l'étranger, <u>l'intrusion dans un système informatique situé à l'étranger et la prise d'images fixes ou animées effectuée à l'étranger</u> par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées s'effectue comme suit :
1° Le contrôle préalable à interception s'effectue	1° Le contrôle préalable <u>aux interceptions</u> .

sur base de la liste établie annuellement.	intrusions ou prises d'images fixes ou animées s'effectue sur base de listes établies annuellement.
A cet effet, chaque année, au début du mois de décembre, le Service général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées présente pour autorisation au Ministre de la Défense une liste d'organisations et d'institutions qui feront l'objet d'interceptions de leurs communications dans le courant de l'année à venir. Cette liste mentionnera pour chaque interception la motivation et la durée prévue. Endéans les 10 jours ouvrables le Ministre de la Défense prend une décision et la communique au Service Général du Renseignement et de la Sécurité. Ce service transmet la liste annuelle pourvue de l'autorisation du ministre de la Défense au Comité permanent de contrôle des services de renseignement.	A cet effet, chaque année, au début du mois de décembre, le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées présente pour autorisation au Ministre de la Défense des listes d'organisations et d'institutions qui feront l'objet d'interceptions de leurs communications, d'intrusions dans leurs systèmes informatiques ou de prises d'images fixes ou animées dans le courant de l'année à venir. Ces listes justifieront pour chaque organisation ou institution la raison pour laquelle elle fera l'objet d'une interception, intrusion ou prise d'images fixes ou animées en lien avec les missions visées à l'article 11, § 1 ^{er} , 1 ^o à 3 ^o et 5 ^o et mentionneront la durée prévue. Endéans les 10 jours ouvrables le Ministre de la Défense prend une décision et la communique au Service Général du Renseignement et de la Sécurité. Ce service transmet les listes annuelles pourvues de l'autorisation du ministre de la Défense au Comité permanent de contrôle des services de renseignement.
Si le Ministre de la Défense n'a pas pris de décision ou n'a pas transmis cette décision au Service Général du Renseignement et de la Sécurité avant le 1er janvier, ce service peut entamer les interceptions prévues, sans préjudice de toute décision ultérieure du Ministre de la Défense.	Si le Ministre de la Défense n'a pas pris de décision ou n'a pas transmis cette décision au Service Général du Renseignement et de la Sécurité avant le 1er janvier, ce service peut entamer les interceptions, intrusions et prises d'images fixes ou animées prévues, sans préjudice de toute décision ultérieure du Ministre de la Défense.
Si des interceptions de communications non reprises sur la liste annuelle s'avèrent indispensables et urgentes pour l'exécution d'une mission du Service général du Renseignement et de la Sécurité, ce service en avertit le Ministre de la Défense dans les plus brefs délais et au plus tard le premier jour ouvrable qui suit le début de l'interception. Le ministre peut, s'il n'est pas d'accord, faire cesser cette interception. La décision du Ministre de la Défense est communiquée au Comité permanent de contrôle des services de renseignement comme défini au 1 ^o , alinéa 2.	Si des interceptions de communications, des intrusions informatiques ou des prises d'images fixes ou animées non reprises sur les listes annuelles s'avèrent indispensables et urgentes pour l'exécution d'une mission du Service Général du Renseignement et de la Sécurité, ce service en avertit le Ministre de la Défense dans les plus brefs délais et au plus tard le premier jour ouvrable qui suit le début de l'interception, de l'intrusion ou de la prise d'images fixes ou animées . Le ministre peut, s'il n'est pas d'accord, faire cesser cette interception, cette intrusion ou cette prise d'images fixes ou animées . La décision du Ministre de la Défense est communiquée au Comité permanent de contrôle des services de renseignement le plus rapidement possible par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité .
2 ^o Le contrôle pendant l'interception s'effectue moyennant des visites aux installations dans lesquelles le Service général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées effectue ces interceptions.	2 ^o Le contrôle pendant l'interception, l'intrusion ou la prise d'images fixes ou animées s'effectue, à tout moment , moyennant des visites aux installations dans lesquelles le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des

	<p>Forces armées effectue ces interceptions, <u>intrusions et prises d'images fixes ou animées</u>.</p>
3° Le contrôle postérieur aux interceptions s'effectue sur base du contrôle d'un journal de bord tenu d'une façon permanente sur le lieu d'interception par le Service général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées. Le Comité permanent de contrôle des services de renseignement a toujours accès à ce journal de bord.	<p>3° Le contrôle postérieur aux interceptions, <u>aux intrusions et aux prises d'images fixes ou animées</u> s'effectue sur base <u>de listes mensuelles des pays ou des organisations ou institutions ayant effectivement fait l'objet d'une écoute, d'une intrusion ou d'une prise d'images durant le mois écoulé, notifiées au Comité permanent de contrôle des services de renseignement, et justifiant la raison pour laquelle l'écoute, l'intrusion ou la prise d'images a été effectuée en lien avec les missions visées à l'article 11, § 1er, 1° à 3° et 5°, ainsi que sur base</u> du contrôle de <u>journaux</u> de bord tenus d'une façon permanente sur le lieu d'interception, <u>d'intrusion ou de prise d'images fixes ou animées</u> par le Service <u>Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées</u>. Le Comité permanent de contrôle des services de renseignement a toujours accès à <u>ces journaux</u> de bord.</p>
<u>Article 44ter</u>	<u>Article 44/4 (ancien article 44ter)</u>
Dans le cadre d'interceptions de communications émises à l'étranger par le Service général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées, le Comité permanent de contrôle des services de renseignement, sans préjudice des autres compétences attribuées à ce Comité par la loi du 18 juillet 1991, a le droit de faire cesser des interceptions en cours lorsqu'il apparaît que les conditions de celles-ci ne respectent manifestement pas les dispositions légales et/ou l'autorisation visée à l'article 44bis, 1°, alinéa 2. Cette décision motivée de manière circonstanciée doit être communiquée au Chef du Service général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées ainsi qu'au Ministre de la Défense.	Dans le cadre d'interceptions de communications émises <u>ou reçues</u> à l'étranger <u>et d'intrusions dans un système informatique situé à l'étranger et de prises d'images fixes ou animées effectuées à l'étranger</u> par le Service <u>Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées</u> , le Comité permanent de contrôle des services de renseignement, sans préjudice des autres compétences attribuées à ce Comité par la loi du 18 juillet 1991, a le droit de faire cesser des interceptions, <u>intrusions ou prises d'images</u> en cours lorsqu'il apparaît que <u>les conditions</u> de celles-ci ne respectent manifestement pas les dispositions légales et/ou l'autorisation visée à l' <u>article 44/3</u> , 1°, alinéa 2. <u>Il ordonne l'interdiction d'exploiter les données recueillies illégalement et leur destruction, selon les modalités à fixer par le Roi.</u> Cette décision motivée de manière circonstanciée doit être communiquée au Chef du Service <u>Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées</u> ainsi qu'au Ministre de la Défense.
	<u>Article 44/5 (nouveau)</u>
	<p><u>Si une opération sur un réseau de communications est nécessaire pour permettre l'interception de communications émises ou reçues à l'étranger visée à l'article 44, l'opérateur du réseau ou le fournisseur du service de communications est saisi d'une demande écrite du dirigeant du service et est</u></p>

	<u>tenu de prêter son concours dans les plus brefs délais.</u>
	<u>Toute personne qui refuse de prêter son concours aux réquisitions visées à l'alinéa 1er est punie d'une amende de vingt-six euros à vingt mille euros. Les prestations sont rétribuées selon les coûts réels, sur présentation des pièces justificatives.</u>
	<u>Le Roi fixe, sur la proposition du Ministre de la Défense et du Ministre qui a les communications électroniques dans ses attributions, les modalités de ce concours.</u>
	<u>CHAPITRE VI. – Dispositions modificatives et finales</u>
<u>Article 45</u>	<u>Article 45</u>
Dans l'article 39 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, les mots " services de renseignement officiels " sont remplacés par les mots " services de renseignement et de sécurité visés par la loi du 30 novembre 1998 ".	Dans l'article 39 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, les mots " services de renseignement officiels " sont remplacés par les mots " services de renseignement et de sécurité visés par la loi du 30 novembre 1998".
<u>Article 46</u>	<u>Article 46</u>
Dans la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements, sont apportées les modifications suivantes :	Dans la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements, sont apportées les modifications suivantes :
A) à l'article 3, alinéa 1er, 2°, les mots " l'Administration de " sont supprimés;	A) à l'article 3, alinéa 1er, 2°, les mots " l'Administration de " sont supprimés;
B) à l'article 31, 2°, les mots " l'Administration de ", sont supprimés;	B) à l'article 31, 2°, les mots " l'Administration de ", sont supprimés;
C) l'article 31 est complété par un 4°, rédigé comme suit :	C) l'article 31 est complété par un 4°, rédigé comme suit :
4° le Ministre qui a l'Intérieur dans ses attributions, pour les missions de la Sûreté de l'Etat qui ont trait au maintien de l'ordre public et à la protection des personnes, ainsi que l'organisation et l'administration de la Sûreté de l'Etat lorsque celles-ci ont une influence directe sur l'exécution des missions de maintien de l'ordre public et de protection des personnes.	" 4° le Ministre qui a l'Intérieur dans ses attributions, pour les missions de la Sûreté de l'Etat qui ont trait au maintien de l'ordre public et à la protection des personnes, ainsi que l'organisation et l'administration de la Sûreté de l'Etat lorsque celles-ci ont une influence directe sur l'exécution des missions de maintien de l'ordre public et de protection des personnes. ";
D) à l'article 51, alinéa 2, 3ème phrase, sont insérés, entre les mots " saisie " et " risquerait ", les mots " de données classifiées est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions des services de renseignement et de sécurité visées aux articles 7, 8 et 11 de la loi du 30 novembre 1998, organique des services	D) à l'article 51, alinéa 2, 3ème phrase, sont insérés, entre les mots " saisie " et " risquerait ", les mots " de données classifiées est de nature à constituer une menace pour l'exercice des missions des services de renseignement et de sécurité visées aux articles 7, 8 et 11 de la loi du 30 novembre 1998, organique des services

de renseignement et de sécurité, ou qu'elle ".	renseignement et de sécurité, ou qu'elle ".
<u>Article 47</u>	<u>Article 47</u>
L'article 5, alinéa 3, de la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques, modifié par la loi du 24 mai 1994, est complété par ce qui suit : 12° l'administrateur général de la Sûreté de l'Etat relevant du Ministre de la Justice.	L'article 5, alinéa 3, de la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques, modifié par la loi du 24 mai 1994, est complété par ce qui suit : " 12° l'administrateur général de la Sûreté de l'Etat relevant du Ministre de la Justice. ".
<u>Article 48</u>	<u>Article 48</u>
Le Roi détermine la date de l'entrée en vigueur de la présente loi.	Le Roi détermine la date de l'entrée en vigueur de la présente loi.
<u>CODE PENAL</u>	<u>CODE PENAL</u>
CHAPITRE Vbis. - Des écoutes, de la prise de connaissance et de l'enregistrement de communications et de télécommunications privées.	CHAPITRE Vbis. - Des écoutes, de la prise de connaissance et de l'enregistrement de communications et de télécommunications privées.
<u>Article 259bis</u>	<u>Article 259bis</u>
§ 1. Sera puni d'un emprisonnement de six mois à deux ans et d'une amende de cinq cents [euros] à vingt mille [euros] ou d'une de ces peines seulement, tout officier ou fonctionnaire public, dépositaire ou agent de la force publique qui, à l'occasion de l'exercice de ses fonctions, hors les cas prévus par la loi ou sans respecter les formalités qu'elle prescrit :	§ 1. Sera puni d'un emprisonnement de six mois à deux ans et d'une amende de cinq cents [euros] à vingt mille [euros] ou d'une de ces peines seulement, tout officier ou fonctionnaire public, dépositaire ou agent de la force publique qui, à l'occasion de l'exercice de ses fonctions, hors les cas prévus par la loi ou sans respecter les formalités qu'elle prescrit :
1° soit, intentionnellement, à l'aide d'un appareil quelconque, écoute ou fait écouter, prend connaissance ou fait prendre connaissance, enregistre ou fait enregistrer, pendant leur transmission, des communications ou des télécommunications privées, auxquelles il ne prend pas part, sans le consentement de tous les participants à ces communications ou télécommunications;	1° soit, intentionnellement, à l'aide d'un appareil quelconque, écoute ou fait écouter, prend connaissance ou fait prendre connaissance, enregistre ou fait enregistrer, pendant leur transmission, des communications ou des télécommunications privées, auxquelles il ne prend pas part, sans le consentement de tous les participants à ces communications ou télécommunications;
2° soit, avec l'intention de commettre une des infractions mentionnées ci-dessus, installe ou fait installer un appareil quelconque;	2° soit, avec l'intention de commettre une des infractions mentionnées ci-dessus, installe ou fait installer un appareil quelconque;
3° soit, sciemment, détient, révèle ou divulgue à une autre personne le contenu de communications ou de télécommunications privées, illégalement écoutées ou enregistrées, ou dont il a pris	3° soit, sciemment, détient, révèle ou divulgue à une autre personne le contenu de communications ou de télécommunications privées, illégalement écoutées ou enregistrées, ou dont il a pris

ou dont il a pris connaissance illégalement, ou utilise sciemment d'une manière quelconque une information obtenue de cette façon.	connaissance illégalement, ou utilise sciemment d'une manière quelconque une information obtenue de cette façon.
§ 2. Sera puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de cinq cents [euros] à trente mille [euros] ou d'une de ces peines seulement, tout officier ou fonctionnaire public, dépositaire ou agent de la force publique qui, à l'occasion de l'exercice de ses fonctions, hors les cas prévus par la loi ou sans respecter les formalités qu'elle prescrit, avec une intention frauduleuse ou à dessein de nuire, utilise un enregistrement, légalement effectué, de communications ou de télécommunications privées.	§ 2. Sera puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de cinq cents [euros] à trente mille [euros] ou d'une de ces peines seulement, tout officier ou fonctionnaire public, dépositaire ou agent de la force publique qui, à l'occasion de l'exercice de ses fonctions, hors les cas prévus par la loi ou sans respecter les formalités qu'elle prescrit, avec une intention frauduleuse ou à dessein de nuire, utilise un enregistrement, légalement effectué, de communications ou de télécommunications privées.
§ 2bis. Sera puni d'un emprisonnement de six mois à deux ans et d'une amende de cinq cents euros à vingt mille euros ou d'une de ces peines seulement, tout officier ou fonctionnaire public, dépositaire ou agent de la force publique qui, à l'occasion de l'exercice de ses fonctions, hors les cas prévus par la loi ou sans respecter les formalités qu'elle prescrit, indûment, possède, produit, vend, obtient en vue de son utilisation, importe, diffuse ou met à disposition sous une autre forme un dispositif, y compris des données informatiques, principalement conçu ou adapté pour permettre la commission de l'infraction prévue au § 1er.	§ 2bis. Sera puni d'un emprisonnement de six mois à deux ans et d'une amende de cinq cents euros à vingt mille euros ou d'une de ces peines seulement, tout officier ou fonctionnaire public, dépositaire ou agent de la force publique qui, à l'occasion de l'exercice de ses fonctions, hors les cas prévus par la loi ou sans respecter les formalités qu'elle prescrit, indûment, possède, produit, vend, obtient en vue de son utilisation, importe, diffuse ou met à disposition sous une autre forme un dispositif, y compris des données informatiques, principalement conçu ou adapté pour permettre la commission de l'infraction prévue au § 1er.
§ 3. La tentative de commettre une des infractions visées aux §§ 1er, 2 ou 2bis est punie comme l'infraction elle-même.	§ 3. La tentative de commettre une des infractions visées aux §§ 1er, 2 ou 2bis est punie comme l'infraction elle-même.
§ 4. Les peines prévues aux §§ 1er à 3 sont doublées si une infraction à l'une de ces dispositions est commise dans les cinq ans à compter du prononcé d'un jugement ou d'un arrêt, passés en force de chose jugée, portant condamnation en raison de l'une de ces infractions ou de l'une des infractions visées à l'article 314bis, §§ 1er à 3.	§ 4. Les peines prévues aux §§ 1er à 3 sont doublées si une infraction à l'une de ces dispositions est commise dans les cinq ans à compter du prononcé d'un jugement ou d'un arrêt, passés en force de chose jugée, portant condamnation en raison de l'une de ces infractions ou de l'une des infractions visées à l'article 314bis, §§ 1er à 3.
§ 5. Les dispositions du § 1er, 1° et 2°, ne s'appliquent pas à la recherche, la captation, l'écoute, la prise de connaissance ou l'enregistrement, par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées de toute forme de communications émises à l'étranger tant à des fins militaires dans le cadre des missions explicitées à l'article 11, § 2, 1° et 2° de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité que pour des motifs de sécurité et de protection de nos troupes et de celles de nos alliés lors de missions à l'étranger et de nos ressortissants établis à l'étranger, comme explicité au même article 11, § 2, 3° et 4°.	§ 5. Les dispositions du § 1er, 1° et 2°, ne s'appliquent pas à la recherche, la captation, l'écoute, la prise de connaissance ou l'enregistrement, par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité des Forces armées de toute forme de communications émises à l'étranger tant à des fins militaires dans le cadre des missions explicitées à l'article 11, § 2, 1° et 2° de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité que pour des motifs de sécurité et de protection de nos troupes et de celles de nos alliés lors de missions à l'étranger et de nos ressortissants établis à l'étranger, comme explicité au même article 11, § 2, 3° et 4°.